

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

A standard linear barcode is positioned vertically. Above the barcode, the number '3' is printed, followed by the barcode identifier '1761 01668291' and the number '6' at the far right.

PA
4279
R7P7
1899
v.1

HANDBOUND
AT THE

UNIVERSITY OF
TORONTO PRESS

PS 63 in \$

453

PROCL^{VS} DIADOC^{VS}H^I

IN PLATONIS REM PVBLICAM
COMMENTARII

EDIDIT

GVILELMVS KROLL

VOL. I

172495.
4/7/22

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MDCCCXCIX

PA
4279
R7P7
1899
v. 1

FRANCISCO SKVTSCH

Priori huic Procli volumini ea continent, quae insunt in codice Florentino, pauca habeo quae prooemii loco praemittam; plura alteri praefabor.

Commentationes igitur ad Platonis rem publicam pertinentes in uno extant codice scripto saec. IX—X, olim ab homine avaro in duas partes dirempto, quarum altera nunc est in bibliotheca Laurentiana (codex LXXX 9), altera ex Salviatorum libris transiit in Columnenses et ex his in Vaticanos (Vatic. 2197). Et haec quidem diu delituit; illa vero quamquam per plus quattuor saecula ad omnium usus exposita fuit, tamen a nemine fere aliquo cum fructu adhibita est.¹⁾ Quae enim sola prodiit editio prioris partis, Basileensis anni 1534 a Gynaeo publicata, non ex ipso fluxit Laurentiano, sed ex apographo Oxoniensi (collegii corporis Christi 99 chart. saec. XV)²⁾; archetypum inspicerunt nonnulli, sed varias lectiones nemo excerptis ante Pitram (Analecta sacra et classica V. Romae 1888 part. II p. 197—264), de cuius diligentia praestat tacere.

Contuli igitur Laurentianum quam potui diligentissime annis 1891 et 1893 paucosque locos denuo examinavi a. 1896 (de uno a me rogatus N. Festa amicus comiter respondit). Codex est membranaceus foliorum scriptorum

1) Excipio Valentinum Rose, qui indicem capitum edidit in Hermae vol. II 96 sqq.

2) Gynaeus in epistula dedicatoria Kal. Martiis a. 1534 scripta ad Jo. Morum Thomae filium testatur codicem se accepisse anno 1531 ab Jo. Claimundo; eum vero hunc ipsum codicem anno 1521 emisse a Guilelmi Grocini heredibus narrat Coxe catal. II 35.

164¹⁾ cm. 27:18 saeculo nono vel decimo ineunte summa cum cura scriptus ab eodem homine, qui exaravit Marciandum 246 Damascii, Parisinum 1807 Platonis (A), Palatinum 398 paradoxographorum (nihil affirmo de Parisino 1962 Maximi Tyrii et Albini, de quo cf. Duebnerum in praef. Theophrasti p. VIII). Et librarius quidem nihil nisi ex archetypi maiusculis fecit minusculas neque accentus ponens neque spiritus; quem exceptit revisor non modo hos addens, sed totum librum accuratissime cum archetypo conferens mendaque omnia fere tollens. Ali quanto post, saeculo fortasse XI vel XII, supervenit corrector, qui partim ex altero codice partim suo Marte haud pauca immutavit. Manus recens in primis potissimum foliis grassata est, dum ductus evanidos restituere studet. Revisorem in adnotatione distinxii signo m², correctorem m³. Atque illius si omnes indicassem mutaciones, nugis infinitis apparatum obruissem; incredibile enim est dictu, quotiens iotaclismos et alia id genus vitia sustulerit, praeterquam quod eis locis, ubi idem utriusque atramenti color est, alter ab altero vix distinguitur. Et si voluisse, sine ullo damno etiam rariorem eius mentionem inicere poteram; sed utile duxi lectorem subinde admonere eiusmodi hominem ad codicem conficiendum haud paulum contulisse. Id unum moneo eum, ubicunque singulas litteras aut tota verba eraserat, quibus nihil substituendum erat, spatium vacuum explesse

1) Numerantur 165, ved 177 bis extat, 4 omnino deest, 1 postea praemissum est. Post quaternionem primum exciderunt quattuor; nam in f. 5 extat numerus A, in 13 S (cf. ad 19, 25). Post quaternionem vicesimum quartum (f. 156—163) iterum aliquot folia quaternionis sequentis perierunt (cf. ad p. 293, 32), cuius supersunt f. 164, 165 (nunc cum duobus foliis scriptura carentibus conglutinata). Vicesimi sexti nunc quidem duo folia extant in codice Vaticano (f. 151, 152), sed saeculo sexto decimo extiterunt praeter ea duo alia, quae e codice soluta et nescio quo delata bis descripta sunt (Diehl mus. Rhen. 54).

brevibus lineis sive nudis sive duobus punctis circumdatis (— aut ⋯), quibus ad miras opiniones inducti sunt quidam homines docti.

Littera b significavi editionem Basileensem, cuius etiam paginarum numeros margini adposui; in qua Grynaeus nonnulla feliciter emendavit, nisi forte in apographo Oxoniensi emendata invenit: quam in rem inquirere non tanti esse mihi videbatur, ut ideo Oxoniam proficiscerer.

In notis meis im. est in margine, ir. in rasura, ss. supra scripsit, exp. expunxit, uv. ut videtur. Platonis codices ubi attuli, Schanzii notis usus sum. Meum de oraculis chaldaicis libellum (Bresl. phil. Abh. VII 1) saepius commemorare necesse fuit.

Restat ut gratias agam omnibus qui me in hoc volumine edendo adiuverunt; quorum post Ricardum Reitzenstein, qui mihi edendi Procli auctor fuit, primi mihi nominandi sunt Ludovicus Radermacher et Paulus Wendland amici, qui plagulas corrigentes et codicis vitia meosque errores tollentes de hac editione optime meruerunt; praeterea Ivo Bruns et Constantinus Ritter, qui mihi de Legum Platonicarum locis nonnullis interroganti benignissime responderunt.

Vratislaviae.

W. K.

ΠΡΟΚΛΟΤ ΦΙΛΟΣΟΦΟΤ

ΛΤΚΙΟΤ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΤ ΔΙΑΔΟΧΟΤ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΤΠΟΜΝΗΜΑ.

Τὰ τῆς βίβλου κεφάλαια.

5 *Περὶ τοῦ τίνα χρὴ καὶ πόσα πρὸ τῆς συναναγνώσεως τῆς Πολιτείας Πλάτωνος κεφάλαια διαρθρῶσαι τοὺς ὁρθῶς ἔξηγουμένους αὐτήν.*

Περὶ τῶν πρὸς τὸν ὅδον τῆς δικαιοσύνης τὸν τοῦ Πολεμάρχου δηθέντων ὑπὸ τοῦ Σωκράτους συλλογισμῶν.

10 *Περὶ τῶν ὑπὲρ δικαιοσύνης τεττάρων λόγων ἐν Πολιτείᾳ πρὸς τὰ Θρασυμάχου τέτταρα δόγματα περὶ αὐτῆς.*

Περὶ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Πολιτείας εἰδημένων θεολογικῶν τύπων.

Περὶ ποιητικῆς καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν εἰδῶν καὶ τῆς ἀριστηγούμενίας καὶ δυθμοῦ τὰ Πλάτωνι δοκοῦντα.

A'. Περὶ τῶν ἐν Πολιτείᾳ πρὸς "Ομηρον καὶ ποιητικὴν Πλάτωνι δηθέντων. Βιβ. α'.

B'. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς τῶν θείων μύθων διασκευῆς παρὰ τοῖς θεολόγοις αἰτίων ἀποδόσεις καὶ λύσεις τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστάσεων.

C'. Τίνες οἱ παρὰ τοῖς θεολόγοις θεομαχίας διάφοροι τρόποι, τὴν ἐν αὐτῇ ἀπόρρητον ἀλήθειαν εἰς φῶς ἄγοντες.

D'. Πῶς ὅν τις ὑπὲρ τῶν θείων ἀπολογήσαιτο μύθων τῶν δοκούντων τοὺς θεοὺς αἰτιᾶσθαι τῶν κακῶν.

E'. Πῶς τὴν τῶν ὄρκων σύγχυσιν δοκεῖ ἡ ποίησις εἰς θεοὺς ἀναπέμπειν, ἡ ἀληθῆς περὶ αὐτῶν ὑφήγησις.

ς'. Τίς ἐστιν ἡ ἐν τῇ ποιήσει τοῦ Διὸς τῶν θεῶν εἰς ἔριν κατάστασις διὰ Θέμιδος, ἀνάπτυξις τῆς ὅλης τοῦ μύθου θεωρίας.

ζ'. Τίς ἡ τῶν θεῶν κρίσις ἡ ἐν τοῖς μύθοις τοῖς τοῦ ποιητοῦ καὶ τίνας αἰνίσσεται βίων διαφοράς.

Η'. Τίνες εἰσὶν αἱ ἐν ταῖς θεομυθίαις μεταβολαὶ τῶν θεῶν εἰσαγόμεναι καὶ κατὰ πόσους τρόπους αὐτὰς διατιθέασι καὶ διὰ ποίας αἰτίας.

Θ'. Περὶ τῆς τοῦ ἐνυπνίου πομπῆς δοκούσης ψεῦδος ἐπὶ θεοὺς ἀναπέμπειν πῶς ἀπολογητέον, ἀψευδὲς τὸ θεῖον δεικνύουσιν.

I'. Κοινὴ ἀπολογία ὑπὲρ τῶν Ὁμηρικῶν μύθων καὶ f. 3 v. τῶν Πλατωνικῶν, ἐν οἷς περὶ τῶν ἐν Ἡριδού λέγουσι δικαιω- 15 τηρίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς λήξεων τῶν διαφόρων, ἃς ἔχου- σιν αἱ ἔξελθοῦσαι τῶν σωμάτων ψυχαὶ κατὰ τὰ ἴδιώματα τῆς ἐν σώματι ζωῆς.

IA'. Τίνες αἰτίαι, δι’ ἃς ἡ ποίησις ἀναπέμπει θρήνους καὶ πάπλων τοὺς ἥρωας καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς καὶ ἐπὶ τὸν ἄριστον 20 αὐτὸν τῶν ἥρωών τοὺς μέγιστον τῶν θεῶν.

IB'. Τίς αἰτία τοῦ ἐν τοῖς θεοῖς λεγομένου γέλωτος ἐν τοῖς μύθοις, καὶ διὰ τί ἡ ποίησις ἐπὶ τῷ Ἡφαίστῳ τοὺς θεοὺς ἐποίησε γελῶντας ἀσχέτως.

II'. Ἀπολογία ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Ὁμήρου ποιήσει δοκούν- 25 των εἰς καταφρόνησιν σωφροσύνης τοὺς ἀκούοντας κινεῖν παντοδαπῶν τρόπων.

IA'. Τί αἰνίττεται ἡ τοῦ Διὸς πρὸς τὴν Ἡραν συνου- σία, καὶ τίς ὁ τῆς Ἡρας κόσμος, καὶ τίς ὁ τόπος, ἐν τῷ ᾧ ἡ συνουσία, καὶ τίς ὁ ἔρως τοῦ Διός, καὶ τίς ὁ θεῖος ὕπνος, 30 καὶ ἀπλῶς πάσης ἐκείνης τῆς μυθολογίας ἐξήγησις.

14 ὑπέρ τε τῶν infra τῶν ψυχῶν add. m³

16 infra post δικαιωτηρίων καὶ

IE'. Τί αἰνίττεται ἡ μυθολογία περὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἀρεως καὶ τῶν Ἡφαίστου δεσμῶν, οἵς λέγει συνδεῖν ἀμφοτέρους τὸν Ἡφαίστον.

IΣ'. Τίνα ὁμηρέον πρὸς τὰς τοῦ Σωκράτους ἐπιστάσεις περὶ φιλοχρηματίας τῆς παρ' Ὁμήρῳ τοῖς ἥρωσιν ἀποδιδούμενης.

ΙΖ'. Πῶς δεῖ ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τῆς φαινομένης περὶ τὸ θεῖον ὀλιγωρίας ἐν τῇ ποιήσει τῶν ἥρωων.

ΙΗ' Πῶς ἀπολογητέον ὑπὲρ τῆς τῶν ἥρωων ἐν τῇ 10 ποιήσει περὶ τὸν βίον φαινομένης ὀλιγωρίας ἢ ὅλως ἀτόπου παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐν τοῖς μύθοις ἴστοριας.

Α'. Ὄτι πανταχοῦ τὸν Ὁμηρον ὡς ἡγεμόνα πάσης *Bιβ. β'.* ἀληθείας ὁ Πλάτων εἰωθε γεραιόρειν.

Β'. Διὰ τίνας αἰτίας ἐν Πολιτείᾳ τὴν Ὁμήρου ποίησιν 14. 4. τ. ὡς | ἀνεπιτίθειον ἀκούειν τοῖς νέοις ἀπεδοκίμασεν.

Γ'. Ὄτι διὰ πάσης τῆς ἑαυτοῦ συγγραφῆς Ὁμήρου ξηλωτής ἔστιν ὁ Πλάτων ταῖς τε λεκτικαῖς ἀρεταῖς καὶ ταῖς πραγματικαῖς.

Δ'. Πῶς ἂν τις ἀπολογήσαιτο πρὸς τὰ ἐν Φαίδρῳ δη- 20 θέντα περὶ Ὁμήρου, ἐν οἷς δοκεῖ τὸν Στησίχορον ὡς μουσικώτερον προκρίνειν.

Ε'. Τίνες εἰσὶν αἱ τρεῖς ἔξεις τῶν ψυχῶν, καὶ πῶς τὴν ποιητικὴν τριττὴν ἀποδεῖξομεν κατὰ ταύτας συνδιαιρουμένην τὰς τρεῖς ἔξεις ἐν ἡμῖν.

Ϛ'. Ὄτι κατὰ Πλάτωνα τὰς τρεῖς ἰδέας τῆς ποιητικῆς ἀποδεῖξομεν τοιαύτας οὕσας καὶ τοσαύτας.

Ζ'. Ὄτι καὶ ἡ Ὁμήρου ποίησις ἐπιδείκνυσιν τὰς τρεῖς ἰδέας ἐν ἑαυτῇ τῆς ποιητικῆς.

Η'. Τί ἔστιν ὅπερ ὁ Σωκράτης ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς Πολι- 20 τείας ἐκβάλλει τῆς Ὁμήρου ποιητικῆς, καὶ διὰ τίνας αἰτίας, καὶ ὅτι οὐχ ὅλην αὐτήν, ἀλλ' ὅτι τὸ ἔσχατον αὐτῆς ἀποδοκιμάζει μόνον.

Θ'. Τίνα ἐν τις ἀπολογήσαιτο πρὸς τοὺς ἐλέγχοντας λόγους, ὡς οὐκ ὅντα τὸν Ὁμηρον ἀνθρώπων παιδευτικὸν οὐδὲ ὅλως πολιτικόν.

Ι'. Διὰ ποίας αἰτίας δὲ Πλάτων ἐλέγχειν εἶλετο τὸν Ὁμηρον ὡς μὴ ὅντα παιδευτικὸν ἀνθρώπων ἴκανόν. 5

Περὶ τῶν ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς Πολιτείας ἀποδείξεων τοῦ τρίτα εἶναι μόρια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ τέτταρας τὰς ἐν αὐτοῖς ἀρετάς.

Περὶ τῶν ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Πολιτείας δεικνύντων λόγων κοινὰς εἶναι τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν παιδείαν ἀνδρῶν καὶ 10 γυναικῶν.

Περὶ τῶν Θεοδώρου τοῦ Ἀσιναίου λόγων τῶν κατασκευαζόντων τὴν αὐτὴν ἀρετὴν ἀνδρὸς εἶναι καὶ γυναικός, καὶ ὃν δὲ Σωκράτης εἶπεν ἔξετασις.

Περὶ τοῦ ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Πολιτείας λόγου δεικνύν- 15 τος, τίς ἡ τῶν φιλοσόφων φιλομαθία καὶ τίς ἡ τῶν πολλῶν. f. 4 v.

Περὶ τοῦ ἐν Πολιτείᾳ λόγου τοῦ δεικνύντος, τί ποτέ ἔστι τάγαθόν.

Περὶ τοῦ ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῆς Πολιτείας σπηλαίου.

Μέλισσα εἰς τὸν ἐν Πολιτείᾳ λόγου τῶν Μουσῶν. 20

Περὶ τῶν δεικνύντων τριῶν λόγων εὐδαιμονέστερον τοῦ ἀδίκου τὸ δίκαιον.

Περὶ τῶν ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς Πολιτείας κεφαλαίων.

Εἰς τὸν ἐν Πολιτείᾳ μῦθον.

Τίς ἡ πρόθεσις τοῦ μύθου παντός. 25

Πόσα δεῖ προληφθῆναι τῶν ψυχικῶν ιρίσεων.

Πῶς δεῖ νοεῖν τὸ εἰσιέναι καὶ ἔξιέναι ψυχὴν ἀπὸ σώματος.

Πῶς ἡ τῶν παιδῶν βρῶσις γίνεται ἐκ τοῦ παντός, καὶ πῶς τοῦτο φιλεῖται ψυχῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατιούσῃ. 30

Ἐπίσκεψις τῶν ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἐν δευτέρῳ τῶν Πολιτικῶν πρὸς τὴν Πλάτωνος Πολιτείαν ἀντερημένων.

f. 5 r.

ΠΡΟΚΛΟΤ ΛΤΚΙΟΤ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΤ ΔΙΑΔΟΧΟΤ

τεοὶ τοῦ τίνα χρὴ καὶ πόσα πρὸ τῆς συναναγνώσεως τῆς
Πολιτείας Πλάτωνος κεφάλαια διαρθρῶσαι τοὺς ὁρθῶς
5 εξηγουμένους αὐτήν.

Τοὺς προλόγους τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων ὅπως χρὴ διατιθέναι τὸν μὴ παρέργως αὐτῶν ἀπτόμενον δηλῶσαι βουλόμενος, ἐνδείξομαι καὶ ὑμῖν ἐφ' ἐνὸς τοῦ τῆς Πολιτείας συγγράμματος· ὑμεῖς δὲ ὡσπερ ἵχνεσιν ἐπόμενοι τοῖς ὁρθη-
10 σομένοις λόγοις, τὸν αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τρόπον μετιόντες τὰς εξηγήσεις στοχάζοισθε ἀν τῆς περὶ ταῦτα με-
θόδου. δεῖ γὰρ δὴ μήτε τοὺς πολλοὺς τῶν εξηγητῶν μιμον-
μένους ξηρὸν καὶ ἐλλιπῆ τὸν τόπον τοῦτον παραλείπειν,
τοσοῦτον μόνον προαυθῶντας τὸ πρόβλημα περὶ οὗ δ λόγος,
15 μήτε προσπεριβάλλεσθαι πόρρωθέν τινας καὶ μηδὲν προσφ-
δούσας τοῖς προκειμένοις ζητήσεις ἐν τοῖς πρὸ τῆς λέξεως σκέμμασιν, ὡσπερ ἐτέρους οἰδα τῶν Πλάτωνος φίλων ἀμή-
χανον ὅσην ἀπεραντολογίαν ἐπεισάγοντας διὰ τὰς πρὸς τοὺς
ἐτεροδόξους ἀντιρρήσεις, ἀλλ' αὐτὸ μόνον τὸ προκείμενον
20 σύγγραμμα προστησαμένους ὑπ' ὄψιν ἄγειν τοῖς συσχολά-
ζουσιν, τὴν πρόθεσιν διερευνωμένους ἐκάστου, τὸ εἶδος, τὴν
ὑλην, τὰ δόγματα, συνηρημένως τὴν δι' ὅλου τοῦ συγ-
γράμματος διήκουσαν τῶν λόγων ὑπόθεσιν. οὕτω γὰρ ἀν
τοῖς ἀκούουσι γένοιτο παταφανὲς τὸ πᾶν βούλημα τοῦ δια-
25 λόγου.

Φέρ' οὖν ὅπερ εἴπον τὸν τύπον ἐπὶ τῆς Πολιτείας ἐπεκδιηγήσωμαι. λέγω τοίνυν πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Πολι-
τείας ἐπτὰ ταῦτα χρῆναι τὸν πρεπόντως αὐτῆς ἀκονσόμενον

1—5 Inscr. im. sup. uncialibus scripta, ductus partim
evanidi et a m. rec. renovati 10 λόγοισ] λ m. rec. ir.

13 Ἐλλιπῆ (ἔλλ eras. et ἀλ ser. m. rec.)] im. ἀλειπῆ m²

24 post διαλόγου extat 'τοῖς ἀκονσόμενοις'

α διεγνωκέναι. πρῶτον μέν, ὅστις ποτέ ἐστιν αὐτῆς ὁ σκοπός,
 ὃν δεῖ καταδήσασθαι κατ' ἐκείνους, οὓς πολλάκις οἶδα
 κανόνας εἰπὼν περὶ τῆς εὐρέσεως τῶν ἐν τοῖς Πλατωνικοῖς f. 5 v.
 β διαλόγοις σκοπῶν. δεύτερον δέ, ποῦν ἐστιν τῶν λόγων εἶδος,
 καθ' ὃ τὴν Πολιτείαν διέθηκεν ὁ τῆς Πολιτείας συγγραφεύς⁵
 δῆλον δὲ ἔσται καὶ τοῦτο τοῖς μεμνημένοις τῶν ἐν τοῖς
 γ διαλόγοις εἰδῶν, ποῦά τε καὶ πόσα τυγχάνει ὅντα. τρίτον δὲ
 τὴν ὑλὴν καθ' ἐαυτὴν ἐπισκέψασθαι τῶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ
 λόγων, ἣν ἐν τε προσώποις καὶ τόποις καὶ καιροῖς θεωρεῖσθαι
 συμβέβηκεν· οἶδα γοῦν καὶ περὶ τούτων εἰπών, ὡς ἄρα δέοι 10
 συμβαίνοντα δείκνυσθαι πάντα πρὸς τὸν ἐκάστου διαλόγου
 δ σκοπόν. τέταρτον, ἐπειδὴ περὶ πολιτείας ὁ πολὺς ἐν τῷδε
 τῷ συγγράμματι λόγος, διελέσθαι τὰς πολιτείας κατὰ Πλά-
 τωνα τοῦτον τὸν τρόπον, ὃν ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ παρ'
 αὐτῷ διήρηνται, καὶ εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς ποίας ἐστὶν αὐτῷ 15
 ε πολιτείας ὁ λόγος. πέμπτον τὴν κατὰ λόγον μόνον πολι-
 τείαν αὐτὴν ἐφ' ἐαυτῆς λαβόντας ἀπὸ τῶν κατὰ τὰ πάθη
 πολιτειῶν, κατιδεῖν εἰ μία μόνον ἢ καὶ πολλαί, καὶ εἰ
 πολλαί, πόσαι καὶ τίνες, καὶ ταῦτα καταδησάμενον δι'
 ἀναγκαίων λόγων, περὶ ποίας τῶν πολλῶν τούτων ἔσται 20
 5 προηγουμένως ἡ θεωρία τῷ λογισμῷ λαβεῖν. ἔκτον αὐτὴν
 πάλιν τὴν ἐγκριθεῖσαν θεάσασθαι ποσαχῶς αὐτὸς ἀξιοὶ Πλά-
 των ἡμᾶς δρᾶν, καὶ εἰ μηδένα τρόπον ἀδιερεύνητον ἀφῆκεν
 ε τῆς περὶ αὐτὴν θεωρίας. ἔβδομον τὴν δι' ὅλου τοῦ συγ-
 γράμματος διήκουσαν τῶν δογμάτων ἀκολουθίαν ὑπ' ὅψιν 25
 ἀγαγεῖν καὶ ἐπιδεῖξαι, καθάπερ αὐτὸς ἐν τῷ Φαίδρῳ φησίν
 [p. 264^c], ὡς εἰς ἐνὸς ζώου μέρη τε καὶ μέλη συντεταγμένα
 πρὸς ἄλληλα σύστασιν τὴν πραγματείαν ἀπασαν ἀπηκριθώ- f. 6 r.

2 κατ' ἐκεῖνόγε τοις π., im. κατ' ἐκείνους m. rec. 18 λό-
 γοσ] ras. inter o et σ in qua i scr. m. rec. 16 μόνην cf. add.
 18 εἰ μία] ἢ μία 28 aliquid turbatum; possis ξενοντος ad-
 dere ante πρὸς | σύστασάν (α alterum ex i) | ἡκριβωμένην
 m¹, ἀπ ss. m³

μένην· ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ διεξόδῳ καὶ τὸ πλῆθος τῶν κεφαλαίων ἔσται γνώριμον, καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς εἰρουμένη τάξις κατάδηλος διφθήσεται, καὶ ὅπως εἰς τὸν ἕνα βλέπει πάντα σκοπόν.

5 Πρῶτον οὖν εἰ βιούλεσθε τῶν ἑπτὰ τούτων ὃ πρῶτον ἀεὶ πομεν σκοπήσωμεν· τοῦτο δὲ ἦν τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἵδεῖν τῆς πολιτείας. δοκῶ γάρ μοι πολλῶν διαμφισβητούντων ἀκούειν ἀνδρῶν εὖ μάλα προϊσταμένων τῆς ἑαυτῶν δόξης. εἰσὶ γοῦν τινες συχνοὶ περὶ δικαιοσύνης τὴν πρόθεσιν εἶναι 10 διατεινόμενοι καὶ ἀξιοῦντες ἡμᾶς ἐννοεῖν, πρῶτον μὲν ὅτι τοῦτ' ἔστιν τὸ πρῶτον ἐν τῷ συγγράμματι ζήτημα, τί ποτέ ἔστιν τὸ δίκαιον καὶ τίς ὁ δίκαιος, καὶ οἱ πρὸς Κέφαλον λόγοι καὶ Πολέμαρχον καὶ Θρασύμαχον περὶ τούτου γεγόνασιν. δέντερον δὲ ὅτι καὶ ἡ περὶ πολιτείας σκέψις δι-
15 καιοδύνης ἔνεκα τοῖς περὶ αὐτῆς ἐπεισῆλθεν λόγοις, ἵν' ἐν μεγάλοις γράμμασιν θεάσασθαι δυνηθῶμεν, ὅσα μὴ δάδιον ἐν μικροῖς ἴδεῖν, ἀπὸ τῆς Ἀδειμάντου καὶ Γλαύκωνος ἀπο-
ρίας τῆς ἀκοιβεστέρας περὶ δικαιοσύνης ζητήσεως ἀρξαμένης,
καὶ τοῦ Σωκράτους ἐναργέστερον αὐτὴν δεῖξαι τοῖς παροῦσιν
20 ἐθελήσαντος ἀπὸ τῶν περὶ πολιτείας τούτων λόγων. εἰ οὖν τὸ μὲν ἔνεκα του σκέψεως ἀξιοῦται, τὸ δὲ οὗ ἔνεκά ἔστιν
ἐν τοῖς ζητουμένοις, ἀνάγκη δήπου φασὶν ἐκεῖνον τίθεσθαι
σκοπόν, οὐδὲ ἔνεκα θάτερον εἰσῆκται τῶν ζητημάτων· τὸ μὲν
25 γάρ ἔστι προηγούμενον, τὸ δὲ ἐμπίπτον τοῖν δυοῖν. τοίτον
350 τοίνυν καὶ αὐτὸν μαρτυρεῖν τὸν Σωκράτη πολλάκις βιωντα
περὶ δικαιοσύνης εἶναι τὴν πρόθεσιν, ὅταν ἄλλου του μεμνη-
87. μένος εἰς τὴν δικαιοσύνην ἐμπέσῃ προαγόμενος ὑπὸ τῶν
λόγων καὶ ἐπάγη συχνόν· οὐδὲ ἔνεκα ἡμῖν ἔστιν ἡ ζή-
τησις· καὶ τέλος ὅταν ἀποτελέσῃ τὸν δίκαιον, καὶ περὶ τῶν

17 cf. Pl. II p. 368 | ^{ης}_{των} . . . ἀποριῶν 19 post σωκρά-
τους extat τὸ^α 21 an τὸ δὲ <τὸ> οὐ ἔνεκά ἔστιν? 23 fuit
ἔχατερον, corr. m¹ 26 μεμνημένον ex -οσ m. rec. 28 cf. Pl. I
336^a II 368^a IX 588^b

ἐν ᾧ Αἰδου τιμῶν ὡν λαγχάνει διαλεχθεὶς ἐπιφέρη, πάντων
ἔνεκα χρῆναι δικαιοσύνην ἐπιτηδεύειν καὶ ξῆν οὔτως ὡς
ὑπὸ θεοῖς ἀθλοθέταις ἀγωνιζομένους, καὶ τῶν ἀθλων μεγά-
λων ὄντων τῆς τοιᾶσδε ζωῆς [X p. 621^{ed}]. οὗτοι μὲν οὖν
τοιούτοις δή τισιν χρῶνται λόγοις εἰς τὸν περὶ δικαιοσύνης 5
ἡμᾶς ἄγουσι σκοπόν. — Ἐτεροι δὲ οὐκ ἐλάττους τούτων
οὐδὲ ἀνεχεγγυώτερα γράφοντες περὶ πολιτείας εἶναι τὴν
πρόθεσιν ἀξιοῦσιν, εἰ καὶ πρότερον ξήτημα γέγονεν περὶ
δικαιοσύνης, οὐχ ὡς προηγούμενον ὅν, ἀλλ' ὡς τεύχυπρό-
σωπον τῷ περὶ πολιτείας σκέμματι παρέχον δόδον. καὶ μαρ- 10
τύρονται καὶ οὗτοι τὴν ἐπιγραφὴν ἀρχαιοτάτην οὕσαν· καὶ
γὰρ Ἀριστοτέλης ἐπιτεμνόμενος τὴν πραγματείαν ταύτην
οὗτωσί φησιν, ἐπιτέμνεσθαι τὴν Πολιτείαν, καὶ ἐν τῷ
Συσσιτικῷ τοῦτον αὐτὴν προσαγορεύει τὸν τρόπον καὶ
ἐν τοῖς Πολιτικοῖς ὡσαύτως, καὶ Θεόφραστος ἐν Νό- 15
μοις καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ. τῆς δὲ ἐπιγραφῆς ἀρχαίας
οὕσης τοῦτ' εἶναι πᾶσι δῆλον, ὡς οἱ ἐκ τῶν πραγμάτων ὑπὸ²⁰
τοῦ Πλάτωνος ἐπιγεγραμμένοι διάλογοι, καὶ μὴ ἐκ προσώ-
πων ὡς δὲ Ἀλκιβιάδης ἢ Φαίδων, καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς δια-
λόγοις ξητουμένων πραγμάτων, ἀλλ' οὐ τῶν περιστατικῶν,
ῶσπερ τὸ Συμπόσιον, οὗτοι δ' οὖν πάντες ἀπὸ τοῦ προηγου-
μένου προβλήματος ἔχουσιν ἐπιγραφήν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τοῦ
ἔνεκά του καὶ μὴ προηγουμένην ἔχοντος τὴν σκέψιν. τὸν
γοῦν Σοφιστὴν οὔτως ἐπέγραψεν, ἐπειδὴ τοῦτ' ἦν τὸ προ- f. 7 r.
κείμενον εἰς τὴν ἐκείνῳ τῷ διαλόγῳ σκέψιν, δὲ σοφιστῆς²⁵
καίτοι καὶ περὶ τοῦ ὄντος εἴρηται μνησία καὶ περὶ τοῦ μὴ
ὄντος, ἀλλὰ ταῦτα συνέωσται πρὸς τὸν περὶ τοῦ σοφιστοῦ
λόγον. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν Πολιτικὸν ἀπὸ τοῦ προηγου-

9 ἀλλ' ἢ (η ex ι) ὡς] corr. b | εὐπρόσωπον b possis εὔπορον

10 μαρτυροῦνται corr. m³ 12 fr. 180. 181 Rose

13 συσσιτικῷ] σιτι ir. 14 Ar. pol. II 1261^a 6 etc. | locus
Theophrasti fragmentis addendus 16 ἄλλοι, ss. θι 17 cf.
Diog. La. III 57 prol. in Plat. 18 19 φαίδων ex φαῖδρος

μένου ξητήματος ἐπέγραψε, καίτοι περὶ τῆς ἀνακυκλήσεως τοῦ κόσμου πολλὰ διεξελθών [p. 272^e]. ἀλλ' ὡς καὶ τούτων τοῦ πολιτικοῦ φηδέντων χάριν ἡ ἐπιγραφὴ μόνον ἀπέλληφεν τὸν πολιτικόν. οὕτω τοίνυν καὶ τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα τῆσδε τῆς πραγματείας, ἡ πολιτεία ὅν, ἐναργέστατα παρίστησιν, διτι τὸ ξητούμενον τοῦτ' ἔστιν ἐν ταύτῃ προηγουμένως, εἴπερ αἱ ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπιγραφαὶ τῶν μὴ περιστατικῶν ἀπ' αὐτῶν κεῖνται τῶν ξητούμενων προηγουμένως ἐν τοῖς διαλόγοις. πρῶτον μὲν οὖν ὅπερ ἔφην
 10 δύο ταῦτα δεῖξαντες περὶ τῆς ἐπιγραφῆς, ἐν μὲν διτι ἀρχαία καὶ οὐ νενοθευμένη καθάπερ ἄλλαι τῶν ἐπιγραφῶν προσθέσεις οὖσαι τῶν νεωτέρων τῆς ἔξουσίας ἀπολαυσόντων, ἔτερον δὲ διτι πραγματικὴ καὶ ἀπὸ τῶν προηγουμένων, ἀλλ' οὐ περιστατικῶν, ἵνα μὴ τὰς ἀπὸ τῶν προσώπων ἢ ἀπὸ τῶν
 15 περιστατικῶν παραφέρωμεν, ἐναργῆ ταύτην οἶονται πεπορθσαὶ τὴν ἐπιγραφήν, περὶ πολιτείας εἶναι τὴν πρόθεσιν. δευτέρον δὲ καὶ οὗτοι μαρτύρονται τὸν Πλάτωνα σαφῶς ἐν πέμπτῳ λέγονται τῶν Νόμων αὐτόν [p. 739^b ss.], πρώτην
 19 εἶναι καὶ ἀρίστην πολιτείαν, ἐν ᾧ πᾶσα κοινωνία πάντων εἰτιν, γνωναικῶν παλδων κτημάτων χρημάτων, εἴτε θεῶν | οὐσαν εἴτε θείων τινῶν φύσει, παράδειγμα πολιτείας οὖσαν τῆς τῷ οὗτι θείας· δευτέρων δὲ ἐκείνην τὴν ἐν Νόμοις, ἣν ἐκδιδάσκειν φησίν, ἀθανασίας πη κάκείνην μετέχουσαν καὶ οὐ πόρρω τῆς πρὸ αὐτῆς οὖσαν· τολτην δὲ μετ' αὐτὴν
 25 διαπερανεῖσθαι συνάρδουσαν μὲν ταύταις, πολὺ δὲ λειπομένην ἀμφοτέρων. εἰ οὖν τὴν μὲν διεέναι φησίν, τὴν δὲ εἰσαῦθις ἀξιώσειν λόγου, δῆλον δίπουθεν ὅτι τὴν πρὸ τούτων ὡς ἥδη που διαπερανάμενος οὔτε λέγειν οὔτε λέξειν φησίν. ποῦ δὴ οὖν πάντα κοινὰ εἶναι καὶ μηδὲν ἵδιόν ἔστιν παρ' αὐτῷ κεκηρυγ-

4 τούπιγραμμα εχ τὸ ἐπίγραμμα
 corruptum; an ἐπεισάκτων?
 28 λέξειν εχ λέγειν m. rec.] λείπειν b

14 περιστατικῶν cor-
 malim ἐναργῆ *(πίστιν)* | οἶον-
 ται] οἶον τε εχ οἶονται
 25 διαπεραίνεσθαι corr. m³?

μένον ἡ ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ; καὶ τί τὸ μάλιστα χαρακτηρίζον τὴν πολιτείαν ταύτην ἡ τὸ διὰ πάντων κοινόν; εἰ σῦν ταύτην εἰρηκέναι φησὶν οὕτως ὡς τὴν δευτέραν λέγειν καὶ τὴν τρίτην διαπερανεῖσθαι, παντὶ που δῆλον, ὅτι τὸν αὐτὸν τρόπον τῶν τε Νόμων δικοπός ἐστιν περὶ τῆς δευτέρας πολιτείας, καὶ ταύτης τῆς προκειμένης πραγματείας περὶ τῆς πρώτης, καὶ ἐκείνης τῆς τὴν τρίτην ἐκδιδαξούσης περὶ τῆς τρίτης. ὡς οὖν οἱ Νόμοι τοῦτον ἔχουσι τὸν δικοπόν, τὴν πρώτην διηρημένην κατὰ κλήρους ὑφηγήσασθαι πολιτείαν, οὕτως ἡ Πολιτεία τὴν ἀδιαιρέτως κατὰ μίαν εὐέξωταν ἀφοριζομένην κοινωνίαν ἐκφῆναι τῶν εἰς τὴν αὐτὴν εὐνοϊκῶς συνοίκησιν ἡθροισμένων ἀνθρώπων, καὶ οὐχ ἐν τι τῆς ἀρετῆς εἶδος τῶν ἄλλων ἀποδιηρημένον, οἴον τινες εἶναι τὴν δικαιοσύνην φασίν. καὶ γὰρ πολὺ τοῦτο καὶ ἐπιστημονικώτερόν ἐστι καὶ τελείοτερον, πάντα μετὰ τῆς δικαιοσύνης τὰ ἀγαθὰ συνηρηκός καὶ οὐχ ἐνὶ μόνῳ | τῆς ἀρετῆς f. 8r. εἴδει κατεχόμενον. τρίτον τοίνυν φασὶν οἱ τόνδε τὸν λόγον χορηγοῦντες, καὶ αὐτὸν ἐν Τιμαίῳ τὸν Σωκράτην παρὰ τῶν ἀμφὶ Τίμαιον ἀξιωθέντα τοὺς τῇ προτεραιά δηθέντας αὐτῷ λόγους ἀνακεφαλαιώσασθαι τοὺς περὶ τῆς πολιτείας τύπους ἀναλαβεῖν πάντας ἔξῆς, δύσους ἦν τῇ προτεραιά κατατείνας [p. 17^b ss.], ὡς ἀν καὶ τῶν περὶ δικαιοσύνης σκεμμάτων ταύτης ἔνεκα κεκινημένων, καὶ τούτου μὲν ὅντος παρέργου, θεωρῆσαι τὴν δικαιοσύνην καὶ αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν καὶ δύως ἔχει πρὸς τὴν ἀδικίαν, ἔργον δὲ τὴν ἀφίστην 25 ὑφηγήσασθαι πολιτείαν, δποίαν ἔχει γένεσιν καὶ γενομένη πᾶς σώζεται καὶ διὰ ποίων ἐπιτηδευμάτων. οὐ γὰρ ἀν αἰτηθεῖς τῶν δηθέντων ὑπομνῆσαι πάλιν τοὺς ἀκούσαντας λόγων μόνων ἀνεμίμησκεν τῶν εἰς τὴν τῆς πολιτείας σύστασιν τεινόντων, εἰ μὴ καὶ τῶν δηθέντων αὐτῷ λόγων τοῦτ' ἦν τὸ 30

9 πρώτῃ, ως ss. m² 12 εὐνοικῶσσν | ἡθροισμένων] ad συν im. οίκησιν 16 μόνωσ
27 σώζεται 28 ἀκούσαντας

σποτιμώτατον τέλος, ἢ τῆς πολιτείας σύστασις. ὅστε διὰ πάντων εἶναι δῆλον τὸν τῆς Πολιτείας εἶναι σκοπὸν μὴ ἄλλον ἢ τὴν τῆς ἀρίστης πολιτείας ὑφήγησιν, ὡς τῶν Νόμων τὴν τῶν νόμων.

5 Τοιαῦτα δὴ τούτων ἀμφοτέρων κατατεινόντων ἡμεῖς τὸν⁵ 351 ἀμφοτέρων ἀποδεχόμεθα λόγους, καὶ μὴ διαφέρεσθαι κατ’ ἀλήθειαν τοὺς ἄνδρας, ἀλλ’ εἶναι περὶ τε πολιτείας τὴν πρόθεσιν καὶ τῆς ὡς ἀληθῶς δικαιοσύνης, οὐχ ὡς δύο τῶν σκοπῶν ὄντων (οὐδὲ γὰρ δυνατόν· δεῖ γοῦν ἐπείπερ ξώρ 10 προσέοικεν ὁ λόγος, οὗ τι καὶ ὅφελός ἔστιν, ἵνα σκοπὸν ἔχειν, ὥσπερ πᾶν ξῶν πρὸς τὰ μέρη πάντα συντέτακται 2.8. τ. κατὰ | μίαν διμολογίαν), ἀλλ’ ὡς τῶν δύο τούτων ἀλλήλοις τῶν αὐτῶν ὄντων. ὃ γάρ ἔστιν ἐν μιᾷ ψυχῇ δικαιοσύνῃ, τοῦτο ἐν τῇ εὖ οἰκουμένῃ πόλει πάντως ἢ τοιαύτη πολιτείᾳ· καὶ 15 γὰρ τὰ γένη τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ τῷα τοῖς τῷσὶ μορίοις ἔστιν τῆς ψυχῆς ἀνάλογον, τὸ φυλακικὸν ὡς βουλευόμενον τῷ λόγῳ, τὸ ἐπικουρικὸν ὡς προπολεμοῦν τῷ θυμῷ, τὸ θητικὸν ὡς τὰς φυσικὰς χρείας ἐκπληροῦν τῷ ἐπιθυμητικῷ. εἰ οὖν ἔκαστος ὃ ξῆ τοῦτο ἔστιν, ὃ μέν ἔστι λόγος ὁ φύλαξ, ὃ δὲ 20 θυμὸς ὁ ἐπίκουρος, ὃ δὲ ἐπιθυμία τις ὁ θῆς, ὅστε καὶ <δικαιοσύνη> ἡ διὰ πάντων διήκονσα πολιτεία, τὸ ἑαυτοῦ πράττοντος ἔκάστου, καὶ ζῶντος τοῦ μὲν θητικῶς τοῦ δὲ ἐπικουρικῶς τοῦ δὲ φυλακικῶς, ταῦτα δέ ἔστιν, φυσικῶς φρουρητικῶς νοερῶς· ἐπεὶ καὶ τοῦτο δοκεῖ Πλάτωνι, μίαν 25 ἔξιν εἶναι τὴν τε πόλιν κοσμοῦσαν καὶ οἶκον καὶ ἓνα ἔκαστον. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἔκαστος ἡμῶν ξῆ πολιτικῶς ὑπὸ δικαιο- 30 σύνης κεκοσμημένος, καὶ ἡ πόλις ξῆ δικαίως ταχθεῖσα κατὰ τὴν ἀρίστην πολιτείαν. εἰ δὲ καὶ ὅπερ δῆμος ἐν πόλει, τοῦτό ἔστιν ἐν ἔκάστῳ τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅπερ δὲ τὸ βουλευό- μενον, τοῦτο ὁ λόγος, ὡς ἐν Νόμοις φησίν [III p. 689^b],

1 'δι' αὐτῶν', i.m. γρ. διὰ πάντων 2 μὴ ἄλλον: μᾶλλον
9 cf. p. 6, 26 12 ἀλλ' ὡς b] ἄλλως | cf. in Tim. 10° sqq.

19 δ : δὲ sed ω puncto del. et ss. o 5η (id. 26) μέν ἔστι^{απ}

εῖη ἀν καὶ ἡ δικαιοσύνη κατ' αὐτὸν πολιτεία ψυχῆς, καὶ ἡ ἀρίστη πολιτεία δικαιοσύνη πόλεως. εἰ δὲ ταῦτα ἀληθῆ καὶ ὁ περὶ δικαιοσύνης διδάσκων, εἰ μὴ ἀτελῶς αὐτὴν διδάσκοι, τὴν πανταχοῦ δικαιοσύνην δρῶν περὶ πολιτείας διδάσκει, καὶ ὁ περὶ τῆς ὁρθῆς πολιτείας λέγων, εἰ πᾶσαν 5 δρῶντα καὶ μὴ τινά, πάντως ἔρει καὶ περὶ δικαιοσύνης τῆς ἐν ἐνὶ πολιτείας οὖσης καὶ τατούσης | τὸν ἐν ἡμῖν δῆμον f. 9r.

διὰ τοῦ ἐν ἡμῖν ἐπικουρικοῦ κατὰ τὴν τοῦ ἐν ἡμῖν φυλακικοῦ πρίσιν. ὅτι δὲ καὶ Πλάτων ταύτην ἔχει περὶ τούτων τὴν δόξαν, λάβοιμεν ἀν ἐννόησαντες ὅπως μεταβαίνων ἀπὸ 10 τοῦ περὶ δικαιοσύνης ζητήματος ἐπὶ τὸν περὶ τῆς πολιτείας λόγον οὕτω φησὶν ποιεῖσθαι τὴν μετάβασιν, οὐχ ὡς ἀπ' ἄλλου πράγματος ἐπ' ἄλλο τῇ φύσει διαφέρον, ἀλλ' ὡς ἀπὸ μικρῶν γραμμάτων ἐπὶ μείζω καὶ φανερώτερα, τὰ αὐτὰ δὲ δηλοῦντα [II p. 368^d]. οὐκοῦν ἡ μὲν ὑλη διάφορος ὡς 15 τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων γραμμάτων, τὸ δὲ εἶδος ταυτὸν ὡς ἐκείνων· μόνῳ ἄρα τῷ ποσῷ τῶν ὑποκειμένων διεστήκατον τό τε τῆς ἀρίστης πολιτείας εἶδος καὶ τὸ τῆς πολιτικῆς δικαιοσύνης, τὴν δὲ οὐσίαν μίαν εἰλήχατον. καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ τὸν ἐκαστον ἡμῶν φησιν βλέπειν εἰς τὴν 20 ἐν αὐτῷ πολιτείαν, οὗτοσὶ καὶ τῷ ὁγματι λέγων [IX p. 591^e], καὶ τῷ ἀρίστῳ παραδιδόναι τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀλλὰ μὴ τῷ φιλοχοημάτῳ· ταῦτα γὰρ ἐν τῷ ἐνάτῳ γέγραπται. καὶ κατὰ τοῦτον πάλιν τὸν λόγον τὴν ἐν ἐκάστῳ δικαιοσύνην πολιτείαν ὥστ' αὐτοῦ λεγομένην ηὐρήκαμεν· καὶ γὰρ αὖ καὶ ὡς 25 ἐν ἄλλοις διείλομεν, ἡ μὲν σωφροσύνη μάλιστα χαρακτηρίζει τὴν ἡθικὴν ἀρετὴν (οὐδὲν γὰρ οὔτω τοῖς παιδευομένοις οἰκεῖον ὡς τὸ σωφρονεῖν), ἡ δὲ δικαιοσύνη τὴν

2 ἀληθῶς ss. ἡ 10 ἐννόησαντες ss. m³ 14 φανερα m¹,
 ὡτερ ss. m² 15 δηλοῦντα] δηλούντων 17 μόνων πᾶρα
 21 αὐτῷ Us.: αὐτῷ 22 αὐτῆς b] ἐαντῆσ sed ἐ post add.
 25 ηὐρήκαμεν] ἤρρηκαμεν m. rec. 26 χαρικτηρίζει

πολιτικήν (τὸ γὰρ κοσμεῖν ἄλλους μάλιστα δεῖται τῆς τὸ
καὶ ἀξίαν ἐκάστοις δριξούσης), ἡ δὲ ἀνδρεῖα τὴν καθαρι-
κὴν (τὸ γὰρ ἄτρωτον ὑπὸ τῶν παθῶν ἀληθινῶν ἡμῖν
1.9. πολεμῶν ἔνδον ἐγκαθημένων ταύτης ἔξαί[ρετον]), ἡ <δὲ>
5 φρόνησις τὴν θεωρητικήν· τοῦτο γὰρ θεωρίας ἕδιον φρο-
νεῖν ἢ δεῖ περὶ τῶν ὅντων. εἰ οὖν τὴν πολιτικὴν ἡ δικαιο-
σύνη χαρακτηρίζει, πῶς οὐκ ἀνάγκη ψυχῆς τε πολιτείαν
εἶναι τὴν δικαιοσύνην ἐκάστης, καὶ πόλεως δικαιοσύνην
πάσης τὴν ὡς ἀληθῶς πολιτείαν· μὴ οὖν λέγωμεν δύο
10 σκοπούς, ἀλλ᾽ ἔνα τόν τε περὶ τῆς πολιτικῆς δικαιοσύνης
καὶ τὸν περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας· καὶ ἄρξασθαι μὲν ἀπὸ
τῆς δικαιοσύνης τὴν ζήτησιν ὡς ἐν ἐνὶ πολιτείας οὕσης,
μεταβῆναι δὲ εἰς τὴν περὶ πολιτείας τῆς ἀρίστης ὡς ἐν
πολλοῖς δικαιοσύνης οὕσης, καθάπερ ἀπὸ σμικρῶν γραμμά-
15 των ἐπὶ μείζω τῆς μεταβάσεως γιγνομένης, ὡς αὐτός φησιν,
τῆς [δὲ] κατὰ τὸ ὑποκείμενον διαφορᾶς τὸ εἶδος οὐκ ἔξ-
αλλαττούσης ἐν καὶ ταῦτὸν δὲν ἐν ὑποκειμένοις διαφόροις.
ἀπὸ πολιτείας οὖν ἐπὶ πολιτείαν ἡ μετάβασις, ἀπὸ τῆς ἐν
ἐνὶ θεωρουμένης ἐπὶ τὴν ἐν πολλοῖς, καὶ ἀπὸ δικαιοσύνης
20 ἐπὶ δικαιοσύνην ἀπὸ τῆς συνηρημένης ἐπὶ τὴν φανοτέραν.
καὶ οὐκ ἔστιν τὸ μὲν προηγούμενον ξήτημα, τὸ δὲ ἐμπίπτον·
τὸ γὰρ προηγεῖσθαι καὶ τὸ ἐμπίπτειν ἐπὶ δυεῖν ἀληθές,
ταῦτα δὲ οὐ δύο φαμὲν ἀλλ᾽ ἔν. καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ
ἐν τοῖς περὶ μεταβολῆς τῶν πολιτειῶν λόγοις ἐκάστην ἐφ'
25 ἐνός τε ἀνδρὸς ὁρᾶ καὶ ἐπὶ πόλεως συμπάσης, τὸν τιμο-
κρατικὸν ἄνδρα σκοπῶν καὶ τὴν τιμοκρατικὴν πόλιν, καὶ
αὖ τὸν διλιγαρχικὸν καὶ τὴν διλιγαρχικὴν, καὶ τὸν δημοκρα-
τικὸν καὶ τὴν δημοκρατικὴν, καὶ τὸν τυραννικὸν καὶ τὴν
τυραννικὴν [VIII p. 544^d ss.]. καὶ τὴν αὐτὴν ἐκφέρει
30 ψῆφον περὶ τῆς ἀριστοκρατικῆς πολιτείας καὶ τῆς τυραννι-

1 πολιτείαν ss. ιαή

2 τὴν] τῆσ' m. rec., quid m¹ inc.5 Θεωρήτικήδ ss. ιας
πτειν b] ἐμπίπτον

7 πολιτικῆς ss. είαν 22 ἐμπί-

κῆς, ἷν περὶ δικαιοσύνης αὐτῆς καὶ ἀδικίας τῆς ἐσχάτης, ὡς ἂν οὐδὲν διαφέροντων ἀλλήλων, ἀλλὰ τῆς ἐν ἐνὶ δικαιοσύνης ἀριστοκρατίας οὖσης ἐν πόλει, καὶ τῆς ἐσχάτης f. 10r. ἀδικίας τυραννίδος ἐν πόλει. συνάδειν ἄρα φήσομεν ἡμεῖς καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς πραγματείας πρὸς τὴν περὶ δικαιο- 5 σύνης ζήτησιν, αὐτὸ τοῦτο λέγουσαν, ὅ ἐστιν ἡ δικαιοσύνη, πολιτεία ψυχῆς οὖσα ζώσης κατὰ λόγον τὸν δρθόν. εἰ δὲ μὴ τῷ τῆς δικαιοσύνης ὀνόματι τὴν πραγματείαν ἐσήμηνεν, ἀλλὰ τῷ τῆς πολιτείας, ὥσπερ ἄλλην τῷ τῶν νόμων, οὐδὲν οἶμαι χρὴ θαυμάζειν. δεῖ γὰρ τὰς ἐπιγραφὰς ἀπὸ τῶν γνωρι- 10 μωτέρων ποεῖσθαι· γνωριμώτερον δὲ τὸ τῆς πολιτείας ὄνομα, καθάπερ καὶ αὐτὸς εἶπεν [II p. 368^a], ἢ τὸ τῆς δικαιοσύνης. τοῦτο μὲν οὖν καὶ δὴ πεπεράνθαι φῶμεν καὶ τὸν σκοπὸν ἡμῖν τελέως πεπιέσθαι τοῦ τῆς πολιτείας συγγράμματος. 352

β Δεύτερον δὲ ἦν ἐπὶ τούτῳ κεφάλαιον, ὃποῖον ἐστιν τῶν 15 λόγων τὸ εἶδος, καθ' ὃ διέθηκεν τὴν πραγματείαν ταύτην ὁ συγγραφεύς. τοῦτο δὲ οὐ πολλῶν οἶμαι δεήσεσθαι μοι λόγων, ἀλλ' ἀναμνῆσαι χρῆναι μόνον ὅτι καὶ αὐτὸς ἐν τῷ- δε τῷ συγγράμματι [III p. 392^a ss.] τοία φησὶν εἴδη λέξεως ὑπάρχειν, τὸ μὲν δραματικὸν καὶ μιμητικὸν μόνως τῆς κωμῳ- 20 δίας λέγων καὶ τραγῳδίας· τὸ δὲ ἀφηγηματικὸν καὶ ἀμύητον, οἷον καὶ οἱ τοὺς διθυράμβους γράφοντες καὶ οἱ τὰς ἴστορίας τῶν γεγονότων ἄνευ προσωποποίας μετέρχονται· τοίτον δὲ τὸ μικτὸν ἔξ ἀμφοτέρων, οἷαν καὶ τὴν Ὄμήρου ποίησιν εἶναι, τὰ μὲν ταῖς τῶν πραγμάτων ἀφηγήσει, τὰ δὲ ταῖς τῶν 25 προσώπων μιμήσει πεποικιλμένην. τριῶν δὲ τούτων παρ' αὐτῷ διηρημένων, δεῖ δήπου τὴν προκειμένην πραγματείαν εἰς τὸ μικτὸν εἶδος τῶν λόγων ἀναπέμπειν, τὰ μὲν ὡς ἔργα λέγουσαν, τὰ δὲ λόγους, καὶ ἐν μὲν τοῖς ἔργοις | τὴν f. 10v.

3 ἀριστοκρατείας 4 πόλει : πόλεισι 8 ἐσήμη^b νεν 19 συγ-
γράμματι] συγ ss. m³ 20 an <τὸ> τῆς? 24 post εἶναι
extat τὴν ἐν 25 τὰ μὲν — τὰ δὲ im. m³ 29 ἐν μὲν]
μὲν ss. m³

ἀφήγησιν μόνην παρεχομένην, δυεῖν δεομένην ἵδεαν, εὐκρινείας τε τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων καὶ ἀκριβείας εἰς παράστασιν (οἷον ὅτι κατῆλθεν εἰς Πειραιᾶ καὶ προσηνέξατο τῇ θεῷ καὶ τὴν ἑορτὴν ἐθεάσατο καὶ τὴν πομπὴν ἀπεδέξατο 5 τὴν ἀστικὴν καὶ τὴν ἔνεικήν, καὶ ἐπανίων οἴκαδε πάλιν ἀνέστρεψεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τοῦ Πολεμάρχου καὶ εἶδεν τὸν Κέφαλον καὶ τοὺς τῷ Κεφάλῳ συνόντας, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἴστορίαν περιέχοντα τῆς συνουσίας), ἐν δὲ τοῖς ἐκάστων λόγοις τὴν μίμησιν ἀκριβεστάτην ποιουμένην, τῶν μὲν πρεσβυτικῶς 10 φθεγγομένων, τῶν δὲ μυθοειδῶς, τῶν δὲ σοφιστικῶς, καὶ τὴν τε γνῶσιν καὶ τὴν ξωήν οἰκείως ἐκάστοις ἀποδιδοῦσαν. τὸ γὰρ ἐν τούτοις διασώσασθαι τὸ πρέπον τῆς ἀκροτάτης ἐστὶ μιμήσεως· ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς δράμασιν ἄλλως μὲν τὰ οἰκετικὰ πρόσωπα φθεγγόμενα μιμητέον, ἄλλως δὲ τὰ τῶν 15 ἐλευθέρων, καὶ ἄλλως μὲν γυναικας, ἄλλως δὲ ἄνδρας τι λέγοντας· δεῖ γὰρ ἀποδιδόναι τὰ οἰκεῖα ταῖς φύσεσι ταῖς ἡλικίαις ταῖς τύχαις τοῖς ἐπιτηδεύμασι ταῖς ἀξίαις ὁμοτά τὸν ἐκάστων μιμητήν. τὴν δ' οὖν πραγματείαν ταύτην εἰς τὸ μικτὸν εἶδος τῶν λόγων ἀνενεκτέον. εἰ δὲ δὴ καὶ οὕτω τὰ 20 εἶδη διαιροῦμεν ὡς τῶν Πλατωνικῶν τινες, εἰς τὸ ὑφηγητικὸν εἰς τὸ ζητητικὸν εἰς τὸ μικτόν, πάλιν καὶ τούτων τὸ μικτὸν ἐκλεξάμενοι τὴν πολιτείαν εἰς τοῦτο φέροντες ἀναπέμψομεν. καὶ γὰρ εἰσὶ μὲν καὶ ζητητικοί τινες ἐν αὐτῇ λόγοι πλείους, εἰσὶν δὲ καὶ ὑφηγητικοί, τοῦ Σωκράτους ἢ 25 τὴν λύσιν ὑφηγουμένου τῆς ἀρίστης πολιτείας διὰ τοῦ λόγου τῶν Μουσῶν ἢ τῶν ἐν Ἀιδου τὴν σκηνὴν διὰ τῶν 11. τοῦ Ἡρὸς ὁμοτάων. καὶ ἵσως | καὶ ἔστι τὸ μικτὸν εἶδος τῶν λόγων πρέπον τοῖς περὶ πολιτείας λόγοις, ἐν ἢ καὶ

6 εἶδεν] i supra ει 7 Κέφαλον] πολέμαρχον ss. m³ | τοι-
αντῆν^{τα} ss. m³ 8 cf. [Dionys.] ars XI 4 ss. (W.) 9 ην in
ποιουμένην ss. et τῶν μὲν im. add. m³ 10 μυθοειδῶς b]
11. θυμοειδῶς (ss. m³) 23 cf. Diog. La. III 49 Albin. introd. 3
25 ὑφηγημένου corr. b 27 ηρὸς | ante καὶ prius est ἢ

ἔργων ἔστι καὶ λόγων παντοίων ὕσπερ καὶ ξωῶν σύλληψις. ἐπεὶ καὶ τοῦτο δεῖ μὴ παρέργως ἰδεῖν, ὅτι τὸν τῆς πολιτείας ταύτης ὁμοίεσης, ἐν Πειραιεῖ μὲν ἀγωνιστικῶς, ἐν δὲ τοῖς πρὸς Τίμαιον τῇ τρίτῃ μετ' ἐκείνην ἄνευ προσώπων συνοπτικῶς, ἐν δὲ τῇ μέσῃ διηγηματικῶς, τὰ τε πρόσωπα 5 καὶ τὰ πράγματα τῆς διηγήσεως ἔχούσης, ἀλλ᾽ ἐν τάξει μᾶλλον ἡ τῆς πρὸς αὐτῆς, οὕθ' ἡ πρώτη προσάρδειν ἔδοξεν οὕθ' ἡ τρίτη τοῖς περὶ πολιτείας οὖτω λόγοις ὡς ἡ μέση. μιμεῖται γὰρ ἡ μὲν ψυχῆς ἔτι πρὸς τὰ πάθη μαχομένης ξωῆν, ἡ δὲ παντελῶς εἰς θεωρίαν ἀνηγμένης καὶ ἀπεκδυσα- 10 μένης τὴν μνήμην τῶν ἀγώνων ἐκείνων, ἡ δὲ μέση τούτων ἡρεμούσης μὲν ἥδη, μεμιημένης δὲ ὅμως ὡν ἥθλησεν καταστέλλουσα τὸν πολὺν ὄχλον τῶν ἀλόγων εἰδῶν. εἰκότως δὴ οὗν τὴν μέσην ταύτην συνουσίαν προσήκειν ὑπέλαβεν τοῖς περὶ πολιτείας λόγοις· καὶ γὰρ ἡ πολιτικὴ ξωὴ τούτων 15 ἔστι θεραπευτικὴ καὶ [εἰ] τέλος ἔχει τὴν θεωρίαν συναιροῦσα τὸν ἐν ἡμῖν λόγον, ὃς μόνος ἐν τῇ συναρρέει συνοπτικῶς μὲν οἶδεν ὅπως ἐκόσμησεν τὰ μεθ' ἐαυτόν, ἀναπλοῖ δὲ λοιπὸν ἐαυτὸν εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὅλων, ἵνα ἵδη τὴν ἐν ἐκείνοις πολιτείαν καὶ τὸν ἔνα πολιτικὸν τοῦ κόσμου. καὶ 20 γὰρ εἰ ἐν οὐρανῷ τὸ παράδειγμα τῆς ἀριστης ἔστι ταύτης πολιτείας καὶ τῶν πολιτικῶν ἀριστος ὁ τοῦ οὐρανοῦ δημιουργός, ὃν θεωρήσει μόνος ὁ τὴν ἐν ἐαυτῷ πολιτείαν καταστησάμενος. ἀλλὰ τὸ μὲν εἶδος τῶν | λόγων ἱκανῶς οἷμαι f. 11 v. δεδηλωκέναι.

γ Τρίτον δὲ ἦν ἐν τοῖς προκειμένοις τὴν ὕλην ἰδεῖν τῆς πραγματείας ἐν τοισὶν δρωμένην, προσώποις καὶ ροΐς τόποις.

1 ξώιων ex ξωῶν m ³	2 ἰδεῖν m ³] εἰδεῖν m ¹	4 τῆι m ³]
τοῖς m ¹	10 ξωήν ex ξωη m ³ ἀπέκδυσαμένης] ss. m ³	
16 εἰ] ἐν Raderm.	17 μόνος non sanum; an μένων? συνοπτι-	
κῶς ut vid. m ¹ , ὡν ex ὡς m. rec.	18 an εἶδεν? ἀναπλοῖ	
ἀνάπτοι (ἀνάπτει b)	19 ὅλων] λόγων (οὗτων b)	23 και-
ταστησάμενος		ταστησάμενος
	25 δεδηλωκεν corr. Raderm.	

λέγωμεν οὗν ἐπομένως τοῖς ἔμπροσθεν. ὁ μὲν δὴ τόπος ἐστὶν ὡς τῆς πρώτης συνουσίας ὁ Πειραιεύς, οὗτο τῆς δευτέρας καὶ τρίτης ἡ πόλις. δῆλον δέ που τοῦτο τοῖς Πλάτωνος ἀκηκοόσιν, ὅτι τὸν ἐπιθαλαττιδίους τόπους τῆς ⁵ θορυβώδους ζωῆς καὶ ποικίλης γέμειν ἀναγκαῖον, τὰς δὲ πορρωτέρω θαλάττης πόλεις ἐκείνων καθαρεύειν τῶν κακῶν. εἰ δὲ καὶ τοιούτων εἶν τεθῶν αἱ πόλεις (οἵς ἀνεῖνται, διότι φρονιμωτάτων εἰσὶν δεκτικαὶ ψυχῶν, ὅπερ πάλιν αὐτός φησιν [Crit. p. 109^c] περὶ τοῦ κλήρου τῆς Ἀθηνᾶς, ὃν ¹⁰ ἐκλέξασθαι τὴν θεὸν ὡς ἄνδρας οἴσοντα προσφερεστάτους αὐτῇ διαφέροντως), δῆλον δήπονθέν ἐστι μᾶλλον, ὅτι τάξις καὶ [ἥ] ἔμφρων ζωὴ καὶ λόγος οἰκεῖος ἀν εἴη πρὸς τὴν τοιαύτην πόλιν. εἰ δὴ ταῦτα Πλάτωνι δέδοκται περὶ ἀμφοτέρων, οὐκ ἀν ἀπάδοντα λέγοιμεν, εἰ τὸν μὲν τῇ πρώτῃ ¹⁵ συνουσίᾳ φαῖμεν οἰκείότατον εἶναι, καθ' ἥν ὡς τὸ εἰκὸς οὐκ ἀθόρυβος ἦν δὲ περὶ δικαιοσύνης, εἰ δὲ βούλει, καὶ δὲ περὶ πολιτείας λόγος, οὐδὲ ἄνευ τῶν σοφιστικῶν ἀγώνων τοῦ Σωκράτους ἀθλοῦντος ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης πρὸς τὴν πολυκέφαλον σοφιστικὴν ζωήν, τὸν δὲ πάλιν τῇ ἀθορύβῳ ²⁰ καὶ μετὰ τῆς πρεπούσης φιλοσοφίᾳ γαλήνης ἀναχωρησάσῃ πρὸς ἑαυτὴν καὶ τοῖς ὄμοιοις συνούσῃ θεωρίᾳ τῶν αὐτῶν, ὃν ἐν τῷ θορυβῷ τότε μετὰ προαγμάτων ἐθεάσατο πολλῶν. ²⁵ ε. 12τ. καὶ τάχα ἀν ὃ μὲν εἴη γενέσει προσήκων τῶν | τόπων, ὃ δὲ τῷ γενέσεως καθαρεύοντι καὶ αἰθερίῳ, φαίη ἀν ὃ ἐν Φαιδρῷ δωνι Σωκράτης. ἢ τε γὰρ γένεσις ἀλμυρᾶς ἐστι πλήρης ζωῆς

3 ἡ πόλις] πολιτείας | cf. legg. IV 704^d 4 ὅτι ss. m³

^{ων} ^{ων} ^{διν} ss. m³ 10 cf. Pr. hymn. 7, 23 | οἰοντας

προφερεστάτους ss. m², acc. in ἡ a m² 15 post φαῖμεν extat

ὡς exp. 19 cf. Pl. Soph. 240^c | τὸν δὲ πάλιν ss. m³ 20 ἀνα-

χωρησάσῃ et συνούσῃ] ἀναχωρησάσης et συνούσης 22 τότε

(ε ex o)] ss. m³ 24 φαίδρῳ^{ντ} ss. m³ cf. Pl. Phaed. 109^b.

111^b 25 cf. Pl. legg. IV 705^a rep. V 472^a

καὶ ξάλης μεστὴ καὶ τῶν τρικυμιῶν τῶν τὰς ψυχὰς βαπτιζούσων, ὅθεν ἀθόρυβος οὐκ ἔστιν αὐταῖς ἡ ξωή, καὶν 353 ξῶσι κατὰ λόγουν, καὶ ἐκεῖνος δὲ τόπος ψυχῶν ἔστιν καθαρὰν καὶ ἀπήμονα περίοδον ἥδη λαχουσῶν, εἰ καὶ μέμνηται τῆς ἐν τῇ γενέσει ταραχῆς ἔτι καὶ τῶν ἄθλων, ὃν 5 ἥθλησαν ἐν τοῦσδε τοῖς τόποις. — Περὶ μὲν δὴ τῶν τόπων τοσαῦτα. τοὺς δὲ καιροὺς τούτοις συνάδοντας ἔξεστιν ὁρᾶν, οἵς διεῖλεν τὰς συνουσίας, τὴν μὲν ἐν Πειραιεῖ τοῖς Βενδίδοις ἀποδούς, τὴν δὲ ἐν ἄστει τοῖς Παναθηναίοις. ἡ οὐκ ἵσμεν ὡς τὰ μὲν Βενδίδια τὴν Ἀρτεμιν θεραπεύειν κατὰ 10 τὸν Θρᾷκῶν νόμον ἐθέλει, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο Θράκιον ἡ Βένδις; οὕτω καὶ τοῦ Θρᾳκὸς θεολόγον μετὰ τῶν πολλῶν τῆς Σελήνης ὀνομάτων καὶ τὴν Βένδιν εἰς τὴν θεὸν ἀναπέμψαντος.

Πλουτώνη τε καὶ Εὐφροσύνη Βένδις τε κρα- 15 ταιά·

τὰ δὲ Παναθήναια καὶ ταῦτα μικρὰ λέγων τοῖς Βενδιδίοις ἐπόμενα τὴν Ἀθηνᾶν εἶχεν τῆς ἑορτῆς πρόφασιν. οὐκοῦν ἄμφω μὲν παῖδες Διός, ἄμφω παρθένοι, προσκείσθω δὲ δῖτι καὶ ἄμφω φωσφόροι, εἰ καὶ ἡ μὲν ὡς εἰς φῶς ἄγουσα 20 τοὺς ἀφανεῖς λόγους τῆς φύσεως ἔστι φωσφόρος, ἡ δὲ ὡς τὸ νοερὸν ἀνάπτουσα φῶς ταῖς ψυχαῖς·

δαῖς οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ·

καὶ ὡς ἀφαιροῦσα τὴν ἀχλύν, ἡς παρούσης οὐχ δῷψ ψυχή,²⁵ τί μὲν τὸ θεῖον, τί δὲ τὸ ἀνθρώπειον. ἀμφοῖν δὲ τοιαύτας ἰδιότητας ἔχουσῶν δῆλον, ὡς ἡ μὲν γενέσεώς ἔστιν προστάτις καὶ λοχευτικὴ τῶν γενεσιονογῶν λόγων, ἡ δὲ ἀναγωγὸς ^{f. 12 v.} ψυχῶν καὶ νοῦ χορηγὸς καὶ φρονήσεως ἀληθοῦς καὶ ἐν τοῖς

4 μέμνηται] μέμνηται 5 ἔτι m³] τε ex τι m¹ | τῶν ss. m³
8 οἵς ss. m³] εἴσ δύο (εἰσδ ir.) m¹ 9 cf. schol. Pl. 327^a

12 Orph. fr. 184 17 cf. in Tim. 9^b. 26^e sqq. | λέγων suspec-tum 23 Iliad. E 4 cf. E 127 sq. 26 ἀμφοῖν] ν ss. m³

οὐρανίοις δυναστεύουσα μειζόνως, ἀνωθεν δὲ τελειοῦσα πᾶσαν τὴν σεληναίαν διακόσμησιν. εἰ δὴ ταῦτ' ἀληθῆ φαμεν, πρέποι ἂν ἡ μὲν τῶν Βενδιδίων ἑορτὴ τῇ πρώτῃ συνουσίᾳ, καθάπερ καὶ ὁ τόπος, τῇ μιμουμένῃ ψυχῇ νοσμοῦσαν οὐκ ἀθορύβως δὲ τὴν γένεσιν· τὰ δὲ Παναθήναια τῇ δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ μιμουμέναις ψυχῇ ἀναχωροῦσαν εἰς ἑαυτὴν καὶ συμπτύσσονταν τὴν ξωὴν ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὸν ἑαυτῆς νοῦν, καὶ ἀντὶ τοῦ τὰ ἀνόμοια πρὸς ἑαυτὴν κοσμεῖν τοῖς δομοῖς συνοῦσαν καὶ κοινωνοῦσαν νοήσεων καὶ θεαμάτων 10 εὑδαίμοσιν θεαταῖς πρεπόντων. εἰ δὲ βούλει, καὶ τὸ μὲν ξενικὸν τῶν ιερῶν οἰκεῖον τίθει τῇ ξώσῃ μὲν ιερῶς καν τῇ γενέσει, ξένοις δὲ ιεροῖς πλησιαξούσῃ, τοῖς γενεσιονοργοῖς ἀντὶ τῶν οὐρανίων, τὸ δὲ πάτριον οἶνον δὴ τὸ τῶν Παναθηναίων τῇ εἰς τὰ οἰκεῖα ἥθη ἐπιστρεψάσῃ καὶ ξώσῃ νοε-
15 ρῶς καὶ πρεπόντως τῷ συννόμῳ, φησίν ἐκεῖνος [Tim. 42^b], ἀστρῳ. πάτρια γὰρ ὅντως ἐκεῖνα ταῖς ψυχαῖς, διότι καὶ πατρὶς ἡμῖν ἐκεῖ κατὰ τὴν δημιουργικήν ἔστι σποράν· ξενικὰ δὲ τὰ τῆς γενέσεως ιερά, καὶ ταῦτα ιερὰ θεῶν ἐφόρων τυγχάνοντα· καὶ δεῖ καὶ τούτοις ἐκπληροῦν τὰ καθήκοντα
20 τὸν ἔχοντα νοῦν, βλέπειν δὲ εἰς ἐκεῖνα καὶ ἐπιστρέφειν ὅτι τάχιστα, καθάπερ ὁ Σωκράτης ἐποίησεν, τῆς μὲν ἐν τούτοις ἑορτῆς μετασχών, προσευξάμενος δὲ καὶ θεωρήσας οἴκαδε εὐθὺς δομήσας. τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν καιρῶν. — Λείπεται δὲ ἔτι περὶ τῶν προσώπων διελθεῖν. οὐκοῦν δέκα μὲν
25 οἱ συνόντες ἀλλήλοις * * * *

4 καθάπερ im. m³ 9 cf. Pl. Phaed. 111^a 18 post
ιερὰ καὶ ss. γαρ m³ nempe <εἰ> καὶ aut del. ιερὰ alterum
23 τοιαῦτα m¹, sed σ ss. m³ 25 exciderunt quattuor quater-
niones cum huius capitinis fine, altero toto (cf. Pl. I 331^e 336^a),
tertii initio.

*〈Περὶ τῶν πρὸς τὸν ὄφον τῆς δικαιοσύνης
τὸν τοῦ Πολεμάρχου ὁθέντων ὑπὸ τοῦ Σωκράτους
συλλογισμῷ.〉*

*〈Περὶ τῶν ὑπὲρ δικαιοσύνης τεττάφων λόγων
ἐν Πολιτείᾳ πρὸς τὰ Θρασυράχου τέτταφα δόγματα 5
περὶ αὐτῆς.〉*

* * * * * | δυνατώτερον ἔστιν τοῦ δεομένου τὸ μὴ δεό- f. 13 r.
μενον, ἀλλ' αὕταρκες ἔαυτῷ πρὸς τὸ εἶναι ὅ ἔστιν. τούτου
γὰρ ὅντος ἀληθοῦς δείκνυσιν τὴν ἀδικίαν εἰς τὸ δπωσοῦν
εἶναι δεομένην τῆς δικαιοσύνης. μὴ γὰρ οὖσης δικαιοσύνης 10
ἀργὸν εἶναι καὶ ἀπρακτον τὴν ἀδικίαν· καὶ τοῦθ' ὑπομι-
μνήσκει διὰ πολλῶν, οἷον πόλεως, εἰ αὕτη γέμουσα εἴη
ἀδικίας, μὴ ἀν ποτε δυνηθῆναι αὐτὴν ἢ πρὸς ἄλλην τι
πόλιν πρᾶξαι ἢ αὐτὴν πρὸς αὐτὴν διὰ τὸ διχονοεῖν, ἐξ
ἀδικούντων οὗσαν καὶ ἀδικουμένων· δμοίως δὲ καὶ στρατο- 15
πέδουν, εἰ ἐν αὐτῷ εἴη πᾶσα ἀδικία, στασιάσει πρὸς αὐτὸν
καὶ στασιάζον περὶ αὐτὸν καταρρεύσεται καὶ ἀδρανὲς ἔσται
κατὰ τῶν πολεμίων· ὡσαύτως δὲ καὶ οἴκου τινός, ἐν ὦ
μηδέν ἔστιν ἵχνος δικαιοσύνης, τοῦτον ἀνάγκη διχονοίας
ὅντα μεστὸν μηδέν δύνασθαι πράττειν οὐ συμβαίνοντων 20
ἄλληλοις τῶν ἐνοικούντων. τὸ δὲ πάντων θαυμαστότατον,
ὅτι καὶ ἐν ἐνὶ μόνῳ τὴν ἀδικίαν ἐνοῦσαν ἀνάγκη στάσεως
αὐτὸν πρὸς ἔαυτὸν πληροῦν καὶ διὰ τοῦ στασιάζειν ἀσθενέ-
στερον ἀποφαίνειν, ἐπ' ἄλλα μὲν καὶ ἄλλα φερόμενον, ἔαυ-
τὸν δὲ ἀρέσκειν οὐ δυνάμενον. ἀναγκαῖον ἄρα πάντ' ἀδικον, 25
εἰ μέλλοι τι καὶ δπωσοῦν δυνήσεσθαι, δικαιοσύνης ἵχνος
ἔχειν. ἐκ δὴ τούτων γίνεται συλλογισμὸς τοιόσδε· πᾶσα

7 pertinent haec ad tertium Socratis argumentum p. 351c
sqq. 13 ἢ ss. m³ 14 αὐτὴν] αὐτὴν (' ex ') 16 αὐτὸν]
αὐτὸν 17 αὐτὸν] αντωι cf. Demosth. 2, 10 22 ἐτὴνοῦσαν (ε
add. m³) 25 ἀδίκαιον

ἀδικία χωρὶς δικαιοσύνης ἀσθενής ἐστιν· πᾶν τὸ δικαιοσύνης
 χωρὶς, ἀσθενὲς ὅν, δεῖται τῆς δικαιοσύνης εἰς τὸ δύνασθαι·
 πᾶσα ἄρα ἀδικία δεῖται δικαιοσύνης εἰς τὸ δύνασθαι. πάλιν
 4 ἄλλος συλλογισμός· πᾶσα ἀδικία δεῖται δικαιοσύνης εἰς τὸ
 f. 13 v. δύνασθαι· πᾶν τὸ | δεόμενον δικαιοσύνης εἰς τὸ δύνασθαι
 δικαιοσύνης ἐστὶν ἀσθενέστερον· πᾶσα ἄρα ἀδικία δικαιο-
 σύνης ἐστὶν ἀσθενέστερον. τοῦτο δ' ἦν τὸ προκείμενον. —
 "Ισως δ' ἂν τις ἀπορήσειεν, μήποτε τὴν τελέαν ἀδικίαν οὐ
 λαμβάνομεν ἐφ' ἑνός, ὅταν λέγωμεν καὶ τοῦτον, εἴπερ ἀδι-
 10 κος εἴη, διχονοεῖν πρὸς ἑαυτόν. τὸν μὲν γὰρ τοιοῦτον ἔχειν
 τι τοῦ δικαίου, καθ' ὃσον δὲ λόγος ἔτι δύναται μάχεσθαι τῷ
 πάθει, τὸν δὲ τελέως ἀδικον χρῆσθαι τῷ λόγῳ δουλεύοντι
 καὶ συνηγοροῦντι τῷ πάθει καὶ ὅδονς ὑπαγορεύοντι τῶν
 πράξεων. πῶς οὖν ἐν τῷ τοιούτῳ διχόνοιαν εἶναι συγχωρή-
 15 σομεν, πάσης τῆς ψυχῆς ἐν λεγούσης ὁ φθεγγεται τὸ πάθος,
 καὶ ὁρμόσης ἐφ' ὅπερ ἐκεῖνο κινεῖ τὴν ζωήν, καὶ πρατ-
 τούσης τῆς ἀδικίας ἡ δοκεῖ αὐτῇ, δικαιοσύνης οὐκ ἐνούσης;
 Λέγωμεν οὖν πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην, ὅτι πρώτη μέν
 19 ἐστιν ἔξις ψυχῆς, ἐν ᾧ πάντῃ προτεί τοῦ πάθους δὲ λόγος
354 καὶ ἔχει τὴν ἑαυτοῦ τελειότητα τὴν διττήν, τὴν τε γνωστι-
 κήν καὶ τὴν ζωτικήν· ἐσχάτη δὲ ἐν ᾧ πάντῃ δυναστεύει
 τοῦ λόγου τὸ πάθος, ὥστ' ἀπ' ἐναντίας ἔχειν ἐκείνη καὶ
 μήτε διορατικόν τινος εἶναι τὸν λόγον μήτε ὅρεξιν ἔχειν
 ὅρθήν. τούτων δὲ ἄκρων οὐσῶν, ἐκ μεσοτήτων ἢ μέν ἐστιν
 25 ἀμείνων, ἢ δὲ χείρων, ἢ δὲ μέση τούτων ἀμφοτέρων. ἐάν
 μὲν γὰρ μάχηται τῷ λόγῳ τὸ πάθος, προτεῖ δὲ ὅμως ποτὲ
 τὸ πάθος, ἀμείνων ἢ τοιαύδε ἔξις τῆς ἐσχάτης ὁηθείσης καὶ
 χείρων τῆς πρώτης καὶ μέση τῷ ὅντι ἀμφοῖν. ἔτι γὰρ δὲ
 29 λόγος ἴσχύων ὀπωσοῦν καὶ κατὰ τὸ ζωτικὸν καὶ κατὰ τὸ
 f. 14 r. γνωστικὸν μάχεται τῷ πάθει, διότι δὲ οὐκ ἔχει γνῶσιν
 τελέαν, ἀλλὰ δοξαστικὴν μόνον, ἐνδίδωσί ποτε τῷ πάθει·

παρούσης γάρ ἐπιστήμης οὐκ ἂν ἡναντιώθη τὸ πάθος,
 ἐκείνης ἐκ πρύμνης κοδμούσης πᾶσαν τὴν ξωήν. ἐὰν δὲ
 μὴ μάχηται δὲ λόγος τῷ πάθει διὰ τὸ ἡνδραποδίσθαι κατὰ
 τὴν ξωὴν καὶ τὸ αὐτὸ τίθεσθαι δρεπτὸν τῷ πάθει, τὸ δὲ
 γνωστικὸν ἔχη πως ἔτι βλέπειν δυνάμενον, δὲ καὶ διὰ τοῦτο
 5 ἐκείνῳ δόδοντος ἔξενοίσκη πρὸς τὴν τοῦ πάθους ἀποπλήρωσιν,
 ἡ τοιαύτη ἔξις χείρων τῆς εἰρημένης τοῦ λόγου κατὰ τὸ
 ἥμισυ ξῶντος τὸ ἑαυτοῦ γνωστικῆς γάρ ἐστι δυνάμεως
 ὕδιον τὸ εὑρίσκειν τὰ προτεθέντα. ἐὰν δὲ γιγνώσκῃ δὲ λόγος
 δὲ δεῖ καὶ δρέγηται ὡν δεῖ, μὴ τελέως δὲ γιγνώσκῃ, τὸ δὲ 10
 μὴ τέλεον μὴ οὔτως ἔχη ὥστε δόξας εἶναι μόνον ἐν αὐτῷ
 βελτίστας ἀλλ' ἥδη καὶ εἰς ἐπιστήμην δομεύειν, ἡ τοιαύτη
 15 ἔξις ἐστὶν ἐγγυτάτω τῆς ἀρίστης, ἐν ᾧ οὐδεμίᾳ μάχη ἐστίν,
 τοῦ μὲν πάθους ὄλως μαχομένου, διότι μήπω κρατεῖ δὲ τῆς
 ἐπιστήμης λόγος, τοῦ δὲ λόγου δυναμένου, καὶ πολεμοῦντος
 αὐτῷ τοῦ πάθους, κρατεῖν, διότι μὴ μόνον ἔχει δόξας δρ-
 θάς, ἀλλ' διασοῦν ἐπιστήμης ἥρξατο μετέχειν· δυναμοῦ γάρ
 αὐτοῦ τὸ γνωστικὸν ἡ τοιαύτη γνῶσις καὶ παρασκευάζει
 συντονώτερον ἀντέχειν πρὸς τὸ πάθος τῷ μειζόνως δρᾶν τὸ
 ἀγαθὸν καὶ μᾶλλον ἔχειν κατὰ φύσιν. ὅταν μὲν οὖν τέλειος
 20 ἦν παντελῶς δὲ λόγος, οὐδὲν πράττεται τῶν ἀδίκων διὰ τὴν
 τοῦ ἀρίστου δύναμιν· καὶ ὅταν παντελῶς ἀτελῆς τῷ μηδὲ
 τὸ γνωστικὸν ἔχειν [τι] διορατικὸν μηδέ γε τὸ ξωτικὸν
 κατωρθωμένον, πάλιν οὐδὲν πράττεται διὰ τὸ μηδὲ ὄλως f. 14v.
 εἶναι τὸ βουλευόμενον. τῶν δὲ ἄκρων [καὶ] ἔξεων τοιούτων
 25 οὐδῶν λοιπὸν ἐν ταῖς μέσαις ἡ μὲν πρὸς τῇ ἀμείνονι πάλιν
 ἀπέχεται τῶν πράξεων ἔνδον μόνον ἔχουσα τὴν ἀδικίαν· ἡ
 δὲ μετ' αὐτὴν καὶ πράξειν ἄν, ἀλλ' οὐχ ὄλη τῇ ψυχῇ

2 cf. Pl. Crit. 109c 3 μάχηται 6 ἐκείνῳ b] ἐκεῖνο |
 ἔξενοίσκει b 10 δρέγηται 13 ἐγγυτάτω 16 κρατεῖν
 διότι] κρατοί (οἱ ir.) δὲ ὅτι 17 δυναμοῦ εχ δυνάμει μὲν vid.
 m³ 19 συντονώτερον] συντομώτερον 24 κατωρθωμένον
 25 τῶν] ἔν· ὄν

δεδογμένα διὰ τὸ εἶναι τινα μάχην· ἡ δὲ μετὰ ταύτην ἐστὶν
 ἡ δοκοῦσα καὶ πράττειν καὶ ὅῃ τῇ ψυχῇ πράττειν, οὐδ'
 αὐτὴ δὲ ἄνευ δικαιοσύνης οὖσα. τί γὰρ ἴδιον δικαιοσύνης
 ἡ τὸ αὐτοπραγεῖν; ἐστι δὲ τοῦτό πη καὶ ἐν ταύτῃ· καθ'
 5 ὅσον γὰρ τὸ ἐν τῷ λόγῳ γνωστικὸν τὸ οἰκεῖον ἔργον ἔργα-
 ζεται δριμὺ βλέπον καὶ εὑρίσκον ὃ ξητεῖ, κατὰ τοσοῦτον
 αὐτοπραγεῖ, καθ' ὅσον δὲ δουλωθὲν τὴν ὅρεξιν ἔχει κοινὴν
 πρὸς τὸ πάθος, οὐκ αὐτοπραγεῖ. πάντως τούνυν ὅταν γίνηται
 τις ἀπὸ ἀδικίας πρᾶξις, δεῖ μετεῖναι τῷ πράττοντι δικαιο-
 σύνης. εἰ δὲ λάβοις καὶ τὴν ταύτης χείρονα ἔξιν, ἐν ᾧ καὶ
 διὰ λόγος ἥδη τετύφλωται καὶ τὸ δρεκτικὸν διέστρωπται, εἰπό-
 τως ἄπορακτος ἡ ἔξις αὕτη, δικαιοσύνης ἀμυδροτάτης ἔτι
 οὖσης, ὡς μηδ' εἶναι δοκεῖν· ἐστι γάρ πως, καθ' ὅσον
 ἀπολείπειν τὴν ψυχὴν πάντη τὰς κοινὰς ἐννοίας ἀδύνατον,
 15 καὶ μάλιστα τῇ τοῦ ἀγαθοῦ ἐφέσει. καθ' ὅσον οὖν ὡς πρὸς
 ἀγαθὸν δριμῷ, δικαιοσύνης μετείληχεν· καὶ γὰρ εἰ ἐνεγένετο
 παντελῆς ἀδικία ψυχῆς, τάχ' ἀν ἀπώλεσεν καὶ τὸ εἶναι ψυχῆς·
 καὶ γὰρ σῶμα κατὰ πᾶν νοσῆσαν ἀπόλλυται. δεῖ οὖν εἶναι
 τι δικαιοσύνης ἵχνος καὶ ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἀδικίας καὶ ἐν
 20 μῷ ψυχῆς, δι' ὃ σώζεται κατ' οὐσίαν· ὥστε διχόνοια μὲν καὶ
 ἐν ταύτῃ πάντως ἐστὶν, μαχομένης σχεδὸν πάσης τῆς ψυχῆς
 2. 15 τ. | πρὸς τὰς ὑποκειμένας ἐν αὐτῇ κοινὰς ἐννοίας· ἄπορακτος
 δέ ἐστιν ἔξις, διότι τὸ τῆς δικαιοσύνης ἵχνος ἀμυδρωθὲν
 ἐκείνην σχεδὸν μόνην ἀπέφηνεν οὖσαν τὴν μηδὲν καθ' ἐαυτὴν
 25 δι' ἀσθένειαν πρᾶξις ἴσχύουσαν. ὅτι δὲ καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ
 ἔξις πάντως ἐστὶν δικαιοσύνης ἵχνος, δῆλον· οὐ γάρ που καὶ
 ἐαυτὸν ἀδικεῖν ἐθέλει καὶ διαφθείρειν τὰ ἐαυτοῦ· φυλάττων
 οὖν τὸ γε πρὸς ἐαυτὸν δίκαιον οὐκ ἐστὶν μόνως ἀδικος, οὐκ
 εἰδὼς δὲ ὅπως ἂν φυλάξειεν, ἀδικός ἐστιν, δι' ὃν οὐ χρὴ
 30 φυλάττειν ἐαυτὸν φυλάττων. πάντα ἄρα τὰ δόγματα ἀληθῆ,

8 γίνῃται ss. m³ 12 de ἐτι dubito 17 ψυχῆ] ψυχῆι
 (ψυχήν b) 18 fort. καὶ γὰρ <καὶ> 20 διὸ 27 an πον
 <τίς>?

καὶ ὅτι διχονοίας αἰτία ἡ ἀδικία αὐτῷ πρὸς ἐαυτόν, οὐ μόνον πρὸς ἄλλον· καὶ ὅτι πᾶσα ἀδικία τὴν τοῦ πράττειν ἀφαιρεῖται δύναμιν τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσφερο ἔστιν ἀδικία μᾶλλον· καὶ ὅτι δικαιοσύνης μὲν ἀδικία δεῖται, ἀδικίας δὲ δικαιοσύνη πρὸς τὸ πράττειν οὐ δεῖται. τούτων δὲ ὅντων 5 ἀλλήθῶν ιρατήσει τὸ δυνατωτέρον εἶναι τῆς ἀδικίας τὴν δικαιοσύνην. Λάβοις δ' ἂν καὶ πόρισμα διὰ τῶν νῦν εἰρημένων, ὅπερ πρῶτος εἶδεν Ἀμέλιος, ἀπὸ μείζονος ἀδικίας ἐλάσσονα γίνεσθαι κακὰ πολλάκις, ἀπὸ δὲ ἐλάσσονος μείζονα. ιρατούσης γὰρ τελέως ἀδικίας ἀπρακτός ἔστιν ἡ ζωή, συνού- 10 σης δὲ αὐτῇ δικαιοσύνης γίνεται τις πρᾶξις ἀπ' αὐτῆς. καὶ μηδεὶς οἱέσθω ψεῦδος εἶναι τὸ δῆθεν, διότι μείζονα κακὰ γενοιτ' ἂν ἀπὸ ἀκολασίας ἡ ἀκρασία, καὶ ταῦτα μείζονος οὕσης κακίας. ἡ γὰρ ἀκρασία κακία τέ ἔστιν καὶ οὐ κακία· μάχεται γὰρ διπωσοῦν δ λόγος πρὸς τὸ πάθος, 15 ὅπερ οὕπω κακίαν ποιεῖ τελείαν, | ὥστε διὰ τοῦτο ἐλάττονα f. 15 v. γίνεται ἀπὸ τῆς ἀκρασίας, διότι σύμμικτός ἔστιν ἐκ κακίας καὶ μὴ κακίας. τὸ δὲ δῆθεν ἐπὶ δυεῖν κακίαν ἀληθές, οὐκ ἐπὶ κακίας καὶ οὐ κακίας. ὅτι δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἀξιώματα ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν ἀνάγειν δυνατόν, ὡς χρώμενος τὸν τρίτον διέ- 20 θηκεν λόγον, δῆλον. τὸ γὰρ αὐταρκέστερον ἔγγιον τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ δὲ ἔγγιον τοῦ ἀγαθοῦ δυνατώτερον τοῦ πορρώτερον ἐξ ἀνάγκης. ὥστ' εἰκότως δυνατώτερον ἔστιν δικαιοσύνη τῆς ἀδικίας.

δ Λοιπὸς δὲ ἡμῖν ὁ τέταρτος ἔστιν λόγος, δεικνὺς ὡς 25 προεπομεν τὸν δίκαιον εὑδαίμονα καὶ οὐ τὸν ἀδικον ὅντα, ὡς ἔλεγεν Θρασύμαχος. δείκνυσι δὲ κανόνα τοιόνδε θέμενος, παντὸς ἔργον εἶναι τοῦτο ὅπερ ἂν ἡ μόνον ἡ πάλλιστα ἀπεργάζηται· μόνον μὲν ὡς ὀφθαλμοῦ τὸ δρᾶν καὶ 29 ὕτων τὸ ἀκούειν καὶ τὸ γενέσθαι γλώσσης· πάλλιστα δέ, 355

4 διδτι corr. m³ 8 εἶδεν (ει ex i m³ aut m. rec.)

18 δυεῖν (ε ex o) 19 καὶ οὐ κακίας im. m³ 25 cf. Pl.
343^c 344^{ab} 352^d

ώς τοῦ δρεπάνου τέμνειν ἄμπελον, ἀλλ' οὐ σμίλης, σμίλης δέ, ώς τὸ σκύτη τέμνειν, ἀλλ' οὐ μαχαιρας, μαχαιρας δὲ ώς τὸ κρέα τέμνειν, ἀλλ' οὐ τῶν λοιπῶν, διότι τούτων ἐκάστον ἐφ' ὧν εἴπομεν κάλλιστα ἔχει τὸ τέμνειν, τὰ δὲ ἄλλα χειρό-
 5 νως, καὶ ἐκείνων τῶν ἔμπροσθεν, διότι ἐκάστον μόνον ποιεῖ τὸ εἰρημένον ἔργον, τὸ δρᾶν τὸ ἀκούειν τὸ γενέσθαι. καὶ ἀνάγοις ἂν ἐπὶ τὴν πάντων ἀρχὴν καὶ τοῦτον τὸν κανόνα,
 διότι τοῖς μὲν διδωσιν τὸ οἰκεῖον ἐκπληροῦν ώς οὖσα αὐ-
 τοὲν μόνοις, τοῖς δὲ ώς οὖσα τάγαθὸν εἰ καὶ μὴ μόνοις,
 10 ἀλλὰ κάλλιστα. παρ' ἐκείνης γὰρ πᾶσιν ὑπάρχει τὸ οἰκεῖα
 ἔργα ἔχειν ἄλλα ἄλλοις, διότι καὶ ἐκείνης πρώτης ἐστὶν
 ἔργα τὰ ὅντα πάντα, καθάπερ τοῦ ἐσχάτου <οὐδέν>, τῶν
 δὲ μέσων τὰ μὲν ἔστιν, τὰ δὲ οὐκ ἔστιν. τούτου δὴ
 t. 16. τε | θέντος τοῦ κανόνος λαμβάνει πρότασιν τοιαύτην ἀναμ-
 15 φισβήτητον· πᾶν τὸ οἰκεῖον ἔργον εὗ ἀπεργάζεται τῷ ἔχειν
 οἰκείαν ἀρετὴν, μεθ' ἣς ἐκπληροῦ τὸ ἑαυτοῦ ἔργον καὶ κατ'
 ἐκείνην· ἐκάστον γὰρ ἡ ἀρετὴ τελειότης ἐστὶν, καὶ ἐνεργοῦν
 αὐτὸ ποιεῖ τελείως ἐνεργεῖν. εἶθ' ἐτέραν πρότασιν περὶ
 ψυχῆς διπλῆν· τότε μὲν εἰ τῆς ψυχῆς ἔργον ἐστὶν τὸ βου-
 20 λεύεσθαι καὶ ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν ἔρωτῶν (μόνῳ γὰρ
 τούτῳ ἂν φησιν πρᾶξαι), τότε δὲ εἰ τὸ ζῆν ἔργον ψυχῆς·
 καὶ γὰρ ζῶμεν μόνῳ τούτῳ, τῇ ψυχῇ. πεποίηται δὲ διπλῆν
 τὴν ἐρώτησιν, ἡ ἵνα λάβῃ τό τε τῆς λογικῆς ἴδιον ἔργον,
 οἷον τὸ βουλεύεσθαι καὶ τὰ τούτῳ σύστοιχα, καὶ τὸ μὴ
 25 ταύτης μόνον, ἀλλὰ καὶ πάσης ψυχῆς ἔργον (καὶ γὰρ τοῦ
 ἀλόγου τὸ ζῆν ἔργον, οὐκ ἐκεῖνα). ἡ ἵνα λάβῃ τῆς ψυχῆς
 τό τε γνωστικόν καὶ τὸ ὀρεκτικόν, ὃ ἐκάλεσεν ζῆν. Τούτων
 δ' οὖν ὑποκειμένων οὕτωσὶ πρόσεισιν δὲ λόγος· τὸ βουλεύεσθαι
 καὶ ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν καὶ ἀπλῶς τὸ ζῆν μόνη ὑπάρχει

9 μὴ i. m. add. m³ 18 εἰθ' ex εἰσ m³ ut vid. 20 ἐρω-
 τῶν (ν et ss. m³, ε ex o) 21 post φησίν extat γάρ
 22 μόνῳ b] μόρωσ 23 ἐρώτησιν ἵνα] ἐρώτησιν ἵνα b
 25 ταυτησ πάσησ 26 λάβῃς τὸν τῆς

ψυχῆς τὸ δὲ μόνη ψυχῆς ὑπάρχον ἔργον ἐστὶ ψυχῆς διὰ τὸν κανόνα· τὸ ἄρα ξῆν ἀπλῶς καὶ τὸ βουλεύεσθαι καὶ ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν ἔργον ψυχῆς. δεύτερος ἔτερος· τὸ ξῆν ἔργον ἐστὶ ψυχῆς, ὡς δεδείχαμεν· πᾶν ἔργον μετὰ τῆς οἰκείας ἀρετῆς ἔχει τὸ εὖ· τὸ ἄρα ξῆν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς 5 οἰκείας ἀρετῆς ἔχει τὸ εὖ. τρίτος· τὸ εὖ ξῆν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς ψυχικῆς ἀρετῆς παραγίνεται. τὸ δὲ μετὰ τῆς ψυχικῆς ἀρετῆς παραγινόμενον μετὰ τῆς δικαιοσύνης παραγίνεται· δέδεικται γὰρ ἀρετὴ ψυχῆς· τὸ ἄρα εὖ ξῆν τῇ ψυχῇ μετὰ δικαιοσύνης παραγίνεται. τέταρτος· ἡ δικαιοσύνη τοῦ εὖ 10 ξῆν αἴτια· τὸ δὲ αἴτιον τοῦ εὖ | ξῆν αἴτιόν ἐστιν τοῦ f. 16v. εὐδαιμονεῖν· ἡ ἄρα δικαιοσύνη τοῦ εὐδαιμονεῖν ἐστιν αἴτια. τὴν γὰρ εὐξωταν εὐδαιμονίαν εἶναι· καὶ γὰρ τοῦτο πάντες δομολογοῦσιν, ταῦτὸν εἶναι τὴν εὐξωταν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, οἵ τε ἐν ψυχῇ τὸ εὖ ξῆν εἶναι λέγοντες καὶ οἱ ἐν τοῖς ἐκ- 15 τὸς καὶ οἱ ἐν ἀμφοτέροις· μὴ γὰρ εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν ἄνευ τοῦ εὖ ξῆν. "Οτι μὲν οὖν ἡ δικαιοσύνη συντελεῖ πρὸς τὸν εὐδαιμονα βίον, δέδεικται διὰ τούτων. ὅτι δὲ ἀρετὴ ψυχῆς ἐστιν, ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ δεῖξαι πρότερον [p. 349^c ss.] φρονήσει καὶ σοφίᾳ σύστοιχον αὐτήν, τὴν δὲ ἀδικίαν τοῖς 20 ἐναντίοις. ἀπαντες γὰρ τὴν φρόνησιν καὶ τὴν σοφίαν ἀρετὴν ὑπειλήφασιν· καὶ γὰρ γελοῖον μὴ οὕτω λέγειν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ μὴ λέγειν τὴν φρόνησιν ἀρετὴν ἐμφρόνως ἡ ἀφρόνως λέγονται. εἰ μὲν γὰρ ἀφρόνως, οὐκ ἀληθές ἐστιν ὃ λέγονται, ἀλλ' ἀρετὴ ἐστιν ἡ φρόνησις· εἰ δὲ ἐμφρόνως καὶ 25 διὰ τοῦτο ὀρθῶς, ἀρετὴ πάλιν ἐστὶν ἡ φρόνησις. εἰ οὖν τὸ τῇ φρονήσει σύστοιχον ἀρετῇ σύστοιχόν ἐστιν, τὸ δὲ ἀρετῇ σύστοιχον ἀρετὴ ἐστιν, ἀλλ' οὐ κακία, δῆλον ὅτι τὴν δικαιοσύνην ἀρετὴν εἶναι ψυχῆς ἀναγκαῖον. εἰ δέ τις ἀποροίη, πῶς ἔργον εἶναι ψυχῆς εἰπεν τὸ βουλεύεσθαι καὶ 30 ἄρχειν, ἀλλ' οὐ τὸ θεωρεῖν κρείτον ὅν, φάδιον ἀπαντᾶν,

ὅτι τῆς πολιτικῆς εὐδαιμονίας ἵδια ταῦτ' ἔστιν, ὅσα τῆς ψυχῆς ἔργα ἔθετο εἶναι· ταύτην δὲ ἔδει σκοπεῖν καὶ τὰ ταύτης ἔργα, διότι καὶ δικαιοσύνην ξητοῦμεν τὴν πολιτικήν, εἰς ἣν καὶ δ Θρασύμαχος βλέπων ἔλεγεν αὐτὴν εἶναι τὸ 5 συμφέρον τοῦ κρείττονος [p. 338^c]. ὡςτε εἰκότως τὰ τῆς πολιτικῆς ἔργα μόνα παρέλαβεν ὡς μόνης ὅντα ψυχῆς.

Περὶ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Πολιτείας εἰρημένων θεολογικῶν τύπων.

Ἐν τοῖς τύποις τοῖς θεολογικοῖς, οὓς ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς 10 Πολιτείας ἔξεφηνεν, πρῶτον ἐκτίθεται τὸν τῆς ἀγαθότητος ἀεὶ στοχαζόμενον τῶν θεῶν καὶ μόνων τούτων αὐτοὺς αἰτιώμενον, τῶν ἀγαθῶν λέγω πάντων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῶν ἐναντίων· ἀξιώμα προλαβών [p. 379^a], ὅτι πᾶς θεὸς ἀγαθός. ὅταν γὰρ λέγῃ τόν θεὸν ἀγαθόν, δεῖ τοῦτο πρῶτον ἐννοεῖν, 15 ὅτι πάντα λέγει θεόν· ἡ γὰρ τοῦ ἄρθρου πρόσθεσις ἡ τὸ καθ' ὑπεροχὴν δηλοῦ μόνον (ὡς ὅταν λέγωμεν· ὁ ποιητὴς εἶπεν, τῷ ἀκροτάτῳ τοῦτο ἔξαλρετον ἀπονέμοντες), ἡ τὸ δόλον πλῆθος, ὡς ὅταν λέγωμεν· ὁ ἀνθρωπος λογικός, ἀντὶ τοῦ παντὸς τὸ ἄρθρον προσάπτοντες. οὐκοῦν ἐπείπερ οὕτω φησίν· ὁ θεὸς ἀγαθός, ἡ τὸν πρῶτον λέγοι ἂν ἡ πάντα θεόν. ἀλλ' ὅτι οὐ περὶ μόνου τοῦ πρώτου βούλεται τοὺς τύπους τούτους κρατεῖν, δηλοῦ μετὰ ταῦτα συμπεραινόμενος, ὅτι ἔκαστος τῶν θεῶν κάλλιστός ἔστιν καὶ ἄριστος εἰς δύναμιν [p. 381^c]. δηλοῦ δὲ καὶ τοὺς ποιητὰς ἀξιῶν ἐν τούτοις 20 γράφειν τοῖς τύποις, οἷς οὐκ ἔστι περὶ τοῦ πρῶτου πάντως ὁ λόγος. εἰ οὖν δρῦς εἴπομεν, ἀξιώμα τοῦτο πρῶτον ληπτέον· πᾶς θεὸς ἀγαθός, καὶ τῶν λογίων τῷ ἀξιώματι μαρτυρούντων, ἐν οἷς αἰτιώμενα τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀσέβειάν φησιν·

2. 3 δὲ — ταύτης im. m² 9 cf. theolog. plat. 10, 36
11 αὐτοὺς] αὐτὸν 18 λέγωμεν — λογικός im. m³

οὐδ' ὅτι πᾶς ἀγαθὸς θεὸς εἰδότες· ἔταιλαεργοὶ 356
νήψατε.

τριῶν δὲ εἰρημένων ἐν Νόμοις [X p. 900^d sqq.] τοὺς
θεοὺς χαρακτηρίζειν, ἀγαθότητος δυνάμεως γνώσεως, τὸ μὲν
πρῶτον διὰ τοῦ πρώτου τύπου λαμβάνει, τὰ δὲ δύο διὰ 5
τοῦ δευτέρου, τὴν ἀλήθειαν εἶναι λέγων ἐν θεοῖς καὶ τὴν
ἀμεταβλησίαν. τούτων γὰρ τὸ μὲν τῇ γνώσει, τὸ δὲ τῇ f. 17 v.
δυνάμει προσήκει· τῆς γοῦν γνώσεως ἡ ἀλήθεια τελειότης,
τῆς δὲ δυνάμεως ἡ ἀπάθεια. τὸ μὲν οὖν ἀξιώματα τοῦτο
πρῶτον· εἰληπταὶ δὲ μετὰ διορισμοῦ τινος ἀναγκαίου. οὐ 10
γὰρ ἀπλῶς εἶπεν· διὸ θεὸς ἀγαθός, ἀλλ' ὅτι τῷ ὅντι ἀγαθός,
εἰωθὼς διαστέλλειν τὸ ὅντως ἀπὸ τοῦ μὴ ὅντως τῷ ἐκεῖνο
μὲν ἄμικτον φυλάττειν πρὸς τὸ ἐναντίον, τοῦτο δὲ λέγειν
ἡδη τοῦ χείρονος ἀναπεπλῆσθαι. ξωὴν γὰρ ὅντως καλεῖ
καὶ νοῦν ὅντως καὶ κάλλος, οἷς μηδὲν ὑπάρχει τῶν ἀντικει- 15
μένων, ἀξωῖας ἀνοίας αἴσχους· μὴ ὅντως δὲ ἔκαστον τού-
των, οἷς συμμέμικτά τι τῶν χειρόνων. πᾶς οὖν θεὸς ὅν-
τως ἀγαθός, οὔσιωμένος κατὰ τὸ ἀγαθὸν καὶ οὐκ ἔχων
ἐπίκτητον οὐδὲ ὡς ἔξιν τὸ ἀγαθόν (τὸ γὰρ οὗτως ἀγαθὸν
οὐ τῷ ὅντι ἀγαθὸν <ἢν> τοῦ ἀγαθοῦ μετέσχεν)· κατ' αὐτὴν 20
ἄρα τὴν ὕπαρξιν διὸ θεὸς ἀγαθός, καθ' ὃ καὶ ἔστιν θεός,
οὐκ ἄλλο τι ὡν, εἴτα ἀγαθός, ἀλλ' αὐτοαγαθός, ὥσπερ τὸ
πρῶτον αὐτὸ τάγαθόν. Τούτου δ' οὖν ληφθέντος ἐνὸς ἀξιώ-
ματος δύο σχίζονται συλλογισμοί, διὸ ὡν δείκνυται πᾶς θεὸς
ἀγαθῶν μὲν αἴτιος, κακοῦ δὲ οὐδενός, καὶ οὗτος μὲν τοιῶσδε 25
πρόεισιν· πᾶς θεὸς ἀγαθὸς τῷ ὅντι· οὐδὲν τῷ ὅντι ἀγαθὸν
βλαβερόν· τὸ μὴ βλαβερὸν οὐ βλάπτει· τὸ μηδὲν κακὸν
ποιοῦν οὐδενὸς αἴτιόν ἔστι τῶν κακῶν· πᾶς ἄρα θεὸς οὐ-
δενός ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν. ἐν οἷς πρῶτον ἐκεῖνο δεῖ
εἰδέναι, ὅτι τὸ οὐδὲν καὶ τὸ οὐδενὸς ὡς μέρος εἰληπταὶ 30
τῆς προτάσεως καὶ τοῦ κατηγορουμένου· οὐ γὰρ ἀν καὶ δ

τ. 18τ. ὑποκείμενος εἶχεν προσδιορισμὸν τὸ | πᾶς. ἔπειθ' ὅτι ἀποφατικαὶ δοκοῦσιν εἶναι πᾶσαι πλὴν μιᾶς ἐκ μεταθέσεως οὖσαι καταφάσεις· δηλοῦσι δὲ αἱ ἔξης ἀεὶ τὰ ὑποκείμενα μετὰ τῆς ἀποφάσεως λαμβάνουσαι. τῶν δὲ λογικῶν θεώρημάτων ἐφορμένων ὅρα καὶ τὸ πραγματειῶδες τῶν λημμάτων καὶ τὴν συνέχειαν. πᾶς θεὸς τῷ ὅντι ἀγαθός· τούτου ἀξίωμα· τὸ τῷ ὅντι ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν βλαβερόν. εἰ γὰρ οὐσίωται ἐν τῷ ἀγαθῷ καὶ μὴ πῃ ἀγαθὸν ἔστιν (τῷ ὅντι γὰρ εἴληπται ἀγαθόν), οὐκ ἔχει τὴν δύναμιν τὴν βλαπτικήν.

10 ταύτην γὰρ ἔχον μετέχοι ἂν τοῦ ἐναντίου καὶ οὐκέτ' ἀν εἴη τῷ ὅντι ἀγαθόν· οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι τῶν τοῦ ἐναντίου μετεχόντων. οὐ γὰρ τῷ ὅντι καλὸν τὸ τοῦ αἰσχροῦ μέτοχον ἡ κατὰ δύναμιν ἡ κατ' ἐνεργείαν, εἴπερ ὁρθῶς διώρισται τὸ ὅντως καὶ μὴ ὅντως. τὸ δὲ οὖν τῷ ὅντι ἀγαθόν, *(διότι)*

15 οὐκ ἔχει δύναμιν τὴν τοῦ ἐναντίου τῷ ἀγαθῷ, οἷον τὴν βλαπτικήν, διὰ τοῦτο οὐκ ἔστι βλαβερόν. τὸ δὲ μὴ ὅν βλαβερόν, φησίν, οὐδαμῶς βλάπτει. τίνι οὖν ταῦτα διέστηκεν; ἡ τὸ μὲν τὴν δύναμιν ἀφεῖλεν τὸ πρότερον, τοῦτο δὲ ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος τὴν ἐναντίαν ἐνέργειαν. βλαβερὸν

20 γὰρ λέγεται, καὶ μὴ βλάπτη, δυνάμενον δὲ ἡ βλάπτειν, βλάπτον δὲ τὸ ἥδη ἐνεργοῦν. ἡ οὖν διαφέρει τὸ θερματικὸν καὶ τὸ θερμαῖνον, ταῦτη διέστηκεν τὸ βλαβερὸν καὶ τὸ βλάπτον. ἐκεῖνο δὲ ἐν πᾶσι τοῖς τοιούτοις δῆλον, ὅτι τὸ μὲν ἐνεργοῦν καὶ δύναται, τὸ δὲ δυνάμενον οὐκ ἔξι ἀνάγκης ἐνεργεῖ· ὥστ' εἴ τι βλάπτει, καὶ βλαβερόν, οὐ μέντοι ἀνάπται. σὺν ἀντιθέσει οὖν ἀντιστρέψας ἔλαβεν,

25 τ. 18τ. ὅτι τὸ μὴ βλαβερὸν οὐδαμῶς βλάπτει. τὸ δὲ μὴ βλάπτον, φησίν, οὐδὲν ποιεῖ κακόν· ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις ἔξισάζει, καὶ εἴ τι βλάπτει, κακόν τι δίδωσι τῷ βλαπτομένῳ, καὶ εἴ τι κακὸν ποιεῖ, βλάπτει τὸ πάσχον. τοῦτο δὲ ὅτι ἀληθές, λέ-

5 λημμάτων 19 ad ἐν-περιόντος cf. Philop. de aet. 209, 16.

282, 23 Heliod. aeth. 263, 23 20 θερματικὸν] ν 88. m³?

βοις ἀν ἐκ τοῦ ὅρου τῆς βλάβης· ὠρίσατο γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ [p. 335^b] βλάβην εἶναι τὴν χεῖρον ποιοῦσαν εἰς τὴν οἰκείαν διτοῦν ἀρετήν. εἰ δὲ χεῖρον ποιεῖ, δῆλον ὅτι κακύνει τὸ βλαπτόμενον. εἰ ἄρα τι μηδαμῶς βλάπτει, οὐδὲν ποιεῖ χεῖρον εἰς τὴν οἰκείαν ἀρετήν· εἰ μηδὲν ποιεῖ χεῖρον εἰς τὴν οἰκείαν ἀρετήν, οὐδὲν κακύνει τῶν πάντων· *«εὶ μηδὲν κακύνει τῶν πάντων»*, οὐδενὶ ποιεῖ τι κακόν. τὸ γὰρ κακόν τι ποιοῦν κακύνει τὸ δεγχόμενον, καὶ ἔοικεν ἀντιστρέφειν μὲν ταῦτα, τὸ βλάπτειν καὶ τὸ κακὸν ποιεῖν· ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς πρὸς τὸ μετεχόμενον ἀναφέρεσθαι, τὸ δὲ ὡς πρὸς τὸ με- 10 τέχον. κακὸν γάρ ἐστι τὸ μετεχόμενον, βλάπτεται δὲ οὐ τοῦτο, ἀλλ’ ἐκεῖνο ἐν φῶ ἐστιν τοῦτο, ὥστε βλάπτει μὲν τὸ ὑποκείμενον, ποιεῖ δὲ κακὸν τὸ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· οἶον νόσον μέν τι ποιεῖ, βλάπτει δὲ οὐ τὴν νόσον, ἀλλὰ τὸ λα- βὸν τὴν νόσον. ἐπεὶ οὖν οὐδὲν τῶν κακῶν χωριστόν, ἀλλ’ 15 ἐν ἄλλῳ πάντως, δῆλον ὅτι πᾶν τὸ ποιοῦν τι κακὸν ὑπο- κείμενόν τι πρότερον τῷ κακῷ βλάπτει. λέγων οὖν τὸ μὴ βλάπτον μηδὲν κακὸν ποιεῖν ἐκ τοῦ μηδὲν ὑποκείμενον διατιθέναι χεῖρον λαμβάνει μηδὲ διάθεσιν ἐν αὐτῷ ποιεῖν παρὰ φύσιν. καὶ οὕτως οἱ ὅροι διαφέροντές εἰσι καὶ τῆς 20 προτάσεως ταύτης. Τὸ δὲ δὴ μηδὲν κακὸν ποιοῦν οὐδενός, φησίν, αἴτιόν ἐστι τῶν κακῶν. εἰ γὰρ αἴτιόν τινός ἐστιν, δύναμιν ἀν ἔχοι κακὸν ποιεῖν, ὥστε καὶ ἐνέργειαν ἔξει ποτὲ τοιαύτην· ἐὰν οὖν τὸ δυνάμενον ἥδη ὡς ἐνεργοῦν θῶμεν, 25 ἔσται τὸ αἴτιον τῶν κακῶν τινος ποιοῦν τι κακόν, ἔξ ὧν συμ- βαίνει τὸ μηδαμῶς κακὸν ποιοῦν κακόν τι ποιοῦν. τοῦτο δὲ τὸ ἀδύνατον οὐκ ἥκολούθησεν τῇ ὑποθέσει τῇ λαβούσῃ τὸ δυνάμενον ἥδη τι ἐνεργοῦν (δυνατῷ γὰρ οὐκ ἀκολούθει ἀδύνατον), ἀλλὰ τῷ τὸ μηδαμῶς κακὸν ποιοῦν αἴτιον εἰπεῖν κακοῦ τινος. ἀληθὲς ἄρα τὸ μηδενὸς αἴτιον εἶναι τοῦτο τῶν 30

4 ποιεῖ b] ποιῆι 6 εἰ — πάντων add. b (quae tamen οὐδὲν) 8 ποιοῦν b] ποιεῖν 21 δὴ] δ ir. m² aut m³, ' m³

κακῶν. οὗτος μὲν οὖν ὁ συλλογισμὸς συνάγει πάντα θεὸν αἴτιον εἶναι κακοῦ μηδενός.—'Ο δὲ ἐπόμενος τούτῳ διὰ τῶν ἀντικειμένων τοῖς εἰδημένοις, ὃν τὰς ἀποφάσεις ἐλάμβανεν, ἀγαθῶν αἴτιον μόνων εἶναι δεικνύει πάντα θεόν. καὶ 5 ἔχουσι τάξιν ὁρθῆν, πρότερον μὲν εἶναι τὸν ἀφαιροῦντα τὸ χεῖρον ἀπὸ τῶν θεῶν, δεύτερον δὲ τὸν προστιθέντα τὸ κρείττον. οὐδὲ γὰρ ἦν πλεονέκτημα τῶν θεῶν τὸ μὴ εἶναι κακῶν αἴτίους (οὐδὲ γὰρ ὁ τραγέλαφος), ἀλλὰ τὸ πάντων 357 ἀγαθῶν αἴτίους ὑπάρχειν. ἔστιν οὖν ὁ δεύτερος λόγος 10 τοιόσδε. πᾶς θεὸς τῷ ὄντι ἀγαθός· τὸ τῷ ὄντι ἀγαθὸν μόνως ὡφέλιμον. τοῦτο γὰρ ἀντίκειται τῷ βλαβερῷ, δύναμιν σημαῖνον ὡφελητικήν. ἄλλο γὰρ τὸ ὡφέλιμον καὶ ἄλλο τὸ ὡφελοῦν· ὡφέλιμον γὰρ τὸ σιτίον καὶ μὴ ἐνεργοῦν. διὸ καὶ ἔξῆς ἐπάγειν δυνατόν· τὸ δὲ μόνως ὡφέλιμον μόνως 15 ὡφελεῖ· οὐ γὰρ δὴ βλάπτει μόνως ὡφέλιμον ὅν, βλαβερὸν δὲ οὐδὲ ὄλως, οὐδὲ αὖ μηδέποτε ὡφελεῖν αὐτὸ δυνατόν· τὸ γὰρ δυνατὸν ἐνδέχεται γενέσθαι. ἐὰν οὖν ληφθῇ γεγονός, 20 ἔσται τὸ μηδέποτε ὡφελοῦν ποτὲ ὡφελοῦν, ὅπερ ἀδύνατον. τοῦτο δὲ οὐ διὰ τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλ' ὅτι μηδέποτε ὡφελοῦν ἐθέμεθα τὸ δυνατὸν ὡφελεῖν. ἀλλὰ μὴν τὸ μόνως ὡφελοῦν μόνως ἀγαθὰ | ποιεῖ· βλάπτοι γὰρ ἂν καὶ τῶν κακῶν 25 τι ποιοῦν, κεῖται δὲ μόνως ὡφελεῖν. καὶ πάλιν ἵστεον τὴν τῶν δύο τούτων ὅρων διαφοράν, ὅτι τὸ μὲν ὡφελεῖν πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἀναφέρει τὴν ἐνέργειαν, τὸ δὲ ἀγαθοποιεῖν πρὸς τὰ ἐν ὑποκείμενῷ. ποιεῖ γὰρ ὑγείαν εἰ τύχοι καὶ ἀρετὴν, ἀλλ' οὐχὶ τὰ ποιούμενα ὡφελεῖ, ἀλλὰ τὰ μεταλαμβάνοντα τούτων, σῶμα καὶ ψυχὴν· ὥστε οὐκ εἰσὶν οἱ ὅροι οἱ αὐτοί, πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο τὴν ἀναφορὰν ἔχοντες, καὶν ἀντιστρέψωσιν, ὃ δή τινες ἐνεκάλεσαν τούτοις τοῖς συλλογισμοῖς.

5 ἔξουσι ir. m³, quid scripserit m¹ inc., dedi ἔχουσι ut h
τοῦτο

7 κρείττον· γὰρ ἦν, iin. γρ. οὐδὲ γὰρ ἦν m³ 15 ὡφελεῖ]
ὠφελεῖν

ὑπόλοιπον δὲ λῆμμα καὶ ἐν τούτῳ τῷ συλλογισμῷ, τὸ μόνως ἀγαθὸν ποιοῦν μόνων εἶναι ἀγαθῶν αἴτιον· ἀφ' ὧν συνάγεται πάντα θεὸν μόνων εἶναι ἀγαθῶν αἴτιον. καὶ ἡμεῖς μὲν καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου συλλογισμοῦ πάσαις ἐπεξήλθομεν ταῖς προτάσεσιν· δὲ Πλάτων τὰς ἄκρας μόνας ἔθηκεν εἰ- 5 πών· πᾶν τῷ ὅντι ἀγαθὸν μόνως ὀφέλιμον, καὶ πᾶν τὸ μόνως ὀφέλιμον μόνης εὐπραγίας αἴτιον, ἀντὶ παντὸς ἀγαθοῦ τὴν εὐπραγίαν λαβών. διὸ καὶ ἐπάξει τοῖς ἀνθρώποις μόνων ἀγαθῶν εἶναι τὸν θεὸν αἴτιον· τὴν γὰρ εὐπραγίαν ἐν ἀνθρώποις εἶναι, διότι καὶ τὰς πράξεις· τοῦτο δέ, διότι καὶ 10 προαιρεσιν. ἐν δὲ ἀλόγοις ἢ ἀψύχοις ἔστι μὲν ἀγαθά, πράξεις δὲ οὐκ εἰσίν· διὸ οὐδὲ τὸ ἀγαθὸν τὸ ἐν τούτοις εὐ- πραγίαν ὀνομάζουσιν. Τίς μὲν οὖν ἀρχὴ κοινὴ τῶν δύο συλλογισμῶν, εἴπομεν, τί δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων πόρισμα συνάγειν δυνατόν, νῦν λέγωμεν. εἰ γὰρ μόνων ἀγαθῶν αἴτιος 15 δὲ θεὸς καὶ πᾶς θεὸς κακοῦ οὐδενός, συναποδέδειται καὶ ὅτι κακῶν ἰδέα οὐκ ἔστιν· καὶ γὰρ ἡ τῶν κακῶν ἰδέα θεὸς ἔσται, ἐπειπερ πᾶσα ἰδέα θεός, ὡς δὲ Παραμενίδης εἴ- f. 20 r. οηκεν [p. 134^c]. εἰ οὖν καὶ ἡ τῶν κακῶν ἰδέα θεός, πᾶς 20 δὲ θεὸς ἀγαθῶν μόνων αἴτιος, κακοῦ δὲ οὐδενός, ἔσται καὶ ἡ τῶν κακῶν ἰδέα μόνων ἀγαθῶν αἴτια, κακοῦ δὲ οὐδενός. τὸ δὲ μηδενὸς κακοῦ αἴτιον οὐδὲ παράδειγμά ἔστι κακῶν· καὶ γὰρ τὸ παράδειγμα ἐν τι τῶν αἴτιων. τὸ δὲ μὴ ὃν παράδειγμα τῶν κακῶν οὐκ ἔστιν ἰδέα κακῶν· πᾶσα γὰρ 25 ἰδέα παράδειγμα. συμβαίνει ἄρα τὴν ἰδέαν τῶν κακῶν μὴ εἶναι αὐτὸ τοῦτο ἰδέαν κακῶν. οὕσης δὲ ἰδέας κακῶν τί τὸ ποιοῦν πρὸς αὐτήν; ἵσως γὰρ εἴποις ἂν τὴν ἰδέαν μὴ ποιεῖν, ἀλλὰ ἄλλο τι πρὸς αὐτήν βλέπον. εἰ μὲν οὖν δὲ ἔχων αὐτὴν θεός, ἀδύνατον, εἴπερ τῶν κακῶν οὐδενὸς αἴ- 30 τιος δὲ θεός· εἰ δὲ δὲ ο ποιῶν τι τῶν ἐνταῦθα κακῶν, πᾶς

6 an πᾶν τὸ τῷ? 22 μόνων b] μόνον 23 δὲ post
τὸ ss. m³ 24 τὸ prius ss. m³

δὲ ὁ τὸ παράδειγμα εἰδὼς οἶδε καὶ τὴν εἰκόνα, γιγνώσκων
ἄρα τὸ κακὸν ποιήσει ὁ ποιῶν, ὅπερ ἀδύνατον· ἀγνοίᾳ γὰρ
δῷσι τὰ κακὰ πάντες, ὡς ἐν Μένωνι δέδεικται. ταῦτα
περὶ τῶν δύο συλλογισμῶν τῶν ἐν τῷ πρώτῳ τύπῳ περι-
5 εγομένων, καθ' οὓς δεῖ μυθολογεῖν περὶ θεῶν ὑμνοῦν-
τας αὐτῶν ἀεὶ τὴν ἀγαθότητα καὶ φυλάττοντας ἀναιτίους
κακῶν.

Ἐπὶ δὲ τὸν δεύτερον μεταβάντες διπλοῦν αὐτὸν εὑρή-
σομεν. κοινὸν μὲν γὰρ αὐτῷ δόγμα δεῖξαι πάντῃ τὸ θεῖον
10 ἀπαθέσ, καὶ μήτε μεταβάλλον μήτε ἔξαπατῶν ὡς μεταβάλλον·
καὶ γὰρ τοῦτο πάθος ἐπ' αὐτό τι φέρει· τὸ γὰρ ἐκούσιον τῆς
ἀπάτης οὐκ ἀπαθέσ. διηρημένου δὲ τοῦ λόγου παντὸς εἰς
τὸ μήτε μεταβάλλειν αὐτὸν κατ' ἀλήθειαν μήτε ἀμετάβλητον
15 οὖν σοφίζεσθαι καὶ ἔξαπατᾶν ὡς μεταβάλλον | τοὺς δρῶν-
τας, εἴποις ἂν διπλοῦν εἶναι τὸν δεύτερον τύπον· καὶ τὸ
μὲν αὐτοῦ δεικνύναι ὅτι ἀμετάβλητον τὸ θεῖον, τὸ δὲ ὅτι
μόνως ἀληθευτικόν, ἀπάτης πάσης καὶ ψεύδους καθαρεύον.
Πᾶς οὖν δείκνυται τὸ πρότερον τοῦν δυεῖν; λαμβάνει δὴ
πάλιν ἀξιώμα πρὸ τοῦ λόγου τοιόνδε· πᾶν τὸ μεταβάλλον
20 ή ὑφ' ἑαυτοῦ μεταβάλλει, ὡς ψυχὴ κακυνομένη καὶ ἀρετὴν
ἴσχουσα προαιρετικῶς, η ὑπ' ἄλλου, ὡς σῶμα θεομαινόμενον η
ψυχόμενον. τούτου δὲ ληφθέντος ἐπιφέρει, ὅτι καὶ τὸ θεῖον,
εἰ μή ἔστιν ἀμετάβλητον, δεῖ κατὰ θάτερον μεταβάλλειν τού-
των. κείσθω πρότερον ὑπ' ἄλλου τινὰ μεταβάλλειν θεόν.
25 οὐκοῦν τὸ μεταβαλλόμενον πᾶν τοῦ μεταβάλλοντος ἀσθενέ-
στερον, εἴπερ τὸ μὲν ποιεῖ, τὸ δὲ πάσχει· τὸ δὲ θεῖον πᾶν
δυνατώτατον, καὶ ἀσθένεια πάθος οὖσα ὑλικὸν πόρρω τῶν
θεῶν. οὐκ ἄρα ὑπ' ἄλλου μεταβάλλεται τις τῶν θεῶν·
οὐδὲν γὰρ ἔχει δυνατώτερον· τὸ δὲ ὑπ' ἄλλου μεταβαλλό-
30 μενον ἔχει τι δυνατώτερον. δόξειεν δ' ἂν οὗτος ὁ λόγος

3 cf. Pl. Men. 77^c sqq. 24 an <καὶ> κείσθω? 28 τις]
τι (possis etiam θείων) 30 ἔχειγέτι (γ post ins.) del. m³?

ἔνα μόνον ποιεῖν θεόν· πολλῶν γὰρ ὄντων ἔστι καὶ τὸ δυνατώτερον. ἢ τὸ μὲν δυνατώτερον ἔστιν, οὐκ ἀσθενεστέρον δὲ δυνατώτερον, ἀλλὰ τὴν οἰκείαν ἔχοντος ἀσάλευτον δύναμιν. οὐ γὰρ ἀσθενῆς ὁ ἡλιακὸς νοῦς, ὅτι μὴ ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν ἦν δὲ δημιουργός, ἀλλ᾽ ἐν τῷ οἰκείῳ εἶδει 5 τὴν ἀκροτάτην ἔχει δύναμιν. τὸ οὖν ἀσθενὲς δι' ἀπόπτωσίν ἔστι τῆς οἰκείας δυνάμεως ἀσθενές, οὐ δι' ὑφεσιν τὴν πρὸς τὸ ιρεῖτον. ἀπαντα γὰρ οὗτος ἀν εἴη ἀσθενῆ πλὴν ἐνός, καὶ εἰ ἡ ἀσθένεια κακόν, πάντα κακοῦ μέτοχα πλὴν 9 ἐνός. οὐδενὶ δὲ ἡ ὑφεσις κακόν· οὐσίωται | γὰρ κατὰ f. 21r ταύτην. εἰ οὖν ἡ ὡς ὑφεσις ἀσθένεια οὐσιώδης, πᾶν δὲ κακὸν φῶς ἔστι κακὸν οὐκ οὐσιώδες (τὸ γὰρ οὐσιώδες κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κακὸν παρὰ φύσιν), οὐκ ἀν εἴη κακὸν ἡ ὑφεσις οὐδὲ τὸ οὗτος ἀσθενές· ἀλλ᾽ ὅταν τι μὴ ἔχῃ τὴν ἐπιβάλλουσαν αὐτῷ δύναμιν, τότε ἡ ἀδυναμία κακόν. τοι- 15 αὐτην δὲ ἀνάγκη ἔχειν τὸ ὑπὲρ ἄλλον μεταβάλλον, τῆς οἰκείας ἀποπίπτον δυνάμεως. εἰ οὖν πᾶν τὸ θεῖον ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει δυνατώτατον καὶ ἄριστον, καὶ εἰ ἄλλο ἄλλον δυνατώτερον, οὐδεμίαν ὑπομένει μεταβολὴν τὸ καταδεέστερον ὑπὸ τοῦ ιρεῖτονος. καὶ γὰρ ἐκεῖνο ἄριστον μειζόνως, οὐ- 20 δὲν δὲ τῶν ἀριστῶν μεταβλητικόν ἔστι τῶν δμοίων, ἀλλὰ μειζόνως τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀριστον φυλακτικόν. πᾶν γὰρ τὸ μεταβάλλον ἑαυτῷ τὸ μεταβαλλόμενον ἔξομοιοῖ πάντως. εἰ 358 οὖν τὸ ιρεῖτον μεταβάλλοι τι τῶν χειρόνων, ἑαυτῷ τὸ μεταβαλλόμενον ἔξομοιώσει· τὸ δὲ τῷ ιρεῖτονι δμοιούμενον 25

ταῦ

4 μάτην ss. m ³	5 ἦν ex ἦ m ³	9 πάνταχόν corr. m ³
κακοῦ-ἐνός im. m ³	15 η post τότε ss. m ³ an ταύτην?	
17 ἀποπίπτον b] ἀποπίπτειν. Possis etiam <τῷ> τῆς	18 καὶ	
εἰ del. m ³ , im. καν ἦι m ³ (unde ἄριστον ἀν εἴη b)	19 τὸ]	
τὸ		
ὑπὲρ ss. m ³ ex καταδεέστερον fecit καταδεεστέρον ἦ m ¹ , rursus		
καταδεέστερον m ³	20 οὐδὲν — 22 μειζόνως im. m ³	
25 τὸ δὲ ss. m ³		

δυνατώτερον γίνεται· τὸ δὲ δυνατώτερον γινόμενον ἀμετα-
βλητότερον γίνεται· εἰ ἄρα τὸ κρείττον ἐκεῖ μεταβάλλοι τι
τῶν χειρόνων, τὸ μεταβαλλόμενον ἀμεταβλητότερον γίνοιται
ἄν, ὅπερ ἀδύνατον. "Οτι μὲν οὖν πᾶν τὸ θεῖον ἀμετάβλητον
5 ὑφ' ἔτέρου, δέδειται δὲ εἰ μεταβάλλει τοῦτο ὑφ'
ἔαυτοῦ πάσχειν. ἀλλὰ πᾶν τὸ ὑφ' ἔαυτοῦ μεταβαλλόμενον
ἢ ἐπὶ κρείττον ἢ ἐπὶ χειρὸν ἵσχει τὴν μεταβολήν. ἀλλ' ἐπὶ^{1.21v.}
μὲν τὸ χειρὸν ἐκουσίως οὐδὲν ἄν ἔαυτό ποτε μεταβάλλοι.
πᾶν γὰρ τὸ πάσχον τοῦτο δι' ἄγνοιαν αὐτὸν φαίνεται πάσχον
10 τοῦ ἀγαθοῦ. ἐπὶ δὲ τὸ κρείττον εἴ τι μεταβάλλοι ἔαυτό,
πρὸ τῆς μεταβολῆς ἐνδεεῖς ὃν τοῦ οἰκείου ἀγαθοῦ τὴν τοι-
15 αύτην αἰρεῖται μεταβολήν. ἐξ ἀμφοῖν δὲ | ἢ ἀκούσιον
ἐνέργειαν ἀνοίσομεν ἐπὶ τὸ θεῖον ἢ ἐνδειαν ἀγαθῶν. ἀλλὰ
μὴν καὶ γνῶσις ἐστιν τοῖς θεοῖς ἡ ἀρίστη καὶ ζωὴ αὐτάρ-
20 κης· οὕτε ἄρα ἐνδεεῖς εἰσιν ἀγαθοῦ τυνος οὕτε ἀκούσιον τι
πάσχουσιν. εἰ δὲ ταῦτα, οὐδὲ ὑφ' ἔαυτῶν μεταβάλλουσιν,
ῶσπερ οὐδὲ ὑπ' ἄλλων. καὶ λαμβάνει πόρισμα πάλιν ἐκ
τούτων, ὅτι οὕτε τοῖς σώμασιν οὕτε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ὅμο-
ούσιοι εἰσιν οἱ θεοί. τὸ μὲν γὰρ ὑπ' ἄλλων μεταβάλλειν
25 σώμασι πᾶσι προσήκει, τὸ δὲ ὑφ' ἔαυτῶν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.
εἰ οὖν ἐν Νόμοις [X p. 894^c ss.] λέγοιντο τὴν αὐτοκίνη-
τον κίνησιν μεταβολῶν οὖσαν τὴν πρωτίστην αἱ θεῖαι ψυχαὶ
κινεῖσθαι, τὸν τρόπον τῆς μεταβολῆς ἐκεῖνον ἐροῦμεν μήτ'
ἐπὶ τὸ κρείττον εἶναι μήτε ἐπὶ τὸ χειρὸν, ἀλλὰ μεταβατικὴν
30 ζωὴν ἀπ' ἄλλης νοήσεως ἐπ' ἄλλην, τῆς αὐτῆς τελειότητος
μενούσης. διὸ καὶ ἀμετάβλητόν τινες ἐκείνην μεταβολὴν
καλοῦσιν, ὡς οὐκ ἔξιστα μένην τοῦ οἰκείου ἀγαθοῦ, ἀλλ' ὅτι
ἐν τέλει οὖσαν, ὅ φησιν Ἀριστοτέλης περὶ τῆς οὐρανίας
φορᾶς. δὲ παρὸν λόγος ταύτας ἔλαβεν τὰς ἀλλοιωτικὰς
35 τοῦ κινουμένου μεταβολάς, ἀλλ' οὐ τὰς μεταβατικάς, διὰ

10 ἔαυτὸν 16 οὐδὲ] οὕτε 17 an λαμβάνεται? 27 ἀεὶ³ ex εἰ m³ 28 ἔντελη Raderm. | cf. maxime de caelo II 4

τὴν τῶν ἐπομένων ἔξετασιν. ἔπειται δὲ ὡς μαθησόμεθα διελέγξαι τοὺς λέγοντας μεταβάλλειν τοὺς θεοὺς εἰς ἀνθρώπους ἢ καὶ εἰς ἄλλο τι ξῶν ἐν ταῖς εἰς ἀνθρώπους κοινωνίαις καὶ ἐν ταῖς ἐπιφοιτήσεσιν. ἀλλοιοῦσθαι μὲν οὖν ἀδύνατον θεούς, μεταβατικῶς δὲ ξῆν δυνατόν, ἀναλλοιώτου 5 τῆς μεταβάσεως οὖσης· ὥσπερ καὶ τὰ ἐμφανῆ ταῦτα τὰς τοπικὰς μεταβάσεις ἄνευ ἀλλοιώσεως ὑπομένειν φαμέν. αἱ δὲ ἄμα | ἀλλοιώσει μεταβάσεις τῶν μερικῶν εἰσὶ ψυχῶν f. 22r. κατιουσῶν ἢ ἀνιουσῶν, ὡς καὶ σωμάτων τῶν ἐνύλων. — Ταῦτα μὲν οὖν δείκνυσιν ἀμετάβλητον πάντα θεόν· λείπεται 10 δὲ ἐκεῖνο κατιδεῖν, εἰ μὴ μεταβάλλον αὐτὸ μήθ' ὑφ' ἔαυτοῦ μήθ' ὑπ' ἄλλον κατὰ τὸν τῶν γοήτων τρόπον ἡμᾶς ἔξαπατῷ, φανταξόμενον οἶον οὐκ ἔστιν. πάλιν οὖν ἀξιωμα προειλήφθω τούτων, ὅτι πᾶν τὸ ἔξαπατῶν ἢ ἐν ἔαυτῷ ἔχον τὸ ψεῦδος καὶ ἡπατημένον ἀπατᾷ ἔτερον, ἢ αὐτὸ μὲν οἶδε τὰ- 15 ληθές, ἔξαπατῷ δὲ διὰ τῆς εἰς ἄλλο ἐνεργείας, οὐ δυνάμενον ἄλλως ἢ ἐχθρῶν κρατῆσαι ἢ φίλους ἀνοήτους ὄντας καὶ μὴ δυναμένους ὠφεληθῆναι διὰ τοῦ ἀληθοῦς εὗ ποιῆσαι. πότερον οὖν ἐνδον ἔχουσι τὸ ψεῦδος οἱ θεοὶ καὶ οὔτως ἀπατῶσιν; ἀλλὰ ἀδύνατον· πᾶν γὰρ τὸ τοιοῦτον ψεῦδος καὶ 20 ἀνθρώποις ἐχθρὸν καὶ θεοῖς· οὐδεὶς γὰρ ἀν οὔτως ἀπάτην ἔχειν ἐν ἔαυτῷ βούλοιτο· παντὶ γὰρ τὸ ἡπατῆσθαι ἀκούσιον. ἀλλ' ἄρα οὐκ ἡπατημένοι ἄλλους ἀπατῶσιν; ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο δυνατόν· οὔτε γὰρ ἐχθρόν τι τοῖς θεοῖς ἔστιν οὔτε φίλον, ἀνοήτως διακείμενον. οὐδαμῶς ἄρα τοῖς θεοῖς ἀπατᾶν προσ- 25 ἦκεν, οὐθ' ὡς ἡπατημένοις οὐθ' ὡς φίλοις τῶν ἀπατωμένων οὔτε ὡς ἐχθροῖς. Οἱ μὲν οὖν τύποι τοιοῦτοι, καθ' οὓς ἐθέλει τοὺς περὶ θεῶν διατιθέναι μύθους ταῦτα τρία σώζοντας· ἀγαθὸν τὸ θεῖον καὶ μόνων ἀγαθῶν αἴτιον· ἀμετάβλητον τὸ θεῖον, οὐθ' ὑπ' ἄλλον μεταβαλλόμενον οὐθ'

8 an ἀλλοιώσει? 11 μήθ' ὑφ'] θ ex τ et " a m³?

16 ἔξαπατάται corr. m¹

21 οὗτος] οὔτως b

ὑφ' ἔαυτοῦ· ἀληθευτικὸν τὸ θεῖον, οὕτε διὰ τὸ ἀπατᾶσθαι
ἀπατῶν οὕτε δι' αὐτὸ τὸ ἀπατᾶν.

Τούτων δὲ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος δεδειγμένων πρὸς μὲν
τὸ πρῶτον | ἀπορεῖται, πόθεν τὰ κακά· καὶ γὰρ εἴτε ἡ
θεόθεν, ψευδῆς λόγος δὲ δεικνὺς μόνων ἀγαθῶν τὸ
θεῖον αἴτιον· εἴτε ἀλλαχόθεν, εἰ μὲν ἐκεῖνο θεόθεν, πολλῷ
μειζόνως τὸ θεῖον αἴτιον τῶν κακῶν· εἰ δὲ μὴ θεόθεν,
αἱ ἀρχαὶ πλείους μιᾶς, ἢ μὲν ἀγαθῶν ἢ δὲ κακῶν.
πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, πῶς αἱ αὐτοφάνειαι γίγνονται τῶν β
10 θεῶν, φαινομένων τότε μὲν ἀτυπώτων φάτων, τότε δὲ τε-
τυπωμένων· μὴ γὰρ προσέμενοι ταῦτα τὴν ἱερατικὴν ὅλην
ἀνατρέπομεν καὶ τὰ ἔργα τῶν θεουργῶν, καὶ ἄνευ τούτων
τὰς αὐτομάτους ἐπιφανείας τῶν θεῶν ἐν σχήμασιν ἄλλοτε
ἄλλοις φανταζομένων. ἀπόροι οὖν πῶς μὴ μεταβάλλον τι
15 τῶν θεῶν ἐν διαφόροις αὐτοπτεῖται μορφαῖς. πρὸς δὲ τὸ γ
τρίτον, πῶς χρησμοὶ δίδονται ψευδεῖς τῶν χρώντων μὴ
ψευδομένων, ὃν τὰ χρηστήρια μεστὰ πάντα· καὶ πῶς οὐχὶ
τοῦ ἀγαθοῦ πρὸ τῆς ἀληθείας ὅντος διὰ τὸ ἀγαθὸν οἱ θεοὶ
καὶ ψεύσονται ποτε καὶ ἀπατήσουσι τοὺς ἀναξίους τῆς ἀλη-
20 θείας αὐτόθεν τυχεῖν. ταῦτα γὰρ ἂν τις διαπορήσειν πρὸς
τοὺς εἰρημένους λόγους, καίτοι δι' ἀναγκαῖων ἀποδει-
γμένους.

Εἴρηται μὲν οὖν διὰ πλείουν ἐν ἄλλοις περὶ τούτων,
λεγέσθω δὲ καὶ νῦν συντόμως εἰ δοκεῖ, πρὸς μὲν τὴν πρώ- α
25 την ἀπορίαν, ὅτι τὸ κακὸν οὕτε θεόθεν οὔτ' ἀπ' ἄλλης αἰ-
τίας τινὸς προηγουμένης εἰς τὰ ὅντα τὴν πάροδον <δέχεται>. οὐδὲ γὰρ ἢ κακῶν ἰδέαν εἰσάγειν ἢ τὴν ὅλην αἰτίαν λέγειν
αὐτῶν δυνατόν· πάντα γὰρ τὰ εἰδη θεῖαι τέ ἐστι καὶ νοερὰ
25 ταῦτα οὐσίων ἢ τῶν ἐν ταῖς οὐσίαις τελειοτήτων προέστηκεν·
καὶ ἡ ὅλη παρῆκται θεόθεν ὡς ἀναγκαῖα τῷ κόσμῳ, καὶ

2 οὕτε δι' b] οὐδὲ δι' | τὸ ss. m³ 10 an del. φάτων?

15 ἐν] ἐνδε 16 χρώντων im. m³ 26 τινὸς] ἐστὶν ὡς | προηγο-
μένην, corr. b 27 εισάνταγειν exp. m³ 28 τα (pro τὰ) ss. m³

οὔτε κακοποιὸς ἡ συντελοῦσα πρὸς τὴν γένεσιν τοῦ παντός,
οὔτε ἀγαθὸν ἡ ἐσχάτη τῶν ὅλων, ἀλλ' ἔχει τὴν τάξιν ἐν
τοῖς ἀναγκαῖοις πᾶν γὰρ τὸ ἔνεκά του τοιοῦτον. οὐδεμίαν
οὖν οὔτε εἰδῆται ὁ ὄντ' ὑλικὴν τῶν κακῶν αἰτίαν ὑποθε-
τέον, οὕτως' ὅλως μίαν ἀρχήν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς εἶπεν, μερικὰ 5
καὶ διεσπαρμένα τὴν παρουσίασιν αὐτοῖς προξενεῖν λεκτέον·
μερικὰ μέν, ὅτι μηδὲν τῶν ὅλων, οἷον νοῦν ἢ ψυχὴν ἢ
σῶμα, πολλὰ δέ, ὅτι μὴ ἐν· διὸ καὶ αὐτὸς φησιν ἀλλ' ἄττα 359
αὐτῶν χρῆναι ζητεῖν τὰ αἴτια [p. 379^c]. πάντως γὰρ εἰ
σῶμα ἐστιν κακοῦ μετέχον, ἐστιν ἐν τούτῳ διάφορα ἄττα, 10
ἄν ἀσυμμέτρως ἔχόντων πρὸς ἄλληλα παρουφίσταται νόσος,
ἐκάστου κρατεῖν ἐθέλοντος. καὶ εἰ ψυχή, διάφορα ζωῆς εἴδη
καὶ ἐν ταύτῃ καὶ ἐναντίᾳ πώς ἐστιν, ὃν μαχομένων ἐκ τῶν
ἔτερων τοῖς ἑτέροις ἐνδύεται τι κακόν, ἐκατέρου τὸ ἐαυτοῦ
πράττοντος. ἔδει δὲ καὶ σῶμα εἶναι τοιοῦτον ἐκ μαχομένων, 15
ἴν' ἢ τι καὶ φθαρτὸν καὶ δικόσμος τέλειος ἐκ πάντων
ὑποστάς, καὶ ψυχῶν ἐνταῦθα σύμμιξιν, ἕν' ἢ μὴ λογικῶν
ἄμοιρα τὰ τῇδε ζῷων, μηδ' αὖ λογικαὶ ζωαὶ σώμασιν ἐμ-
φύωνται κωρὶς μεσότητος καὶ ποιῶσι καὶ πάσχωσι τὰ τῶν
ἀλόγων, δρέγωνται αἰσθάνωνται φαντάζωνται· τούτων γὰρ 20
χρεία τοῖς θνητοῖς, εἰ λογικοὶ καὶ βραχὺν τινα σώζεσθαι
χρόνον. παρουφίσταται οὖν τὰ κακὰ ταῖς προηγουμέναις τῶν
ὅντων ἐνεργείαις καὶ οὐδὲ δι' ἄλλο τι ἢ τὸ ἀγαθόν, καὶ
παρουστάσιν αὐτοῖς εἰς δέον χρῆται τὸ πᾶν καὶ ἀγαθύνε- 21
ται | καὶ ταῦτα τῇ τῶν κρατούμένων δυνάμει. διὸ καὶ οὐδὲν f. 23.
ἄκρατον κακόν, ἀλλ' ἵχνους ἀγαθοῦ μετείληξεν. καὶ τὸ κακὸν
οὖν θεόθεν, ὡς ἀγαθόν πῃ, καὶ ταῦτα ὑπ' ἄλλων μερικῶν
αἰτίων καὶ πλειόνων ἐπεισοδιῶδες γεγονός αὐτοῖς τοῖς πολ-
λοῖς ἐκείνοις. πρὸς μὲν οὖν τὴν περὶ τῶν κακῶν ζήτησιν
τοσαῦτά φησιν δι λόγος, ἀναιτίους αὐτῶν ἀποφαίνων τοὺς 30

1 cf. de mal. subs. 237, 21 5 cf. Tim. 48^a. 68^e Pr. de mal. subs.
250, 5 6 διεσπαρμένα] ε prius ex α m³ 8 ἐν ex ὅν, deinde o ss.
11 τῶν corr. m³ 14 τοῖς ex τὸ m³ 21 θνητοῖς im. add. m³

θεούς. Πρὸς δὲ τὴν δευτέραν τὴν περὶ τῶν αὐτοφανειῶν βλέπετεν, ὅτι τῶν θεῶν μενόντων ἀμεταβλήτων καὶ μηδὲν προσλαμβανόντων ἢ ἀποβαλλόντων αὐτῶν φάσματα θεῖα προβάλλεται, τὴν γένεσιν ἐν τῷ περὶ ἡμᾶς δεχόμενα τόπῳ. 5 τῶν γὰρ δρώντων σώμασι χρωμένων καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν ἀσωμάτων ὄντων τὰ ἀπ' αὐτῶν προτεινόμενα θεάματα τοῖς ἐπαξίοις ἔχει μέν τι καὶ ἀπὸ τῶν προτεινόντων, ἔχει δέ τι καὶ τοῖς δρῶσιν συγγενές· διὸ καὶ δρᾶται καὶ οὐ πᾶσιν δρᾶται. καὶ γὰρ τοῖς δρῶσιν αὐτοῖς δρᾶται τοῖς αὐγοειδέσι 10 τῶν ψυχῶν περιβλήμασιν· καλυπτομένων γοῦν τῶν ὀμμάτων δρᾶται πολλάκις. ὡς μὲν οὖν διαστατὰ καὶ ἐν ἄλλῳ τοιούτῳ τῷ ἀέρι φανταζόμενα συγγενῆ τοῖς δρῶσιν ὑφίσταται· ὡς δὲ θεῖον προβεβλημένα φῶς καὶ ὡς δραστήρια καὶ ὡς ἐνεικονιζόμενα τὰς τῶν θεῶν δυνάμεις διὰ τῶν ἐναργῶν 15 συμβόλων αὐτῶν ἔξηρται τῶν προτεινόντων αὐτὰ κρειττόνων· διὸ καὶ τὰ ἄρρητα συνθήματα ἐκείνων ἀποτυποῦται, τὰ μὲν ἄλλην τὰ δὲ ἄλλην μορφὴν προβεβλημένα. δηλοῖ δὲ καὶ τὰ λόγια πρὸς τὸν θεουργὸν λέγοντα σαφῶς, ὅτι 19 ἀσώματα μέν ἔστι τὰ θεῖα πάντα, σώματα δὲ αὐτοῖς 2.24.τ. ὑμῶν ἔνεκεν ἐνδέδεται, μὴ δυναμένων μετασχεῖν ἀσωμάτως τῶν ἀσωμάτων, διὰ τὴν σωματικὴν εἰς ἥν ἐνεκεντῷσθητε φύσιν. ταῦτα μὲν οὖν καὶ φαίνεται καὶ ἀφανῆ γίνεται κατὰ τὴν βούλησιν τῶν θεῶν· αὐτοὶ δὲ ἀφανεῖς εἰσιν, μένοντες οἰούμενοί εἰσιν μήτε τι προσλαμβά- 25 νοντες ἐκ τῶν φασμάτων τούτων μήτε ἄλλοιούμενοι· καθάπερ οὐδὲ τὰ εἴδη τὰ νοερὰ ἢ σωματοειδῆ γίνεται ἢ σύνθετα ἢ μεμορφωμένα τῶν ὑφισταμένων κατ' αὐτὰ τοιούτων ὑφιστα- μένων, ἐκ μὴ τοιούτων ἐκείνων ὄντων. πᾶς οὖν θεὸς

1 cf. Macrob. in somn. I 2, 20 4 προσβάλλεται 8. 9 ὁρᾶ-
ται bis 9 αὐτοῖς suspectum | ὁρᾶται τοῖς im. m³ 11 ὁρᾶται |
διαστατὰ τὰ exp. m³ 16 διὸ] nempe δ 18 cf. de or. chald. 56

28 ἐκ μὴ i. 6 litt. m³ | ἐκείνων i. 5 litt. m³, deinde se-
quitur | μενιν τὰ καταντα τὸ σὸν των ὑφισταμενῶν· | πᾶσ etc.:
exp. m¹, ultimum o ex ω m³, " et ultimum ν add. m³

ἀμόρφωτος, καὶν αὐτοπτῆται μορφωτικῶς· οὐ γὰρ ἐν αὐτῷ
 ἡ μορφή, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ, μὴ δυναμένου τοῦ αὐτοπτοῦντος
 ἀμορφώτως ἵδεῖν τὸν ἀμόρφωτον, ἀλλ' ὁρῶντος κατὰ τὴν
 αὐτοῦ φύσιν μορφωτικῶς. τοσαῦτα καὶ πρὸς τὴν δευτέραν
^γ εἰρήσθω ξήτησιν. Πρὸς δὲ τὴν τοίτην ἀπαντητέον, ώς ἄρα 5
 τὸ ψεῦδος οὐκ ἐν τοῖς χρῶσιν ἔστιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ὑποδεχο-
 μένοις τὰς χρησμῳδίας, ἐν ἀπασι τοῖς μαντείοις τοῦ μὲν
 χρῶντος οὕτε ἀπατῶντος οὕτε ἀπατωμένου, τῶν δὲ χρω-
 μένων διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀνεπιτηδειότητα καὶ ἀσθένειαν ἀλλο-
 τρίως δεχομένων τὴν χρησμῳδίαν, [καὶ] οὐδὲ τούτου γινο- 10
 μένου παρὰ τὴν βούλησιν τῶν χρῶντων. ἀξίους γὰρ ὅντας
 τοὺς χρωμένους ἐθέλουσιν ὃν εἰσιν ἄξιοι μόνων τυγχάνειν.
 ἔστι δὲ οἷς τὸ μὲν ἀληθὲς παρ' αὐτοῖς καθαρῶς ἰδουμένουν
 οὐ προσήκει γνῶναι, διὰ δὲ τοῦ ψευδοῦς εἰς αὐτοὺς ἥκον-
 τος καὶ ἐν αὐτοῖς ὑποστάντος παθεῖν ὅσα προσήκει. οὕτε 15
 οὖν ἀγνοοῦσιν τὴν ἀλήθειαν οὕτε ἀφανίζουσιν (οὐ γὰρ θέμις
 αὐτοῖς), ἀλλ' ἀφανιζομένη διὰ τοὺς μετέχοντας εἰς ὧφε- 24v.
 λειαν χρῶνται τῶν τὴν ἀλήθειαν ἀφανιζόντων. τίς δὲ ἡ ἀνε-
 πιτηδειότης, δι' ἣς τῆς ἀληθείας ἐνδέχεται μὴ τυγχάνειν ὡς
 ἔστιν ἀλλ' ὡς οὐκ ἔστιν παρατρέποντας αὐτὴν τοὺς ὑπο- 20
 δεχομένους, εἴρηται διὰ πλείονων ἐν τοῖς εἰς τὰ λόγια
 γεγραμμένοις, καὶ τῆς ἐν τοῖς μαντικοῖς ἴστορίας μαρτυ-
 ρούσης ἡμῖν, ὅταν λέγωσιν ἢ διὰ τὸν τόπον ἢ διὰ τὸν
 καιρὸν ἢ διὰ τὸν τρόπον τῆς τῶν χρησμῶν ἐκδόσεως ἢ διά
 τινα ἄλλην πλημμέλειαν παρουφίστασθαι τὸ ψεῦδος ἐν τοῖς 25
 χρηστηροῖοις. καὶ γὰρ παρὰ τὰς ἐρωτήσεις οὐκ ὁρθῶς γενο-
 μένας, μὴ ὅτι γε παρὰ τὰς ἄλλας τὰς κυριωτέρας αἰτίας
 δυνατὸν τοῦτο συμβαίνειν, κάτωθεν τῶν αἰτίων ὅντων,

4 post φύσιν extat ἢ 20 ὡς ἔσται, η ἄλλ' ὡς οὐκ ἔστιν]
^{..} inter λ et ω add. m³ 24 χρησμῶν] μῶν ss. m³ 27 dici
 solet μὴ τι γε (Schmid Attic. III 333 Porph. ad Gaur. 34, 25
 Gepon. 112, 12 B.) aut μὴ ὅτι (cf. Matthiae 624); ita ut hic
 μὴ ὅτι γε in pap. mus. Brit. 42, 23 K. (a. 172 a. Chr.)

αὐτῶν δὲ τῶν θεῶν ἄνωθεν τὴν ἀλήθειαν ἀεὶ προτεινόντων τοῖς δυναμένοις αὐτῆς τυγχάνειν.

Ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἐν ἄλλοις ἔτυχεν διαίτης μετρίας, δέδειπται δὲ ἐκ τούτων πάντων, ὅτι δύο τῶν νόμων ὅντων 5 τῶν θεολογικῶν, καὶ τοῦ δευτέρου διπλοῦ, τρεῖς οὖτις τύποι πάντες εἰσὶν· ὃν δὲ μὲν τὸ ἀγαθονογὸν μόνως ἀπονέμειν ἀξιοῦ τοῖς θεοῖς, ὃ δὲ τὸ ἀμετάβλητον παντελῶς (καὶ γὰρ ὑφ' ἑαυτῶν καὶ ὑπ' ἄλλων), ὃ δὲ τὸ ἀληθευτικὸν ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐνεργείαις. καὶ ταῦτα συμβαίνει τοῖς ἐν τῷ δε-
10 κάτῳ τῶν Νόμων [p. 900^d sqq.] τρισὶν ὡς εἴπομεν, τῇ ἀγαθότητι τῇ δυνάμει τῇ γνώσει. προσθέντος δὲ τοῦ Πλάτωνος ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀληθείας [p. 382^e], ὅτι πάντῃ ἀψευδὲς οὐ μόνον τὸ θεῖον, ἀλλὰ καὶ τὸ δαιμόνιον, δεῖ
14 λαβεῖν ἀπὸ ταύτης τῆς προσθήκης, ὅτι τὸ ὡς ἀληθῶς δαι-
25. μόνιον πάντῃ (οὐ τὸ κατὰ σχέσιν, ὃ καὶ μεταβολὰς ὑπο-
μένει παντοῖας καὶ ἀπατᾷ τούτους οἵς ἂν γένηται φίλον), πᾶν δὲ τὸ κατ' οὐσίαν δαιμόνιον λογικὸν μὲν ὃν πάντως
ἀληθευτικόν ἔστιν, ἄλογον δὲ ὃν ἄδεκτον καὶ ἀληθείας καὶ
360 ψεύδους. διὸ καὶ καὶ ὁ Πλάτων οὐκ εἶπεν ἀληθευτικὸν
20 πᾶν τὸ δαιμόνιον καὶ θεῖον, ἀλλ' ὅτι ἀψευδὲς πᾶν· ἄδεκτον
γὰρ πᾶν ψεύδους· ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς πεφυκὸς ἀληθεύειν μόνως,
τὸ δὲ ὡς μήτ' ἀληθεῦν μήτε ψευδόμενον. ὅσον οὖν ἀπα-
· τητικὸν γένος, ὃ ίστορεῖται ἢ τὰς χρησμῶδας ὑποδυόμενον
ἢ ταῖς κλήσεσιν ὑπακοῦον ἢ καὶ ἐκ ταύτομάτου τισὶν συγ-
25 γινόμενον, τῶν κατὰ σχέσιν ἔστι δαιμόνων· εἰ δέ τινες ὑπὸ
δαιμόνων ἀπατῶνται τῶν ὅντως δαιμόνων, δι' ἑαυτοὺς ἀπα-
τῶνται καὶ οὐ δι' ἐκείνους, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν ἐλέγο-
μεν. κοινὸς γὰρ εἴρηται λόγος ἐπὶ τε θεῶν τῷ Πλάτωνι
καὶ δαιμόνων τῆς ἀψευδείας.

4 ὅντων ss. m³ 15 αἱ πᾶν? 16 γένηται (ηἱ ir.)

17 μὲν ὃν] μένον 18 ἀληθευτικόν — ἄδεκτον καὶ im. m³

δῆ ???

20 ἄδεκτον m³ ex αἱ ... 21 γὰρ im. add. m³ 22 ὅσον ex οἱον m³
23 cf. de myst. 91, 10, 175, 14, 190, 7 26 ἀπατῶνται — δαιμ. im. m³

Περὶ ποιητικῆς καὶ τῶν ὑπὸ αὐτὴν εἰδῶν καὶ τῆς ἀρίστης ἀρμονίας καὶ φυθμοῦ τὰ Πλάτωνι δοκοῦντα.

Πρῶτον εἰπεῖν χρὴ καὶ διαπορῆσαι περὶ τῆς αἰτίας, δι’ ἣν οὐκ ἀποδέχεται τὴν ποιητικὴν ὁ Πλάτων, ἀλλὰ ἔξουπλεῖται τῆς ὁρθῆς πολιτείας, εἰ καὶ μύρον αὐτῆς καταχέας, ὡς τῶν 5 ἐν τοῖς ἀγιωτάτοις ἵεροῖς ἀγαλμάτων θέμις, καὶ ὡς ἱερὰν στέψας αὐτήν, ὥσπερ καὶ ἐκεῖνα στέφειν ἦν νόμος [p. 398^a].
 καὶ γὰρ αὐτὸν τοῦτο ζητήσεως ἄξιον, εἰ μὲν τι θεῖον ἔχει
 κατ’ αὐτόν, πῶς ἐκβάλλεται τῆς θείας πολιτείας, εἰ δὲ μη-
 β δέν, πῶς τιμᾶται ταῖς τῶν θεῶν τιμαῖς. δεύτερον, τί δή- 10
 ποτε μάλιστα τὴν τραγῳδίαν καὶ τὴν κωμικὴν οὐ παρα-
 δέχεται, καὶ ταῦτα συντελοῦσαν πρὸς ἀφοσίωσιν τῶν πα- f. 25 v.
 θῶν, ἂν μήτε παντάπασιν ἀποκλείειν δυνατὸν μήτε ἐμπι-
 πλάναι πάλιν ἀσφαλές, δεόμενα δή τινος ἐν καιρῷ κινήσεως,
 ἷν ἐν ταῖς τούτων ἀκροάσεσιν ἐκπληρουμένην ἀνενοχλήτους 15
 ἥμᾶς ἀπ’ αὐτῶν ἐν τῷ λοιπῷ χρόνῳ ποιεῖν. τρίτον πῶς
 ἐν Συμποσίῳ [p. 223^d] μὲν ἡνάγκαζεν τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης
 εἶναι κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ἐργάζεσθαι τοὺς ἀμφὶ Ἀγάθωνα
 καὶ Ἀριστοφάνη συνομολογεῖν, ἐν Πολιτείᾳ δὲ οὐκ ἐθέλει
 τὸν αὐτὸν εἶναι τούτων δημιουργόν, καὶ ταῦτα ἐγγύτατα 20
 οὖσῶν, οὐδέ γε ὑποκριτὴν ἀμφοτέρων, οὐχ ὅτι μιμητὴν τὸν
 δ αὐτόν [p. 395^a]. τέταρτον, τί δήποτε τὰς ἀρμονίας οὐ
 φησιν [p. 398^e ss.] εἰδέναι τὰς συμποτικὰς αἵτινές εἰσιν
 καὶ τὰς θρηνώδεις, οὐδὲ ἂς ὁ προσδιαλεγόμενος ὡς ἀμεί-
 νους τῶν ἄλλων προτείνει καὶ πρὸς παιδείαν ἀξιοχρεωτέρας, 25
 καίτοι περὶ γε τῶν ὁνθμῶν εἰδέναι τι προσποιούμενος ἀπὸ
 τῆς Δάμωνος ὑφηγήσεως ὁ Σωκράτης, καὶ δυνομάζων οὓς
 ἐκεῖνος παρεδίδουν ὁνθμούς [p. 400^b]. πέμπτον τίς ἡ ὄν-
 τως κατ’ αὐτὸν μουσική, καὶ τίνες αἱ δεύτεραι καὶ τρίται

1 ὑπὸ αὐτῆς 10 τιμᾶται 12 συντελούσας Bernays
 zwei Abh. 46 (Rose Aristot. fr. 81) 14 δῆ] δέ 15 ἡ^v ss. m³
 25 an προκρίνει? 26 προσποιούμενος b] ποιούμενος

μουσικαί· δοκεῖ γοῦν ἄλλα ἀλλαχοῦ περὶ τούτων λέγειν, καὶ δὴ καὶ τὴν ποιητικὴν τότε μὲν μουσικὴν τινα τίθεσθαι, τότε δὲ διοικήσειν ἀπὸ τῆς μουσικῆς. ἔκτον, ποῖον ἐγκρίνει ἡ τῶν ἀρμονιῶν γένος ὡς παιδείᾳ χρήσιμον, ὃ δεῖ μεταχειρίζεσθαι τοὺς παρ' αὐτῷ ποιητάς, καὶ τί τῶν ὁνθμικῶν εἰδῶν ἐκλέγεται· δοκεῖ γὰρ ἀδιόριστα ταῦτα ἀφεῖσθαι, καίτοι ^{t. 26r.} δεόμενα διορισμοῦ μάλιστα τοῖς περὶ παιδείας διαλεγομένοις. ἔβδομον, τίνα ἀμαρτήματα εἶναι τῶν κατ' αὐτόν ⁵ φησιν ποιητῶν, καὶ διὰ ποίας αἰτίας μήποτε ἀν τὰς ¹⁰ Μούσας αὐτὰς ἀμαρτεῖν [legg. II 669^c]. διὰ γὰρ τούτων γνωσθέντων εὐδόκησομεν, ὅπως ἄριστος ἦν κριτὴς ποιητικῆς, ἄλλ' οὐχ ὡς τινες ὠήθησαν τῶν ἔμπροσθεν φαῦλος διὰ τὸν ἐν Τιμαίῳ κατὰ τῶν Σόλωνος ποιημάτων ἔπαινον. ὅγδοον, τίς δὲ κατὰ Πλάτωνα ποιητὴς ἄριστος, καὶ ἐκ ποίων ¹⁵ τῶν τε πραγματικῶν καὶ τῶν λεκτικῶν χαρακτηριζόμενος πλεονεκτημάτων. δεῖν γὰρ εἶναι τινα πάντως κατωρθωμένον, πρὸς ὃν ἀποβλέποντες κρίνειν οἴδουμενα χρῆναι τὴν ποιητικήν. ἔνατον, τί τέλος ἐστὶ κατ' αὐτὸν τῆς δρθῆς ποιητικῆς. ²⁰ δεῖ γὰρ τὴν δρθότητα παντὸς εἰς τι τέλος ἀναφέρεσθαι, καὶ δι' ἐκεῖνο ἡ ἀμαρτανόμενον ἡ κατορθούμενον ποιεῖν τὸ δρθὸν καὶ διάστροφον ἑκάστου τῶν ἐπιτηδευμάτων. δέκατον, ²⁵ τίς δὲ ἐν τῷ παντὶ ποιητῇς, εἰς ὃν βλέπων καὶ ὁ τῇδε ποιητὴς τεύξεται τοῦ οἰκείου τέλους. οὐ γάρ ἐστιν οὐδὲν τῶν ὡς ἀληθῶς ἀγαθῶν, ὃ μὴ πολλῷ πρότερον ἐστιν ἐν τοῖς δῆλοις ἡ τοῖς μέρεσιν.

"Ανωθεν οὖν ἀρξάμενοι λέγωμεν, διὸ ἡν αἰτίαν τὴν ²⁶ ποιητικὴν καὶ ταῦτα εὑδοκιμοῦσαν ὡς παιδευτικὴν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις οὐκ ἀποδέχεται, τῆς παιδείας τοὺς τύπους

2 καὶ post δὴ ss. m³ 4 παιδείᾳ] παιδείασ 6 ἀφεῖσθαι]
 εἰ ex i m³ (possis ἀφέσθαι) 9 αἰτίασ· αν| 11 πᾶς m¹,
 corr. m³ 12 sc. Callimachus et Duris, cf. in Tim. 28^c
 15 πραγματικῶν] πραγμάτων m¹ πρακτικῶν m³ 16 δεῖ b
 18 τί] εἰ m¹, del. et τί ss. m³ 20 ἡ prius ss. m³
 23 οὐδὲν] ν post add. m³ 24 im. πρ. τὸ ἀ et sic deinceps

αὐτὸς παραδιδούς. ἔοικεν γὰρ μιμητικῆς ἀπάσης οὕσης τῆς τῶν ποιητῶν πραγματείας συνιδεῖν, ὅτι δύο ταῦτα πλημμελοῦσιν ἐν ταῖς μιμήσεσιν, τότε μὲν ἀνομοίως μιμούμενοι τὰ πράγματα, περὶ ὧν ποιοῦνται τὸν λόγοντος, τότε δὲ δομοίως f. 26 v. μὲν ποικίλων δὲ ὅντες μιμηταὶ ποικίλας παρεχόμενοι τὰς 5 μιμήσεις εἰκότως. ὅταν μὲν οὖν τὰ τῶν θεῶν ἢ τὰ τῶν ἥρώων μιμῶνται, λανθάνειν αὐτοὺς ἀνομοίως μιμουμένους, δι’ ἐμπαθῶν ὀνομάτων καὶ ἡτοι παρὰ φύσιν ὅντων ἢ παρὰ θεσμὸν ἐπιχειροῦντάς τι λέγειν περὶ αὐτῶν εἴτε ἐν μύθῳ πλάσμασιν εἴτε ἄνευ μύθων, ἔξομοιοῦντας μὲν τὰ ἥρωϊκὰ 10 τοῖς ἀνθρωπίνοις ἥθεσιν, καὶ καθέλκοντας εἰς τὰ αὐτὰ τῷ λόγῳ πάθη, φιλοχρηματίαν ἀνελευθερίαν ἀλαζονείαν ἀκολασίαν (εἶναι δὲ ταῦτα τῶν ἥρώων ἀνάξια πάντως, οὓς θεῶν παῖδας ὑπειλήφαμεν), παραπετάσμασιν δὲ χρωμένους ὀνόμασιν αἰσχροῖς ἐπὶ τῶν θεῶν τῆς περὶ αὐτῶν ἀληθείας, 15 ὦν οὐ δάδιον τοῖς ἀκούονταιν ἄλλως τε καὶ νέοις οὖσι γενέσθαι κριταῖς. ταῦτα δὲ ἀμφότερα δηλοῦν τὴν ἀνόμοιον μίμησιν, τῶν μὲν αὐτόθεν οὐκ ἐφαρμοζόντων, οἷς μιμοῦνται, τῶν δὲ οὐκ αὐτόθεν ἐφαρμοζόντων διὰ τὴν κατὰ τὸ πρόσχημα τῆς μυθοποιίας φαινομένην ἀτοπίαν. δεῖ γὰρ 20 τὸν μιμητὴν καὶ τὰς ἐννοίας οἰκείας παρέχεσθαι τοῖς πράγμασιν, εἰκόνας ἐκείνων εἶναι βουλομένας, καὶ τὰ δινόματα 361 πρέποντα ταῖς ἐννοίαις ἐκλέγεσθαι. διὸ περὶ μὲν τῆς τῶν μύθων τῶν θεῶν ποιήσεως εἴωθεν λέγειν συχνόν, ὅτι καλῶς ψεύδεται, ψεῦδος ἐκεῖνο καλὸν ὀνομάζων, ὅπερ ἂν ἢ δι’ 25 δονομάτων καλῶν ἀπορύπτον τὴν ἀλήθειαν· περὶ δὲ τῆς τῶν ἥρωϊκῶν πραγμάτων μιμήσεως, οὐχ ὅτι οὐ καλῶς ψεύδεται φησιν, ἀλλ’ ὅλως ὅτι ψεύδεται, τοιούτους εἶναι τοὺς |

1 ἀπάσησ] ἀ ir. m³ 2 post ποιητῶν extat πράγματων
 7 ἥρώ^tων ^ν₉ inter εἴτε et μύθων διὰ exp. m³, ἐν add. eadem
 10 πλάσμασιν (σμ ir.) 12 ἀλαζονείαν] ει ex i m³
 13 ἥρώ^tων ^{ἄν}ἀξια] ἀν ss. m³ quae in ἀ eras. 23 cf. Pl. II
 377^d sq. 26 δὲ ss. m³

ε. 27τ. ἥρωας δεικνῦσα οἶους τοὺς ἀνθρώπους. ὅπου μὲν οὖν
δέον τὰ ἀληθῆ λέγειν ψεύδεσθαι διὰ τὴν ἀνοικειότητα τῶν
παθῶν, ἔπειτα τοὺς ἥρωας ἀναπέμπουσιν, ὅπου δὲ ψεύ-
δεσθαι δέον μὴ καλῶς ψεύδεσθαι διὰ τὴν ἀνοικειότητα
5 τῶν ὀνομάτων, ὃν ἐν ταῖς θεομυθίαις παραλαμβάνουσιν,
πρὸς τοὺς θεούς. αἵτιον δὲ εἶναι τούτων, ὅπερ αὐτὸς ἐν
Τιμαίῳ λέγει σαφῶς [p. 19^d], ὅτι τὸ μιμητικὸν ἔθνος οἷς
ἄν ἐντραφῇ, ταῦτα μιμεῖσθαι δύναται μάλιστα· τὸ δὲ ἐκτὸς
τῆς τροφῆς ἑκάστοις γινόμενον χαλεπὸν μὲν ἔργοις μιμεῖσθαι
10 γίνεται, χαλεπώτερον δὲ λόγοις. οὐκοῦν οὔτε ἔργα πρέποντα
τοῖς ἥρωσιν ἀποδιδόναι δύνανται καὶ διὰ τούτων μιμεῖσθαι
τὴν ἐκείνων ζωήν, τὰ μὲν ἀνδρικῶς τὰ δὲ σωφρονητικῶς
ἐνεργοῦσαν, οὔτε λόγοις οὓς ἄν ἐκεῖνοι φθέγξαιντο, ἢ ἐν
πολέμοις ἀναστρεφόμενοί τισιν ἢ ἐν εἰρήναις, ἢ πρὸς θεοὺς
15 ἢ πρὸς ἀνθρώπους, ἀλλ' οὓς οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἢ
βλασφημοῦντες εἰς θεοὺς καὶ ἀπανθαδιζόμενοι, ἢ κολα-
κεύοντες ἀνθρώπους ἢ ὑβρίζοντες. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν
καὶ περὶ θεοὺς πλημμελοῦσιν, ἀπὸ τῶν συνήθων αὐτοῖς
ὀνομάτων λαμβάνοντες καὶ οἵς ἐνεργάφησαν, ὅσα πρὸς τὴν
20 κρύψιν οἴονται συντελεῖν αὐτοῖς, τῶν θεῶν κλοπὰς ἀρπαγὰς
πλάνας μοιχείας πολέμους ἐπιβουλάς, πολλοῦ δέοντες ἐκεῖνα
τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν τιθένται περὶ ὃν λέγουσιν, ὅσα
τῶν εὖ τραφέντων ἔστιν καὶ ἐν ταῖς δραῖς ἄνω καὶ κάτω
θρυλεῖται πολιτείαις, οἷον θέμιν δίκην νόμον ἀφέλειαν
25 αἰδὼ πάντα τὰ τοιαῦτα, σύντροφα τοῖς εὖ πολιτευομένοις
ε. 27τ. ὄντα. τὰ γοῦν | αἰσχρὰ καὶ ἄθεσμα οὐδὲ προφέρεσθαι
τούτοις ἀνεκτόν· οὐ γὰρ ἥγοῦνται χρῆναι μολύνειν τὴν
γλῶτταν, ὅργανον οὖσαν τῆς θεῶν ὑμνῳδίας καὶ τῆς πρὸς

10 απ οὕκουν; 12 σωφρονητικῶς (η ex i) exp. m³?

13 ἐνεργοῦσαν 14 ἡ προσ θεούς im. m³ 16 ἀπανλειξο-
μενοι ss. m³, im. μὴ προσανλοῦντες κατὰ τρόπον et paulo infra
70. ἀπανθαδιζόμενοι m¹ aut m² 20 ἀρπαγάσ add. m³

τοὺς ἀγαθοὺς συνουσίας, διὰ τῆς τούτων φθέγξεως. τὴν μὲν οὖν ἀνόμοιον μίμησιν διπλῆν οὖσαν παρὰ τοῖς ποιηταῖς διὰ ταῦτα ἐπερράπτισεν, ὅμοιον ταύτην πράττουσαν, ὃς εἰ ἔωράφος Ἀχιλλέα μιμεῖσθαι προθέμενος Θερσίτην γράψειν, ἢ Ἀχιλλέα μὲν οὐ φυλάττοντα δὲ τὴν ἀνδρικὴν ἔωήν, ὅπερ 5 ἐν Νόμοις [II p. 668^d] ἐκάλεσεν τὸ εὗ μετὰ τῆς δρόστητος. Τὴν δὲ ἀνομοίαν μίμησιν ἐκάκισεν τὴν παρὰ τοῖς ποιηταῖς καθ' ἔτερον τρόπον διὰ τὴν τῶν παντοίων ἡθῶν καὶ εἰδῶν ἔωτικὴν δμοίωσιν ὥσαύτως μιμονμένην δειλοὺς ἀκολάστους ἀνοήτους ὃς ἀνδρείους σώφρονας ἔμφρονας. 10 ταύτην γὰρ τὴν ποικιλίαν παντάπασιν ἀνεπιτήδειον εἶναι πρὸς τὴν παιδείαν, τυποῦν τὰ ἡθη τῶν παιδενομένων ἐν μόνοις τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις τε καὶ λόγοις σπουδάζουσαν. φύσει γὰρ τὴν ψυχὴν ἡμῶν χαίρειν τοῖς μιμήμασιν, διὸ καὶ φιλόμυθοι πάντες ἐσμέν, καὶ παῖδες ὄντες, ἐὰν συνεθι- 15 ξώμεθα συζῆν μιμήμασι παντοδαποῖς, ἐξομοιούμεθα μὲν αὐτοῖς διὰ τὸ προσπάσχειν, γιγνόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς τοιοῦτοι τινες καὶ ἀποβαίνομεν τὰ ἡθη ποικίλοι διὰ τὸ χαίρειν τοῖς ποικίλοις ὑπὸ τῶν ποικίλων πλαττόμεροι μιμημάτων. αἵτιον δὲ πάλιν τοῦ τὴν ποιητικὴν τῶν ποικίλων ἡθῶν μᾶλλον 20 εἶναι ποιητικὴν ἢ τῶν ἀπλῶν ταύτων, ὃ καὶ ἔμπροσθεν εἴπομεν ἐν Τιμαίῳ γεγραμμένον, τὸ μιμητικὸν ἔθνος ταῦτα μιμεῖσθαι δῆσον, οἷς | ἐν ἐντραφῇ. τοὺς οὖν ποιητὰς f. 28 r. τοιούτοις συντρόφους ὄντας ἀνθρώποις ποικίλοις καὶ παν- 25 τοδαποῖς ἀπάδειν τῆς τῶν ἀπλῶν καὶ ἀπλάστων μιμήσεως καὶ τὰ ποιήματα παρέχεσθαι τοιαῦτα, τοιούτους ἄλλους δυνάμενα ποιεῖν τοὺς σπουδάζοντας περὶ αὐτά. τοιγαροῦν εὑρήσομεν καὶ τῶν νῦν ἀνθρώπων τοὺς μάλιστα ἔηλωτὰς αὐτῶν μάλιστα τὸ ἡθος ποικίλους· ἔχει γοῦν λόγον παν-

3 πράττουσαν] πράττουσιν 8 παθῶν 9 post ὁμοίωσιν
extat 'ὅσ μιμόνμένων δὲ ὁμοίωσιν' | μιμονμένων, corr. b
18 διὰ — ποικίλοις im. m³ 21 ap μιμητικὴν? 22 τὸτὸ

ταχοῦ τὸ θαυμάξον δόμοιούσθαι πρὸς τὸ θαυμαζόμενον, καὶ πᾶν τὸ ἡδόμενον συμφύεσθαι πρὸς τὸ ἥδον. τοῖς τοίνυν παιδευτικοῖς τῶν νέων μάλιστα νόμοις φυλακτέον τὴν τοι-
αύτην ποιητικήν, ὡς ἡδεῖαν μὲν οὖσαν παισίν, οὐ μέντοι
5 καὶ πρὸς ἀρετὴν ὀφέλιμον, ἀλλ' ὅσφατερ ἡδεῖα μᾶλλον, τοσούτῳ βλαβερὰν οὖσαν μᾶλλον· καὶ Μουσαν ἐκλεκτέον τὴν αὐστηροτάτην μέν, εὐθὺν δὲ τῆς ἀρετῆς ἄγουσαν. οὐδὲ γὰρ ίατρικὴν θαυμάζομεν τὴν ἥδουσαν, ἀλλὰ τὴν ὑγιάζου-
σαν· ἔστι δὲ καὶ ἡ παιδεία τῶν ψυχῶν ίατρική, τὴν ἀνω-
10 μαλλαν ἔξορθοῦσα καὶ τὴν διαστροφὴν τῶν ἐν αὐταῖς πα-
θῶν, ὥστε καὶ ταύτην ἐκλέγεσθαι δεῖ καὶ ποιήματα καὶ ἐπιτηδεύματα πάντα πρὸς τὴν τῶν νέων ἀγωγήν, οὐχ ὅσα τέρπει τὴν νεότητα βλάπτοντα, ἀλλ' ὅσα κοσμεῖ, καὶν ἦ
δυσκολώτερα. — Δύο τοίνυν, ἵνα συλλαβόντες εἴπωμεν, αἵτια
15 τοῦ μὴ εἶναι παραδεκτέαν τὴν ποιητικὴν εἰς παιδείαν ὁρ-
θήν, *(ἐν)* οἷς μὲν ἀληθῶς μιμεῖται (ταῦτα δ' ἔστιν τὰ ἀν-
θρωπικά), τὸ ποικίλον τῆς μιμήσεως, ἐν οἷς δὲ ψευδῶς
μιμεῖται, τὸ ἀπάδον τῆς μιμήσεως, καὶ τοῦτο διττόν, ἦ
20. 28 τ. τοῖς ὄνόμασιν μόνοις ἦ καὶ τοῖς πράγμασιν, ὡς ἐδείκνυμεν.
ἔπειδὴ δὲ ὅλως τὴν ποιητικὴν ιερὰν εἶναι τῶν Μουσῶν
ἀπαντες ὑπειλήφαμεν καὶ τὴν ἀρχὴν εἰς ἀνθρώπους παρελ-
θεῖν κατὰ τὴν ἐκείνων ἐπίπνοιαν, εἰκότως δήπου καὶ τῆς
ἔαυτοῦ πολιτείας ἐκπέμπων αὐτὴν διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας
οὐκ οἶεται δεῖν ἀτιμάσσεις ἐκπέμπειν, ἀλλ' ὡς ιερὰν Μουσῶν
25 ταῖς ὄμοιαις τιμαῖς τῶν ἀγαλμάτων τιμήσας, μύρῳ καὶ
στέμματι. μὴ γὰρ δὴ τοῦτο οἰηθῶμεν, ὅτι καὶ τὴν τοιαύτην
ποιητικήν, καὶ εἰ τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ τυγχάνει προσήκουσα
μηδέν, πρὸς πᾶσαν ζωὴν ἀνάρμοστον εἶναι θήσεται καὶ
βλαβεράν, ἀλλ' εἶναι τινας, οἱ καὶ ἀπὸ τῶν ταύτης ὀνί-

2 ἡδτόν m^3 5 an ἡδεῖαν? 6 βλαβερὰν] α posterius
ex o m^3 10 ἐν-ταύτην im. m^3 αὐταῖς] αὐτοῖς 19 ἐν post
καὶ ss. m^3 ; at cf. ad f. 165^r 24 οὐκ οἶεται] οὐχ ὥστε (ε ir.),
im. γρ. οὐκ οἶεται m^3 (οὐκ φέτο Raderm.) 25 τιμαῖς ss. m^3

ναιντο ἀν λόγων. ὡς γοῦν αὐτός φησιν, καὶ τὴν ψευδῶς τὰ θεῖα μεμιμημένην ἐν μέσοις ἵεροῖς χώραν ἔχειν, ἐν οἷς καὶ τὰ συμβολικῶς λεγόμενα πρόποντα φαίνεται τῇ συμπάσῃ θεοπείᾳ τῶν θείων καὶ ἡ τούτων ἀκρόασις συντελεῖ πρὸς 4 τὴν δὲ ιερατικήν, αὐτῆς τῆς ξωῆς τῶν ἀκουούντων ἐνιδρῳ-³⁶² θείσης τοῖς θεοῖς καὶ ἀσφαλῶς ἥδη τῶν τοιούτων ἀκουού-σης λόγων, δι’ ᾧ ἐπανάγεται καὶ τὰ τελευταῖα τῶν πνευμάτων, καὶ θέλξαντα τοῖς τοιοῦσδε συμβόλοις ἀκάλυτον προ-ξενεῖ παρ’ ἐκείνων εἰς ἡμᾶς προϊέναι τὴν θείαν ἐπίπνοιαν, οἷον ἀποπλησθέντων οὓς χαίρουσιν δινόμασιν καὶ πράγμασιν, 10 οὗτο δὴ καὶ τὴν τῶν ποικίλων μιμητικὴν ἡθῶν εὔδοιμεν ἄν πού τισιν ὠφέλιμον, οἷς τὸ μὴ ποικίλον τοῦ ποικίλου βλαβερώ-τερον· διὸ δὴ πρὸς τὴν τυραννικὴν ἀπασαν πολιτείαν εἶναι χρήσιμον, οὐκ ἐῶσαν ἐνὶ χαίρειν τῷ χειρίστῳ τῆς ξωῆς εἴδει 14 μόνον, ἀλλ’ ἐπεισάγονταν τὴν ἐκ τῆς | τῶν παντοδαπῶν f. 29r. ἡθῶν μιμήσεως ἀγωγήν, [πρὸς] τὴν δμοῦ καὶ τὰ ἀμείνω καὶ τὰ χείρω περιπτυσσομένην ἐπιτηδεύματα. καὶ γὰρ ἔοικεν ὡς τῷ βασιλικῷ καὶ θείῳ τῆς πολιτείας εἴδει τοῦτο εἶναι τὸ ποικίλον βλαβερόν, οὗτο τῷ ἐσχάτῳ καὶ τυραννικῷ ὠφέ-λιμον· διττὸν γοῦν τὸ ἀπλοῦν, ἡ τὸ ιρεῖτον ἡ τὸ χειρὸν 20 τοῦ ποικίλου, καὶ τὸ μὲν βλάπτοιτο ἄν τῷ ποικίλῳ προσ-χρώμενον χειρὸν γυνόμενον, ὡς τοῦ χειρονος ἀναπιπλά-μενον, τὸ δὲ ὠφελοῖτ’ ἄν ιρεῖτον γυνόμενον, ὡς τοῦ ιρεί-τονος ἀπολαῦν. εἰ δ’ οὖν καὶ ἄλλαις ἐστὶ πολιτείαις τισὶν ἡ ποιητικὴ χρήσιμος, ὡς μὲν τῇ πρωτίστῃ μὴ προσάρδουσαν 25 ἀποπεμπτέον, ὡς δὲ Μουσῶν ἄγαλμα οὖσαν τιμητέον. ἐπεὶ καὶ πᾶσαν τέχνην ιερὰν εἶναι θείου τινός φαμεν, ἀλλ’ οὐ διὰ τοῦτο τοὺς παρ’ ἡμῖν φύλακας τεχνικοὺς ἐθελήσομεν

1 cf. Pl. III 398^a 2 an μεγίστοις? 7 haec non sana;
an ἐπάγεται? 10 ἀπολησθέντων m¹, π ss. m³ 11 δὴ b] δὲ
14 ἐνὶ ex ἐνὶ m³ | χαίρειν] αἱ ir. m³ | χειρίστωι im. m³
15 ἀλλ’ ἐπεισάγονταν] ἐπ m³ ex o? 18 εἰδει] ras. supra
et post ει, ss. ναι (unde εἰδέναι b) 27 θείου ex θεοῦ m³

ἀποτελεῖν, ἐν ἐπιτήδευμα μόνον ἔχοντας τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. τὰς μὲν οὖν τέχνας εἰς τὴν κάτω πόλιν ἀπέπεμψεν, τὴν δὲ ποιητικὴν εἰς ἄλλην εἰκότως. αὐτὸν γὰρ δογανικὴν παρέχονται τῷ πολιτικῷ καὶ τοῖς ἄρχονσιν χρείαν, 5 ὡς ὑποτετάχθαι καὶ μὴ ἀμφισβητεῖν τὴν ἑαυτῶν φυλαττούσας τάξιν πρὸς τὸν τῆς πόλεως σωτηρίας· τὴν δὲ ποιητικὴν φρονήματος οὖσαν ἀνάπλεων καὶ παιδεύειν ἐπαγγελλομένην οὐκ ἔστι συγκαταλέγειν ταῖς τέχναις, μὴ λάθωμεν ἐπιτειχίσματα κατασκευάζοντες πρὸς τὸν ἄρχοντας ἐκ τῆς κάτω πό-
10 λεως καὶ τρέφοντες ἐπιτήδευμα πρὸς τὴν τῶν φυλάκων ἐπι-
τήδευσιν ἑναντιώτατον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον τῶν προβλη-
τ. 29 v. μάτων | ταύτη διαθήσομεν.

Τὸ δὲ δεύτερον (τοῦτο δ' ἦν τὸ τὴν τραγῳδίαν ἐκ-^β
βάλλεσθαι καὶ πωμῳδίαν ἀτόπως, εἴπερ διὰ τούτων δυνατὸν
15 ἐμμέτρως ἀποτιμπλάναι τὰ πάθη καὶ ἀποπλήσαντας εὐεργάτης πρὸς τὴν παιδείαν ἔχειν, τὸ πεπονηκός αὐτῶν θεραπεύσαντας), τοῦτο δ' οὖν πολλὴν καὶ τῷ Ἀριστοτέλει παρα-
σχὸν αἰτιάσεως ἀφοροῦν καὶ τοῖς ὑπὲρ τῶν ποιήσεων τούτων ἀγωνισταῖς τῶν πρὸς Πλάτωνα λόγων οὐτωσί πως ἡμεῖς
20 ἐπομένως τοῖς ἐμπροσθεν διαλύσομεν. πᾶν τὸ μιμητικὸν τῶν παντοδαπῶν ἥθῶν, διὰ μὲν τὴν μίμησιν ὁρδίως εἰσδυόμενον εἰς τὰς τῶν ἀκουόντων διανοίας, διὰ δὲ τὴν ποικιλίαν βλαβερὸν αὐτοῖς γιγνόμενον (δποιοῖ ἄπτα γὰρ ἂν ἢ τὰ μιμητά, τοιαῦτα ἀνάγκη γίνεσθαι τὸν προσπάσχοντα τοῖς μιμήμασιν),
25 ἀλλοτριώτατόν ἔστιν πρὸς τὴν εἰς ἀφετὴν τῶν νέων ἀγωγήν. ἀπλοῦν γὰρ ἡ ἀφετὴ καὶ αὐτῷ τῷ θεῷ μάλιστα προσεοικός,
30 ὃ φαμεν διαφερόντως προσήκειν τὸ ἔν. τὸν οὖν τῷ τοιούτῳ παραπλήσιον γενησόμενον φεύγειν δεῖ τὴν ἑναντίαν τῇ ἀπλότητι ζωήν, ὥστε πάσης αὐτὸν δεήσει παθαρεύειν ποι-
ποιούσας· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τῶν εἰς ταύτην παθελκόντων πάν-

5 ἑαυτῶν] ν 88. m³ | φυλαττούσας εχ φυλάττουσα m³
10 καὶ | τρέφοντες εχ καί | τι ἐπιόντες m³ 15 ἀποπλήσαντα,
corr. Bergnays 17 fr. 81 Rose.

των ὅτι μάλιστα πορρωτάτω νέον ὅντα καὶ διὰ τὴν νεότητα ἥψιδῶς πλαττόμενον ἐπιτηδευμάτων ἀφεστάναι. δῆλον οὖν ὅτι καὶ τὴν τραγῳδίαν καὶ τὴν κωμῳδίαν παντοίων οὕσας μιμητικὰς ἥθῶν καὶ μεθ' ἥδονῆς προσπιπτούσας τοῖς ἀκούονσιν διευλαβηθησόμεθα, μὴ τὸ ἐπαγωγὸν αὐτῶν εἰς συμπά- 5 θειαν τὸ ἀγώγιμον ἐλκύσαν τὴν τῶν παίδων | ξωὴν f. 30 r. ἀναπλήσῃ τῶν ἐκ τῆς μιμήσεως κακῶν, καὶ ἀντὶ τῆς πρὸς τὰ πάθη μετρίας ἀφοσιώσεως ἔξιν πονηρὰν ἐντέκωσιν ταῖς ψυχαῖς καὶ δυσέκνυπτον, τὸ ἐν καὶ τὸ ἀπλοῦν ἀφανίσασαν, τὰ δ' ἐναντία τούτων ἐκμαξαμένην ἀπὸ τῆς πρὸς τὰ παν- 10 τοῖα μιμήματα φιλίας. ἐπεὶ καὶ διαφερόντως αἱ ποιήσεις αὗται πρὸς ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς ἀποτελοῦνται τὸ μάλιστα τοῖς πάθεσιν ἐκκείμενον, ἡ μὲν τὸ φιλήδονον ἐρεθίζουσα καὶ εἰς γέλωτας ἀτόπους ἔξαγονσα, ἡ δὲ τὸ φιλόλυπον παιδοτριβοῦσα καὶ εἰς θρήνους ἀγεννεῖς καθέλκουσα, ἐκατέρᾳ δὲ τρέφουσα 15 τὸ παθητικὸν ἡμῶν, καὶ ὅσῳ ἀν μᾶλλον τὸ ἑαυτῆς ἔργον ἀπεργάζηται, τοσούτῳ μᾶλλον. δεῖν μὲν οὖν τὸν πολιτικὸν διαμηχανᾶσθαι τινας τῶν παθῶν τούτων ἀπεράσεις καὶ ἡμεῖς φήσομεν, ἀλλ' οὐχ ὅστε τὰς περὶ αὐτὰ προσπαθείας συν- 20 τείνειν, τούναντίον μὲν οὖν ὅστε χαλινοῦν καὶ τὰς κινήσεις αὐτῶν ἐμμελῶς ἀναστέλλειν· ἐκείνας δὲ ἄρα τὰς ποιήσεις πρὸς τῇ ποικιλίᾳ καὶ τὸ ἀμετρον ἔχούσας ἐν ταῖς τῶν πα- θῶν τούτων προκλήσεσιν πολλοῦ δεῖν εἰς ἀφοσίωσιν εἶναι χρησίμους. αἱ γὰρ ἀφοσιώσεις οὐκ ἐν ὑπερβολαῖς εἰσιν, ἀλλ' ἐν συνεσταλμέναις ἐνεργείαις σμικρὰν δμοιότητα πρὸς ἐκεῖνα 25 ἔχούσαις ὃν εἰσιν ἀφοσιώσεις. εἰ τοίνυν οὐ δεῖ φιλοθρή- νους ἡμῖν ἀποτελεῖσθαι καὶ φιλογέλωτας τοὺς παιδευομένους, οὐκ ἀν δέοι προσομιλεῖν αὐτοὺς ταῖς ταῦτα ἀμφότερα τὰ πάθη πολλαπλασιαζούσαις μιμήσεσιν. δύο τοίνυν ταῦτα πε-

6 τὸ ἀγώγιμον im. add. m³ | ἐλκύσαν εκ Ἐλιομεν m³ 9 cf.
Pl. II 378^a 14 γέλωτας Bernays] τελετὰς (ε alt. ir.)

18 ἀπεράζεισ 20 χαλινοῦν (post λ ras., ον εκ ο), im. γρ. χα-
λᾶν (perperam ex 54, 13) 26 ἔχουσαι b

τ. 30^ν. ποίηται τὸν Πλάτωνα μὴ προσέσθαι τραγῳδίαν καὶ κωμῳδίαν εἰς τὴν ὁρθὴν πολιτείαν ὡς ἀξίας οὖσας σπουδῆς τοῖς νέοις, ἐν μὲν τὸ ποικίλον ὡς εἴρηται τῶν ἐν ταύταις μιμήσεων, ἔτερον δὲ τὸ τῶν παθῶν ἀμέτρως κινητικόν, ἃ βούλεται συστέλλειν κατὰ δύναμιν, τοίτον δὲ ἐπὶ τούτοις τὸ πρὸς πᾶσαν τὴν περὶ τὸ θεῖον καὶ ἡρωϊκὸν γένος αὐτῶν πλημμέλειαν εὔχερές. οὐδενὸς γοῦν ἀπέχονται τῶν εἰς δυσσέβειαν τεινόντων δημάτων, βλασφημοῦσαι μὲν περὶ τοὺς θεούς, ἀπορρίπτουσαι δὲ εἰς τοὺς ἥρωας ἀναξίους τῶν 10 ἥρωών λόγους· οἷς εἰ μὲν πιστεύσαιεν ἡμῖν οἱ νέοι, τὴν Γιγαντικὴν ξωὴν ἐκθρέψουσιν καὶ τὴν ἄθεον φαντασίαν, ἢς ἐπιταθείσης οὐκίστεται πᾶς δὲ τῆς ἀρετῆς χορός· οὐ γὰρ 363 ἐθέλει συνοικεῖν ἀθέων ξωῆς καὶ ἀποθρασυνομένη πρὸς τοὺς κρείττονας· εἰ δὲ μὴ πιστεύσαιεν, οὐδέ εἴ τι χρηστὸν ἔχουσιν 15 αἱ ποιήσεις, αὐτὸς πιστὸν ἡγήσονται διὰ τὴν περὶ τὰ μέγιστα πρὸς αὐτὰς ἀπιστίαν. πεφύκαμεν γὰρ ἀπαντες οἷς ἂν ἐπὶ τῶν σπουδῆς ἀξίων διαφερόντως ἀπιστήσωμεν, μηδὲ ἐπὶ τῶν ἀτιμοτέρων ἐνδιδόνται τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν· ὥστ' ἣ περιττὰς ἀναγκαίως αὐτὰς ἡ βλαβερὰς τοῖς παιδευομένοις 20 εἶναι. καὶ ταῦτα προϊδόμενος ὁ Πλάτων οὐ δίδωσι χορὸν τοῖς τῶν τοιούτων ποιήσεων δημιουργοῖς, οὐδὲ ἐπιτρέπει νέοις οὖσιν αὐτῶν ἀκροασθαι, τοιῶν ὡς εἴρηται φυλακῆς ἔνεκα, δοξῶν πονηρίας, παθῶν ἀμετρίας, τῆς ἐν τῇ πάσῃ ξωῇ ποικιλίας· ὡν τὸ μέν ἐστιν τοῦ ἡμῖν γνωστικοῦ 25 κακόν, τὸ δὲ τοῦ ὀρεκτικοῦ, τὸ δὲ τῆς ὅλης ψυχῆς.

τ. 31^τ. Τούτων δὲ διηκρινημένων ἐκεῖνο προσθῶμεν, ὃ δὴ γράπτονθέμεθα συγγενὲς ὃν τῷ πρόσθεν, πῶς ἀν αὐτὸς συνάδοι πρὸς ἑαυτόν, ἐν Συμποσίῳ μὲν ἀναγκάζων τῆς αὐτῆς εἶναι τέχνης κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ποιεῖν, ἐν Πολιτείᾳ δὲ μη-

9 ἀπορρίπτουσαι] φ prius ir. m³ 11 cf. th. pl. 49 in Tim. 52^b. 345^d 15 αὐτόπιστον (post ὁ ras.) 16 οἷς ἀν ex οἱ καν m³ 18 ἐνδιδόνται] ν prius ss. m³? 20 προειδόμενος (ει ex i)

δὲν ταύτας γειτνιώσας ἀλλήλαις <οὐ> τῆς αὐτῆς ἔξεως εἶναι λέγων ἀποτελεῖν, διὰ τὸ τὴν φύσιν ἡμῶν ἄλλην πρὸς ἄλλο πεφυκέναι κατακεκερματισμένην, ὡς μηδὲ ἐπὶ τραγῳδίας μόνης πάντας διοίως ἔχειν πρὸς πάντα τὰ μέρη τῆς ποιήσεως ταύτης, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν ἄλλοις αὐτῆς μέρεσιν τοὺς δὲ ἐν ἄλλοις κατορθοῦν, καὶ κωμῳδίας ὠσαύτως. ὅτι μὲν οὖν ἀληθὲς τὸ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν διὰ τὴν ἀπόστασιν τῆς ξωῆς καὶ τὴν εἰς τὸ ἔσχατον πτῶσιν ἀπὸ τῆς δλικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν μερικωτάτην καταντῆσαι, παντός ἐστι συνιδεῖν. ἐκείνη μὲν γὰρ αὐτὴν ἐποίει κοσμικήν, εἰς τὸ δλον 10 βλέπουσαν καὶ τοῖς θεοῖς συνδιοικοῦσαν τὸ πᾶν σμικρὸν δρῶσαν τὴν γένεσιν, ὅπου γε καὶ ὁ ἐνταῦθα κορυφαῖος τὴν γῆν εἰωθὼς εἰς τὸ δλον βλέπειν· ἥ δὲ εἰς τοῦτο τὸ εἶδος κάθοδος ἀπὸ τοῦ δλον καὶ παντὸς εἰς τὸ μερικώτερον ἀγομένης γέγονεν, ἀπὸ μὲν τοῦ κοσμικοῦ λόγου καθ' ὃν ἔξη 15 πρότερον <τὸν> τοῦ θνητοῦ ξώου μόνον προχειριζούσης, ἀπὸ δὲ τούτου μερικώτερον ἄλλον τὸν ἀνθρώπειον προβαλλομένης ἀντὶ <τῆς> τοῦ παντὸς θνητοῦ ξώου προνοίας ὡς ἐνός, ἀπὸ δὲ τούτου κατὰ τὸν τινὸς ἀνθρώπου βίον ἀπερειδούσης τὴν ἑαυτῆς ξωήν, οἷον φιλοσόφου, καὶ τὸν κοινὸν 20 τοῦ ἀνθρώπου λόγου ἀφείσης, ἀπὸ δὲ τούτου τὸν ἐν τῷδε τῷ κλίματι καὶ τῇδε τῇ πόλει καὶ τῷδε τῷ γένει βίου f. 31 v. ἐνδυσαμένης, καὶ οὕτω δὴ γινομένης μερικῆς ἀντὶ τῆς δλικῆς, ἀπὸ δὲ τῆς εἰς τοῦτο πτώσεως λοιπὸν ἐπιτηδειότητας ἄλλας προσλαβούσης, τὰς μὲν ἐκ τῶν προσεχῶν αἰτίων, οἷον 25 πατέρων καὶ σπερμάτων, τὰς δὲ ἐκ τοῦ περιέχοντος καὶ τῆς ἐν τούτῳ φύσεως ἴδιας, τὰς <δὲ> ἐκ τῶν περιστάσεων τῆς ξωῆς τῆς οἰκείας τοῖς τόποις, ἐν οἷς κατετάχθη πεσοῦσα τὴν τελευταίαν πτῶσιν. ἐκ γὰρ τούτων πάντων ὅντως ἥ φύσις

1 οὐ add. b 2 post ἄλλο extat τὰν, an τι? 3 cf. Pl. 395^b | μηδὲ] δὲ 7 ὑπόστασιν 12 sc. Sol cf. Pl. VI 509^d

16 τοῦ] ν ex ν 18 <τῆς> τοῦ] τῆς 21 αφείσης εχ αφισισ ut vid. m³ 27 δὲ add. b | περιστάσεων] προστατήν

αὐτῆς πατακενεοματισμένη τὴν πρὸς τὰς διαφερούσας τέχνας καὶ ἐπιστήμας καὶ ἐπιτηδεύσεις ἀπεστένωσεν ἐπιτηδειότητα, καὶ ἄλλη πρὸς ἄλλα πέφυκεν, καὶ οὐδὲ πρὸς ταῦτα ὅλα, διελοῦσα ταῖς ἑαυτῆς δυνάμεσι τὰς περὶ αὐτὰ ζωάς. τοῦτο μὲν οὖν ὅπερ ἔφη πάντων ἐστὶν ἀληθέστατον καὶ ὡς διὰ τοῦτο τοῖς μὲν κωμῳδίαιν τοῖς δὲ τραγῳδίαιν ἐργάζεσθαι δυνατόν καὶ οὐδὲ ὅλην κωμῳδίαιν τισὶν ἢ τραγῳδίαιν ὀσαύτως πᾶσαν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς ταύτας ἐργαζομένοις τὰς ποιήσεις δυοῖν τούτοιν δεῖ, τῆς τε γνώσεως καὶ τῆς 10 ζωῆς, τῆς μὲν ὅπως ἂν ἔχωσι τέχνην τοῦ πᾶς ἐκατέραν μεταχειριστέον καὶ ἐκ τίνων μερῶν διασκευαστέον καὶ πᾶς τεταγμένων καὶ ὅποιων προσώπων, ἢ δὴ καὶ λέγειν εἰώθασιν οἱ περὶ αὐτῶν γράφοντες, τῆς δὲ ὅπως ἂν τοιαύτην παρασκωνται τὴν τῶν ἥθῶν μίμησιν, δοποῖα τά τε πράγματά 15 ἐστι τὰ ὑποκείμενα καὶ τὰ πρόσωπα, καὶ μὴ ἀνόμοιοι γέννωνται μιμηταὶ τῶν προτεθέντων αὐτοῖς, τὴν μὲν γνῶσιν 1. 32 r. μίαν ἐν ἀμφοτέραις εἶναι τὴν τεχνικὴν δυνατόν, ὃ καὶ ὁ Σωκράτης ὃ ἐν Συμποσίῳ φησίν (οὐ γὰρ μιμεῖσθαι τὸν αὐτόν, ἀλλ' ἐπίστασθαι ποιεῖν κωμῳδίαιν καὶ τραγῳδίαιν).³ 20 τὴν δὲ διὰ τῶν ἥθῶν ἐπιτηδειότητα πρὸς αὐτὰς τὴν μιμητικὴν ἀναγκαῖον μηκέτι μίαν ὑπάρχειν. <ὅ> καὶ ὃ ἐν Πολιτείᾳ λέγει Σωκράτης· μιμεῖσθαι γὰρ τὸν αὐτὸν κωμικῶς καὶ τραγικῶς οὐκ εἶναι δυνατόν. μάλιστα γὰρ ἥθοποιός 25 ἐστιν ἡ μίμησις, οὐκ ἐστιν δὲ ταύτων ἥθος ἐπιτήδειον πρός τε τραγῳδίαιν φιλόθρονον οὖσαν καὶ πρὸς κωμῳδίαιν φιλόγελων. ὥστ' εἰκότως διελὼν ὁ Σωκράτης τὸ τεχνικὸν τοῦ ἥθικοῦ τότε μὲν ἔφατο τὸν αὐτὸν ἐπίστασθαι ποιεῖν ἀμφοτέρας, τότε δὲ οὐ τὸν αὐτὸν μιμεῖσθαι δυνατὸν ἀμφοτέρας· δεῖ γὰρ καὶ τέχνης πρὸς αὐτὰς καὶ ἥθους, ὡν ἢ μὲν κοινὴ

3 ἄλλην 5 an ὡς delendum? 6 ante δυνατόν extat τὸ] exp.
m³ | τισὶν ἢ τραγῳδίαιν im. m³ 8 πᾶσαν] πᾶσιν 10 ἔχωσι b]
ἴχονται 19 ποιεῖ 21 cf. ad. 42, 21 25 φιλόθρονον — κωμῳδίαιν im. m³ 26 ὕστερον] ὕστερον (ω ex o, υγ ex?, ~ ex'. τ et ' ss. m³)

γένοιτ' ἂν ἀμφοῖν, τὸ δὲ ἐξ ἀνάγκης ἔστι διάφορον. τοσαῦτα καὶ περὶ τούτου.

Διὰ δὲ δὴ περὶ τοῦ τετάρτου φήσομεν, πῶς ὁ Σωκράτης ἀναίνεται τὰς τῶν ἀρμονιῶν εἰδέναι διαφοράς, καὶ ταῦτα περὶ γε τῶν ὁνθμῶν ἀκηκοέναι τι παρὰ Δάμωνος λέγων, 5 καὶ εἰς τὸν Γλαύκωνα τὴν γνῶσιν αὐτῶν ἀποτέμπει προστιθεῖς· σὺ γὰρ μουσικός. λέγωμεν τοίνυν καὶ πρὸς ταύτην τὴν ξήτησιν, τῷ πολιτικῷ προσῆκεν καὶ περὶ ἀρμονιῶν τι λέγειν καὶ περὶ ὁνθμῶν, ἀλλ' οὐχ ὡς τῷ μουσικῷ. τοῦ μὲν γὰρ ἔργον ἀφορίσασθαι τὸ εἶδος οὗντος εἴναι δεῖ τῶν ἀρμονιῶν 10 τῶν εἰς δρθὴν ἀγωγὴν νέων καὶ παιδείαν συντεινούσῶν, τῷ δὲ πάσας ἡκριβωκέναι τὰς ἐν αὐταῖς διαφοράς, ὅσαι τε τὸ φιλόλυτον ἐγείρουσιν τῆς ψυχῆς καὶ ὅσαι χαλῶσι τὸ φιλήδονον καὶ ὅσαι μετροῦσι τὰς ἀμφοτέρων κινήσεις. δεῖ 14 γὰρ αὐτόν, εἴπερ ἔστι τῷ ὄντι μουσικός, ἐπεικέφθαι τίνεις f. 32 v. ὠφέλιμοι ταῖς πολιτείαις. διὸ καὶ δρθῶς οἱ λέγοντες, ὡς ἄρα δεῖ μήτε τὸν πολιτικὸν ἀμουσον εἴναι μήτε τὸν μουσικὸν ἀπολίτευτον. ὃ μὲν γὰρ ἀμουσος ὡν οὐδ' ὅτι συντελεῖ τις ἀρμονία πρὸς παιδείαν γνώσεται διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς μουσικῆς· ὃ δὲ ἀπολίτευτος ὡν δμοίως ἀσπάσεται πάσας, 20 ὅσαι τε συντείνοντιν εἰς ἀπαιδεύσαν καὶ ὅσαι συντελοῦσι πρὸς παιδείαν· καίτοι τῆς μουσικῆς ἐπαγγελλομένης τὴν ψυχὴν συμπάσχουσαν μὲν τοῖς καλοῖς ἀποφαίνειν, ἀνιλλομένην δὲ ἐπὶ τοῖς αἰσχροῖς. τῷ τοίνυν πολιτικῷ τὸ πρέπον φυλάττων ὁ Σωκράτης ἀτε πολιτείας ὡν δημιουργὸς εἰς ἄλλους 25 ἀποτέμπει τὴν τῶν ἀρμονιῶν διάκρισιν, αὐτὸς τοὺς τύπους μόνον ὑπογράφων τῆς πρὸς παιδείαν συντεινούσης ἀρμονίας. οὕτω δὲ καὶ τῷ στρατηγῷ τὸ μὲν τέλος αὐτὸν προσῆκεν δοίξειν τὸν ὡς ἀληθῶς πολιτικόν, τίσιν πολεμητέον, ὅτι τοῖς

3 δὲ δὴ m^{3]}] δέ πω m¹ 6 αὐτῶν] ὡ ir. m³ 10 ἀφορίσθαι m¹, ασ ss. m³ (ἀφορίσαι b) 11 τῶν — νέων im. m³
19 τισ — γνώσει im. m³ 23 αλλομένην, im. γρ. ἀνιλλομένην m³

ἀδικεῖν ἐγχειροῦσιν, τοὺς δὲ τρόπους τοὺς πολεμικοὺς καὶ τὰς διαφορὰς ἔκείνω παταλιπεῖν ὡς εἰδότι, ποῦ καὶ πῶς καὶ διὰ τίνων πολεμητέον. οὕτω καὶ τῷ ἀτρῷ προστάξει
364 μὲν δὲ πολιτικὸς ὑγιάζειν οὓς δέον, μὴ μακρὸν ποιοῦντι
 5 τὸν θάνατον, τοὺς δὲ τρόπους τῆς ὑγιάσεως ἔκείνω παρα-
 δώσει γιγνώσκειν, εἴτε διαίταις τοῦτο ποιεῖν δυνατὸν εἴτε
 φαρμακείαις εἴτε χειρουργίαις. οὕτω καὶ τῷ ὅγητοι παρα-
 κελεύσεται ὁγτορεύειν καὶ πείθειν, ὡς τῶν αὐτῶν ὄντων
 δικαίων καὶ συμφερόντων, τὰ δὲ εἴδῃ τῶν λόγων οἷς χωώ-
 10 μενος πείθειν δύναται καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς διαφορότητας ἔκείνω
 1. 33τ. παταλείψει διελέσθαι καὶ δρᾶν, εἰ διὰ σεμνῶν λόγων ἢ
 διὰ ἡθικῶν ἢ διὰ δεινότητα πλείονα ἔχόντων χρὴ πείθειν
 τοὺς ἀκούοντας· ἐκάστους γὰρ ἐπάξεται διὰ τῶν οἰκείων.
 οὕτω δὴ οὖν καὶ περὶ τῶν ἀρμονιῶν μέχρι τῶν τύπων δ
 15 πολιτικὸς ἐστήξεται τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν, αὐτὴν δὲ τὴν λεπτούρ-
 γίαν τῶν ἐν αὐταῖς διαφορῶν ἐπιτρέψει τῷ μουσικῷ. διὰ
 ταῦτ' οὖν δὲ Σωκράτης οὐδὲ εἰδέναι φησὶ τὰς ἀρμονίας,
 οὔτε τίνες θρηνῷδεις οὔτε τίνες συμποτικαί, τοσοῦτον δὲ μό-
 νον οὐδίζειν, ὅτι τὸν παιδεύοντα δεῖ πρὸς ἔκεινην βλέπειν
 20 τὴν ἀρμονίαν, ἵτις ἂν ἀπεργάζηται τὸν παιδευόμενον ἐν
 πάσαις πράξεσιν καὶ πάσαις περιστάσεσιν καὶ πᾶσιν πάθεσιν
 τεταγμένον, ἐν μὲν τοῖς βιαλοῖς καὶ ἀκουσίοις ἀνδριζόμενον
 καὶ μὴ χαλῶντα τὸν τόνον τῆς ζωῆς, ἐν δὲ ταῖς εὐρροωτέραις
 καὶ ἔκουσίοις σωφρονοῦντα καὶ μὴ ἐκμελῆ γιγνόμενον ὑπὸ
 25 τῆς παρούσης εὐπραξίας. φιλεῖ γὰρ τὰ μὲν ἀβούλητα τῶν
 συμπιπτόντων ταπεινοῦν, τὰ δὲ βουλητὰ χαυνοῦν τὰς ψυχάς.
 εἰ δὲ [μὴ] τὰς ἀρμονίας ἀναινόμενος εἰδέναι διὰ τὸ τῷ
 πολιτικῷ προσῆκον λέγει τι περὶ ὁνθμῶν, τούτου δίπου
 τὴν τοῦ Γλαύκωνος αἰτιατέον ἄγνοιαν· τὰς μὲν γὰρ ἀρμο-

3 cf. Pl. III p. 406^b 5 ὑγιάζεωσ] ν ss. m³ 7 φαρ-
 μακίαις b 9 λόγον, corr. b 14 οὕτω] τούτω^t 18 οὔτε —
 οὔτε] οὐδὲ — οὐδὲ 19 δεῖ ss. m³ 22 μὲν ss. m³ 27 possis
 etiam δὴ

νίας εἰδέναι καὶ τὰ εἴδη τὰ ἐν αὐταῖς, τοὺς δὲ ὁνθμοὺς ἀγνοεῖν ἔφατο, καὶ εἰ καὶ τούτων εἰσὶ τινες ἐπιτήδειοι πρὸς παιδείαν. οὖν ἐνδεξῆται καὶ τῆς τούτων δυνάμεως πέρι καὶ μὴ ἀτελῆς δὲ λόγος αὐτῷ καταλειφθῇ περὶ τῆς δλῆς μουσικῆς καὶ τῆς εἰς παιδείαν αὐτῆς συντελείας, βραχέα 5 περὶ τῶν ὁνθμῶν εἰκότως εἶπεν, ἔφιστας πᾶς ἐστι καὶ ἐν τούτοις παιδευτικὸν | καὶ φέρον εἰς ἀρετήν· εἴτ' εὐθὺς τὸν f. 33v. πολιτικὸν φυλάττων, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸν μουσικὸν μεταπεσεῖν ἐθέλων, καὶ εἰς Δάμωνα τὴν περὶ τῶν ὁνθμῶν ἀποπέμψας θεωρούνταν ἐν ἐκ πάντων συλλογίζεται, χρῆναι τὸν παιδευτικὸν 10 εὐλογίας στοχάζεσθαι καὶ εὐαρμοστίας καὶ εὐρυθμίας, τάχα κάντι τούτοις εἰς πᾶσαν βλέπων τὴν ψυχήν. διὰ μὲν γὰρ τῆς εὐλογίας δὲ ἐν ἡμῖν τελειοῦται λόγος, διὰ δὲ τῆς εὐαρμοστίας καὶ εὐρυθμίας τὸ ἄλογον κοσμεῖται· τῆς μὲν ἀπὸ τῶν δυνάμεων αὐτῶν ἀρχομένης (ἀρμόζονται γὰρ ἐκεῖναι 15 πρὸ τῶν ἐνεργειῶν), τῆς δὲ ἐν ταῖς ἐνεργείαις μόνως ἐμφαινομένης· τάττονται γὰρ αἱ κινήσεις διὰ τῶν ὁνθμῶν, διότι καὶ τούτων ἐστὶ τάξις δ ὁνθμός, καθ' ὅσον χρόνῳ μετροῦνται καὶ τὸ πρότερον ἐστιν ἐν αὐταῖς καὶ ὑστερον.

ε Τούτων μὲν οὖν ἄδην· τὸ δὲ ἐπόμενον σκοπῶμεν, τίνα 20 εἰδέναι χρὴ πατὸν περὶ μουσικῆς καὶ ποιητικῆς, πῶς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας καὶ πόσαι τάξεις εἰσὶν μουσικῆς. δόξειν γὰρ ἀν δὲ μὲν τὴν μουσικὴν συνάπτειν πρὸς τὴν ποιητικήν, ὅταν λέγῃ τὸν ποιητὴν ἐν τῷ τρίποδι καθῆσθαι τῆς Μούσης [legg. IV p. 719^b] καὶ ὅταν τὴν ἀπὸ Μουσῶν 25 πατοκωχὴν λαβοῦσαν ἀπαλήν καὶ ἄβατον ψυχὴν ἀνεγείρειν καὶ ἐκβαυχεύειν πατά τε ὥδας καὶ τὴν ἄλλην ποίησιν [Phaedr. p. 245^a], ὡδὶ δὲ διεστάνειν αὐτὰς ἀλλήλων, ὥσπερ ὅταν τοὺς βίους διορίζων τὸν μὲν μουσικὸν εἰς τὸν πρῶτον φέ-

4 παταληφθῆι, corr. b 6 nempe ἐστι <τι> 9 ἐθέλων
εἰς δάμωνα καὶ τὴν π. | ἀποπέμψασθαι 10 χρῆναι b] χρῆν
15 ἐκεῖναι] ἐκεῖνην

οων κατατάττη, καθάπερ καὶ πάντα τὸν φιλόκαλον, τὸν δὲ ποιητικὸν εἰς τὸν ἔκτον, καθάπερ καὶ πάντα τὸν μιμητικόν
 5 τ. 34 τ. [Phaedr. p. 248^d]. ἔστιν | δὴ οὖν πολλὰ τῆς μουσικῆς εἰδη θεασάμενος πᾶν μὲν τὸ ποιητικὸν γένος ὑπὸ τὴν μουσικὴν ἀναπέμπειν, οὐ πᾶν δὲ τὸ μουσικὸν εἰς τὴν ποιητικὴν καταπλείειν. τίνα οὖν μουσικὴν ἐν φαίη ποιητικήν, ἄξιον ἡμᾶς λέγειν διορισαμένους πρῶτον τὰ εἰδη πάντα τῆς μουσικῆς. λέγομεν οὖν καὶ τὴν φιλοσοφίαν αὐτὴν μεγίστην ἀείναι μουσικήν, ὅσπερ καὶ ἐρωτικὴν εἰ βούλει φάναι τὴν 10 ἐρωτικωτάτην ἀρισταρχίαν οὐ λύραν, ἀλλ' αὐτὴν τὴν ψυχὴν τὴν ἀριστηνήν ἀρισταρχίαν, δι' ἣν ἡ ψυχὴ τά τε ἀνθρώπινα πάντα δυνατὸν κοσμεῖν καὶ τὰ θεῖα τελέως ὑμνῷδεῖν, αὐτὸν μιμουμένη τὸν μουσηγέτην, ὃς ὑμνεῖ μὲν τὸν πατέρα ταῖς νοεραῖς ὥδαις, συνέχει δὲ τὸν ὅλον κόσμον τοῖς ἀλύτοις 15 δεσμοῖς ὁμοπολῶν πάντα, καθάπερ ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ λέγει Σωκράτης [p. 405^c]. διὸ καὶ τὴν ἔνθεον μουσικὴν παρὰ τῷ φιλοσόφῳ πρώτως ἐν εἶναι φαίη (καὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἔνθουσιάζων λέληθε τοὺς πολλούς) καὶ τὰ τῆς παιδευτικῆς ἀγαθὰ μουσικῆς μειζόνως καὶ πάντα ἀπλῶς, εἰς ἂν βλέποντας τες ἥγούμεθα τὴν μουσικὴν εἶναι σπουδῆς ἀπασιν ἀξίαν. καὶ ὅ γε τῶν μουσικῶν ἀκρότατος οὗτος ἐστιν, ὁ αὐτὸς ὃν ὡς εἴρηται τῷ ὡς ἀληθῶς φιλοσόφῳ, μηδενὶ τῶν κατὰ μουσικὴν ἀγαθῶν ἐλλείπων. λέγει δὲ καὶ τὴν ἐκ Μουσῶν κατοπίν κωνικὴν μουσικὴν τρόπον ἄλλον ὡς ἔξορμῶσαν καὶ κινοῦσαν 25 εἰς τὴν ἔνθεον ποιητικὴν τὰς ψυχάς· ὃς γὰρ ἂν, φησίν, ἀνευ Μουσῶν μανίας ἐπὶ ποιητικῆς θύρας ἀφίκηται, καὶ αὐτὸς ἀτελῆς ἐστι ποιητὴς καὶ ἡ ποίησις 30 τ. 34 τ. αὐτοῦ ὑπὸ τῆς | τῷ μανιούμενων ἡ τοῦ σωφρονοῦντος ἡφανίσθη [Phaedr. p. 245^a]. κάνταυθα τὸ μουσικὸν

1 καθάπερ im. m³ 8 cf. Pl. Phaed. 61^a 10 cf. Pl. Lach.
 188^d 12 an δύναται? 14 ὥδαις 17 cf. Pl. Phaedr. 244^a, 249^d
 26 μανίας Pl. (qui μανίας Μουσῶν): λαλιᾶς (λα ex?) 27 ποιητικᾶς Pl. | ἡ post καὶ ss. m³ 28 ἡ] ἡ (item Pl. T, η Pl. B)

εἰς ταῦτὸν ἥκει καὶ τὸ ποιητικόν, τῆς ἐνθέου μουσικῆς τὸν
ἐνθεον ἀποτελούσης ποιητήν· οὐ γὰρ εἰς ἄλλο τί φησιν τὸν
ἐκ Μουσῶν κάτοχον ἐνθεάζειν η̄ εἰς τὸ ποιητὴν γενέσθαι,
τῶν μὲν ἔμπροσθεν γεγονότων ἔργων ἀγαθῶν ὑμνωδόν, εἰς
ξῆλον δὲ ἀνεγείροντα παιδείας διὰ τούτων τοὺς ἐπιγυνο- 5
μένους. ὅπου δὴ καὶ τὸ ἔργον μάλιστα τῆς ποιητικῆς ὅσον
ἔστιν εἰς παιδείαν ἀνηκον ἔξεφηνεν καὶ οἶν, καὶ ὡς οὐ
νομοθετικόν ἔστιν, ἀλλ’ ὅντως τρίτον ἀπὸ τῆς ἀληθείας,
διὰ τῶν εἰς τοὺς ἀγαθοὺς γεγονότας ἔγκωμίων παιδεῦον
τοὺς ξηλοῦντας τὰ τῶν ἀγαθῶν ἐπιτηδεύματα. καὶ γὰρ καὶ 10
οὗτός ἔστιν παιδείας τις τρόπος τοῖς ἀρχαίοις μάλιστα
συνήθης, διὰ δὴ τινα πεῖραν τῶν κατ’ ἀρετὴν ζησάντων
δόηγεν ἄλλους κατὰ τὴν ἐκείνων μίμησιν εἰς ἀρετὴν· οἶν
δηλοῖ καὶ ἐκεῖνος δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ λέγων οὕτω·

Καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν 15

[I 524].

καὶ·

Οὐχ δράμας οἶνος κλέος ἔλλαβε δῖος Ὁρέστης,
πάντας ἐπ’ ἀνθρώπους [α 298 sq.].

καὶ·

Οὐ γάρ πω τοίους ἵδον ἀνέρας οὐδὲ ἕδωμαι·
κάρτιστοι μὲν ἔσαν [A 262. 267].

ἴκαστα γὰρ τῶν τοιούτων παιδεύει μέν, ἀλλὰ διὰ παρα-
δειγμάτων· νομοθέτου δὲ οὐχ οὗτος δὲ τρόπος, ἀλλὰ τις δὲ
τῷ ὅντι λέγειν ἀγαθός, καὶ πῶς ἂν δὲ παιδεύομενος γένοιτο 25
τοιοῦτος, καὶ ἡ παιδεία ὑπὸ καθολικῶν οὐχὶ μερικῶν παρα-
γματων. λέγει δὲ ἄρα καὶ τὸ τρίτον μουσικῆς εἶδος,
οὐκέτι τοῦτο καθάπερ τὸ προρρηθὲν ἐνθεαστικόν, ἀναγω- f. 35 r.
γὸν δὲ ὅμως ἀπὸ τῶν φαινομένων ἀρμονιῶν εἰς τὸ ἀφανὲς

2 τὸν b] τῶν 7 ἔξεφην 12 διὰ δή] uterque acc.
et δ alt. ir. m³ 13 ἦ οὐκ ἀίεις οἶνον Hom. 21 γάρ πω] ' ir.
m³, πω ss. m³ | κάρτιστοι ex κράτιστοι m³ 26 ὑπὸ] τύπον
(δή πον b) 27 an κοί τι τρίτον?

τῆς θείας ἀρμονίας κάλλος φιλόκαλος γὰρ καὶ ὁ τοιοῦτος
 365 μουσικός, ὥσπερ καὶ ὁ ἐρωτικός, εἰ καὶ ὁ μὲν δι' ὄψεως,
 ὁ δὲ δι' ἀκοῆς ἀναμιμνήσκεται τοῦ καλοῦ. τοῦτον δ' οὖν
 καὶ ἐν τῷ πρώτῳ βίῳ συνηρθμησε τῷ ἐρωτικῷ καὶ τρεῖς
 5 ἐποίησεν τὸν ἀναγωγὸν καὶ ἐπιστρεπτικὸν ἐλομένους
 βίου ἀπὸ τῶν τελευταίων εἰς τὰ πρῶτα πάλιν, ὅθεν δεῦρο
 κατεληλύθασιν, τὸν φιλόσοφον, τὸν ἐρωτικόν, τὸν μουσικόν,
 τὸν μὲν περὶ τὸν καλὸν ἐνεργοῦντα τὸ ἐν ἀρμονίᾳς καὶ
 10 ὁνθμοῖς καὶ ἀπὸ τούτου πρὸς τὰς ἀφανεῖς ἀρμονίας ἀνιόντα
 καὶ ὁνθμοὺς ἐκείνους οὐκέτι δι' ἀκοῆς ὅντας γνωστούς,
 ἀλλὰ τῷ τῆς διαινοίας λογισμῷ καταφανεῖς, τὸν δὲ περὶ
 πᾶν τὸ ἐν αἰσθήσει καλόν, ἀναμνηστικὸν ὅντα κάλλους
 ἀπλῶς, ἀλλ' οὐ τυνός, τὸν δὲ ἀπὸ πάντων τῶν αἰσθητῶν
 εἰδῶν εἰς τὴν θέαν τῶν νοητῶν, ὃν εἰκόνες τὰ αἰσθητὰ
 15 ταῦτα, στελλόμενον καὶ προειληφότα τό τε τοῦ μουσικοῦ καὶ
 τὸ τοῦ ἐρωτικοῦ τέλος. τὸ γὰρ τὸν καλὸν πάντως δήπου καὶ
 καλόν ἔστιν καὶ τὸ τὸν εἶδος πάντως καὶ εἶδος· ὁ τοίνυν
 παντὸς εἶδους θεατὴς οἶδεν ἄμφω,¹⁰ καὶ τὸ ἀπλῶς μὲν
 καλόν, τὸ δὲ εἶδος, καὶ τὸ τὸν καλόν· ὡστ' εἴη ἀν δ τοι-
 20 οῦτος μουσικὸς τῷ φιλοσόφῳ σύστοιχος. λέγει δὴ οὖν καὶ <δ>
 ἄλλην ἐπὶ ταύταις μουσικήν, τὴν παιδευτικήν τῶν ἡθῶν
 διά τε ἀρμονιῶν τῶν εἰς ἀρετὴν καὶ ὁνθμῶν, ἀνενρίσ-
 κουσαν τίνες μὲν ἀρμονίαι καὶ ὁνθμοὶ παιδεύειν δύνανται
 25 πάσαις πράξεσι καὶ περιστάσεσιν, τίνες δὲ ἐναντίοι τούτοις
 ἐκμελεῖς αὐτὰς ἀποτελοῦσιν ἐπιτείνουσαι ἢ χαλῶσαι καὶ εἰς
 ἀναρμοστίαν ἄγουσαι καὶ ἀρρυθμίαν. καὶ ταύτην εἶποις ἀν
 εἰναι τὴν παιδευτικὴν μουσικὴν ὑπὸ τῷ πολιτικῷ τεταγμένην
 τῇ γυμναστικῇ σύστοιχον, εἰς ἣν ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης

10 ὁνθμοὺς ex ὁνθμοῦ m³ 12 fort. post καλόν excidit
 στρεφόμενον vel sim. 22 an ἀρετὴν <ἀγονσῶν>? 27 ἀρρυθμίαν
 28 τῶν πολιτικῶν 29 cf. Pl. II 376^a

βλέπων τοὺς περὶ ἀρμονιῶν καὶ ὁνθμῶν κεκίνηκεν λόγους,
ῶσπερ εἰς τὴν πρὸ ταύτης, ἡνίκα τὰς ἐπιστήμας ξητῶν τὰς
ἔχουσας τι πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὀλκὸν ἀξιοῖ καὶ τὴν ἀρμονίαν
μὴ τὴν αἰσθητὴν ἀσπάζεσθαι ταύτην, ἀλλ' εἰς τὸν ἀρμονίαν
λικοὺς ἀνάγειν λόγους, μεθιστᾶσαν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὰ
νοητὰ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν. Τοσούτων τοίνυν ὄντων τῶν παρ'
αὐτῷ μουσικῶν ἥδη φανερόν, ὅπως τὴν ποιητικὴν ὑπὸ τὴν
μουσικὴν τακτέον, εἴτε τὴν ἔνθεον εἴτε τὴν μὴ τοιαύτην,
καὶ τίνος διοριστέον, ὅτι τῆς ἀναγομένης. ταύτην γὰρ εἶχεν
ὁ πρώτιστος βίος, καὶ ταύτην διώριξεν τῆς ποιητικῆς ὡς
μιμητικῆς, οὐκ ἐθέλουσαν μιμητικῶς ξῆν, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν
μιμητῶν ἀναρπάζειν ἑαυτὴν εἰς τὰ παραδείγματα τῶν ἀρ-
μονιῶν τῶν τῆδε καὶ ὁνθμῶν.

⁵ Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ταῦτα διώρισται, μηδὲ ἐκεῖνα παρα-
λείπωμεν ἀδιόριστα τούτοις ἐπομένως, τίνας ἀρμονίας ἐγκρί-
νει δεῖν τὸν ποιητὴν παραλαμβάνειν εἰς τὴν τῶν νέων
παιδείαν, καὶ τίνας αὐτὸν ὁνθμοὺς προσαναγκάζει ξηλοῦν,
τὴν πασῶν μὲν ἀρμονιῶν πάντων δὲ ὁνθμῶν ἐπιτήδευσιν
ἐκτρεπόμενος ὡς ποικιλίας ἀμούσου πρόξενον γιγνομένην ¹⁹
τοῖς ἥθεσιν | τῶν παιδευομένων. δοκεῖ γοῦν δι' ἃς εἴπο- f. 38r.
μεν αἱτίας ἄλλοις ἐπιτρέπων τὴν τούτων ἐπίκρισιν μετεώρους
ἡμᾶς ἀφεῖναι διψῶντας ἀκοῦσαι, τί ποτέ ἐστι τὸ τῷ Σω-
κράτει περὶ τούτων δοκοῦν, ὃς ἐστιν τῶν μουσικῶν ἀκρό-
τατος· ὡσπερ οἷμαι καὶ αὐτὸς διμολογεῖ, φιλοσοφίαν μὲν
εἶναι λέγων τὴν μεγίστην μουσικήν, ἑαυτὸν δὲ μηδὲν ἀπο- ²⁵
λελοιπέναι ταύτης ἐν παντὶ τῷ βίῳ, καὶ ταῦτα διατεινό-
μενος δὲ εἰρωνικὸς ἐκεῖνος καὶ μηδὲν εἰδέναι λέγων πρὸ τῆς
τελευταίας ἡμέρας. Τίνα οὖν αὐτῷ δοκεῖ περὶ τε ἀρμονίας
καὶ ὁνθμοῦ τῶν εἰς παιδείαν φερόντων, ἐν οἷς καὶ τὸν
ποιητὰς ἀναγκάζει ποιεῖν, ὃσα προσάρσονται τοῖς νέοις καὶ ³⁰

1 cf. Pl. VII 530^e sqq. 5 ἀναγωγὴν Wendl. 10 τὴν ποιη-
τικὴν ὡς μιμητικὴν 14 cf. Arist. Quint. II 6 16 τῶν ss. m³ 17 δη-
λοῦν 19 ἐκτρεπομένους 24 cf. p. 57, 7 29 an συμφερόντων?

οῖς μόνοις δώσειν χορόν φησιν, ἀλλ' οὐχὶ τοῖς παντοίων ἡθῶν μιμηταῖς; τοὺς μὲν οὖν ὁνθμούς, ἐξ ὧν καὶ Δάμωνος ἀκοῦσαι λέγει καὶ ἀποδέχεται τοῦ λόγου, δῆλός ἐστιν τῶν μὲν συνθέτων τὸν ἐνόπλιον ἀποδεχόμενος, ὃς ἐστιν ἐκ τε 5 ιάμβου καὶ δάκτυλου καὶ τῆς παριαμβίδος· τοῦτον γὰρ ἀνδρικὸν ἥδος ἐμποιεῖν καὶ παρατεταγμένον πρὸς πάσας τὰς ἀναγκαῖας καὶ ἀπουσίους πράξεις· τῶν δὲ ἀπλῶν τὸν ἥρων δάκτυλον, περὶ οὗ καὶ λόγων φησὶν ἀκοῦσαι Δάμωνος καὶ δάκτυλόν γε καὶ ἥρων διακοσμοῦντος, ἐνδεικνύμενος ὡς 10 ἄρα τὸν τοιοῦτον ὁνθμὸν ἡγεῖται κοσμιότητος εἶναι ποιητικὸν καὶ ὅμαιλότητος καὶ τῶν τοιούτων ἀγαθῶν. ἐκ δὲ ἀμφοτέρων ἀποτελεῖσθαι τὴν ψυχὴν ἔμα μὲν εὔκινητον ἔμα δὲ ἥρεμαίαν· ταῦτα δὲ ἄμφω καλῶς ἀλλήλοις συγκραθέντα 15 τα. 36 v. παιδείαν | τὴν ὡς ἀληθῶς ἐντιθέναι. δεῖν γὰρ καὶ ἐν τῷ 20 Πολιτικῷ [p. 309^b] φησιν μήτε τὸ εὔκινητον μόνον αἰδεῖσθαι τῶν ἡθῶν, δξύρροπον καθ' αὐτὸν καὶ ἀστατον ὅν, μήτε τὸ ἥρεμαῖον ἀργὸν καὶ ἀδρανὲς ὑπάρχον θατέρους χωριζόμενον. ἄμφω τοίνυν οἱ ὁνθμοὶ την ἀμφοτέρων μετριότητα προξενοῦσιν ἀλλήλοις συμπλεκόμενοι. τὰς δὲ αὖ ἀρμονίας 25 ἥδη μέν τινες τῶν θρηνοποιῶν καὶ συμποτικῶν, ὡν οὐ μὲν τὸ φιλήδονον χαλῶσιν, αἱ δὲ τὸ φιλόλυπον συντείνουσιν, τούτων δ' οὖν ἐκβεβλημένων ἀξιοῦσιν τὰς λοιπάς, ὡν Δάμων ἐδίδασκεν, τὴν τε Φρόγυιον καὶ τὴν Δώριον αὐτὸν ὡς παιδευτικὰς παραδέχεσθαι· καὶ διαμφισβητοῦσι πρὸς ἀλλήλους, οἱ μὲν τὴν Φρόγυιον εἰρηνικήν, τὴν δὲ Δώριον λέγοντες εἶναι κατ' αὐτὸν πολεμικὴν [εἶναι], οἱ δὲ ἀνάπταιν, τὴν μὲν Φρόγυιον ὡς ἐκστατικὴν εἶναι πολεμικήν, τὴν δὲ Δώριον καταστηματικὴν καὶ εἰρηνικήν. ἡμεῖς δὲ εὑρόντες ἐν Λάζητι [p. 188^d] λέγοντα σαφῶς αὐτὸν τὸν ἀγαθὸν

4 ὃς post ins. m² 16 post ἀστατον extat κάθαντο (exp. m³?) 20 sive θρηνητικῶν sive θρηνωδῶν verum puto
21 post χαλῶσιν extat αἱ δὲ το φίληδον χαλῶσιν' 22 cf. Ar. pol. 1340^a 38 24 παιδευτικὸν 26 κατὰ ταυτὸν | εἶναι del. b

ἄνδρα εἶναι καὶ ὅντως πεπαιδευμένον τὸν ἀριθμοσάμενον <οὐ> λύραν οὐδὲ ὅργανα παιδείας, ἀλλ' αὐτὸν τὴν αὐτοῦ ψυχήν, οὐ φρονγιστὶ οὐδὲ αὖτις ἡ λυδίστι, ἀλλὰ δωριστὶ, ἥπερ μόνη ἔστιν ἀριθμοία Ἑλληνική, ταύτην μὲν αὐτὸν ἥγονύμεθα μόνην οἴεσθαι τῶν ἀριθμοιῶν ἐν παιδείᾳ ἔξαρκεῖν, τὴν δὲ 5 φρονγιστὶ πρὸς ιερὰ καὶ ἐνθεασμοὺς ἐπιτηδείαν ὑπάρχειν (ὡς καὶ τοῦτο ἐν Μίνωῃ λέγει [p. 318^b] σαφῶς, τὰ Ὀλύμπου μέλη μόνα τὸν εἰς κατοικήν πεφυκότας κινεῖν ἔξιστάντα, πρὸς δὲ παιδείαν μὴ συντελεῖν). τῶν δὲ ὁνθμῶν | 9 τὸν μὲν ἐνόπλιον οὐκ εἰς τὸ παιδεύειν νέων ψυχάς, ἀλλ' f. 27 r. εἰς τὸ ἔξορμᾶν εἰς τὰς πολεμικὰς πράξεις παρέχεσθαι χρείαν ὑπειληφέναι, καὶ τὸ ὄνομα λαβεῖν ἐντεῦθεν τὸν ὁνθμόν· μόνον δὲ τὸν δάκτυλον καὶ ἡρῷον ἀριθμόττειν παιδενομένοις καὶ ὅλως τὸν τῇ ίσότητι κεκοσμημένον. διό μοι δοκεῖ καὶ οὗτοι εἰπεῖν Δάμωνος ἀκοῦσαι τοῦτον διακοσμοῦντος τὸν 15 ὁνθμόν, ὡς εἰς κατακόσμησιν ὡς ἀληθῶς συντελοῦντα τῆς 366 ζωῆς καὶ παιδευτικόν. μίαν οὖν ἀριθμοίαν τὴν Δώριον καὶ ὁνθμὸν ἔνα τὸν δακτυλικὸν αὐτὸν ἐγκρίνειν ἡμῖν λεκτέον τοῖς παιδεύειν μέλλουσι ποιηταῖς ἐμπρόπειν· καὶ γάρ ἔστι τούτοις κοινωνία κατὰ τὸν τῆς ίσότητος λόγον. καὶ γὰρ 20 ὥσπερ <δ> δακτυλικὸς ὁνθμὸς ἐν τῷ ἵσῳ συνίσταται τῆς ἄρσεως καὶ θέσεως, οὗτοι καὶ ἡ Δώριος ἀριθμοία τὸν ἴσον ἐφ' ἑκάτερα τοῦ τόνου λόγον ἀριθμόζει· δύο γὰρ τετράχορδα διοριζόμενα τόνῳ μελῳδεῖται κατ' αὐτήν. ἐμπρόπει δὲ ὁ τῆς ίσότητος λόγος ταῖς τῶν ἀλόγων εἰδῶν ἀρεταῖς, τὰς ὑπερ- 25 βολὰς καὶ τὰς ἐνδείας ἀφελῶν, αἱ δὴ τῆς τοῦ ἀνίσου μερίδος εἰσίν. ταῦτα μὲν οὖν εἰρήσθω δεικνύντα, τίνας ἀριθμοίας ἐκλέγεται καὶ τίνας ὁνθμοὺς εἰς ποίησιν παιδευτικήν. ὅτι

6 ἐπιτηδείαν ex ἐπιτήδειον (vel -δευμα) m³ 9 cf. Arist. Quint. II 15 | δὲ ir. m³ 10 ψυχὰς ex ψυχῶν m³ 14 ὄλοισ, corr. b | δοκεῖν 15 τοῦτο, corr. b 19 μέλονσι 26 ἀλ (acc. et spir. a m³?) δὴ (η ir. m³) 27 δεικνύντα] ū ss. et ν ex ν fecit m¹, ex ~ fecit m³

δὲ ὥσπερ ἐν τῇ μιμήσει τὴν ποικιλίαν ἀπεσκευάζετο καὶ διὰ τοῦτο τὴν τοιαύτην ποιητικὴν ἔξεπεμπεν, οὗτω καὶ ἐν ταῖς ἀρμονίαις καὶ τοῖς ὁνθμοῖς τὰς παντοδαπὰς αὐτῶν ἔξεις, ἀll δὴ χειροῦνται τὰς τῶν πολλῶν ἀκοάς, ἐκτρέπεται,
ε. 37. δῆλοι [p. 399^c] καὶ τῶν δργάνων ἀτιμάξων τὰ καλούμενα
παναρμόνια καὶ τὸν τριγώνους καὶ αὐτὸν τὸν αὐλόν, ἐοι-
κότα τοῖς παναρμονίοις διὰ τὸ πλῆθος τῶν τρυπημάτων,
οἷς τὸ ὄνομα γέγονεν ἐκ τοῦ παντοίας ἀρμονίας εἶναι δυ-
νατὸν ἐπιδείκνυσθαι δι' αὐτῶν. ὡς οὖν συντόμως εἰπεῖν,
10 πανταχοῦ δεῖ τὸν παρ' αὐτῷ ποιητὴν εἰς δύο ταῦτα βλέπειν
καὶ ἐν ταῖς μιμήσεσιν καὶ ἐν ταῖς ἀρμονίαις καὶ ἐν τοῖς
ὁνθμοῖς, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀπλοῦν, ὃν τὸ μέν ἔστι νοερὸν
τὸ δὲ θεῖον· καὶ εἰκότως. δεῖν γὰρ δομοιθῆναι τούτοις τὴν
ψυχὴν πρὸ αὐτῆς οὖσιν· καὶ γὰρ μετ' αὐτὴν σῶμα καὶ ὕλη,
15 αὕτη μὲν αἰσχος οὖσα, τὸ δὲ σῶμα σύνθετον.

Τούτων οὖν ἡμῖν συμπεροανθέντων ἴδωμεν, τίνα ποτέ ξ
ἔστιν, ἂ τοῖς καθ' ἑαυτὸν ἐπιτιμᾷ ποιηταῖς καὶ δι' ἄ φησιν
αὐτοὺς ἀποπλεπειν τῆς ἀληθοῦς μουσικῆς. τὸ γὰρ μὴ ἄν
ποτε τὰς Μούσας αὐτὰς ἔξαμαρτεῖν ἀπερ οὗτοι πλημμελοῦ-
20 σιν ἐκβαίνοντας αὐτοὺς δείκνυσι τὴν τῷ ὅντι μουσικὴν καὶ
φερομένους εἰς τὴν τὸν πολὺν ὄχλον ἀρέσκουσαν. ἔστι δὴ
οὖν τούτων, ὃν φησι τὸν καθ' ἑαυτὸν ποιητὰς πλημμε-
λεῖν, ἐν μὲν τὸ τὸν λόγους καὶ τὰς ἀρμονίας καὶ ὁνθμοὺς
μὴ ποιεῖν οἰκείους τοῖς εἰδεσι τῆς ζωῆς ἢ μιμοῦνται, περι-
25 ἀπτοντας γυναιξὶν μὲν ἀνδρικοὺς λόγους, ἀνδράσι δὲ γυναι-
κῶν καὶ οὐδὲ τούτων σπουδαίων· τοῦτο γὰρ οὐκ ἔστιν
μιμήσεως ὀρθῆς, ὥσπερ οὐδὲ τὸ δειλοῖς ὁνθμοὺς ἀνδρείων
ἢ ἀνάπτακιν διανέμειν. ἔτερον δὲ τὸ συγχεῖν τὰς ἀρμονίας
καὶ τὸν ὁνθμοὺς πρὸς τὰ εἴδη τῶν λόγων καὶ τὰ ἀσύγκλωστα

15 αὕτη b] αὐτῆι 19 post οὗτοι est τὴ, exp. m³

21 τὸν ss. m³ 24 τῆς ζωῆς] τοῖς ζώνισ 28 cf. etiam rep. II
397^b 398^d

συγκλώθειν, οἷον λόγοις θρηνητικοῖς ἀρμονίαν Αώριον ^{f. 38r} ἐπιφέρειν, καὶ ἀνδρικοῖς Λύδιον γοεφὰν οὖσαν. δεῖν γὰρ ἔπεσθαι τῷ μὲν λόγῳ τὴν ἀρμονίαν, τῇ δὲ ἀρμονίᾳ τὸν δυθμόν· καὶ εἰ μὲν ἀνδρικὸς δὲ λόγος, καὶ τὰ λοιπὰ εἶναι τοιαῦτα πάντως, εἰ δὲ θρηνώδης, κἀκεῖνα τῆς δύοις εἶναι δυνάμεως. καὶ ἔοικεν διὰ τούτου [καὶ ταῦτα] κἀκεῖνο διδάσκειν, ὡς ἄρα τῶν ἀρμονιῶν κατὰ τὰ εἴδη διηρημένων τῆς ζωῆς οἱ ποιηταὶ χρώμενοι πάσαις ἐπὶ πάντων ἀτάκτως δόξαν παρεῖχον, ὡς ἄρα μὴ οὖσης ἐν ταῖς ἀρμονίαις τοιαύτης διαφορᾶς, ἀλλὰ ἀπασῶν εἰς πᾶν ἥθος ἐναρμόζεσθαι ¹⁰ δυναμένων· ὡς θρηνεῖν μὲν ιαστὶ τυχόν, ἐν δὲ συμποσίοις διαγίγνεσθαι μιξολυδιστί. καὶ εἶλοντο λέγειν τινὲς καὶ ταῦτα συγχωροῦντες εἶναι καὶ λόγων καὶ δυθμῶν διαφοράς, καὶ μὴ ἂν τὸν τοῦ ἀνδρικοῦ λόγουν ἀρμόσαι τῷ δειλῷ, μηδὲ τὸν ἀνδρικὸν δυθμὸν γενέσθαι ἂν ἐμπρέποντα δειλῷ. γε-¹⁵ 15 λοῖον γὰρ τῶν ἄκρων ταύτη διωρισμένων τὴν ἀρμονίαν μὴ κατὰ ταῦτα διηρησθαι καὶ ἄλλην ἄλλοις ἥθεσιν ἐμπρέπειν. τοῦτο μὲν οὖν διπερ ἔφην, τὸ πάντα συγχεῖν, ἔοικεν τοῦτο τοῖς ποιηταῖς ἐπιτιμᾶν. τὸ δὲ πρότερον, τὸ τοῖς ὑποκειμένοις ἥθεσι καὶ εἴδεσι τῆς ζωῆς μὴ παρέχεσθαι συνάδοντας τοὺς ²⁰ λόγους καὶ τὰς ἀρμονίας καὶ τοὺς δυθμούς, εἰ καὶ ἀλλήλοις εἴη ταῦτα μὴ ὡς ἔτυχεν συγκεκλωσμένα, διδάσκοντος ἡμᾶς ἔστιν τὴν πάντων τούτων χρείαν καὶ σύνταξιν εἰς τὰ πράγματα δεῖν ἀναφέρειν. τὰς γὰρ ἐννοίας ἐκείνοις ἔπεσθαι δεῖν, ²⁵ αἱ προηγουμένην ἐν τοῖς λόγοις ἔχουσι δύναμιν· | οἵς ^{f. 38v} ἔπεσθαι προσήκει τὰς ἀρμονίας, ὡς ταύταις τοὺς δυθμούς. Εἰ δὲ ταῦτα ἀληθῶς ἐν Νόμοις [II p. 669^b sqq.] εἰρημένα πεφωράκαμεν, δῆλον δήποτεν, διτι τὸν τοῖς δῖοις τούτοις χρώμενον τῆς ποιητικῆς καὶ διορίζοντα τὰ μέτρα

6 καὶ ταῦτα ss. m² 8 ἀτάκτων 12 αν διάγεσθαι? |
 requiritur ⟨δ⟩ καὶ εἴ. λ. τινές, καὶ τ. σ. 17 possis κατὰ ταῦτα
 18 τοῦτο alterum non sanum; possis ⟨διά⟩ τοῦτο aut οὗτο
 25 οἵς sc. λόγοις

πάντων τούτων, λόγων ἀριμονιῶν δυναμῶν, καὶ μάλιστα ἂν θείμεθα κριτὴν ποιητῶν ἄριστον εἶναι, καὶ οὐχ ὥσπερ ἔδοξέν τισιν κίβδηλον ἐκ τῶν ἐν Τιμαίῳ [p. 21^c] περὶ τῶν Σόλωνος ποιημάτων λόγων, οὓς εἰς Κριτίαν ἀνέπεμψεν τὸν πρεσβύτερον, ὃν ἔδει περὶ ἀνδρὸς προσήκοντος αὐτῷ λέγοντα τὰ αἰσιώτερα λέγειν· πρὸς τῷ καὶ τὸν ἔπαινον ἐστοχάσθαι τῆς Σόλωνος περὶ τὴν ποίησιν τῶν τε ὄνομάτων ἔνεκα καὶ τῶν νοημάτων ἔξουσίας. τὸ γὰρ ἐλευθεριώτατον εἶναι τῶν ποιητῶν τὴν ἐν τούτοις ἄδειαν δηλοῦ, μήτε ὄνομάτων 10 ὕδρας φροντίζουσαν, οἵαν οἱ πολλοὶ περὶ πλείονος ἄγοντες βοστρυχίζουσι τὸν στίχον, μήτε νοημάτων πέρι τῆς ποικιλίας, οἵας ἀντεχόμενοί τινες τὸ ἥδος ἀμβλύνουσιν τὸ ἀνηγμένον εἰς ἀρετήν. ὥστε ἐμοὶ δοκεῖ καὶ τοῦτο πρέπον ὄνομα τῇ ἴδιότητι τῶν Σόλωνος ποιημάτων εἰς αὐτὸν ἀπορρῖψαι, 15 κανὸν ἡ Κριτίας ὁ κριτής.

Ἄλλὰ τούτων ἵκανῶν ὅντων εἰς ταύτην τὴν ξήτησιν ἦπεται λέγειν ἡμᾶς, τίς δὲ κατὰ Πλάτωνα ποιητὴς ἄριστος ἢν εἴη, καὶ τίνα μὲν αὐτὸν εἰδοποιεῖ πραγματικά, τίνα δὲ λεπτικὰ καθίκοντα. χρὴ μὲν οὖν τὴν ὡς ἀληθῶς ἔπαινε-
20 τὴν παρ' αὐτῷ ποιητικήν, εἴτε περὶ θεῶν εἴτε περὶ δαιμόνων λέγοι, πρὸς ἐκείνους δρᾶν τοὺς τύπους, οὓς αὐτὸς
25 εἰπεν, ὑμνῳδὸν οὖσαν αὐτῶν ὡς ἀγαθοποιῶν μόνως, ὡς
ἀμεταβλίτων ταῖς τε οὐσίαις καὶ ταῖς δυνάμεσι καὶ ταῖς
30 ἐνεργείαις, ὡς ἀλήθειαν συμφυᾶ ταῖς ἐνώσεσιν ἀεὶ τὴν αὐ-
τὴν ἐχόντων· κανὸν πλάττῃ τινὰς περὶ αὐτῶν μύθους, ὥσπερ
οὗν δεῖ πλάττειν (πάντως γὰρ τὸ μυθολογικὸν καὶ Πλάτων
35 ἀποδίδωσιν τοῖς ποιηταῖς· τὸν γὰρ ποιητήν φησιν [Phaed.
p. 61^b], εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, χρὴ ποιεῖν μύ-
θους ἀλλ' οὐ λόγους), διοίσους πλάττειν τοῖς ὑποκειμένοις,
40 ἀλλὰ μὴ διὰ τῶν ἀνομοίων ἐθέλειν αὐτὰ κρύπτειν· λαμβά-

3 ἐκ τῶν] ἡ (η i.r.) τὸν 8 ἐλευθερώτατον, corr. b
11 τύχους (στοίχους b) 16 ὅντων dedi pro τῶν quod ss. m³
17 ἡμᾶς (α ex i)] ἡμῖν b

νειν δὲ ἀπὸ μὲν τῶν φυσικῶν ὄνομάτων ὅσα κατὰ φύσιν,
οἶον γάμους καὶ τόκους καὶ ἐκτροφὰς τῶν γεννηθέντων καὶ
συστάσεις κατὰ φύσιν γενομένας, ἀλλ' οὐ τερατώδεις· ἀπὸ
δὲ τῶν ἡθικῶν τὰ ἔνθεσμα καὶ ἄξια τῶν ἀεὶ τῷ καλῷ καὶ
τῷ ἀγαθῷ κεκοσμημένων, οἶον νόμον καὶ δίκην καὶ παίδων
εἰς πατέρας τιμᾶς καὶ πατέρων εἰς παιδίας παραδόσεις τῆς ³⁶⁷
ἀρχῆς. ταῦτα γὰρ ἂν εἴη πρέποντα παραπετάσματα τῶν
θείων νοημάτων ἀπὸ τῶν μετ' αὐτοὺς ἐλκόμενα πραγμάτων
ἐπ' αὐτούς. εἰ δὲ περὶ ἡρώων ἢ ἀνθρώπων λέγοι, χωρὶς
ἀπάσης κρύψεως τὰ μὲν περὶ ἡρώων προσήκοντα τοῖς ἡρώσι ¹⁰
ποιεῖν, ἀπάθειαν αὐτοῖς ἀπονέμοντα τὴν ἡμιθέοις πρέπου-
σαν, τὰ δὲ περὶ ἀνθρώπων εἰς ἔπαινον τείνοντα τῶν ἀγα-
θῶν ἀεὶ, καὶ κοσμοῦσαν λόγοις τὰ ἐκείνων ἔργα καὶ μιμήσει
χρωμένην τῶν τοιούτων, τὰ δὲ τῶν κακῶν ἐπιρραπίζουσαν,
ἢ ¹⁵ ἢ τοῖς νέοις ὠφέλιμα πρὸς ἀκρόασιν, καὶ ἐνδιατρίβουσαν τοῖς περὶ τῶν ἀμεινόνων λόγοις, τὸ δὲ ἀπλοῦν ἀεὶ μετα-
διώκουσαν ἥθος ἀντὶ | τοῦ ποικίλου κατὰ τὴν μίμησιν. f. ^{39 v}
Τὸ μὲν οὖν πραγματικὸν τῆς ποιητικῆς τοιοῦτον εἶναι δεῖ
καὶ αὐτόν· τὸ δὲ λεπτικὸν κατὰ μὲν τὴν λέξιν ἐπομένως
ταῖς διανοίαις μάλιστα μὲν ἀφηγηματικὸν εἶναι τῶν εἰρη- ²⁰
μένων ἐννοιῶν ἀντεχόμενον, εἰ δέ που δεῖ καὶ μιμήσεως
(καὶ γὰρ τοῦτο Πλάτων διώρισεν, ὥσπερ μυθολογικόν, οὗτο
καὶ μιμητικὸν εἶναι τὸν ποιητήν), ἐξ ἀνάγκης τὴν μίμησιν
μὴ ποικιλίας μετέχειν, ἀλλ' εἶναι τῶν ἀγαθῶν μόνων, καν
ποτε μιμήσηται τινα παθαινόμενον, μήτε ἀνεπίπληκτον ἐάν ²⁵
μήτε ἀπολαύειν τῆς μιμήσεως· τούτοις δὲ οἰκείως καὶ μελο-
ποιοῦντα τὴν εἰς ἀρετὴν τείνουσαν ἀρμονίαν τιμᾶν καὶ
ταῦτη προσχρῆσθαι διαφερόντως· εἰ δέ ποτε τῶν ἄλλων
τινὰ παραλάβοι τῶν κακῶν τινα μιμουμένη πρὸς ὀλίγουν, δή-

6 cf. Orph. fr. 85. 86. 96 9 et 10 ἡρώ^λων 13 μο-
μοῦσαν sc. τὴν ποιητικήν 21 an δέοι? 22 cf. rep. II 392^a
sqq. X 595^b sqq. 29 παραλάβοι τῶν] παραλαβόντων | μιμο-
μένη m¹, sed ν in fine ss. m³

λην γίνεσθαι πρὸς τὸ εἶδος ἀνιλλομένην ἐκεῖνο τῆς ἀρμονίας ὡς οὐ σπουδαιῶν, ἀλλὰ δυσχεραίνουσαν,¹ ἵν' ἡ τῇ πολιτικῇ προσήγορος. καὶ δὴ καὶ εἰ ὁνθμοῖς χρῶτο, πρέποντας αὐτοὺς τῇ ἀρμονίᾳ συγκλώθειν, τοὺς μὲν ἐπὶ πλέον 5 ὡς σπουδάζουσαν, τοὺς δὲ ἐπ' ἐλάχιστον ὡς παῖζουσαν· οὕτω γὰρ ἂν εἴη πρὸς ἑαυτὴν σύμφωνος. ὥστ' εἴη ἂν ἡ ποιητικὴ κατ' αὐτὸν ἔξις μιμητικὴ διά τε μύθων καὶ λόγων μετὰ ἀρμονιῶν καὶ ὁνθμῶν κατ' ἀρετὴν διατιθέναι δυνα-
μένων τὰς τῶν ἀκουούντων ψυχάς.

10 Τὸ μὲν οὖν τῆς ποιητικῆς ἄριστον εἶδός ἐστιν παρ' αὐτῷ τοιοῦτον· ἔξης δὲ τούτῳ τὸ ποτε τὸ τέλος αὐτῆς ἐστι παντὶ συλλογίσασθαι ὅρδιον. εἰ γὰρ μιμητής ἐστιν ὁ ποιητ. τῆς, ὅτι μὲν οὐκ ἔχει τέλος τὴν ἡδονήν, ὥσπερ ὑπέλαβον οἱ πάντα μὲν νομίζοντες πράγματα παραλαμβάνειν εἰς 15 μίμησιν αὐτόν, πάσαις δὲ ἀρμονίαις χρῆσθαι, πάντων δὲ ὁνθμῶν εἶναι ζηλωτήν, ἵνα ἡδυσμένην ἀποτελῇ τὴν ποίησιν, ὅτι δ' οὖν τοῦτ' οὐκ ἀληθές, ἐν Νόμοις [Π. p. 667^c] ἔδειξεν οὐτωσὶ συλλογιζόμενος· ὁ ποιητής μιμητής· πᾶς μιμητής τέλος ἔχει ὅμοιον ποιῆσαι τῷ παραδείγματι, ἃν τε 20 ἡδειν μέλλῃ τινὰς ἢν τε μή· δῆλον ἄρα ὅτι καὶ ὁ ποιητής οὐ τὸ ἡδειν ἀπλῶς ποιήσεται τέλος. ὅτι δὲ εἴπερ μέλλοι τοιοῦτος εἶναι μιμητής οἶον εἴπομεν, εἰς τέλος βλέψει τὸ ἀγαθόν, καὶ τοῦτο γνώριμον· πάσης γὰρ τῆς κατ' ἀρετὴν ἐπιτηδεύσεως, εἴτε ἐν μιμήσεσιν εἴτ' ἄνευ μιμήσεων, οὐκ 25 ἄλλο τι φήσομεν εἶναι τέλος πλὴν τοῦ ἀγαθοῦ. τοῦτο δὲ δή τι ἐστιν, ἄξιον συνιδεῖν, ὅτι πρόδρομον εἶδος τῆς πολιτικῆς ἔναις, οὐκ εἰς τὸ θεωρητικὸν ἀνάγον τὴν ψυχὴν τέλος, ἀλλ' εἰς τὸ πολιτικόν· διὸ καὶ ἀναγκαῖον ἐλέγομεν εἶναι τῷ ποιητῇ τὰ μέτρα τῶν ἐνεργειῶν ἀφορέτειν τὸν πολιτικόν, 30 ὡς τῷ στρατηγῷ καὶ λατρῷ καὶ ὁγκοι, τὸν δὲ οἷς ἐκεῖνος

³ χρῶτο ⁵ τοὺς δὲ — παῖζουσαν im. add. m³ 16 ἀποτελεῖ, corr. b 19 ὅμοιον (τι) Raderm. 20 exciditne τὸ εἰκαζόμετον?

διακελεύεται χρώμενον ὅροις τὸν εἰρημένον τρόπον ποιεῖν, εἰς
ἐκεῖνο φέροντα τὰ ποιήματα τὸ τέλος.

Τούτου δὲ ἡμῖν γνωσθέντος οἷμαι καὶ τὸ τελευταῖον
εἶναι δῆλον τῶν προβληθέντων ἡμῖν εἰς ξήτησιν, τίς ποτε
ἄρα ἐστὶν δὲν τῷ παντὶ ποιητής, καὶ εἰς τίνα βλέπει καὶ 5
οὗτος πολιτικὸν ὑπὲρ αὐτὸν ὄντα· καθάπερ ἄλλος δὲν τῷ
παντὶ στρατηγὸς καὶ δήτωρ ἄλλος καὶ ἱατρός, δὲ μὲν τὸν
κοσμικὸν πόλεμον τῷ πατρὶ συνδιακοσμῶν καὶ τὰ ἀμείνω
κρατεῖν ἀεὶ τῶν χειρόνων παρασκευάζων, μετὰ τοῦ μηδὲ 9
τὴν | ἐκείνων ἀφανίζειν δύναμιν (δεῖ γάρ εἶναι κάκεῖνα f. 40 v.
πάντως, ἵν' ἦ τὸ πᾶν ἐκ τῶν ἐναντίων), δὲ δὲ τὴν ἐν τῷ
παντὶ φύσιν δυναμῶν, ἵνα συνέχῃ τὰ σώματα πάντα, καὶ
ἀγήρων ἥ καὶ ἄνοσον ἀεὶ τὸ πᾶν κατὰ φύσιν ἔχον, δὲ δὲ
τοῖς νοεροῖς λόγοις πείθων ταῦτα ξῆν ἀ βούλεται ὁ πολι-
τικὸς ἐν τῷ παντὶ νοῦς. οὕτω γάρ που καὶ ποιητὴς ἄλλος 15
ἐστὶν κοσμικός, μυθολογικὸς μόνως, μιμήματα ποιῶν τὰ ἐμ-
φανῆ τῶν ἀφανῶν καὶ καλῶν καλά, τῶν κατὰ νοῦν τὰ
κατὰ φύσιν, ἀρμονίαις χρώμενος, δι' ὃν ἀρετὴν ἐν τῷ ὅλῳ
παρέχεται κρατοῦσαν, ἡττωμένην δὲ κακίαν· καὶ δυνθμίζων
τὰς κινήσεις, δῆστε κατὰ λόγον κινεῖσθαι, καὶ μίαν ἐκ πάν- 20
των ζῶσαν ἀποτελῶν ἀρμονίαν καὶ ἔνα δυνθμόν. τοῦτον
ἔγὼ τὸν ποιητὴν οὐκ ἄλλον εἶναι φαίην ἀνὴ τὸν τοῦ με-
γάλου πολιτικοῦ μέγαν συνεργὸν καὶ παιδευτικὸν ὡς ἀλη-
θῶς θεόν, εἰς τὸν ἐκείνου βλέποντα νοῦν. δὲ μὲν γάρ ἐν
τῷ παντὶ πολιτικός ἐστιν δὲ μέγας ὑμνούμενος Ζεύς, παρ' 25
ῷ καὶ αὐτὸς εἶναι φησιν τὴν πολιτικήν [leg. I 624^a]. δὲ
τούτῳ μὲν συνεργὸς τῆς ἐν τῷ παντὶ πάσης τάξεως ἐν
τε δξείαις καὶ βαρείαις κινήσει καὶ ἐν βραχυπορωτέραις ἥ
μακροπορωτέραις περιόδοις οὐκ ἄλλος ἐστὶν ἢ δὲ Ἀπόλλων,

2 φέροντα] φέρον. Possis etiam ποιεῖν εἰς ἐκ. φέροντα π.
τὸ τ. | πρ. τὸ ἕ im. m³ 3 δ] ἡ ἡμῖν — τελευ[ταῖον im. m³
(usque ad γνωσ- ir.) 13 an <καὶ> κατὰ? 17 καλῶν]
κακῶν

ποιητής ὧν μιμημάτων ἐναρμονίων καὶ ἐνρύθμων. ἐκείνων δὲ ὁ μὲν στρατηγὸς ὁ μέγιστος Ἀρης, πολέμων προστάτης θεὸς καὶ ἀνεγείρων πάντα πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τὴν κοσμικήν· ὁ δὲ πειθοῦς δημιουργὸς οὐκ ἄλλος ἢ ὁ Ἐρμῆς, ^{ε. 41 τ.} δι' ὃν καὶ δημηγοροῦσιν ἄλλοι θεοὶ κατ' ἄλλους, καὶ πρὸς πάντας ὁ Ζεὺς τὸν ἐν ἑαυτῷ προχειρίσας Ἐρμῆν· δότε δὲ πάντα κατὰ φύσιν | ἔχοντα δεικνὺς Ἀσκληπιός, δι' ὃν οὐ νοσεῖ <τὸ> πᾶν, οὐ γηράσκει, τὰ στοιχεῖα οὐκ ἀνίησι τῶν ἀλύτων δεσμῶν. εἰ οὖν με δεῖ τὰ ἀνέξοιστα λαλεῖν, δότε δὲ ποιητής ὅστις ἐστὶ δῆλον· κινεῖ δὲ τὰς Σειρῆνας ἥδειν μίαν φωνὴν ἱείσας ἐν τόνον, ὡς δὲ ἐν τῷ δεκάτῳ λέγει τῆς Πολιτείας μῦθος [p. 617^b]· κινεῖ δὲ ὡς δὲ Τίμαιος [p. 36^c] τὸν θείων ψυχῶν κύκλους ἐν λόγῳ προφερομένους ἐνρύθμους κινήσεις. πάντα δὲ ἀπὸ τῶν ψυχῶν ἀρξάμενα ποιήματά ἐστιν Ἀπόλλωνος ἐναρμόνια καὶ ἐργούσια· καὶ εἰς τοῦτον βλέπων ὁ τῆς ποιητής ὑμνείτω μὲν θεούς, ὑμνείτω δὲ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐν τε μύθοις καὶ ἀνευ μύθων, ἢ περὶ ἄλλα στρεφόμενος γιγνωσκέτω καὶ ποιητικῆς ἀμαρτῶν καὶ Ἀπόλλωνος.

²⁰ **Πρόβλου σιαδόχου περὶ τῶν ἐν Πολιτείᾳ πρὸς
368 "Ομῆρον καὶ ποιητικὴν Πλάτωνι ὁμοίεστιν.**

⟨Βιβλίον α⟩

"Ἐναγγεῖος ἴμεν ἐν τοῖς τοῦ Πλάτωνος γενεθλίοις διαλεγο- *A* μένοις παρέστη διασκέψασθαι, τίνα ἄν τις τρόπον ὑπέρ τε ²⁵ Ομῆρον πρὸς τὸν ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτη τοὺς προσήκοντας ποιήσαιτο λόγους καὶ ἐπιδείξειν τῇ τε φύσει τῶν πραγμά-

5 ἄλλον sc. Ἐρμᾶς 8 τὸ add. b 14 απ περιφερομένους? | ἐργούθμωσ ^{m¹}, οὐ ss. m³ | κινεῖσθαι (ει ir.) m¹, ἕσεισ ss. m³ 16 ἐργούθμια, corr. b 22 add. ex indice 23 cf. Porph. vit. Plot. 15 Plut. quaest. conv. 8, 1 Euseb. pr. ev. X 3 in.

των καὶ τοῖς αὐτῷ <τῷ> φιλοσόφῳ μάλιστα πάντων ἀρέσκουν-
σιν συμφωνότατα περὶ τε τῶν θείων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων
ἀναδιδάσκοντα, καὶ τὸν Πλάτωνα τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἔξελοι
διαφωνίας, καὶ ἀποφήνειεν ὡς ἄρα ἐκ μιᾶς ἐπιστήμης
ἄπαντα καὶ νοερᾶς ἐπιβλέψεως καὶ προαιρέσεως θεοπρεποῦς, 5
ὅσα τε ἐγκωμιάζων γέγραφεν τὴν Ὁμήρου ποίησιν καὶ ὅσα
| ἀπαιτώμενος ἔφθεγκται. καὶ γὰρ ἂν τις ἀπορήσειεν f. 41v
εἰς ταῦτα ἀποβλέψας, εἰ μὲν δρθῶς δ Πλάτων αὐτὸν ἐλέγ-
χειν προούθετο καὶ δεικνύναι τῆς προσηκούσης τοῖς πράγμα-
σιν ἀληθείας ἀπάδοντα, πῶς ἔτι δυνατὸν ἐν τοῖς ἐπιστήμοσιν 10
καὶ τόνδε τὸν ποιητὴν καταλέγειν, καὶ ταῦτα τῆς περὶ τῶν
θείων γενῶν καὶ τῶν ἀεὶ ὄντων διδασκαλίας· εἰ δὲ τά τε
ἄλλα Ὁμήρῳ καὶ ταῦτα τῆς πρεπούσης ἡξίωται παραδόσεως,
πῶς ἔτι κατὰ νοῦν τὸν Πλάτωνα καὶ τὴν ἀνέλεγκτον γνῶ-
σιν ἐνεργεῖν συγχωρήσει τις; ἔστιν μὲν οὖν ὅπερ ἔφην καὶ 15
ταῦτα σκέψεως δεόμενα, μάλιστα δὲ ἀπάντων ἐκεῖνο ἡμῖν
δοκεῖ παμπόλλην ἔξετασιν ἀπαιτεῖν, τὸ καὶ αὐτὸν τὸν Πλά-
τωνα πρὸς ἑαυτὸν ἐν τοῖς περὶ Ὁμήρου λόγοις διαμάχεσθαι.
πῶς γὰρ ἂν ἄλλήλοις συμβαίνοιεν ὅ τε ἐν τῷ Φαίδωνι
[p. 95^a] λεγόμενος παρ' αὐτῷ θεῖος ποιητὴς καὶ δ ἐν 20
Πολιτείᾳ [X p. 597^e] τόλτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας δεικνύμενος;
οὐ γὰρ λίνον λίνῳ συνάπτειν ἔστιν τὸ ταῦτα ἄλλήλοις
συμπλέκειν, οὐδὲ ἔστιν τις μηχανὴ τὸν αὐτὸν ἐκάτερον τι-
θέναι. τὸ μὲν γὰρ ἐπέκεινα πάσης τῆς ἀνθρωπικῆς καὶ
μεριστῆς ἐπιβολῆς αὐτὸν ἐνεργήσαντα καὶ τοῖς θεοῖς ἐνιδρού- 25
σαντα τὴν ἑαυτοῦ νόησιν ἐπιδείκνυσιν, τὸ δὲ εἰδώλοις συν-
όντα τῆς ἀληθείας καὶ πόρρω πῃ τῆς περὶ θεῶν ἐπιστήμης
πλανώμενον. ἐῶ λέγειν, ὅτι καὶ τὴν ποιητικὴν αὐτὴν τότε
μὲν ἐκ Μουσῶν κατοκωχήν τε καὶ μανίαν τιθέμενος καὶ
θεῖον τὸ ποιητικὸν γένος ἀποκαλῶν, τότε δὲ εἰδωλοποιὸν 30
καὶ φανταστικὸν καὶ πολλοῖστὸν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς γνώ- f. 42r.

σεως ἀποφαίνων δόξειεν ἂν καὶ ταῖς περὶ τῶν πραγμάτων κρίσεσιν τῆς πρὸς ἑαυτὸν οὐκ ἀπηλλάχθαι διαφωνίας. Φέρ' οὖν ὅσα κάνταῦθα τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν ἡκούσαμεν περὶ τούτων διατατομένου καὶ τῆς ποινωνίας τῶν δογμάτων, 5 ἣν ἔχει τὰ Ὁμήρου ποιήματα πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἐν ὑστέροις χρόνοις καθεῳδαμένην ἀλήθειαν, συλλαβόντες ἐν τάξει διέλθωμεν καὶ θεωρήσωμεν πρῶτον μέν, εἴ πη δυνατὸν τὰς τοῦ Σωκράτους ἀποδίας διαλύειν· δεύτερον δὲ τὸν σκοπὸν τῆς φαινομένης ταύτης πρὸς Ὁμηρον ἀπαντή-
10 σεως· τρίτον δὲ αὖ τὴν τῶν Πλάτωνι δοκούντων περὶ τε ποιητικῆς αὐτῆς καὶ Ὁμήρου μίαν καὶ ἀνέλεγκτον ἀλήθειαν πανταχοῦ προβεβλημένην. οὗτο γὰρ ἂν ἐκάτερος ἡμῖν ἀπο-
φανθείη τῶν θείων κατὰ νοῦν καὶ ἐπιστήμην θεωρὸς καὶ περὶ τῶν αὐτῶν ἀμφότεροι τὰ αὐτὰ διδάσκοντες καὶ ὡς
15 ἡφ' ἐνὸς θεοῦ προεληλυθότες καὶ μίαν συμπληροῦντες σει-
ράν, τῆς αὐτῆς περὶ τῶν ὄντων ἀληθείας ὑπάρχοντες ἔξη-
γηται.

20 Περὶ τοῦ τρόπου τῆς τῶν θείων μύθων διασκευῆς
παρὰ τοῖς θεολόγοις αἵτινις ἀποδόσεις καὶ λέσεις τῶν
πρὸς αὐτοὺς ἐπιστάσεων.

Τὰ μὲν δὴ προκείμενα τοιαῦτα ἄττα ἔστιν, περὶ ὃν Β
ποιήσομαι τοὺς λόγους. δεῖ δὲ ὅπερ ἔφην ὑμᾶς μὲν καὶ τούτων αἵτιασθαι τόν τε Πλάτωνα αὐτὸν καὶ τὸν ἐκείνου
ζηλωτὴν καὶ, ὡς ἂν ἐγὼ φαίην, ἵεροφάντην· ἐμὲ δὲ τὸν
25 λέγοντα πειρᾶσθαι πάντα ἀκριβῶς ὑμῖν εἰς δύναμιν τὰ τότε
ἥηθέντα διαμνημονεῦσαι καὶ ὅσα καὶ ὑστερον ἡμᾶς περὶ
τῶν αὐτῶν διασκοπούμενους ἐπεκδιδάσκειν ἐκεῖνος ἡξίωσεν.

2 διαφωνίασ] φωνίασ im. m³, post a prius erasum σ
4 διατατομένου 7 θεωρήσομεν 10 τῶν] τῶ^t 23 Syri-
anum dicit cf. 3 27 διασκοπούμενοις, corr. b

ἐπεὶ δὲ πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων δὲ Σωκράτης αἰτιᾶται ^{f. 42 v.} τὸν τῆς μυθοποιίας τρόπον, καθ' ὃν Ὁμηρός τε καὶ Ἡσίοδος τὸν περὶ θεῶν παρέδοσαν λόγους, καὶ πρὸ τούτων Ὁρφεύς καὶ εἰ δή τις ἄλλος ἐνθέω στόματι γέγονεν τῶν ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχοντων ἐξηγητής, ἀνάγκη 5 δήπον καὶ ἡμᾶς, πρὸν τὸν περὶ τῶν καθ' ἔκαστα δογμάτων ἀνασκεψώμεθα τῆς θεωρίας τύπους, αὐτὴν τὴν τῶν Ὁμηρικῶν μύθων διάθεσιν προσήκουσαν ἐπιδεῖξαι τοῖς πράγμασιν, ὃν δὴ καὶ παρέχονται τὴν ἔνδειξιν. πᾶς γὰρ δὴ ταῦτα, φαίη τις ἄν, τὰ πόρρω τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς 10 τάξεως ἀποπλανώμενα καὶ αἰσχρὰ καὶ ἔκθεσμα τῶν ὀνομάτων πρέποντα ἂν γένοιτο ποτε τοῖς κατ' αὐτὸν τὸ ἀγαθὸν τὴν ὑπαρξίαν λαχοῦσιν καὶ τῷ καλῷ συνυφεστηκόσιν, καὶ ἐν οἷς ἡ τάξις πρώτως ἐστὶν καὶ ἀφ' ὧν πάντα τὰ ὅντα μεστὰ μὲν καλλονῆς, μεστὰ δὲ τῆς ἀχράντου δυνάμεως ἀνε- 15 φάνη. πᾶς οὖν τοῖς τοιούτοις ἐφαρμόζει τὰ τῆς τραγικῆς τερατολογίας ἀναπεπληρωμένα καὶ τοῖς ἐνύλοις συνυπάρχοντα φαντάσματα, τῆς τε ὅλης δίκης καὶ τοῦ θείου νόμου στερούμενά· μὴ γὰρ οὐκ ἢ θεμιτὸν τὰ τοιάδε ταῖς πάντων τῶν ὅντων ἐξηρημένας τῶν θεῶν ὑποστάσειν προσφέρειν, μοιχείας 20 λέγω καὶ πλοπὰς καὶ ἀπ' οὐρανοῦ δίψεις καὶ πατέρων ἀδικίας καὶ δεσμοὺς καὶ ἐκτομάς, καὶ ὅσα ἄλλα παρά τε Ὁμήρῳ θρυλεῖται καὶ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς. ἀλλ' ὥσπερ αὐτοὶ χωριστοὶ τῶν ἄλλων ὅντες οἱ θεοὶ τῷ ἀγαθῷ συνήνωνται καὶ οὐδὲν | εἰς αὐτοὺς παρεισδύεται τῶν χειρόνων, ἀλλ' εἰσὶν ^{f. 43 r.} ἀμιγεῖς πρὸς πάντα καὶ ἄχραντοι καθ' ἔνα ὅρον καὶ μίαν τάξιν ἐνοειδῆ προϋπάρχοντες, οὕτω καὶ τὸν περὶ αὐτῶν λόγους προσήκει τὰ ἐξαίρετα τῶν ὀνομάτων καὶ τὰ νοῦ πλήρη καὶ τὰ ἀπεικάζεσθαι δυνάμενα κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν πρὸς τὴν ἐκείνων ἄρρητον ὑπεροχὴν ἐπ' αὐτοὺς ἀνα- 30

1 πρὸς, corr. b 6 πρὸν τὸν] πρὸ τὸν, post πρὸ ss.
τοῦ (unde ἀνασκέψασθαι b) 9 παρέχεται

369 πέμπειν. καὶ δεῖ καὶ τὰς τῆς ψυχῆς ἐπιβολὰς παθαρεύειν μὲν τῶν ὑλικῶν φαντασμάτων ἐν ταῖς περὶ τοῦ θείου μυστικαῖς νοήσειν, ἀποσκευάζεσθαι δὲ ἂπαν τὸ ἀλλότριον καὶ κάτωθεν ἀπὸ τῆς ἀλογίας ὅρμωμενον δόξασμα, μικρὰ δὲ 5 πάντα πρὸς τὴν ἄχραντον τῶν θεῶν ὑπερβολὴν ἡγεῖσθαι, καὶ μόνῳ τῷ ὁρθῷ λόγῳ πιστεύειν καὶ τοῖς ιρείττοσιν τοῦ νοῦ θεάμασιν εἰς τὴν περὶ αὐτῶν ἀλήθειαν. μὴ οὖν λεγέτω τις ἡμῖν τοιαῦτ' ἄττα περὶ τῶν θεῶν, οἷα καὶ περὶ ἀνθρώπων ἀρμόσει λέγειν, μηδὲ τὰ τῆς ἀλογίας τῆς ἐνύλου 10 παθήματα τοῖς τοῦ νοῦ καὶ τῆς νοερᾶς οὐσίας καὶ ξωῆς ὑπερηπλωμένοις ἐπιχειρείτω προσάγειν· οὐ γὰρ ἔοικότα φανεῖται τὰ σύμβολα ταῦτα ταῖς ὑπάρξεσι τῶν θεῶν. δεῖ δὲ — ἃρα τοὺς μύθους, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἀποπεπτωκότες 15 ἔσονται τῆς ἐν τοῖς οὖσιν ἀληθείας, ἀπεικάζεσθαι πως τοῖς πράγμασιν, ὡν ἀποκρύπτειν τοῖς φαινομένοις παραπετάσμασιν τὴν θεωρίαν ἐπιχειροῦσιν. ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ὁ Πλά¹ 43τ. των πολλαχῇ διά τινων εἰκόνων | τὰ θεῖα μυστικῶς ἀναδιδάσκει, καὶ οὕτε αἰσχος οὐδὲν οὔτε ἀταξίας ἔμφασις οὔτε ἔννιλον καὶ ταραχῶδες φάντασμα παρεμπίπτει τοῖς μύθοις, 20 ἀλλ' αὐτὰς τὰ περὶ θεῶν νοήματα ἄχραντα ἀποκέρυψται, προβέβληται δὲ αὐτῶν οἶον ἀγάλματα ἔμφανη τοῖς ἔνδον ἀπεικασμένα ὄμοιώματα τῆς ἀπορρήτου θεωρίας, οὕτως ἃρα καὶ τοὺς ποιητὰς ἔδει καὶ αὐτὸν Ὁμηρον, εἰ τοῖς θεοῖς προσήκοντας μύθους ἔπλαττον, τὰς μὲν πολυειδεῖς ταύτας 25 συνθέσεις καὶ διὰ τῶν ἐναντιωτάτων τοῖς πράγμασιν ὀνομάτων συμπληρουμένας ἀποδοκιμάζειν, τὰς δὲ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ στοχαζομένας προϊσταμένους διὰ τούτων ἅμα μὲν ἀποκλείειν τοὺς πολλοὺς τῆς μηδὲν αὐτοῖς προσηκούσης τῶν θείων γνώσεως, ἅμα δὲ εὐαγῶς περὶ τοὺς θεοὺς 30 χρῆσθαι τοῖς μυθικοῖς πλάσμασιν. ταῦτ' ἐστίν, ἢ καὶ ὁ

1 δεῖ ή] δὴ 8 τοιαῦτα τὰ, corr. Raderm. 18 an οὕτε
 ⟨τι⟩? 22 ἀπεικασμένα cf. Schneider ad rep. 473^c | ἀπορήτου
 | οὗτωσ] σ. ss. m³

Σωκράτης οἶμαι τῇ τε Ὁμήρου μυθοποιίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἐπιπλήττει ποιηταῖς, *καὶ* ἔτερός τις ἵσως ἀν ἐγκαλέσειεν,
 ταῖς φαινομέναις τῶν δύναμάτων τερατολογίαις οὐκ ἀρεσκό-
 μενος. καὶ δὴ διαφερόντως οἱ καθ' ἡμᾶς ἀνθρώποι τοῖς
 παλαιοῖς μύθοις ἐπιτιμᾶν εἰώθασιν, ὡς πολλῆς μὲν εὐχε- 5
 ρείας ἐν ταῖς περὶ θεῶν δόξαις, πολλῆς δὲ ἀτόπου καὶ
 πλημμελοῦς φαντασίας αἰτίοις γεγονόσιν καὶ οὐδὲν ἀλλ' ἦ
 πρὸς τὴν παροῦσαν τοὺς πολλοὺς δεινὴν καὶ ἄτακτον σύ-
 χυσιν τῶν ἴερῶν θεμάτων συνεληλαύσιν. Ἡμεῖς δὲ πρὸς 9
 μὲν τούτους οὐ πολλοῦ δεησόμεθα λόγου τοὺς τῆς περὶ ^{f. 44r.}
<τὸ> θεῶν πλημμελείας αἰτιωμένους τὴν τῶν μύθων παρα-
 δοχήν· πρῶτον μὲν διτι τὰ φαινόμενα πλάσματα
 τῆς περὶ τοὺς ιερείττους ἡμῶν κατολιγωρήσαντας θερα-
 πείας οὔτε τὸν σκοπὸν τῆς μυθοποιίας οὔτε τὴν δύναμιν
 ἐγγνωκότας εἰς ταύτην ὑπενηνέχθαι τὴν ἀλόγιστον καὶ Γιγαν- 15
 τικὴν ἀνοσιουργίαν συμβέβηκεν. εἰ γὰρ οἱ μὲν μῦθοι τὴν
 προβεβλημένην αὐτῶν ἀπασαν σκευὴν ἀντὶ τῆς ἐν ἀπορρή-
 τοις ἰδρυμένης ἀληθείας προεστήσαντο καὶ χρῶνται τοῖς
 φαινομένοις παραπετάσμασι τῶν ἀφανῶν τοῖς πολλοῖς καὶ
 ἀγνώστων διανοημάτων (καὶ τοῦτό ἐστιν, ὃ μάλιστα ἔξαίρετον 20
 αὐτοῖς ἀγαθὸν ὑπάρχει, τὸ μηδὲν τῶν ἀληθῶν εἰς τοὺς
 βεβήλους ἐκφέρειν, ἀλλ' ἵχνη τινὰ μόνον τῆς ὅλης μυστα-
 γωγίας προτείνειν τοῖς ἀπὸ τούτων εἰς τὴν ἄβατον τοῖς
 πολλοῖς θεωρίαιν περιάγεσθαι πεφυκόσιν), οἱ δὲ ἀντὶ μὲν τοῦ
 ξητεῖν τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν τῷ προσχήματι μόνῳ χρῶνται 25
 τῶν μυθικῶν πλασμάτων, ἀντὶ δὲ τῆς καθάρσεως τοῦ νοῦ
 ταῖς φανταστικαῖς ἐφέπονται καὶ μορφωτικαῖς ἐπιβολαῖς, τίς
 μηχανὴ τοὺς μύθους αἰτιασθαι τῆς τούτων παρανομίας,
 ἀλλ' οὐκ ἐκείνους τοὺς κακῶς τοῖς μύθοις χρωμένους τῆς
 περὶ αὐτοὺς πλημμελείας. ἔπειθ' ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀλλων 30

7 ex ἀλλῇ (post η ras.) fecit ἄλλ' ἢ m³ | Christianismum
 dicit 8 δεινὴν] acc. et ει ir. a m³ 10 τοὺς] τοῦ
 13 κατολιγορήσαντας (η ex i) 17 αντῶν m¹, ἐ praemisit m³

ἀπάντων, ὅσα δὴ σεμνὰ καὶ τίμια δοκεῖ διαφερόντως εἶναι
καὶ αὐτοῖς ἐνιδονμένα τοῖς Θεοῖς καὶ ὑπ' αὐτῶν παραγό-
μενα, τοὺς πολλοὺς βλαπτομένους ὁρῶμεν, καὶ οὐ διὰ
ταῦτα τὴν ἐκείνων αἰτιώμεθα γένεσιν, ἀλλὰ τὴν τούτων
5 ἀνόητον τῆς ψυχῆς ἔξιν. τίς γὰρ οὐκ ἂν συνομολογήσειεν
τά τε μυστήρια καὶ τὰς τελετὰς ἀνάγειν μὲν ἀπὸ τῆς ἐνύλου
καὶ θνητοειδοῦς ζωῆς τὰς ψυχὰς καὶ συνάπτειν τοῖς Θεοῖς,
ἀφανίζειν δὲ ἄπασαν τὴν ἐκ τῆς ἀλογίας παρεισδυομένην
ταραχὴν ταῖς νοεραῖς ἐλλάμψεσιν, ἔξωθεν δὲ τὸ ἀόριστον
10 καὶ τὸ σκοτεινὸν τῶν τελονυμένων τῷ φωτὶ τῶν θεῶν; ἀλλ᾽
ὅμως οὐδὲν παραιρεῖται τοὺς πολλοὺς τὸ μὴ οὐχὶ καὶ ἐκ
τούτων παντοίας ὑπομένειν διαστροφάς, καὶ τοῖς ἐκ τούτων
ἀγαθοῖς καὶ ταῖς δυνάμεσιν κατὰ τὴν οἰκείαν ἔξιν ἐπὶ τὸ
χειρὸν χρωμένους ἀφίστασθαι μὲν τῶν θεῶν καὶ τῆς ὄντως
15 ἴερᾶς θρησκείας, φέρεσθαι δὲ εἰς τὴν ἐμπαθῆ καὶ ἀλόγιστον
ζωήν. ὅστις οὖν ἡμῶν αἰτιᾶται τοὺς μύθους τῆς δεινῆς
ταύτης καὶ πλημμελοῦς τῶν παλαιῶν νομίμων συγχύσεως,
καὶ τῶν μυστηρίων αἰτιάσθω τὴν ἕκφανσιν καὶ τῶν τελετῶν
τὴν εἰς ἀνθρώπους πάροδον. καὶ τί δεῖ περὶ τούτων λέγειν;
20 ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἔξεσται τὴν δημιουργίαν αἰτιᾶσθαι τοῦ παν-
τὸς καὶ τὴν τάξιν τῶν ὅλων καὶ πρόνοιαν τῶν τῆδε πάν-
των, διότι δὴ καὶ τοῖς ἐκ τούτων ἐνδιδομένοις οἱ δεχόμενοι
χρῶνται κακῶς. ἀλλ᾽ οὔτε ταῦτα ὅσια φαίην ἂν οὔτε τὴν
κατὰ τῶν μύθων διαβολὴν ἀπὸ τῆς τῶν πολλῶν παραφορᾶς
25 δικαίαν ἄξιον ἥγεισθαι. οὐ γὰρ ἐκ τῶν διαστρόφως χρω-
μένων τὴν τῶν πραγμάτων ἀρετὴν τε καὶ κακίαν κριτέον,
ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς οἰκείας ἔκαστα φύσεως καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς |
3. 45τ. δρθότητος δοκιμάζειν προσήκει. ταῦτά τοι καὶ δ Ἄθη-
ναῖος ξένος [leg. I 646^a sqq.] οὐδὲ αὐτὴν ἐκβάλλειν

5 συνομολογήειεν

9 ἐλλάμψειν] λ prius ins. m³16 αἰτιᾶται acc. et v ss. m³17 post πλημμελοῦς est ἐν, exp. m³ | in τῶν

οἵεται χρῆναι τὴν μέθην τῆς εὗ διοικουμένης πόλεως διὰ τὴν τῶν πολλῶν ἄσκοπον καὶ ἀδόριστον περὶ αὐτὴν φοράν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐναντίας χρήσεως τῆς δόθῆς καὶ ἔμφρονος μεγάλην μοῖραν καὶ ταύτην εἰς παιδείαν συμβάλλεσθαι φησιν. καίτοι φαίη τις ἀν καὶ τὴν μέθην διαφθείρειν τά τε σώματα καὶ τὰς ψυχὰς τῶν χρωμένων· ἀλλ' οὐχ ὅ γε νομοθέτης διὰ ταῦτα τῆς προσηκούσης αὐτὴν ἀξίας παραιρεῖται καὶ τῆς πρὸς ἀρετὴν συντελείας. οὕτ' οὖν ἡ μέθη φευκτὸν διὰ τὸν πολλοὺς καὶ ἀπαιδεύτως αὐτὴν καὶ ἀμούσως μεταδιώκοντας, οὕτε αἱ τελεταὶ καὶ αἱ τῶν μυστηρίων δυνάμεις 10 διὰ τὴν τῶν δεχομένων μοχθηρίαν κατηγορίας ἀξίαι τοῖς ἔμφροσιν, οὕτε οἱ μῆθοι διὰ τὴν τῶν εἰκῆ καὶ ἀλόγως αὐτοῖς χρωμένων διαστροφὴν βλαβεροὶ τοῖς ἀκούοντιν ἀν 370 νομίζοιντο δικαίως, ἀλλ' ἐν ἀπασι τούτοις τὴν τῶν μεταχειριζομένων αἰτιατέον πλημμελῆ καὶ ἀνόητον ἔξιν, δι' ἣν 15 καὶ τοῖς τοῦ ἀγαθοῦ στοχαζομένοις ἐπὶ τὸ χεῖρον χρώμενοι τοῦ προσήκοντος αὐτοῖς τέλους ἀποτυγχάνοντιν. Εἰ δέ τις τὴν προφαινομένην αἰτιάται τῆς μυθοποιίας αἰσχρότητα καὶ τὸ τῶν ὀνομάτων φορτικὸν καὶ διὰ ταῦτα τῆς πρεπούσης αὐτὸν ἀποστερεῖ τῶν θείων μιμήσεως (ἀπας γὰρ δήπου 20 μιμητῆς διὰ τῶν φύσει προσηκόντων τοῖς παραδείγμασιν ἀπεικονίζεται τὴν ἐκείνων ἵδεαν, ἀλλ' οὐ διὰ τῶν ἐναντιωτάτων καὶ πόρρω τῆς τῶν ἀρχετύπων οὐσίας καὶ | δυνά- f. 45 v. μεως βεβλημένων), πρῶτον μὲν διαιρετέον οἷμαι τὰς τῶν μύθων προαιρέσεις καὶ χωρὶς ἀφοριστέον τούς τε παιδεύ- 25 τικοὺς λεγομένους καὶ τοὺς ἐνθεαστικωτέρους καὶ πρὸς τὸ πᾶν ἀποβλέποντας μᾶλλον ἢ τὴν τῶν ἀκούοντων ἔξιν· ἔπειτα διακριτέον τὰς τῶν χρωμένων αὐτοῖς ζωάς, καὶ τὰς μὲν νεαροπρεπεῖς καὶ ἐν ἥθεσιν ἀπαλοῖς τρεφομένας θετέον,

2 τὴν — ἄσκοπον] τὸν (o ir.) — σκοπὸν 6 τῶν] ν ss.
 m³ uv. 13 διαστροφῶν m¹, ἡ ss. m³ 17 τυγχάνοντιν
 18 φαινομένην m¹, πρὸ ss. m³ 20 αὐτῶν | ἀπεστέρει m¹,
 corr. m³

τὰς δὲ ἀνεγείρεσθαι πρὸς νοῦν δυναμένας καὶ πρὸς τὰ ὅλα
γένη τῶν θεῶν καὶ τὰς διὰ πάντων προόδους τῶν ὄντων
καὶ τὰς σειρὰς καὶ τὰς ἀποτελευτήσεις τὰς ἄχρι τῶν ἐσχά-
των ἀνατείνεσθαι σπευδούσας. καὶ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον
5 τὰς τε τῶν μύθων ἰδέας διαστήσαντες ἀπ' ἀλλήλων καὶ τὰς
τῶν ὑποδεχομένων αὐτοὺς ἐπιτηδειότητας, τὸ μὲν μῆτε πρὸς
παιδείαν συντελεῖν τοὺς μύθους τούτους, οὓς Ὁμηρός τε
καὶ Ἡσίοδος ἔγραψά την, μῆτε τοῖς νέοις προσήκειν αὐτῶν
τὴν ἀκρόασιν συγχωρῶμεν τοῖς λέγουσιν· ὅτι δὲ τῇ φύσει
10 τῶν ὅλων ἔπονται καὶ τῇ τάξει τῶν ὄντων καὶ τοὺς ἀν-
άγεσθαι δυναμένους εἰς τὴν τῶν θείων πραγμάτων περιωπὴν
αὐτοῖς συνάπτουσιν τοῖς ὄντως οὖσιν, τοῦτο προστιθῶμεν.
κατιδόντες γὰρ οἱ τῆς μυθοποιίας πατέρες, ὅτι καὶ ἡ φύσις
εἰκόνας δημιουργοῦσα τῶν ἀὑλῶν καὶ νοητῶν εἰδῶν καὶ
15 τόνδε τὸν κόσμον ποικίλουσα τοῖς τούτων μιμήμασιν τὰ
μὲν ἀμέριστα μεριστῶς ἀπεικονίζεται, τὰ δὲ αἰώνια διὰ τῶν
κατὰ χρόνον προϊόντων, τὰ δὲ νοητὰ διὰ τῶν αἰσθητῶν,
ἐνύλως τε τὸ ἄյλον ἀποτυποῦται καὶ διαστατῶς τὸ ἀδιάστα-
20 τ. τον καὶ διὰ μεταβολῆς τὸ μονίμως ἴδρυμένον, ἔπομένως
τῇ τε φύσει καὶ τῇ προόδῳ τῶν φαινομένως ὄντων καὶ
εἰδωλικῶς, εἰκόνας καὶ αὐτοὶ πλάττοντες ἐν λόγοις φερο-
μένας τῶν θείων τοῖς ἐναντιωτάτοις καὶ πλεῖστον ἀφεστη-
κόσιν τὴν ὑπερέχουσαν τῶν παραδειγμάτων ἀπομιμοῦνται
δύναμιν, καὶ τοῖς μὲν παρὰ φύσιν τὸ ὑπὲρ φύσιν αὐτῶν
25 ἐνδείκνυνται, τοῖς δὲ παραλόγοις τὸ παντὸς λόγου θειότερον,
τοῖς δὲ φανταξομένοις ὡς αἰσχροῖς τὸ παντὸς μεριστοῦ
κάλλους ὑπερηπλωμένον· καὶ οὕτω δὴ κατὰ λόγον τὸν εἰ-
κότα τῆς ἐκείνων ἡμᾶς ἀναμιμνήσκουσιν ἐξηρημένης ὑπεροχῆς.
πρὸς δὲ αὖ τούτοις καθ' ἐκάστην τάξιν θεῶν ἄνωθεν ἄχρι

4 ἐνάντείνεσθαι, exp. et spir. in α pos. m³ 6 μὲν ss.

m³ 10 ὅλων ὁδῶν 12 τῆς m¹, οἱ ss. m³ 15 ποικίλουσα

19 ἴδρυμένον corr. m³ 25 ἐνδείκνυνται m¹, ν ins. m²

29 θεῶν exp. m³

τῶν τελευταίων ὑφιξάνουσαν καὶ διὰ πάντων ἐπεξιοῦσαν τῶν
ἐν τοῖς οὖσιν γενῶν ἔξεστιν θεᾶσθαι τῶν σειρῶν ἀποτελευ-
τήσεις τοιαύτας ἴδιότητας προστησαμένας, δποιας οἱ μῆθοι
τοῖς θεοῖς αὐτοῖς ἀπονέμουσιν, καὶ τοιούτων πραγμάτων
ὑποστατικὰς καὶ συνεκτικάς, δι' οἵων ἐκεῖνοι τὴν περὶ τῶν 5
πρωτίστων ἀπόρρητον θεωρίαν κατέκρυψαν. τὰ γὰρ ἔσχατα
τῶν δαιμονίων γενῶν καὶ περὶ τὴν ὅλην στρεφόμενα τῆς
τε τῶν κατὰ φύσιν δυνάμεων παρατροπῆς καὶ τῆς αἰσχρό-
τητος τῶν ἐνύλων καὶ τῆς εἰς τὴν κακίαν παραφορᾶς καὶ
τῆς ἀτάκτου καὶ πλημμελοῦς προέστηκεν κινήσεως. δεῖ γὰρ 10
εἶναι καὶ ταῦτα ἐν τῷ παντὶ καὶ συμπληροῦν τὴν ποικιλίαν
τῆς ὅλης διακοσμήσεως, καὶ τῆς παρυποστάσεως | αὐτῶν f. 46 v.
καὶ τῆς στάσεως καὶ τῆς διαμονῆς ἐν τοῖς ἀέδοις γένεσιν
περιέχεσθαι τὴν αἰτίαν. ἂ δὴ καὶ οἱ τῶν ἱερῶν θεσμῶν
ἡγεμόνες κατανοήσαντες περιόδους ὡρισμέναις ἔταξαν γέλωτά 15
τε καὶ θρήνους ἐπιτελεῖσθαι, τοῖς τοιούτοις γένεσιν ἀφοσιού-
μενοι καὶ τῆς ὅλης περὶ τὸ θεῖον ἀγιστείας τὴν προσήκουσαν
μοῖραν ἀποκληρώσαντες. ὡσπερ οὖν ἡ τῶν ἱερῶν τέχνη κατα-
νείμασα δεόντως τὴν σύμπασαν θρησκείαν τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς
τῶν θεῶν ὄπαδοῖς, ἵνα μηδὲν ἄμοιρον τῆς ἐπιβαλλούσης 20
θεραπείας ἀπολείπηται τῶν ἀϊδίως ἐπομένων τοῖς θεοῖς,
τοὺς μὲν ταῖς ἀγιωτάταις τελεταῖς καὶ τοῖς μυστικοῖς συμ-
βόλοις προσάγεται, τῶν δὲ τοῖς φαινομένοις παθήμασιν
προκαλεῖται τὰς δόσεις διὰ δή τινος ἀρρήτου συμπαθείας,
οὕτως ἄρα καὶ οἱ τῶν τοιῶνδε μύθων πατέρες εἰς πᾶσαν 25
ώς εἰπεῖν ἀποβλέψαντες τὴν τῶν θεῶν πρόοδον καὶ τοὺς
μύθους εἰς ὅλην ἀνάγειν σπεύδοντες τὴν ἀφ' ἐκάστου προϊ-
οῦσαν σειρὰν τὸ μὲν προβεβλημένον αὐτῶν καὶ εἰδωλικὸν
ἀνάλογον ὑπεστήσαντο τοῖς ἐσχάτοις γένεσιν καὶ τῶν τελευ-
ταίων καὶ ἐνύλων προεστηκόσι παθῶν, τὸ δὲ ἀποκεκρυμ- 30
μένον καὶ ἄγνωστον τοῖς πολλοῖς τῆς ἐν ἀβάτοις ἐξηρημένης

17 ἀγιστίας 27 προϊοῦσαν — μὲν im. m² 31 ἐν ἀβά-
τοις exp. m³? | ἐξηρημένης

τῶν θεῶν οὐδίας ἐκφαντικὸν τοῖς φιλοθεάμοσιν τῶν ὄντων παρέδοσαν. καὶ οὕτω δὴ τῶν μύθων ἔκαστος δαιμόνιος μέν ἐστιν κατὰ τὸ φαινόμενον, θεῖος δὲ κατὰ τὴν ἀπόρρητον θεωρίαν.

5 Εἰ δὴ ταῦτα δρᾶς εἴπομεν, οὕτε τὸν Ὁμηρικὸν μύ^{τ. 47 τ.} θους διὰ ταῦτα τῆς πρὸς τὰ πράγματα τὰ ὄντας ὄντα οἰκειότητος παραιρεῖσθαι προσήκει, διότι μὴ πρὸς παιδείαν ἥμιν συντελοῦσιν τῶν νέων (οὐ γὰρ παιδευτικὸν τῶν τοιούτων ἐστὶ μύθων τὸ τέλος, οὐδὲ εἰς τοῦτο βλέποντες αὐτὸν οἱ μυθοπλάσται παρέδοσαν), οὕτε τὸν παρὰ τῷ Πλάτωνι γεγραμμένους εἰς τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἀναπέμπειν τοῖς ἐνθεαστικωτέροις, ἀλλὰ χωρὶς ἐκατέρους ἀφορίζειν· καὶ τὸν μὲν φιλοσοφωτέρους τίθεσθαι, τὸν δὲ τοῖς ἱερατικοῖς θεσμοῖς προσήκοντας, καὶ τὸν μὲν νέοις ἀκούειν πρέποντας, 15 τὸν δὲ τοῖς διὰ πάσης ὡς εἰπεῖν τῆς ἄλλης παιδείας δρᾶς ἡγμένοις καὶ εἰς τὴν τῶν τοιῶνδε μύθων ἀκρόασιν ὅσπερ ὅργανόν τι μυστικὸν ἴδρυσαι τὸν τῆς ψυχῆς νοῦν ἐφιεμένοις. ἀλλ' ὁ μὲν Σωκράτης καὶ ταῦτα ἵκανδε ἐνδείκνυται τοῖς συνορᾶν δυναμένοις, καὶ ὅτι τῆς Ὁμήρου 20 μυθοποιίας ὡς μήτε παιδευτικῆς μήτε τῶν νέων ἀπλάστοις καὶ ἀβάτοις ἥθεσιν συναρμοζομένης ἐπιλαμβάνεται, καὶ ὡς τὸ ἀπόρρητον αὐτῆς καὶ κρύφιον ἀγαθὸν μυστικῆς τινος δεῖται καὶ ἐνθεαστικῆς νοήσεως. οἱ δὲ πολλοὶ τῶν 25 Σωκρατικῶν λόγων οὐκ ἐπηρθημένοι πόρρω ποι τῆς τοῦ φιλοσόφου διανοίας ἀποπεπτωκότες διαβάλλουσιν ἀπαν τὸ τοιοῦτον τῶν μύθων εἶδος.

Τῇ δὴ οὖν φησιν ὁ Σωκράτης περὶ αὐτῶν, ἄξιον ἀκούειν, καὶ δι' ᾧν αἰτίαν ἀποσκευάζεται τὴν τοιάνδε μυθολογίαν. δι γὰρ νέος οὐχ οἶός τε κρίνειν ὅτι τε ὑπόνοια καὶ ὁ 30 μή, ἀλλ' ὅσ' ἂν τηλικοῦτος ὥν λάβῃ ἐν ταῖς δόξαις,

7 παραιρεῖσθαι im. m² 15 τοῖς] οἵσ 17 τι] τινα
30 δοσ' ex ὁσ m³] ἀ Pl.

δυσέκνιπτά τε καὶ ἀμετάστατα | φιλεῖ γίνεσθαι, f. 47v.
 ὃν δὴ ἵσως ἔνεκα περὶ παντὸς ποιητέον ἢ πρῶτα
 ἀκούουσιν, ὅτι κάλλιστα μεμυθολογημένα πρὸς ἀρε-
 τὴν ἀκούειν [II p. 378^d]. εἰκότως ἄρα τοὺς Ὄμηροις
 μύθους οὐκ εὖ μεμιμῆσθαι λέγομεν τὸ θεῖον· οὐ γὰρ πρὸς 5
 ἀρετὴν καὶ παιδείαν οὐδὲ τὴν δραμὴν τῶν νέων ἀργητὴν
 συντελοῦσιν τοῖς νομοθέταις, ἀλλὰ ταύτη μὲν οὐδὲν ἐοικότες
 φαίνονται τοῖς οὖσιν, οὐδ' ἢν πρέποιεν τοῖς τῆς πολιτικῆς
 ἐπιστήμης προϊσταμένοις, τρόπον δὲ ἄλλον συναρμόζονται
 τοῖς θεοῖς καὶ ἀνάγουσιν εἰς τὴν ἐκείνων θεωρίαν τοὺς εὖ 10
 πεφυκότας· καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν ἐστιν οὐ παιδευτικὸν ἀλλὰ
 μυστικόν, οὐδὲ νεαροπρεποῦς ἔξεως ἀλλὰ πρεσβυτικῆς στοχα-
 ρόμενον. δηλοῖ δέ που καὶ τοῦτο δὲ Σωκράτης λέγων, ὅτι
 δι' ἀπορρήτων ἀκούειν ὡς ὀλιγίστους πρέπει τῶν
 τοιούτων μύθων, θυσαμένους οὐ κοῖρον ἀλλά τι μέγα 15
 καὶ ἄπορον θῦμα [p. 378^a]. πολλοῦ ἄρα δεῖ κατὰ τὴν
 πολλῶν δόξαν ἀτιμάζειν τὸν τρόπον τοῦτον τῆς μυθοποιίας,
⟨ὅτε⟩ ταῦς τε ἀγιωτάταις τῶν τελετῶν καὶ τοῖς τελειοτάτοις.
 τῶν μυστηρίων σύστοιχον αὐτῆς ἀποφαίνεται τὴν ἀκρόασιν
 ὑπάρχειν. τὸ γὰρ μετὰ θυσιῶν καὶ τούτων τῶν μεγίστων 20
 καὶ τελεωτάτων ἐν ἀπορρήτῳ χρῆναι τοὺς τοιούτους μύθους
 ἐκφαίνεσθαι μυσταγωγίαν καὶ τελετὴν ἀναγωγὴν τῶν ἀκού-
 ὤντων εἶναι δηλοῖ τὴν ἐν αὐτοῖς θεωρίαν. ὅστις οὖν ἡμῶν
 τὸ παιδαριῶδες τῆς ψυχῆς καὶ νεαροπρεπὲς ἀπεσκευάσατο
 καὶ τὰς τῆς φαντασίας ἀορίστους δρμὰς κατεστήσατο καὶ 25
 νοῦν ἡγεμόνα προύστησατο τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς, οὗτος f. 48r.
 ἔγκαιροτάτα ἢν μετέχοι τῶν ἐν τοῖς τοιοῦσδε μύθοις ἀπο-
 κερδυμένων θεαμάτων, παιδείας δὲ αὖ ἔτι καὶ τῆς τῶν ἥθῶν
 συμμετρίας προσδεόμενος οὐκ ἀν ἀσφαλῶς ἀπτοιτο τῆς τού-
 των θεωρίας. οὐ γὰρ δεῖ τι τοῖς τῶν θεῶν μυστικοῖς νοή- 30

1 γίγνεσθαι Pl.
 18 λεπτοτάτοις

5 μεμιμεῖσθαι (ει ex i)
 27 μετέχει, corr. b

17 τὸν ss. m³

μασιν κάτωθεν ἀπὸ τῆς ὕλης προσφέρειν, οὐδὲ κατατεινόμενον ὑπὸ τῶν φανταστικῶν κινήσεων ἐπιπηδᾶν ταῖς τῷ νῷ καταφαινέσιν ἐπιβολαῖς, οὐδὲ συγχεῖν ἀλλήλοις τά τε τῆς ἀλογίας παθήματα καὶ τὰ τῆς θεωρητικῆς ἐνεργείας ἔξαίρετα 5 ἀγαθά, ἀλλὰ τῷ τε Σωκράτει πειθομένους καὶ τῇ τάξει τῆς ἐπὶ τὸ θεῖον ἀναγωγῆς χωρὶς μὲν τῆς δροῦ ἄπτεσθαι τῶν ἡθῶν παθείας, χωρὶς δὲ τῆς νοερᾶς τῶν ὄντων περιωπῆς ἀντιλαμβάνεσθαι, καὶ ξῆν ἐκατέρᾳ πρεπόντως, ἀρχομένους μὲν ἀπὸ τῆς καταδεεστέρας καὶ πολιτικωτέρας ἀγωγῆς, τελευ-
10 τῶντας δὲ εἰς αὐτὴν τὴν πρὸς τὸ θεῖον μυστικὴν ἔνωσιν.
Ταῦτα μὲν οὖν ἄλλος ἀν εἴη τρόπος λόγων· ὅτι δὲ καὶ τῷ Σωκράτει δέδοκται καὶ τὸ τῶν μύθων εἶδος εἶναι διττόν,
ἐκ τῶν εἰδημένων ὑπέμνησται, λέγω δὲ ὡς τὸ μὲν ἔστι
παιδευτικόν, τὸ δὲ τελεστικόν, καὶ τὸ μὲν πρὸς τὴν ἡθικὴν
15 ἀρετὴν παρασκευάζον, τὸ δὲ τὴν πρὸς τὸ θεῖον συναφὴν
παρεγχόμενον, καὶ τὸ μὲν τοὺς πολλοὺς ἡμῶν ὡφελεῖν δυνά-
μενον, τὸ δὲ ἐλαχίστοις συναρμοζόμενον, καὶ τὸ μὲν κοινὸν
καὶ γνώριμον τοῖς ἀνθρώποις, τὸ δὲ ἀπόρρητον καὶ ἀσύμ-
19 μετρον τοῖς μὴ τελέως ἐνιδρῦσθαι τῷ θεῖῳ σπουδάζονται,
L.48v. καὶ τὸ μὲν ταῖς τῶν νέων ἔξειν σύστοιχον, τὸ δὲ μετὰ
θυσιῶν καὶ μυστικῆς παραδόσεως μόλις ἐκφαινόμενον. εἰ
τοίνυν ταῦτα καὶ ὁ Σωκράτης ἡμᾶς ἀναδιδάσκει, πῶς οὐχὶ
συμφωνεῖν μὲν αὐτὸν πρὸς τὸν Ὅμηρον φήσομεν περὶ ὃν
μυθικῶς διεξέρχεται, τοσοῦτον δὲ ἄρα τῆς παρ' αὐτῷ μυθο-
25 ποίας ἀποσκευάζεσθαι καὶ διελέγχειν, ὅσον πρὸς τὴν παρ-
οῦσαν τῶν λόγων ὑπόθεσιν καὶ τὴν τῆς παιδείας τῶν νέων
ὑφήγησιν ἀνάρμοστον αὐτῆς καταφαίνεται; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν
μηρὸν ὕστερον· εἰ δὲ δεῖ τῶν μυθικῶν πλασμάτων ἄλλως
μὲν τοὺς νομοθέτας ἐφάπτεσθαι καὶ τὰς ἀτελεστέρας ἔξεις
30 θεραπεύειν ἐπιχειροῦντας, ἄλλως δὲ τοὺς ἐνθεαστικαῖς ἐπι-

2 τῷ 5 τῇ | τῆς ἐπὶ — 6 μὲν im. m³ 17 ἐλαχίστοις
m¹] (πρὸς) ἐλάχιστον m³ 29 τὰς] πεμψε τοὺς

βολαις τὴν ἄρρητον τῶν θεῶν οὐσίαν τοῖς ἔπεισθαι πρὸς τὸ
ἄναντες τῆς θεωρίας δυναμένοις ἐνδεικνυμένους, οὕτε τὰς
Ἡφαίστου δίψεις ἀπορήσομεν ἀνάγειν εἰς τὴν περὶ θεῶν
ἀνέλεγκτον ἐπιστήμην οὕτε τὸν Κρονίους δεσμοὺς οὕτε τὰς
Οὐρανοῦ τομάς, ἢ δὴ ταῖς τῶν νέων ἀκοαῖς ἀσύμμετρά 5
φησιν ὁ Σωκράτης ὑπάρχειν καὶ οὐδαμῶς συναρμόζεσθαι
ταῖς ἔξειν τῶν παιδείας μόνης δεομένων· δὲν γὰρ ἐν
ἄλλοτρίαις ὑποδοχαῖς η̄ μυστικὴ τῶν θεῶν γνῶσις οὐκ ἂν
ποτε ἐγγένοιτο. τούτοις δὴ οὖν τοῖς τῶν τοιῶνδε θεαμάτων
ἐπηβόλοις λέγοντες, ως ἄρα η̄ μὲν Ἡφαίστου δίψις τὴν 10
ἔνωθεν ἄχρι τῶν τελευταλών ἐν τοῖς αἰσθητοῖς δημιουργη-
μάτων τοῦ θείου πρόοδον ἐνδείκνυται, κινουμένην καὶ
τελειουμένην καὶ ποδηγετούμενην ὑπὸ τοῦ πάντων δημι-
ουργοῦ καὶ πατρός, οἱ δὲ Κρόνιοι δεσμοὶ τὴν ἔνωσιν τῆς f. 49r.
ὅλης δημιουργίας πρὸς τὴν νοερὰν τοῦ Κρόνου καὶ πατρο- 15
κὴν ὑπεροχὴν δηλοῦσιν, αἱ δὲ τοῦ Οὐρανοῦ τομαὶ τὴν διά-
κοισιν τῆς Τιτανικῆς σειρᾶς ἀπὸ τῆς συνεκτικῆς διακοσμῆ-
σεως αἰνίσσονται, τάχα ἂν γνώριμα λέγοιμεν καὶ τὸ τῶν
μύθων τραγικὸν καὶ πλασματῶδες εἰς τὴν νοερὰν τῶν θεῶν
γενῶν ἀναπέμποιμεν θεωρίαν. πάντα γὰρ τὰ παρ' ήμιν 20
κατὰ τὸ χεῖρον ἐμφανταζόμενα καὶ τῆς καταδεεστέρας ὅντα
συστοιχίας ἐπ' ἐκείνων οἱ μῦθοι κατ' αὐτὴν τὴν κρείττονα
φύσιν καὶ δύναμιν παραλαμβάνουσιν. οἶον δὲ δεσμὸς παρ'
ήμιν μὲν κώλυσίς ἔστι καὶ ἐπίσχεσις τῆς ἐνεργείας, ἐκεῖ δὲ
συναφὴ πρὸς τὰ αἴτια καὶ ἔνωσις ἄρρητος. καὶ η̄ δίψις 25
ἐνταῦθα μὲν πληνησίς ἔστι βίαιος ὑπ' ἄλλου, παρὰ δὲ τοῖς
θεοῖς τὴν γόνιμον ἐνδείκνυται πρόοδον καὶ τὴν ἄφετον ἐπὶ
πάντα παρουσίαν καὶ εὔλυτον, οὐκ ἀφισταμένην τῆς οἰκείας
ἀρχῆς, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνης διὰ πάντων ἐν τάξει προϊοῦσαν.
καὶ αἱ τομαὶ τοῖς μὲν μεριστοῖς πράγμασιν καὶ ἔνύλοις 30

9 τοῖς τὸν m¹, corr. m³

16 cf. theolog. pl. V 5

27 πρόδον | ἀφθα-

έλαττωσιν ἐμποιοῦσιν τῆς δυνάμεως, ἐν δὲ ταῖς πρωτουραγοῖς αἰτίαις πρόσδοτον τῶν δευτέρων εἰς ὑφειμένην τάξιν ἀπὸ τῶν σφετέρων αἰτίων αἰνίσσονται, τῶν πρώτων ἀνελατώτων ἐν ἑαυτοῖς ἴδρυμένων, καὶ μήτε κινουμένων ἀφ' ἑαυτῶν διὰ τὴν τούτων πρόσδοτον μήτε ἐλασσούμενων διὰ τὸν τούτων
 372 χωρισμὸν μήτε διαιρουμένων διὰ τὴν ἐν τοῖς καταδεεστέ-
 ροις διάκρισιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ ὁ Σωκράτης φησὶν νέοις μὲν
 49 τ. ἀνεπιτίθεια ἀκούειν, τοῖς δὲ ἐν ἀπορογήτῳ τὴν περὶ θεῶν
 ἀλήθειαν συναρρεῖν ἀπὸ τῶν μυθικῶν συμβόλων δυναμένοις
 10 ξητεῖν τε καὶ θεάσασθαι προσήκει· καὶ οὐδὲ τοῦτο παν-
 τελῶς ἐκβλητέα, διότι πρὸς τὰς τῶν νέων ἔξεις ἐστὶν ἀνάρ-
 μοστα. πέπονθεν γὰρ τοῦτο καὶ ταῦτα τὰ μυθικὰ πλά-
 σματα, ὅπερ ὁ Πλάτων πού φησι τὰ θεῖα καὶ παναγέστατα
 τῶν δογμάτων πεπονθέναι. καὶ γὰρ ταῦτα τοῖς μὲν πολλοῖς
 15 ἐστι καταγέλαστα, τοῖς δὲ εἰς νοῦν ἀνεγειρούμενοις δῆλοις δῆ-
 τισιν ἐκφαίνει τὴν ἑαυτῶν πρὸς τὰ πράγματα συμπάθειαν,
 καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν τῶν ἱερατικῶν ἔργων πάρεχεται πίστιν
 τῆς πρὸς τὰ θεῖα συμφυοῦς δυνάμεως· καὶ γὰρ οἱ θεοὶ
 τῶν τοιῶνδε συμβόλων ἀκούοντες χαίρουσιν καὶ τοῖς κα-
 λοῦσιν ἑτοίμως πελθονται καὶ τὴν ἑαυτῶν ἰδιότητα προ-
 φαίνονται διὰ τούτων ὡς οἰκείων αὐτοῖς καὶ μάλιστα γνωρί-
 μων συνθημάτων· καὶ τὰ μυστήρια καὶ αἱ τελεταὶ καὶ τὸ
 δραστήριον ἐν τούτοις ἔχονται καὶ δλόκληρα καὶ ἀτρεμῆ καὶ
 ἀπλᾶ θεάματα διὰ τούτων προξενοῦσιν τοῖς μύσταις καθο-
 ρᾶν, ἀν δὲ νέος τὴν ἥλικαν καὶ πολὺ μᾶλλον δὲ τὸ ἥθος
 τοιοῦτος ἄδεκτός ἐστιν. μὴ τοίνυν λέγωμεν ὡς οὐ παιδευ-
 τικοὶ πρὸς ἀρετὴν εἰσιν οἱ τοιούτοις μῆθοι τῶν παρ' Ἑλλησιν
 θεολόγων, ἀλλ' ὡς οὐχὶ τοῖς ἱερατικοῖς θεσμοῖς συμφωνό-
 τατοι δεικνύωμεν, μηδὲ ὡς ἀνομοίως μιμοῦνται τὰ θεῖα διὰ
 τῶν ἀπεμφαινόντων συμβόλων, ἀλλ' ὡς οὐχὶ συμπάθειαν

10 Θεάσασθαι exp. m³ 13 cf. gr. V 452^a 17 ἐξ | αὐτῶν
 (ξ post ins.) m¹, ἐπ ss. m³ (unde ἐπ' αὐτῶν b) 20 προσφωνοῦσιν
 22 del. καὶ ante τὸ? (idem Rad.) 23 cf. Pl Phaedr. 250c

ἡμῖν ἄρρητον προπαρασκευάζουσιν εἰς τὴν μετουσίαν τῶν θεῶν. οἱ μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶν | νέων παιδείαν συντείνοντες 5. 50 τες ἔστωσαν πολὺ μὲν τὸ εἰκὸς ἔχοντες, πολλὴν δὲ τὴν ἐν τοῖς φαινομένοις τύποις τῆς μυθοποιίας εὐπρόσεπταν, πάντη δὲ τῶν ἐναντίων ὀνομάτων καθαρεύοντες καὶ δι' ὅμοιότητος 5 τῶν συμβόλων πρὸς τὰ θεῖα συνάπτοντες, οἱ δὲ ἐνθεαστικωτέρας στοχαζόμενοι ἔξεις καὶ δι' ἀναλογίας μόνης τὰ ἔσχατα τοῖς πρωτίστοις συναρμόζοντες καὶ τῆς ἐν τῷ παντὶ συμπαθείας τῶν ἀποτελεσμάτων πρὸς τὰ γεννητικὰ αὐτῶν αἵτια ποιούμενοι τὸν σύμπαντα λόγον εἰκότως δήπου 10 τῶν πολλῶν ἡμῶν ὑπεριδόντες χρῶνται παντοίως τοῖς ὀνόμασιν εἰς τὴν τῶν θείων πραγμάτων ἔνδειξιν. ἐπεὶ καὶ τὴν ἀρμονίαν ἄλλην μὲν εἶναι τὴν μιμητικήν φαμεν καὶ διὰ τῶν πρὸς ἀρετὴν ἐγειρόντων μελῶν τὰς τῶν νέων ψυχὰς θεραπεύονταν, ἄλλην δὲ τὴν ἐνθεον καὶ κινητικήν τῶν 15 ἀκονόντων καὶ τῆς θείας μανίας ποιητικήν, ἢν δὴ ιρείτονα σωφροσύνης ἐπονομάζομεν· καὶ τὴν μὲν συμπληροῦν τὴν ὅλην παιδείαν ὑπειλήφαμεν, τὴν δὲ ὡς ἀνάρμοστον πρὸς τὴν πολιτικὴν διακόσμησιν ἀποσκευαζόμεθα. ἢ οὖδια τοῦτο καὶ τὴν Φρύγιον ἀρμονίαν ὁ Σωκράτης ὡς ἐκστατικὴν τῶν ψυχῶν ἐκβάλλειν τῶν πρὸς παιδείαν συντελούντων τῆς μουσικῆς τρόπων ἡξίωσεν [Lach. p. 188^d]; ὥσπερ οὖν ἡ ἀρμονία διττή, καὶ ἡ μὲν οἰκεία τοῖς παιδευτικοῖς, ἡ δὲ ἄλλοτριος, οὗτως ἄρα καὶ ἡ μυθολογία διηρήται πρός τε τὴν τῶν νέων ὁρθὴν ἀγωγὴν καὶ πρὸς τὴν ἱερατικὴν καὶ συμβολικὴν τοῦ θείου πρόκλησιν. καὶ ἡ μὲν δι' εἰκόνων 20 μέθοδος τοῖς γυνησίως φιλοσοφοῦσιν προσήκει, ἡ δὲ δι' ἀπορρήτων συνθημάτων τῆς θείας οὔσιας ἔνδειξις τοῖς τῆς μυστικωτέρας ἡγεμόσιν τελεσιουργίας, ἀφ' ἣς δὴ καὶ αὐτὸς δ Πλάτων πολλὰ τῶν οἰκείων δογμάτων ἀξιοῦ πιστότερα καὶ 3

1 προπαρασκευάζουσιν] πρὸς εἰς τὸ m³
20 cf. 61, 24 30 ἀξιοπιστότερα

11 an παντοίοις?

ἐναργέστερα δεικνύναι. δηλοῦ δὲ ἐν Φαιδωνι [p. 62^b. 69^c. 108^a] τό τε ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενον, ὡς ἐν τινι φρονῷ ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι, σιγῇ τῇ πρεπούσῃ σέβων, καὶ τὰς τελετὰς μαρτυρόμενος τῶν διαφόρων λήξεων τῆς ψυχῆς 5 κεκαθαριμένης τε καὶ ἀκαθάρτου εἰς Ἶιδον ἀπιούσης, καὶ τὰς τε σχίσεις αὖ καὶ τὰς τριόδους ἀπὸ τῶν δσίων καὶ τῶν πατρίων θεσμῶν τεκμαρόμενος, ἢ δὴ τῆς συμβολικῆς ἀπαντα θεωρίας ἐστὶ μεστά, καὶ τῶν παρὰ τοῖς ποιηταῖς θρυλου-
μένων ἀνόδων τε καὶ καθόδων, τῶν τε Διονυσιακῶν συν-
10 θημάτων καὶ τῶν Τιτανικῶν ἀμαρτημάτων λεγομένων, καὶ τῶν ἐν Ἶιδον τριόδων καὶ τῆς πλάνης καὶ τῶν τοιούτων ἀπάντων. ὥστ' οὐδ' ἂν αὐτὸς παντελῶς ἀτιμάσειεν τὴν τοιαύτην μυθοποιίαν, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν παιδευτικὴν τῶν νέων προσάρθρους ἀλλοτρίαν αὐτὴν ὑπεληφεν· καὶ διὰ ταῦτα
15 τοὺς τῆς θεολογίας τύπους συμμέτρους τοῖς τῶν παιδευτι-
κῶν ἥθεσιν παραδίδωσιν. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ τῶν ποιη-
τικῶν πλασμάτων τραγικὸν καὶ τὸ τερατῶδες καὶ τὸ παρὰ φύσιν κινεῖν τοὺς ἀκούοντας παντοδαπῶς εἰς τὴν τῆς ἀλη-
19 θείας ξήτησιν καὶ εἶναι πρὸς τὴν ἀπόρρητον γνῶσιν δλκὸν
25 τοῦτο. καὶ μὴ ἐπιτρέπειν ἡμῖν διὰ τὴν φαινομένην πιθανότητα μένειν ἐπὶ τῶν προβεβλημένων ἐννοιῶν, ἀλλ' ἀναγκάζειν εἰς τὸ ἐντὸς τῶν μύθων διαβάλλειν καὶ τὸν κεκρυμμένον ἐν ἀφανεῖ τῶν μυθοπλαστῶν περιεργάζεσθαι νοῦν, καὶ θεωρεῖν δποιας μὲν φύσεις, ἡλίκας δὲ δυνάμεις ἔκεινοι λαβόντες εἰς
28 τὴν αὐτῶν διάνοιαν τοῖσδε τοῖς συμβόλοις αὐτὰς τοῖς μεθ' ἔαντοὺς ἐσήμηναν. ὅτε τοίνυν ἀνεγείρουσιν μὲν οἱ τοιοίδε μῆθοι τοὺς εὐφυεστέρους πρὸς τὴν ἔφεσιν τῆς ἐν αὐτοῖς

2 τό] τόν 3 τῇ ss. m³ 6 σχίσεις Lobeck Agl. 1343 e Plat. 108^a]

σχέσεις (εἴ εἰ) | ^ττριόδους (π ut vid. ex τ, τ ss. m²?)] περιό-
δους Pl. τριόδους etiam Olympiod. 158 F. Pl. Gorg. 524^a | δσίων
Pl.] ούσιῶν (Θεσμῶν Lobeck et ita Plat. E et Stob.) 9 πα-
θημάτων coni. Abel ad Orph. fr. 221 21 μένειν] μ ετ ν
prius ir. m³ 26 ἔαντοις

ἀποκρύφουν θεωρίας καὶ διὰ τὴν φαινομένην τερατολογίαν τῆς ἐν τοῖς ἀδύτοις ἴδρυμένης ἀληθείας ἀνακινοῦσιν τὴν ξήτησιν, τοῖς δὲ βεβήλοις ὡν μὴ θέμις αὐτοῖς <οὐ> συγχωροῦσιν ἐφάπτεσθαι, πῶς οὐδὲ διαφερόντως ἀν προσήκοιεν τοῖς θεοῖς αὐτοῖς, ὡν εἰσιν ἔξηγηται τῆς ὑποστάσεως; καὶ γὰρ τῶν θεῶν πολλὰ προβέβληται γένη, τὰ μὲν τῆς δαιμονίας τάξεως, τὰ δὲ τῆς ἀγγελικῆς, καταπλήττοντα τοὺς εἰς τὴν μετουσίαν αὐτῶν ἐγειρομένους καὶ γυμναζομένους πρὸς τὴν τοῦ φωτὸς καταδοχὴν καὶ εἰς ὕψος ἐπαίροντα πρὸς τὴν ἔνωσιν τῶν θεῶν. μάλιστα δ' ἐν τις κατίδοι τὴν 10 τῶν μύθων τούτων πρὸς τὸ τῶν δαιμόνων φῦλον συγγένειαν καὶ διὰ τῆς ἐκείνων ἐνεργείας συμβολικῶς τὰ πολλὰ δηλούσης, οἷον εἴ τινες ἡμῶν ὑπαρ ἐγένοντο δαιμοσιν προστυχεῖς ἢ καὶ ὅναρ τῆς παρ' αὐτῶν ἀπολελαύκασιν ἐπιπνοίας πολλὰ τῶν γενομένων ἢ καὶ ἐδομένων ἐκφαινούσης. ἐν πάσαις 15 γὰρ τοῖς τοιαύταις φαντασίαις κατὰ τοὺς μυθοπλάστας ἄλλα 373 ἐξ ἄλλων ἐνδείκνυται, καὶ οὐ τὰ μὲν | εἰκόνες, τὰ δὲ παρα- f. 51v. δείγματα, ὅσα διὰ τούτων σημαίνουσιν, ἄλλα τὰ μὲν σύμβολα, τὰ δὲ ἐξ ἀναλογίας ἔχει τὴν πρὸς ταῦτα συμπάθειαν. εἰ τοίνυν δαιμόνιος δ τρόπος ἐστὶ τῆς τοιαύτης μυθοποιίας, πῶς οὐ πάντῃ φήσομεν αὐτὸν ἔξηρονθα τῆς ἄλλης ἀπάσης 20 τῶν μύθων ποικιλίας, τῆς τε εἰς τὴν φύσιν βλεπούσης καὶ τὰς φυσικὰς δυνάμεις ἀφερμηνευούσης, καὶ τῆς τὰ ἥθη τῶν ψυχῶν παιδεύειν προστησαμένης;

2 ἀδνιάτοις | ἴδρυμένωσ, corr. b 4 οὐ] οὐδὲ 7 κατα-
πλήττοντας, corr. b 17 τούτον 19 τοιαύτησ im. m³

Γ

**Τίνες οἱ παρὰ τοῖς θεολόγοις θεομαχίας
διάφοροι τρόποι τὴν ἐν αὐτῇ ἀπόρρητον ἀλήθειαν εἰς
φῶς ἄγοντες.**

Περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν μύθων ἰδέας, καθ' ἥν οὖτε
5 ἄλλοι ποιηταὶ καὶ Ὅμηρος τὰς περὶ θεῶν μυστικὰς ἔννοιας
ἀφανεῖς τοῖς πολλοῖς κατεστήσαντο, τοσαῦτα προειρήσθω.
Ἔπειται δὲ οἷμαι τοῖς τοῦ Σωκράτους λόγοις τὴν προσήκουσαν
ἀποδοῦναι τῶν καθ' ἔκαστα πλασμάτων διάρρησιν καὶ
θεωρῆσαι, κατὰ ποίας ἡδα τῆς ψυχῆς ἐπιβολὰς ἢ μαχομένους
10 τοὺς θεοὺς ἢ καὶ ἄλλο τι ποιοῦντας ἢ πάσχοντας Ὅμηρος
παραδίδωσι διὰ τῆς ἑαυτοῦ ποιήσεως. καὶ πρῶτον εἰ βού-
λεσθε τὴν λεγομένην ταύτην θεομαχίαν, ἢν Ὅμηρος μὲν
ἐποίησεν, ὁ δὲ Σωκράτης ὡς τοῖς παιδευομένοις ἀκούειν
οὐδαμῆ πρέπουσαν ἐπιστάσεων ἡξίωσεν, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν
15 κατανοήσωμεν. ὅτι μὲν γὰρ οὔτε στάσις ἐστὶν ἐν τοῖς θεοῖς
οὔτε διαφορὰ καὶ μερισμὸς θνητοειδῆς, ἀλλ' εἰρηνὴ καὶ
ἀπήμων βίος, δηλοῦ που καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ
Ὀλύμπου λέγων, ὡς ὑπέστρωται μὲν τοῖς θεοῖς, οὐ δὲ
20 εὐφροσύνην ἔχοντι πᾶσαν καὶ θέας ἀμηχάνους τὸ πάλλος·
τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἡματα πάντες
[ξ 46].

τις οὖν διάστασίς ποτε παρεισδύεσθαι δύναται καὶ πόλεμος
εἰς τοὺς αἰώνιους λαγόντας τὴν εὐφροσύνην καὶ τὸ ἔλεων
ἄει προβεβλημένους καὶ χαίροντας ἐφ' οἷς ἔχουσιν ἀγαθοῖς;
25 εἰ δὲ δεῖ τῆς τε προνοίας τῶν θεῶν καὶ τῆς τῶν προνοού-
μένων φύσεως [προβάλλεσθαι] στοχάζεσθαι τοὺς περὶ αὐτῶν
λόγους, οὐτωσί πως οἷμαι τὴν μυθικὴν αὐτῶν πρὸς ἀλλή-
λους ἐναντίωσιν ἀφερομηνεύσομεν.

Καθ' ἔνα μὲν δὴ τρόπον αἱ τῶν ὄντων ἀπάντων διηγη-
30 μέναι πρόοδοι καὶ αἱ κατ' οὐσίαν διακρίσεις ἕνωθεν ἀπὸ

7 τοῦ ins. m³ 14 ἐπιστάσεως b 22 ποτε] ὅτε (del. b)
26 προβάλλεσθαι exp. m³?

τῆς ἀγνώστου τοῖς πᾶσιν ἄρχονται τῶν πρωτουργῶν αἰτίων διαιρέσεως καὶ κατὰ τὰς ὑπερηπλωμένας τῶν ὅλων ἀρχὰς ὑφιστάμεναι διεστήκασιν ἀπ' ἀλλήλων· αἱ μὲν τῆς τοῦ πέρι φατος ἐνοποιοῦ μονάδος ἔξηρτημέναι καὶ περὶ ἐκείνην ἀφορίζουσαι τὴν ἑαυτῶν ὑπόστασιν, αἱ δὲ τῆς γεννητικῆς τῶν ὅλων ἀπειρίας τὴν ἀνέκλειπτον δύναμιν καὶ τὴν πλήθους καὶ προόδων οἰστικὴν αἰτίαν καταδεξάμεναι καὶ περὶ αὐτὴν προστησάμεναι τὴν οἰκείαν ὑπαρξίν. Ἡπεροὶ οὖν αἱ πρώτισται τῶν ὅντων ἀρχαὶ διεκρίθησαν ἀλλήλων, ταύτη καὶ τὰ θεῖα πάντα γένη καὶ τὰ ὅντας ὅντα τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἔσχεν ἐν 10 τάξει διωρισμένην πρόοδον· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἔξαρχει τῆς ἐνώσεως τοῖς δευτέροις, τὰ δὲ τῆς διαιρέσεως παρέχεται τὴν δύναμιν· καὶ τὰ μὲν τῆς ἐπιστροφῆς ἐστιν αἴτια τοῖς προελθοῦσιν συνελίσσοντα τὸ πλῆθος | αὐτῶν εἰς τὰς οἰκείας ^{ε. 52 v.} ἀρχάς, τὰ δὲ αὐτῶν ἀφορίζεις <τὴν> πρόοδον καὶ τὴν ἐν 15 τῶν ἀρχῶν ὑφειμένην ἀπογέννησιν. ἔτι δὲ τὰ μὲν τῆς γεννητικῆς ἐστιν περιουσίας χορηγὰ τοῖς καταδεεστέροις, τὰ δὲ τῆς ἀτρέπτου καὶ ἀχράντου καθαρότητος παρεκτικά· καὶ τὰ μὲν τῶν χωριστῶν ἀγαθῶν εἰς ἑαυτὰ τὴν αἰτίαν ἀναδησάμενα, τὰ δὲ τῶν συνυφεστηκότων τοῖς μεταλαμβάνουσιν. 20 ὅθεν δὴ καὶ ἐν ταῖς τοῦ ὅντος ἀπάσαις διακοσμήσεσιν ἡ τοιαύτη τῶν γενῶν ἐναντίωσις διαποικίλλεται· καὶ ἡ μὲν στάσις ἐδράζουσα σταθερῶς ἐν ἑαυτοῖς τὰ ὅντα ταῖς δραστηρίοις καὶ ζωῆς πλήρεσιν τῆς κινήσεως ἀντίκειται δυνάμεσιν, ἡ δὲ τῆς ταντότητος δόμοφυῆς κοινωνίᾳ ταῖς τῆς ἐτερότητος 25 κατ' εἶδη διακρίσεσιν ἀντιδιήρηται· τὸ δὲ τῆς δόμού τητος γένος τῇ ἀνομοιότητι καὶ τὸ τῆς ἰσότητος τῇ ἀνισότητι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τὴν ἐναντίαν ἔλαχεν τάξιν. καὶ τούτων ἀπάντων αἱ διαιρέσεις ἀνωθεν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἀφορίζονται δυάδος, καθ' ἣν ἔκαστα τῶν ὅντων διακρίνεται 30

8 αἱ ὑποστησάμενοι? 15 αὐτῶν]

9 ταύτη] αὐτὴν

13 προσελθοῦσιν

τε τοῖς οἰκείοις ὅροις καὶ ἀντιδιηρημένα πρόεισιν ἀλλήλοις ἀπὸ τῶν γεννητικῶν αἰτίων, καὶ συμπλεκόμενα μετ' ἀλλήλων ἀπογεννᾶ τὴν ποικιλίαν τῶν δευτέρων. τί δὴ οὖν ἔτι θαυμαστόν, εἰ καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ τῶν πρωτίστων ἐν τοῖς 5 οὖσιν τοιαύτην ἐναντίωσιν οἱ μυθοπλάσται κατανοήσαντες διὰ τῶν πολέμων αὐτὴν αἰνίσσοιντο τοῖς ἑαυτῶν τροφίμοις, ἀεὶ μὲν ἡνωμένων ἀλλήλοις τῶν θεῶν γενῶν, δόμοῦ δὲ τὴν 1. 33τ. ἔνωσιν καὶ τὴν ἀσύγχυτον διάκρισιν ἐν ἑαυτοῖς | προστηραιμένων.

10 Καὶ ἔτερον δὲ οἷμαι τρόπον ἔξεστιν λέγειν, αὐτοὺς μὲν τοὺς θεοὺς ἀμερίστως ἀλλήλοις συμφύεσθαι καὶ ἐνοειδῶς ἐν ἀλλήλοις ὑφεστηκέναι, τὰς δὲ προόδους αὐτῶν τὰς εἰς τὸ πᾶν καὶ τὰς μεταδόσεις ἐν τοῖς μετέχουσιν διαιρεῖσθαι καὶ μεριστὰς γίνεσθαι κάνταυθα τῆς ἐναντιώσεως ἀναπίμ-15 πλασθαι, τῶν προνοούμένων ἀμιγῶς τὰς ἐκεῖθεν προϊούσας δυνάμεις καὶ ἀσυγχύτως καταδέχεσθαι τὰς πολυειδεῖς ἐλλάμψεις οὐδὲν δυναμένων. ἔτι δὲ τὰς τελευταίας τάξεις τὰς ἔξηρημένας αὐτῶν τῶν θεῶν, ἄτε πόρρω μὲν τῶν πρωτίστων αἰτίων ἀπογεννωμένας, προσεχεῖς δὲ τοῖς διοικουμένοις 20 καὶ προσύλους ὑπαρχούσας, ἐναντιώσεως ἥδη καὶ διαιρίσεως παντοίας μετέχειν καὶ μεριστῶς προεστάναι τῶν ἐνύλων, ἀποτεμαχίζουσας καὶ διαιρούσας τὰς ἐνοειδῶς καὶ ἀμερίστως προϋφεστηκυίας ἐν ταῖς ἑαυτῶν πρωτουργοῖς αἰτίαις δυνάμεις.

25 Τοιούτων δὴ οὖν καὶ τοσούτων τρόπων ὅντων τε καὶ λεγομένων, καθ' οὓς αἱ μυστικαὶ τῶν θεολόγων φῆμαι καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτοὺς τὸν πόλεμον ἀναπέμπειν εἰώθασιν, τοὺς μὲν ὅλους ποιητὰς καὶ περὶ τὴν τῶν θεῶν πραγμάτων ἔξήγησιν ἐνθεάζοντας κατ' ἐκεῖνον φῶμεν τὸν τρόπον 30 ἐν τοῖς θεοῖς ὑποτίθεσθαι πολέμους τε καὶ μάχας, ὃν καὶ

7 nempe τῇ ἐνώσει 11 ἐνοειδῶς] ω m³ ex ον ut vid.

15 post ἀμιγῶς fortasse excidit verbum quale ἔγκολπίζεσθαι 16 ἐλλάμψεις] λ alterum ss. m³ 30 δν] δσ (ώς b)

τὰ θεῖα γένη διήρητο κατὰ τὰς πρωτίστας τῶν ὅλων ἀρχάς. τὰ γὰρ ἀναγωγὴ τοῖς γενεσιονοργοῖς, καὶ τὰ συνεκτικὰ τοῖς διακριτικοῖς, καὶ τὰ ἐνοποιὰ τοῖς πληθύουσιν τὴν τῶν ὄντων πρόοδον, καὶ τὰ δικὰ τοῖς μεριστῶς δημιουργοῦσι, καὶ τὰ ἀναπλωτικὰ τοῖς τῶν μερικῶν προστάταις ἀντικεί- f. 53v
μενά πως μάχεσθαι καὶ πολεμεῖν ἀλλήλοις οἱ μῆθοι τὴν ἀλήθειαν ἐπικρυπτόμενοι λέγουσιν. ὅθεν οἶμαι καὶ τοὺς Τιτᾶνας τῷ Διονύσῳ καὶ Διὶ τοὺς Γίγαντας ἀνταγωνίζεσθαι φασιν· τοῖς μὲν γὰρ ὡς πρὸ τοῦ κόσμου δημιουργοῖς ἢ τε ἔνωσις προσήκει καὶ ἡ ἀμέριστος ποίησις καὶ ἡ πρὸ τῶν 10 μερῶν δλότης, οὐ δὲ εἰς πλήθος προάγουσιν τὰς δημιουργι-
κὰς δυνάμεις καὶ μεμερισμένως διοικοῦσιν τὰ ἐν τῷ παντὶ καὶ προσεχεῖς εἰσιν πατέρες τῶν ἐνύλων πραγμάτων. Τὴν δὲ Ὁμηρικὴν θεομυθίαν κατὰ τὸν ἔτερον τρόπον νοήσωμεν τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις διαπλάττουσαν. πρῶτον μὲν 15 γὰρ τὴν δημιουργικὴν μονάδα παντὸς ἔξαιρεῖ τοῦ πλήθους τῶν θεῶν καὶ οὕτε προϊοῦσαν ἐπὶ τὴν γενεσιονοργὸν ἐναν-
τίωσιν οὕτε ἀνθιστάμενόν τι πρὸς αὐτὴν παραδίδωσιν, ἀλλ᾽ ἐκείνης ἐν ἑαυτῇ σταθερῶς ἴδομενης δ τῶν θεῶν τῶν ἀπὸ αὐτῆς προεληλυθότων ἀριθμὸς μένων ἄμα καὶ προϊὸν εἰς 20 τὸ πᾶν μερίζεσθαι λέγεται περὶ τὴν πρόνοιαν τῶν ἐγκοσμίων. ἔπειτα καὶ τούτων τῶν ἀπὸ τοῦ πατρὸς διηρημένων θεῶν τοὺς μὲν ἐν τῷ πατρὶ μείναντας καὶ τῆς οἰκείας μονάδος ἀνεκφοιτήτους ὑπάρχοντας, οὓς δὴ καὶ Διὸς ἔνδον ἡ ποίησίς [Il. Τ 13] φησιν ἥδρασθαι καὶ μετὰ τοῦ πατρὸς 25 τῶν ὅλων προνοεῖν ἔχηρημένως, οὕτε πολεμεῖν ἀλλήλοις οὕτε ἀνθιστασθαι πρὸς ἀλλήλους δ μῆθος οὐδὲ κατὰ τὸ φαινόμενον συγχωρεῖ· τοὺς δὲ ἐκεῖθεν εἰς πολλοστὰς τάξεις ὑφιξάνοντας καὶ μερικωτέρους γενομένους καὶ | τοῖς διοι- f. 54r.

5 τῆσ τῶν μεριστῶν (exp. et acc. add. m ³)	προστά-	
τας (acc. a m ³)] corr. b	16 δημιουργικὴν	21 ἐγκει-
μένων	26 οὕτε ss. m ³	28 συγχωρεῖν,
corr. b	ἀνθιστασθαι	

κουμένοις προσεχεστέρους καὶ ἀγγελικὰς ἡ δαιμονίας στρατιὰς συμπληροῦντας διὰ τὴν πολλὴν πρὸς τὰ καταδεέστερα συμπάθειαν καὶ τὴν τῆς προνοίας μεριστὴν διακλήρωσιν μαχομένους ἀλλήλοις παραδίδωσιν. τούτοις γὰρ οἶμαι καὶ 5 τὰ τῶν προνοούμενων πάθη συγγενέστερά πώς ἔστιν, πληγαὶ τε καὶ βολαὶ καὶ ἀντιτυπίαι καὶ ἡ γενεσιονογὸς ἐναντίωσις οὐ πόρρω τῆς τούτων εἰσὶν διακοσμήσεως, τό τε μεριστὸν τῆς εἰς τὰ δεύτερα ποιήσεως καὶ τὸ τῆς προνοίας ἀποτετεμαχισμένον ταῖς τοιαύταις προσήκει δυνάμειν, 10 ἀλλ' οὐ ταῖς ἀρχηγικαῖς καὶ ταῖς ἔξηρημέναις πάντων τῶν προνοούμενων καὶ [ταῖς] χωρισταῖς αἰτίαις. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἀγγελικὰ τάξεις τῶν ιρειττόνων γενῶν τῆς τῶν θεῶν ἡγεμονίας ἔξήρητηνται καὶ τὰς ἴδιότητας τῶν σφετέρων ἡγεμόνων, εἰ καὶ μερικῶς καὶ πεπληθυσμένως, ἀλλ' οὖν καὶ 15 αὗται διασώζονται, τοῖς τε δύναμαιν ἀποκαλοῦνται τοῖς ἑκείνων καὶ ὡς τοῖς πρωτίστοις ἀνάλογον ὑποστᾶσαι αἱ αὗται πως εἶναι τοῖς δικιωτέροις ἑαυτῶν καὶ προελθοῦσαι φαντάζονται. καὶ τοῦτο οὐχ οἱ παρός "Ἐλλησι μῦθοι μόνον δι' ἐπίκρυψιν μεμηγάνηνται, λέγω δὴ τὸ διὰ τῶν αὐτῶν 20 δύνομάτων τούς τε ἡγεμόνας καὶ τοὺς ὄπαδοὺς προσαγορεύειν, ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν βαρβάρων τελεταὶ παραδεδώκασιν· καὶ γὰρ καλούμενους τοὺς ἔξημμένους τῶν θεῶν ἀγγέλους ταῖς αὗταις ἐπωνυμίαις ἑκείνοις χαλρεῖν διαφερόντως φασὶν καὶ 1.51. τ. περιβάλλεσθαι τὰ ὄχήματα τῶν ἡγεμόνων τῆς σειρᾶς καὶ 25 τοῖς θεουργοῖς ἀντ' ἑκείνων προφανεῖν ἑαυτούς. εἰ οὖν καὶ Ἀθηνᾶν καὶ "Ἡραν καὶ "Ηφαιστον πολεμοῦντας κάτω περὶ τὴν γένεσιν καὶ Λητὼ καὶ "Ἄρτεμιν καὶ Ξάνθον τὸν ποταμὸν εἰς ὄλλας τάξεις ἀναπέμποιμεν δευτέρας καὶ προσεχεῖς

16 αἱ αὗται] δι' αὐτά 17 possis καὶ<τοι> aut προοῦσι

18 τοῦτο ir. m³ 21 cf. de or. chald. 58 24 ὄχήματα corr.
m³ 25 cf. Il. T 67—74 26 καὶ in κάτω (post ω ras.) ss. m³
28 ἀναπέμποιμεν m³] ἀνάπτομεν m¹

τοῖς μεριστοῖς καὶ ἐνύλοις πράγμασιν, θαυμάζειν οὐ χρὴ διὰ τὴν τῶν ὀνομάτων κοινωνίαν. Ἑκάστη γὰρ σειρὰ τὴν τῆς μονάδος φέρεται προσηγορίαν, καὶ τὰ μερικὰ πνεύματα τοῖς ὅλοις τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν δέχεσθαι φιλεῖ. διὸ καὶ Ἀπόλλωνες καὶ Ποσειδῶνες καὶ Ἡφαιστοι πολλοί τε καὶ 5 παντοδαποί, καὶ οὐ μὲν αὐτῶν χωριστοὶ τοῦ παντός εἰσιν, οὐ δὲ περὶ τὸν οὐρανὸν διεκληρώθησαν, οὐ δὲ τῶν ὅλων προεστήκασιν στοιχείων, οὐ δὲ περὶ ἔκαστον κατενείμαντο τὴν ἐπιστασίαν. καὶ οὐκ ἀν θαυμαστόν, εἰ δὲ μερικώτατος Ἡφαιστος καὶ τάξιν δαιμονίαν λαχὼν τοῦ ἐνύλου πυρὸς 10 καὶ περὶ τὴν γῆν ὑφισταμένου προβεβλημένην ἔχοι τὴν πρόνοιαν ἡ καὶ τέχνης τινὸς ἔφορος εἴη τῆς χαλκευτικῆς (εἰς γὰρ τὸν ἔσχατον μερισμὸν ἡ τῶν θεῶν πρόνοια τὴν ὑφεσιν ἔσχεν, ἀνωθεν ἀπὸ τῶν δικιῶν καὶ ἡνωμένων αἰτίων τὴν εὔτακτον λαχοῦσα πρόοδον), καὶ οὕτος χαίροι μὲν 15 τῇ σωτηρίᾳ τοῦ σφετέρου κλήρου, πρὸς δὲ τὰ φθοροποιὰ τῆς ἐκείνου συστάσεως αἵτια ἀλλοτρίως ἔχοι. καὶ πόλεμος οὖν ἐν τοῖς τοιούτοις γένεσιν καὶ διαιρέσις παντοδαπῶν δυνάμεων, καὶ οἰκειότης πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀλλοτριότης, καὶ ἡ 20 πρὸς τὰ διοικούμενα μεριστὴ συμπάθεια, καὶ αἱ διὰ | λό- f. 55 r. γων ἐναντιώσεις καὶ διὰ τῶν σκωμμάτων ἄμυναι, καὶ δια τοιαῦτα περὶ τὰς ἀποτελευτήσεις εἰκότως ἐμφαντάζεται τῶν θείων διακοσμήσεων. διὸ καὶ οἱ μῆδοι τὰς τοιαύτας δυνάμεις ὑπὲρ τῶν προνοούμενων στασιαζούσας καὶ διαφερομένας ἀλλήλαις ἀναγράφοντες οὐκ ἄν που πόρρω βάλλοιεν 25 τῆς περὶ αὐτῶν ἀληθείας· καὶ γὰρ τὰ πάθη τῶν διοικούμενων ἐπὶ ταύτας ἀναφέρεται προσεχῶς.

‘Ως οὖν συνελόντι φάναι, διττῆς ἐπινοίας θεωρουμένης τῶν παρὰ τοῖς φοιβολήπτοις ποιηταῖς θρυλουμένων πολέμων, καὶ τῆς μὲν περὶ τὰς δύο τῶν ὅλων ἀρχάς, ἃς ἡ 30

9 οὐκ ἀν] απ οὐδὲν? 11 ὑφεσταμένου m¹, i ss. m³ | ἔχει
13 εἰς] εἰλ 25 ἀναγράφοντες εχ ἀνατρέφοντες m³ | βάλλοιεν

τοῦ ἐνὸς ἐξηρημένη τῶν πάντων αἰτίᾳ παρήγαγεν, τὴν διαιρεσιν τῶν θείων γενῶν εὐτάκτως νοούσης καὶ κατὰ τὴν ἐκείνων ἀντίθεσιν καὶ τούτοις τὴν πρὸς ἄλληλα παρεχομένης ἐναντίωσιν (εἴτε γὰρ πέρας καὶ ἅπειρον, εἴτε μονάδα καὶ 5 ἀόριστον δυάδα χοὴ προσαγορεύειν τὰς πρωτίστας ἐκείνας ὑποστάσεις, πάντως φαίνεται τις αὐτῶν πρὸς ἄλληλας ἀντιδιαίρεσις, καθ' ἣν καὶ αἱ τῶν θεῶν διακοσμήσεις ἀπ' ἄλληλων διεκρίθησαν), *τῆς δὲ* ἐκ τῆς περὶ τὰ ἔσχατα τῶν ὄντων ἐναντιώσεως καὶ τῆς ποικιλίας ἐπ' αὐτοὺς τοὺς 10 προσεχεῖς αὐτῶν προστάτας ἀναφερούσης τὴν τοιαύτην διάστασιν καὶ οὕτως δὴ προϊόντας εἰς τὴν ἔνυλον φύσιν τοὺς θεοὺς καὶ περὶ ταύτην μεριζομένους πολεμεῖν ἄλληλοις ὑποτιθεμένης, φανήσεται μέν που καὶ περὶ ἐκείνης τοῖς μὴ παρέργως ἀκούουσιν ἐνδεικνύμενος δὲ ποιητής, ἦνίκα 15 ἐν λέγῃ [Π. Ξ 203].

1.55v. ὅτε τε Κρόνον εὑρύοπα | Ζεὺς

374 γαῖας νέροθε κάθισε.

καὶ περὶ τοῦ Τυφῶνος ἐν ἄλλοις [Π. Β 781].

γαῖα δ' ὑπεστενάχυτε Διῦ ὡς τερπικεραύνω

20 γωμένω, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωέῃ γαῖαν ἴμασσῃ
εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὖνάς.
πάντως γάρ που τὸν πρὸς τὸν Δια πόλεμον ἐν τούτοις
αἰνίσσεται τὸν Τιτανικὸν καὶ τὰς καλουμένας καταταρταρώ-
σεις παρὰ τοῖς Ὁρφικοῖς· διαφερόντως δὲ αὖ κατὰ τὴν
25 δευτέραν ὑπερβολὴν τοὺς θεοὺς πολεμοῦντας ἄλληλοις καὶ
διαφερομένους περὶ τῶν ἀνθρωπίνων παραδιδοὺς (ἐν οἷς
καὶ σφόδρα ἂν τις ἀγασθείη τὴν ἔνθεον τοῦ ποιητοῦ καὶ
νοερὰν τῶν πλασμάτων διάθεσιν· ἐπεὶ γὰρ ταῦτα τὰ γένη
περὶ αὐτὰ τὸν πόλεμον τοῦτον ὑφίστασθαι φησιν, εἰ καὶ
30 τὰς ἀποπερατώσεις ἐκληρώσατο τῶν θεῶν προόδων, ἀλλ'

17 καθεῖσε Hom.

21 εἰναρίμοις 24 Orph. fr. 205
25 πεπρε ἐπιβολὴν cf. 92, 28 29 αὐτὰ τὸν] αὐτὸν

οῦν καὶ αὐτὰ τῶν θεῶν ἔξήρτηται καὶ ἔστι προσεχῇ μὲν τοῖς διοικουμένοις, συγγενῆ δὲ τοῖς αὐτῶν ἡγεμόσιν) τὴν μὲν πρὸς τὰ καταδεέστερα συμπάθειαν αὐτῶν ἐνδείκνυται τὴν [δὲ] διηρημένην ζωὴν καὶ τὴν μάχην καὶ τὴν ἀντίθεσιν ἀπὸ τούτων εἰς αὐτὰ ἀναφέρων (ῶσπερ δὴ καὶ Ὁρφεὺς τοῖς Διονυσιακοῖς εἰδώλοις τὰς συνθέσεις καὶ τὰς διαιρέσεις καὶ τὸν δρήνους προσῆψεν ἀπὸ τῶν προνοούμενων ἀπαντα ταῦτα ἐκείνοις ἀναθείς), τὴν δὲ πρὸς τὰς σειρὰς ἀφ' ᾧ προεληλύθασι συγγένειαν τῶν μεριστῶν τούτων πνευμάτων παρίστησιν τοῖς τε δύναμισιν τοῖς αὐτοῖς, δι' ᾧ τὰς ἔξηρημένας δυνάμεις τῶν ἐνύλων ἔξύμνησεν, καὶ τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τοῖς σχήμασι προσήκουσι | ταῖς ὅλαις αὐτῶν f. 56r. διακοσμήσει χρώμενος. εἰσὶ μὲν γὰρ οἱ τοῦ πολέμου κοινωνοῦντες ἐνδεκα τὸν ἀριθμόν, μιμούμενοι τὴν ἐπομένην τῷ Διὶ θεῶν τε καὶ δαιμόνων στρατείαν, κατὰ ἐνδεκα μέρη 15 πεκοσμημένην. τούτων δὲ οἱ μὲν τῆς πρείττονος προεστῶτες συστοιχίας τῇ πεντάδι συνέχονται (καὶ γὰρ τὸ περιπτὸν καὶ τὸ σφαιρικὸν καὶ τὸ κατὰ δίκην πάντα ἄγειν τὰ δεύτερα καὶ ἐκ μέσου διατείνειν ἐπὶ πάντα τὸν ἀριθμὸν οἰκεῖον ἔστιν τοῖς τὰ νοεράτερα καὶ τὰ τελειότερα καὶ πρὸς τοῦ 20 ἑνὸς ὄντα πρατεῖν ἐθέλουσιν), οἱ δὲ τῆς ὑφειμένης μοίρας κηδεμόνες τῶν ἐνύλων κατὰ τὴν ἔξάδα προεληλύθασιν, τὸ μὲν τελεσιουργὸν τῶν προνοούμενων ἔχοντες διὰ τὸν οἰκεῖον ἀριθμόν, τῷ δὲ ἀρτίῳ καὶ πρὸς τὴν χείρονα φύσιν συστοίχῳ λειπόμενοι τῶν πρὸ αὐτῶν. οὐ δὴ θαυμαστόν ἔστιν, εἰ καὶ 25 θεούς τις ἀποκαλοίη ταῦτα τὰ γένη διὰ τὴν πρὸς τὸν ἡγεμόνας συγγένειαν καὶ πολεμοῦντας παράγοι διὰ τὴν περὶ τὰ τῆς προσεχῆ κηδεμονίαν. ἡ μὲν οὖν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντίθεσις τὴν τῶν ὑπὸ σελήνην πάντων δικιῶν προϊσταται δοιοῦσαν ἐναντίωσιν (διὸ καὶ 30

3 αὐτὸν corr. b 4 δὲ ir. (τὴν τῆς Raderm.) 5 Orph.
fr. 198. 199 15 cf. Pl. Phaedr. 246^e 20 καὶ τὰντὰ
21 μόλις? 30 an παρίσταται?

οὐδὲ μάχονται οἵδε οἱ θεοί· σώζεται γὰρ ὑπὸ τῶν ὀλικῶν
 τὰ ἐν αὐτοῖς μερικά, καθ' ὅσον ἂν ἦ χρόνον), ἡ δὲ τῆς
 Ἡρας καὶ τῆς Ἀρτέμιδος τὴν τῶν ἐνταῦθα ψυχῶν λογικῶν
 ἢ ἀλόγων, χωριστῶν ἢ ἀχωρίστων, ὑπερφυῶν ἢ φυσικῶν
 5 παρόστησιν ἀντιδιαιρεσιν, τῆς μὲν αἰτίας οὕσης τῶν ἀμει-
 1. 56v. νόνων, τῆς δὲ τὰς χείρων λοχευούσης καὶ | εἰς φῶς προσα-
 γούσης. ἡ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἀρεως τὴν παντὸς τοῦ
 γενεσιουργοῦ πολέμου διάκοισιν παρόστησιν εἰς τὴν κατὰ
 νοῦν πρόνοιαν αὐτῶν καὶ τὴν δι' ἀνάγκης ἐπιτελουμένην,
 10 τῆς μὲν νοερῶς προεστώσης τῶν ἐναντίων, τοῦ δὲ τὰς
 φυσικὰς αὐτῶν δυνάμεις διωνύντος καὶ κατ' ἀλλήλων ἔγει-
 ροντος. ἡ δὲ τοῦ Ἐρμοῦ καὶ τῆς Λητοῦς τὴν κατὰ τὰς
 γνωστικὰς καὶ τὰς ζωτικὰς κινήσεις τῶν ψυχῶν [τὰς] παν-
 τοίαν διαφοράν, τοῦ μὲν τὰς γνώσεις τελειοῦντος, τῆς δὲ
 15 τὰς ζωάς, εἰς καὶ πολλάκις αὗται διέστανται ἀπ' ἀλλήλων καὶ
 ἐναντίως ἔχουσιν πρὸς ἀλλήλας. λοιπὴ δὲ ἡ τοῦ Ἡφαίστου
 καὶ Ξάνθου τοῦ ποταμοῦ τὰς τῆς σωματικῆς ὅλης συστά-
 σεως ἐναντίας ἀρχὰς διακοσμεῖ δεόντως, τοῦ μὲν τῆς θεο-
 μότητος καὶ τῆς ἔηρότητος τὰς δυνάμεις συγκροτοῦντος,
 20 τοῦ δὲ τῆς ψυχότητος καὶ ὑγρότητος· ἐξ ὧν ἡ πάσα
 συμπληροῦται γένεσις. ἐπεὶ δὲ πάσας ἀνάγκη τὰς ἐναντιώ-
 σεις εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλας ὄμοιογίαν τελευτῶν, πάρεστι καὶ
 ἡ Ἀφροδίτη, καθάπερ εἴπομεν, φιλίαν ἐμποιοῦσα τοῖς ἀν-
 τικειμένοις, συμμαχοῦσα δὲ ὅμως τοῖς χείροσιν, διότι καὶ
 25 ταῦτα μάλιστα κοσμεῖται σύμμετρα καὶ προσήγορα γινόμενα
 τοῖς ἀμείνοσι τῶν ἐναντίων. Περὶ μὲν οὖν τῆς παρ' Ὁμήρῳ
 θεομαχίας τοσαῦτα εἰρήσθω. καὶ γὰρ ἔξεστιν τοῖς περὶ αὐ-
 τῆς ἀποβίστερον τι πιέσαι βουλομένοις καὶ ταῖς τοῦ καθη-
 γεμόνος ἡμῶν θεωρίαις συγγενέσθαι πολλὰ καὶ θαυμαστὰ
 30 δόγματα ἐκκαλυπτούσαις, ἃς ἐν ταῖς λύσεσιν ἐκεῖνος τῷ
 Ὁμηρικῷ προβλημάτῳ ἐπραγματεύσατο.

13 παντοίας διαφοράς, corr. Wendl. 15 εἰ] an ἥ? 22 τελευτῶν ^τ

Δ Πῶς ἂν τις ὑπὲρ τῶν θείων ἀπολογήσαιτο μύθων τῶν δοκούντων τοὺς θεοὺς αἰτιᾶσθαι τῶν κακῶν.

‘Ημεῖς δὲ | ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰ ἔξῆς τῶν Σωκρατικῶν πρὸς f. 57r.

‘Ομηρον ἀπορημάτων μετίωμεν. ἐπεται δὲ οἷμαι διασκέψασθαι, πῶς τῶν θεῶν κατὰ τὴν ἀγαθότητα διαφερόντως τὴν ὕπαρξιν λαχόντων ἡ ποίησις κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν αἰτιᾶται τοὺς θεούς, δέοντος τῶν ἀγαθῶν μόνων ἐπ’ αὐτοὺς ἀναπέμπειν τὴν ἀρχηγὸν αἰτίαν. ταῦτα γὰρ δὲ Σωκράτης ἀποδεῖξας, τὸν θεὸν τῶν ἀγαθῶν ὑποστάτην μόνων, κακοῦ δὲ οὐδενός, ἐπιστάσεως ἡξίωσεν ἐν τοῖς Ὁμήρου ποιήμασιν· καὶ ἔοικεν 10 τὴν μὲν θεομαχίαν ὡς ἀναιρετικὴν τῆς θείας ἐνώσεως εὐθύνειν, ταῦτα δὲ ἂν νῦν πρόκειται ξητεῖν ὡς τῆς ἀγαθότητος τῶν θεῶν ἐλαττωτικὰ διελέγχειν.

δοιοὶ γάρ τε πέθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει,
κηρῶν ἔμπλειοι δὲ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ δὲ δειλῶν 15
[Il. Ω 527 sq.].

Πρὸς δὴ τὰς τοιαύτας ἀπαντήσεις λεγέσθω διττὰς εἶναι τὰς συστοιχίας τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων, ὃ καὶ πρότερον εἴπομεν, ἄνωθεν ὡρημένας ἀπ’ αὐτῶν τῶν θεῶν. πάντα γὰρ διήρηται ταῖς δυοειδέσιν τῶν ὅντων ἀρχαῖς, αἱ 20 τῶν θεῶν διακοσμήσεις, αἱ τῶν ὅντων ὑποστάσεις, τὰ γένη τῶν ψυχῶν, αἱ φυσικαὶ δυνάμεις, αἱ τοῦ οὐρανοῦ περιφοραὶ, αἱ τῶν ἐνύλων διαφορότητες· τελευτῶσα δὲ ἡ δίδυμος αὕτη τῶν πραγμάτων πρόσοδος καὶ τῶν περὶ τοὺς ἀνθρώπους συμπιπτόντων καὶ κατὰ δίκην ἀποκληρουμένων διπλῆν 37 προεστήσατο γένεσιν. καὶ γὰρ τούτων τὰ μέν ἐστι τῆς ιρείτονος μοίρας, τὰ δὲ τῆς ὑποδεεστέρας· λέγω δὲ | οἶον τὰς f. 57v μὲν τῶν σωμάτων κατὰ φύσιν διαθέσεις, κάλλος καὶ ίσχὺν

1 inscriptio in codice extat post δειλῶν l. 16, Δ et hic et infra, APX i. e. ἀρχή hic 8 ἀποδεῖξαι, corr. b
12 τῆς b] τὴν 14 v. 528 ita affert Proclus ut immutavit Pl. II 379^d 19 cf. 87, 29

καὶ εὐεξίαν, καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς σωματικῆς συστάσεως συγ-
κυρούντων ταῖς ψυχαῖς, τάς τε δυνάμεις καὶ τὰς τιμὰς καὶ
τοὺς πλούτους τῆς ἑτέρας εἶναι συστοιχίας, τὰς δὲ αὖ-
τούτοις ἀντικειμένας ἔξεις τε καὶ περιστάσεις τῆς χείρονος.
5 τούτων δὴ οὖν κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον ἐξ ἀνάγκης
διηρημένων τὰ μὲν ὡς τῆς ἀμείνονος ὅντα μερίδος αὐτό-
θεν ἀγαθὰ τοῖς παλαιοῖς ἔθος προσαγορεύειν, τὰ δὲ ὡς
τῆς ἐναντίας κακὰ προσονομάζοντιν· καὶ οὐχ οὕτω τὸ κακὸν
ἐνταῦθα δίγπου λέγουσιν, ὡς τὴν ἄδικον καὶ ἀκόλαστον
10 τῆς ψυχῆς ἔξιν κακὸν ὁμολογοῦμεν ὑπάρχειν· ἀλλ' ὡς τὰ
ἔμποδια τῶν ἐνεργειῶν καὶ τὰ ἐπιπροσθοῦντα ταῖς κατὰ
φύσιν ἡμῶν διαθέσειν καὶ τὰ διακόπτοντα τῆς ψυχῆς τὴν
μετὰ ὁριστώνης ἀποτελουμένην τῶν ἀνθρωπίνων πρόνοιαν
κακὰ συγχωροῦσιν εἶναι καὶ λέγεσθαι τρόπον ἔτερον τῶν
15 αὐτῆς τῆς ψυχῆς λεγομένων κακῶν, οὕτως ἄρα καὶ τὴν
νόσον καὶ τὴν ἀδυναμίαν καὶ τὴν ἅπορον τῶν ἀναγναίων
ξωὴν ἐν τοῖς κακοῖς εἰώθασι καταλέγειν. καὶ τί δεῖ τὴν
ποιησιν ἀπασαν μαρτύρεσθαι τῆς τοῦ ὀνόματος ἔνεκα χρή-
σεως; ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν Πυθαγορείων λόγος ὁ τὰς διττὰς
20 τῶν ὅντων συστοιχίας διαιρούμενος ἐν ἀπάσαις ταῖς διακο-
σμήσεσιν τὴν μὲν τοῦ ἀγαθοῦ καλεῖν οὐκ ἀπηξίου, τὴν δὲ
τοῦ κακοῦ· καίτοι τό γε ἄρτιον ἢ τὸ ἔτερον μηκεῖς ἢ τὴν
κλίνησιν πᾶς ἦν τις ἐν τοῖς τοιούτοις τετάχθαι κακοῖς συγ-
25. 58. χωρήσειν, ὅσα τῶν ἀγαθῶν στερήσεις ἀφοριζόμενος; πᾶς
δ' ἀν τὸ θῆλυν καὶ τὸ τῆς ἔτεροτητος γένος καὶ [τὸ] τὴν
ἀνομοιότητα παρὰ φύσιν εἶναι τοῖς οὖσιν φήσαιμεν; ἀλλ'
οἷμαι παντὶ δὴ τοῦτο καταφανές, ὅτι τῶν ἀντικειμένων
κατὰ πάσας τῶν ὅντων τὰς προόδους τὴν καταδεεστέραν
σειρὰν ὡς ἀπολειπομένην τῆς ἑτέρας καὶ οὕτε πρώτως οὔ-
30 σαν ἀγαθουργὸν οὔτε τὴν αὐτὴν λαχοῦσαν ἀπόστασιν πρὸς

6 δημητρένων 8 καὶ add. m³ 12 τὴν b] καὶ 17 εἰώ-
θασι λέγειν καὶ κατὰ τί 19 πυθαγορείων] ει εχ i m³
27 δὴ τοῦτο] απ δίπου?

τὴν μίαν τῶν καλῶν πάντων καὶ ἀγαθῶν αἰτίαν κακὸν προσηγόρευεν. ταύτας τοίνυν τὰς διτὰς συστοιχίας τῶν τε ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γεγονότων τῆς δημιουργικῆς ἔξαπτειν προσήκει μονάδος. καὶ γὰρ αἱ τῶν θεῶν διαιρέσεις καὶ αἱ τῶν μετὰ θεοὺς γενῶν εἰς ἑκείνην 5 ἀνήρτηται τὴν πρωτίστην ἀρχήν· καὶ τῶν καθ' εἵμαρμένην συμπιπτόντων καὶ κατὰ δίκην ταῖς ψυχαῖς περὶ τὴν γένεσιν ἀποκληρουμένων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν ἐν τῷ διακοσμήσαντι τὸ πᾶν καὶ τὰς ψυχὰς εἰς τὸν θνητὸν τόπον καταπέμποντι τὴν αἰτίαν ὑποθετέον. καὶ γὰρ ἡ τῆς εἵμαρμένης ποίησις 10 τῆς δημιουργικῆς ἔξέχεται προνοίας, καὶ ἡ τῆς δίκης σειρὰ περὶ ἑκείνην ὑφέστηκεν καὶ ἔπειται τοῖς ἑκείνου ὄροις, τοῦ θείου νόμου τιμωρὸς οὖσα, φησὶν δ' Ἀθηναῖος ἔνος [leg. IV 716^a], καὶ ἡ τῆς τύχης ἀποκληρωτικὴ τῶν κατὰ δίκην διανεμομένων προμηθία κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἀφορίζεται 15 βούλησιν. πάντων ἄρα τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν, τῶν τε βελτιόνων ἐν ταῖς δόσεσιν καὶ τῶν χειρόνων, τῶν τε εὐμοιροτέρων ὅμοιοῦ καὶ τῶν ἐμποδιστικῶν τῆς τῶν ψυχῶν εἰς τὰ ἐκτὸς ἐνεργείας τὴν αἰτίαν δὲ δημιουργὸς καὶ πατὴρ ἐν 19 ἑαυτῷ προεστήσατο | καὶ πάντα κατὰ νοῦν ποδηγεῖ, δια- f. 58 v. νέμων ἐκάστοις τὰ προσήκοντα καὶ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ πατρονομικὴν ἐπιστασίαν ἀνέγων τὰ πάντα. καὶ γὰρ ταῖς ψυχαῖς τά τε τῆς ιρείτονος συστοιχίας καὶ τὰ τῆς καταδεεστέρας διανέμει πρὸς τὸ ἀγαθὸν βλέπων καὶ τῆς τῶν δεχομένων ἔνεκα τελειότητος.

Εἰ δὴ ταῦτα ὁρθῶς εἴπομεν, ἀποδεξόμεθα καὶ τὴν Ὁμηρικὴν διάταξιν ἐν τῷ δημιουργικῷ νῷ τοῦ Διὸς τὰς διττὰς ὑποτιθεμένην καὶ πρωτουργοὺς αἰτίας τῶν τε ἀγαθῶν, ὃν δίδωσι ταῖς ψυχαῖς, καὶ τῶν κακῶν· ἐπεὶ καὶ ἡ δύνας πάντων μάλιστα προσήκει τῶν νοερῶν βασιλέων τῷ 20

1 ἀγαθῶν b] ἀγαθοῦ 5 αἰρέσεισ m¹, δι ss. m³ 11 δημιουργικῆς 12 ἐπονται | ἑκείνου sc. τοῦ δημιουργοῦ, sed praestat ἑκείνης 15 προμηθεια extat infra 106, 24

δημιουργῷ τοῦ παντός (δυὰς γὰρ παρὰ τῷδε κάθηται, φησὶν τὸ λογίον), καὶ τὸ κυβερνᾶν τὰ πάντα καὶ τάττεν ἔκαστον, οὗ ταχθὲν νικῶσαν μὲν ἀρετὴν ἐν τῷ παντὶ, κακίαν δὲ ἡττωμένην ἀποδεῖξειν. τί γὰρ διαφέρει ταῦτά τε λέγειν καὶ πεττευτῇ τὸν δημιουργὸν εἰκάζειν, μετατιθέντι τὰς ψυχὰς εἰς τοὺς προσήκοντας αὐταῖς βίους ἐκάστην. δύο τοίνυν αὐταὶ πηγαί, τῶν τε βελτιόνων καὶ τῶν χειρόνων μέτρων, οὓς ὁ δημιουργὸς κατὰ δίκην ἄγει τὰς ψυχάς, νοείσθωσαν.
 ἂς ὁ ποιητὴς μυθολογῶν πίθους προσείρηκεν, εἴθ' ὅτι διὰ
 10 πειθοὺς νοερᾶς πᾶσιν ἐπιβάλλει τὸν οἰκεῖον δρον (ἀρχὴ γάρ, φησὶν δὲ Τίμαιος [p. 48^a], τῆς ἀνάγκης δὲ νοῦς τῷ πειθεῖν αὐτὴν πάντα πρὸς τὸ βέλτιστον ἄγειν), εἴτε καὶ τὸ χωρητικὸν αὐτῶν καὶ περιληπτικὸν τῶν παντοδαπῶν καὶ
 14 ποικίλων ἀποτελεσμάτων ἐνδεικνύμενος· τὸ γὰρ διεπαρμένον
 1.59. πλῆθος πάντων ὃν διανέμει ταῖς | ψυχαῖς δὲ πατὴρ <ἐν>
 ἐκείναις ἡνωμένως προείληπται. ὥστε καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον συνάδουσιν ἄλλήλοις ὃ τε Πλάτων καὶ ἡ Ὁμηρικὴ ποίησις. ὃ μὲν γὰρ οὐδενὸς κακοῦ φησιν χρῆναι τὸν θεὸν αἰτιασθαι, ἡ δὲ πάντα μὲν ἐκεῖθεν παράγει τὰ ἀγαθά, διττὰ
 20 δὲ ὄντα καὶ ὀφελητικὰ τῶν δεχομένων ἐκάτερα ταῖς διτταῖς συστοιχίαις διελοῦσα καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα διαφορὰν αὐτῶν ἐνδεικνυμένη τὰ μὲν ὡς ἀγαθά, τὰ δὲ ὡς ἐναντία τοῖς ἀγαθοῖς ἀπ' ἐκείνων διέστησεν. καὶ ὅτι τὸ λεγόμενον κακὸν οὐ τοιοῦτον ἔστιν, ὅποιον ὁ τοῦ Πλάτωνος λόγος τῆς δό-
 25 σεως τῶν θεῶν ἀπέφησεν, δηλοῖ που καὶ αὐτὸς ἐπιφέρων ἔξῆς [Il. Ω 534 sqq.].

ώς μὲν καὶ Πηλῆι θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
 ἐκ γενετῆς.

ἄλλ' ἐπὶ καὶ τῷ Θῆκε θεὸς κακόν.

1 cf. de or. chald. 14 3 οὐ] οὐ 4 an ἀποδεῖξει?
 6 βίος ἐκάστην ex βίους κάστην m¹, deinde βίους e βίος m³
 19 ἐκεῖθεν ἀλλ (post a ras.) 21 αὐτῶν ex αὐτὸν m³

τι οὖν τοῦτό ἐστιν τὸ κακόν, αὐτὸς προστίθησιν.
ὅττι οἱ οὓς τι

παῖδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
ἀλλ' ἐνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόν γε
γηράσκοντα κομίξω.

μή σοι δοκεῖ τῶν ἀληθινῶν κακῶν αἰτιᾶσθαι τὸν θεόν;
οὐ τὴν ἔρημίαν τῶν παίδων, οὐ τὴν ἀθεραπευσίαν κακὰ
προσείρηκεν; καὶ ὅπως ταῦτα κακὰ προείπομεν, δυσπολίαν
περὶ τὸν τῆδε βίον καὶ δυσθυμίαν ἐναπεργαζόμενα ταῖς
ψυχαῖς. ταῦτα γὰρ εἰ καὶ τοῖς γνησίως φιλοσοφοῦσιν κακὰ 10
προσαγορεύειν οὐ θέμις, ἀλλὰ τοῖς τὸν πρακτικὸν βίον ἐλο-
μένοις ἐμπόδια φαίνεται τῆς κατ' ἀρετὴν εἶναι ζωῆς. διὸ 377
καὶ δ Ἀθηναῖος ξένος [leg. II 661^{b d}] τὰ τοιαῦτα πάντα^{f. 59 v.}
τοῖς μὲν ἀγαθοῖς εἶναί που κακὰ διατείνεται, τοῖς δὲ πονη-
ροῖς ἀγαθά· καίτοι καὶ τούτων αἰτιᾶται τὸν θεὸν καὶ τῶν
ἐκ τοῦ παντὸς ἐνδιδομένων ἀπάντων, ὥστε οὐχ Ὁμηρος
μόνος καὶ δ παρ' Ὁμήρῳ ταῦτά φασιν Ἀχιλλεύς, ἀλλὰ καὶ
δ Πλάτων αὐτὸς καὶ δ κατ' αὐτὸν νομοθέτης.

E Πῶς τὴν τῶν ὄρκων σύγχυσιν δοκεῖ ἡ ποίησις εἰς
θεοὺς ἀναπέμπειν, ἡ ἀληθῆς περὶ αὐτῶν ὑφήγησις. 20

Τοσαῦτα καὶ πρὸς ταύτην εἰρήσθω τὴν ξήτησιν· ἐφεξῆς
δέ ἐστιν τοῖς εἰρημένοις θεωρῆσαι, πῶς τὴν τῶν ὄρκων σύγ-
χυσιν καὶ τῶν σπουδῶν ἡ ποίησις κατὰ βούλησιν τοῦ με-
γάλου Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ὑπουργούσης τῇ βουλῇ τοῦ
πατρὸς γενέσθαι φησίν· καὶ γὰρ ταύτην δ Σωκράτης ἤτιά-
σατο τὴν τῶν κακῶν ἀρχὴν ἐπὶ τοὺς πρωτίστους τῶν θεῶν
ἀναφέρουσαν. κανταῦθα μάλιστα διαπορεῖν ἄξιον, πῶς δ τῶν
τοιούτων τὸν θεὸν αἰτιώμενος οὐχὶ τῶν μεγίστων αὐτὸν

αἰτιᾶται καὶ ἀληθινῶν κακῶν· οὐ γὰρ ἔτι πενίας καὶ νόσους οὐδὲ τὴν τοιαύτην συστοιχίαν ἔξεσται λέγοντας δοκεῖν τι λέγειν, ἀλλ' αὐτῶν τῶν παρὰ πᾶσιν διολογουμένων ὡς κακῶν τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν θεὸν ἀνοίσομεν. καὶ δὲ μὲν
 5 Τίμαιος [p. 41^e] τὸν δημιουργὸν πρὸ τῆς εἰς γένεσιν καθόδου διαθεσμοθετῆσαι πάντα φησὶν ταῖς ψυχαῖς, ἵνα τῆς ἔπειτα εἴη κακίας ἀναίτιος· δὲ λόγος οὗτος καὶ κατελθούσαις αὐταῖς καὶ ἐν τῇ γενέσει στρεφομέναις τῶν μεγίστων κακῶν τὴν ἀρχὴν ἐκεῖθεν ἐνδίδοσθαι συγχωρεῖ.
 10 πῶς οὖν ἂν τις πρὸς ταύτας τὰς ἐπιστάσεις τοὺς προσή-
 11. 60 τ. κοντας ἀποδοίη λόγους, τῇ τε φύσει τῶν πραγμάτων καὶ τῇ Πλάτωνος ὑφηγήσει τὴν Ὁμήρου διδασκαλίαν συναρμό-
 ξοντας.

“Οτι μὲν οὖν πρὸς τὴν τῶν νέων ἔξιν ἀσύμμετρός ἐστιν
 15 ἡ τῶνδε τῶν μύθων ἀκροάσις, εἴρηται τε πρότερον καὶ νῦν λεγέσθω καὶ παρὰ πάντας τοὺς ὁηθησομένους ὑφ’ ἡμῶν λόγους. οὐδὲ γὰρ διακρίνειν τὰς φύσεις τῶν ὄντων τοῖς νέοις δυνατὸν οὐδὲ ἐπανάγειν τὰ φαινόμενα συνθήματα τῆς ἀληθείας πρὸς τὴν ἀφανῆ θεωρίαν οὐδὲ καθορᾶν, ὅπως
 20 ἐν τῷ κόσμῳ πάντα κατὰ βούλησιν ἐπιτελεῖται τοῦ θεοῦ διὰ μέσων τῶν ἄλλων αἰτίων. ὅτι δὲ οὐκεῖται ταῦτα τῇ Πλά-
 τωνός ἐστι φιλοσοφίᾳ δεικνύωμεν. Τὸν μὲν δὴ θεὸν ἀρ-
 χῆν τε καὶ τελευτὴν καὶ μέσα τῶν ὄντων ἀπάντων ἔχειν καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος φησὶν [leg. IV 715^e], ἐπεσθαι
 25 δὲ αὐτῷ τὴν δίκην τῶν ἀπολειπομένων οὖσαν τοῦ θεοῦ νόμου τιμωρόν. οὗτοι δέ εἰσιν, ὡς δὲ ἐκείνου λόγος, οἱ νεότητι καὶ ἀνοίᾳ φλεγόμενοι τὴν ψυχὴν μεθ’ ὕβρεως, καὶ χρόνον τινὰ δόξαντες κρατεῖν ἔπειτα αὖθις τιμωρίαν ὑπέσχον τῇ δίκῃ πρέπουσαν, ἐαυτούς τε καὶ πόλιν καὶ οἶκον ἄρδην
 30 ἀναστάτους ποιήσαντες. ταῦτα δὴ οὖν ὁ μὲν Ἀθηναῖος ξένος

1 αἰτιᾶται 6 πάντα φησὶν] παντάπασιν . 7 ἀναίτιος 1]
 αἰτιος 10 οὖν ἦ (exp. m²?) 21 αἰτίων ex αἰτιον m³
 29 ἄρδην (v ss.)

πολιτικῶς, ὁ δὲ Ὅμηρος ἐνθεαστικῶς ὑφηγούμενος τοὺς πολλὰ πλημμελήσαντας καὶ ἀδικίας τὰς μεγίστας ἡδικηκότας κατὰ τὴν μίαν τοῦ Διὸς βούλησιν δίκην ἀποτιννύναι φησὶν τῶν ἀμαρτημάτων

σὺν σφῆσιν κεφαλῆσι γυναιξὶ τε καὶ τεκέεσσιν 5
[Δ 162].

ταύτην δὲ ἄρα τὴν δίκην πρώτως μὲν τὸν Δία πληροῦν καὶ ἔξιρημένως καὶ ἀφανῶς τοῖς πᾶσιν, δευτέρως δὲ τὴν f. 60v. Ἀθηνᾶν ὑπουργοῦσαν καὶ συναπεργαζομένην τὰ δόξαντα τῇ πατρονομικῇ προνοίᾳ τοῦ Διός. 10

(δεινὴ γὰρ Κρονίδαο νόου κράντειρα τέτυκται φησὶν Ὄρφεύς), ἐσχάτως δὲ τοὺς ὑπομένοντας αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν· δεῖ γὰρ καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν συμπλέκεσθαι τῇ ποιήσει τῶν ὅρων. οὗτοι δὴ οὖν ἐν ταῖς σπουδαῖς καὶ τοῖς ὅροις εἰπόντες, ὅτι τῶν παραβανόντων ταῦτα

ῶδε σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ὁέοι ὡς ὕδε οἶνος
[Π. Γ 300],

καὶ παραβάντες ἐαυτοὺς ὑπάγουσιν τῇ δίκῃ καὶ πρέποντας ἐαυτοὺς ἀποφαίνουσι ταῖς ποιναῖς. ἡ τοίνυν σύγχυσις τῶν ὅρων καὶ τῶν σπουδῶν ἐπιτελεῖται μὲν ὑπὸ τούτων δια- 20 φερόντως τῶν πάσχειν μελλόντων τὰ δοκοῦντα τοῖς θεοῖς κατὰ δίκην τὰ θνητὰ ἄγουσιν ἐπὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἀμαρτήμασιν, κινεῖσθαι δὲ λέγεται καὶ εἰς ἐνέργειαν προάγεσθαι παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν, οὐχ ὡς ἐκείνων ποιούντων ἀθέους καὶ ἀδίκους τοὺς τιμωρουμένους, ἀλλ' ὡς ἐπιτηδείους ὕντας 25 αὐτοὺς πρὸς τὰς τοιαύτας πράξεις ἐκκαλουμένων εἰς ἐνέργειαν, ἵνα ποτὲ κατὰ τὴν ἔνδον ἔξιν ἐνεργήσαντες καὶ ἦν ἔχουσιν ὀδῖνα τῶν μοχθηρῶν ἐνεργημάτων προβαλόντες ἄξιοι γένωνται τῆς δίκης. τοῦτο γὰρ δή, φησὶν δὲ Πλάτων [leg. V 728^c], δίκη μὲν οὐκ ἔστιν, καλὸν γὰρ τό γε δίκαιον 30

καὶ ἡ δίκη, τιμωρία δὲ ἀδικίας ἀπόλουνθος πάθη,
 ἵστε τε τυγχάνων καὶ ὁ μὴ τυγχάνων ἄθλιος. πολλὰ
 δὴ οὖν καὶ τὰ μέγιστα ἀδικήσαντες ἄνθρωποι καὶ ἔξιν
 ἔχοντες πονηρὰν καὶ ὡδίνουσαν μεῖζω καὶ χαλεπώτερα κακὰ
 εἰτε τιμωρίαν ὑπέχουσιν πρῶτον, ἢ δοκεῖ μὲν ἐπιτρίβειν τοὺς
 πάγχοντας ἐπὶ τὰς τῶν ὅρκων ἄγουσα συγχύσεις, ἄγει δὲ
 αὐτοὺς εἰς τὸ δίκην ὑποσχεῖν τῶν πλημμελημάτων, παρα-
 πλίσιόν τι ποιοῦσα ταῖς ἀναστομώσεσιν τῶν ἐλκῶν, αἱ
 παραχρῆμα μὲν ἐπιτείνουσι τὰ πάθη τῶν σωμάτων, ἐκβάλ-
 λουσαι δὲ τὸν ὕπουλον καὶ ἐντὸς ἀποκρυπτόμενον χυμὸν
 αἴτιαι γίνονται τῆς ἐν χρόνοις ὑστερον παραγινομένης ὑγείας.
 τὴν δὲ δὴ τιμωρίαν ταύτην ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ Διὸς ἀρχο-
 μένην (ἐκείνῳ γὰρ ἔπειται δίκη τῶν ἀπολειπομένων τοῦ Θείου
 νόμου τιμωρός) διὰ μέσης τῆς Ἀθηνᾶς ἡ ποίησις τελειου-
 μένην παραδίδωσιν, ἵνα δῶσί ποτε δίκην οἱ Τρῶες ἰδόντες
 οἱ κακοῦ προϊγαγόν αὐτοὺς καὶ ὡς ταῖς ὀφειλομέναις ποι-
 ναῖς ἐγκατέδησαν τὴν ἑαυτῶν ζωὴν. ὃν γὰρ ὅρον ἔθεντο
 τῆς ἐσχάτης τῶν ἀμαρτόντων πολάσεως, τοῦτον σαλευτὸν
 ἴφ' ἑαυτῶν ταῖς τῶν ὅρκων καὶ τῶν σπουδῶν συγχύσεσιν
 ἀπέφηραν. Πρῶτον μὲν *⟨οὖν⟩* οὐχ οἱ θεοὶ τῆς πλημμε-
 λοῦς ταύτης καὶ ἀτάκτου πράξεως εἰσιν αἴτιοι τοῖς Τρωσίν,
 ἀλλ' ἐκεῖνοι διὰ τὴν ἑαυτῶν πονηρίαν ἀξίους ἑαυτοὺς κατέ-
 στησαν τῆς τοιαύτης ἐνεργείας, καὶ τούτων διαφερόντως δ
 Πάνδαρος, φιλότιμός τε ὧν καὶ φιλοχρήματος καὶ τὴν ἄθεον
 ζωὴν προβεβλημένος. διὸ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ προεκθυσσα κατὰ
 τὸν γοῦν τοῦ πατρὸς οὐ τὸν ἐπιτυχόντα κινεῖ πρὸς τὴν
 πρᾶξιν, ἀλλὰ ζητεῖν λέγεται Πάνδαρον, ὡς ἂν μάλιστα πρέ-
 ποντα πρὸς τὴν τιμωρὸν ἐνέργειαν

Πάνδαρον ἀντίθεον διξημένη εἴ πον ἐφεύροι
 [Il. A 88].

2 ὁ τε τυχὼν Pl. | ὁ ομ. Pl. | πολλὰ μ³] ταῦτα μ¹
 16 αὐτοὺς 18 σαλευτὸν ἴφ'] ἀσάλευτον ἴφ'

σπάνιον | γὰρ καὶ δυσεύρετον ὄντως τὸ τοιοῦτον γένος, f. 61 v.
 τὸ πάντα μὲν δρᾶν ὑπομένον πάντα δὲ πάσχειν, ἀντικεί- 378
 μενον δὲ τῷ θείῳ διὰ δή τινα Γιγαντικὴν καὶ ἀποτετολμη-
 μένην ἔξιν τῆς ψυχῆς. ὥσπερ δὴ οὖν οὐχ οἱ ἰατροὶ τῶν
 τομῶν αἴτιοι καὶ τῶν καύσεων, ἀλλὰ τὰ πάθη τῶν ἰατρευο- 5
 μένων, οὗτως οὐδὲ οἱ θεοὶ τῶν περὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς
 σπουδὰς ἀσεβημάτων, ἀλλ' αἱ ἔξεις τῶν ποιούντων. δεύτε-
 ρον δὲ ἐπὶ τούτῳ κάκεῖνο κατανοήσωμεν, ὡς οὐδὲ προελ-
 θοῦσα ἡ Ἀθηνᾶ καταναγκάζειν λέγεται τὸν Πάνδαρον εἰς
 τὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ πειρᾶσθαι μόνον, εἰ καὶ πρὸς ταύτην 10
 ἐπιδίδωσιν ἔαντὸν τὴν ἐνέργειαν· οὐ γὰρ ἀναιρεῖται τὸ ἐφ'
 ἥμιν, οὐδ' ἀν τὰ ἔσχατα πεπλημμεληκότες ὅμεν.

ἢ ὃ ἡ νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον
 [Il. A 93];

ὅ δὲ ὑπὸ λαιμαργίας τῶν χρημάτων ἀκούσας καὶ τῆς δυνα- 15
 στείας ἐπιπηδᾷ ταῖς ἀδίκοις ἐνεργείαις, μόνον οὐχὶ τοῦ
 ποιητοῦ ταῦτα βοῶντος, ἔ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης,
 ὅτι πολλὰ προτείνεται ταῖς ψυχαῖς ἐκ τοῦ παντός, ἔ κατα-
 πλήττειν τοὺς ἀνοήτους καὶ περὶ τὰς αἰρέσεις τῶν βίων
 ἀποφαίνειν πλημμελεῖς. ὥσπερ οὖν ὁ προφήτης προτείνει 20
 τὸν τυραννικὸν βίον καὶ ὁ πρῶτος ἀνελόμενος τοῦτον ἀνό-
 ητος εἴρηται, καίτοι τὸ προτεῖναν θεῖόν τι πάντως ἦν, οὕτω
 δὴ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς αἴρεσιν τὸν Πάνδαρον καταστησάσης
 τῆς τε δυνατωτέρας καὶ πλουσιωτέρας τάξεως μετὰ ἀθεότη-
 τος καὶ τῆς ἐναντίας ἐκεῖνος αἰρεῖται τὴν χείρονα. καὶ 25
 οὐχ ἡ Ἀθηνᾶ τῆς αἰρέσεως αἰτία, ἀλλ' ἡ μοχθηρία τοῦ
 αἰρουμένου· οὐδὲ γὰρ ὁ προφήτης τῆς τυραννίδος, ἀλλ' f. 62 r.
 ἡ λαιμαργία τοῦ τὸν βίον τοῦτον προβάλλοντος. διὸ καὶ
 πειθόμενος ὁ Πάνδαρος τῇ Ἀθηνᾶ δι' ἄνοιαν τοῦτο πάσχειν
 εἴρηται· οὐ γὰρ ἐκείνῃ πειθεται, ἀλλὰ τῷ φιλοχορημάτῳ καὶ 30

13 πίθοιο] i prius ex ei m³ vel rec. 15 malim ὑπακού-
 σας 17 cf. rep. X 618^a sqq. 20 πλημμελεῖν m¹, ν exp. et
 ss. m³ | προκρίνει m¹, corr. m³

ἀνοήτῳ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς. καίτοι πῶς οὐ θαυμαστόν, εἰ Ἀθηνᾶ μὴ φρονήσεως αἰτίᾳ, ἀλλὰ ἀνοίᾳς; ἀλλὰ καὶ νοῦ ἀπόρροια πανουργία γίνεται, φησὶν δὲ Πλωτῖνος [Π 3, 11], καὶ σωφροσύνης ἐλλαμψις ἀκόλαστός ἐστιν καὶ ἀνδρείας 5 δόσις θρασύτης. δόποι' ἄττα γὰρ ἂν ἦ τὰ τῆς ζωῆς εἴδη, τοιαύτην ἀνάγκη καὶ τὴν μέθεξιν γίνεσθαι τῶν ιρευτόνων· καὶ οὐ μὲν νοερῶς τῶν νοερῶν μετέχουσιν, οὐ δὲ δοξαστικῶς, οὐ δὲ φανταστικῶς, καὶ οὐ μὲν ἀπαθῶς· τῶν παθῶν, οὐ δὲ μετριοπαθῶς, οὐ δὲ ἐμπαθῶς· πάντα δὲ ὑπὸ τῶν 10 θεῶν πινεῖται [καὶ] κατὰ τὴν ἐπιτηδειότητα τὴν ἑαυτῶν· ὥστε οὐκ ὑπὸ Διὸς καὶ Ἀθηνᾶς ἡ τῶν δρκῶν σύγχυσις, ἀλλὰ ὑπὸ Πανδάρου καὶ τῶν Τρώων. ἐξηπταὶ δὲ αὐτῇ τῶν θεῶν ἡ πρᾶξις ὡς πρόδρομος οὖσα τῆς δίκης, καὶ ὡς παρασκευάζουσα τοὺς παρέχοντας πρὸς τὴν τελέαν κόλασιν 15 τῶν ἀμαρτημάτων (τοιαύτη γὰρ ἡ τιμωρία, καθάπερ ἡμᾶς ὁ Ἀθηναῖος ξένος ἀνεδίδαξεν)· οὐδὲ τῶν ἀληθινῶν κακῶν αἰτιον τὸ θεῖον ταῖς ψυχαῖς, ἀλλ' αἱ μοχθηραὶ τῶν ψυχῶν ἔξεις τῶν πλημμελῶν ἐνεργημάτων εἰσὶν αὐταῖς ἀρχηγοί. πᾶσα δὲ ἐνέργεια, καὶν ἦ πλημμελής εἰς τὸ πᾶν 20 προϊούσα, θεῶν ἐφεστώτων γίνεται καὶ προνοίας δικιωτέρας ἢ μερικωτέρας. γίνεται γὰρ ἀδίκως μὲν τῷ δρῶντι δικαίως δὲ τῷ πάσχοντι, φησὶν δὲ Πλωτῖνος [IV 3, 16], καὶ ὅσον 25 ε. 62 τ. μέν | ἐστιν αὐτῆς ἄθεον, ἐκ τῆς μερικῆς αἰτίας ἔχει τὴν γένεσιν τῆς ἀποτελουόσης τὴν ἐμπαθῆ πρᾶξιν, ὅσον δὲ ἀγαθόν, ἐκ τῶν ἐφεστώτων τυγχάνει τοῦ προσήκοντος τέλους. ἔδει γὰρ τοὺς τῶν μεγίστων ἀδικημάτων ἄρξαντας ἀνακληθῆναι ποτε πρὸς τὴν δίκην· τοῦτο δὲ οὐκ ἂν ποτε συνέβῃ, μὴ τῆς μοχθηρίας αὐτῶν ἀναπλωθείσης· πολλαὶ γοῦν τῶν ἔξεων ἀνενέργητοι μένουσαι τῆς προσηκούσης θεραπείας 30 τυχεῖν ἀδυνάτους ποιοῦσιν τοὺς ἔχοντας. διὸ καὶ βουλεύονται

5 an ἐπίδοσις? 11 ἡ ss. m³ 14 παρέχοντας sc. τὴν πρᾶξιν 16 ὁ add. m³ 28 ἀναπλωθείσης m¹] πληρωθείσης m³ 30 cf. Δ 14 sqq.

οἱ θεοὶ περὶ τοῦ παῦσαι τὸν πόλεμον σωζομένων τῶν Τρώων,
καὶ ἡ τῆς δίκης προστάτις θεὸς κωλύει τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν,
ὅντας θᾶττον ὑπόσχωσι τῶν ἡμαρτημένων ποιηῆν· καὶ
ἡ ταύτης συνεργὸς κινεῖ πρὸς τὴν σύγχυσιν τοῦ δόκου, ὥν
κατὰ πᾶσαν ἑαυτῶν τὴν μοχθηρίαν ἐνεργήσαντες ὑπὲρ πά- 5
σης τὴν κόλασιν δέξωνται. οὕτε γὰρ ἀνιάτους μένειν ἦν
ἀγαθὸν οὔτε πρὸ τῶν δευτέρων ἀμαρτημάτων ἵαθηναι τὴν
ὑποικουροῦσαγ ἔνδον μοχθηρίαν. πάσης οὖν τῆς ἀδίκου
ξωῆς ἐν αὐτοῖς ἀναστομωθείσης ἔπειται δίκη σωφρονίζουσα
τὴν ὅλην ἀνοσιονργίαν.

10

Σ *Tίς ἔστιν ἡ ἐν τῇ ποιήσει τοῦ Διὸς τῶν Θεῶν
εἰς ἔριν κατάστασις διὰ Θέμιδος, ἀνάπτυξις τῆς ὄλης
τοῦ μύθου Θεωρίας.*

Πρὸς μὲν οὖν τὴν προειρημένην ἀπορίαν ὡδέ πως ἀπαντήσωμεν. ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς κρίσεως διαμνημονεύει τῆς παρ' 15
'Ομήρῳ τῶν Θεῶν καὶ τῆς ἔριδος, ἐφ' ἣν δὲ Ζεὺς ἀνακινεῖ
τὰ πλήθη τῶν Θεῶν διὰ τῆς Θέμιδος πάντα | πρὸς εαυ- f. 63r.
τὸν ἀνάγων, λεκτέον τι καὶ περὶ τούτων. ὅτι μὲν οὖν δὲ
Ζεὺς μονάς ἔστι παντὸς τοῦ πλήθους τῶν ἐγκοσμίων Θεῶν,
καὶ ὅτι πάντας καὶ παράγειν ἐφ' εαυτοῦ δύναται καὶ ἐπι- 20
στρέφειν εἰς ἑαυτόν, εἴρηται πολλάκις. διττῆς δὲ οὕσης τῆς
εἰς τὸ πλῆθος αὐτοῦ προϊούσης ἐνεργείας, τῆς μὲν ἐπι-
στρεπτικῆς, τῆς δὲ κινητικῆς εἰς τὴν τῶν καταδεεστέρων
προμήθειαν, διττὰς καὶ ἡ ποίησις τοῦ Διὸς πρὸς τοὺς
Θεοὺς ἀναγράφει δημηγορίας. καὶ κατὰ μὲν τὴν προτέρᾳν 25
τῆς ἀμίκτου καθαρότητος μεταδιδούς ὑπόκειται τῷ πλήθει
τῶν Θεῶν δὲ εἰς καὶ ὅλος δημιουργός, χωριστάς τε δυνάμεις
αὐτοῖς ἐνδίδωσιν ἀπάσης τῆς περικοσμίου διαιρέσεως· διὸ

2 προστάτισ] ι εχ η μ³? 15 ἐπεὶ μ³] εἰ μ¹ 24 cf.
II. Θ 5 sqq. T 20 sqq.

καὶ παρακελεύεται πᾶσιν ἀφίστασθαι τοῖς θεοῖς τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐναντιώσεως τῶν ἐγκοσμίων πραγμάτων. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ κινεῖ πως αὐτοὺς εἰς τὴν πρόνοιαν τῶν καταδεεστέρων καὶ ἐφίησιν ταῖς διηρημέναις αὐτῶν εἰς τὸ πᾶν προόδοις, ἵνα μὴ μόνον καθ' ἓνα συνέχωνται τὸν δημιουργικὸν νοῦν, ὃν οὔτε παρεξέλθεῖν δυνατόν, ὡς φησιν ἡ ποίησις, οὔτε ὑπερδραμεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἐαντῶν ἴδιότητας ἐνεργῶσιν εἰς τὰ προνοούμενα· διὸ καὶ φησιν ὁ Ζεύς.

10 ἀμφοτέροισι δ' ἀρήγεθ' ὅπῃ νόος ἐστὶν ἐκάστου [Τ 25].

ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ πρόοδοι τῶν θεῶν οὐκ εἰσὶν ἀπεσπασμέναι τῆς δημιουργικῆς μονάδος, ἐπιστρέφει πρῶτον αὐτοὺς 11 ἡ Θέμις εἰς ἐκείνην·

379 Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι [Τ 4],

ἵνα καὶ προνοοῦντες κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ πατρὸς ἐνεργῶσι καὶ τὴν τῆς Θέμιδος κοίτην. ἀλλ' ὁ μὲν ποιητὴς διηρημένας 163^ν παραδέδωκεν ἡμῖν τὰς τοῦ ὅλου δημιουργοῦ πρὸς τοὺς 20 νέους δημηγορίας θεούς· ὃ δὲ Τίμαιος [p. 41^a] ἡνωμένως αὐτὸν καὶ ἐπιστρέφοντα ποιεῖ τὸ πλῆθος εἰς ἐαυτὸν καὶ εἰς τὴν πρόνοιαν ἀνεγείροντα τῶν θυνητῶν, ἵνα κατὰ δίκην ἄγωσιν τὰ δεύτερα πάντα τῆς ἐαυτῶν γενέσεως. ταῦτα δὲ οὐδὲν διαφέρει τοῦ κινεῖν τε αὐτοὺς ἐπὶ τὸν πόλεμον καὶ 25 διὰ τῆς Θέμιδος ἀγείρειν εἰς ἐαυτόν. καὶ γὰρ οἱ τῆς γενεσιούργοῦ προϊστάμενοι φύσεως τὸν ἐν τῇ ὕλῃ διακυβερνῶσι πόλεμον, καὶ οἱ κατὰ δίκην ἐνεργοῦντες τῆς ὕλης ἐξήρτηται Θέμιδος, ἡς ἡ Δίκη παῖς, καὶ μιμοῦνται τὸν ἕνα δημιουργικὸν νοῦν, ὡς μὴ θέμις ἄλλο τι δοῖν πλὴν τὸ κάλλιστον, ὡς αὐτός πού φησιν ὁ Τίμαιος [p. 30^a].

5 δημιουργὸν, corr. b 10 δ' ἀρήγεθ'

Z Τις ἡ τῶν θεῶν κρίσις ἡ ἐν τοῖς μόνοις τοῖς τοῦ ποιητοῦ καὶ τίνας αἰνίσσεται βίων ὅμιλος.

'Αλλὰ μὴν καὶ τὴν θρυλουμένην κρίσιν τῶν θεῶν, ἣν παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ γενέσθαι φασὶν οἱ μόνοι κατὰ τὴν παλαιὰν φήμην, οὐδὲ νομίζειν αὐτῶν ὄντως εἶναι τῶν θεῶν ἔριν τε πρὸς ἀλλήλας καὶ ὑπ' ἀνδρὸς βαρβάρου κρίσιν, ἀλλ' ἡγητέον ὅτι καὶ αἱ τῶν βίων αἰρέσεις, ἃς δὴ πολλαχοῦ παραδίδωσιν δὲ Πλάτων, ὑπὸ θεοῖς ἐφόροις γίγνονται τῶν ψυχῶν. καὶ τοῦτο δῆπον καὶ αὐτὸς ἐν Φαίδρῳ [p. 252^e sq. 265^b] διδάσκει σαφῶς, τὸν μὲν βασιλικὸν βίον "Ἡρας εἶναι λέγων, τὸν δὲ φιλόσοφον Διός, τὸν δὲ ἐρωτικὸν Ἀφροδίτης. ὅταν οὖν αἱ ψυχαὶ πολλῶν αὐταῖς ἐκ τοῦ παντὸς προτεινομένων βίων κατὰ τὴν ἑαυτῶν κρίσιν τούσδε μὲν ἀσπάζωνται, | τούσδε δὲ ἀποσκευάζωνται, τηνικαῦτα f. 64r. οἱ μόνοι μεταφέροντες ἐπ' αὐτοὺς τοὺς θεοὺς τὰς τῶν βίων 15 ἴδιότητας κρίνεσθαι φασιν ὑπὸ τῶν αἰρουμένων τοὺς βίους τοὺς ἐφόρους τῆς κατ' εἶδος ἐν αὐτοῖς ἔξαλλαγῆς. καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον καὶ δὲ Ἀλέξανδρος καταστῆναι λέγεται κριτὴς Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρας καὶ Ἀφροδίτης, τριῶν μὲν αὐτῷ βίων προτεινομένων, ἐλόμενος δὲ τὸν ἐρωτικόν, καὶ τοῦτο 20 οὐ μετὰ φρονήσεως, ἀλλ' ἐπιτρέχων τῷ τῶν φαινομένων κάλλει καὶ τὸ εἴδωλον ἐπιδιώκων τοῦ νοητοῦ κάλλους. δὲ μὲν γὰρ ὄντως ἐρωτικὸς νοῦν καὶ φρόνησιν προστησάμενος καὶ μετὰ τούτων τό τε ἀληθινὸν κάλλος καὶ τὸ φαινόμενον θεωρῶν οὐχ ἥσσον ἐστιν Ἀθηναϊκὸς ἢ Ἀφροδισιακός· δὲ αὐτὸς καθ' αὐτὸν τὸ ἐρωτικὸν εἶδος ἐπιδιώκων μετὰ πάθους ἀφίσταται μὲν τῶν ἀληθινῶν καλῶν καὶ ὀγαθῶν, ὑπὸ δὲ ἀνοίας καὶ λαμαργύριας ἐπιπηδῇ τῷ εἰδώλῳ τοῦ καλοῦ καὶ περὶ τοῦτο κεῖται πεσών, οὐδὲ τῆς τῷ ἐρω-

1 τοῖς ante τοῦ om. b 13 τοὺς μὲν b 21 φρονήσεων
m¹, corr. m³

τικῷ συμμέτον τελειότητος τυχών. ὁ γὰρ δὴ τελέως ἐρωτικὸς καὶ Ἀφροδίτη μέλων ἐπ' αὐτὸ τὸ θεῖον κάλλος ἀνάγεται τῶν ἐν αἰσθήσει καλῶν ὑπερορῶν· ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦ ἐμφανοῦς κάλλους καὶ τοῦ ἐν ὕλῃ τὴν ὑπόστασιν ἔχοντος 5 εἰσὶ τινες Ἀφροδισιακοὶ προστάται δαίμονες, διὰ δὴ τοῦτο καὶ ὁ τὸ εἴδωλον περιέπων συνεργοῦ λέγεται τῆς Ἀφροδίτης τυγχάνειν.

H

Τίνες εἰσὶν αἱ ἐν ταῖς θεομυθίαις μεταβολαι
τῶν θεῶν εἰσαγόμεναι καὶ κατὰ πόδους τρόπους
10 αὐτὰς διατιθέασιν καὶ διὰ ποίας αἰτίας.

τ. 64 v. Ταῦτα καὶ πρὸς ταύτην ἀπαντῶντες τοῦ Σωκράτους τὴν ἐπίστασιν ἐροῦμεν. ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον ἀγαθούργον ἡμῖν ἀποδέδεικται τὸ θεῖον, ἀλλὰ καὶ ἀμετάβλητον καὶ ἄμορφον καὶ ἀπλοῦν καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὠσαύτως ἔχον, εἰκό-
15 τως ἐφεξῆς ὁ Σωκράτης τὰ τοιαῦτα τοῦ Ὁμήρου κρίσεως ἀξιοῖ.

καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι
παντοῖοι τελέθοντες ἐπιστρωφῶσι πόληας [Od.
9 485 sq.]

20 καὶ αὖ ὅσα περὶ Πρωτέως εἴρηται καὶ Θέτιδος ὡς μετα-
βαλλόντων τὰς ἑαυτῶν μορφὰς καὶ ποικίλων φανταξομένων.
καὶ ὅτι μὲν τῶν τοιῶνδε τοῖς τῆς πολιτικῆς παιδείας γνη-
σίως ἀντιληφομένοις οὐδὲ ἐπαλειν προσήκει, πάντως που
δῆλον· δεῖ γὰρ τῆς ἀκινήτου μελλούσης ἔσεσθαι πολιτείας
25 καὶ τὸ παράδειγμα ἀμετάβλητον ἐστάναι καὶ τῆς ἐν ἀπλοῖς
ἡθεσιν ὑφεστώσης ἀπλοῦν, ἀλλ' οὐ ποικίλον οὐδὲ μετα-
βολαῖς παντοῖαις ἔξαλλαπτόμενον. ὅτου γὰρ ἂν δ δημι-
ούργος, εἰς τὸ κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχον βλέπων ἀεὶ, τὴν

2 μέλλων 5 ἀφροδισια m¹, κοὶ ss. m³ 12 cf. 33, 8

15 cf. Pl. II 381^b sqq. 23 προσήκειν, corr. b 27 non ad verbum affertur Platonis locus Tim. 28^a

ιδέαν καὶ τὴν δύναμιν ἀπεργάξηται, καλὸν ἐξ ἀνάγκης οὕτως ἀποτελεῖσθαι πᾶν, ὡς δὲ Τίμαιος φησιν· ὅτου δὲ ἂν εἰς γεγονός, γενητῷ παραδείγματι προσχρώμενος, οὐ καλόν. τῶν γὰρ μεταβολὴν ἐπιδεχομένων καὶ τὰ εἴδωλα πολλῷ μᾶλλον ἔστιν γενέσεως 5 ἀναπεπληρωμένα καὶ ποικιλίας καὶ τῆς ὑλικῆς αἰσχρότητος. δεῖ δὲ αὖ καὶ τὴν Ὁμήρου διάνοιαν ἔνθεον οὖσαν τῷ λογισμῷ συνελεῖν· καίτοι με οὐ λέληθεν, ὅτι τὰς προκειμένας δήσεις τῶν μνηστήρων τις αὐτῷ πεποίηται λέγων, ἀφ' ᾧ 9 οὐκ ἔστιν τὸν ποιητὴν εὐθύνειν. οὐδὲ | γὰρ ἐκ τῶν f. 65r. Καλλικλέους λόγων οὐδὲ τῶν Θρασυμάχου τὴν τοῦ Πλάτωνος δόξαν αἰδεῖν δοκιμάζομεν, οὐδὲ εἴ τις ἐλέγχειν ἐπιχειροῦ τὸν Πλάτωνα διὰ τῶν τοῖς σοφισταῖς ἀποτελομημένων δημάτων, κατὰ πόδας αὐτὸν ποιεῖσθαι τοὺς ἐλέγχους φήσομεν, ἀλλ' ὅταν Παρμενίδης ἢ Σωκράτης ἢ Τίμαιος ἢ ἄλλος τις 15 τῶν οὕτω θείων φθέγγηται, τότε τῶν Πλάτωνος ἀκούειν ἥγονύμεθα δογμάτων. καὶ οὖν καὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπιβολῶν ποιησόμεθα τὴν κρίσιν οὐκ ἐξ ᾧ οἱ μνηστῆρες λέγουσιν ἢ τῶν παρ' αὐτῷ τις εἰς πονηροὺς διαβεβλημένων, ἀλλ' ἐξ ᾧ αὐτὸς δὲ ποιητὴς ἢ Νέστωρ ἢ Ὁδυσσεὺς φαίνεται λέγων. 20 εἰ δὲ οὖν καὶ ταῦτά τις εἰς τὴν Ὁμήρου διάνοιαν ἀναπέμπειν ἐθέλοι, πάντως οὐκ ἀπορήσει λόγων συμφάνων μὲν ταῖς ἱερατικαῖς ἀπάσαις πραγματείαις, συμφάνων δὲ ταῖς τελεταῖς καὶ 380 τοῖς μυστηρίοις καὶ ταῖς τῶν θεῶν ἐπιφανείαις, ἀς ὅναρ τε καὶ ὑπαρ γινομένας ἀναθεν ἡ τῶν ἀνθρώπων φήμη παρε- 25 δέξατο. ἐν ἀπασι γὰρ τούτοις οἱ θεοὶ πολλὰς μὲν ἔαυτῶν προτείνουσι μορφάς, πολλὰ δὲ σχήματα ἐξαλλάτοντες φαίνονται· καὶ τότε μὲν ἀτύπωτον αὐτῶν προβέβληται φῶς, τότε δὲ εἰς ἀνθρώπου μορφὴν ἐσχηματισμένον, τότε δὲ εἰς

8 προσκειμένας, corr. b 9 μνηστήρων] στήρ ir. m³
 17 καὶ ante οὖν ex η ut vid. m³ (καὶ οὕτω b) 22 συμφάνων
 hic et infra 23 ἀπάσαις im. m³

ἀλλοῖον τύπον προεληλυθός. καὶ ταῦτα καὶ ἡ θεοπαράδοτος μυσταγωγία παραδίδωσιν· ταῦτα γάρ φησιν

ἐπιφωνήσας ἢ παιδὶ κατόψῃ

πῦρ ἵκελον σκιαγηδὸν ἐπ' ἡέρος οἶδμα τιταῖνον,

5 ἢ καὶ πῦρ ἀτύπωτον ὅθεν φωνὴν προθέουσαν,

ἢ φῶς πλούσιον ἀμφὶ γύην δοιξαῖν εἰλιχθέν·

ἀλλὰ καὶ ἵππον ἰδεῖν φωτὸς πλέον ἀστρά-

f. 65 v. πτον|τα,

ἢ καὶ παιᾶν θοοῖς νώτοις ἐποχούμενον ἵππον

10 ἔμπυρον ἢ χρυσῷ πεπυκασμένον ἢ πάλι γυ-
μνόν,

ἢ καὶ τοξεύοντα καὶ ἐστηῶτ' ἐπὶ νώτοις,

καὶ ὅσα τούτοις ἐφεξῆς τὰ λόγια προστίθησιν, οὕτε ἀλλοτ-
ωσιν οὕτε ποικιλλαν οὕτε μεταβολὴν ἐπὶ τὸ θεῖον ἀνα-

15 πέμποντά ποθεν, ἀλλὰ τὰς μεθέξεις αὐτοῦ διαφόρους ἐπι-
δεικνύοντα. τὸ γὰρ ἀπλοῦν τῶν θεῶν ποικίλον φαντάξεται

τοῖς ὄρῶσιν, οὕτε μεταβαλλόντων ἐκείνων οὕτε ἔξαπατᾶν
προθεμένων, ἀλλὰ τῆς φύσεως αὐτῆς κατα τα μέτρα τῶν

μετεγόντων τὰς τῶν θεῶν ἴδιότητας ἀφοριζούσης. ἐνὸς γὰρ

20 ὄντος τοῦ μετεχομένου θεοῦ νοῦς μὲν ἄλλως μεταλαμβάνει,
ψυχὴ δὲ ἄλλως νοερά, φαντασίᾳ δὲ ἄλλως, αἴσθησις δὲ

ἄλλως· ὁ μὲν ἀμερίστως, ἡ δὲ ἀνειλιγμένως, ἥ δὲ μορφω-
τικῶς, ἥ δὲ παθητικῶς. καὶ ἔστι τὸ μετεχόμενον μονοειδὲς

μὲν κατὰ τὴν ὑπαρξίαν, πολυειδὲς δὲ κατὰ τὴν μέθεξιν,
25 καὶ ἀμετάβλητον καθ' αὐτὸν καὶ μονίμως ἴδρυμένον, ἄλλοτε

δὲ ἄλλοιον διὰ τὴν αὐτῶν ἀσθένειαν τοῖς μετέχουσι φαν-
ταζόμενον. καὶ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλα καὶ βάρους τὸ ἀβαρὲς

φαίνεται τοῖς πληρουμένοις αὐτοῦ μετέχον· οὐ φέρει με

1 cf. de or. chald. 57 3 ἐπιφωνήσαση παιδὶ κατοψῃ¹] corrupit b, unde in errores inductus est Lobeck Agl. 106

4 ἕθμα Lobeck 6 πλησίον Gesner | ἀμφιγύην] ἀμφιχύδην Lobeck 15 ποτε b 18 προσθεμένων, corr. b 22 ἀνει-
λεγμένωσ (ει ir.) 25 καθαντὸν, an ⟨μὲν⟩ καθ' αὐτὸ?

28 cf. Wolff Porph. 163¹ Kroll de or. chald. 9

τοῦ δοχέως ἡ τάλαινα καρδία, φησίν τις θεῶν. ὅθεν δὴ καὶ δὲ ποιητὴς ἐν ἄλλοις ἐνθέως καὶ τῶν τοιούτων συνησθημένος περὶ τῆς Αθηνᾶς πού φησιν·

μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων

βριθοσύνη· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεόν [E 838 sq.]. 5
καίτοι κάνταῦθα λέγειν ἔξεστιν· καὶ πῶς βαρύτητος αἴτιον τὸ ἀβρές; ἀλλ' δποῖον ἂν ἦ τὸ μετέχον, τοιοῦτον ἀνάγκη φαίνεσθαι τὸ | μετεχόμενον. εἴτε οὖν ξένοις ἐοικότες φαί- f. 66 r.
νοιντο τῶν θεῶν τινες, εἴτε ἄλλην τινὰ προϊσχόμενοι μορ-
φήν, οὐκ ἐν ἐκείνοις ὑποτίθεσθαι χρὴ τὴν φαινομένην 10
μεταβολήν, ἀλλ' ἐν ταῖς διαφόροις ὑποδοχαῖς ποικίλλεσθαι τὴν φαντασίαν.

"Ἐνα μὲν οὖν τρόπον τὸν εἰρημένον ἡ ποίησις τῶν ἀμεταβλήτων μεταβολὰς πολυειδεῖς παραδίδωσιν. ἔτερον δὲ ὅταν καὶ αὐτὸν τὸ θεῖον πολυδύναμον ὑπάρχον καὶ πλῆρες 15 παντοίων εἰδῶν ποικίλα προτείνη θεάματα τοῖς εἰς αὐτὸν βλέπουσι. τότε γὰρ αὖ τὴν ἔξαλλαγήν τῶν δυνάμεων ἐν-
δεικνυμένη μεταβάλλειν αὐτό φησι τὸ πάσας ἔχον ἐν ἑαυ-
τῷ τὰς δυνάμεις ταύτας εἰς πολλὰς μορφάς, ἄλλοτε ἄλλην προβαλλόμενον, ἀεὶ μὲν κατὰ πάσας ἐνεργοῦν, ταῖς δὲ μετα- 20
βατικαῖς νοήσει τῶν ψυχῶν ἄλλοιον ἀεὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν περιεχομένων φανταζόμενον. καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον δὲ Πρωτεὺς ἐκεῖνος λέγεται μεταβάλλειν τὸ οἰκεῖον εἶδος τοῖς εἰς αὐτὸν βλέπουσιν, ἄλλος καὶ ἄλλος ἀεὶ προ-
φαινόμενος. εἰ γὰρ καὶ τῶν πρωτίστων θεῶν ἐστιν κατα- 25
δεέστερος καὶ ἀθάνατος μέν, οὕπω δὲ θεός, καὶ Ποσειδῶνος μὲν ὑποδμώς, οὕπω δὲ ἡγεμονικὴν ἀξίαν λαζών, ἀλλὰ νοῦς τίς ἐστιν ἀγγεικός ἐν τῷ οἰκότῳ τοῦ Ποσειδῶνος, ἔχων τε καὶ περιέχων ἐν ἑαυτῷ τὰ εἶδη πάντα τῶν γενητῶν· ὑποτέ-

3 συνησθημένως (συνησ ir.)] ω ex o, corr. b 17 αὐτὴν b | ἐνδεικνυμένον] ον ir. m¹, η ss. m³ quae etiam acc. posuisse vid. 18 μεταβάλλει m¹, ν ss. m³ 26 cf. δ 386

τακταιι δὲ αὐτῷ πρῶτον μὲν ἡ Εἰδοθέα, ψυχὴ τις οὖσα δαιμονία συνημμένη πρὸς τὸν οἰκεῖον νοῦν θεῖον ὅντα καὶ τοῖς εἰδεσιν τοῖς ἐκείνους τὰς ἑαυτῆς συνάψασα νοήσεις· ἔπειτα. ταὶ δὲ καὶ ἄλλος ἀριθμὸς ψυχῶν, λογικῶν μὴν | καὶ ἀέρος δίων, ἃς ὁ μῆδος προσαγορεύει φῶκας. διὸ καὶ ἀριθμῶν αὐτὰς ὁ Πρωτεὺς παραδέδοται, τὸ ἄρδιον αὐτῶν ἐνδεικνυμένης τῆς ποιήσεως· τῶν γὰρ γινομένων δήπου καὶ ἀπολλυμένων ἀόριστόν ἐστιν τὸ πλῆθος. νοῦν τοίνυν ὅντα τὸν Πρωτέα καὶ νοῦν πολυδύναμον διακορῆ τῶν εἰδῶν αἱ μερι-
10 καὶ ψυχαὶ θεώμεναι καὶ ἄλλοτε ἄλλοις εἰδεσιν αὐτοῦ προσβάλλουσαι τὴν μετάβασιν τῶν σφετέρων νοήσεων μεταβολὴν τῶν νοούμενων εἶναι φαντάζονται. διὸ καὶ πάντα δοκεῖ γίνεσθαι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτοῦ,

ὅσσ' ἐπὶ γαίης

15 ἐρπετὰ γίγνονται καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαὶς πῦρ
[Od. δ 417 sq.].

ὅσα γὰρ ἔχει καὶ περιελληφεν εἴδη, μᾶλλον δὲ ὅσα ἐστὶν ἀεὶ καὶ διαιωνίως, τοσαῦτα παρὰ μέρος γίγνεσθαι δοκεῖ διὰ τὴν τῶν θεωμένων αὐτὸν μεριστὴν ἐπιβολήν.

20 Τὸ τοίτον τοίνυν λέγωμεν, ὅταν μήτε τοῦ ἐνὸς ποικίλα προφαίνηται σχῆματα διὰ τὰς ὑπεστρωμένας ὑποδοχάς, μήτε πολυδύναμον ὃν καὶ ἐν τὸ θεωρούμενον φαντασίαν παρέχηται μεταβολῆς διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν δυνάμεων, ἀλλ' ὅταν τὸ αὐτὸν κατὰ διαφόρους τάξεις προέρχηται καὶ μέχρι τῶν 25 τελευταίων ὑφιξάνη, πολλαπλασιάζον ἑαυτὸν κατ' ἀριθμὸν καὶ εἰς ὑφειμένας διακοσμήσεις καταβαῖνον, τότε αὖ πάλιν οἱ μῆδοι μεταβάλλειν φασὶ τὸ προϊὸν εἰς τοῦτο τὸ εἶδος ἀνωθεν, εἰς ὃ πεποίηται τὴν πρόοδον. οὕτω γὰρ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν τῷ Μέντορι καὶ τὸν Ἐρμῆν τῷ λάρῳ τῷ ὄρνιθι 30 καὶ τὸν Ἀπόλλω τῷ ἵέρᾳ φασιν ἐξομοιοῦσθαι, τὰς δαι-

4 μὴν ^{τιμὴν}, ἐν ss. m³ (unde μὲν b) 5 cf. δ 411

14 γαῖαν Hom. 15 γίγνεται (εἰ ex?) m¹] οὐ ss. m² 22. an
οὐ ἐν?

μονιωτέρας αὐτῶν ἐνδεικνύμενοι τάξεις, εἰς ἃς ἀπὸ τῶν
ὅλων προεληλύθασιν. καὶ διὰ ταῦτα, ὅταν μὲν θείας ^{ε. 67 τ.}
ἐπιφανείας ἀναγράφωσιν, ἀμορφώτους αὐτὰς καὶ ἀσχηματί-
στους πειρῶνται φυλάττειν· οἶον καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς τῷ
Ἀχιλλεῖ φαινομένης καὶ μόνῳ καταφενοῦς γινομένης, παν- 5
τὸς τοῦ στρατοπέδου παρόντος. ἐκεῖ γὰρ οὐδὲ κατὰ τὸ μυ-
θικὸν πρόσχημα παραδέδοται τις τῆς θεοῦ μορφὴ καὶ τύ-
πος, ἀλλ’ ὅτι μόνον παρῆν· τίς δὲ ὁ τρόπος τῆς παρουσίας,
ἀφροτον ἀφῆκεν δὲ λόγος. ὅταν δὲ ἀγγελικάς, μεταμπισχο-
μένους μὲν τοὺς θεοὺς ἀλλοίας μορφάς εἰσάγουσιν, ἀλλὰ 10
ταύτας καὶ ὀλικάς, οἶον εἰς ἀνθρώπειον εἶδος ή κοινὸν
ἀνδρὸς ή γυναικὸς ἀδιορίστως. οὕτω γὰρ αὖ τῷ Ἀχιλλεῖ
πάλιν ὅ τε Ποσειδῶν καὶ ή Ἀθηνᾶ συνῆν.

τῷ δὲ μάλ’ ὡκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη

στήτην ἐγγὺς ἵόντε, δέμας δ’ ἀνδρεσσιν ἐπέκτην ¹⁵

[Π. Φ 284 sq.].

δόπταν δὲ δαιμονίας ἐπιφοιτήσεις ἴστορῶσι, τηνικαῦτα καὶ ³⁸¹
τὰς μεταβολὰς εἰς ἄτομα καὶ μερικὰ γιγνομένας οὐκ ἀπαξιοῦ-
σιν ἀναγράφειν ή καὶ εἰς ἄλλοκότων ξών μορφάς· τὰ
γὰρ ἔσχατα τῶν ἀεὶ θεοῖς ἐπομένων γενῶν δηλοῦται διὰ ²⁰
τῶν τοιούτων σχημάτων. καὶ δρᾶς δόπως κατὰ τὴν τῶν
πραγμάτων τάξιν τὰ τοιαῦτα διαπλάττεται. τῷ μὲν γὰρ
θείῳ προσήκει τὸ ἀπλοῦν, τῷ δὲ ἀγγελικῷ τὸ καθολικόν,
τῷ δὲ δαιμονίῳ τὸ μερικόν· καὶ τῷ μὲν τὸ νοερόν, τῷ δὲ
τὸ λογικόν, τῷ δὲ τὸ τῆς ἀλογίας γένος· ἐν γὰρ τῇ τῶν ²⁵
δαιμόνων διακοσμήσει καὶ η τοιαύτη ξωὴ συνδιαπέπλεκται.
τοσαῦτα περὶ τῶν τρόπων εἶχον λέγειν, καθ’ οὓς οἱ παρ’
Ὀμήρῳ μῦθοι τῶν ἀμεταβλήτων μεταβολὰς μηχανῶνται καὶ
τοῖς μονοειδέσι πολυειδεῖς ἐπεισάγουσι μορφάς.

11 malim καὶ ταύτας ὀλικάς 17 ὁπόταν δὲ] ὡς δτ’ ἀν γε |
ιστορῶ, σι] post ρ et ω ras., σι add. m³, supra ρ ss. εῖ m¹
19 ἄλλοκότων] ἄλλο τῶν 24 δὲ ante δαιμονίῳ add. m³ 25 τῆς] τῶν m¹, ἀν exp. et ησ ss. m³ 27 εἶχον m¹, με supra ον ss. m³

τ. 67 τ. *Περὶ τῆς τοῦ ἐνυπνίου πομπῆς δοκούσης ψεῦδος* Θ
ἐπὶ θεοὺς ἀναπέμπειν πᾶς ἀπολογητέον, ἀψευδὲς τὸ
θεῖον δεικνύοντιν.

‘Πόλοιπον δέ ἐστι μοι περὶ τῆς τοῦ ἐνυπνίου πομπῆς
5 εἰπεῖν, ἡν ὑπὸ Διὸς δὲ ποιητὴς γεγονέναι τῷ Ἀγαμέμνονί¹
φησιν. καὶ γὰρ ταύτην ὁ Σωκράτης ἐπὶ τέλει τῶν περὶ²
θεολογίας τύπων ἡτιάσατο, διότι τὸ θεῖον πᾶν καὶ τὸ
δαιμόνιον ἀψευδές, ὡς αὐτὸς ταῖς ἀποδεικτικαῖς μεθόδοις
συνηνάγκασεν. ὁ δέ γε ποιητὴς ἡπατῆσθαι φησιν τὸν Ἀγα-
10 μέμνονα διὰ τοῦδε τοῦ ἐνυπνίου. καίτοι πᾶς οὐκ ἄτοπον,
εἰ καὶ τὸ ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν κατὰ τὴν αὐτοῦ ψῆφον,
τοῦτο μόνον ἐψεῦσθαι σχεδὸν τῶν μνήμης ἡξιωμένων, δπερ
ἐκ τοῦ Διὸς ἔχει τὴν πρωτίστην γένεσιν. λεγέσθω μὲν οὖν
καὶ οἵς εἰώθασιν οἱ πολλοὶ τῶν ἔξηγητῶν ἀπαντᾶν, ὅτι τὸ
15 ψεῦδος ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἔσχεν τὴν ὑπό-
στασιν. τοῦ γὰρ Διὸς ἐν τοῖς πρὸς τὸν ὄνειρον λόγοις καὶ
αὖ τοῦ ὄνειρου διὰ τῶν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα δημάτων
ἐνδεικνυμένων, ὅτι δέοι πᾶν τὸ στρατευμα κινεῖν καὶ μετὰ
πάντων προσβάλλειν τοῖς πολεμίοις (τοῦτο γὰρ αὖ δηλοῦν
20 ἐκατέρῳ τὸ πασσυδίη), τὸν Ἀγαμέμνονα μὴ συνέντα τοῦ
προστάγματος τὴν μεγίστην μοῖραν τοῦ στρατεύματος παρι-
δόντα καὶ τῆς Ἀχιλλέως ἐρημωθέντα χειρὸς ὅμως ἐπιχειρεῖν
τῷ πολέμῳ, κάνταῦθα τοῦ τέλους μὴ τυγχάνειν διὰ τὴν
έαυτοῦ περὶ τὴν κοίσιν τῶν θεῶν φασμάτων ἀπειρίαν.
25 ὥστε οὐχ ὁ Ζεὺς ἐστιν δὲ τῆς ἀπάτης αἴτιος, ἀλλ’ δὲ πακῶς
τ. 68 τ. τῶν τοῦ Διὸς προσταγμάτων ἀκούσας. λεγέσθω μὲν
ὅπερ ἔφην καὶ ταῦτα προσκείσθω δὲ καὶ ἡ τοῦ καθηγε-
μόνος ἡμῶν ἐπιβολή, τῆς τε Ὁμηρικῆς διανοίας στοχαζο-
μένη καὶ τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας. εἰ γὰρ Ζεὺς ὑπό-

4 cf. B 1 sqq. Pl. II 388^a 7 ἡτιάσατο | τὸ add. b

14 cf. Macrob. in somn. I 7, 4 sqq. 17 τοῦ post αὖ ss. m³

20 ἐκατέρῳ 27 ὅπερ m¹, οὖν ἡπερ ss. m³

κειται προνοῶν μὲν τῆς εἰς τὸν ἥρω τὸν Ἀχιλλέα τιμῆς,
 βουλευόμενος δὲ ὅπως ἀν ἀπολέση πλεῖστον ὅσον τῶν Ἑλ-
 λήνων ἀριθμόν, πᾶς οὐχὶ καὶ τῆς ἀπάτης αὐτὸν προειλη-
 φέναι τὴν αἰτίαν ἀναγκαῖον; οὐ γὰρ ἀν ἀπώλετο τὸ Ἑλληνι-
 κὸν Ἀχιλλέως συνόντος, οὐδ' ἀν δίκας ἔδοσαν τῆς εἰς 5
 αὐτὸν ἀδικίας. βέλτιον οὖν λέγειν, ὅτι καὶ ἡ ἀπάτη θεόθεν
 ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ἀπατωμένων. τὸ γὰρ αὐτὸν ἀγαθὸν ἐστιν
 τῆς ἀληθείας, καὶ ἐν μὲν τοῖς θεοῖς συνέξευκται ἀλλήλοις
 (οὕτε γὰρ ὁ νοῦς ἄνευ τῆς θεότητος, οὕτε ἡ θεότης ἄνευ
 τῆς νοερᾶς οὐσίας), ἐν δὲ τοῖς μετέχονσιν μερίζεται πολλά- 10
 κις, καὶ τὸ τε ἀγαθὸν διὰ τοῦ ψεύδους παραγίνεται καὶ τὸ
 ἀληθὲς ἀποπίπτει τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μοίρας. ὅθεν δὴ καὶ
 αὐτὸς ὁ Σωκράτης [rp. V 459c] νομοθετῶν τοῖς φύλαξιν
 συχνῷ τῷ ψεύδει χρῆσθαι προστάττει διὰ τὴν τῶν ἀνοήτων
 δόξαν, οὐδὲ μναμένων ἄλλως τοῦ προσήκοντος αὐτοῖς ἀγα- 15
 θοῦ τυχεῖν. εἰ οὖν τις λέγοι καὶ τὸν θεὸν τοὺς μὲν διὰ
 τῆς ἀληθείας εὐεργετεῖν, τοὺς δὲ διὰ τοῦ ψεύδους, πάντας
 δὲ ὅμως ἐπανάγειν εἰς τὸ ἀγαθόν, οὐ θαυμαστόν. καὶ γὰρ
 τῶν γινομένων τὰ μὲν ἄνευ ὕλης ὑφίστησι, τὰ δὲ μεθ'
 ὕλης, ἢ τὸ ψεῦδος ἔνεστι τὸ ἀληθινόν. ὥστε καὶ ἐν τῇ 20
 προνοίᾳ τῶν ψυχῶν, εἰ τὰς μὲν ἄλλως κατὰ τὸν εἰρημένον
 τρόπον εὐεργετοῦ, τὰς δὲ ἄλλως, καὶ τὰς μὲν ἀντιτίθενται
 τῆς ἀληθείας, τὰς δὲ ἐνύλως διὰ τοῦ ψεύδους, ἔχοι ἄν f. 68v.
 που καὶ ταῦτα τὸν πρέποντα τοῖς θεοῖς λόγον. εἰ δὲ δεῖ
 καὶ τοῦτο λέγειν, τικτέσθω μὲν ἡ ἀπάτη καὶ τὸ ψεῦδος ἐν 25
 τῷ μετέχοντι, γιγνέσθω δὲ καὶ τοῦτο κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ
 βούλησιν, ἵνα σωφρονέστερον γένηται διὰ τῆς ἀπάτης τὸ
 πλημμελῆσαν. ὥσπερ δὴ καὶ γεννᾶται μὲν τὸ ἔννυλον ἐν
 τοῖς τῇδε τόποις, ὑφίσταται δὲ κατὰ τὴν δημιουργικὴν πρό-
 νοιαν, ἵνα καὶ γένεσις ἢ καὶ φθορὰ συμπληροῦσα τὸ πᾶν. 30

7 cf. Pl. Phileb. 64^b sqq.
 im. γρ. ἦι τὸ ψεῦδος ἔνεστι m^a

20 ἡ δὲ ὕλη τὸ ψεῦδος ἔστι,

οῦκουν ἀπατᾷ τὸ θεῖον, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ τὸ ἀπατώμενον ἀπατᾶται, καὶ τοῦτο γίνεται κατὰ τὴν ἐκείνου βούλησιν ἐπ'
ἀγαθῷ τοῦ πάσχοντος. καὶ γὰρ ἀὖλως τοῦ θεοῦ ποιοῦντος
ἐνύλως γίνεται τὸ γιγνόμενον, καὶ ἀμερίστως ἐνεργοῦντος
5 μεριστῶς ἀποτελεῖται, καὶ νοερῶς σημαίνοντος ἐν τῷ δεχο-
μένῳ τὸ ψεῦδος παρουφίσταται. δηλοῦ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ θεῖος
ποιητής, ὅτι παρὰ τοῖς θεοῖς *(τῆς)* ἀληθείας οὕσης ἡ ἀπάτη¹
γεννᾶται διὰ τὴν τῶν δεχομένων ἄνοιαν, ὅταν ποιῇ τὸν
Δία τῷ ὀνείρῳ παρακελευόμενον [B 10] *πάντα μάλιστρε-*
10 *κέως ἀγορεύεμεν.* πᾶς οὖν ἐν θεῷ τὸ ψεῦδος καθ'
“Ομηρον; πᾶς δὲ ἀπάτης αἴτιος ὁ θεός; εἰ μὴ λέγοι οὕτω
τις, ὡς οὐδὲ τῆς ἐνταῦθα παρουφισταμένης ἀπάτης παρὰ
τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν γεννωμένης. ἀλλὰ ταῦτα διακρίνειν
ἡ τῶν νέων ἔξις ἀδύνατός ἐστιν καὶ θεωρεῖν, πᾶς τῶν
15 ὅλων ἀκακώτων μενόντων ἐν τοῖς μεριστῶς αὐτῶν ἀντι-
λαμβανομένοις ἀναφαίνεται τὸ κακόν, καὶ πᾶς τῶν πρει-
τόνων ἡμῶν οὐκ ἀπατώντων ἡμεῖς ἔξαπατώμεθα πολλάπις,
i. 69 r. καὶ ὅπως ἔξαπατώμενοι κατὰ πρόνοιαν τοῦτο πάσχομεν.
διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἀνηκόους εἶναι τῶν τοιούτων λόγων
20 θέλει τοὺς νέους, ὡς διηρθρωμένας περὶ αὐτῶν φαντασίας
ἔχειν οὐ δυναμένους.

382 *Κοινὴ ἀπολογία ὑπέρ τε τῶν Ὁμηρικῶν μύθων καὶ* I
τῶν Πλατωνικῶν, ἐν οἷς περὶ τῶν ἐν Ἀιδουν λέγοντι
δικαιωτηρίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς λήξεων τῶν διαφό-
25 *ρων, ἃς ἔχουσιν αἱ ἔξελθοῦσαι τῶν σωμάτων ψυχαὶ*
κατὰ τὰ ἴδιώματα τῆς ἐν σώματι ζωῆς.

‘Ἄλλ’ ἐπεὶ καὶ ταῦτα διεπερανάμεθα, πάλιν ἀπ’ ἄλλης
ἀρχῆς τῶν ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Πολιτείας γεγραμμένων ποιησώ-

1 οὗτ’ οὖν | ἀλλ’ ἐν (*τν ex ov?*) 13 γεννωμένης
15 ἀντιλαμβανομένης, corr. b 24 post δικαιωτηρίων καὶ add.
τῶν ψυχῶν *m³* | post αὐτοῖς ss. καὶ τῶν *m³*

μεθα τὴν ἔξέτασιν. καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, ὅσα περὶ τῶν ἐν Ἀιδου διαμυθολογῶν δὲ ποιητὴς ἀνεφθέγξετο, ἢ ἡ αὐτὸς λέγων ἡ ἄλλῳ λέγοντι χρώμενος, διασκοπήσωμεν, εἴ τι πῃ ἄρα ἀληθείας ἔχεται τινος καὶ ταῖς Πλάτωνος ὑφηγήσεσιν προσήκοντα φαίνεται. τί δὴ οὖν βούλεται καὶ δὲ τῶν ἐν Ἀιδου 5 πάντων χρημάτων τὴν ἐν τῷ τῆδε βίῳ θητείαν προτιθεῖς, καὶ τὰ οἰκητήρια τὰ φοβερὰ καὶ ἡ στυγέουσιν οἱ θεοί, καὶ τὸ εἴδωλον καὶ ἡ ψυχὴ τὰ ἔρημα τοῦ νοῦ φερόμενα, καὶ αἱ ταῖς σκιαῖς παραβαλλόμεναι ζωαί, καὶ οἱ θρῆνοι τῶν ἐνθένδε ἐκεῖσε φερομένων ψυχῶν, καὶ ἡ πρὸς τὰς υπερο- 10 δας αὐτῶν ἀπεικασία, καὶ δὲ καπνὸς καὶ δὲ τρισμός, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐν τοῖς ποιήμασιν γέγραπται, καὶ οἱ ἐν Ἀιδου ποταμοί, καὶ τὰ τραγικώτατα τῶν ὀνομάτων; ταῦτα γὰρ δὴ καὶ δὲ Σωκράτης ηὔθυνεν [εἰ] καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἵνα κοινὸν προσέθηκεν λόγον, ὅτι πρὸς μὲν ἄλλο τι εὗ ἔχει, ήμετες δὲ 15 ὑπὲρ | τῶν φυλάκων τέλεομεθα, μὴ ἐκ τούτων τῶν δειμάτων f. 69 v. <τὸν θάνατον> ἡγήσωνται φοβερόν. ἐπεὶ δὲ γε καὶ αὐτὸς πολλαχοῦ χρῆται τοῖς τοιούτοις ὀνόμασιν τε καὶ αἰνῆμασιν, παντὶ που καταφανές. ἵνα γὰρ παραλείπω τοὺς ἐν Φαιδωνι ποταμούς, καὶ τὰς τῶν ψυχῶν πλάνας καὶ τὰς ἀπο- 20 ρίας, καὶ τὰς τριόδους καὶ τὰς κολάσεις καὶ τὰς ἐν τοῖς ἀρεύμασιν φοράς, καὶ τοὺς θρήνους τοὺς ἐκεῖ καὶ τὰς ἀκ- βοήσεις καὶ τὰς τῶν ἡδικημένων ἱκεσίας, ὃν καὶ δὲ Πλάτων μεστὰ εἶναι τὰ ἐν Ἀιδου φησίν, ἀλλὰ τὰ ἐν ταύτῃ τῇ πρα- γματείᾳ γεγραμμένα πρὸς τῷ τέλει πᾶς οὐ τῆς αὐτῆς ἐστι 25 διαινοίας τοῖς Ὁμηρικοῖς ποιήμασιν, τὸ στόμιον τὸ μυκώ- μενον, δὲ Τάρταρος, οἱ διάπυροι δαίμονες οἱ τὸν Ἀρδιαῖον κνάπτοντες, αἱ μεσταὶ κόνεως καὶ αὐχμοῦ ψυχαί; τί γὰρ ἐν τούτοις ἀπολείπεται τῆς μεγίστης τραγῳδίας; ὥστε δὲ

5 οὖν καὶ | βίωτε τῆιδε (τῷδε b) 6 προτιθεῖς, post o
eras. σ 7 ἀ ss. m³? 10 ἐκεῖσε εχ ἐκεῖθεν m³ 16 φο-
βούμεθα Pl., αἰδούμεθα Raderm. 17 τὸν θάνατον suppl. b
19 cf. 85, 1 27 ἀρδιαῖον cf. Pl. X 614^b sqq.

αὐτὸς λόγος καὶ ταῦτα ἐκβάλλειν ἢ μηδὲ τὴν Ὄμηρικὴν αἰτιᾶσθαι διδασκαλίαν. λέγωμεν τοίνυν ἐπ' ἀμφοτέρων, εἴτε τῶν Ἐπικουρείων τις ἐγκαλεῖν ἐπιχειροῦ τοῖς τοιούτοις μύθοις εἴτε καὶ ἄλλος τις, ὅτι καὶ τῶν ψυχῶν αἱ ἔξεις εἰσὶ 5 διάφοροι τῶν ἀπαλλαττομένων τοῦ σώματος καὶ οἱ τόποι τοῦ παντὸς εἰς οὓς ἐνοικίζονται πολυειδεῖς τυγχάνουσιν ὅντες. καὶ τὰς μὲν οὕτω χωριζομένας τῶν δργάνων τῶν θνητοειδῶν, ὡς μήτε σχέσιν ἔχειν πρὸς τὰ χείρονα μήτε ἀναπίμπλασθαι τῆς ἐν αὐτοῖς ταραχῆς καὶ τῆς ὑλικῆς 10 φλυαρίας, καὶ τὰ περιβλήματα τὰ αὐγοειδῆ καθαρὰ φέρειν ἀνάγκη, καὶ μὴ ἐπιθολούμενα ὑπὸ τῶν ἐνύλων ἀτμῶν | f. 70 r. μηδὲ παχυνόμενα ὑπὸ τῆς γηῖνης φύσεως· τὰς δὲ μὴ τελέως αὐτὰς διὰ φιλοσοφίας καθηραμένας, ἀλλὰ καθελκο-
μένας εἰς τὴν πρὸς τὸ δστρεῖνον σῶμα προσπάθειαν καὶ 15 τὸν μετὰ τούτου διωκούσας βίον, τοιαῦτα καὶ τὰ δχήματα τὰ ἔξηρημένα αὐτῶν δεικνύναι τοῖς δρᾶν δυναμένοις, σκιο-ειδῆ καὶ ἔνυλα καὶ ὀπισθοβαρῆ, καὶ πολὺ τῆς θνητοειδοῦς ἐφελκόμενα [διὰ τοῦτο καὶ] συστάσεως. καὶ διὰ τοῦτο ὃ τε Σωκράτης ἐν τῷ Φαίδωνι [p. 81^d] τὰς τοιαύτας φησὶν 20 περὶ τὸν τάφους καλινδουμένας σκιοειδῆ παρέχεσθαι φαν-τάσματα, καὶ ὁ ποιητὴς σκιαῖς αὐτὰς παραπλησίως ἀσσειν ἰστόρησεν. ἔτι δὲ καὶ τούτων τῶν ψυχῶν τῶν ἔτι τὸν τῆδε βίον περιπτυσσομένων πολλαὶ διαφορότητές εἰσιν. αἱ μὲν γὰρ πρακτικώτερον ξήσασαι καὶ μηδέπω τῆς τοιαύτης ξωῆς 25 ἀποστᾶσαι τὸ προσῆκον δργανον ταῖς πρακτικαῖς ἐνεργείαις ἀσπάζονται καὶ χωριζόμεναι τούτου δυσχεραίνουσιν, ὥσπερ ἡ Πατρόκλου λιποῦσα ἀνδρότητά τε καὶ ἡβην [Il. X 363], καὶ ἐν "Αἰδου γενόμεναι ποθοῦσιν αὐτοῦ τὴν συνουσίαν,

2 ἐπ'] ὑπ (sic) 3 Ἐπικουρείων] ει ex i m³ | cf. Vat.

f. 21 r. 13 αὐτὰ m¹, σ ss. m³ | καθηραμένας | καθαιρομενος
m¹ unde καθελκομένας m³ 14 εἰσ τὴν praeter ἐ ir. m.³
18 del. Raderm. 21 cf. n 495 λ 207

ῶσπερ ἡ Ἀχιλλέως, διότι καὶ τὴν ἐνταῦθα ζωὴν προτίθησιν τῆς χωριστῆς, ὡς κατ' ἐκείνην μὲν ἐνεργεῖν οὐδὲν δυναμένη, κατὰ δὲ τὸν ἐν πράξει βίον πρωτεύουσα. αἱ δὲ διὰ κακοζωίαν φιλοφρονοῦνται τὸ διστρέψον σῶμα καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ ζωὴν, οὐδὲν διαφέρειν ἥγονύμεναι τῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς. 5 ἂς δὴ καὶ νυκτερίσιν ἀπείκασεν ἡ ἔνθεος ποίησις, ὡς εἰς τὸ σποτεινὸν φερομένας καὶ τὸ ἔσχατον τοῦ παντός, δὲ δὴ θεσπέσιον ἄντρον ἐν τις προσαγορεύσειν, | καὶ ὡς τὸ f. 70v. πτερὸν τὸ ψυχικὸν σαρκῶδες καὶ παχὺ καὶ γῆινον ἔχοντας. τί οὖν ἔτι θαυμαστόν, εἰ καὶ Ἀχιλλεὺς πρακτικὴν σχὼν 10 ἀρετὴν ἐφίοιτο τῆς μετὰ σώματος ζωῆς ὑπηρετεῖν αὐτοῦ δυναμένου ταῖς πράξεσιν; δὲ μὲν γὰρ Ἡρακλῆς διὰ τελεστικῆς καθηράμενος καὶ τῶν ἀχράντων καρπῶν μετασχὼν τελέας ἔτυχεν τῆς εἰς θεοὺς ἀποκαταστάσεως.

αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι

15

τέρροπεται ἐν θαλήῃ καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἡβῆν· καὶ εἴρηται πολλὰ πολλαχοῦ καὶ περὶ τῆς Ἡρακλέους ἐκθεώσεως. δὲ δὲ Ἀχιλλεὺς ἔτι τὸ κατορθοῦν ἐν ταῖς πράξεσιν ἀγαπᾷ καὶ τόνδε τὸν βίον καὶ διώκει καὶ ὅργανον προσῆκον αὐτοῦ τῷ βίῳ καὶ ποθεῖ· κατὰ τὰς συνηθείας γοῦν 20 καὶ αὐτὸς ὡς τὰ πολλὰ τὰς ψυχὰς αἰρεῖσθαι φησι τοὺς δευτέρους βίους δὲ Πλάτων [rp. X 620^a]. πῶς δὲ οὐ καὶ τοῦτο τῆς Ὁμηρικῆς ἐστιν ἐνθέου παραδόσεως, τὸ διακρίνειν ψυχήν τε καὶ εἶδωλον τὸ ταύτης καὶ τὸν νοῦν τὸν τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν μὲν ψυχὴν χρῆσθαι τῷ εἰδώλῳ λέγειν, 25 τὸν δὲ νοῦν ἀμφοῖν ὑπάρχειν θειότερον; καὶ τὸ μὲν εἶδωλον καὶ τὴν ψυχὴν γνωστά πως εἶναι, καὶ ἔτι κατεχομένας ἐν τοῖς σώμασιν καὶ κηδεμόνας φαίνεσθαι τοῦ διστρέψοντος

1 cf. Od. λ 488 sqq.

3 ἐμπραξεῖ

6 cf. ω 6

9 cf.

Phaedr. 246^c sqq.13 καθηράμενος (acc. a m³)

15 Od. λ 602 sq.

24 νοῦν τῶν, corr. b

27 κατεχομένης

28 κηδεμόνα

σώματος καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ πρόνοιαν καὶ μὴ γιγνομένην ἐπιποθεῖν· τὸν δὲ νοῦν ἄληπτον εἶναι ταῖς φανταστικαῖς ἥμῶν καὶ μορφωτικαῖς κινήσεσιν. διὰ γὰρ ταῦτα καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Πάτροκλον ἵδων περὶ τῆς ταφῆς διαλεγόμενον τοῦ σώματος ψυχὴν μὲν ἐν "Αἰδου καὶ εἴδωλον ἐπίστευσεν 383 εἶναι, νοῦν δὲ οὐκ εἶναι τούτοις μηδὲ φρόνησιν τὴν χω-τ. 71r. μένην. τὰ μὲν γὰρ τῆς ἀλογίας ἐνεργήματα πρὸς τὴν τούτων ἐπήγετο θέσιν, τὴν δὲ τῆς νοερᾶς ψυχῆς παραδοχὴν οὐκ εἶχεν ἐκ τῶν ὀνειρωτικῶν θεαμάτων πιστώσασθαι. πῶς δὲ οὐχὶ καὶ τοῖς πράγμασιν αὐτοῖς ἀπάντων ἐστὶ συμ-10 φωνότατον τὸ τὰς πολλὰς τῶν ψυχῶν θρηνούσας ἀφί-στασθαι τῶν σωμάτων καὶ δυσαποσπάστως ἔχούσας διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ξωὰς καὶ τὰς πολυαράτους ἥδονάς (αὗται γοῦν, φησὶν καὶ ὁ Σωκράτης [Phaed. 83^d], ὥσπερ ἦλον ἔχουσαι 15 προσπερονῶσιν αὐτὰς καὶ προσηλοῦσιν τοῖς σώμασιν) καὶ ὅχήμασιν ἔξελθούσας χρῆσθαι σκιοειδέσιν καὶ τεθολωμένοις ἀπὸ τῶν σεληναίων ἀτμῶν καὶ ἐμβριθέσι καὶ γεώδεσιν, καὶ φωνὴν ἀσημον ἀφιέναι καὶ ἥχον ὑλικόν, ὃν ἡ ποίησις τρισμὸν ἀπεκάλεσεν. ὡς γὰρ τῶν ἀναγομένων ψυχῶν τὰ 20 ὄργανα φωνὴν ἐναρμόνιον ἀφίησιν καὶ ἐμμελῆ, καὶ εὔρυ-θμον ἔχοντα φαίνεται κίνησιν, οὕτω τῶν ὑπὸ γῆς φερομένων καὶ ἀλογωτέρων ὁ ἥχος τρισμῷ παραπλήσιός ἐστιν, τῆς δρε-πτικῆς μόνης καὶ φανταστικῆς ξωῆς ἕνδαλμα φέρων. καὶ μὴν καὶ τοὺς τόπους τοὺς ἐν "Αἰδου καὶ τὰ ὑπὸ γῆς δικαι-25 ωτήρια καὶ τοὺς ποταμούς, οὓς Ὄμηρός τε καὶ Πλάτων ἥμᾶς ἐδιδαξάτην, οὐ κενὰς φαντασίας οἰητέον εἶναι καὶ μυθικὰς τερατείας· ἀλλ' ὥσπερ ταῖς εἰς οὐρανὸν ιούσαις

7 Patrocli actus ratione carentes Achillem adducebant, ut animam tantum et umbram ei esse poneret 9 ὀνειρωτικῶν

12 exciditne aliquid? possis τὰς <ποικίλας> 16 ἔξελ-θοῦσαι

17 σεληναίων] σειρηνίων cf. Ptolem. tetr. 5^r, 11 Hermipp. de astrol. 45, 15 Apul. met. XI 2 19 cf. Il. Ψ 101

Od. ω 9 20 ἔρυθμον (ἔρρυθμον b)

ψυχαῖς πολλοὶ τόποι καὶ παντοδαποὶ τῆς ἐκεῖ λήξεως ἀφωρίσθησαν, οὕτω δεῖ νομίζειν καὶ ταῦς κολάσεως ἔτι καὶ παθάρσεως δεομέναις τοὺς ὑπὸ γῆς τόπους ἀνεῖσθαι, ποικίλας μὲν ἀπορροίας ἔχοντας | τῶν ὑπὲρ γῆς στοιχείων, f. 71v ἂς δὴ ποταμοὺς καὶ φεύγατα πεκλήκασιν, δαιμόνων δὲ τάξεις 5 διαφόρους ἐφεστώσας, τὰς μὲν τιμωρούς, τὰς δὲ κολαστικάς, τὰς δὲ παθαρτικάς, τὰς δὲ κριτικάς. εἰ δὲ ἡ ποίησις σμερδαλέ' εὐρώεντα τά τε στυγέουσι θεοί περ ἐκεῖνα προσείρηκεν [Il. T 65], οὐδὲ τοῦτο αἰτιᾶσθαι προσῆκει. καταπλήπτει μὲν γὰρ τὰς ψυχὰς διὰ τῆς ποικιλίας καὶ τῆς τῶν 10 ἐφεστώτων φαντασίας, ἀνήπλωται δὲ κατὰ τὰς παντοίας λήξεις τὰς πρεπούσας ταῖς διαφόροις ἔξεσι τῶν ἐκεῖ φερομένων, πορρωτάτῳ [τὰ] δέ ἐστι τῶν θεῶν ὃς ἔσχατα τοῦ παντός, καὶ πολὺ τῆς ὑλικῆς ἀταξίας ἔχοντα καὶ οὐδὲ τῶν ἥλιακῶν ἀκτίνων ἀπολαύοντα. τοσαῦτα καὶ περὶ τούτων 15 εἰρήσθω τῶν στίχων, οὓς δὲ Σωκράτης διαγράφειν ἀξιοῖ, καὶ ὃν τοὺς παρ' αὐτῷ παιδευομένους ἀνηκόους εἶναι παντελῶς δοκιμάζει. διὰ γὰρ τούτων αὕξεσθαι τὸ φιλοσώματον τῆς ψυχῆς καὶ τὸν ἐνθένδε χωρισμὸν παντὸς μᾶλλον ἔτι φαντάξεσθαι φοβεράτερον.

20

IA **Τίνεις αἰτίαι⁷ δι'⁸ ἂς ἡ ποίησις ἀναπέμπει θρήνους κάπι τοὺς ἥρωας καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς καὶ ἐπὶ τὸν ἄριστον αὐτὸν τὸν ἥρωων καὶ ἐπὶ τὸν μέγιστον τῶν θεῶν.**

"Ἐπεται δέ πον τοῖς εἰρημένοις θεωρῆσαι, πᾶς οὐχὶ 25 φιλόδακρον ἔκαστον ἡμῶν ἡ ποίησις ἀπεργάζεται καὶ φιλόθρονον, ὅταν ποιῇ καὶ τοὺς ἥρωας, καὶ τέ λέγω τοὺς ἥρωας; τοὺς θεοὺς αὐτοὺς ἀποδακρύοντας ἐπὶ τοῖς τῶν φιλτάτων θανάτοις. καίτοι παρὰ τῷ Πλάτωνι [Phaed. p. 59^a]

4 ἔχοντος m¹, α ss. m³
12 ἐκεῖ] ἐκείνον

5 φεῦμα, corr. b

9 ὁὐ|οὐδὲ

73τ. Σωκράτης μὲν ἄτεγκτος διαμείνας καὶ ἀπροσπαθῆς πρὸς τὰ δάκρυα τῶν οἰκείων ἀνύμνηται, Ἀπολλόδωρος δὲ ἀστακὶ δακρύων καὶ εἰ δή τις ἄλλος τοιοῦτος ἐπιτιμήσεως ὑπὸ τοῦ καθηγεμόνος ἡξίωται. ἀλλ' ὁ γε θεῖος ποιητὴς τοὺς ηρωας ἀσχέτως ὁδυρομένους τὰς τῶν οἰκείων ἀποβολὰς παραδίδωσιν· καίτοι, φαίη τις ἄν, εἰ καὶ Πρίαμον ἔδει τοιαῦτα πάσχειν κυλινδόμενον κατὰ κόπρον, καὶ ἔξονομακλήδην ὀνομάζοντα ἄνδρα ἔκαστον, βάρβαρον ὅντα καὶ ἀλογώτερον, ἀλλ' οὐτὶ καὶ Ἀχιλλέα τὸν θεᾶς παῖδα, τότε μὲν ὑπτιον κατακείμενον, τότε δὲ πρηνῆ, τότε δὲ ἐπὶ πλευρᾶς ἀλύειν, καὶ χενάμενον κόνιν κατὰ τῆς κεφαλῆς ἀποθρηνεῖν παιδικῶς. εἰ δὲ καὶ ἀνθρώποις ἦν προσῆκον φύσιν θυητὴν λαχοῦσι τὸ πάθος, ἀλλ' οὐ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς. τί οὖν ἔδει τὴν Θέτιν δακρύειν λέγουσαν [Π. Σ 54].

5 ὥμοι ἐγὼ δειλή, ὥμοι δυσαριστοτόκεια;
 πόρω γὰρ ἡδονῆς καὶ λύπης ἴδονται τὸ θεῖον. εἰ δὲ καὶ θεούς τις ἐτόλμα τοιαῦτα πάσχοντας εἰσάγειν, ἀλλ' οὐ τὸν μέγιστον ἐχοῦν τῶν θεῶν τόν τε Ἔκτορα διωκόμενον θρηνεῖν καὶ Σαρπηδόνα τὸν υἱόν, καὶ ὥμοι ἐγὼν ἐπ' ἀμφοτέρων λέγειν. ή γὰρ τοιαύτη μίμησις οὐδὲν προσήκουσα φαινεται τοῖς παραδείγμασιν, δάκρυα προστιθεῖσα τοῖς ἀδακρύτοις καὶ λύπας τοῖς ἀλυπήτοις ἐκείνοις καὶ δλως πάθη τοῖς ἀπαθέσιν. Τοιαῦτα ὁ Σωκράτης ἐγκαλεῖ τῷ ποιητῇ καὶ τῆς τῶν νέων παιδείας ἐκβάλλει, φυλαττόμενος ἐμπόδιον αὐτῷ γίνεσθαι διὰ τῶν τοιούτων δημάτων εἰς τὴν δρθῆν πρὸς ἀρετὴν ἀγωγήν. περὶ γὰρ λύπας καὶ ἡδονᾶς ἡ παι-
 12τ. δεῖα διαφερόντως ἐστίν, ὃν ἐπιτεινομένων ἀνάγκη τὸν νομοθέτην ἀποτυγχάνειν τοῦ προσήκοντος αὐτῷ τέλους.

1 ἀπροσπαθῆσ] ἡ ir. m³ 2 ἀνύμνηται] ἀνύ ir. m³

3 δακρύων] ν ss. m³? 7 II. X 414 sq. 9 οὗτοι b

9 cf. II. Ω 3 sqq. 11 ἀλύειν praeter ν ir. m³ (ει ex i)

18 cf. II. X 168 Π 433 (hoc tantum loco ὥμοι ἐγών dicit, illo
 ὡ πόποι) 459

Λέγωμεν τοίνυν καὶ πρὸς ταύτας τὰς ἐπιτιμήσεις, ὅτι τοὺς μὲν ἥρωας ἐν πράξεσιν ὄντας καὶ τὸν ταύταις προσήκοντα βίον ἥρημένους ὁ ποιητὴς παραδιδοὺς εἰκότως καὶ παθαινομένους περὶ τὰ καθ' ἔκαστον καὶ ξῶντας ὡσαύτως εἰσήγαγεν. τοῖς μὲν γὰρ φιλοσόφοις καὶ παθαρτικῶς ἐνεργοῦσιν ἥδοναὶ καὶ λῦπαι καὶ αἱ τούτων μίξεις οὐδαμῆ προσήκουσιν. χωρίζονται γὰρ ἐκ τούτων καὶ πᾶσαν τὴν θυητὴν φλυαρίαν ἀποσκευάζονται καὶ γυμνοὶ τῶν περιεστοιχημένων αὐτοὺς εἰδῶν τῆς ζωῆς γενέσθαι σπεύδουσιν, ἑαυτοὺς ἀναρπάζοντες ἀπὸ τῶν ἐνύλων καὶ γενεσιονοργῶν παθημάτων. τοῖς δὲ ἐν πολέμῳ στρεφομένοις καὶ πατὰ τὸ παθητικὸν ἐνεργοῦσιν ἥδοναὶ τέ εἰσιν σύστοιχοι καὶ λῦπαι, καὶ συμπάθειαι καὶ ἀντιπάθειαι, καὶ σκηνὴ παντοίων παθῶν. καὶ πᾶς ἂν ἡ περὶ τὰς πράξεις συντονία χώραν ἔχοι, μὴ καὶ τῶν ὀρέξεων ἐπιτεταμένων. καὶ Πρίαμος οὖν καὶ ³⁸ Ἀχιλλεύς, οὕτε φιλόσοφοι ὄντες οὕτε γενέσεως χωρίζειν ἑαυτοὺς ἐθέλοντες οὕτε τὸν τῶν [διὰ] φυλάκων ξῶντες τρόπον, εἰ καὶ θρηνοῦσι τοὺς οἰκείους καὶ οἰκτίζονται, θαυμαστὸν οὐδέν. καὶ γὰρ φίλων ἀποβολαὶ καὶ παίδων ἐρημίαι καὶ πόλεων ἀφανισμοὶ τοῖς πολεμικοῖς ἀνδράσιν μεγάλην μοῖραν παρέχεσθαι δοκοῦσι τῆς ἀθλιότητος. προσήκει δὲ ἄρα τὸ μεγαλουργὸν αὐτοῖς ὡς φύσιν ἥρωϊκὴν λαχοῦσιν, τὸ δὲ παθητικὸν ὡς περὶ τὰ καθ' ἔκαστα στρεφομένοις. ἐπὶ δὲ αὐτῶν θεῶν, ὅταν δακρύειν καὶ ἐκεῖνοι λέγωνται ἡ ὁδύ-^{1.73} φεσθαι τοὺς φιλτάτους, ἄλλος δὲ τρόπος καὶ τοῖς μυθοπλάσταις πάλαι δεδογμένος, οὐ τὴν περὶ τὰ θυητὰ πρόνοιαν καὶ γιγνόμενα καὶ ἀπολλύμενα τῶν θεῶν διὰ τῶν δακρύων εἰώθασιν ἐνδείκνυσθαι. φύσει γὰρ τὸ προνοούμενον τοῦτο δακρύων ἄξιον ὃν πρόφασιν παρέσχε τοῖς μυθοποιοῖς καὶ τὴν πρόνοιαν αὐτὴν διὰ τούτων αἰνίττεσθαι.

8 απ περιεστοιχισμένων? (η ir.) 15 ἐπισταμένων 17 τὸν τῶν b] τόν τὸν 18 εἰ b] οἱ 29 an παρέσχετο? | μυθοπόροισ

δάκρυα μὲν σέθεν ἐστὶ πολυτλήτων γένος ἀνδρῶν,

φησίν τις τὸν ἥλιον ὑμνῶν [Orph. fr. 236]. καὶ διὰ τοῦτο κάνει τοῖς μυστηρίοις τοὺς ἱεροὺς θρήνους μυστικῶς παρειπεῖ λήφαμεν, σύμβολον ὄντας τῆς εἰς ἡμᾶς καθηκούσης ἐκ τῶν κρειττόνων προνοίας. καὶ ἡ Θέτις οὖν καὶ ὁ Ζεὺς ὀδύρεσθαι λέγονται τοὺς φιλτάτους αὐτοῖς ἐν ἐσχάτοις ὄντας κινδύνοις, οὐχ ὅτι παθητικῶς διάκεινται τὸν αὐτὸν τοῖς ἀνθρώποις τρόπον, ἀλλ' ὅτι πρόεισιν ἀπ' αὐτῶν διωρισμένη 10 τις προμήθεια καὶ δόσις εἰς τὰ καθ' ἔκαστα. καὶ ὅταν μὲν τῇ μεριστῇ ταύτῃ προνοίᾳ καὶ ἡ τοῦ παντὸς συντρέχῃ τάξις, ἀνεμπόδιστός ἐστιν ἡ σωστικὴ τοῦ προνοοῦντος ἐνέργεια, ὅταν δὲ ἀνθίστηται καὶ ὡς μέρος ὃν τοῦ κόσμου καὶ γένεσιν λαχὸν τὴν προσήκουσαν ὑπομένη φθοράν, τότε τὴν 15 ἰδιότητα τῆς προνοίας οἱ μῦθοι παριστάντες, ἦσαν καὶ τοῦτο κατὰ τὴν αὐτοῦ τάξιν ἀπέλαυνεν, θρηνεῖν τοὺς προνοοῦντας λέγουσιν, καὶ τοῦτο *μόνον* οὐχὶ βοῶντές φασιν, ὡς ὁ θρῆνος σύνθημα παρ' αὐτοῖς ἐστιν τῆς ἴδιαζούσης τῶν καθ' ἔκαστα προνοίας. τοῖς μὲν οὖν πρωτίστοις θεοῖς τὸν 20 εἰρημένον τρόπον τοὺς θρήνους ἀποδώσομεν· ἐπεὶ καὶ | 13^η. Κόρης καὶ Αἴγαμηρος καὶ αὐτῆς τῆς μεγίστης θεᾶς ἱερούς τινας ἐν ἀπορρήτοις θρήνους αἱ τελεταὶ παραδεδώκασιν. Θαυμαστὸν δὲ οὐδέν, εἰ καὶ τὰ ἐσχάτα τῶν ἐπομένων ἀεὶ τοῖς θεοῖς γενῶν καὶ προσεχῶς ηδόμενα τῶν θυητῶν καὶ 25 δρέξειν χρώμενα καὶ πάθειν καὶ ἐν τούτοις ἔχοντα τὴν ξωὴν χαίροι μὲν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶν προνοουμένων, ἀνίλλοιτο δὲ καὶ δυσχεραίνοι φθειρομένων καὶ μεταβάλλοι κατὰ τὰ πάθη·

νύμφαι μὲν κλαίοντιν ὅτε δρυσὶν οὐκ ἔνι φύλλα,
30 νύμφαι δ' αὖ χαίροντιν, ὅτε δρύας ὅμβρος ἀέξει,

3 τοῦτο b] τούτων 4 οὐδὲν] καὶ 10 τὰ] τὸν 21 cf.
Orph. fr. 215 30 Callim. hymn. 4, 84 sq. (ν. μὲν χαίροντιν
— ἀέξει, ν. δ' αὖ κλαίοντιν — οὐκέτι φύλλα)

φησίν τις ποιητής. πάντα γάρ ἔστι θείως μὲν ἐν τοῖς θεοῖς, μερικῶς δὲ καὶ δαιμονίως ἐν τοῖς διηρημένοις ἡμῶν προστάταις. ἀρκεῖ καὶ ταῦτα πρὸς τὴν παροῦσαν πρόθεσιν ὑπὲρ τῶν λεγομένων ἐν θεοῖς θρήνων εἰρησθαι.

IB *Tις αἰτία τοῦ ἐν τοῖς θεοῖς λεγομένου γέλωτος* 5
ἐν τοῖς μύθοις, καὶ διὰ τί ἡ ποίησις ἐπὶ τῷ Ἡφαίστῳ τοὺς θεοὺς ἐποίησε γελῶντας ἀσχέτως.

Τὸ δὲ αὖτις ἐναντιώτατον μὲν τούτοις πάθος τὸ περὶ τοὺς ἀσχέτους γέλωτας, ἐπιστάσεως δὲ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους ἡξιωμένον, εἰ δεόντως ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτὸς μεταφέρουσιν οἱ 10 μῦθοι, μετὰ ταῦτα σκεπτέον. τί γὰρ δὴ καὶ βουλόμενοι γελῶντάς τε καὶ ἀσχέτως γελῶντας αὐτοὺς εἰσάγουσιν, θεωρίας ἄξιον.

ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι, φησίν ἡ ποίησις 15

ώς ἵδον Ἡφαίστον διὰ δώματα ποιπνύοντα [Π. A 599 sq.].

Τίς οὖν δ τῶν θεῶν γέλως, καὶ τί δήποτε Ἡφαίστου κινούμενον καὶ ἐνεργοῦντος ἐκεῖνοι γελῶσιν; οὐκοῦν τὸν μὲν f. 74.
Ἡφαίστον, ὡς που καὶ ἐν ἄλλοις εἴπομεν, δημιουργὸν καὶ 20 ποιητὴν τοῦ φαινομένου παντὸς εἶναι φασιν οἱ θεολόγοι. διὸ καὶ τοὺς οἴκους αὐτὸς λέγεται κατασκευάσασθαι τοῖς θεοῖς (ἥχι ἐκάστῳ δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυῆεις

Ἡφαίστος ποίησεν [Π. A 607])

ώς τὰς ἐγκοσμίους αὐτοῖς προπαρασπενάζων ὑποδοχάς, καὶ 25 ἀμφω τῷ πόδε χωλεύων παραδέδοται, καθόσον ἔστιν καὶ τὸ δημιούργημα αὐτοῦ ἀσκελέσ· τῷ γὰρ τὴν περὶ νοῦν καὶ φρόνησιν κινούμενῳ κίνησιν οὐδὲν ἔδει ποδῶν, ὡς φησιν

3 an καὶ ἀρκεῖ ταῦτα? 5 cf. in Tim. 147^d
θοι im. add. m³ 23 ἥχι] supra η ss. l ir. m³

10 οἱ μῦ-

δ Τίμαιος [p. 34^a]. καὶ χαλκευτικῆς ἔφορος λέγεται καὶ αὐτὸς χαλκεύων ἐνεργεῖ, διότι χάλκεος δ οὐρανὸς πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως ἀνύμνηται, καὶ ἄλλα ἐν πολλὰ συνέλους ταύτην πιστούμενα τὴν δόξαν. ἐπειδὴ δὲ πᾶσα ἡ περὶ τὸ 5 αἰσθητὸν πρόνοια, καθ' ἥν συνεφάπτουνται τῷ Ἡφαίστῳ τῆς δημητουργίας, παιδὶς τῶν θεῶν εἶναι λέγεται (διό μοι δοκεῖ καὶ δ Τίμαιος [p. 42^d] τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ θεοὺς νέους ἀποκαλεῖν, ὡς ἀεὶ γινομένων καὶ παιδιᾶς ἀξέων προεστῶτας πραγμάτων), ταύτην δὴ τὴν τῆς προνοίας ἰδιότητα τῶν εἰς 10 τὸν κόσμον ἐνεργούντων θεῶν γέλωτα οἱ μυθοπλάσται προσαγορεύειν εἰώθασι. καὶ δὴ καὶ ὅταν δ ποιητὴς τῷ Ἡφαίστῳ κινούμενῷ τοὺς θεοὺς ἐπιγηθοῦντας λέγῃ τὸν ἄσβεστον τοῦτον γέλωτα γελᾶν, οὐδὲν ἄλλο ἢ συνδημουργοὺς αὐτοὺς καὶ τελεσιουργοὺς τῆς Ἡφαίστου τέχνης ἐνδείκνυται γίνεσθαι 15 καὶ τῆς εὐθημοσύνης ἀνωθεν τῷ παντὶ χρηγοὺς ὑπάρχειν. 2.74v. Ὁ μὲν γὰρ ἔξαρτον πάσας αὐτῶν | τὰς ἐγκοσμίους ὑποδοχὰς καὶ προτείνει ταῖς προνοίαις τῶν θεῶν τὰς ὅλας φυσικὰς δυνάμεις, οὐ δὲ μετὰ τῆς αὐτοῖς προσηκούσης ὁρατώνης ἐνεργοῦντες καὶ τῆς οἰκείας εὐπαθείας οὐκ ἀφιστά- 20 μενοι καὶ ταύταις ἐπορέγονται τὰς σφετέρας μεταδόσεις καὶ κινοῦσι τὰ ὅλα ταῖς τελεσιουργοῖς ἕαυτῶν προνοίαις. ὡς οὖν συνελόντι φάναι, τὸν γέλωτα τῶν θεῶν τὴν ἄφθονον εἰς τὸ πᾶν ἐνέργειαν καὶ τὴν τῆς εὐθημοσύνης τῶν ἐγκοσμίων αἰτίαν ἀφοριστέον. διότι δὲ ἀκατάληπτός ἐστιν ἡ τοιαύτη 25 πρόνοια καὶ ἡ τῶν ἀγαθῶν πάντων μετάδοσις παρὰ τοῖς θεοῖς ἀνέκλειπτος, εἰκότως ἄρα καὶ τὸν ποιητὴν ἄσβεστον 385 αὐτῶν <τὸν> γέλωτα προσειρηκέναι συγχωρητέον. καὶ δρᾶς πάλιν, ὅπως καὶ ταῦτα τῇ φύσει τῶν πραγμάτων ἐπόμενοι λέγομεν. δαπούειν μὲν γὰρ οὐκ ἀεὶ φασιν οἱ μῆθοι τοὺς 30 θεούς, γελᾶν δὲ ἀσκέτως, ἐπειδὴ τὰ μὲν δάκρυα τῆς εἰς τὰ

2 χάλκεος dicitur P 42b, πολύχαλκος E 504 γ 2 16 ἔξ-
αρτούει] ἔξαπτει 18 ἔαστώνησ 27 ὀρᾶσ

θνητὰ προνοίας αὐτῶν καὶ ἐπίκηρα πράγματα καὶ ποτὲ μὲν ὅντα, ποτὲ δὲ οὐκ ὅντα συνθήματά ἔστιν, διὸ γέλως τῆς εἰς τὰ ὅλα καὶ ἀεὶ ὠδαύτως κινούμενα πληρώματα τοῦ παντὸς ἐνεργείας. διόπερ οἶμαι καὶ δταν μὲν εἰς θεοὺς καὶ ἀνθρώπους διαιρῶμεν <τὰ> δημιουργήματα, τὸν μὲν γέ- 5 λωτα τῇ γενέσει τῶν θείων, τὰ δὲ δάκρυα τῇ συστάσει τῶν ἀνθρώπων ἡ ζῷων ἀπονέμομεν.

δάκρυα μὲν σέθεν ἔστι πολυτλήτων γένος ἀν-
δρῶν,

μειδῆσας δὲ θεῶν ιερὸν γένος ἐβλάστησας.¹⁰ 10
ὅταν δὲ εἰς τὰ οὐράνια καὶ τὰ ὑπὸ σελήνην, πάλιν κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς μὲν οὐρανίοις τὸν γέλωτα, τοῖς δὲ ὑπὸ σε-
λήνην τὰ δάκρυα συνδιαιρούμεθα.¹¹ ὅταν δὲ καὶ αὐτῶν τῶν |
ὑπὸ σελήνην τάς τε γενέσεις καὶ τὰς φθορὰς συλλογιζό- f. 75r.
μεθα, τὰς μὲν εἰς τὸν γέλωτα τῶν θεῶν, τὰς δὲ εἰς τὸν 15
θρήνους ἀναπέμπομεν. καὶ διὰ ταῦτα κάν τοῖς μυστηρίοις
κατὰ χρόνους τεταγμένους ἀμφότερα ταῦτα δρᾶν οἱ τῶν
ιερῶν θεσμῶν ἡγεμόνες παρακελεύονται, καὶ εἴρηται ἐν
ἄλλοις. καὶ δὲ αὐτὸς τρόπος μήτε τῶν ἐν ἀπορρήτοις δρω-
μένων παρὰ τοῖς θεουργοῖς τὸν ἀνοήτους ἐπαΐειν μήτε 20
τῶν τοιούτων πλασμάτων. ἡ γὰρ ἄνευ ἐπιστήμης τούτων
ἀμφοτέρων ἀκρόασις δεινὴν καὶ ἄτοπον ἐργάζεται σύγχυσιν
ἐν ταῖς τῶν πολλῶν ξωαῖς τῆς περὶ τὸ θεῖον εὐλαβείας.

8 cf. p. 125, 1 10 μειδῆσαν et ἐβλάστησεν edebant ex b

14 συλλογιζόμεθα 17 ἀμφότερα ταῦτα m³] ἀμφότεροτα
m¹ 18 fort. <ώς> καὶ at cf. Vat. f. 162 v. 19 χρωμένων
(ων ss.) 22 ἄτοπον, corr. b

Ἀπολογία ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Ὁμήρου ποιήσει ΙΓ'
δοκούντων εἰς καταφρόνησιν σωφροσύνης τοὺς ἀκού-
οντας κινεῖν παντοδεῖπον τρόπων.

Τοσαῦτα καὶ περὶ τοῦ γέλωτος εἰρήσθω τῶν θεῶν, ὃν
5 ἡ ποίησις ἀσβεστον διὰ τὰς ἀναγεγραμμένας αἰτίας προσελ-
ηκεν. ἐφεξῆς δέ ἐστιν τοῖς τοιούτοις προβλήμασιν δια-
σκέψασθαι τοὺς περὶ τῆς σωφροσύνης λόγους, μή πῃ ἀρα
πρὸς ταύτην ἡμᾶς διαλωβᾶται τὰ Ὁμήρου ποιήματα. σω-
φροσύνης δέ, φησὶν δὲ Σωκράτης [III 389^d], μέγιστον
10 μὲν εἶδος ἡ πρὸς τοὺς ἄρχοντας αἰδώς, δεύτερον δὲ ἡ τῶν
ἐπιθυμιῶν τῶν ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τῶν ἥδονῶν ἐπικράτεια,
καὶ τοίτον ἄλλο τούτοις ἐπόμενον, ὃ δὴ μικρὸν ὑστερον
θεωρήσομεν. ἀλλ' οὖν τοῖν δυοῖν τούτοιν δὲ μὲν Ἀχιλλεὺς
κατὰ θάτερον ἀμαρτάνων φαίνεται, τοιαῦτα πρὸς τὸν ἄρ-
15 χοντα παρρησιαζόμενος [II. A 225].

οἰνοβαρὲς κυνὸς ὅμματ' ἔχων,
καὶ τὸ ἐφεξῆς τοῦ ἔπους. ὁ δὲ Ὁδυσσεὺς κατὰ τὸ λοιπόν,
1. 75 v. ὕσπερ | ὅταν ἀφοριζόμενος τῶν βίων τὸν κάλλιστον λέγη
τὴν πολιτείαν διαφερόντως ἐκείνην ἀποδέχεσθαι τῶν ἀνθρώ-
20 πων, ὅπόταν

εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἀπαντα·
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκονάξωνται ἀοιδοῦ
ἡμενοι ἔξεινης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεξαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δὲ ἐκ κρητῆρος ἀφύσ-

25 σων

οἰνοχόος προχέησι καὶ ἐγχείη δεπάεσσιν [ι 6
—10].

ἐν γὰρ τούτοις οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὴν πολυάρατον ἥδονὴν καὶ
τὴν πλήθωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν τέλος προεστήσατο τῆς ζωῆς.

2 δοκούντων, corr. b 7 σωφροσύνης] σωτηρίας 21 ἢ
ὅτ' ἀν εὑρό. Hom. 26 φορέησι Hom., προχέησι citat etiam
Max. Tyr. VII 3

Ταῦτα δὴ τοῦ Σωκράτους ἐπιτιμῶντος τοῖς Ὄμήρου λόγοις, πρὸς μὲν τὴν προτέραν ἐπίστασιν ἀπαντησόμεθα λέγοντες, δῆτι τοῖς μὲν φύλαξιν, οὓς αὐτὸς ἄρχοντας καθίστησιν τῆς πόλεως, τοσαύτην ὑπεροχὴν λαχοῦσιν παιδείας ἔνεκα καὶ ἀρετῆς πρὸς τοὺς ἀρχομένους πρέποι ἃν που 5 τούς τε ἐπικούρους καὶ σύμπαντας τοὺς ἄλλους πλείστην καὶ μεγίστην τιμὴν ἀπονέμειν· σωτῆρες γὰρ ὅντως ἐκεῖνοι καὶ εὐεργέται τῆς ὅλης προεστᾶσι πολιτείας, καὶ οὐδὲν ἀνόσιον οὐδὲ ἄδικον ἃν τις ἀπ' ἐκείνων κατὰ νοῦν καὶ δίκην ἀρχόντων εἰς τοὺς ἀρχομένους ἥξειν προσδοκήσειεν. δὲ 10 δὴ ποιητὴς οὕτε κατ' ἀρετὴν διαφέροντα τὸν Ἀγαμέμνονα τῶν ὑπηκόων πάντων εἶναι συγχωρήσας οὕτε ἐν τοῖς εὗ ποιοῦσι τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ἐν τοῖς εὗ πάσχουσι τετάχθαι, καὶ διαφερόντως ὑπὸ τῆς στρατηγικῆς Ἀχιλλέως ἐπιστήμης, εἰκότως δήπου καὶ πληττόμενον αὐτὸν ὑπὸ τῶν κρειττόνων 15 καὶ μείζονα τὴν εἰς τὸ κοινὸν φιλίαν παρεχομένων, ἐν οἷς πλημμελεῖ καὶ τοῖς ἑαυτοῦ καταχαρίζεται πάθεσιν, εἰσάγει, καὶ μετὰ παροησίας τοὺς ἀρίστους αὐτῷ τῶν Ἑλλήνων ^{ε. 76.} διαλεγομένους παραδίδωσιν, οὐδὲν ὑπολογιζομένους τὸ πλῆθος τῶν ἐπομένων στρατιωτῶν οὐδὲ τὴν ναυτικὴν δύναμιν. 20 ή γὰρ ἀρετὴ πανταχοῦ τίμιον, ἀλλ' οὐ τὰ δόγανα τῆς ἀρετῆς. οὐκ ἄρα περὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ σωτῆρας τῶν ὅλων ἔξαμαρτάνειν φήσομεν τὸν τὰ τοιαῦτα δινείδη προφέροντα τοῖς πλήθεσιν μὲν τῶν ὑπηκόων διαφέρουσιν, ἀρετῇ δὲ πάμπολυ λειπομένοις. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς μικρὸν ὕστερον δὲ τῶν 25 πολλῶν τούτων καὶ δυσαριθμήτων στρατιωτῶν βασιλεὺς διολογεῖ τὴν διαφορὰν τῆς ἀρετῆς καὶ ἀποδύρεται τὴν ἑαυτοῦ δυστυχίαν.

ἀασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι,

3 ἄρχοντας] ὅντας 7 an ὅντες? 16 ὠφέλειαν Wendl. |
παρεχομένων] ἡ ἀρχομένων 18 cf. A 281 23 ἔξαμαρτάνει
(ο ss.) m¹, ν in fine ss. m³ | προσφέροντα, corr. Wendl.
28 δυστοιχίαν, corr. b 29 II. Γ 116—118

καὶ

ἀντί νυ πολλῶν
λαῶν ἐστὶν ἀνήρ, ὅντε Ζεὺς κηρὶ φιλήσῃ,
ώς νῦν τοῦτον ἔτισε.

5 Πρὸς δὲ αὖτὴν κατὰ τῶν Ὀδυσσέως λόγων ἐπιτίμησιν λεγέσθω μὲν καί, ὅτι τὰ τοιαῦτα συμβολικάτερον ἀφερμηνεύειν δέδοκται τοῖς τὴν καλουμένην πλάνην ἐπ' ἄλλας ὑπονοίας μεθιστᾶσι καὶ τοὺς Φαίακας καὶ τὴν παρ' αὐτοῖς εὑδαιμονίαν ἀνωτέρῳ τῆς θνητῆς φύσεως τάττειν ἀξιοῦσιν. καὶ 10 γὰρ ἡ δαῖς παρ' ἐκείνοις καὶ ἡ θοίνη καὶ ἡ ἐναρμόνιος ὥδη τρόπον ἔτερον δημήσεται καὶ οὐ τὸν τοῖς πολλοῖς συνεγγνωσμένον. λεγέσθω δὲ αὖτις, ὅτι καὶ τὸ φαινόμενον τῆς ποιήσεως μεταθέουσιν ἔξεστιν ἀπαντᾶν πρὸς τοὺς τοιούτους λόγους καὶ δεικνύναι πρῶτον μέν, ὅτι καὶ αὐτὸς δι 15 τῶν Ἑλλήνων σοφώτατος οὐχ ἡδονὴν ἀξιοῦ κρατεῖν ἐν ταῖς ὁρθαῖς πολιτείαις, ἀλλ' εὐφροσύνην· ὅπῃ δὲ ταῦτα διέστη-
2.76. τ. κεν ἀλλήλων, παρ' αὐτοῦ Πλάτωνος μεμαθήκαμεν. ἔπειθ' ὅτι διὰ μουσικῆς ἅπασαν συναρμόζεσθαι τὴν πόλιν καὶ πρὸς ἑαυτὴν διμόρφονα γίνεσθαι κατήκοον οὖσαν τῶν πρὸς ἀρε-
20 τὴν ἀγόντων μελῶν δοκιμάζει. τὸ γὰρ ἐπιστῆσαι τῷ πλήθει 386 μὴ τὸν τυχόντα τὴν μουσικὴν, ἀλλὰ τὸν θείας μέτοχον κατ' αὐτὴν ἐπιπνοίας, ἀνωθεν ἀπὸ τῶν τῆς μιᾶς ταύτης ἐφόρων ἐπὶ πᾶσαν διατείνει τὴν πολιτείαν παιδείαν τε καὶ ἀρετὴν ἀληθινὴν. τρίτον δὲ ὅτι τοῖς τῆς τοιαύτης μετειληφόσιν 25 ἀρμονίας καὶ τὴν ἀφθονίαν τῶν ἀναγκαίων προστίθησιν, ὃν δεῖται τὸ πλῆθος τὸ πολὺ ἐν ταῖς πόλεσιν. οὐ γὰρ τὸ ἐμπιπλαμένους τῶν τοιούτων ξῆν, ἀλλὰ τὸ μηδενὸς προσδεῖν τῶν τὸν θνητὸν βίον συμπληρούντων [τι] διαφερόντως ἐνεκωμίασεν. πρέποντα ἄρα τοῖς ἡμετέροις δόγμασιν καὶ τοιαῖς ἀδιαστρόφοις προολήψεσιν περὶ τῆς δημοτικῆς εὑδαιμονίας καὶ ὁ τῶν Ἑλλήνων σοφώτατος φαίνεται λέγων. εἰ

δέ τις τὴν μὲν εὐφροσύνην ἀφέλοι καὶ τὴν διὰ τῆς ἐνθέου μουσικῆς παιδείαν, τραπέζας δὲ καὶ ἀπολαύσεις ἀμέτρους καὶ ἀμούσους καὶ πρὸς ἡδονὴν βλεπούσας αὐτὸν ἀποδέχεσθαι νομίζοι, πόρρω που τὰ τοιαῦτα δὲ Σωκράτης εἰκότως εἶναί φησι τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας· οὐ γὰρ θέμις ἐν εὐδαιμόνων πόλει τὴν ἀπέραντον κρατεῖν ἡδονὴν καὶ τὸν τοῖς γαστριμάργοις προσήκοντα βίον.

IΔ **Tί αἰνίττεται ἡ τοῦ Διὸς πρὸς τὴν Ἡραν συνουσία, καὶ τίς ὁ τῆς Ἡρας κόσμος, καὶ τίς ὁ τόπος ἐν φᾶ ἡ συνουσία, καὶ τίς ὁ ἔρως τοῦ Διός, καὶ τίς ὁ Θεῖος ὑπνος, καὶ ἀπλῶς πάσης ἐκείνης τῆς μυθολογίας ἔξήγησις.**

Πρὸς μὲν οὖν τὰς τοιαύτας τοῦ Σωκράτους ἐπιστά- 1. 71 τ.
σεις οὐ χαλεπὸν ἀπαντᾶν. ἐκδέχεται δὲ ἡμᾶς ἀπορίᾳ μείζων ἔτι <καὶ> χαλεπωτέρα καὶ περὶ μεγίστων οὖσα, τῶν τοῦ Διὸς 15 πρὸς τὴν Ἡραν συνουσιῶν. καὶ γὰρ ταύτην δὲ Σωκράτης ἀνεκίνησεν ὡς οὐδαμῇ προσήκουσαν ἀκροαῖσθαι νέοις. καὶ πῶς γὰρ οὐ παντελῶς ἀν δόξειν ἀθέμιτον εἶναι τοιαῦτα περὶ τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν ὑπονοεῖν, ὅτι διὰ τὸν πρὸς τὴν Ἡραν ἔρωτα τῶν μὲν δεδογμένων ἐπελάθετο πάντων, 20 αὐτοῦ δὲ καμαὶ συγγενέσθαι τῇ θεῷ, μηδὲ εἰς τὸ δωμάτιον ἐλθεῖν ἀνασχόμενος ἔσπευσεν, καὶ τὰ τῶν ἀνθρωπίνων ἐραστῶν ὑπέμεινεν φράξασθαι. καὶ γὰρ ἐκείνων ἔκαστος πρῶτον μὲν ἀπάντων δόμοῦ προτίθησι πραγμάτων τὴν πρὸς τὸ ἔρωμενον συναφήν, ἔπειτα καὶ μείζω πεπονθέναι φησὶν ὃν 25 πέπονθεν ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. τοιαῦτα γὰρ καὶ δὲ Ζεὺς πεποίηται λέγων·

οὐ γὰρ πώποτέ μ' ᾔδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικὸς
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσεν

[Il. Ξ 315 sq.],

30

4 νομίζει 15 καὶ add. b 17 οὐδαμῇ 23 φράξασθαι
praetendere? 24 προτίθησι, corr. b 26 πέπονθεναι

καὶ ὅτι καὶ αὐτῆς ἐρᾶ μειζόνως ἢ ὅτε τὴν πρώτην ἐμισγέσθην φιλότητι

εἰς εὐνὴν φοιτῶντες φίλους λήθοντες τοκῆας [Il.
E 295 sq.].

5 οἱ μὲν οὖν ἡμέτεροι καθηγεμῶν προηγουμένην καταβαλλόμενος πραγματείαν εἰς τοῦτον ἀπαντά τὸν μῦθον ἐνθεαστικώτατα τὴν ἀπόρρητον αὐτοῦ θεωρίαν ἐξέφηνεν. ἡμεῖς δὲ ὅσον πρὸς τὴν παροῦσαν πρόθεσίν ἔστι τῶν ἐκεῖ γεγομένων σύμφωνον παραλαβόντες λέγωμεν ὡς δυνατὸν συντόμως, τίς μὲν ἡ τῆς Ἡρας πρὸς τὸν Δία συνουσίᾳ, τίς δὲ 10 τ. 77v. ἡ συναίγωγὸς ἀμφοτέρων αἰτίᾳ, πῶς δὲ ὁ Ζεὺς καὶ ἐγογορέναι λέγεται καὶ καθεύδειν παρὰ μέρος, τίς δὲ ὁ τρόπος τῆς ἀπάτης, καθ' ἥν αὐτὸν ἡ μεγίστη θεὸς ἀπατᾶν μεμυθολόγηται, καὶ ὁ ἔρως οὗτος, ὃν διαφερόντως ἐρᾶν λέγει τῆς 15 Ἡρας κατὰ ταύτην τὴν συμπλοκήν, τίνα ἔλαχεν δύναμιν· πάντα ταῦτα τῆς πρεπούσης ἀναπτύξεως τυχόντα μόνως ἀν ἡμῖν ἐπιδεῖξειν τὸν Ὄμηρον ἀπάσης βλασφημίας ἐν τοῖς προκειμένοις ἔπεσιν καθαρεύοντα.

Πάντων τοίνυν τῶν θείων διακόσμων προϊόντων ἐκ τε 20 τῆς μιᾶς τῶν ὅλων ἀρχῆς, ἥν ἐν καὶ τάγαθὸν ὁ Πλάτων εἴωθεν ἀποκαλεῖν, καὶ ἐκ τῶν μετὰ ταύτην προσεχῶς ἀναφανέντων δυοειδῶν αἰτίων, ἢ δὴ πέρας καὶ ἄπειρον <δ> ἐν τῷ Φιλήβῳ Σωκράτης προσείρηκεν [p. 23^c sqq.], ἄλλος δὲ ἄλλοις τῶν σοφῶν ὀνόμασιν ἀπεσέμνυνεν, καὶ μεριζομένων 25 μὲν ἀπ' ἄλλήλων καὶ διακρινομένων κατὰ τὴν πρέπουσαν θεοῖς διάκρισιν ἐκ τῶν δευτέρων ἀρχῶν, ἥπερ δὴ καὶ εἰώθασιν τὰ μὲν ἄρρενα τοῖς θήλεσιν, τὰ δὲ ἄρτια τοῖς περιτοῖς, τὰ δὲ πατρικὰ τοῖς μητρικοῖς ἀντιδιαιρεῖν οἱ τῆς περὶ θεῶν ἀληθείας ἐξηγηταί, πάλιν δὲ αὖ σπενδόντων εἰς ἔνωσιν καὶ διαφυγὴ ποινωνίαν διὰ τὴν πρωτίστην αἰτίαν πᾶσιν

1 ἐμισγέσθην] σ prius ins. et ν ss. m² 20 ἐν ir. m³
26 δευτέρων ἀρχῶν sc. a fine et infinito

τοῖς οὖσιν ἐξηγουμένην τῶν ἡνωμένων ἀγαθῶν, ἐντεῦθεν
 οἷμαι ποθεν οἱ μυθοπλάσται λαβόντες ἀφορμὴν τῆς συμ-
 βολικῆς θεωρίας τόν τε γάμον ἐπὶ τὸν θεοὺς ἀνήγαγον
 καὶ τὰς συνουσίας καὶ τὸν ἐκ τούτων τόκους καὶ αὖτας 4
 τῶν ἐγγόνων συμπλοκὰς καὶ συζεύξεις, ἔως ἅπαν τὸ θεῖον f. 78r.
 πλάτος ταῖς τοιαύταις προόδοις καὶ ταῖς κοινωνίαις διαποι-
 κιλλόμενον ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐγκοσμίων τελέως ἐθεάσαντο.
 καθάπερ οὖν ἐν τοῖς πρὸ τῆς δημιουργίας θεοῖς ἀνύμνησαν
 Κρόνου καὶ Ρέας καὶ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς συνόδους καὶ συνα-
 πογεννήσεις, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ἐν τοῖς δημιουργοῖς τοῦ 10
 παντὸς τὴν πρωτίστην σύζευξιν Διὸς καὶ Ἡρας παραδε-
 δώκασιν τοῦ μὲν Διὸς τὴν πατρικὴν ἀξίαν λαχόντος, τῆς
 δὲ Ἡρας μητρὸς οὖσης τῶν πάντων ὃν δὲ Ζεὺς πατήρ, καὶ
 τοῦ μὲν ἐν μονάδος τάξει τὰ ὅλα παράγοντος, τῆς δὲ κατὰ
 τὴν γόνιμον δυάδα τῷ Διὶ τὰ δεύτερα συνυφιστάσης, καὶ 15
 τοῦ μὲν πρὸς τὸ πέρας τὸ νοητόν, τῆς δὲ πρὸς τὴν ἀπει-
 ρίαν ἀφομοιουμένων· καθ' ἑκάστην γὰρ τάξιν θεῶν εἶναι
 προσήκει τὰς ἀνάλογον ἐκείνοις ὑφισταμένας πρωτουργοὺς
 αἰτίας. πρὸς δὴ τὴν ἐνωσιν τῶν μεγίστων τούτων θεῶν
 ἀμφότερα δεῖ προϋπάρχειν, τοῦ μὲν μοναδικοῦ καὶ δημι- 20
 ουργικοῦ θεοῦ τὴν ἐνιαίαν ὑπεροχήν, τῆς δὲ γεννητικῆς καὶ
 δυαδικῆς αἰτίας τὴν πρὸς ἐκεῖνον τελέαν ἐπιστροφήν. ή γὰρ
 διμοφυὴς τῶν κρειττόνων κοινωνία τοῦτον ἀποτελεῖται τὸν
 τρόπον, τῶν μὲν ὑπερτέρων ἐν ἑαυτοῖς ἰδούμενων καὶ τοῖς
 ἑαυτῶν θειοτέροις, τῶν δὲ καταδεεστέρων ἐνδιδόντων ἑαυτὰ 25
 ταῖς ἐκείνων δυνάμεσιν. καὶ διὰ ταύτας οἷμαι τὰς αἰτίας
 ή μὲν Ἡρα πρὸς τὴν τοῦ Διὸς ἐπειγομένη συνουσίαν τελειοῦ
 τὴν ἑαυτῆς ὅλην οὐσίαν καὶ προταραρασκευάζει ταῖς παντοῖαις
 δυνάμεσιν, ταῖς ἀχράντοις, ταῖς γεννητικαῖς, ταῖς νοεραῖς,
 ταῖς ἐνοποιοῖς, δὲ Ζεὺς ἀνεγέρει τὸν ἐν ἑαυτῷ θεῖον 30

6 an ταῖς post καὶ del.? 9 γῆσ praeter σ ir. m³

17 in ἀφομοιουμένης corrigere nolui; cf. Matthiae 304 adn. 3
 23 ἀποτελεῖ

387 ἔρωτα, καθ' ὃν καὶ τὰ προσεγῶς αὐτοῦ μετέχοντα πληροῖ τῶν ἀγαθῶν καὶ προτείνει τὴν συναγωγὸν εἰς ἐν τοῦ πλήθους αἵτιαν καὶ τὴν ἐπιστρεπτικὴν τῶν δευτέρων πρὸς ἑαυτὸν ἐνέργειαν. μία δὲ ἔνωσις ἀμφοτέρων καὶ ἀδιάλυτος 5 συμπλοκὴ τῶν θεῶν τούτων ἀποτελεῖται, χωριστὴ τοῦ παντὸς καὶ τῶν ἐγκοσμίων ὑποδοχῶν ἐξηρημένη. καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς ἐπὶ ταύτην ἀνάγει τὴν κοινωνίαν, τῆς Ἡρας αὐτῷ προτεινούσης τὴν καταδεεστέραν καὶ ἐγκόσμιον, ἀεὶ μὲν καθ' ἑκατέραν τῶν θεῶν ἡνωμένων, τοῦ δὲ μύθου μερίζοντος 10 καὶ τὰ ἀϊδίως ἀλλήλοις συνυφεστηκότα χωρίζοντος, καὶ τὴν μὲν χωριστὴν τοῦ παντὸς μίξιν εἰς τὴν τοῦ Διὸς βούλησιν ἀναπέμποντος, τὴν δὲ εἰς τὸν κόσμον προϊοῦσαν αὐτῶν κοινὴν συνεργίαν ἐπὶ τὴν τῆς Ἡρας πρόνοιαν. τὸ δὲ αἴτιον, ὅτι πανταχοῦ τὸ μὲν πατρικὸν τῶν ἐξηρημένων ἀγαθῶν καὶ ἐνικωτέρων προκατάρχει, τὸ δὲ μητρικὸν τῶν προσεγῶν τοῖς μετέχουσιν καὶ πληθυομένων κατὰ τὰς παντοίας προόδους. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ ὑπνος καὶ ἡ ἐγρήγορσις μεμερισμένως ἐν τοῖς συμβόλοις ὑπὸ τῶν μύθων παραλαμβάνονται, τῆς μὲν ἐγρηγόρσεως τὴν εἰς τὸν κόσμον πρόνοιαν 20 τῶν θεῶν δηλούσης, τοῦ δὲ ὑπνου τὴν χωριστὴν ἀπάντων τῶν καταδεεστέρων ζωῆν, καίτοι τῶν θεῶν δμοῦ καὶ προνοούντων τοῦ παντὸς καὶ ἐν ἑαυτοῖς ἴδρυμένων. ἀλλ' ὥσπερ ὁ Τίμαιος τότε μὲν ἐνεργοῦντα παραδίδωσι τὸν τῶν ὅλων 25. 79r. δημιουργὸν καὶ ὑφιστάντα | τὴν γῆν, τὸν οὐρανόν, τὰς πλανωμένας, τὴν ἀπλανῆ, τοὺς κύκλους τῆς ψυχῆς, τὸν νοῦν τὸν κοσμικόν, τότε δὲ ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τῷ πότον ἥθει μένοντα [p. 42^e] καὶ ἀφ' ὅλων ἐξηρημένον τῶν εἰς τὸ πᾶν ἐνεργούντων, οὕτω δὴ πολὺ πρότερον οἱ μῆδοι ποτὲ μὲν ἐγρηγορότα τὸν πατέρα τῶν ἐγκοσμίων πάντων, ποτὲ δὲ 30 καθεύδοντα πρὸς ἔνδειξιν τῆς διττῆς ζωῆς παραλαμβάνουσιν. νῷ γὰρ κατέχει τὰ νοητά, φησίν τις θεῶν, αἴσθησιν

δὲ ἐπάγει κόσμοις. οὐκοῦν κατὰ ταύτην μὲν τὴν ἐνέργειαν ἐγρηγορέναι τις ἀν αὐτὸν εἴποι (καὶ γὰρ ἡ παρ' ἡμῖν ἐγρήγορσις ἐνέργεια τῆς αἰσθήσεώς ἐστιν), κατ' ἐκείνην δὲ καθεύδειν ὡς κεχωρισμένην τῶν αἰσθητῶν καὶ κατὰ νοῦν τέλειον ἀφωρισμένην ξωὴν προστησάμενον· καὶ βουλεύεσθαι μὲν περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐγρηγορότα (κατ' αὐτὴν γὰρ τὴν ξωὴν προνοεῖ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων), καθεύδοντα δὲ καὶ μετὰ τῆς Ἡρας εἰς τὴν χωριστὴν ἐνωσιν ἀναγόμενον οὐκ ἐπιλελῆσθαι τῆς ἑτέρας, ἀλλ' ἔχοντα κάκεινην ἐνεργὸν μετ' ἐκείνης καὶ ταύτην ἔχειν. οὐ γὰρ ὡς ἡ φύσις τὰ δεύτερα ποιεῖ νοήσεως χωρὶς οὐδὲ ἀνδιὰ τὴν νόησιν ἐλαττοῦ τὴν εἰς τὰ καταδεέστερα πρόνοιαν, ἀλλ' ὅμοιος καὶ κατὰ δίκην ἄγει τὰ προνοούμενα καὶ εἰς τὴν νοητὴν ἄνεισι περιωπήν.

Δηλοῦ δὲ ἄρα τὴν τοιαύτην διαμόρφωσιν ἐξηρημένην 15 ὑπεροχὴν ἐν τῇ Ἡραντινῇ λέγων αὐτῷ τὴν πρὸς τὴν Ἡραντινήν συνουσίαν· ἐκεῖ γὰρ καὶ τὴν Ἡραντινήν ἐλθοῦσαν ἐαυτὴν ἐπιδοῦναι τῷ μεγίστῳ Διὶ. τί οὖν ἄλλο τὴν Ἡραντινήν αἰνίσσεσθαι φήσομεν ἢ τὸν τῶν ἴδεῶν τόπον καὶ τὴν νοητὴν φύσιν, εἰς ἣν ἄνεισιν διατίθεται τὸν τὸν μετέχοντα, ἀλλὰ δι' ὑπερβολὴν ἀγαθότητος καὶ ταύτῃ δευτέραν ἐνωσιν πρόστις τε ἐαυτὸν καὶ τὸ νοητὸν χαριζόμενος. τοιοῦτοι γὰρ οἱ τῶν κρειττόνων ἔρωτες, ἐπιστρέψαντες τῶν καταδεέστερων εἰς τὰ πρῶτα καὶ ἀποπληρωτικοὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀγαθῶν καὶ τελεσιουργοὶ 25 τῶν ὑφειμένων. οὐκ ἄρα τὴν ἀξίαν ἐλαττοῦ τοῦ μεγίστου Διὸς διαμόρφωσιν, αὐτοῦ πον χαμαὶ συγγινόμενον τῇ Ἡραντινῇ παραδιδούς, οὐκ ἀνασχόμενον εἰς τὸ δωμάτιον ἐλθεῖν· ἀντὶ γὰρ τῆς ἐγκοσμίου συμπλοκῆς τὴν ὑπεροχόσμιον αὐτὸν ἥρησθαι φησιν. διακόσμησιν καὶ τὸν αἰσθητὸν τόπον· ἐπεὶ

11 fort. *<εἰς>* τὰ 13 cf. Pl. polit. 272^a 18 cf. rep
VII 517^b 21 οὐκ ἔτι στρέψων, corr. b 25 αὐτοῖς

καὶ δὲ Ἡφαιστος δημιουργός ἐστιν τοῦ παντός, ὃς εἴρηται καὶ πρότερον. Εἰ δὲ βούλει καὶ τὴν τῆς Ἡρας ἐννοήσαι παρασκευήν, καθ' ἣν συνῆψεν ἑαυτὴν τῷ μεγίστῳ τῶν θεῶν καὶ προεκαλέσατο τὴν πατρικὴν τοῦ Διὸς πρόνοιαν 5 εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν γονίμων ἑαυτῆς δυνάμεων, μειζόνως οἷμαι θεάσῃ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὑμνουμένης ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ χωριστῆς ἐνώσεως τῶν θεῶν. ἔξομοιοῖ γὰρ ἑαυτὴν παντοδαπῶς τῇ μητρὶ τῶν θεῶν, ἀφ' ἣς καὶ αὐτὴν προελήλυθεν, καὶ ταῖς μερικωτέραις κοσμεῖται δυνάμεσιν τῶν ὀλι-
10 κῶν ἐν ἐκείνῃ προϋπαρχουσῶν, καὶ μόνον οὐχὶ Ἄρεαν αὐτὴν ὑφειμένην ἀποτελέσασα τῷ δημιουργῷ πρόσεισιν τοῦ παντὸς ἐπὶ τὸ σφέτερον ἀνηγμένῳ νοητόν. καὶ γὰρ δεῖ *τὴν* τῷ
1. 80. μιμουμένῳ τὸν πατέρα διὰ τῆς χωριστῆς τῶν | ἐγκοσμίων
15 ζωῆς συνάπτεσθαι μέλλουσσαν καὶ αὐτὴν πρὸς τὴν μητέραν τῶν θεῶν πάντων διακόσμων ἀφομοιῶσαι τὴν ἑαυτῆς τελειότητα, καὶ οὕτω δὴ συμφυῆ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐνστήσασθαι κοινωνίαν. αἱ μὲν οὖν χαῖται τῆς θεοῦ καὶ οἱ πλόκαμοι διασπειρόμενοί τε πανταχῇ καὶ πάλιν ὑπ' αὐτῆς ἐνιξόμενοι πάντως οὐκ ἄδηλον, ὅτι ταῖς χαῖταις εἰσὶν ἀνά-
20 λογον τῆς μητρός.

χαῖται μὲν γὰρ ἐσ ὁξὺ πεφρικότι φωτὶ βλέπονται,

φησίν τις θεῶν· καὶ γὰρ τοὺς Ἡραίους πλοκάμους φαεινοὺς δὲ ποιητὴς ἀπεκάλεσεν [Il. Ξ 176]. ἡ δὲ ζώνη τοῖς προεκληυθόσιν μὲν ἀπ' αὐτῆς, οὐκ ἀποτεμημένοις δὲ θυσάνοις κατακεκοσμημένη πρὸς τὸν ἐκεῖ ζωστῆρα τὸν ὅλον καὶ παντελῇ τὴν ἀφομοίωσιν ἔλαχεν. καὶ ἔστι ζωγόνος τις καὶ αὗτη καὶ γεννητικὴ παντὸς τοῦ πλήθους τῶν ψυχῶν, ἡς τῶν ἔξηρτημένων θυσάνων δὲριθμὸς ἐνδείκνυται συμ-
25 θοβολικῶς. τὰ δὲ ἔρματα καὶ τὰ ὑποδήματα τάς τε πρωτίστας

2 cf. p. 126, 19 10 αὐτὴν 21 cf. de or. chald. 29

25 θυσάνοις (θ. ir.), im. γρ. οὐσιν· οἵς m³

καὶ τὰς ἐδγάτας ἀπεικονίζεται τῶν ἐκεῖθεν ἀπορρεουσῶν μερικῶν δυνάμεων, ὃν αὖ μὲν περὶ τὰς ἄκρας ὑφίστανται τῆς θεοῦ δυνάμεις κάκελων ἔξεχονται, αὖ δὲ τὰς περιπέξιους αὐτῆς ὑποδέχονται πρόσδονς. ἡ δὲ ἀμβροσία καὶ τὸ ἔλαιον τῶν ἀχράντων ἐστὶν τῆς θεοῦ δυνάμεων συνθή- 5 ματα· καὶ γὰρ αἱ ἀμελλικτοὶ τάξεις περὶ αὐτὴν ὑφεστήκασιν. ὅπερ οὖν ἐκεῖ τὸ ἀδάμαστόν ἐστιν τῶν θεῶν καὶ τῆς καθαρότητος αἴτιον γένος, τοῦτο ἐνταῦθα διὰ τούτων σημαίνεται τῶν συμβόλων. καὶ γὰρ ἡ ἀμβροσία τὴν πάσης 9 ἀκαθαρσίας καὶ παντὸς μολυσμοῦ δύναμιν ὑπεραίρουσαν f. 80 v. παρίστησιν, καὶ τὸ ἔλαιον φρώμης ὃν ποιητικὸν καὶ γυμναστικὴ προσῆκον οἰκείως ἔχει τῇ Κουρητικῇ θεότητι. καὶ γὰρ οἱ πρώτιστοι Κούρητες τά τε ἄλλα τῇ τάξει τῆς Ἀθη- 388 νᾶς ἀνεῦνται καὶ περιεστέφθαι λέγονται τῷ θαλλῷ τῆς ἔλαας, ὃς φησιν Ὁρφεύς [fr. 133]. Τοιούτοις δὴ οὖν 15 συμβόλοις ἡ θεὸς αὕτη τελειωθεῖσα καὶ οἶον Ἄρεα γενομένη μερικὴ πρόσεισιν τῷ δημιουργῷ τοῦ παντὸς κατὰ ταύτην συναφθησομένη τὴν ζωῆν, καθ' ἣν διαφερόντως μιμεῖται τὸν Κρόνον, οὐκ εἰς τὸ πᾶν προϊών, ἀλλὰ χωριστὸς ὃν ἀπὸ τῶν ἐγκοσμίων, οὐδὲ περὶ τῶν τῆδε βουλευόμενος κατὰ 20 τὴν ἄγρουπνον πρόνοιαν τῶν ὅλων, ἀλλ' ἔξηρημένος τῶν αἰσθητῶν κατὰ τὸν θεῖον ὕπνον, καὶ ταύτῃ τὸν πατέρα ξηλῶν· καὶ γὰρ ἐκεῖνος καθεύδων πρώτιστος παραδέδοται τῶν θεῶν.

ἐνθα Κρόνος μὲν ἔπειτα φαγὼν δοιλόεσσαν ἐδω- 25 δὴν

κεῖτο μέγα δέγγων [Orph. fr. 115].

εὐκότως δὴ οὖν καὶ ἡ τῆς Ἡρας παρασκευὴ πρὸς τὴν ὅλην Ἄρεαν ἀποβλέπει, τοῦ Διὸς κατὰ τὸν Κρόνον ἰσταμένου καὶ διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον δμοιότητα τὴν ἐν τῇ Ἰδῃ συνουσίαν 30 προτιμῶντος τῆς εἰς τὸν κόσμον προϊούσης. ἐπεὶ καὶ δ

κεστὸς καὶ ἡ τῆς Ἀφροδίτης σύλληψις ἐπὶ πλέον αὐτὴν
 ἔξομοιοῖ πρὸς τὴν Ρέαν. ἦν γὰρ καὶ ἐκεῖ τῆς θεοῦ ταύτης
 προϋφεστῶσα μονάς, ἀνωθεν ἀπὸ τῆς συνεκτικῆς τοῦ Οὐ-
 ρανοῦ θεότητος διὰ μέσου Κρόνου προελθοῦσα καὶ κατα-
 5 λάμψασα πᾶσαν τὴν νοερὰν ζωὴν τῷ φωτὶ τοῦ κάλλους.
 1.81 τ. ἀλλ' ἡ μὲν Ἀφροδίτη τὸν κεστὸν ἐν τῷ στήθει λέγεται
 φέρειν, ὡς ἂν προβεβλημένας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ἔχουσα·
 ἡ δὲ Ἡρα κρύπτει πως αὐτὸν ὑπὸ τοῖς κόλποις, ὡς ἂν
 ἄλλην μὲν ἴδιότητα λαχοῦσα τῆς ὑπάρχεως, ἔχουσα δὲ καὶ
 10 τὸν κεστόν, καθ' ὃσον καὶ αὐτὴ πεπλήρωται τῆς ὅλης Ἀφρο-
 δίτης. οὐ γὰρ ἔξωθεν ποθεν ἐπάγεται τὴν συνάπτουσαν
 αὐτὴν πρὸς τὸν δημιουργὸν δύναμιν, ἀλλ' ἐν ἑαυτῇ καὶ
 ταύτῃ συνείληφεν. δηλοῦσι δὲ αἱ κοιναὶ προλήψεις τὴν
 τῶν θεαινῶν τούτων κοινωνίαν, ζυγίαν τε καὶ γάμων προ-
 15 στάτιν τιμῶσαι τὴν Ἡραν, ὡς ἂν ἀφ' ἑαυτῆς ἀρξαμένην
 τῶν τοιούτων ἐνεργειῶν. ἑαυτὴν γὰρ συζεύγυνυσιν τῷ δημι-
 ουργῷ κατὰ τὸν ἐν ἑαυτῇ κεστόν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἄπασιν αὐτῇ παρέχεται τὴν ἔνθεσμον πρὸς ἄλληλα
 κοινωνίαν.

20 Ἄλλὰ πῶς λέγονται πρῶτον μὲν εἰς εὐνὴν φοιτῆσαι τὴν
 ἀρχὴν φίλους λήθοντε τοκῆας, ἐπειτα μειζόνως ἀλλή-
 λοις συνάπτεσθαι νῦν δι' ἔρωτος ὑπερβολήν, ὃν δὲ Ζεὺς
 ἡράσθη τῆς Ἡρας; ἡ διττὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν εἰσιν
 αἱ ἴδιότητες καὶ τῆς ἐνώσεως ἡ μὲν συμφυὴς τοῖς ἐνιξο-
 25 μένοις, ἡ δὲ ἀνωθεν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν τελειοτέρων αἰτίων
 ἐφήκουσα. καὶ κατὰ μὲν τὴν ἑτέραν λανθάνειν λέγονται
 τοὺς ἑαυτῶν γεννήτορας, ὡς ἂν ἰδίαν ταύτην λαχοῦσαι τὴν
 ἐνώσιν, κατὰ δὲ τὴν λοιπὴν ἐπ' αὐτὰ ἀνάγεσθαι τὰ σφέ-
 τερα αἴτια· διὸ καὶ μείζονα ταύτην εἶναι καὶ τελεωτέρων
 30 ἐκείνης. ἀμφοτέρων δὲ δόμοῦ καὶ διαιωνίως οὐσῶν παρὰ

3 sc. a dis συνοχικοῖς (theol. Plat. IV 16 p. 207 ss.)
 12 αὐτὴν] αὐτῇ 13 *καὶ* Raderm.

τοῖς θεοῖς οἱ μῦθοι μερίζουσιν, ὡς τὸν ὑπνον καὶ τὴν
 ἐγρήγορσιν, ὡς τὴν πρόδοτον καὶ τὴν ἐπιστροφήν, ὡς τὴν
 μετάδοσιν | τῶν οἰκείων ἀγαθῶν εἰς τὰ δεύτερα καὶ τὴν ^{f. 81v.}
 μέθεξιν τῶν πρωτουργῶν αἰτίων· καὶ γὰρ ταῦτα συνυπάρ-
 χοντα ἀλλήλοις οἱ μυθοπλάσται τὴν ἀλήθειαν ἐπικρυπτό- 5
 μενοι χωρίζουσιν. Πάντα ἄρα κατὰ τὸν θεολογικὸν τρόπον
 Ὁμήρῳ τὰ περὶ τῆς συνουσίας λέγεται τοῦ τε μεγίστου Διὸς
 καὶ τῆς Ἡρας. μαρτυρεῖ δὲ ἄρα τούτοις καὶ δὲν τῷ Κρα-
 τύλῳ Σωκράτης [p. 404^b], οὐκ ἀλλαχόθεν αὐτὴν ἐτυμο-
 λογῶν ή̄ ἀπὸ τοῦ ἔρωτος, ὡς τῷ Διὶ, φησίν, οὗσαν ἕρα- 10
 στήν. οὐκ ἄρα κατὰ τὴν ἀπόρροητον θεωρίαν ἔγκαλέσομεν
 Ὁμήρῳ τοιαῦτα γεγραφότι περὶ τῶν μεγίστων τούτων θεῶν.
 εἰ δὲ μὴ προσήκουντα νέοις ἐστὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκούειν,
 ἀλλ' ἡμῖν, φαῖεν ἀν οἱ ποιηταὶ τῶν τοιούτων, οὐ πρὸς
 νέοντας δὲ λόγος οὐδὲ παιδευτικῶς τὰ τοιαῦτα γράφομεν, ἀλλὰ 15
 μαινομένω στόματι· καὶ ταῦτα ἡμᾶς η̄ τῶν Μουσῶν ἐργά-
 ζεται μανία, ἦς τὸν στερόμενον τῶν ἐπὶ ποιητικὰς Θύρας
 ἀφικομένων ἀτελῆ καὶ αὐτὸν καὶ τὴν ποίησιν αὐτοῦ προσ-
 ειρήκασιν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἴκανὰ τὰ εἰρημένα· περὶ
 δὲ τῶν Ἀρεως καὶ Ἀφροδίτης συνουσιῶν καὶ τῶν Ἡφαίστου 20
 δεσμῶν ἐφεξῆς διέλθωμεν. οὐδὲ γὰρ ταῦτα προσίεσθαι
 φησιν δὲ Σωκράτης [III p. 390^c] οὐδὲ τοὺς τοιούτους μύ-
 θους παραδώσειν τοῖς νέοις. τί οὖν καὶ διὰ τούτων η̄
 ποίησις αἰνίσσεται, λέγωμεν συντόμως.

10 ἔρατή Pl. 16 cf. Heraclit. fr. 12 et Phaedr. 245^a
 21 προσίεσθαι] i ex η̄

Tί αἰνίττεται ἡ μυθολογία περὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως καὶ τῶν Ἡφαιστού σεβμῶν, οἵς λέγει συνδεῖν ἀμφοτέρους τὸν Ἡφαιστόν.

τ. 522 τ. "Ἀμφω μὲν οὖν οἶδε οἱ θεοὶ περὶ πάντα τὸν κόσμον
 5 ἐνεργοῦσιν, ὃ τε Ἡφαιστος λέγω καὶ ὃ Ἄρης, ὃ μὲν δια-
 κόλων τὰς ἐναντιώσεις τοῦ παντὸς καὶ ἀνεγείρων ἀεὶ καὶ
 σώζων ἀτρέπτως, ἵνα τέλειος ὁ κόσμος ἢ πᾶσιν τοῖς εἴδεσιν
 συμπεπληρωμένος, ὃ δὲ τὴν δῆλην αἰσθητὴν διακόσμησιν
 τεχνικὴν ἀπεργαζόμενος καὶ λόγων φυσικῶν καὶ δυνάμεων
 10 ἀποπληρῶν, καὶ περὶ μὲν τὸν οὐρανὸν εἴκοσι τρίποδας
 ὑφιστάς, ἵνα τῷ τελεωτάτῳ τῶν πολυέδρων αὐτὸν κατακοσμῇ
 σχημάτων, τὰ δὲ ὑπὸ σελήνην ποικίλα καὶ πολύμορφα δια-
 πλάττων εἴδη".

πόρπας τε γναπτάς θ' ἔλικας κάλυκας τε καὶ
 15 ὅρμους [Il. Σ 401]

κατὰ τὴν ἔντεχνον ποίησιν δημιουργῶν. καὶ δὴ καὶ Ἀφρο-
 δίτης ἄμφω δέονται κατὰ τὰς ἐαυτῶν ἐνεργείας, ὃ μὲν ἵνα
 τοῖς ἐναντίοις ἀρμονίαν ἐμποιήσῃ καὶ τάξιν, ὃ δὲ ἵνα τοῖς
 αἰσθητοῖς δημιουργήμασιν κάλλος ἐναπεργάσηται καὶ ἀγλαΐαν,
 20 ὅση καὶ τόνδε τὸν κόσμον κάλλιστον ἀποτελέσαι τῶν ὁρω-
 μένων ἥδυνατο. πανταχοῦ δὲ τῆς Ἀφροδίτης οὗσης ὃ μὲν
 "Ἡφαιστος αὐτῆς ἀεὶ κατὰ τὰς ὑπερτέρας μετέχει τάξεις, ὃ
 δὲ Ἄρης κατὰ τὰς ὑποδεεστέρας· οἷον εἰ ὃ Ἡφαιστος ὑπερ-
 κοσμίως, ὃ Ἄρης ἐγκοσμίως, καὶ εἰ ἐκεῖνος οὐρανίως, ὑπὸ
 25 σελήνην οὗτος. διὸ καὶ ὃ μὲν κατὰ βούλησιν τοῦ Διὸς
 ἄγεσθαι λέγεται τὴν Ἀφροδίτην, ὃ δὲ μοιχεύειν αὐτὴν με-
 μυθολόγηται. τῷ μὲν γὰρ δημιουργῷ τῶν αἰσθητῶν κατὰ
 φύσιν ἐστὶν ἡ πρὸς τὴν καλλοποιὸν αἴτιαν καὶ συνδετικὴν
 κοινωνία, τῷ δὲ τῆς διαιρέσεως προστάτην καὶ τῆς ἐναντιώ-

10 cf. Il. Σ 373 14 γναπτάς ut Homeri Townl., γναμ-
 πτάς cett. 20 cf. Tim. 30¹ 22 μετέχει] ἐ ir. m³ | τάξεις]
 ει ex i m³ 25 οὗτος] ὁ αὐτός

σεως τῶν ἐγκοσμίων ἀλλοτρία πώς ἔστιν η τῆς ἑνώσεως 389
χορηγὸς δύναμις· τοῖς γὰρ συναγωγοῖς | τὰ διακριτικὰ f. 82 v.
γένη τῶν θεῶν ἀντιδιήρηται. ταύτην τούννυ τὴν τῶν
ἀνομοίων αἰτίων σύμπνοιαν οἱ μῦθοι μοιχείαν προσειρήκα-
σιν. ἔδει δὲ ἄρα τῷ παντὶ καὶ τῆς τοιαύτης κοινωνίας, 5
ἵνα καὶ τὰ ἑναντία συναρμοσθῇ καὶ δὲ ἐν τῷ κόσμῳ πόλε-
μος τέλος ἔχῃ τὴν εἰρήνην. ἐπειδὴ δὲ ἄνω μὲν ἐν τοῖς
οὐρανίοις τὸ κάλλος προλάμπει καὶ τὰ εἴδη καὶ ή ἀγλαῖα
καὶ τὰ Ἡφαιστότευκτα δημιουργήματα, κάτω δὲ ἐν τῇ γε-
νέσει τῶν στοιχείων ή ἀντίθεσις καὶ ή μάχη καὶ ἑνάντιωσις 10
τῶν δυνάμεων καὶ ὅλως τὰ Ἀρεϊκὰ δῶρα, διὰ δὴ τοῦτο καὶ
τὴν σύνερξιν τοῦ Ἀρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἐφορᾶ μὲν
ἄνωθεν δὲ Ἡλιος, μηνύει δὲ τῷ Ἡφαιστῷ, καθ' ὃσον αὐτοῦ
συνεργεῖ ταῖς ὅλαις ποιήσειν. δὲ δὲ Ἡφαιστος δεσμοῖς περι-
βάλλειν αὐτοὺς λέγεται παντοίοις ἀφανέσι τοῖς ἄλλοις, ὡς 15
ἐν καὶ τὰ γενητὰ κατακοσμῶν τοῖς τεχνικοῖς λόγοις καὶ
μίαν σύστασιν ἀπεργαζόμενος ἐκ τε τῶν Ἀρεϊκῶν ἑναντιώ-
σεων καὶ τῶν συναρμοστικῶν τῆς Ἀφροδίτης ἀγαθῶν· δεῖ
γὰρ ἀμφοῖν τῇ γενέσει. ἐπεὶ δὲ ἄλλοι μὲν οἱ δεσμοὶ τῶν
οὐρανίων, ἄλλοι δὲ οἱ τῶν ὑπὸ σελήνην (οἱ μὲν γάρ εἰσιν 20
ἄλυτοι, καθάπερ φησὶν δὲ *Tίμαιος* [p. 43^a], οἱ δὲ λυτοί),
διὰ δὴ τοῦτο λύει πάλιν δὲ Ἡφαιστος τοὺς δεσμούς, οἷς
τὸν Ἀρη συνέδησε καὶ τὴν Ἀφροδίτην, καὶ τοῦτο διαφερόν-
τως ποιεῖ τῷ Ποσειδῶνι πειθόμενος· ὃς δὴ τὴν ἀειγενεσίαν
σώζεσθαι βουλόμενος καὶ τὸν κύκλον τῆς μεταβολῆς εἰς 25
ἕαυτὸν ἀνακυκλεῖσθαι τά τε γενόμενα φθορᾶς ἀξιοῖ καὶ τὰ
φθαρέντα εἰς γένεσιν ἀναπέμπει. Τί οὖν θαυμαστόν, | εἰ f. 83 r.
καὶ Ὁμηρος ὑπὸ τῶν Ἡφαιστού δεσμῶν τόν τε Ἀρεα καὶ
τὴν Ἀφροδίτην συνδεῖσθαι φησιν, ὅπου καὶ δὲ *Tίμαιος*
τοὺς λόγους τοὺς δημιουργικούς, οἷς οἱ κατ' οὐρανὸν τὰ 30
γενητὰ συνιστᾶσιν, δεσμοὺς προσειρήκεν [p. 31^c]; πῶς δὲ

οὐ κατὰ τὴν <τῶν> πραγμάτων λέγεται φύσιν τὸ λύειν αὐτὸν τὰ δεδεμένα τῶν γενεσιονογῶν δεσμῶν λυτῶν ὑπαρχόντων; καὶ ἔοικεν ὅ τε ὅλος δημιουργὸς ἐκ τῶν ἐναντίων στοιχείων τὸν κόσμον συνιστάς καὶ δι' ἀναλογίας ἐν αὐτῷ 5 φιλίαν ἀπεργαζόμενος συνάγειν εἰς ταῦτὸν τὰς Ἡφαίστου καὶ Ἀρεώς καὶ Ἀφροδίτης ἐνεργείας, καὶ γεννῶν μὲν τὰς ἐναντιώσεις τῶν στοιχείων κατὰ τὸν ἐν ἑαυτῷ γεννᾶν Ἀρεα, φιλίαν δὲ μηχανώμενος κατὰ τὴν τῆς Ἀφροδίτης δύναμιν ἐνεργεῖν, συνδέων δὲ τοῖς Ἀρειοῖς τὰ Ἀφροδίσια καὶ τὴν 10 Ἡφαίστου τέχνην ἐν παραδείγματι προειληφέναι· πάντα γάρ ἔστιν αὐτὸς καὶ μετὰ πάντων ἐνεργεῖ τῶν θεῶν. καὶ δὴ καὶ οἱ νέοι δημιουργοὶ τὸν σφέτερον πατέρα μιμούμενοι ξῶά τε ἀπεργάζονται θνητὰ καὶ φθίνοντα πάλιν δέχονται, τῷ Ἡφαίστῳ συναπογεννῶντες τοὺς ἐνταῦθα δεσμοὺς καὶ 15 τῆς λύσεως αὐτῶν προειληφότες αὐτοὶ τὰς αἰτίας· πανταχοῦ γὰρ ὁ τὸν δεσμὸν περιέχων καὶ τὴν τῆς λύσεως οἶδεν ἀνάγκην.

IS

Τίνα ὥητέον πρὸς τὰς τοῦ Σωκράτους
ἐπιστάσεις περὶ φιλοχρηματίας τῆς παρ' Ὁμήρῳ τοῖς
ηρωσιν ἀποδιδομένης.
20

Τοσαῦτα καὶ πρὸς ταύτην εἰδήσθω τοῦ Σωκράτους τὴν
1.83 τ. ἐπίστασιν· μετὰ δὲ ταύτην ἐπεῖνα ἐπισκεπτέον, ὅσα δὴ φη-
σιν τὸ φιλοχρήματον ἡμῶν αὔξειν τῆς ψυχῆς. τί γὰρ βουλό-
μενος ὁ Φοῖνιξ τῷ Ἀχιλλεῖ συνεβούλευεν δῶρα μὲν λαβόντι
25 τῆς μήνιος ἀπαλλάττεσθαι, ἄλλως δὲ μή; τί δὲ Ἀχιλλεὺς ὁ
καὶ παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος δῶρα λαμβάνων ὑπὲρ τῆς
ὑβρεως καὶ τὸν τοῦ Ἐκτορος νεκρὸν οὐκ ἄλλως ἀποδιδοὺς
ἢ μετὰ χρημάτων λήψεως; δὲ γὰρ τῶν τοιούτων κατήκοος
γιγνόμενος δεινὴν καὶ ἀπλήρωτον τὴν ἐπιθυμίαν περὶ τὴν

2 λυτῶν] αὐτῶν 10 ἕαρ (i. e. ἄρ) ex γάρ m³ uv.

11 cf. Tim. 42^d 13 δέχονται exp. m³ uv. 16 ὁ ss. m³
18 cf. Pl. III 390^d sq.

τῶν χρημάτων πτῆσιν ἀπεργάζεται. Πρὸς δὴ ταῦτα καὶ
ἡμεῖς ἐν βραχεῖ λέγωμεν, ὅτι καὶ ὁ Φοῖνιξ συνεβούλευε
χρήματα λαβόντι παύεσθαι τῆς ὀργῆς, καὶ Ἀχιλλεὺς λαβὼν
ἀπηλλάττετο, τεκμήριον ἄμφω ποιούμενοι τὴν τῶν χρημάτων
δόσιν τῆς τοῦ διδόντος μεταμελείας, ἀλλ’ οὐχ ὡς τὸ φιλο-
χρήματον ἀποπιπλάντες τῆς ψυχῆς, οὐδὲν δὲ οὐδὲν τῆς
εὐδαιμονίας ἥγούμενοι τὴν τῶν χρημάτων αὔξησιν. οὐδὲ
γὰρ τὴν ἀρχὴν αὐτοὶ τὰ χρήματα ἤτησαν, ἀλλὰ προτεινό-
μενα ἐδέξαντο. εἰ δὲ καὶ τοῦ Ἐκτορος τὸν νεκρὸν χρημά-
των ἀπέδοτο τῷ πατρὶ, τάχα μὲν καὶ ἔθος τι τοιοῦτον εἶναι 10
φήσομεν, λύτρα δέχεσθαι τῶν πολεμίων σωμάτων. δεῖ δὲ
αὖτε καὶ συννοεῖν, ὅτι στρατηγικὸν καὶ τοῦτο εἴποι τις ἄν,
τὸ τῶν ἀνταγωνιστῶν περικόπτειν τὴν εὐπορίαν, αὔξειν δὲ
τὰ τῶν οἰκείων ἐν ἀλλοτρίᾳ χώρᾳ πολεμεῖν ἀναγκαῖομένων.
ἀλλὰ ταῦτα πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα τοῖς μὲν ἥρωσιν ἐκείνοις 15
λόγον τινὰ εἶχεν ὑπ' αὐτῶν προαττόμενα, καὶ περιστατικῶς
ἐνεργοῦσιν καὶ κατ' ἄλλα ἔθη τὰς πράξεις μετιοῦσιν* τοῖς f. 84 r.
δὲ ὑπ' αὐτῷ νομοθέτη τρεφομένοις ἀνεπιτήδεια πάντως ἐστὶν
ἀκούειν, ὃν αἱ τε φύσεις φιλόσοφοι καὶ ἡ παιδεία πρὸς
ταύτην βλέπουσα τὴν ξωὴν παραδέδοται, πτῆσις δὲ καὶ 20
περιουσίαι παντελῶς ἀφήρηνται. εἰ δὲ βούλεσθε, κάκεῖνα
προσθῶμεν τοῖς εἰρημένοις ὑπὲρ Ἀχιλλέως, ὅτι καὶ τῷ
Ἀγαμέμνονι φιλοχρηματίαν αὐτὸς ἐγκαλεῖ καὶ ὡς ἐπονεί-
διστον διαβάλλει τὸ πάθος.

*Ατρείδη κύριστε φιλοκτεανώτατε πάντων [Π. A122]. 25
καὶ τὴν δλιγωρίαν ἥν ἔχει περὶ τὴν τῶν χρημάτων πτῆσιν
αὐτὸς παρίστησι λέγων, ὅτι πάντα κατορθῶν καὶ πόλεις
ἀνδραποδιζόμενος καὶ αἰχμαλώτους λαμβάνων σμικρὰ ἐκ
πολλῶν κομιζόμενος οὐ διαφέρεται καὶ ὡς τῶν δλων ἐπι-
τρέπει τῷ Ἀγαμέμνονι τὴν διανομήν, ἐν οὐδενὸς μέρει τὴν 30
τε παρουσίαν αὐτῶν καὶ τὴν αὔξησιν τιθέμενος.

ἔγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
ἔργομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίξων
[Π. Α 167 sq.].

4 ἔτι δὲ οὐδὲ προτείνοντος τοῦ Ἀγαμέμνονος τὰ δῶρα προσ-
390 ίκατο [τε] τὴν ἀρχήν, ὅτε μήπω καιρὸν ὥετο τῆς πρὸς
αὐτὸν εἶναι διαλλαγῆς. οὗτως οὐχ ἡ τῶν χρημάτων ὑπό-
σχεσις ἡμερώτερον αὐτὸν ἐποίει περὶ τὸν ὑβριστήν, ἀλλὰ
καὶ ὅτε προσήκειν ὑπέλαβεν καταλῦσαι τὴν μῆνιν, αὐτὸς
10 μὲν ὡς τῷ φίλῳ τιμωρήσων παρεσκευάζετο, τὰ δὲ δῶρα
ὑπὲρ ἐκείνου μήτε ἐπιστρεφομένου πρὸς αὐτὰ τοῦ Ἀχιλλέως
μήτε προστίθεσθαι τι τοῖς αὐτοῦ νομίζοντος ἀγαθοῖς ἀπε-
πληροῦτο. δηλοῦ δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ πλήθος τῶν ἐν τῷ ἀγῶνι
184. προτεθέντων ἄθλων τὴν περὶ ταῦτα | διλιγωδίαν. καὶ γὰρ
15 ἕκαστον τῶν ἀγωνιστῶν τοῖς προσήκουσιν δῶροις ἐφιλο-
φρονήσατο, τὸν <δὲ> Νέστορα δι' ἡλικίαν ἄθλεῖν οὐ δυνά-
μενον τῇ χρυσῇ φιάλῃ τῶν ἄλλων διαφερόντως ἐδωρήσατο.
πῶς οὖν φιλοχρήματος καθ' Ὁμηρον ὁ χρώμενος εἰς δέον
τοῖς χρήμασιν, καὶ παρόντων διλιγωδῶν καὶ ἀπόντα μὴ περι-
εργαζόμενος καὶ ἐλασσοῦσθαι περὶ αὐτὰ τῶν ἄλλων ἀνεγό-
20 μενος καὶ ὀνειδίζων ἐν μέσοις τοῖς Ἐλλησιν ὡς νόσημα
ψυχῆς τὸ πάθος τῷ πλεονάζοντι κατὰ τὴν τῶν χρημάτων
ἄμετρον ὄφεξιν; πῶς δὲ ὁ Φοῖνιξ φιλοχρηματίας διδάσκαλος,
ἔθος τι παλαιὸν Ἐλληνικὸν ἀποπληροῦν κελεύων; οὕτω
γάρ, φησί,

25 καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν,
δωρητοί τ' ἐπέλοντο παραρρητοί τ' ἐπέεσσιν [Π.
I 524. 526].

ἀλλὰ ταῦτα μὲν τοῖς ἡρωϊκοῖς πρέποντα χρόνοις καὶ τοῖς
ἔθεσιν, οὓς ἐκεῖνοι πρὸς ἀλλήλους ἐχρῶντο, τῆς ἀκροτάτης
ἡξιωται παρ' Ὁμήρῳ μιμήσεως. τοῖς δὲ παρ' ἡμῖν τρεφο-

2 ἐπήν κε κάμω 9 παρεσκευάσατο m^2 | δὲ ss. m^2
12 cf. Il. Ψ 262 sqq. 615 sqq. 23 τι] ἔστι (ἔστι ἔθος b)

μένοις νέοις πολλοῦ δεῖ τὰ τοιαῦτα προσήκειν, οἷς οὐδὲν ἔργον ὑπὸ τοῦ νομοθέτου προστέτακται πλὴν τῆς παιδείας καὶ τῆς εἰς ἀρετὴν ἀγωγῆς· χρημάτων δὲ ἐπιμέλεια καὶ τῶν ἀναγκαίων τοῖς τὸν θυητὸν βίον διαξῶσιν φροντὶς ἄλλοις παραδέδοται τοῖς εἰς τὴν πάτω πόλιν τελοῦσιν.

I2 *Πῶς δεῖ ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τῆς φαινομένης περὶ τὸ θεῖον ὀλιγωφίας ἐν τῇ ποιῆσει τῶν ἥρωών.*

Τούτων δὲ αὖτὸν εἰδημένον τρόπον ἔχόντων ἐπόμενον ἀν εἴη καὶ τὰ ἄλλα ἐφεξῆς ἀνεγεῖδαι τῶν ἀπορημάτων, ὅσα 9 τῷ Ἀχιλλεῖ τὴν | περὶ τὸ θεῖον ὀλιγωφίαν ἔγναλεῖ. πῶς f. 85r. γὰρ *〈οὐ〉* τοιοῦτος δὲ πρὸς μὲν τὸν Ἀπόλλω τοιαῦτα ἀποτολμῶν φθέγγεσθαι·

ἔβλαψάς μ' ἐκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων [Il. X 15],

πρὸς δὲ τὸν ποταμὸν Ξάνθον διαμαχόμενος ὅντα θεόν, ἀντὶ 15 δὲ τοῦ Σπερχειοῦ τῷ Πατρόκλῳ νεκρῷ ὅντι προσάγων τὰς τρίχας [Il. Ψ 141 sqq.]; ὅτι μὲν οὖν εἶπερ τις ἄλλος τῶν ἥρωών καὶ Ἀχιλλεὺς περὶ τὰ θεῖα καθ' Ὁμηρόν ἐστιν ἀσφαλέστατος, δῆλος καὶ τὸν Ἀπόλλω θεραπεύειν αὐτὸς συμβουλεύων θυσίαν τε πέμπειν τῷ θεῷ παρασκευάζων τὸνς 20 "Ελληνας καὶ τὸν ἵερέα τοῦ θεοῦ παντοδαπῶς ἐκμειλίττεσθαι, καὶ τοῖς τῆς Ἀθηνᾶς ἐπιφοιτησάσης αὐτῷ προστάγμασιν ἐτοίμως πειθόμενος, καὶ ἐπάδων τῷ θυμῷ, καὶ τὸ περὶ τὸνς 25 θεοὺς σέβας καὶ μέχοι τῆς ἀλογίας διατείνων, καὶ πάντων μάλιστα πεπεισμένος, ὅτι τὸ τοῖς θεοῖς ὑπηρετεῖν καὶ τῆς τῶν κρειττόνων βούλήσεως ἐξάπτειν ἑαυτὸν ἀνυσιμώτατόν 27 εῖστι πρὸς τὴν ἐκείνων εὐηκοῖαν, σπένδων τε τῷ Διὶ

19 cf. A 64 sqq. 127 sqq.
ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλνον αὐτοῦ

22 cf. A 216

25 cf. A 217

27 cf. II

225 sqq. | τῷ

καὶ εὐχόμενος μετὰ τῆς πρεπούσης τοῖς θεοῖς ἐπιστήμης.
καὶ γὰρ τὸ προκαθῆραι τὴν φιάλην καὶ τὸ μόνω τῷ Διὶ ταύτην ἔξαίρετον ἀνεῖναι καὶ τὸ ἐν μέσῳ ἕρκει στάντα τὸν
ἐκ μέσου τοῦ κόσμου πανταχοῦ διήκοντα καλεῖν τῆς περὶ
5 τὸ θεῖόν ἐστιν εὐλαβείας καὶ τῆς γνώσεως τῶν οἰκείων τοῖς
τιμωμένοις συνθημάτων τεκμήριον ἐναργές. εἰ δὲ πρὸς τὸν
Ἀπόλλω Θρασύτερον τοῦ δέοντος ἀπέρριψεν, ἐννοεῖν χρὴ τὰς
Ἀπολλωνιακὰς τάξεις ἄνωθεν ἄχρι τῶν τελευταίων διηκού-
9 σας, καὶ τὰς μὲν θείας οὖσας, τὰς δὲ ἀγγελικάς, τὰς δὲ δαι-
13. 85 v. μονίας, καὶ ταύτας πολὺ ειδῶς μεριζομένας· καὶ ὡς οὐ
πρὸς τὸν θεὸν ἀποτείνεται διὰ τῶν τοιούτων ὁμιάτων, ἀλλὰ
πρὸς τὸν δαιμόνιον, καὶ τοῦτον οὐ τὸν πρώτιστον καὶ τοῖς
ὅλικὴν ἔχουσιν ἐπικράτειαν συντεταγμένον, ἀλλὰ τὸν τῶν
καθ' Ἑκαστα προσεχῶς ἐπιστατοῦντα καὶ (τί γὰρ οὐ δεῖ λέ-
15 γειν σαφῶς;) τὸν τοῦ Ἔκτορος αὐτοῦ φρουρόν. λέγει γέ
τοι διαρρήδην δ ποιητής·

αὐτῷ γὰρ ἐκάεργος Ἀγήνορι πάντα ἐοικώς
ἐστη πρόσθ' Ἀχιλῆος [Il. Φ 600 sq.].

τοῦτον τοίνυν τὸν Ἀπόλλω, καθ' ὅσον αὐτῷ πρὸς τὴν
20 πρᾶξιν ἐμποδὼν γίνεται φυλάττων ἀπαθῆ τὸν πολέμιον,
ὅλοώτατον ἀποκαλεῖ, καὶ οὐ περὶ αὐτὸν πλημμελεῖ τὸν
θεόν, ἀλλὰ τὸν ἐν τοῖς μερικωτάτοις τεταγμένον τῆς
Ἀπολλωνιακῆς σειρᾶς. καὶ δεῖ μὴ πάντας τὸν λόγονς μη-
δὲ τὰς ἐνεργείας εἰς ἐκεῖνον ἀναπέμπειν τὸν πρώτιστον,
25 ἀλλὰ καὶ τὰς δευτέρας αὐτοῦ καὶ τοίτας ἀναλογίζεσθαι προ-
όδους, οἷον τίς μὲν δ τῷ Διὶ σύνθακος καὶ τοῖς Ὄλυμπίοις
θεοῖς, τίς δὲ δ τὴν ἥλιακὴν σφαιραν ἐπιστρεφόμενος, τίς
δὲ ὁ ἀέριος Ἀπόλλων, τίς δὲ ὁ χθόνιος, τίς δὲ δ τῆς
Τροίας προστάτης, τίς δὲ δ τοῦ Ἔκτορος ἴδιως προνοῶν,
30 περὶ οὗ καὶ δ ποιητής λέγει·

12 καὶ ἐν τοῖς ποιητής ss. ὅτι m³ u.

13 συντεταγμένον] συν ss. 18 πρόσθε ποδῶν Hom.

16 post
23 ἀπο-

φέχετο δ' εἰς Ἀΐδαο, λίπεν δέ εἰ Φοῖβος Ἀπόλλων [Π. X 213].

εἰς γὰρ ταύτας ἀπάσας βλέποντες τὰς τάξεις δυνησόμεθα καὶ τοὺς τοῦ Ἀχιλλέως λόγους πρός τινα τοιαύτην μερικὴν δύναμιν ἀναφέρειν, σώξειν μὲν τὸ προνοούμενον ἐθέλονταν, 5 ἐμποδίζονταν δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ περὶ τὰς κατορθώσεις. καὶ γὰρ τὸ ἔβλαψας οἰκείως ἀν ἔχοι πρὸς τὸν τοιοῦτον δαιμονα, τοῦ τέλους τῶν παρόντων πόνων αὐτὸν ἀφαιρούμενον. f. 86r. καὶ τὸ ὄλοώτατε δηλοῦ σαφῶς τὸν διαφερόντως αὐτῷ τῶν ἄλλων θεῶν τε καὶ δαιμόνων ἐναντιούμενον· ὁ γὰρ τὸν 10 μάλιστα λυπήσαντα φυλάττων ἀπαθῆ παντὸς μᾶλλον ἐμποδὼν γίνεται τῷ λυπηθέντι πρὸς τὴν τῆς τιμωρίας ἀπατησιν. εἰ δὲ μηδὲ οὗτος ὁ τρόπος τῶν λόγων ἀξήμιος τῷ Ἀχιλλεῖ γέγονεν, ἀλλὰ μικρὸν ὑστερον καὶ αὐτὸς ὑπὸ δή τινος Ἀπολλωνιακῆς δυνάμεως ἀναιρεῖσθαι λέγεται. 15

ὅτε κέν σε Πάροις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων

ἐσθλὸν ἔόντ' ὀλέσωσιν [Π. X 359 sq.],

πῶς οὐχὶ καὶ διὰ τούτων ἡμᾶς ἡ ποίησις περὶ τὸ θεῖον σωφρονεστέρους ποιεῖ καὶ τὸ δαιμόνιον; καίτοι με οὐ λέ- 391 λήθεν, ὅτι τοῖς περὶ τὰς τελετὰς δεινοῖς πολλὰ τοιαῦτα περὶ 20 τοὺς δαιμονας ἀποτετόλμηται· ἀλλ' ἵσως ἐκείνοις μὲν ὑπὸ θειοτέρων δυνάμεων φρουρούμενοις οὐδεμίαν τὰ τοιαῦτα ξημίαν ἐπάγειν ἔστιν ἴκανά, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀνθρώποις ἐπεται δίκη σωφρονίζουσα τὴν ἐν τοῖς λόγοις πλημμέλειαν.

Καὶ μὴν καὶ περὶ τῆς πρὸς τὸν Ξάνθον αὐτοῦ λεγο- 25 μένης μάχης οὐ χαλεπὸν ἀπαντᾶν. οὐ γὰρ πρὸς αὐτὸν τὸν θεὸν ἀπειθῆς ἦν, ἀλλ' ἡ πρὸς τὸ φαινόμενον ὕδωρ ἐμποδίζον αὐτῷ τὴν κατὰ τῶν πολεμίων δομὴν ἢ πρός τινα τῶν ἐγχωρίων δυνάμεων μετὰ θεῶν συμμάχων ἥγωνταίτο· καὶ γὰρ Ἀθηνᾶς καὶ Ποσειδῶνος αὐτῷ παρόντων καὶ 30

13 εἰ m³] ἵνα m¹ | μηδὲ] δὲ exp. m² 20 cf. Apul. met. III 16 pap. Leid. V II 16 IV 34 (Neue Jahrb. Suppl. XVI) 22 τὰ τοιαῦτα ξημίαν im. add. m³

συμπνεόντων ἀνθίστατο. καὶ μοι δοκεῖ κατὰ πάσας τὰς διαφορὰς ἡ ποίησις τοὺς ἀγῶνας διαπλέκουσα, καὶ τότε μὲν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους μάχας ἴστοροῦσα, τότε δὲ τῶν 5 κρειττόνων γενῶν, ὥσπερ ἐν τῇ καλούμενῃ θεομαχίᾳ, καὶ f. 86 v. ταύτην παραδοῦναι τὴν ἀντίστασιν τῶν ἡρώων πρὸς τινας δαιμονίας φύσεις, ἐνδεικνυμένη τοῖς τῶν τοιούτων ἐπαίειν δυναμένοις, ὅτι καὶ τὰ πρώτιστα τῶν τελευταίων ἔξισοῦται πως τοῖς ἐσχάτοις τῶν πρώτων, καὶ διαφερόντως ὅταν ὑπ' αὐτῶν κινῆται καὶ φρουρῇται τῶν θεῶν. καὶ οὐκ 10 Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν Ξάνθον μόνος, ἀλλὰ καὶ Ἡρακλῆς οὕτω πρὸς τὸν Ἀχελῷον διαγωνίσασθαι λέγεται, πρὸς ὃν καὶ δ. Ἀχιλλεὺς τὴν ἕαυτοῦ ξωὴν ἐπανάγων οὐδὲ τοὺς τοιούτους ἀγῶνας ἀπεσείτε.

Tὸ δὲ δὴ τοίτον τῶν προκειμένων ζητημάτων διαλύ-
15 σομεν λέγοντες, ὅτι πρώτιστον μὲν ἦν τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ προ-
ηγούμενον ἀγαθὸν ἐπανελθόντι τῷ Σπερχειῷ τὰς τρίχας
ἀποκείρασθαι κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν· ἀπογυνόντι δὲ ἄρα τῆς
ἐπανόδου καὶ τοῦτο πεισθέντι προειπούσης τῆς μητρός·

αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἐκτορα πότμος ἐτοί-
20 μος [Π. Σ 96],

πῶς οὐχὶ τὸ δεύτερον ἦν ἀναγκαῖον εἰς τιμὴν τοῦ φίλου
τὰς κόμας ἀφελεῖν; ἐπεὶ καὶ δι παρ' ἡμῖν Σωκράτης δέχε-
ται τοὺς στεφάνους, οὓς δὲ Ἀλκιβιάδης ἔφερεν τῷ θεῷ, καὶ
ἀναδεῖται καὶ οὐδὲν οἴεται πλημμελές οὔτε αὐτὸς ποιεῖν οὔτε
25 ποιοῦντα τὸν νεανίσκον περιορᾶν· καὶ ταῦτα ἐν Ἀλκιβιάδῃ
δευτέρῳ [p. 151^a] παρειλήφαμεν. ἐῶ λέγειν, ὡς οὐδὲν ἵεται
πω τοῦ ποταμοῦ γεγόνεσαν αἱ τρίχες· δὲ γάρ μετὰ τὴν
ἐπάνοδον ἵεταις αὐτὰς ἀνήσειν ἐπαγγειλάμενος ἀφαιρεθεὶς
τῆς ἐπανόδου συναφήρηται καὶ τῆς τῶν τριχῶν ἀφιερώσεως.

5 θεομαχία (sc. in Iliadis T)

117 16 ἀγαθὸν] an καθῆκον?

10 cogitare videtur de Σ

24 οὐδὲν] ν ss. m³

III Πῶς ἀπολογητέον ὑπὲρ τῆς τῶν ἡρώων ἐν τῇ ποιήσει περὶ τὸν βίον φαινομένης ὀλιγωδίας ἢ ὅλως ἀτόπου παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐν τοῖς μύθοις ἴστορίας.

Ἄλλὰ τούτων μὲν ἔδην· ὑπόλοιπον δέ ἔστι μοι περὶ τῶν f. 87r.
εἰς τὸν "Εκτορα τῷ Ἀχιλλεῖ πεπραγμένων καὶ τῶν περὶ τὸ 5
σῆμα ἔλξεων τοῦ Πάτροκλου, καὶ ὃν εἰς τοὺς ζωγρηθέντας
ἔδρασεν ἐμβαλὼν εἰς τὴν πυράν, τὸν εἰκότα λόγον ἀπο-
δοῦνται. ταῦτα γὰρ οὐκ ἀληθῆ περὶ ἀνδρὸς λέγεσθαι φησιν
ὁ Σωκράτης [p. 391^c], ὃς ἦν θεᾶς παῖς καὶ Πηλέως τοῦ
σωφρονεστάτου, καὶ ἀπὸ Διὸς φύντος καὶ ὑπὸ τῷ σοφω- 10
τάτῳ Χείρωνι τεθραμμένου. εἴρηται μὲν οὖν καὶ ὑπὸ τῶν
παλαιῶν, ὡς Θετταλικόν τι τοιοῦτον ἔθος ἦν (καὶ ὁ Κυρη-
ναῖος μαρτυρεῖ ποιητής·

πάλαι δ' ἔτι Θεσσαλὸς ἀνὴρ

ὅν στάζει φθιμένων ἀμφὶ τάφον φονέας) 15
καὶ ὡς ταῦτα συμπληροῦντα τὴν περὶ τὸν Πάτροκλον δύσιαν
παρελληπται. εἰ δὲ καὶ ὁ "Εκτωρ εἶλκε τὸν Πάτροκλον ὅντα
νεκρόν, ἵνα

ἀπ' ὕμοιϊν κεφαλὴν τάμοι ὀξέῃ χαλκῷ,

τὸν δὲ νέκυν τροφῆσιν ἐρυσάμενος κυσὶ δοῖη 20
[Π. P 126 sq.],

καὶ ταῦτα οὐκ ἡγνόησεν, ἀλλ' εἰπούσης ἔγνω τῆς "Ιριδος"
μάλιστα δὲ φαίδιμος "Εκτωρ

ἐλκέμεναι μέμονεν, κεφαλὴν δέ ἐν θυμὸς ἀνώγει
πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσι ταμόνθ' ἀπαλῆς ἀπὸ δει- 25
ρῆς.

ἀλλ' ἄνα μηδ' ἔτι κεῖσον σέβας δέ σε θυμὸν ἴκέ-
σθω,

6 ὕν m³] ὁ⁶ 14 Callim. fr. 466 (locum indicant ipsis
versibus non allatis schol. X 397) 20 τρωῆσιν (ω ir.) |
ἐρυσάμενος Hom. | δώῃ (ω ex o; i ss. m³ uv.)

Πάτροκλον Τρώγησι κυρίν μέλπηθρα γενέσθαι
[Π. Σ 175 sqq.],

πῶς οὐ τὴν πρέπουσαν αὐτῷ δίκην ἀποδίδωσιν ἔλικων περὶ
τὸν τοῦ Πατρόκλου τάφον καὶ ταύτῃ τὸν φίλον τιμῶν, καὶ
5 τῆς μὲν ἐννοίας αὐτὸν διὰ τῆς ἔλξεως τὴν τιμωρίαν εἰσπροστέ-
μενος, μὴ ποιήσαντα δὲ ὅσα προούθετο τοῖς οἰκείοις ἀποδι-
δοὺς καὶ ταφῆς ἀξιωθῆναι συγχωρῶν. ὁ γὰρ τοιαῦτα μέ-
τρα ταῖς πράξεσιν ἐπάγων κατὰ τὴν ὄλην δίκην ἐνεργεῖ καὶ
f. 87v. τὴν πρόνοιαν τῶν θεῶν. διὸ καὶ δ | ποιητὴς ὑπηρε-
10 τοῦντα ταῖς τῶν πρειτόνων βουλήσεσιν αὐτὸν ἡμερώτερα
περὶ τὸν Ἐπτορά βουλεύεσθαί φησιν, ὡς καὶ ταῖς ἑαυτοῦ
γερσὶν θεραπεῦσαι τὸ λείψανον.

τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ ἔχρισαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἥδε χιτῶνα,
15 αὐτὸς τὸν γ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας

[Π. Ω 587 sqq.].

πάντα ἄρα κατὰ τὸ προσῆκον αὐτῷ μέτρον ἀποδέδοται τὰ
περὶ τοὺς ἀπελθόντας ἐνεργήματα· τόν τε γὰρ φίλον δια-
φερόντως ἐτίμησεν οὐ μόνον καταγωνισάμενος τὸν πολέμιον,
20 ἀλλὰ καὶ τῆς ἐννοίας αὐτὸν τῆς ἀνοσίου δίκην εἰσπραξά-
μενος· καὶ αὖ πάλιν τῷ πολεμίῳ τῆς ὕβρεως ἀμοιβὴν τὴν
τε περὶ τὸν Πρίαμον φιλανθρωπίαν καὶ τὴν περὶ αὐτὸν
θεραπείαν ἐσχάτην κατεβάλλετο.

Περὶ γε μὴν τῶν ἐπὶ τῇ πυρὶ σφαγέντων τοσοῦτον
25 ὄητέον, ὅτι κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον ἦ τε περὶ τὸν Πά-
τροκλον αὐτῷ τιμὴ καὶ διὰ τούτων τελέως συμπεπλήρωται,
καὶ οὐδὲν περὶ ἐκείνους ὡμότερον ἐπραξέν τι, [ἢ] εἰ πολε-
μίους ὅντας αὐτοὺς ὥσπερ τῶν ἄλλων τοὺς προστυχόντας
ἀπέκτεινεν. τί γὰρ ἂν διαφέροι πρὸς τῇ πυρὶ τοῦτο πα-

1 τρωῆσι 5 αὐτὸν m³] τὴν (η ex o) 6 post δὲ οσ uv.
eras. m³ uv. | ὅσα — οἰκεῖοις im. add. m³ 8 ἀπάγων, corr. b
15 ἀχιλλεὺς 25 post τε ὡν 27 fort. etiam τι del. | ἢ
ss., εἰ ex?

Θεῖν ἢ πρὸς τῷ ποταμῷ; πῶς δὲ οὐκ ἄμεινον ἐπραξαν ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀρδην αὐτοῖς τῶν σωμάτων ἀφανισθέντων, ἢ ὑπὸ τῶν θηρίων σπαραττόμενοι καὶ ταῦτὰ τῷ Λυκάονι πάσχοντες, πρὸς ὅν φησιν δὲ Ἀχιλλεύς·

ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἵχθύσιν, οἵσ' ὡτειλῆς 5
αἷμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες [ll. Φ 122 sq.].

εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἀπορρητότερον ὑπὸ τοῦ καθηγεμόνος ἥμῶν τεθεωρημένων καὶ τούτοις ποιήσασθαι μηδηποτέ τονός ὅτι πᾶσα ἡ περὶ τὴν πυρὰν ἐκείνην τοῦ Ἀχιλλέως f. 88r. πραγματεία μιμεῖται τὸν παρὰ τοῖς θεουργοῖς τῆς ψυχῆς 10 ἀπαθανατισμὸν εἰς τὴν χωριστὴν ξωὴν ἀνάγοντα τὴν τοῦ Πατρόκλου ψυχήν. διὸ καὶ στὰς πρὸ τῆς πυρᾶς ἐπικα-392 λεῖσθαι λέγεται τοὺς ἀνέμους, Βορρᾶν καὶ Ζέφυρον [Π. Ψ 194], ὥντας καὶ τὸ φαινόμενον ὅχημα διὰ τῆς ἐμφανοῦς αὐτῶν κινήσεως τύχῃ τῆς πρεπούσης θεραπείας, καὶ τὸ τού- 15 τον θειότερον ἀφανῶς καθαρόθῇ καὶ εἰς τὴν οἰκείαν ἀποκαταστῇ λῆξιν, ὑπὸ τῶν ἀερίων καὶ τῶν σεληναίων καὶ τῶν ἥλιαικῶν αὐγῶν ἀνελκόμενον, ὡς πού φησίν τις τῶν θεῶν, καὶ πάνυν χος ἐπισπένδειν παραδέδοται τῇ πυρᾷ·

χρυσέον ἐκ κρητῆρος, ἐλὼν δέπας ἀμφικύπελλον, 20
ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο [Π. Ψ 219.
221].

μονονονούχη κηρύττοντος ἥμιν τοῦ ποιητοῦ, καὶ ὅτι περὶ τὴν τοῦ φύλου ψυχὴν ἡ πραγματεία τοῦ Ἀχιλλέως ἦν, ἀλλ' οὐ περὶ τὸ φαινόμενον μόνον, καὶ ὅτι πάντα συμβολικῶς αὐτῷ 25 παρείληπται, καὶ δὲ χρυσοῦς κρατήρ τῆς πηγῆς τῶν ψυχῶν, καὶ ἡ σπονδὴ τῆς ἐκεῖθεν ἀπορροίας κρείττονα ξωὴν ἐποχετευούσης τῇ μερικῇ ψυχῇ, καὶ ἡ πυρὰ τῆς ἀχράντου κα-

1 οὐδέ | ἐπραξεν (εν ir.) 10 cf. pap. Paris. 747 sqq.
(Denkschr. Wien. Ak. 36) 13 βορὰν 18 cf. de or. chald.
47 25 τὸ b] τὸν 26 πηγῆς] ἐπὶ γῆσ cf. de or. chald. 28
σύμβολον subaudiendum aut supplendum 27 ἡ σπονδὴ m³
τῇσι σπονδῇ 28 πυρὰ] παρὰ

θαρότητος τῆς εἰς τὸ ἀφανὲς περιάγειν ἀπὸ τῶν σωμάτων δυναμένης· καὶ ὅλως πολλὰ τῆς ὑπονοίας ταύτης λάβοι τις ἀν τεκμήρια τοῖς τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν ἐντυχών. τοιαύτης δὲ τῆς περὶ τὸν Πάτροκλον οὕσης θεραπείας οὐκ ἀν ἀπὸ 5 τρόπου τις λέγοι καὶ τοὺς δώδεκα τούτους τοὺς πρὸς τῇ πυρῷ σφαγέντας ὥσπερ ὀπαδοὺς συντετάχθαι τῇ τοῦ Πατρόκλου ψυχῇ, τὸ ἡγεμονικὸν αὐτῆς τοῦ Ἀχιλλέως εἰδότος καὶ θεραπεύσαντος. διὸ καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ὡς οἰκείο-
t. 88v. τατὸν τοῖς ἔπεσθαι | μέλλουσιν καὶ ταῖς παντελέσι προό-
10 δοις ἀνειμένον τῶν θεῶν ἐπελέξατο. πολλοῦ ἄρα δεῖ κατά τινα τῆς ψυχῆς ὡμότητα δεινὴν καὶ ἀγριότητα ταῦτα ἐκεῖνος, ἀλλ' οὐ κατά τινας ἱερατικὸς θεσμοὺς περὶ τὰς τῶν ἐν πολέμῳ τελευτησάντων ψυχὰς ἀφωρισμένους ἀπασαν τὴν πραγματείαν ταύτην πραγματεύσασθαι. μήτ' οὖν ὑπερη-
15 φανίαν αὐτῷ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ἐγκαλῶμεν μήτε ἀπι- στῶμεν, εἰ ἡ θεᾶς ὡν παῖς καὶ Πηλέως καὶ Χείρωνος μαθη- τῆς τοιαῦτ' ἔπραξεν. τὰ μὲν γὰρ ὡς τῆς ὅλης δίκης στοχα-
ζόμενος, τὰ δὲ πολέμου νόμῳ, τὰ δὲ ἱεραῖς μεθόδοις χρώ-
μενος ἔπραξεν. ἐν ἀπασιν δ' ὁ ποιητὴς τὰ μέτρα τῆς
20 μιμήσεως τελέως διεσώσατο.

Τὰ μὲν δὴ πρὸς "Ομηρον βλέποντα τῶν Σωκρατικῶν ἐγκλημάτων τοιαύτης <ἄν> ἀπαντήσεως τυγχάνοι. εἰ δὲ Θησέα τις καὶ Πειρίθουν εἰσάγοι τῶν ποιητῶν ἐπὶ τὴν τῆς Ἐλένης ἀρπαγὴν ὡρμηκότας ἢ εἰς "Αἰδου κατεληλυθότας,
25 τάχα ἀν καὶ ταῦτα μυθικώτερον λεγόμενα τῆς πρεπούσης ἀξιώσαμεν θεωρίας, λέγοντες τοῦ ἀφανοῦς κάλλους καὶ <οὐ> τοῦ ἐμφανοῦς ἐραστὰς γενομένους τοὺς ἥρωας τού- τους μεμυθολογῆσθαι τίν τε Ἐλένην ἡρπακέναι καὶ εἰς "Αἰδου πεπορεῦσθαι, κάκεῖθεν αὖ τὸν μὲν δι' ὑψηλόνοιαν ὑφ'

2 δυναμένη 5 λέγει | τοὺς alterum] οὐτὸν cf. Phaedr. 246^e

11 ἐκεινοῦ fort. latet verbum 18 πολέμου νόμῳ] πολε-
μουμένωι cf. Heliod. 221, 27 23 cf. Pl. 391^c 29 αὐτὸν, corr.
Raderm.

‘Ηρακλέους ἀνηγχθαι, τὸν δὲ αὐτοῦ που καταμεῖναι πρὸς τὸ
ἀναντες ἑαυτὸν ἐπιδοῦναι τῆς θεωρίας ἀδυνατήσαντα. εἰ δὲ
καὶ ἄλλως πως ἔχει τὰ τοιαῦτα, τῆς Ὁμηρικῆς οὐχ ἅπτεται
ποιήσεως, τοῖς τε θεοῖς πανταχοῦ καὶ τοῖς ιρείτοσιν ἡμῶν
γένεσιν καὶ ταῖς ἡρωϊκαῖς ζωαῖς τὸ πρότερον ἀποδούσης κατὰ 5
τὴν μίμησιν, καὶ τὰ μὲν ἀπορρητότερον ἐνδειξαμένης, τὰ δὲ
καὶ αὐτόθεν σὺν νῷ καὶ ἐπιστήμῃ περὶ τούτων ἡμᾶς δι- f. 89 r.
δαξάσης, καὶ οὐδὲν ἀπολειπούσης γένος τῶν ὅντων ἀδιε-
ρεύνητον, ἀλλ’ ἔκαστα κατὰ τὴν ἑαυτῶν τάξιν ἐνεργοῦντα
πρός τε ἑαυτὰ καὶ τὰ ἄλλα παραδιδούσης.

10

(Βιβλίον β̄)

A “Οτι πανταχοῦ τὸν Ὁμηρον ὡς ἡγεμόνα πάσης
ἀληθείας ὁ Πλάτων εἴωθεν ὕεραιςεν [Θεύτερον].”

Α μὲν τοίνυν ύπερον Ὁμήρου δυνατὸν λέγειν πρὸς τὰς
ἐν Πολιτείᾳ τοῦ Σωκράτους ἐπιστάσεις, τοιαῦτα ἂν εἴη. 15
πάλιν δὲ αὖ ἀπ’ ἄλλης ἀρχῆς δεικνύωμεν, ὡς ἄρα καὶ αὐ-
τὸς δ Πλάτων πολλαχοῦ, *(πανταχοῦ)* μὲν οὖν ὡς εἰπεῖν,
εἰσποιεῖται τὸν Ὁμηρον καὶ φύλον ἡγεῖται καὶ μάρτυρα καλεῖ
τῶν ἑαυτοῦ δογμάτων, τότε μὲν πρὸ τῶν ἀποδείξεων ὥσπερ
εἰς θείαν φήμην ἀναφέρων τὴν τούτου φωνὴν τὴν τῶν 20
ὅηθησομένων ἀλήθειαν, τότε δὲ μετὰ τὰς ἀποδείξεις ἀνέ-
λεγκτον ἀποφαίνων τὴν ἐπιστήμην ἐκ τῆς Ὁμήρου ιρίσεως,
τότε δὲ καὶ ἐν μέσοις τοῖς περὶ τῶν ὅντων λόγοις ἐπ’ αὐ-

1 τὸ b] τε 11 add. ex indice 13 δεύτερον ortum ex
B littera caput sequens notante 16 δεικνύομεν 20 ne εἰς
addas ante τὴν τούτου, cf. f. 105 r. [Dionys.] ars 35, 24 Dio Prus.
VII 22 Galen. de an. vit. 60, 15 Porph. 151, 15. 222, 11 N.
Menand. rhet. 45, 25. 134, 31. 139, 6 al. Jambl. protr. 8, 20
Prager Beitr. f. Wachsmuth 89 CFW Müller ad Cic. IV 1 p.
10, 20 progr. Joannei Vratisl. 1888 p. 9 Brenous hellénismes 432
23 τοῖς] τῶν

τὸν ἀναπέμπων τὴν τῆς θεωρίας ἀπάσης ἀρχήν. ἐν Φαίδωνι [p. 94^d] μὲν γάρ, ὅπου διαφερόντως ὁ Σωκράτης τὴν ἑαυτοῦ ξωὴν ἀναπλοῖ καὶ πᾶν τὸ τῆς ἐπιστήμης πλάτος ἀνοίγει τοῖς ἑαυτοῦ ξηλωταῖς, πολλοῖς δή τισιν καὶ παντοῖς δαποῖς λόγοις καταδησάμενος, ὡς ἄρα ἄλλη μέν ἐστιν ἡ ἀρμονία τῶν σωμάτων, ἄλλη δὲ ἡ ψυχῆς φύσις, καὶ διέξευκται ταῦτα κατ' οὐσίαν ἀπ' ἀλλήλων, τελευτῶν ἐπὶ τόνδε τὸν ποιητὴν καταφεύγει καὶ τοῖς ἐκείνοις ὁμιασιν ἐναργεστάτοις τεκμηρίοις χρώμενος ἔξηρημένην ἐπιδείκνυσι τὴν ψυχὴν τῆς περὶ τὸ σῶμα τῶν κράσεων ἀρμονίας. τὸ γὰρ ^{ε. 89 v.} διαμαχόμενον, φησίν, πρὸς τὴν ἐν τῷ στήθει τεταγμένην ξωὴν κινουμένην καὶ λέγον· τέτλαθι δὴ κραδίη, πάντως που κατὰ φύσιν ἔξιλλακται τούτου πρὸς ὃ διαμάχεται, καὶ τὸ κατεξανιστάμενον τοῦ σώματος οὐκ ἂν ἐν τῷ σώματι ¹⁵ τὴν ὑπόστασιν ἔχοι. καὶ οὗτοι δὴ προϊῶν ὁ Σωκράτης καὶ συμπεραινόμενος, ὅτι τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς ἐτέραν χρὴ φάναι τῆς τοῦ σώματος ἀρμονίας, ὥσπερ εἰς ἄφυκτον ἀνάγκην κατακλείων τὸν σύμπαντα λόγον· οὕτε γὰρ ἄν, φησίν, Ὁμήρῳ ποιητῇ ταύτῃ λέγοντες διμο-²⁰ λογοῦμεν οὕτε ἡμῖν αὐτοῖς [p. 95^a]. πολλοῦ ἄρα δεῖ τὴν Ὅμηρον κρίσιν ἀτιμάζειν, τὴν πρὸς αὐτὸν διαφωνίαν ἐν ἕστι τοῖς παντελῶς ἀδυνάτοις τιθέμενος; ἀλλὰ μὴν προσήγορον ἑαυτῷ καὶ φίλον ἐνόμιζεν ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς λόγοις ὁ τὴν πρὸς ἑαυτὸν ἀναρμοστίαν τῆς πρὸς ἐκείνον οὐδὲν διαφέρειν ἥγούμενος. ἐν δὲ τοῖς Νόμοις θειότατόν τε αὐτὸν ποιητὴν ἀποκαλεῖ, καθάπερ ἄλλοις ἄλλο τι τῶν ὀνομάτων, καὶ τούτῳ τὸ θεῖον προσήκειν οἰόμενος· ἔοικεν γοῦν, φησίν, οὗτος ὁ ποιητὴς θειότατος γεγονέναι·

1 ἀναπέμπων b] ἀναπέμπειν (πέμ ss., α post ν et π ante ει ir.) 12 κινουμένην varia lectio ad τεταγμένην | τέτλαθι] τλ et θι m³ uv. ex? 16 ἐτέραν] ἐρεν 21 ἀτιμάζειν
24 fort. del. ὁ 25 cf. III 682^a (θειότατον vocat Tyrtaeum I 629^b cf. Ion 530^b)

καὶ περὶ τῆς τῶν πολιτειῶν μεταβολῆς διαλεγόμενος, καὶ ὅπως ἐκ τῆς πατρονομικῆς ἐπιστασίας εἰς τοῦτο τὸ σχῆμα προηλθον τῶν ἀνθρώπων *⟨οἱ⟩ οἰκισμοὶ διδάσκων* [III 676^a sqq.], πανταχοῦ τὴν Ὁμήρου μαρτυρίαν προστέθησιν, καὶ τέλος εἰς πᾶσαν ποιητικὴν τὴν ἔνθεον μὲν εὐφημίαν τὴν μεγί- 393 στην διέτεινεν· θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικὸν ὃν γένος ὑμνῷδοῦν πολλῶν τῶν κατ’ ἀλήθειαν γεγονότων σύν τισι Χάρισι καὶ Μούσαις ἐφάπτεται ἐκάστοτε [III 682^a]. ἐν δὲ τῷ Μίνωῃ τὴν περὶ τοῦτον τοῦ ἥρωος κρίσιν ἦν ἔσχεν Ὁμηρος ἐξηγούμενος ἐπάγει· καὶ 10 Ὁδυσσεῖας ἐν Νεκυίᾳ δικά|ξοντα χρυσοῦν σκῆ- f. 90r πτρον ἔχοντα πεποίηκεν [p. 319^d], καὶ ὅτι χρυσοῦν σκῆπτρον οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν παιδείαν λέγει τοῦ Μίνωος ἣ εὗθυνε τὴν Κρήτην [p. 320^d]. καὶ οὐκ ἐν τούτῳ τῷ διαλόγῳ μόνον Ὁμήρως χρῆται μάρτυρι τῆς περὶ τοῦ Μίνωος 15 ἴστορίας, ἀλλὰ καὶ ἐν Νόμοις [I 624^a] γράφων· μῶν οὖν καθ’ Ὁμηρον λέγεις ὡς τοῦ Μίνω φοιτῶντος δι’ ἐνάτου ἔτους πρὸς τὴν τοῦ πατρὸς ἐκάστοτε συνουσίαν καὶ κατὰ τὰς παρ’ ἐκείνου φήμιας ταῖς πόλεσιν ὑμῶν θέντος τοὺς νόμους; καὶ ὅλως πανταχοῦ 20 τὴν περὶ τῶν ἥρωων ἀλήθειαν παρ’ Ὁμηρον δοκιμάζει μανθάνειν. ἐν δὲ τῷ Γοργίᾳ μετὰ τοὺς πολλοὺς καὶ μακροὺς ἀγῶνας, οὓς ὑπὲρ σωφροσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ἀπάσης πρὸς τὸν Καλλικλέα διηγωνίσατο, μῆδον διεξιέναι μέλλων, οὐ μῆδον ἀλλὰ λόγον ὄντα, καθάπερ φη- 25 σίν αὐτός, καὶ τῶν ἐν Ἀιδον δικαστῶν διαμνημονεύσειν καὶ τῆς ἀφ’ ἐνὸς πατρὸς εἰς τρεῖς δημιουργικὰς μονάδας τῶν θεῶν προόδους καὶ τῆς ἐν τῷ παντὶ διακληρώσεως, ἀπὸ τῆς Ὁμηρικῆς ὑφηγήσεως τὰς τῆς θεομυθίας ἀρχὰς καταβάλλεται· ἃ σπερ γὰρ Ὁμηρος λέγει, διενείμαντο τὴν ἀρ- 30

1 πολιτῶν (*i. ir.*), corr. b 11 Ὁδυσσεῖας] εἴ ex *i* m³
26 διαμνημονεύσεις m¹ (unde -εύσας b), ν ss. m³

χὴν ὅ τε Ζεὺς καὶ δὸς Ποσειδῶν καὶ δὸς Πλούτων [p. 523^a]· καὶ μικρὸν ὕστερον δικαστὴν <ἐν> Ἀιδουν καθίζων τὸν Μίνω ταῖς ψυχαῖς τὴν Ὁμήρου περὶ αὐτοῦ διδασκαλίαν ὡς ἔνθεον προστίθησιν [p. 526^c]. ἐῶ λέγειν δτι καὶ τῶν ἐν Ἀιδουν δικαιωτηρίων παρ' ἐκείνου τὰς ἀφορμὰς εἴληφεν· ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ εἰσαῦθις μέτιμεν. ἐν δὲ τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ [p. 41^a] καὶ περὶ τῆς λήξεως ἦν εἶχεν ἐνδείκνυται καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν συντάξεως· ἢ αὖ Ὁρφεῖ συγγενέσθαι τοιοῦτον· καὶ Ἡσιόδῳ καὶ Ὁμήρῳ ἐπὶ πόσῳ ἂν τις δέξαιτο ὑμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ πολλάκις ἐθέλω τεθνάναι, εἰ ταῦτα ἐστὶν ἀληθῆ. τίς οὖν μηχανὴ μὴ οὐχὶ σοφὸν ὄντως τὰ θεῖα γεγονέναι τὸν τοιοῦτον νομίζειν, πρὸς ὃν καὶ αὐτὸς ἀφορᾷ καὶ ὃν ξηλωτὸν ἥγεῖται τῆς ἐν Ἀιδουν λήξεως ὑπάρχειν; τὸ γὰρ εἰς τὴν δομούσαν ἐκείνῳ τάξιν ἀποκαταστῆναι μακάριον ὄντως ὑπολαμβάνειν ἀπάσης μὲν αὐτὸν ἐπιστήμης, ἀπάσης δὲ ἀρετῆς ἐπήβολον γενέσθαι μαρτυρεῖ. ἐν δὲ αὖ τῷ Συμποσίῳ (καὶ γὰρ τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων ἀναμνήσωμεν ἡμᾶς αὐτούς) ἀντικροῦς καὶ τὴν ὅλην αὐτοῦ πραγματείαν ἀποθαυμάζει καὶ ξηλωτὴν εἶναι φησιν τοῖς ἔμφροσι· καὶ εἰς Ὁμηρον ἀποβλέψας καὶ Ἡσίοδον καὶ τοὺς ἄλλους ἀγαθοὺς ποιητὰς ξηλῶν, ὅσα ἔγραγονα καταλείπουσιν, ἡ ἐκείνοις ἀθάνατον κλέος καὶ μνήμην παρέχεται αὐτὰ τοιαῦτα ὄντα [p. 209^d]. πολλοῦ ἀρα δεῖ τὰ Ὁμηρον ποιήματα καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τῆς ἐνθέου πενοινωνήκασι μανίας (οὗτοι γὰρ ἀν δήπου καὶ ἀγαθοὶ προσαγορεύοντο ποιηταί) τοίτα παντελῶς ἀπὸ τῆς

3 ἐνθεον, corr. m ³	5 ἀφορμὰς, exp. et ss. m ²	6 ἀλ-
(sic) ir. m ² εἰσαῦθις]	εἰσ ir. m ²	τοῦ
8 ἢ αὖ Pl.] παρ' m ¹ (π. ir.), η αὐτη η αὐτ ss. m ²	7 ἔσχεν m ¹ , corr. m ²	9 ὅμηρον
m ¹ , οὐ ss. m ² δέξαιτο] ε ex i m ² , i ir. m ²		10 ἡμῶν (acc.
15 ὑπολαμβάνει (καὶ supra ει m ³), corr. b (possis ει γὰρ aut		et spir. m ³) τεθνάναι] τεθνά ss. m ² ει ταῦτα] ει τ ir. m ³
τῷ γὰρ τῷ pro τῷ γὰρ)	21 π. τοὺς ἀγ. et oīa Pl.	

ἀληθείας καὶ φαντασίαν παρεχόμενα τῆς γνώσεως τῶν ὅντων ἡγεῖσθαι, ξηλωτὰ καὶ ἀξιομνημόνευτα αὐτὰ τιθέμενος εἶναι καὶ διανοίας οὐ τῆς ἐπιτυχούσης γεννήματα. ἐν δὲ τῷ "Ιωνι τά τε ἄλλα ἔξυμνεῖ τόνδε τὸν ποιητὴν καὶ παρακελεύεται παντὸς μᾶλλον αὐτῷ συγγενέσθαι καὶ ἀπολαύειν τῆς νοερᾶς αὐτοῦ καὶ ἐπιστημονικῆς ὑφηγήσεως· ἂμα δὲ καὶ ἀναγκαῖον εἶναι ἐν τε ἄλλοις ποιηταῖς διατρίβειν πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς, καὶ δὴ καὶ μάλιστα ἐν Ὁμήρῳ τῷ ἀρίστῳ καὶ θειοτάτῳ τῶν ποιητῶν, καὶ τὴν τούτου διάνοιαν ἐκμανθάνειν, μὴ μόνον τὰ 10 ἔπη, ξηλωτόν ἐστιν [p. 530^b].

"Ἐκ δὴ τούτων τε καὶ τῶν | τοιούτων ἀπάντων ἐν f. 91r ἐκεῖνο συναγάγωμεν, ὅτι καὶ προσήγορον ἔαυτῷ τὸν Ὅμηρον δὲ Πλάτων ὑπεληφεν εἶναι καὶ ἡγεμόνα καὶ διδάσκαλον οὐ τῶν τραγῳδιοποιῶν μόνον (τούτων μὲν γὰρ ἔστω καθ' ὅσον 15 ἐστὶ μιμητὴς ἡγεμών), ἀλλὰ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ δογμάτων καὶ τούτων τῶν μεγίστων. εἰ γὰρ ἐν μὲν τοῖς περὶ θεῶν λόγοις καὶ περὶ τῆς τριτῆς τῶν δημιουργῶν διανομῆς καὶ περὶ τῶν ἐν Ἀιδου λήξεων καὶ περὶ τῆς ψυχικῆς οὐσίας ἐπ' αὐτὸν ἀναπέμπει τὴν αἰτίαν τῆς θεωρίας, ἀπάντων δὲ 20 ποιητῶν θειότατον ἀποκαλεῖ καὶ ξηλωτὸν τοῖς ἔμφροσιν καὶ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπελλαγὴν τὴν πρὸς αὐτὸν συνουσίαν περὶ πολλοῦ τίθεσθαι συνομολογεῖ, πῶς οὐ παντὶ καταφανῆς ἐστιν τήν τε δλην αὐτοῦ ζωὴν ἀποδεχόμενος καὶ τὴν ποίησιν ἀσπαζόμενος καὶ ἦν ἔσχεν περὶ τῶν ὄντων κρίσιν οἱ- 25 κειούμενος; μὴ τοίνυν ἐκ τῶν ἐν Πολιτείᾳ γεγραμμένων ἐπαιρώμεθα λέγειν, ὅτι τῆς Ὅμηρον διδασκαλίας δὲ Πλάτων ἐστὶν κατήγορος, μηδὲ ὅτι κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς σοφισταῖς καὶ τὴν τούτου πραγματείαν εἰδωλοποιὸν ἀποφαίνει, μηδὲ δλως διαφέρεσθαι τοὺς ἄνδρας ὑπολαμβάνωμεν. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ze

*

1 φαντασίαν] v. ultimum partim ir., a m^{3?} 4 ad Ἰωνι
im. μένωνι 7 καὶ om. Pl. 29 εἰδολοποιὸν | cf. Soph. 234^c

ἐνθουσιάζων καὶ ὑπὸ τῶν Μουσῶν ἀναβακχευόμενος περὶ τῶν θείων ἡμᾶς ἀναδιδάσκει καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. ταῦτα ὁ Πλάτων ταῖς ἀνελέγκτοις τῆς ἐπιστήμης μεθόδοις κατεδήσατο καὶ διὰ τῶν ἀποδεῖξεων ἐναργέστερα 5 τοῖς πολλοῖς ἡμῶν κατέστησεν, οὐ καὶ τῆς τοιαύτης δεόμεθα βοηθείας εἰς τὴν τῶν ὄντων κατανόησιν.

τ. 91 v. Διὰ τίνας αἵτιας ἐν Πολιτείᾳ τὴν Ὁμήρου ποίησιν ως ἀρεπιτήδειον ἀκούειν τοῖς νέοις ἀπεδοκιμασεν. B

10 Εἰ δὲ τοῖς ὑπ' αὐτῷ νομοθέτῃ τρεφομένοις καὶ κατὰ τὸ πρώτιστον εἶδος τῆς ζωῆς τελειουμένοις ἄβατόν τε τὴν ψυχὴν ἔχειν ὀφείλουσιν ἀπάσης ποικιλίας καὶ τῆς ἐναντίας διαθέσεως τῷ καλῷ <καὶ> τῷ ἀγαθῷ καὶ πρὸς μόνον τὸν τῆς ἀρετῆς ὅρον ἀποβλέπειν ἀνάρμοστός ἐστιν ἡ τοιαύτη 15 διδασκαλία, τῆς μὲν ἀπλότητος τῶν θείων πολυειδῆ παραπετάσματα μηχανησαμένη, τῆς δὲ ὑπερφυοῦς περὶ αὐτῶν ἀληθείας καὶ τῆς ἐπέκεινα τῶν καλῶν πάντων ὑπάρξεως

394 τὰ φαινόμενα αἰσχρὰ καὶ τὰ παρὰ φύσιν προκαλύμματα ποιησαμένη, πῶς διὰ ταῦτα προσήκει τὴν Ὁμηρικὴν θεωρίαν 20 διοικήσειν τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, εἰ μὴ καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος πραγματείαν διεστάνειν τῆς Πλάτωνος ἐπιστήμης ἀνεξόμεθα; κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ταύτην οἷμαι τοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ πολιτείᾳ παιδευομένοις οὐδαμῇ προσήκουσαν ἀποφαίνειν δυνατόν. καὶ πῶς γὰρ ἀν πρέποι 25 τοῖς κατηκόοις μὲν ἐσομένοις τῶν τοῦ νομοθέτου προσταγμάτων, ἀμιγῆ δὲ πρὸς πᾶσαν κακίαν τὴν ζωὴν προστησομένοις, νοῦν δὲ καὶ ἐπιστήμην ἰγεμόνα τῆς ὅλης ἐπιτηδεύσεως ποιησομένοις, ἀκούειν Θρασυμάχου μὲν τοῦ σοφιστοῦ

10 ὑπ' m^2] ἐπ' 12 ὀφείλουσιν] ὁ et εἰ ir. m^3 23 οἴμαι] ἴσμεν m^1 (ισ ex?), οἱ et αἱ ss. m^3

βδελυρώτατον ἀποκαλοῦντος τὸν σοφώτατον [гр. I 338^d], Καλλικλέους δὲ ἡλιθίους τοὺς σώφρονας προσαγορεύοντος [Gorg. 491^e], αὐτοῦ δὲ Σωκράτους τὴν ἥδονὴν ἀγαθὸν λέγοντος καὶ προσκατασκευάζοντος, ἄλλου δὲ | ἄλλο τι φθεγγο- f. 92 r. μένου τῶν ἐν τοῖς διαιλόγοις κατὰ τὴν φαινομένην μίμησιν προβεβλημένων; ὅλως γάρ μονοειδεῖς εἶναι χρὴ τοὺς περὶ τῶν ὄντων λόγους καὶ ἀπλᾶς καὶ ἀμιγεῖς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τὰς ὑφηγήσεις τῶν ἐκεῖ τρεφομένων νέων καὶ παθοενούσας ἀπάσης μὲν ἀμφιβολίας, ἀπάσης δὲ ποικιλίας, ἀπάσης δὲ τῆς ἐναντίας πρὸς τὴν ἀρετὴν διαθέσεως. πότ’ 10 οὖν ἡ τοιαύτη τῶν ἥθῶν μίμησις, οἵαν οἱ Πλάτωνος προστανται λόγοι, καὶ ἡ πολυειδῆς ἔξαλλαγὴ τῶν δογμάτων τούτων καὶ αἱ παντοδαπαὶ τῶν διαιλεκτικῶν ἀγώνων ἐπιχειρήσεις πρὸς τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῆς παιδείας συναρμοσθήσονται, μίαν ἀπλότητα καὶ ὅρον ἐνα ξωῆς ἀεὶ μεταθέον, εἰδώλων δὲ παν- 15 τοίων καὶ φαντασίας ἀπάσης ἔξηρημένον; διὰ ταῦτα γοῦν καὶ δ Σωκράτης ἐν ἐκείνοις διασκεψάμενος, διοῖον εἶδος λέξεως ἀν πρέποι τοῖς παρ’ αὐτῷ τρεφομένοις νέοις εἰς τὴν περὶ τῶν ὄντων διδασκαλίαν, μάλιστα μὲν ἀποσκευάζεσθαι τὴν μιμητικὴν ἰδέαν τῶν λόγων παρακελεύεται καὶ τῆς ποι- 20 κιλίας τῆς ἐν ταύτῃ καθαρεύειν τοὺς ποιητάς, εἰ δ’ ἄρα καὶ δέοι μιμήσει προσχρῆσθαι, τῶν κατ’ ἀρετὴν ξώντων καὶ μετ’ ἐπιστήμης φθεγγομένων προστασθαι δεῖν τὴν μίμησιν, ἀλλ’ οὐ τῶν φορτικῶν καὶ ἀγοραίων ἥθῶν οὐδὲ τῶν πολυκεφάλων θηρίων οὐδὲ ὅλως τῶν ἐναντίων τοῖς ἀγαθοῖς. εἰ 25 τοίνυν καὶ ἡ τοῦ Πλάτωνος αὕτη πραγματεία παντοδαπά μὲν εἰδὴ ξωῆς ἀποτυποῦται, πᾶσι δὲ ἀποδίδωσι τὸ πρέπον ἐν τοῖς λόγοις <καὶ> φθέγγεται ὥσπερ ἐν σκηνῇ κατ’ ἔξουσίαν ἐκαστος, καὶ δ ὁ σοφὸς καὶ δ ἀμαθῆς, καὶ δ f. 92 v.

1 βδελυρώτατον] supra λ alterum λ 3 cf. Pl. IX 581^c

4 αἱ πασ κατασκευάζοντος? 11 τοσαύτη 15 μετα-
θέον] μετὰ θεοὺς (nolui μεταθεόνσης) 16 ἔξηρημένην (ν ult.
ex?) 24 cf. IX 588^c 28 λόγοις] ὅλοις

σώφρων καὶ ὁ ἀκόλαστος, καὶ ὁ δικαιούτατος καὶ ὁ ἀδικούτατος, καὶ ὁ ἐπιστήμων καὶ ὁ σοφιστής, ἀγῶνες δὲ παντοῖοι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ δογμάτων ἀνακινοῦνται, καὶ που καὶ πιθανώτεροι τῶν τὰ ἀληθῆ κατασκευαζόντων εἰδὸν οἱ τῶν ἀντικειμένων ὑπερηγοροῦντες, πῶς ἀν χώραν ἔχοι παρὰ τῷ νομοθέτῃ τῆς ἀπλῆς ἐκείνης καὶ νοερᾶς πολιτείας; πῶς δὲ οὐ τὰ αὐτὰ ἀν πάσχοι τοῖς Ὁμηρού ποιήμασιν; καὶ γὰρ ταῦτα διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν ἡθῶν οὐ προσιέμεθα καὶ διὰ τὴν φαινομένην εἰδωλοποιῶν. ὁ αὐτὸς οὖν λόγος καὶ τὸν Ὁμηρον ἡμᾶς ἐκβάλλειν τῆς πολιτείας καὶ τὸν Πλάτωνα αὐτὸν, μᾶλλον δὲ ἐκάτερον μὲν ἥγεμόνα τῆς ζωῆς ἐκείνης καὶ ἀρχηγὸν ἀποφαίνειν, τὸ δὲ μιμητικὸν ἀμφοτέρων διὰ πάσης ὡς εἰπεῖν τῆς ἐκατέρου πραγματείας διῆκον ἀποδοκιμάζειν, ὡς ἀλλότριον τῆς κατ' ἐκείνην τελειότητος. πολλὰ γὰρ τῶν δευτέρων καὶ τοίων ἀγαθῶν καταδεέστερα τῆς πρωτίστης ὄντα πολιτείας ὁ κατ' αὐτὴν ἵσταμενος νομοθέτης ἀποσκευάζεται· λέγω δὲ οἶν τὴν τῶν κτημάτων διανομήν, ἣν ἐν Νόμῳ [V 737^c sqq.] παφειλήφαμεν, τὴν κατὰ λόγους ἀρμονικὸν τῶν ὅλων διαιρεσιν, τὴν τῶν ἀρχόντων ποικιλίαν, τὴν ἴδιαν τῶν παίδων ἐπιμέλειαν, τὴν διὰ τῆς μέθης παιδείαν [II 672^a sqq.]. ἅπαντα γὰρ ταῦτα τοῖς μὲν κατὰ τὴν δευτέραν πολιτείαν βιωσομένοις παντὸς μᾶλλον ἔστιν προσήκοντα, τοῖς δὲ καὶ εἰς ἐκείνην τὴν πρωτίστην καὶ οὐρανίαν ὄντως τελεῖν μέλλουσιν οὐδαμῇ ἀν πρέποντα

^{ε. 23r.} φανείη. ποῦ γὰρ ἡ τῶν κλήρων διαιτήσεις τοῖς πάντα κοινὰ κεντημένοις διαφέρει; ποῦ δὲ ἡ μεριστὴ τῶν παίδων ἐπιστασία τοῖς κοινοῖς τῶν γιγνομένων πατράσιν; ποῦ δὲ ἡ μέθη καὶ τὰ συμπόσια καὶ οἱ παιδικοὶ χοροὶ τοῖς ἀδιάστροφα τὰ ἡθη παντελῶς προβεβλημένοις καὶ οὐδὲν προσδεόμενα τῶν ἔξωθεν ἐπωδῶν; Τέ οὖν δεῖ θαυμάζειν, εἰ καὶ οἱ Πλάτωνος λόγοι πάντων ἡμῖν τῶν καλῶν λειψῶνται ἀφθόνους

19 cf. Pl. leg. VI 1 sqq. VII 1 sqq. 28 παιδευτικοὶ (cf. leg. II 664^c) 30 οὖν δεῖ εἰς οὐδὲν πι² 31 cf. Pl. Soph. 222^a

προτείνοντες καὶ αἱ τῶν κατόχων ταῖς Μούσαις ποιητῶν πραγματεῖαι τῇ πρωτίστῃ τῶν πολιτειῶν οὐ διαφέρουσιν; τῷ γὰρ ἀπλῷ τὸ ποικίλον, καὶ τῷ μονοειδεῖ τὸ πολυειδές, καὶ τῷ παραδείγματι τῆς ἀρίστης ζωῆς τὸ μιμητικὸν γένος οὐκ ἄν ποτε προσαρμοσθείη· παράδειγμα δέ, φησὶν δ 5 Σωκράτης, πολιτείας ὁρῆσης καὶ τελέας γράφομεν. διὸ καὶ πάντα αὐτῇ πρὸς ἀκρίβειαν τὰ ἀγαθὰ φέροντες ἀποδίδομεν, τὴν ἔνωσιν, τὴν ἀπλότητα, τὴν ἀλήθειαν, τὴν αὐτάρκειαν. ὥσπερ οὖν εἴ τις τοῖς νοητοῖς εἴδεσιν, ἂν δὴ παραδείγματα τῶν ὅντων εἶναι τιθέμεθα, σχῆμα προσάγοι καὶ μέγεθος 10 καὶ χρόαν, καὶ ὅσα ἄλλα προσήκει ταῖς τούτων εἰκόσιν, ἄλλ' οὐ τοῖς πρωτουργοῖς καὶ ὅντως οὖσιν γένεσιν, συγχεῖν αὐτὸν <τὰ> κατ' οὐσίαν διεστῶτα καὶ συγκλώθειν τὰ ἀνάρμοστά φαμεν, οὕτως οἷμαι καὶ τοῖς ἐν τῇ τελεωτάτῃ πολιτείᾳ φῦσίν τε καὶ τρεφομένοις ἡθεσιν καὶ κατὰ τὸ παρά- 15 δειγμα τῆς ἀρίστης παιδείας τελειουμένοις μιμήσεις διὰ λόγων καὶ εἰδη παντοίας ζωῆς καὶ σκηνὴν τῶν διαφόρων παθημάτων <τῶν> ἐν τοῖς ἀνθρώποις προτείνειν οὐκ ἄν ποτε συγχωρήσαιμεν. ἄμικτα γὰρ πάντα καὶ ἄχραντα καὶ f. 93v τέλεια ἐπιτηδεύματα τῆς πολιτείας ἐκείνης ἐξῆπται *** τῶν 20 ἄλλων ἀπάντων· καὶ ὅσα τῷ νῷ σύστοιχα καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ νοεροῖς λόγοις, ταῦτα πρὸς τὴν παιδείαν μόνα τῶν ἐκεῖ τρεφομένων ἐκλεγόμεθα. πᾶσα δὲ αὖ μίμησις τοῖς φαινομένοις, ἄλλ' οὐ τοῖς ἀληθέσιν, καὶ τοῖς πεπληθυσμένοις, ἄλλ' οὐ τοῖς ἡνωμένοις τῶν ὅντων, καὶ τοῖς μεριστοῖς τὴν 25 φύσιν, ἄλλ' οὐ τοῖς ἀμερίστως ὑφεστηκόσιν ἐστὶ σύζυγος. ὅπου τοίνυν ἐνοειδῆς μὲν δ τῆς ὅλης ζωῆς σκοπός, κοινωνία δὲ ἀδιαιρέτος προτιμᾶται διαφερόντως τῆς μεριστῆς 395 περιγραφῆς, ἀλήθεια δὲ ἄμικτος πρὸς τὴν ἐπίπλαστον καὶ

5 cf. rep. II 371^e VI 499^b 11 -α ἄλλα — εἰκόσιν im. m³

12 συγχεῖν] γχεῖ ir. m³ 13 add. b 15 φῦεῖσιν (ε ex o uv., σ ex ε) 20 fort. <καὶ παθαρὰ> vel tale quid

εἰδωλικὴν ἔξιν προέστηκεν, τίς μηχανὴ τὴν πολυειδῆ μίμησιν οὐκείαν ὑπάρχειν τῇ τοιαύτῃ τελειότητι; μήτ' οὖν τὴν Ὁμήρου ποίησιν μόνον τῆς πρωτίστης ἐκβάλλωμεν πολιτείας, ἀλλὰ καὶ τὴν Πλάτωνος πραγματείαν μετ' ἐκείνης, ὡς πολὺ⁵ τῆς μιμήσεως ἀπολαύσουσαν, μήτε τὴν μίμησιν ταύτην παντελῶς ἀποδοκιμάζωμεν, διότι τοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ πολιτείᾳ παιδευομένοις ἐστὶν ἀνάρρηστος· οὐ γὰρ τὸ τοῖς πρωτίστοις μηδαμῇ προσῆκον καὶ τῆς δευτέρας ἢ τρίτης τάξεως ἀπεστέρηται τῶν ἀγαθῶν.

¹⁰ Ὄτι διὰ πάσης τῆς ἑαυτοῦ συγγραφῆς Ὁμήρου Γ
ζηλωτής ἐστιν ὁ Πλάτων ταῖς τε λεκτικαῖς ἀρεταῖς
καὶ ταῖς πραγματικαῖς.

Ἄλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄλις· ὅτι δὲ οὐ μόνον ἡμῖν¹⁴ παρεκελεύσατο ζηλοῦν τὴν Ὁμήρου ποίησιν ὁ Πλάτων, καὶ¹⁵ 94r. θάπερ ἐν τῷ "Ιωνι [p. 530^b] γέγραπται, | καὶ πρὸς τὴν ἐκείνου διάνοιαν ἀποβλέπειν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅντως ἐστὶν Ὁμήρου ζηλωτής, μάθοιμεν ἂν τὴν τε προβεβλημένην ταύτην τῶν λόγων ἰδέαν καὶ τὴν τῶν δογμάτων ἐπιστήμην, ἥν πανταχοῦ μεταδιώκει, κατανοήσαντες. τὸ μὲν γὰρ τῆς²⁰ λέξεως εἶδος ὅπως κατ' ἵχνος συνυφαίνεται παρ' αὐτῷ τῆς Ὁμηρικῆς μιμήσεως, καὶ ὡς τὰ ἥθη πάντα τῶν διαλεγομένων ἀνήπλωται καὶ αἱ τῆς ζωῆς ἔξεις μετὰ τῆς ἴσης ἐναργείας ἡμῖν παραδέδονται, μεθ' ὅσης καὶ Ὁμηρος τοὺς περὶ τῶν ἥρωών λόγους διέθηκεν, καὶ ὡς μονονούχῳ παρόντας²⁵ ταῖς ἐκάτερος καὶ φθεγγομένους τὰ ἑαυτοῦ δόγματα καὶ ξῶντας παρίστησιν τούτους οὓς ἂν μιμῆται, παντὶ καταφανὲς καὶ διὰ τῶν εἰδημένων ὑπέμνησται. καὶ γὰρ τὴν φαντασίαν ἡμῶν κινεῖ παντοίως ἡ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν μίμησις

1 προσέστηκεν
dubito; an αὐτῷ?

16 ἀποβλέπει, corr. b
23 παραδέδοται, corr. m³

17 de ταύτην

καὶ τὰς δόξας μετατίθησιν καὶ συμμεταμορφοῖ τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν, ὥστε πολλοὺς μὲν Ἀπολλοδώρῳ συνδικούντιν ἀναβροχωμένῳ, πολλοὺς δὲ Ἀχιλλεῖ θρηνοῦντι τὸν φίλον, καὶ τοσούτοις ὅστερον χρόνοις τὰ αὐτὰ πάσχειν τοῖς τότε πραοῦσιν. οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ἀπεῖναι δοκοῦμεν τῶν πραγμάτων διὰ τὴν ἐκ τῆς μιμήσεως ἐναργῆ φαντασίαν τῶν μεμιμημένων.

Εἰ δὲ τούτων ἀπαλλαγέντες καὶ τὴν περὶ τὴν λέξιν πολυπραγμοσύνην ἄλλοις ἀφέντες ἐπὶ τὴν τῆς θεωρίας ἀναδράμοιμεν τῶν ἀνδρῶν δμοιότητα, πάλιν κάνταυθα τὴν ἀνέλεγκτον ἐπιστήμην τὴν αὐτὴν παρ' ἀμφοτέροις διαλάμπουσαν γνωσόμεθα καὶ τὸν Πλάτωνα πανταχοῦ μεταθέοντα τὴν πρὸς Ὁμηρον | ἀφομοίωσιν. εἰ γὰρ βούλεσθε, τῶν f. 94v. ἐν Τιμαίῳ γεγραμμένων ἀναμνησθῶμεν, ἐν οἷς πάντα μὲν τὰ θεῖα γένη τοῦ κόσμου, πάντα δὲ τὰ θνητὰ παράγων, 15 μίαν δὲ δημιουργικὴν πρόνοιαν ἐπὶ πάντα διατείνων μέχρι τοῦ ποιητοῦ καὶ πατρὸς τῶν δλων ἀνάγει τὴν θεωρίαν· τὰ δὲ ἐπέκεινα τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀφίησιν ἄρρητα, πλὴν ὅσον τοῦ νοητοῦ παραδείγματος τῆς δημιουργικῆς ἔνεκα μονάδος πεποίηται μνήμην· διὸ γὰρ τοῦ παντὸς ὑποστάτης αὐτὸς δη- 20 μιουργεῖ τὰ αἰσθητὰ πρὸς τὸ νοητὸν παράδειγμα βλέπων. ταύτην τοίνυν ἀπασαν τὴν τῶν δλων μέθοδον οὐκ ἀλλαχόθεν ἔμοιγε δοκεῖ συνελεῖν ἢ ἐκ τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως. καὶ γὰρ Ὅμηρος περὶ τῶν ἐγκοσμίων πραγμάτων ἀναδιδάσκων καὶ τῆς εἰς τὸ πᾶν καθηκούσης προνοίας τῶν θεῶν 25 μέχρι τοῦ Διὸς ἄνεισιν καὶ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας, καὶ εἰς μίαν ταύτην ἀρχὴν ἀκίνητον καὶ ἀεὶ ὠσαύτως ἰδρυμένην ἀναπέμπει τὴν γένεσιν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων, καὶ πατέρα θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν διὰ πάσης ὡς εἰπεῖν τῆς πραγματείας ἀνυμνεῖ τὸν μέγιστον τοῦτον θεόν· ὥσπερ δὴ καὶ zo

3 ἀναβροχωμένωι cf. Phaed. 117^d | θρηνοῦντας, corr. m³ | cf. Σ 22 T 315 5 δοκοῦμεν τῶν] δοκούντων (acc. m³); δοκοῦμεν b 14 cf. Tim. 28^c 20 cf. Tim. 30^c sqq.

ὁ Τίμαιος [ώς] ὑστερον ἀπογεννῶντα μὲν αὐτὸν τοὺς ἐν τῷ παντὶ θεοὺς παραδίδωσιν, ὑφιστάντα δὲ καὶ τὰς μεριστὰς ψυχὰς καὶ εἰς ἀνδρῶν πέμποντα γένεσιν· τοιαύτη γὰρ ἡ πρωτίστη κάθοδος τῶν ψυχῶν, ἢν ἔξ ἀνάγκης ἀπάσαις αὐταῖς προσκεῖσθαι παρὰ τοῦ γεννήσαντος πατρὸς διατείνεται. μέχοι δ' οὖν τῆς μᾶς δημιουργίας καὶ Ὁμηρος ἀνατρέχει καὶ πάντα ἔξαπτει τῆς τοῦ Διὸς πατρονομικῆς ἐπιστασίας, Κρόνου δὲ καὶ Ἄρεας ὡς αἰτίων τοῦ δημιουργοῦ διαμνη-
1. 95τ. μονεύει, κατὰ τοὺς δεινοὺς τῶν διαλεκτικῶν ἀπὸ τῆς 10 προσεζοῦς αἰτίας αὐτῷ τὴν περὶ τοῦ δημιουργοῦ θεωρίαν ὀρμῆσθαι βούλόμενος ὡς ἐκεῖθεν μάλιστα καταφανῆ γενη- σομένην.

Πάλιν τοίνυν ὁ μὲν θεῖος ποιητὴς διττὰς δημηγορίας τοῦ πατρὸς τῶν ὅλων ἡμῖν ἔξεφηνεν, ὡς που καὶ πρότερον 15 εἴπομεν [p. 106, 21], πρὸς τοὺς ἐγκοσμίους θεούς, καὶ τὴν μὲν αὐτῶν ἐπιστρεπτικὴν καὶ συναγωγὸν τῶν ἀκουόντων εἰς τὸν ἔνα δημιουργικὸν νοῦν, χωριστὸν ἀπεργαζομένην τῶν προνοουμένων ἀπάντων τοὺς θεοὺς καὶ συνελίσσουσαν τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν ἔξηρημένην μονάδα καὶ Διὸς ἐνδον, ὡς 20 φησιν ἡ ποίησις [Il. Υ 13], συλλέγονταν, τὴν δὲ προνοίας γοργὴν καὶ δυνάμεων γεννητικῶν καὶ προάγονταν ἕκαστον εἰς τὴν τῶν δευτέρων ἐπιμέλειαν καὶ κινητικὴν πρὸς τὴν μετάδοσιν τῆς τάξεως, ἵνα δὴ καὶ τὰ ἔσχατα τοῦ παντὸς καὶ ὁ ἐν τῇ φύσει πόλεμος μετάσχῃ τῆς τῶν θεῶν νοερᾶς 25 ἐπιστασίας. ὁ δὲ αὖ Πλάτων, ἢ εἰ βούλεσθε λέγειν ὁ παρὰ τῷ Πλάτωνι Τίμαιος [p. 41^a], δημηγοροῦντα μὲν *καὶ* αὐτὸς ἀπὸ τῆς νοερᾶς περιωπῆς τὸν πατέρα τῶν ὅλων παραδίδωσιν εἰς ἄπαντας τοὺς ἀπ' αὐτοῦ προεληλυθότας θεούς, τοὺς τε ἀεὶ περιπολοῦντας καὶ τοὺς φαινομένους

1 ὑστερον cf. 71, 6 theolog. Plat. 324 in. | cf. Tim. 41^d sqq.

2 ὑφιστάντας 5 προσκεισθαι malim προκεισθαι

8 Ἄρεας ὡς cf. Σ 203 O 187 18 συνελίσσουσα, corr.
m³ 21 γεννητικῶν] ω exp. et η ss. m³ 23 ἵνα] ἵν ir. m³

καθ' ὅσον ἀν ἐθέλωσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῖς λόγοις καὶ ἐπιστρέφοντα τὸ πλῆθος εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς τὴν πρόνοιαν ἀνεγείροντα τῶν θυητῶν· καὶ τὰ μὲν πρῶτα τῆς δημηγορίας τῆς ἐπιστροφῆς τοῖς ἔγκοσμοῖς θεοῖς τῆς εἰς τὸν ἔνα δημιουργὸν μεταδίδωσιν, τὰ δὲ τελευταῖα τῆς προνοητικῆς τῶν 5 καταδεεστέρων δυνάμεως. μιμούμενοι γάρ φησιν τὴν f. 95v. ἐμὴν δύναμιν περὶ τὴν ὑμετέραν γένεσιν ξῶα ἀπερ-396 γάξεσθε καὶ γεννᾶτε. πάντη ἄρα φήσομεν αὐτὸν Ὁμηρον καὶ τοῖς Ὁμήρου ποιήμασιν ἐπόμενον τὰ τοιαῦτα γράφειν, ἔηλοῦντα τὸν τρόπον τῆς περὶ τῶν ὅλων πραγμάτων ὑφη- 10 γήσεως.

Καὶ μὴν καὶ δὲ ἐν τῷ Φαιδρῷ Σωκράτης ἐνθεαστικῶς ἔδη καὶ ποιητικῶς φθεγγόμενος ἀνάγει μὲν τοὺς ἐν τῷ πόσμῳ θεοὺς εἰς τὴν τῶν νοητῶν περιπλὴν ὑφ' ἡγεμόνιι τῷ μεγίστῳ Διὶ· τούτῳ γάρ, φησίν, ἔπειται στρατιὰ θεῶν 15 τε καὶ δαιμόνων κατὰ ἔνδεκα μέρη κεκοσμημένη [p. 246^e], δαῖτα δὲ καὶ θοίνην αὐτοῖς προτίθησιν καὶ εὐπαθείας ἀμηχάνους καὶ τὸ νέκταρον καὶ τὴν ἀμβροσίαν, ταῦτα δὴ τὰ παρὰ τοῖς ποιηταῖς θρυλούμενα, καὶ ἐπὶ τὴν ἔαυτοῦ μετάγει θεωρίαν [p. 247^e]. οὐ γάρ ἔστιν μαινομένῳ 20 στόματι λέγοντα τῶν τοιούτων ὀνομάτων ἀπέχεσθαι, ἀλλ' ἡ πρὸς τὸ δαιμόνιον γένος οἰκειότης ἡ προεντρεπίζουσα τὴν τοῦ θείου φωτὸς παρουσίαν ἀνακινεῖ τὴν φαντασίαν εἰς τὴν συμβολικὴν ἀπαγγελίαν. πόθεν δὴ οὖν δὲ Σωκράτης οὕεσθε τὴν τοιαύτην τῶν λόγων μέθοδον ἢ ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ποιη- 25 μάτων ἀνήγειρεν; ἢ οὐχὶ καὶ Ὁμηρος τοιαῦτα ἄττα γράφει περὶ τε τοῦ μεγίστου Διὸς καὶ τῶν ἐπομένων αὐτῷ θεῶν·

Ζεὺς γὰρ ἐς Ὡκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰδιοπῆας

χθιξὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἄμα πάντες 30
ἔπονται [A 423 sq.]

3 δημιουργίασ, corr. m³ 16 κεκοσμημένην, corr. b
19 θορυβούμενα, corr. m³ 22 προεντρεπίζουσα 24 ἀπαγγελίαν

παντὶ γοῦν τοῦτο καταφανὲς τῷ καὶ μετρίως τῆς τοιᾶσδε θεωρίας ἐπησθημένῳ, ὅτι τὸν μέγιστον τῶν θεῶν ἄνωθεν
 96τ. ἐκ τῶν νοητῶν τρέφεσθαι δητέον ἐπὶ δαῖτα καὶ θολυνη
 ιόντα <καὶ> πρὸς τὰς οἰκεῖας ἀρχὰς ἐπιστρέφειν καὶ ἀπ'
 5 ἐκείνων πληροῦσθαι τῶν ἔξηρημένων καὶ ἐνοειδῶν ἀγαθῶν.
 ἐκεῖ τοίνυν καὶ οἱ Αἰθίοπες οἱ τῷ θεῖῳ φωτὶ καταλαμπό-
 μενοι καὶ ὁ πρώτιστος Ὦκεανὸς ὁ τῆς νοητῆς πηγῆς ἀπορ-
 ρέων, καὶ ἡ πλήρωσις ἐκεῖθεν τῷ τε δημιουργικῷ νῷ καὶ
 πᾶσι τοῖς ἔξηρημένοις αὐτοῦ θεοῖς.

10 "Ετι τοίνυν" Ομηρος μὲν ἀγαθότητι καὶ ἀνεκλείπτῳ δυνά-
 μει διὰ πάντων φοιτώσῃ τῶν ὄντων καὶ γνώσει περιληπτικῇ
 τῶν ὅλων ἐνιαίως χαρακτηρίζει τὴν ἰδιότητα τῶν θεῶν· καὶ
 γὰρ θεοὶ δωτῆρες ἐάων φησὶν καὶ· θεοὶ δέ τε πάντα
 δύνανται, καὶ ἐν ἄλλοις· θεοὶ δέ τε πάντα ἵσασιν.
 15 ὁ δὲ Ἀθηναῖος ἔνεινος ἐντεῦθεν δομηθεὶς κατεσκευάσεν
 ἀδαμαντίνοις ὡς εἰπεῖν λόγοις τὴν ἐπὶ πάντα διήκουσαν
 πρόνοιαν τῶν θεῶν· καὶ γὰρ βούλεσθαι πάντα πληροῦν
 ἀγαθῶν τοὺς θεοὺς καὶ δύνασθαι (πάντα γὰρ ποδηγοῦσιν
 ἀνελάττωτοι κατὰ τὴν δύναμιν ὄντες) καὶ εἰδέναι τὸ προσ-
 20 ἱκον αὐτοῖς. προσήκει δὲ ἄρα τοῖς πάντων αἰτίοις τὸ
 προνοεῖν τῶν σφετέρων γεννημάτων, τοῖς πάντων ἄρχοντιν
 τὸ κοσμεῖν τὰ ἀρχόμενα ὑπ' αὐτῶν. οὕτ' οὖν δι' ἔνδειαν
 ἀγαθῶν τὴν πρόνοιαν ἀναιρετέον οὔτε δι' ὑφεσιν δυνάμεως
 (πολλοῖς γὰρ ἡ μὲν τῆς εὐποιίας ἔφεσις πάρεστιν, ἡ δὲ
 25 ἀσθένεια παραιρεῖται τὴν εὐεργετικὴν εἰς τὸν ἄλλους ἐνέρ-
 γειαν) οὔτε δι' ἄγνοιαν τῶν ἐπιβαλλόντων αὐτοῖς ἔργων·
 οὔτε γὰρ ἑαυτὸν οὔτε τὰ μεθ' ἑαυτὸν ἀγνοοῦσιν. ταῦτα δὴ
 οὖν ὁ Ἀθηναῖος ἔνεινος τοῖς ἀνελέγκτοις κατεδήσατο λο-
 γισμοῖς, οὐκ ἀλλαχόθεν ἢ παρ' Ομήρου τὰς κοινὰς καὶ διὰ
 30 πάντων τῶν θεῶν γενῶν διηκούσας ἰδιότητας λαβών, τὴν

2 τῶν ss. m² 3 ἐπὶ ir. m² 4 possis etiam <τῷ>

5 πληροῦσθαι τῶν ἔξηρημένων im. m² 8 ἡ ss. m² 10 "Ετι"
 ὅτι 13 cf. Θ 325 κ 306 δ 379 15 cf. Pl. leg. X 900^c sqq.

ἀγαθοειδῆ βούλησιν, τὴν ἀπερόληπτον δύναμιν, τὴν παν- f. 96v.
τελῆ τῶν ὄντων νόσιν.

Πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰς παρ' ἀμφοτέροις νε-
κυίας ἐνθυμηθῶμεν, καὶ ὅπως Ὁμήρω μὲν τά τε ἄλλα
διεσκεύασται ποιητικῶς καὶ κατὰ τὴν θείαν μανίαν καὶ ἡ 5
τῶν διαφόρων ἐν Ἀιδου λήξεων παράδοσις (καὶ γὰρ κολα-
ξιμένους τινὰς καὶ κρινομένους εἰσήγαγεν, καὶ κρίνοντας
ἄλλους καὶ καθαίροντας, καὶ τῶν κολάσεων ποικίλα εἴδη
καὶ τῶν καθάρσεων τρόπους ἔξηλλαγμένους), τῷ δὲ αὖ Πλά-
τωνι καὶ ταῦτα κατὰ τὸν Ὁμήρου ξῆλον πεπραγμάτευται. 10
καὶ γὰρ ἐν Πολιτείᾳ καὶ ἐν Φαίδωνι καὶ ἐν Γοργίᾳ
περὶ τῶν ἐν Ἀιδου ψυχῶν καὶ ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ
Πλούτωνος τελουσῶν πολλὰ καὶ θαυμαστὰ διελήλυθεν, ἐν
Φαίδωνι μὲν τοὺς τόπους διαφερόντως τοὺς ἔκει καὶ τὰ
ὅλα δικαιωτήρια τῶν ψυχῶν ἀφηγούμενος, ἐν Πολιτείᾳ δὲ 15
τὰς παντοίας τῶν κρινομένων τίσεις καὶ τὴν πορείαν αὐτῶν
τὴν ὑπὸ γῆν καὶ τὰ δράματα τὰ περὶ αὐτοὺς διεξιών, ἐν
δὲ τῷ Γοργίᾳ τῶν δικαστῶν *(τὰς)* τάξεις καὶ τὰς διαφορό-
τητας προηγούμενως ἡμῖν ἀναφαίνων. καίτοι πανταχοῦ
πάντα ἂν εὔροις αὐτῷ μνήμης ἡξιωμένα, ἀλλ' οὖ μὲν 20
πλείων δ περὶ τῶν δικαιωτηρίων λόγος, οὖ δὲ δ περὶ τῶν
δικαστῶν αὐτῶν, οὖ δὲ δ περὶ τῶν κρινομένων ψυχῶν καὶ
τῶν ποικίλων περὶ αὐτὰς παθημάτων. καὶ ὅτι ταῦτα κατὰ
τὸν Ὁμήρου ξῆλον δ Πλάτων διέθηκεν, ἐνδείκνυται που καὶ
αὐτὸς τῷ ποιητῇ τούτῳ μάρτυρι χρώμενος ἐν αὐτοῖς ἔκει- 25
νοις τοῖς λόγοις. καὶ γὰρ ὡς δ Μίνως χρυσοῦν ἔχων
σκῆπτρον δικάζει καὶ ἐπισκοπεῖ τὴν τῶν λοιπῶν δικαστῶν f. 97r.
κρίσιν, ἐκ τῆς Ὁμήρου νεκυίας εἶληφέναι συνομολογεῖ [Gorg.
p. 526^c], καὶ ὅτι δυνάσται τινές εἰσιν καὶ τύραννοι καὶ
βασιλεῖς οἱ τῶν μεγίστων ἀμαρτημάτων τὰς μεγίστας τιμω- 30

8 post καθαίροντας τὸν 16 τίσεις] πείσεις (ει prius ex
ι) | πορείαν] ει ex i m³ 26 μίνω 30 τὰς b] κατὰ m¹
ἔνεκα τὰς m³

ρίας ὑπέχοντες (*Τιτυοὶ γὰρ καὶ Σίσυφοι καὶ Τάνταλοι, φησίν, καὶ παρ' Ὁμήρῳ κολάζονται* [p. 525^d]), καὶ ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν τῆς γῆς χασμάτων καὶ ταῖς ψυχαῖς φρικωδέστατον δικαιωτήριον δὲ *Τάρταρος* τούτου γάρ, φησὶν δὲ τῷ *Φαιώνι* Σωκράτης [p. 112^a], καὶ Ὁμηρος διαμυημονεύει λέγων·

τῇλε μάλ' ἥχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρε-
θρον.

ἐπεὶ καὶ τῶν ποταμῶν ἐκεῖθεν τὴν ἴστορίαν παρεῖληφεν·
10 καὶ γὰρ ὅτι πάντων ἐστὶν Ὡκεανὸς ἔξωτάτω τῶν φευμάτων·

'Ωκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὕπως ἐστι περῆσαι.
καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως·

"Ἐνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε φέ-
ουσι

15 *Κωκυτός* δ' ὃς δὴ *Στυγὸς* ὕδατός ἐστιν ἀπορ-
ρώξ [κ 513 sq.].

ὅθεν οἶμαι καὶ δὲ *Σωκράτης Στύγιον αὐτὸν προσείρηκεν* [Phaed. p. 113^c]. ἐν δὲ τῇ *Πολιτείᾳ* [X 614^b] τῆς νε-
κυίας ἀρχόμενος οὐκ Ἀλκίνου φησὶν ἀπόλογον ἐρεῖν, ἀλλὰ
20 ἀλκίμου τινὸς ἀνδρὸς Ἡρὸς τοῦ Ἀρμενίου τὸ γένος Παμφύ-
λου, μονονουχὴ λέγων σαφῶς, ὅτι τὴν παρ' Ὁμήρῳ νέκυιαν
ἔσατῷ προθεὶς καὶ ἐκείνην παραδειγμα ποιησάμενος μέλλει
397 καὶ περὶ τούτων διαλέγεσθαι τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ μύθῳ προκει-
μένων εἰς ἀφήγησιν.

25 Ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ τῶν ἐν *Κρατύλῳ* γεγραμμένων ἀνα-
μνησθείημεν, μάθοιμεν ἂν καὶ ἔξι ἐκείνων, ὅτι διὰ πάντων
ώς εἰπεῖν τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ σκεμμάτων εἰς τὴν Ὁμήρου
ποίησιν ἀποβλέπων δὲ *Πλάτων* ἐκεῖθεν παραδέχεται τὰς πρώ-
τας. 97 v. τὰς ὑποθέσεις τῶν λόγων. | πρόκειται μὲν γὰρ αὐτῷ περὶ

6 ll. Θ 14 7 τῇλε Hom.] τῇλιδε 10 ἔξωτάτωι (ι ex ν)
m¹ o et v supra ἔ et ω ss. m² | τῶν ss. m³ est Od. λ 158
13 εἰσ' ἀχέρων τε 19 ἐρεῖ, corr. b (possis ἐρῶ)
23 τούτου m³

δνομάτων ἐν ἐκείνῳ τῷ διαλόγῳ τὴν ἀληθεστάτην ἐκφῆναι θεωρίαν· διττῶν δὲ αὖ δύντων δνομάτων καὶ διττοὺς ἔχοντων τῆς αἰτίας ἀπολογισμούς, τοὺς μὲν ἀγνώστους ἡμῖν, τοὺς δὲ γνωρίμους, ἐκατέρων τὸν Ὁμηρον ποιεῖται μάρτυρα [p. 392^a]. σαφέστατα γὰρ ἐκεῖνον διαστέλλασθαι τά τε ἀνθρώπινα καὶ τὰ θεῖα τῶν δνομάτων, τὴν Βατέειαν καὶ τὴν Μυρίνην, καὶ Ξάνθον λέγοντα τὸν ποταμὸν καὶ Σκάμανδρον, καὶ τὴν χαλκίδα τὸ ὄρνεον καὶ τὴν κύμινδιν· καὶ τούτων τὰ μὲν νοερώτερα καὶ τῆς φύσεως τῶν ὑποκειμένων τελέως ἀντεχόμενα πραγμάτων καὶ κατὰ τὸν αἰσθητὸν τύπον εὐπρεπέστερά τε καὶ εὐφωνότερα τῶν θεῶν ἔγγονα τιθέμενον, τὰ δὲ τοῖς εἰρημένοις ἀπασι τούτων λειπόμενα τῶν ἀνθρώπων· καὶ τῶν ἀνθρωπείων αὖ τὰ μὲν εἰς ἐμφρονεστέρους ἀνάγοντα νομοθέτας, τῶν δὲ τοὺς ἀφρονεστέρους ποιοῦντα κυρίους τῆς θέσεως, *(ώς)* ἐν τοῖς περὶ τοῦ Ἀστυάνακτος καὶ τοῦ Σκαμανδρίου δεδήλωκε. ταύτας δὴ καὶ τοιαύτας ἀρχὰς δ Σωκράτης παρ' Ὁμήρον λαβὼν τῆς περὶ τῶν δνομάτων θεωρίας διορίζει, τέ μέν ἔστιν αὐτῶν τὸ φύσει, τί δὲ τὸ θέσει, καὶ τίς μὲν ἡ πρὸς τὰ πράγματα αὐτῶν δμοιότης, τίς δὲ ἡ ἀπολισθάνουσα τῶν δηλουμένων ἀνομοιότης, καὶ δπως τὰ μὲν πρώτιστα τῶν δνομάτων καὶ ὅσα θεῖα συνυφέστηκεν τοῖς οὖσιν, τὰ δὲ δεύτερα ἀπειπασίαν τινὰ φέρεται τῶν δύντων, τὰ δὲ πολλοστὰ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς τοιαύτης δμοιότητος ἀποπέπτωκεν· καὶ δλως ἀπασαν ἐκείνην τὴν πραγματείαν Ὁμήρῳ καὶ τοῖς ἐνθέοις ποιηταῖς ἐπόμενος διεπραγματεύσατο.

f. 98 r.

Μὴ τοίνυν μηδὲ ἐκεῖνο παραδομεν εἰς ἔνδειξιν ἐναργεστέραν τῆς τοῦ Πλάτωνος πρὸς Ὁμηρον φιλίας, δτι καὶ

1 ἐκφῆναι 6 cf. B 813 sq. T 74 Ξ 291 7 μυρσίνην
 10 αἰσθητὸν — τε καὶ im. m², quaes etiam εν εὐφωνότερα ir. 13 αὖ] καὶ ss. m² 14 ἐμφρονεστέρους] v supra μ m² 16 καὶ τοῦ ss. m³ 17 Ὁμηρον] δμήρωι (ω εξ o, i post add.)

τὴν οἰκονομίαν πολλαχοῦ ξηλοῖ τῶν Ὁμηρικῶν ὑποθέσεων.
 ὁ μὲν γὰρ τὴν Ὀδυσσέως πλάνην τριπλῆν ἡμῖν ἀφηγήσατο·
 καὶ γὰρ γινομένην αὐτὴν παραδίδωσι, καὶ ἐν διηγήσει τοῦ
 Ὀδυσσέως πρὸς τὸν Ἀλκίνουν, καὶ αὖτις πάλιν ἐν τοῖς πρὸς
 5 τὴν Πηνελόπην λόγοις συνεσπειραμένως ἄπασαν περιλαμβά-
 νοντος. ὃ δὲ τὴν πολιτείαν τριπλασιάσας φαίνεται· καὶ γὰρ
 ἐν Πειραιεῖ τὴν πρώτην αὐτῆς ἔκφανσιν γενέσθαι φησίν,
 καὶ ἐν ἄστει διηγουμένου τοῦ Σωκράτους, καὶ ἐκ τούτων
 συνοπτικῶς αὐτὴν πρὸ τῆς φυσιολογίας τοῖς ἀμφὶ Τίμαιον
 10 καὶ Κριτίαν ἀπαγγέλλοντος. πάνυ γε οὐκ ὅρᾶτε τῆς Ὁμη-
 ρικῆς ποιήσεως ὑπερερῶντα τὸν Πλάτωνα καὶ τῶν ἐν αὐτῇ
 μυστικῶν διανοημάτων, ὃς καὶ τὴν φαινομένην αὐτοῦ ξηλοῖ
 μεταχειρίζειν καὶ ἔστιν οὐκ ἐνθεάξων μόνον καὶ μύθους
 συνιθεῖς, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφῶν καὶ δητορεύων Ὁμηρικός.
 15 καὶ γὰρ ἡ τῆς μιμήσεως ἐνάργεια καὶ ἡ ποικιλία τῶν ἡθῶν
 καὶ ἡ τῶν δινομάτων ὥρα καὶ ἡ τῆς οἰκονομίας τέχνη καὶ
 ἡ τῶν σχημάτων ἔξαλλαγή τῆς Ὁμηρικῆς ἔστιν ιδέας μεστή·
 καὶ οὐκ οἱ τραγῳδιοποιὸι μόνον πολλὰ τῶν παρ’ Ὁμήρῳ
 βραχεῖας μνήμης ἡξιωμένα σκηνάς καὶ ὑποθέσεις ἐποιήσαντο
 20 τελείας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἐκ μικρᾶς αὐτῷ δεδο-
 μένης ἐκεῖθεν ἀρχῆς πραγματείας ὅλας καὶ διαλόγους πολυ-
 στήχους συνεγράψατο. φέρετε γὰρ ἐνὸς ἐπιμνησθῶμεν, εἰ
 βούλεσθε, καὶ τὸν ἐν Ἀλκιβιάδῃ [I 129 sqq.] τοῦ Σω-
 1. 98 τ. πράτους θεωρήσωμεν λόγους, ἐν οἷς | ἄλλο μὲν τὸ χρώ-
 25 μενον εἶναν φησιν ἐκεῖνος, ἄλλο δὲ τὸ ὄργανον· καὶ τὸ μὲν
 ἐν ὑπηρέτου μέρει τετάχθαι, τὸ δὲ ἔξηρησθαι τῆς ἐκείνου
 φύσεως· καὶ τὸν ἔκαστον ἡμῶν οὕτε ἐν τῇ χειρὶ μοιρᾷ
 τὴν ὑπόστασιν ἔχειν οὕτε ἔξ αμφοτέρων συμπεπληρῶσθαι,
 τοῦ τε δργάνου λέγω καὶ τοῦ χρωμένου, ἀλλὰ κατ’ αὐτὸ
 30 μόνον τελέως ἀφωρίσθαι τὸ χρώμενον. ὅθεν δὴ κατὰ τὴν

6 cf. p. 16, 2 10 γε m^2] τε m^1 11 ὑπερορῶντα | αὐ-
 τῇ] ταύτῃ m^3 12 nonne αὐτῆς? 24 θεωρήσομεν, corr. b

ψυχὴν αὐτὸν ὑφεστάναι τὴν τῶν σωματικῶν ὁργάνων ἐξηρημένην ἐπιδείκνυσιν, καὶ ταύτην οὐ πᾶσαν, ἀλλὰ τὴν νοεράν, ἣν καὶ οὐτωσί πως αὐτὸν τὸ αὐτὸν προσείρηκεν ἐν ἐκείνοις. αὐτὸν μὲν γὰρ καὶ ἡ ψυχὴ πᾶσα πρὸς τὸ δύτρεθερόν τὸ ὄργανον, τὸ δὲ ὅντως αὐτὸν τοῦτο ἄρα ἦν ἐκεῖνο τὸ νοερὸν εἶδος τῆς ψυχῆς. ταύτην δὴ οὖν σύμπασαν τῶν δογμάτων τὴν θεωρίαν περὶ τῆς φύσεως ἡμῶν ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ποιημάτων μοι δοκεῖ παραλαβὼν τοὺς ἀποδεικτικοῖς λόγοις ἴκανῶς καταδήσασθαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνος πρῶτος διέκρινεν τὸν ἔκαστον ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἐξηρημένων ὁργάνων 10 καὶ διεστήσατο καλῶς τὰ εἴδωλα τῶν πρωτουργῶν ὑποστάσεων· δῆλος δὲ ὁ σοφώτατος Ὁδυσσεὺς ἐν Νεκυίᾳ [λ 601 sqq.] τὸν Ἡρακλέα λέγων ἵδεν γυμνὸν τόξον ἔχοντα καὶ προστιθεὶς εἴδωλον,

αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι <θεοῖσιν>

15

τέρπεται ἐν θαλίῃ καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἡβην, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐνδεικνύμενος, ἢ ὅτι τὴν μὲν ἀληθινὴν τοῦ Ἡρακλέους οὐσίαν ἐν τῇ ψυχῇ τίθεσθαι προσήκει, τὸ δὲ ἐξημμένον τῆς ψυχῆς εἴδωλον ὄργανον ἐκείνου καὶ ἀπεικασίαν πρὸς ἐκείνον φερόμενον, ἀλλ' οὐκ ἐκείνον ὑπολαμβάνειν. ἀνωθεν <ἄρα> ἀπὸ τῆς Ὁμηρικῆς ὑφηγήσεως ἥρτηται τὰ περὶ τοῦ ἀνθρώπου τῷ Πλάτωνι δοκοῦντα, | μηδὲ τῶν ὀνομάτων ἀποσχομένῳ τῶν Ὁμηρικῶν. τὸ γὰρ f. 99 r. αὐτὸν τὸ αὐτὸν πόθεν ἄλλαχόθεν ἀν φήσαιμεν ἢ ἐκ τοῦ αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν ἔχειν τὴν ἀφορμήν, καὶ τὸ 25 τὴν σωματικὴν φύσιν εἴδωλον τῆς ἀληθινῆς οὐσίας ἀποκαλεῖν πῶς οὐχὶ παντὶ δῆλον ἐκεῖθεν μετενηγμένον; ἐπεὶ καὶ τὸ

ἥλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο

χρύσεον σκῆπτρον ἔχων [λ 90 sq.],

σαφῶς τὸν ἔκαστον ἡμῶν ἐν ψυχῇ διορίζεται τὴν ὑπαρξίν ἔχειν.

1 σωκρατικῶν, corr. m³

3 cf. Pl. Alc. I 130¹

10 ἴκα-

στων uv. m¹, corr. m³

398 Πῶς ἂν τις ἀπολογήσαιτο πρὸς τὰ ἐν Φαίδρῳ
ἡθέντα περὶ Ὁμήρου, ἐν οἷς δοκεῖ τὸν Στησίχορον
ώς μουσικώτερον προκρίνειν.

Ἄλλὰ τούτων μὲν πολλὰ ἀν εῦροι τις παραδείγματα
5 πρὸς τὴν ἑκατέρου πραγματείαν ἀποβλέπων. ἐπεὶ δὲ ταῦτα
ὑπέμνησται, μικρὰ περὶ τῶν ἐν Φαίδρῳ γεγονμένων προσ-
θέντες τοὺς περὶ τῆς ποιητικῆς ἀνακινήσωμεν λόγους, οὓς
δὲ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης ἐν τῷ δεκάτῳ διέξεισιν. ἵσως
γὰρ ἂν τινες καὶ σφόδρα τὸν Πλάτωνα φαῖεν τὴν Ὁμήρου
10 δόξαν ἀφανίζειν καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ Φαίδρῳ [p. 243^a] περὶ τῆς παλινῳδίας εἰρημένων. ἔστι γάρ, φησίν, τοῖς
ἀμαρτάνουσιν περὶ μυθολογίαν καθαροὺς ἀρχαῖος,
ὅν Ὁμηρος μὲν οὐκ ἥσθητο, Στησίχορος δέ. τῶν
γὰρ δημιάτων στεροθεὶς διὰ τὴν Ἐλένης κακηγορίαν
15 οὐκ ἡγνόησεν ὅσπερ Ὁμηρος, ἀλλ' ἄτε μουσικὸς
ῶν ἔγνω τὴν αἰτίαν, καὶ ποιεῖ εὐθύς· οὐκ ἔστ' ἔτυ-
μος λόγος οὗτος· καὶ τὰ τούτοις ἐφεξῆς, ἐν οἷς τά τε
ἄλλα δηλός ἔστιν, ὡς ἂν φαῖεν οἱ τῶν τοιούτων ἀντιλαμβανό-
19 μενοι ὁμάτων, τὸν Ὁμηρον λοιδορῶν, καὶ ὅτι Στησίχόροιν
t. 99^v. καταδεέστερος εἰς τὸ γνῶναι τε τὴν αἰτίαν τῶν δαι-
μονίων μηνιμάτων καὶ γνόντα διὰ τῆς παλινῳδίας ἐλάσσασθαι,
ἐπεὶ καὶ τὸ κακηγορῆσαι τὴν Ἐλένην παῖδα τοῦ μεγίστου
Διὸς λεγομένην καὶ τὸ δι' ἔνδειαν μουσικῆς ἀγνοῆσαι τὸ
πάθος δόξειν ἀν μεγάλην μοῖραν ἔχειν τῆς περὶ αὐτὸν
25 βλασφημίας.

Άλλ' οὖν καὶ πρὸς ταῦτα λεκτέον, ὅτι Στησίχορος μὲν
δὲ Ἰμεραῖος πάντα τὸν περὶ τῆς Ἐλένης μῦθον ὡς λόγον
ὄντα καὶ γεγονότων μόνον πραγμάτων ἀφήγησιν παραδεξά-

5 ἐπάστον 9 τὸν b] τῶν 18 ἀλλῆλόσ] ἀδ ss. m², ~ ex',
acc. in o m³, post o ras. 21 μηνιμάτων, supra ην ss. iμ m²
| λάσσασθαι 22 κατηγορῆσαι, corr. m³

μενος καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον τὴν περὶ αὐτοῦ ποίησιν διαθεῖς εἰκότως καὶ δίκης τυχεῖν καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς μουσικῆς ὀφέλειαν ἐπιγνῶναι τὴν ἑαυτοῦ πλημμέλειαν λέγεται, Ὅμηρος δὲ κατ’ ἄλλην οἶμαι καὶ τελεωτέραν τῆς ψυχῆς ἔξιν ἀποστάς μὲν τῶν ἐν αἰσθήσει φερομένων κα- 5 λῶν καὶ τῆς φαινομένης ἀπάσης ἀρμονίας τὴν ἑαυτοῦ νόησιν ὑπεριδρύσας, εἰς δὲ τὴν ἀφανῆ καὶ ὅντως οὖσαν ἀρμονίαν ἀνατείνας τὸν τῆς ψυχῆς νοῦν καὶ περιαχθεὶς εἰς τὸ ἀληθινὸν κάλλος ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα διαμυθολογεῖν εἰωθότων ἀφαιρεθῆναι τῶν δημάτων εἴρηται καὶ τοιοῦτόν 10 τι παθεῖν, οἷον δὴ καὶ αὐτὸς τὸν Δημόδοκον τὸν παρὰ τοῖς Φαιάξιν φόδον πεπονθέναι φησίν, ὃν δὲ θεὸς δὴ τῆς μουσικῆς χορηγὸς

ὅφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδον δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν
[θ 64].

15

καὶ γὰρ τοῦτον ἄντικρυς τῆς ἐνθεαστικῆς αὐτοῦ ζωῆς παρά-
δειγμα προεστήσατο, καὶ διὰ τοῦτο τῆς μὲν ἐμφανοῦς ἀπά-
σης αὐτὸν ἀρμονίας καὶ τοῦ κάλλους διὰ τὴν ἐκ τῆς 20
Μούσης κατακωχὴν ἔξηρησθαι λέγει, τοῖς δὲ νοεροῖς περὶ^{f. 100r.}
Θεῶν καὶ μυστικοῖς διανοήμασιν τὰς ἑαυτοῦ διαποικίλλειν
ἐνεργείας. | καὶ οὐχ Ὅμηρος μόνον καὶ Δημόδοκος ἐκεῖνος, f. 100r.
ἀλλὰ καὶ Ὁρφεὺς μυθολογεῖται τοιαῦτα ἄττα τραγικῶς πα-
θεῖν διὰ τὴν ἐν μουσικῇ τελέαν ζωήν· σπαραχθεὶς γὰρ καὶ
μερισθεὶς παντοίως τὸν τῆδε βίον ἀπολιπεῖν, ἐπειδὴ μερι-
στῶς οἶμαι καὶ διηρημένως αὐτοῦ μετέσχον οἱ τότε τῆς 25
μουσικῆς καὶ ὅλην ἄμα καὶ παντελῆ τὴν ἐπιστήμην οὐ δε-
δύνηται δέξασθαι. τὸ δὲ οὖν ἀκρότατον αὐτῆς μέρος καὶ
πρώτιστον οἱ τὴν Λέσβον οἰκοῦντες παρεδέξαντο· καί που
διὰ τοῦτο καὶ τὴν κεφαλὴν δὲ μῆδος τὴν ἐκείνου σπαραχθέν-
τος εἰς Λέσβον ἔξενεχθῆναι φησιν. ἀλλ’ Ὁρφεὺς μὲν ἄτε 30

14 δ’ ex δὲ 16 τοὶ οὗτον | αὐτοῦ 17 προσεστήσατο,
corr. b | μὲν exp. m³? 19 κατακωχὴν, fort. o ex α altero
factum | λέγειν 28 πον ex τοι m²

τῶν Διονύσου τελετῶν ἡγεμὸν γενόμενος τὰ ὅμοια παθεῖν ὑπὸ τῶν μύθων εἴρηται τῷ σφετέρῳ Θεῷ (καὶ γάρ δὲ σπαραγμὸς τῶν Διονυσιακῶν ἐν ἐστιν συνθημάτων), "Ομηρος δὲ ἀφαιρεθῆναι τῶν ὁμμάτων λέγεται, διότι δὴ πᾶν τὸ 5 φαινόμενον κάλλος ὑπερδραμὸν καὶ τὸν ἐνταῦθα τῶν ψυχῶν ἴστορήσας πόλεμον ἐπὶ τὴν νοερὰν ἔαυτὸν ἀνήγαγεν τοῦ κάλλους θεωρίαν. τοῦτο γάρ φησιν καὶ ὁ ἐν τῷ Φαιδρῷ Σωκράτης· τὸ τῇδε κάλλος διὰ τῆς ἐναργεστάτης τῶν αἰσθήσεων κατειλήφαμεν, στίλβον ἐναργέστατα. 10 ὅψις γάρ ἡμῖν ὁξεῖν τάττη τῶν διὰ τοῦ σώματος αἰσθήσεων ἔοχεται, ἢ φρόνησις οὐχ ὁρᾶται [p. 250^d]. Τὸν τοίνυν ὑπεριδόντα μὲν τοῦ δρατοῦ κάλλους, φρονήσει δὲ καὶ νοερᾷ ζωῇ τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν ἐπιτρέψαντά φασιν οἱ τραγικῶτεροι τῶν μύθων καὶ αὐτῶν ἀφαιρεθῆναι τῶν 15 ὁμμάτων διὰ τὴν τῆς Ἐλένης κακηγορίαν· ἄπαν γάρ οἶμαι τὸ περὶ τὴν γένεσιν κάλλος ἐκ τῆς δημιουργίας ὑποστὰν διὰ 1. 100 v. τῆς Ἐλένης οἱ μῦθοι σημαίνειν ἐθέλοντιν, περὶ δὲ καὶ τῶν ψυχῶν πόλεμος τὸν ἀεὶ χρόνον συγκεκρότηται, μέχρις ἂν αἱ νοερώτεραι τῶν ἀλογωτέρων εἰδῶν τῆς ζωῆς κρατή- 20 σασαι περιαχθῶσιν ἐντεῦθεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἀφ' οὗ τὴν ἀρχὴν ὀρμήθησαν. τὴν δὲ περίοδον ἀρα ταύτην δὲ μέν τις δεκάτη προσείρηκεν, ὁ δὲ μυριέτη· διαφέρει δὲ οὐδὲν οὕτως ἢ ἐκείνως λέγειν. καὶ γάρ ἡ χιλιάς μία περίοδός ἐστιν ἀπὸ γενέσεως αὖθις εἰς γένεσιν ἄγονσα τὰς ψυχάς· 25 εἴτε τοίνυν ἐννέα χιλιάδας ἐτῶν περὶ γῆν αἱ ψυχαὶ καλινδούμεναι κατὰ τὴν δεκάτην ἀποκαθίστανται, εἴτε ἐνναέτει χρόνῳ τῷ περὶ τὴν γένεσιν προσκαρτερήσασαι πολέμῳ κρατεῖν μὲν τοῦ βαρβαρικοῦ κλύδωνος ἐν τῷ δεκάτῳ, περιάγεσθαι δὲ εἰς

8 τῇδε] δε m¹, τῇ ss. m² (δεῦρό τε ἐλθόντες Pl.) | ἐνεργε-
στάτησ 9 στίλβον] il m² ex? 11 αρχεται m¹, οὐ ss. m²
14 αὐτὸν 15 τῆς ir. m² | κατηγορίαν, corr. m² 16 τὸ post
add. m² 22 δεκάτην exp. m²? | προείρηκεν | cf. Phaedr. 248^e
et infra f. 39v. 119r cod. Vatic. 25 ἐτῶν] τῶν

τὰς συννόμους ἔαυτῶν οἰκήσεις λέγονται, πάντως που δῆλον,
ὅτι τὸν τῶν τοιούτων ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων φιλοθεά-
μονα καὶ ἀπὸ τῶν ἐμφανῶν ἀνηγμένον καὶ τῶν εἰκόνων
εἰς τὴν ἀφανῆ ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν θεωρίαν εἰκότως
τυφλὸν οἱ μυθοπλάσται γεγονέναι λέγουσιν. ἔπειτεν δὲ ἄρα 5
τοῖς διὰ συμβόλων ἀεὶ τὴν περὶ τῶν ὄντων ἀλήθειαν κατα-
πρύπτουσιν καὶ τὴν περὶ αὐτῶν φήμην συμβολικώτερον
παραδοθῆναι τοῖς ὕστερον. Οὐκ ἄρα Ὁμήρου Στησίχορος
μουσικώτερος (οὐδὲ γὰρ τὰ αὐτὰ παθήματα περὶ ἐκάτερον
συμβέβηκεν, εἰ μὴ κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον τοῦ μύθου 10
πρόσχημα) οὐδὲ Ὁμήρῳ παλινῳδίας ἔδει πρὸς τὸ θεῖον 399
ἐπιστρέψαντι κάλλος, ἀλλὰ Στησίχόρῳ πέρα τοῦ μέτρου τὸν
περὶ τῆς Ἐλένης μῆθον φιλοφρονησαμένῳ. εἰ δὲ ὁ Σω-
κράτης ἐν ἐκείνοις τῷ φαινομένῳ χρώμενος | ἡμαρτηκέναι f. 101 r.
φησὶν τὸν Ὅμηρον καὶ ἀμαρτόντα τὰ αὐτὰ τῷ Στησίχόρῳ 15
παθεῖν, οὐν θαυμαστόν, ἐπεὶ καὶ ἔαυτὸν ὠσαύτως ἀμαρτεῖν
περὶ τὸν πρότερον λόγον φησὶν οὐχ ἀμαρτῶν σαφῶς· νῦν
δ' ἥσθημαι τὸ ἀμάρτημα. — λέγεις δὲ δὴ τί; — δει-
νόν, ὃ Φαῖδρε, δεινὸν λόγον αὐτός τε ἐκόμισας ἐμέ
τε ἡνάγκασας εἰπεῖν. — πῶς δὴ; — εὐήθη καὶ ὑπό τι 20
ἀσεβῆ, οὗ τι ἀν εἴη δεινότερον [p. 242^d]. ὕσπερ οὖν
αὐτὸς ὡς λοιδορήσας τὸν ὑβριστὴν ἔρωτα καὶ ὃν οἱ θεοὶ⁶
πνιγμὸν ἔρωτος ἀληθοῦς προσειρήκασιν ἡμαρτηκέναι
λέγει, καθ' ὅσον ἀντὶ τῆς τοῦ θείου καὶ ἀναγωγοῦ τῶν
ψυχῶν ἔρωτος θεωρίας περὶ τὸ ἔσχατον αὐτοῦ καὶ ἔνυλον 25
εἶδωλον ἐστράφη, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ Ὅμηρον περὶ τὴν
Ἐλένην ἀμαρτεῖν ἀν λέγοι, καθ' ὅσον τὸν τῆς ψυχῆς νοῦν
εἰς τὴν θέαν τοῦ ἐμφανοῦς κάλλους κατήγαγεν· ἀμάρτημα
γάρ ἐστιν ψυχῆς ἡ τῶν ἔσχάτων κατανόησις ὡς πρὸς τὴν

6 συμβολικῶν m¹, corr. m³ 12 μετρίον Raderm.
 15 ἀμαρτῶντα (ω ex o) 17 νῦν δ' ἥσθημαι Pl.] συνήσθη-
 μαι 19 ὃ] οι 21 οὗ τις ἀν εἴη δεινότερος Pl. 23 cf.
 de or. chald. 26

ἀγοραντον καὶ τελείαν τῶν ὄντως ὄντων περιωπήν. τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν ἐν Φαίδρῳ γεγραμμένων εἰς Ὁμηρον εἴχομεν λέγειν.

Tίνες εἰσὶν αἱ τρεῖς ἔξεις τῶν ψυχῶν, καὶ πῶς E
5 τὴν ποιητικὴν τριτήν ἀποδείξομεν κατὰ ταῦτας συν-
διαιρουμένην τὰς τρεῖς ἔξεις ἐν ἡμῖν.

Εἰεν· ἀλλ' ἐπὶ τὸς περὶ τῆς ποιητικῆς λόγους ἐντεῦθεν τραπώμεθα καὶ θεωρήσωμεν, τίνα μὲν γένη τῆς κατὰ Πλάτωνα ποιητικῆς ἔστιν, εἰς πολαν δὲ ἀποβλέπων ἐν τῷ δε-
 10 κάτῳ τῆς Πολιτείας τὸς κατ' αὐτῆς ἐλέγχους διεξελήνυ-
 θεν, ὅπως δὲ ἄρα καὶ τούτοις Ὅμηρος ἔξηρημένος ἀπο-
 f. 101 v. δείκνυται τῶν τοῖς | πολλοῖς ποιηταῖς προσηκόντων
 ἐλέγχων. "Ιν" οὖν καὶ ταῦτα γένηται σαφῆ, τὴν ἀρχὴν τῆς
 περὶ τούτων διδασκαλίας ἐντεῦθεν λάβωμεν. τριτὰς ἐν
 15 ψυχῇ εἶναι φαμεν ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν ζωάς· τὴν μὲν ἀρι- A
 στην καὶ τελεωτάτην, καθ' ἣν συνάπτεται τοῖς θεοῖς καὶ
 ξῆ τὴν ἐκείνοις συγγενεστάτην καὶ δι' ὅμοιότητος ἄκρας
 ἥνωμένην ζωὴν, οὐχ ἑαυτῆς οὖσαν, ἀλλ' ἐκείνων, ὑπερ-
 δραμοῦσα μὲν τὸν ἑαυτῆς νοῦν, ἀνεγείρασα δὲ τὸ ἄρρητον
 20 σύνθημα τῆς τῶν θεῶν ἐνιαίας ὑποστάσεως καὶ συνάψασα
 τῷ ὅμοιῷ τὸ ὅμοιον, τῷ ἐκεῖ φωτὶ τὸ ἑαυτῆς φῶς, τῷ ὑπὲρ
 • οὖσαν πᾶσαν καὶ ζωὴν ἐνὶ τὸ ἐνοειδέστατον [τὴν] τῆς οἰ-
 κείας οὖσας τε καὶ ζωῆς. τὴν δὲ ταύτης μὲν δευτέραν B
 πρεσβείᾳ τε καὶ δυνάμει, μέσην δὲ ἐν μέσῃ τῇ ψυχῇ τε-
 25 ταγμένην, καθ' ἣν ἐπιστρέφει μὲν εἰς ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ἐν-
 θέου καταβᾶσα ζωῆς, νοῦν δὲ καὶ ἐπιστήμην προστησαμένη
 τῆς ἐνεργείας ἀρχὴν ἀνελίττει μὲν τὰ πλήθη τῶν λόγων,
 θεᾶται δὲ τὰς παντοίας τῶν εἰδῶν ἔξαλλαγάς, εἰς ταῦτον
 δὲ συνάγει τό τε νοοῦν καὶ τὸ νοούμενον, ἀπεικονίζεται δὲ

10 αὐτὴν	13 σαφῆ m ²]	σαφῶς m ¹	17 ξῆ	18 οὖσα b
ὑποδραμοῦσα	22 del. b			

τὴν νοερὰν οὐσίαν ἐν ἐνὶ τὴν τῶν νοητῶν φύσιν περι-
Γ λαβοῦσα. τοίτην δὲ ἄλλην ἐπὶ ταύταις τὴν συμφερομένην
ταῖς καταδεεστέραις δυνάμεσιν καὶ μετ' ἐκείνων ἐνεργοῦσαν,
φαντασίαις τε καὶ αἰσθήσεσιν ἀλόγοις προσχρωμένην καὶ
πάντη τῶν χειρόνων ἀνάπτυμπλαμένην.

5

Τούτων δὴ οὖν τῶν τριτῶν τῆς ζωῆς εἰδῶν ἐν ταῖς
ψυχαῖς θεωρουμένων κατὰ τὴν δομούν τάξιν καὶ τὴν τῆς
ποιητικῆς νοήσωμεν διάκρισιν ἀνωθεν συμπροϊούσης ταῖς f. 102r.
πολυειδέσι τῆς ψυχῆς ζωαῖς καὶ εἰς πρῶτά τε καὶ μέσα καὶ
α ἔσχατα γένη τῆς ἐνεργείας πουκιλλομένης. καὶ γὰρ ταύτης 10
ἡ μὲν ἐστιν ἀκροτάτη καὶ πλήρης τῶν θείων ἀγαθῶν, καὶ
αὐτοῖς ἐνιδρύουσα τὴν ψυχὴν τοῖς αἰτίοις τῶν ὅντων, κατὰ
τινά τε ἐνωσιν ἀρρητον εἰς ταῦτὸν ἄγουσα τῷ πληροῦντι
τὸ πληρούμενον, καὶ τὸ μὲν ἀὖλως καὶ ἀναφῶς ὑποστρων-
νύοντα πρὸς τὴν ἔλλαμψιν, τὸ δὲ προκαλουμένη πρὸς τὴν 15
μετάδοσιν τοῦ φωτός,

μιγνυμένων δ' ὁχετῶν πυρὸς ἀφθίτου ἔργα τε-
λοῦσα

κατὰ τὸ λόγιον, ἔνα δὲ σύνδεσμον θεῖον ἀπεργαζομένη τοῦ
μετεχομένου καὶ μετέχοντος καὶ σύγκρασιν ἐνοποιόν, δλον 20
μὲν τὸ καταδεέστερον ἐδράζουσα ἐν τῷ ιρείτονι, τὸ δὲ
θειότερον μόνον ἐνεργεῖν ὑπεσταλμένον τοῦ καταδεεστέρου
καὶ ἀποκρύπτοντος ἐν τῷ ιρείτονι τὴν σφετέραν ἰδιότητα
παρασκευάζουσα. αὕτη δὴ οὖν μανία μὲν ἐστιν σωφροσύνης
ιρείτων ὡς συνελόντι φάναι, κατ' αὐτὸν δὲ τὸ θεῖον μέτρον 25
ἀφορίζεται· καὶ ὥσπερ ἄλλη πρὸς ἄλλην ὑπαρξίαιν τῶν θεῶν
⟨ἄναγει>, οὗτο δὴ καὶ αὕτη τῆς συμμετρίας ἀποπληροῖ
τὴν ἐνθεάζουσαν ψυχὴν· διὸ δὴ καὶ τὰς ἔσχάτας αὐτῆς ἐν-
εργείας μέτροις τε καὶ δυθμοῖς κατεκόσμησεν. ὥσπερ οὖν
κατὰ μὲν τὴν ἀλήθειαν τὴν μαντικήν, κατὰ δὲ τὸ κάλλος 30

2 ταύτης | an συμφυρομένην? 13 nempe τε delendum

17 cf. de or. chald. 54 21 ἐδράζουσαν 28 τὰς ἔσχά-
τας ex τὰ ἔσχατα ὁ uv. m³

τὴν ἐρωτικὴν μανίαν ὑφίστασθαι λέγομεν, οὗτος ἄρα καὶ κατὰ τὴν συμμετοίαν τὴν θείαν τὴν ποιητικὴν ἀφωρίσθαι φαμέν. Ἡ δὲ ταύτης μὲν τῆς ἐνθεαστικῆς καὶ πρωτίστης β ὑποδεεστέρα, μέση δὲ ἐν τῇ ψυχῇ θεωρουμένη πατ' αὐτὴν 5 δήπου τὴν ἐπιστήμονα καὶ νοεράν ἔξιν ἔλαχεν τὴν ὑπόστα-
f. 102 v. σιν, γιγνώσκοντα μὲν τὴν οὐδίαν τῶν ὄντων καὶ τῶν
καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἔργων τε καὶ λόγων ὑπάρχουσα φιλοθεά-
μων, εἰς δὲ τὴν ἔμμετρον προάγοντα καὶ ἔνρυθμον ἔκαστα
10 τῶν πραγμάτων ἐρμηνείαν. οἷα δὴ πολλὰ τῶν ἀγαθῶν ποιη-
τῶν εὔροις ἀν γεννήματα, ξηλωτὰ τοῖς εὖ φρονοῦσιν, νου-
θεσίας καὶ συμβουλῶν ἀρίστων πλήρης καὶ νοερᾶς εὐμετρίας
ἀνάμεστα φρονήσεώς τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς προτείνοντα
τὴν μετουσίαν τοῖς εὖ πεφυκόσιν, ἀνάμυνσίν τε παρεχό-
μενα τῶν τῆς ψυχῆς περιόδων καὶ τῶν ἀιδίων ἐν αὐταῖς
15 λόγων καὶ τῶν ποικίλων δυνάμεων. Τοίτη δὲ ἐπὶ ταύταις γ
ἐστὶν ἡ δόξαις καὶ φαντασίαις συμμιγνυμένη καὶ διὰ μιμή-
σεως συμπληρουμένη καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ μιμητικὴ καὶ οὖσα
καὶ λεγομένη καὶ τότε μὲν εἰκασίᾳ προσχρωμένη μόνον,
τότε δὲ καὶ φανομένην προϊσταμένη τὴν ἀφομοίωσιν, ἄλλ'
20 οὐκ οὖσαν, εἰς ὅγκον μὲν ἐπαίρουσα τὰ σμικρὰ τῶν παθημά-
των, ἐκπλήττουσα δὲ τοὺς ἀκούοντας τοῖς τοιοῦσδε ὄνόμασι
400 καὶ ὁγκασιν, καὶ ταῖς ἔξαλλαγαῖς τῶν ἀρμονιῶν καὶ ταῖς τῶν
ὅνθυμῶν ποικίλαις συμμεταβάλλουσα τὰς τῶν ψυχῶν δια-
θέσεις, καὶ τὰς τῶν πραγμάτων φύσεις οὐχ οἰαίπερ εἰσίν,
25 ἄλλ' οἷαι φαντασθεῖεν ἀν τοῖς πολλοῖς ἐπιδεικνύουσα· σκια-
γραφία τις οὖσα τῶν ὄντων, ἄλλ' οὐ γνῶσις ἀκριβῆς, τέλος
τε προϊσταμένη τὴν τῶν ἀκούοντων ψυχαγωγίαν, καὶ πρὸς
ἐκεῖνο διαφερόντως βλέπουσα τὸ παθητικὸν καὶ χαίρειν καὶ
λυπεῖσθαι πεφυκός τῆς ψυχῆς. ἔστιν δὲ ὅπερ ἔφαμεν καὶ
30 ταύτης τὸ μὲν εἰκαστικόν, ὃ καὶ πρὸς τὴν ὁρθότητα τοῦ
f. 103 r. μιμήματος ἀνατείνεται, τὸ δὲ τοιοῦτον οἶον εἴπομεν, φαν-
ταστικὸν καὶ φανομένην μόνον τὴν μίμησιν παρεχόμενον.

29 δὲ b] δὴ (η ir.) 32 μόνην, corr. m³

— Ὄτι κατὰ Πλάτωνα τὰς τρεῖς ἴδεις τῆς ποιητικῆς ἀποδείξουμεν τοιαύτας οὕσας καὶ τοσαύτας.

Τὰ μὲν τοίνυν γένη τῆς ποιητικῆς τοσαῦτά ἔστιν, ὡς συντόμως διελέσθαι. δεῖ δὲ καὶ τὸν Πλάτωνα τούτων ἐπιδεῖξαι τὴν μνήμην ποιησάμενον καὶ παθ' ἔκαστον ἐπελθεῖν 5 τὰ ἐκείνῳ περὶ αὐτῶν ἀρέσκοντα. καὶ πρῶτον περὶ τῆς ἐνθέου ποιητικῆς, ὅσα θανυμαστὰ διανοήματα λάβοι τις ἂν μὴ παρέργως ἀναλεγόμενος τὰ γεγραμμένα, διαπερανώμεθα· τούτων γὰρ οἶμαι προδιορισθέντων ὁρίδιον καὶ περὶ τῶν ἄλλομένων ἔσται τοὺς προσήκοντας ἀποδοῦναι λόγους. ταύ- 10 την τοίνυν τὴν ἐνθέον ποιητικὴν ἐν Φαιδρῷ [p. 245^a] κατοκωχὴν μὲν ἀπὸ Μουσῶν καὶ μανίαν προσείρηκεν, εἰς ἀπαλὴν δὲ καὶ ἄβατον ἄνωθεν δίδοσθαι ψυχήν, ἔργον δὲ αὐτῆς εἶναι φησιν ἀνεγέρειν τε καὶ ἐκβακχεύειν κατά τε τὰς φύδας καὶ τὴν ἄλλην ποίησιν, τέλος δὲ τὸ μυρία τῶν παλαιῶν ἔργα κοσμοῦσαν τοὺς ἐπιγιγνομένους παιδεύειν. Ἐν οἷς δὴ παντὶ καταφανέσ, ὅτι πρῶτον μὲν τὴν ἀρχηγικὴν καὶ πρωτουργικὴν αἰτίαν τῆς ποιητικῆς τὴν τῶν Μουσῶν εἶναι φησιν δόσιν. ὡς γὰρ τὰ ἄλλα πάντα τά τε ἀφανῆ καὶ τὰ ἐμφανῆ δημιουργήματα τοῦ πατρὸς τῆς ἀρμονίας 20 πληροῦσιν καὶ τῆς ἐνδύθμου κινήσεως, οὗτος δὴ καὶ ταῖς κατόχοις <ἔξ> αὐτῶν ψυχαῖς τὸ τῆς θείας συμμετρίας ἵχνος ἔλλαμπουσαι τὴν ποιητικὴν ἀποτελοῦσιν τὴν ἐνθέον. f. 103^v. ἐπεὶ δὲ δῆλη μὲν ἡ ἐνέργεια τοῦ ἔλλαμποντός ἔστιν ἐν ταῖς θείαις παρουσίαις, τὸ δὲ ἔλλαμπόμενον ἔαυτὸ ταῖς ἐκεῖθεν 25 κινήσειν ἐπιδίδωσιν καὶ τῶν σφετέρων ἥθῶν ἔξιστάμενον ὑπέστρωται ταῖς τοῦ θείου καὶ μονοειδοῦς ἐνεργείαις, διὰ ταῦτα οἶμαι κατοκωχὴν τε καὶ μανίαν δμοῦ τὴν τοιαύτην προσείρηκεν ἔλλαμψιν· ὡς μὲν πρατοῦσαν τῶν ὑφ' ἔαυτῆς κινουμένων δὲλων κατοκωχὴν αὐτὴν δινομάσας, ὡς δὲ ἔξιστα- 30

1 fort. ὅτι <καὶ> κατὰ

22 συμμετρίας

24 ἡ ss. m³

σαν τῶν οἰκείων ἐνεργημάτων εἰς τὴν ἑαυτῆς ἰδιότητα τὰ
ἔλλαμπόμενα μανίαν προσειπών. δεύτερον δὲ ὅτι καὶ αὐτὴν β
τὴν κάτοχον ἐσομένην ταῖς Μούσαις ψυχὴν δοτὸν εἶναι
δεῖ προσδιώρισεν, ἀπαλήν γε φησὶν λαβοῦσα καὶ ἄβα-
5 τον ψυχὴν. ἡ μὲν γὰρ σκληρὰ καὶ ἀντίτυπος καὶ δυσπα-
θῆς πρὸς τὴν θείαν ἔλλαμψιν ἐναντίως ἔχει πρὸς τὴν τῆς
κατοκωχῆς ἐνέργειαν· ἑαυτῆς γάρ ἐστιν μᾶλλον ἢ τοῦ ἔλ-
λαμποντος καὶ οὐκ εὐτύπωτος πρὸς τὴν ἐκεῖθεν δόσιν. ἡ
δὲ ὑπ’ ἄλλων παντοδαπῶν κατεχομένη δοξασμάτων καὶ
10 ποικίλων καὶ ἀλλοτρίων τοῦ θείου πεπληρωμένη διαλογισμῶν
ἐπισκιάζει τὴν θείαν ἐπίπνοιαν, συμμιγνῦσα ταῖς ἐκ ταύτης
κινήσεσιν τὰς ἴδιας ἑαυτῆς ζωάς τε καὶ ἐνέργειας. δεῖ δὴ
οὖν ἀμφότερα ἀμα τὴν ψυχὴν προειληφέναι ταύτην, ἵτις
ἄν μέλλῃ ταῖς Μούσαις ἐσεσθαι κάτοχος, ἀπαλήν τε αὐτὴν
15 ὑπάρχειν καὶ ἄβατον, ἵνα πρὸς μὲν τὰ θεῖα παντελῶς εὐ-
παθῆς ἥ καὶ συμπαθῆς, πρὸς δὲ τὰ ἄλλα πάντα ἀπαθῆς
καὶ ἄδεκτος αὐτῶν καὶ ἀμιγῆς πρὸς αὐτά. τῷτον τοίνυν ̄
1. 104. τὸ κοινὸν ἔργον τῆς τε | τοιαύτης ἐπιτηδειότητος καὶ τῆς
τῶν Μουσῶν κατοκωχῆς καὶ μανίας προστέθησιν. τὸ γὰρ
20 ἀνεγέρειν τε καὶ ἐκβακχεύειν τοῦτο δή ἐστιν τὸ ἐκ τῆς
ἀμφοτέρων εἰς ταύτον συμπληρούμενον ἔργον, λέγω δὴ τοῦ
τε ἔλλαμπομένου καὶ ἔλλαμποντος· τοῦ μὲν ἄνωθεν κινοῦν-
τος, τοῦ δὲ ὑπεστρωμένου τῇ ἐκείνου δόσει. ἔστι δὲ ἡ μὲν
ἔγερσις ἀνάτασις ὑπὸ τῆς ψυχῆς καὶ ἀδιάστροφος ἐνέργεια
25 καὶ ἀπὸ τῆς ἐν τῇ γενέσει πτώσεως ἐπιστροφὴ πρὸς τὸ
θεῖον, ἡ δὲ βακχεία κινησις ἔνθεος καὶ χορεία περὶ τὸ
θεῖον ἄτριτος, τελεσιουργὸς τῶν κατεχομένων. δεῖ δὲ αὖ
πάλιν καὶ τούτων ἀμφοτέρων, ἵνα ἀπτωτοι μὲν ὅσιν οἱ
κάτοχοι πρὸς τὸ χεῖρον, εὐκίνητοι δὲ πρὸς τὸ κρείττον.
30 τέταρτον δὴ οὖν τὸ μυφία τῶν παλαιῶν ἔργα κοσμεῖν καὶ δ

5 δυσπειθῆς b cf. Pl. Theaet. 155^c 9 καὶ post ποι-
κίλων add. m² 14 μέλλη 21 an <ἐνέργειας> εἰς?
24 ὑπὸ] απ ἄνπνοις?

διὰ τούτων τὸν ἐπιγυνομένους παιδεύειν πρόδηλον, ὅτι τά
τε ἀνθρώπινα διὰ τῶν θείων αὐτὴν τελειότερα δεικνύναι
καὶ λαμπρότερά φησιν, καὶ παιδείαν ἀπ' αὐτῆς ἀληθινὴν
παραγίνεσθαι τοῖς κατηκόοις αὐτῆς γυνομένοις. πολλοῦ ἔρα
δεῖ τὴν ποιητικὴν ταύτην τὴν ἔνθεον τῆς παιδευτικῆς δυνά- 5
μεως ἀποστερεῖν· ἀλλ' οἷμαι τὸ τῆς παιδείας οὐ ταύτον
εἶναι πρός τε τὰς τῶν νέων ἔξεις καὶ τὰς τῶν ἥδη τελεω-
θέντων ἐκ τῆς πολιτικῆς καὶ δεομένων τῆς μυστικωτέρας
ἥδη περὶ τῶν θείων ἀκροάσεως. ἔστιν ἔρα ή τοιαύτη ποίη-
σις παντὸς μᾶλλον παιδευτικὴ τῶν ἀκουόντων, ὅταν ἔνθεος 10
ἡ καὶ ὅταν τὸ θεῖον αὐτῆς τοῦτο κατάδηλον γίνηται τοῖς
ἀκούοντοις· ή γὰρ ἐπιπολῆς αὐτῆς ἐπαφὴ τῆς ἔνδον ἀπο-
κρυπτομένης | μυστικῆς ἀληθείας οὐκ ἀντιλαμβάνεται. f. 104v.
ταύτην δὴ τὴν ἐκ τῶν Μουσῶν ὑφισταμένην ἐν ταῖς ἀπαλαῖς
καὶ ἀβάτοις ψυχαῖς ποιητικῇ κήναπάσης ἄλλης τέχνης ἀνθρω- 15
πίνης εἰκότως προτίθησιν· τὸν γὰρ ἄνευ τῆς τοιαύτης μα-
νίας ποιητὴν ἀτελῆ καὶ αὐτὸν καὶ τὴν ποίησιν αὐτοῦ [καὶ]
ὑπὸ τῆς τῶν μαινομένων ἀφανίζεσθαι τὴν τοῦ σωφρονοῦν-
τος διῆσχυροίζεται· τῆς γὰρ θείας δόσεως τῷ παντὶ τὴν ἀν-
θρωπίνην ἐπιβολὴν ἀπολείπεσθαι.

Τοιάδε μὲν οὖν δὲ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης ὑπὲρ τῆς
ἔνθεον ποιητικῆς ἡμᾶς ἀνεδίδαξεν, τῇ τε θείᾳ μαντικῇ καὶ
τῇ τελεστικῇ συντάττων αὐτὴν διαφερόντως καὶ τὴν πρώ- 401
την ἐκφανσιν αὐτῆς εἰς θεοὺς ἀναπέμπων. σύμφωνα δὲ
τούτοις καὶ ἐν τῷ "Ιωνι πρὸς τὸν δαψιθόν διαλέγεται περὶ 25
αὐτῆς, οὗ δὴ καὶ ἐμφανέστατα τὴν Ὁμήρου ποιητικὴν ἔν-
θεον ἀποφαίνει καὶ ἄλλοις ἐνθουσιασμῶν αἰτίαν τοῖς περὶ
αὐτὴν διατρίβουσιν. εἰπόντος γὰρ οἷμαι τοῦ δαψιθοῦ [p. 531^a] περὶ μὲν τῶν Ὁμήρου ποιημάτων εὐπορεῖν τι λέγειν, περὶ δὲ τῶν τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς γεγραμμένων οὐδαμῶς, δὲ Σω- 30

2 αὐτῶν | απ' ἀποδεικνύναι? 9 ἥδη ex δὴ m³ 12 ἀπο-
κρυπτομένη 17 καὶ post αὐτοῦ ss. 20 ἀποδεῖσθαι
23 τῇ ss. m³ 24 ἐκφασιν, corr. b

κοάτης τὴν αἰτίαν ἀποδιδοὺς τοῦ τοιούτου παθήματος· ἔστι γὰρ τοῦτο, φησίν, τέχνη μὲν οὐκ ὃν παρὰ σοὶ περὶ Ομήρου εὖ λέγειν, θεῖα δὲ δύναμις ἡ σε κινεῖ [p. 533^d]. καὶ ὡς τοῦτο ἀληθές, παντί που καταφανές. 5 οἱ μὲν γὰρ τέχνῃ τι ποιοῦντες ἐπὶ πάντων ὡς εἰπεῖν τῶν ὅμοίων τὸ αὐτὸ δύνανται ἀπεργάξεσθαι, οἱ δὲ θεῖα τινὶ δυνάμει περὶ τι συμμέτοις ἔχοντες οὐκέτι καὶ πρὸς τὰ ἄλλα f. 105. τὴν | αὐτὴν ἐξ ἀνάγκης ἔχουσι δύναμιν. πόθεν οὖν ἡ τοιαύτη τῷ φαινοδῷ δύναμις ἐφήκει, πρὸς μὲν Ὀμηρον 10 αὐτὸν διαφερόντως συνάπτουσα, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους οὐκέτι ποιητάς, ἐφεξῆς δὲ Σωκράτης ἀναδιδάσκει, τῇ λίθῳ χρώμενος ἐναργεστάτῳ παραδείγματι τῆς τελεωτάτης ἐκ τῶν Μουσῶν κατοκωχῆς, ἦν Ἡρακλεῖαν οἱ πολλοὶ καλοῦσιν. τί οὖν αὗτη ἡ λίθος ἀπεργάξεται; οὐ μόνον δή φησιν αὐτὸν ἄγει πρὸς ἑαυτὴν τοὺς σιδηροῦς δακτυλίους, ἀλλὰ καὶ δύναμιν αὐτοῖς δλκὸν τῶν ὅμοίων ἐντίθησιν, ὥστε ἄλλους ἄγειν δακτυλίους· καὶ πολλάκις φησὶν δρμαθὸς δακτυλίων ἡ σιδηρίων ἐξ ἀλλήλων ἥρτηται· πᾶσι δὲ ἄρα τούτοις ἀπ' ἐκείνης τῆς 20 λίθου ἡ δύναμις ἐξήρτηται. τίνα μὲν οὖν τρόπον τὰ τοσαῦτα πάθη περὶ τοὺς δακτυλίους συμβαίνει καὶ τίς ἡ τῆς λίθου δύναμις, οὐ πρόκειται λέγειν ἐν τούτοις· τὰ δὲ τούτοις παραπλήσια καὶ ἐπὶ τῆς ἐνθέου ποιητικῆς τοῦ Σωκράτους προστιθέντος ἀκούσωμεν. οὕτω δὲ καὶ ἡ Μουσα 25 ἐνθέους μὲν ποιεῖ αὐτοὺς, διὰ δὲ τῶν ἐνθέων τούτων ἄλλων ἐνθουσιαζόντων δρμαθὸς ἐξαρτᾶται. ἐν οἷς πρῶτον μὲν τὴν θεῖαν αἰτίαν ἐνικῶς προηνέγκατο, Μουσαν αὐτὴν προσειπών, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ἐν τῷ Φαιδρῷ τὴν ἐκ Μουσῶν κατοκωχήν τε καὶ μανίαν εἰς ἅπαν αὐτῶν 30 τὸ πλῆθος ἐπέτρεψεν, ἵνα πάντα τὸν τῶν ἐνθεαστικῶς κινου-

2 ὃν m³] εν m¹ (ἄν Stob. in Plat.) 18 σιδηρίων καὶ δακτυλίων Pl. Vindob. et Stob., σιδήρων καὶ δακτυλίων Pl. T. 24 προτιθέντος Wendl. 25 αὐτῆι m³ et αὐτὴ Plat. 26 δρμαθοῖς

μένων ἀριθμὸν οἶον εἰς μονάδα μίαν ἀνάγη τὴν πρωτουργὸν τῆς ποιητικῆς ἀρχήν. ἔστι γὰρ ἡ ποιητικὴ μονοειδῶς μὲν ἐν τῷ πρώτῳ κινοῦντι καὶ κρυφίως, δευτέρως δὲ καὶ ἀνειλιγμένως ἐν τοῖς ποιηταῖς ὑπὸ τῆς μονάδος ἐκείνης κινούμενοις, ἐσχάτως δὲ καὶ ὑπουργικῶς ἐν τοῖς φαψῳδοῖς, διὰ 5 μέσων τῶν ποιητῶν ἐπὶ τὴν μίαν αἰτίαν ἀναγομένοις. ἔπειτα τὴν θείαν ἐπίπνοιαν ἀναθειν ἄχρι τῶν τελευταίων μεθέξεων διατείνων δῆλος ἔστιν ὅμοιος μὲν τὴν περιουσίαν τῆς πρωτίστης ἀρχῆς τῆς κινούσης ἀνυμνῶν, ὅμοιος δὲ τὴν τῶν πρώτων μετεχόντων μέθεξιν δεικνὺς ἐνεργεστάτην. τὸ γὰρ διὰ 10 τῶν σφετέρων ποιημάτων ἀνεγείρειν καὶ ἄλλους εἰς ἐνθεασμὸν τρανεστάτην ἐν αὐτοῖς τὴν τοῦ θείου παρουσίαν ἐπιδείκνυσιν. τούτοις δὴ οὖν ἐπομένως καὶ τὰ ἐφεξῆς προστίθησιν περὶ τῆς τῶν ποιητῶν κατοκωχῆς. πάντες γὰρ οἱ τε τῶν ἐπῶν ποιηταὶ οἱ ἀγαθοὶ οὐκ ἐκ τέχνης, ἀλλ' 15 ἐνθεοὶ ὅντες καὶ κατεχόμενοι πάντα ταῦτα τὰ καλὰ λέγοντες ποιήματα, καὶ οἱ μελοποιοὶ οἱ ἀγαθοὶ ὡσαύτως καὶ πάλιν ἔξης· κοῦφον γὰρ χρῆμα ποιητῆς ἔστι καὶ πτηνὸν καὶ ἵερόν, καὶ οὐ πρότερον οἶός τε ποιεῖν, πρὸιν ἂν ἐνθεός τε γένηται καὶ ἔκφρων 20 [p. 534^b]. καὶ τέλος, διτὶ διὰ ταῦτα ἄτε οὐ τέχνη ποιοῦντες καὶ πολλὰ λέγοντες καὶ καλὰ περὶ τῶν πραγμάτων, ὥσπερ σὺ περὶ Ὁμήρου, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ, τοῦτο μόνον ἐκαστος οἶός τέ ἔστι ποιεῖν καλῶς, ἐφ' ὃ ἡ Μοῦσα αὐτὸν ὕδρυησεν. ἐν δὴ τούτοις ἀπασιν τὴν 25 ἐνθεον ποιητικὴν μέσην ἀτεχνῶς ἰδοῦσθαι φησιν τῆς τε θείας αἰτίας — ἦν Μοῦσαν προσείρηκεν, καὶ ταύτῃ τὸν Ὁμηρον ξηλῶν, καὶ ποτὲ μὲν εἰς τὸ πλῆθος, ποτὲ δὲ εἰς τὴν ἐνωσιν ἀποβλέπων τῆς τῶν Μουσῶν σειρᾶς (ἔσπειτε νῦν μοι, Μοῦσαι, καὶ ἀνδρα μοι ἐννεπε Μοῦσα φη- 30 σὸν ἐκεῖνος) — ταύτης δ' οὖν τῆς πρωτίστης ἀρχῆς | τῶν f. 106 r.

3 ἀνειλεγμένωσ (post ει ras., λ ir., ε post λ ex i)

ἐνθεαστικῶν κινήσεων καὶ τῶν τελευταίων ἀπηγγημάτων τῆς ἐπιποίας τῶν ἐν τοῖς φαψφροῖς κατὰ συμπάθειαν δρωμένων ἐν μέσῳ τὴν τῶν ποιητῶν μανίαν ἔταξεν, κινουμένην τε καὶ κινοῦσαν καὶ πληρουμένην ἄνωθεν καὶ εἰς ἄλλα δια-
5 πορθμεύουσαν τὴν ἐκεῖθεν ἔλλαμψιν, ἵνα τε σύνδεσμον παρεχομένην τοῖς ἐσχάτως μετέχουσι πρὸς τὴν μετεχομένην μονάδα.

Τούτοις δὴ οὖν καὶ ὅσα ὁ Ἀθηναῖος ἔπειτας ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Νόμων λέγει περὶ τῆς ποιητικῆς καὶ ὅσα ὁ 10 Τίμαιος περὶ τῶν ποιητῶν που συναρμόσωμεν. ὃ μὲν γὰρ θεῖον, φησίν, καὶ τὸ ποιητικὸν ἐνθεαστικὸν ὃν γένος ὑμνῷδοῦν σύν τισι Χάρισιν καὶ Μούσαις πολλῶν τῶν κατ' ἀλήθειαν γεγονότων ἐφάπτεται ἐκάστοτε [leg. III 682^a]. <ὅ> δὲ ἐπεσθαι παρακελεύεται τοῖς φοιβο-
15 λήπτοις ποιηταῖς τῶν θεῶν οὓσι παισὶν καὶ εἰδόσιν τὰ τῶν σφετέρων προγόνων, καίπερ ἄνευ τε εἰκότων καὶ ἀποδείξεων λέγουσιν [Tim. 40^d]. ἐξ ὧν καὶ παντὶ ὁρῶν ἐννοῆσαι, τίνα μὲν οἴεται εἶναι τὴν ἐνθεον ποιητικήν, διοίους δὲ τοὺς κατ' αὐτὴν ἴσταμένους ποιητάς, καὶ ὡς οὗτοι μάλιστα 20 τῶν θείων εἰσὶ καὶ μυστικῶν νοημάτων ἄγγελοι τὰ τῶν πατέρων διαφερόντως εἰδότες. ὅταν ἄρα τῶν μυθικῶν πλασμάτων ἐπιλαμβάνηται καὶ εὐθύνῃ τὰ τραγικώτερα τῶν ἀναγεγραμμένων, δεσμοὺς καὶ τομὰς καὶ ἔρωτας καὶ μῆτες καὶ δάκρυα καὶ γέλωτας, αὐτὸν ἀν μάλιστα τῶν τοιούτων 25 ἔχομεν λόγων ὡς εὖ ἐχόντων κατὰ τὴν ἐν τοῖς συμβόλοις τούτοις ἀποκρυπτομένην ὥσπερ προκαλύμμασι θεωρίαν μάρ-
τυρα. ὁ γὰρ διαφερόντως αὐτοῖς πιστεύειν ἐν ταῖς περὶ
1. 106. θεῶν πραγματείαις ἀξιῶν, κανὸν ἄνευ | ἀποδείξεως λέγωσιν,
διὰ τὴν ἐκ τῶν θεῶν ἐπίπνοιαν, οὗτος δή που θαυμάσεται
30 τὴν ἐν τοῖς μύθοις δι' ὧν ἐκεῖνοι τὰ θεῖα παραδιδόσαιν

3 τῶν ss. m³
ss. m¹, i m³

6 παρεχομένη, corr. b
28 ἀποδείξεων m³

22 εὐθύνη] η

ἀλήθειαν· καὶ ὁ θεῖον τὸ ποιητικὸν γένος ἀποκαλῶν οὐκ ἀν
τὴν ἄθεον ἐπ' αὐτὸν καὶ γιγαντικὴν ἀναπέμποι περὶ τῶν
θείων πραγμάτων ὑπόνοιαν· καὶ ὁ σύν τισι Χάρισιν καὶ
Μούσαις τὸν ποιητὰς λέγειν ἂ λέγουσιν ἀποφαινόμενος
τὴν ἐκμελῆ καὶ ἀνάρμοστον καὶ ἄχαριν φαντασίαν πόρρω 5
τῆς θεωρίας αὐτῶν διωκίσθαι πάντας προείληφεν. ὅταν
οὖν τὴν ποιητικὴν καὶ τὴν διὰ τῶν μύθων ἔνδειξιν μὴ
προσάγειν ταῖς τῶν νέων ἀκοαῖς νομοθετῆ, πολλοῦ δεῖ τὴν
ποιητικὴν αὐτὴν ἀτιμάζειν, ἀλλὰ τὴν τῶν νέων ἔξιν ὡς 402
ἄγυμναστον πρὸς τὴν τούτων ἀκοάσιν ἀπάγει τῆς τοιᾶσδε 10
μυθοποιίας. ὡς γάρ που καὶ ἐν Ἀλκιβιάδῃ δευτέρῳ
φησίν [p. 147^b], τοιοῦτόν ἐστιν τὸ τῆς ποιητικῆς γένος·
φύσει γάρ ἐστιν σύμπασα αἰνιγματώδης καὶ οὐ τοῦ
προστυχόντος ἀνδρὸς γνωρίσαι. τοιαῦτα δὲ καὶ ἐν Πο-
λιτείᾳ σαφῶς ἔλεγεν [II 378^d], ὡς δὲ νέος οὐκ ἐστι δυ- 15
νατὸς κρίνειν δὲ τι τ' ἐστιν ὑπόνοια καὶ δὲ μή. πάντη
ἄρα φήσομεν αὐτὸν τὴν ἔνθεον ἀποδέχεσθαι ποιητικήν, ἦν
θείαν ἐπονομάζει καὶ τὸν ἔχοντας αὐτὴν σιγῇ σέβειν ἀξιοῦ
[rep. II 378^a]. τοσαῦτα μὲν οὖν περὶ ταύτης εἰρήσθω τῆς
πρώτης καὶ θεόθεν ὑφισταμένης ἐν ταῖς ἀπαλαῖς καὶ ἀβά- 20
τοις ψυχαῖς.

B Μετὰ δὲ ταύτην τὴν ἐπιστήμονα τῶν ὄντων καὶ κατὰ
νοῦν καὶ φρόνησιν ἐνεργοῦσαν θεωρήσωμεν, ἢ πολλὰ μὲν
περὶ τῆς ἀσωμάτου φύσεως νοήματα τοῖς ἀνθρώποις ἔξε- 24
φηνεν, πολλὰ δὲ περὶ τῆς σωματικῆς ὑποστάσεως | εἰκότα f. 107 r.
προήγαγεν εἰς φῶς δόγματα, διηρευνήσατο δὲ καὶ τὴν καλ-
λίστην καὶ τοῖς ἥθεσιν πρέπουσαν συμμετρίαν καὶ τὴν
ἐναντίαν πρὸς ταύτην διάθεσιν, πάντα δὲ ταῦτα μέτροις τε
καὶ ἀνθροῖς κατεκόσμησεν οἰκείοις. τοιαύτην γάρ που καὶ
τὴν Θεόγνιδος ποιητικὴν εἶναί φησιν δὲ Ἀθηναῖος ξένος 30

6 διωκεῖσθαι	9 ἀλλ' οὐ εκ ἀλλὰ m ³	10 ἀπάγειν
15 δὲ νέος εκ ὄντος m ³	24 ἔξεφην	26 διερευνήσατο, corr. m ³

[leg. I 630^a], ἡν̄ ἐγκωμιάζει τῆς Τυρταίου μειζόνως, διότι τῆς ὅλης ἀρετῆς ἐστιν ὁ Θέογνις διδάσκαλος καὶ τῆς εἰς ἄπασαν διατεινούσης τὴν πολιτικὴν ζωήν. ὃ μὲν γὰρ τὴν πιστότητα τὴν ἐκ τῶν ἀρετῶν ἀπασῶν συμπληρουμένην 5 ἀποδέχεται καὶ τὴν ἀληθεστέραν κακίαν ἐκβάλλει τῶν πόλεων τὴν στάσιν καὶ εἰς μίαν διμόνοιαν περιάγει τὰς τῶν πειθομένων ζωάς, ὃ δὲ αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν ἀνδρείαν ἔξιν ἐγκωμιάζει καὶ εἰς ταύτην προτρέπει τῶν ἄλλων ἀμελήσας ἀρετῶν. κάλλιον δὲ ἀκούειν αὐτῶν τῶν τοῦ Πλά-10 τωνος δημάτων. ποιητὴν δὲ καὶ ἡμεῖς μάρτυρα ἔχομεν Θέογνιν, πολίτην τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγαρέων, ὃς φησιν·

πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύ-
σασθαι

15 ἄξιος ἐν χαλεπῇ, Κύρονε, διχοστασίῃ.
 τοῦτον δή φαμεν ἐν πολέμῳ χαλεπωτέρῳ ἀμείνονα
 ἐκείνου πάμπολυ γενέσθαι, σχεδὸν ὅσον ἀμείνω
 δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ φρόνησις εἰς ταύ-
 τὸν ἐλθοῦσαι μετὰ ἀνδρείας αὐτῆς μόνον ἀνδρείας.
 20 πιστὸς γὰρ καὶ ὑγιὴς ἐν στάσεσιν οὐκ ἀν ποτε γέ-
 νοιτο ἄνευ ξυμπάσης ἀρετῆς. ἐνταῦθα τοίνυν ἀποδέχε-
 ται τὸν Θέογνιν ὡς πολιτικῆς ἐπιστήμης μετέχοντα καὶ τῆς
 ὅλης ἀρετῆς, ἡν̄ δὴ πιστότητα κέκληκεν, ἡγεμόνα καὶ σύμ-
 25 βουλον· ἐν δὲ Ἀλκιβιάδῃ δευτέρῳ [p. 142^e] τὸν ὁρθό-
 τ. 107^v. τατον τῆς εὐχῆς τρόπον ἀφοριζόμενος καὶ ἀσφαλέστατον
 εἰς τὴν ποιητικὴν αὐτὸν ἀναπέμπει τὴν ἔμφρονα. κινδυ-
 νεύει γοῦν, ὡς Ἀλκιβιάδη, φησίν, φρόνιμός τις

3 an ἀπασῶν? 4 ἄπασαν (cf. Pl. 630^b) | συμπεπληρωμένην
 m³ 5 nempe <ἡ> καὶ | ἀληθεστέραν mirum, sed forte verum; Pl. enim l. c. 629ⁱ στάσιν discernit a bello externo et vocat πάντων πολέμων χαλεπότατον. Nisi forte praestat edere ἀληθ. καλοκαγαθίαν, <ἡ> ἐκβ. | ἐκβάλει | πολιτειῶν m³ 17 ἐκείνον —
 ὅσον im. m² | γίγνεσθαι et ἀμείνων Pl. 19 ἀνδρίασ bis 24 πι-
 στοτάτην, corr. m² uv. 27 γοῦν etiam Pl. B] γὰρ Pl. T

εἶναι ἐκεῖνος δὲ ποιητής, ὃς δοκεῖ φίλοις ἀνοῆτονς τισὶ χρησάμενος, δρῶν αὐτοὺς καὶ πράττοντας καὶ εὔχομένους ἅπερ οὐ βέλτιον ἦν, ἐκείνοις δὲ ἐδόκει, κοινῇ ὑπὲρ ἀπάντων εὐχὴν ποιήσασθαι. λέγει δέ πως ὁδί·

5.

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὔχομένους καὶ ἀνεύκτοις

ἄμμι δίδου, τὰ δὲ λυγρὰ καὶ εὔχομένων ἀπέρυνκε. τὴν γὰρ διάκρισιν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν καὶ τὴν πρέπουσαν ταῖς μέσαις ἔξειν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεῖον 10· δομιλίαν μόνος δὲ ἐπιστήμων ἀφορίζειν κύριος· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν τῶν στίχων τούτων ποιητὴν φρόνιμον δὲ Σωκράτης ἀπεκάλεσεν, ὡς οὕτε δι' ἐνθουσιασμὸν οὕτε δι' ὀρθὴν δόξαν, ἀλλὰ δι' ἐπιστήμην κρίνοντα μὲν τὰς τῶν αἰτούμενων φύσεις, στοχαζόμενον δὲ καὶ τῆς τῶν αἰτούντων ἔξεως, σώ- 15· ζοντα δὲ τὸ πρέπον ταῖς ἀγαθούργοις τῶν θεῶν δυνάμεσιν. καὶ γὰρ τὸ πάντας ἐπιστρέψαι διὰ τῆς εὐχῆς εἰς τὴν μίαν τοῦ Διὸς βασιλικὴν πρόνοιαν, καὶ τὸ τῶν ἀγαθῶν τὴν ὑπόστασιν ἔξαψαι τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως, καὶ τὸ τῶν ἀληθινῶν κακῶν τὴν γένεσιν ἀφαινέσαι διὰ τῆς τοῦ κρείττονος 20· εὔμενείας, καὶ δλως τὸ ταῦτα τοῖς μὲν εὔχομένοις ἄγνωστα φάναι, τῷ δὲ θεῷ κατὰ τοὺς προσήκοντας ὅρους διακεκριμένα, φρονήσεώς ἔστι καὶ ἐπιστήμης οὐ τῆς τυχούσης ἔργον. εἰκότως δὴ οὖν τὴν τοιάντην ποιητικὴν ἔμφρονα καὶ ἐπιστήμονά φαμεν ὑπάρχειν· ἡ γὰρ ταῖς μέσαις ἔξειν τὰς 25· δορθὰς | ἀφορίζειν δυναμένη δόξας αὗτη δή που κατὰ τὴν f. 108 r. τελέαν ἐπιστήμην ὑφέστηκεν.

<Γ> Τὸ τρίτον δὴ οὖν περὶ τῆς μιμητικῆς λέγωμεν, ἦν ποτὲ μὲν εἰκάζειν τὰ πράγματα, ποτὲ δὲ φανομένως ἀποτυποῦσθαι προείπομεν. ταύτης γὰρ δὴ τὸ μὲν ὅσον εἰκαστι- 30

1 δοκεῖ μοι Pl. 4 ἀπάντων αὐτῶν Pl. 8 δεινὰ κ. εὐχομένοις ἀπαλέξειν Pl. (ut Proclus etiam AP X 108 Anon. ap. Buresch Klaros 107, 4)

κόν εστιν δ' Ἀθηναῖος ξένος ἐναργῶς ἡμῖν παραδίδωσιν, τὸ δὲ ὅσον φανταστικόν, δὲ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης παρίστησιν. ὅπως δὲ ταῦτα διενήνοχεν ἀλλήλων, τό τε εἰκαστικὸν λέγω τῆς μιμητικῆς εἶδος καὶ τὸ φανταστικόν, 5 δὲ Ἐλεάτης ξένος ἡμᾶς ἴκανῶς ἀναδιδάσκει. δύο γάρ, φησί [Soph. 235^d], φαίνομαι καθορᾶν εἴδη τῆς μιμητικῆς, μίαν μὲν τὴν εἰκαστικὴν δρῶν ἐν αὐτῇ τέχνην. εστιν δὲ αὗτη μάλιστα, δπόταν κατὰ τὰς τοῦ παραδείγματος συμμετοίας τις ἐν μήκει καὶ πλάτει καὶ 10 βάθει καὶ πρὸς τούτοις ἔτι χρώματα ἀποδιδοὺς τὰ προσήκοντα ἑκάστοις τὴν τοῦ μιμήματος γένεσιν ἀπεργάζηται. — τί δέ; οὐ πάντες οἱ μιμούμενοί τι τοῦτ' ἐπιχείρουσι δρᾶν; — οὕκουν ὅσοι γε τῶν μεγάλων πού τι πλάττουσιν ἔργων ἦ γράφουσιν. εἰ 15 γὰρ ἀποδιδοῖεν τὴν τῶν καλῶν ἀληθινὴν συμμετοίαν οἶσθ' ὅτι σμικρότερα μὲν τοῦ δέοντος τὰ ἄνω, μείζω δὲ τὰ κάτω φαίνοιτ' ἀν δια τὰ μὲν πόροις θεν, τὰ δὲ ἐγγύθεν ὑφ' ἡμῶν δρᾶσθαι. — πάνυ μὲν οὖν. — ἀρ' οὖν οὐ χαίρειν τὸ ἀληθὲς ἑάσαντες 20 οἱ δημιουργοὶ νῦν οὐ τὰς οὕσας συμμετοίας, ἀλλὰ δοξούσας εἶναι καλὰς τοῖς εἰδώλοις ἐναπεργάζονται; ταῦτα δὴ διελόμενος δὲ Ἐλεάτης ξένος εἰκότως οἷμαι καὶ ἐπὶ τέλει τοῦ διαιλόγου [p. 264^c] τὸν σοφιστὴν ἐνδῆσαι 1.108τ. τῇ δριστικῇ μεθόδῳ βουλόμενος τῆς εἰδωλουργικῆς τὸ 25 μὲν εἰκαστικὸν ἔθετο, τὸ δὲ φανταστικόν· τὸ μὲν οἶόν εστι τὸ παράδειγμα, τοιοῦτον ἀπεργάζόμενον τὸ μίμημα; τὸ δὲ φαίνεσθαι τοιοῦτον τὸ γενόμενον οἶον τὸ μιμηθὲν παρασκευάζον. καὶ τῆς μιμητικῆς τοίνυν τῆς ποιητικῆς τὸ μὲν εἰκαστικόν εστιν, αὐτὰ τὰ πράγματα περὶ ὧν ποιεῖται τοὺς 30 λόγους ἀποτυπούμενον, τὸ δὲ μείζω καὶ ἐλάττω τὰ αὐτὰ

11 ἑκάσταις Pl. BT 13 οὐκοῦν 18 πάνν μὲν οὖν om.

Pl. B 20 ιῦν exp. m² | οὐ ss. m² 21 τὰς δοξούσας Pl.
27 παρεσκεύαζεν 29 εἰκαστικόν ex ἑικαστονεικαστον m³

φαίνεσθαι καὶ τὴν δμοίωσιν ἐν φαντασίᾳ κειμένην ἔχειν, **403**
 ἀλλ’ οὐκ ἀληθείᾳ παρεχόμενον. Τὸ μὲν δὴ μιμητικὸν ἄμα
 καὶ εἰκαστικὸν δὲ Ἀθηναῖος ἔνος μνήμης ἡξιώσεν. τὴν
 γὰρ μουσικὴν οὐ τὴν ἥδονὴν τέλος ποιουμένην, ἀλλὰ τὴν
 πρὸς τὸ παράδειγμα ἀφομοίωσιν, καὶ τὴν δρθότητα τοῦ 5
 μιμήματος ἐπιδεῖξαι προθέμενος οὐτωσί πως φησίν [leg. II
 667^c]. τί δέ; τῇ τῶν δμοίων ἐργασίᾳ, ὅσαι τέχναι
 εἰκαστικαί, ἀρ’ οὐκ, ἀν τοῦτο ἐξεργάξωνται, τὸ μὲν
 ἥδονὴν ἐν αὐτοῖς γίνεσθαι, παρεπόμενον ἐὰν γί-
 νηται, χάριν αὐτὸ δικαιότατον ἀν ἡμῖν προσαγο- 10
 φεύειν; τὴν δὲ δρθότητά που τῶν τοιούτων ἡ ἴσο-
 της ἄν, ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν εἰπεῖν, ἐξεργάζοιτο. — —
 οὐκοῦν καὶ μουσικὴν γε πᾶσάν φαμεν εἰκαστικὴν
 τε εἶναι καὶ μιμητικὴν; ἥκιστα ἄρα ὅταν τις μου-
 σικὴν ἥδονῆ φῇ κρίνεσθαι, τοῦτον ἀποδεκτέον τὸν 15
 λόγον. καὶ ἐφεῆς [p. 668^b]. καὶ μὴν τοῦτο γε πᾶς
 ἀν δμολογοῖ περὶ μουσικῆς, ὅτι πάντα τὰ περὶ αὐ-
 τῆν ἔστι ποιήματα μίμησίς τε καὶ ἀπεικασία. καὶ
 τοῦτό γε μῶν οὐκ ἀν ἔύμπαντες δμολογοῖεν ποιη-
 ταί τε καὶ ἀκροαταί; — καὶ μάλα. τὴν ἄρα ποιητικὴν 20
 ταύτην, ὅση τῇ μουσικῇ συντέτακται τῇ παιδευτικῇ τῶν
 ἥθων | καὶ τάς τε ἀρμονίας δύναται κρίνειν καὶ τοὺς δι- f. 109r.
 θμούς, εἰκαστικὴν ἄν τις ἐν δικῇ προσείποι καὶ οὗτο μιμη-
 τικὴν· διὸ καὶ οὐ τὴν ἥδονὴν τέλος ἔχει, ἀλλὰ τὴν δρθό-
 τητα τῶν εἰκασθέντων. Τὸ μὲν οὖν εἰκαστικὸν αὐτῆς τοι- 25
 οῦτον· τὸ δὲ φανταστικὸν ἐκ τῶν ἐν Πολιτείᾳ γεγραμμένων
 κατανοήσωμεν. ἀποδεῖξας γὰρ δὲ Σωκράτης, ὅτι τρίτος ἀπὸ

8 οὐκάντεν εἰς οὖν καὶ 9 παρεχόμενον (χ. ir. m²), π. ss. m²

10 ἡμῖν] εἰς Pl. 11 τὴν δέ γε Pl. | ἡτούτη σαν, im. γρ. ἡ ἴσοτης ἀν m² 13 καὶ] ν. ex. i. m³ uv. om. Pl. 17 τῆς μουσικῆς Pl. 18 ποιήματα] αὐτοὶ supra oi ss. m² 19 σύπαντες, ἔτι μ. ss. m² 20 post ἀκροαταὶ fort. add. ex Pl. καὶ ὑποκριταὶ 22 ἀριθμοὺς, corr. b 24 ἔχειν

τῆς ἀληθείας καὶ μιμητικός ἐστιν δ τοιοῦτος ποιητής, οἶν
 ἐπισκοπεῖν προύθετο, καὶ τοῦτο ἔξῆς προστίθησιν, ὅτι μι-
 μεῖται φανταστικῶς τῷ τῆς ζωγραφίας παραδείγματι προσ-
 χωμενος. τὸν μὲν δὴ μιμητὴν ὡμοιογήκαμεν. εἰπὲ
 5 δέ μοι περὶ τοῦ ζωγράφου τόδε, πότερα ἐκεῖνο αὐ-
 τὸ τὸ ἐν τῇ φύσει ἔκαστον δοκεῖ σοι ἐπιχειρεῖν μι-
 μεῖσθαι ἢ τὰ τῶν δημιουργῶν ἔργα; — τὰ τῶν
 δημιουργῶν, ἔφη. — ἄρα οὖτα ἔστιν ἢ οὖτα φαίνεται;
 τοῦτο γὰρ ἔτι διόρισον. — πᾶς λέγεις; ἔφη. — ὁδε.
 10 οὐλίνη ἔάν τε ἐκ πλαγίου αὐτὴν θεῷ ἔάν τε καταν-
 τικὸν ἄν τε ὅπη οὖν, μή τι διαφέρει αὐτὴν αὐτῆς,
(ἢ) διαφέρει μὲν οὐδέν, φαίνεται δὲ ἀλλοία; καὶ τὰ
 ἄλλα ὡσαύτως; — οὗτως, ἔφη, φαίνεται, διαφέρει δὲ
 οὐδέν. — τοῦτο δὴ αὐτὸ διαφέρει· πρὸς πότερον γρα-
 15 φικὴ πεποίηται περὶ ἔκαστον, πότερα πρὸς τὸ ὃν
 ὡς ἔχει μιμήσασθαι, ἢ πρὸς τὸ φαινόμενον ὡς φαί-
 νεται, φαντάσματος ἢ ἀληθείας οὖσα μίμησις; —
 φαντάσματος ἔφη [X 597^e sqq.]. διὰ δὴ τούτων ἐναρ-
 γέστατα παρίστησιν ὁ Σωκράτης, ὅτι τὸ φανταστικὸν τοῦ
 20 μιμητικοῦ γένους τῆς ποιητικῆς ἀποτελούμενος ἥδονῆς τε
 στοχάζεσθαι μόνης καὶ τῆς τῶν ἀκούοντων αὐτὸ ψυχα-
 1. 109^v. γωγίας φησίν. καὶ γὰρ | ταύτης τῆς μιμήσεως τὸ φαν-
 ταστικὸν ἀπολείπεται τοῦ εἰκαστικοῦ, καθ' ὅσον ἐκεῖνο μὲν
 πρὸς τὴν δρθότητα βλέπει τοῦ μιμήματος, τοῦτο δὲ ἄρα πρὸς
 25 τὴν ἐκ τῆς φαντασίας τοῖς πολλοῖς γινομένην ἥδονήν. Τὰ
 μὲν οὖν γένη τῆς ποιητικῆς τοιᾶσδε καὶ παρὰ τῷ Πλάτωνι
 διακρίσεως ἡξιώται, τὸ μὲν ὡς ορείττον ἐπιστήμης, τὸ δὲ
(ώς) ἐπιστημονικόν, τὸ δὲ ὡς δρθοδοξαστικόν, τὸ δὲ ὡς
 καὶ τῆς δρθῆς δόξης ἀπολειπόμενον. λέγει γοῦν περὶ τοῦ
 30 ἐσχάτου σαφῶς [p. 602^a], ὡς οὕτε ἄρα εἴσεται οὗτε

3 ζωγραφίας (id. 5) 6 σοι] οι ir. m³ 10 οὐλίνη ἔάν Pl.]
 οὐλίνης ἄν | ἔάν ex ἄν | καταντικὸν Pl. 11 ἄν τε] ἢ Pl. | ἐαν-
 τῆς Pl. | ἢ add. exPl. 14 ἢ γραφικὴ Pl. 18 δὴ ss. m²

όρθοδοξάσει δ τοιόσδε μιμητής, οἶν τὸν ποιητὴν τοῦτον ἐλέγομεν, περὶ ὧν ἀν μιμῆται πρὸς κάλλος ἢ πονηρίαν.

—

*"Οτι καὶ ἡ Ὁμήρου ποίησις
ἐπιδείκνυσι τὰς τρεῖς ἴδεας ἐν ἑαυτῇ τῆς ποιητικῆς.*

Τούτων δὲ αὖ διωρισμένων ἐπὶ τὴν Ὅμηρου ποίησιν ἀναδράμωμεν καὶ θεωρήσωμεν πᾶσαν ἐν αὐτῇ ποιητικῆς ἔξιν διαλάμπουσαν, διαφερόντως δὲ τὰς τοῦ ὁρθοῦ καὶ τοῦ καλοῦ στοχαζομένας. ὅταν μὲν γὰρ ἐνθουσιάζων ἐνεργῇ καὶ ταῖς Μούσαις κάτοχος ὥν καὶ τὰ μυστικὰ περὶ αὐτῶν τῶν 10 θεῶν ἀφηγῆται νοήματα, τηνικαῦτα κατὰ τὴν πρωτίστην ἐνεργεῖ καὶ ἐνθεον ποιητικήν· ὅταν δὲ αὖ τὴν τῆς ψυχῆς ξωὴν καὶ τὰς ἐν τῇ φύσει διαφορὰς καὶ τὰ πολιτικὰ καθήκοντα διεξίη, τότε δὴ μάλιστα κατὰ τὴν ἐπιστήμην διατίθησιν τοὺς λόγους· ὅταν δὲ ἄρα τοὺς προσήκοντας ἀποδιδῷ 15 τῆς μιμήσεως τύπους τοῖς τε πράγμασι καὶ τοῖς προσώποις, τηνικαῦτα κατὰ τὴν εἰκαστικήν προϊσταται τὴν μίμησιν· ὅταν | δὲ οἷμαι πρὸς τὸ φαινόμενον τοῖς πολλοῖς, ἀλλ' f. 110 ε. οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ ὄντος ἀποτείνηται καὶ οὕτω δὴ τὰς τῶν ἀκούοντων ἐπάγηται ψυχάς, τότε που κατὰ τὸ 20 φανταστικόν ἐστιν ποιητής. λέγω δὲ οἶν, ἵν' ἀπὸ τῆς ἐσχάτης ἀρξάμεθα τοῦ ποιητοῦ μιμήσεως, τὸν ἥλιον ἐστιν ὃπου λέγει τὰς ἀνατολὰς ἀπό τινος ποιεῖσθαι λίμνης καὶ τὰς δύσεις ὡσαύτως οὐχ ὡς ἐστιν ἐκάτερον τούτων οὐδ' ὡς γίνεται λέγων οὐδὲ ταύτη μιμούμενος διὰ λόγων, ἀλλ' ὡς 25 φαίνεται ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν διὰ τὴν ἀπόστασιν· τοῦτο τοίνυν καὶ πᾶν τὸ τοιόνδε φανταστικὸν τῆς ποιήσεως φαθί με λέγειν. πάλιν ὅταν τοὺς ἥρωας μιμῆται πολεμοῦντας ἡ

1 ὁρθὰ δοξάσει Pl. 6 τῶν ex τούτων m¹, δὲ αὖ ex? m¹
15 ἀποδιδῷ 21 cf. γ 1 27 φαθί με suspectum

βουλευομένους ἢ λέγοντας κατὰ τὰ εἰδη τῆς ἔωθις, τοὺς μὲν ὡς ἔμφρονας, τοὺς δὲ ὡς ἀνδρείους, τοὺς δὲ ὡς φιλοτίμους, τῆς εἰκαστικῆς ἀν εἴποιμι τὸ τοιοῦτον ἔργον ὑπάρχειν. καὶ μὴν καὶ ὅταν ἢ τὰς διαφόρους ὑποστάσεις τῶν 5 μορίων τῆς ψυχῆς εἰδὼς ἀναφαίνηται καὶ διδάσκων, ἢ τὴν ἔξαλλαγήν τοῦ εἰδώλου πρὸς τὴν χρωμένην ψυχὴν ἢ τὴν τάξιν τῶν ἐν τῷ παντὶ στοιχείων, γῆς ὕδατος ἀέρος αἰθέρος οὐρανοῦ, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, τὴν ἐπιστήμονα τῆς ποιητικῆς δύναμιν ταύτην ἀν ἐγὼ θαρρῶν ἀποφηναίμην.

10 ἐφ' ἄπασι δὲ τούτοις ὅταν περὶ τε τῆς δημιουργικῆς ἡμᾶς ἀναδιδάσκῃ καὶ τῆς εἰς τοία διανομῆς τῶν ὅλων, ἢ ὅταν 404 περὶ τῶν Ἡφαίστου δεσμῶν, ἢ ὅταν περὶ τῆς πατρικῆς τοῦ Διὸς ἐνώσεως πρὸς τὴν γόνιμον θεότητα τῆς Ἡρας δι'
110 v. ἀλύτου συμπλοκῆς, τότε δὴ φαίην ἀν | αὐτὸν ἐνθουσιά-
15 ζειν σαφῶς καὶ διὰ τὴν ἐκ τῶν Μουσῶν κατοκωχὴν τὰ τοιαῦτα διατιθέναι μυθολογήματα. δηλοῖ δέ που καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ Δημοδόκου τὴν ἐκ θεῶν ὡρμημένην ἐνέργειαν, λέγων πρὸ τῆς φρεσῆς ὅτι δρμηθεὶς θεοῦ ἥρχετο καὶ ὅτι ἐνθεος ἦν καὶ ὅτι ἡ Μοῦσα αὐτὸν ἐφίλησεν ἢ ὁ μουση-
20 γέτης θεός·

ἢ σέ γε Μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς παῖς ἢ σέ γ' Ἀπόλλων·

λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσσ' ἔρξαν τ' ἐπαθόν τε καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί

25 [Od. Θ 488—490].

Καίτοι γε ὅτι τὸν Δημόδοκον ὡς ἑαυτὸν τρόπον τινὰ προσταταὶ καὶ τῶν περὶ ἑαυτὸν παθημάτων παράδειγμα ποιεῖται, τῶν διατεθρυλημένων ἐστὶν ἴκανῶς, καὶ τὸ

5 καὶ exp. m ³ uv. cf. 155, 1. 172, 6	10 περὶ τε] περὶ
τὸ 11 nempe ἀναδιδάσκῃ <μονάδος> cf. 164, 26. 156, 30	
13 ἐνώσεως] νοήσεως 18 cf. Θ 499. 63	28 διατεθρυλη-
μένων] λη ir. m ⁸	η

δφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδον δ' ἡδεῖαν ἀοιδὴν
[Od. Θ 64]

ἀντικρυς τὸν καὶ αὐτὸν μῆθον εἰς ἐκεῖνον ἀναπέμπειν
ἔσικεν. τοῦτον δ' οὖν ἐνθεάζοντα λέγειν ἂ λέγει σαφῶς
διεσχυρόλεγεται.

5

Ἄλλ' εὗ γε ὅτι Δημοδόκου καὶ τῆς ἐνθεαστικῆς φύσης
ἐπεμνήσθημεν· δοκεῖ γάρ μοι κατὰ τὰ πρόσθεν εἰρημένα
τῆς ποιήσεως γένη διελεῖν τὸν παρ' αὐτῷ μνήμης ἡξιω-
μένους μουσικούς. δ μὲν γὰρ Δημόδοκος ἔνθους ἦν, ὁσπερ
εἴρηται, καὶ τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα ἀφηγούμενος, καὶ 10
β θεόθεν ἐξάψασθαι λέλεκται τὴν ἑαυτοῦ μουσικήν. δ δὲ
Φήμιος δ ἐν Ἰθάκῃ κατὰ τὴν γυνῶσιν μάλιστα τῶν τε θεῶν
καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἔχαρακτηρίζετο.

Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελητήρια οἴ-
δας,

15

ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείονσιν ἀοιδοί
[α 33 sq.]

γ λέγει που πρὸς αὐτὸν ἡ Πηνελόπη· τρίτος δὲ ἄλλος δ τῆς
Κλυταιμνήστρας φύσης, μιμητικός τις ὡς ἔσικεν καὶ δρθῇ 19
δόξῃ χρώμενος καὶ τὰ τῆς σωφροσύνης μέλη προτείνων f. 111r.
τῇ γυναικὶ.

πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ, φ πόλλ' ἐπέ-
τελλεν

Ἄτρειδης Τροίηνδε κιών [γ 267 sq.].

καὶ μέχρι τῆς τούτου συνουσίας οὐδὲν ἀνόσιον ἔργον τῇ 25
Κλυταιμνήστρᾳ πέπρακτο, ταῖς παιδευτικαῖς φύσαις σωφρονί-
δζοντος αὐτῆς τὴν ἄλογον ζωήν. τέταρτος δὲ εἰ βούλει μου-
σικὸς ἀνάλογον τῇ φανταστικῇ τῆς ποιήσεως ἰδέᾳ τεταγμέ-
νος Θάμυρις ἐκεῖνος, ὃν αἱ Μοῦσαι λέγονται παῦσαι τῆς
φύσης.

30

1 ἄμερσε 4. τοῦτο 7 κατὰ ex καὶ m³ quae tamen
postea delevit 12 δ ante ἐν ss. m³ 22 πὰρ δ' ἄρ' par-
tim Hom. libri

αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν [B 599].
 πολυτροπωτέραν γὰρ καὶ αἰσθητικωτέραν καὶ τοὺς πολ-
 λοὺς ἀρέσκουσαν οὗτος μουσικὴν μετεχειρίζετο. διὸ καὶ
 φιλονικῆσαι λέγεται ταῖς Μούσαις, ὡς ἂν τῆς ἀπλουστέρας
 5 μουσικῆς καὶ ταῖς Μούσαις οἰκειοτάτης τὴν ποικιλωτέραν
 ἐπίπροσθεν ποιησάμενος καὶ ἀποπεσεῖν τῆς τῶν θεατῶν εὐ-
 μενείας. ὁ γὰρ τῶν Μουσῶν χόλος οὐκ εἰς ἔκεινας ἀνα-
 πέμπει τι πάθος, ἀλλὰ τὴν τούτου δείκνυσιν ἀνεπιτηδειό-
 τητα τῆς ἔκεινων μεθέξεως. οὗτος οὖν ἐστιν ὁ πολλοστὸς
 10 ἀπὸ τῆς ἀληθείας ὥδος καὶ τὰ πάθη τῶν ψυχῶν προκαλού-
 μενος καὶ φανταστικὸς καὶ οὗτε δόξαν δρόθην οὕτε ἐπιστή-
 μην ἔχων περὶ τῶν μιμημάτων.

Πάντα ἄρα τὰ γένη τῆς ποιήσεως παρ' Ὁμήρῳ τεθεά-
 μεθα, διαφερόντως δὲ τὸ ἐνθουσιαστικόν, καθ' ὃ δὴ καὶ
 15 μάλιστα χαρακτηρίζεσθαι φαμεν αὐτόν (καὶ οὐχ ἡμεῖς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων θεῖον ποιητὴν καὶ θειότατον
 τῶν ποιητῶν καὶ παντὸς μᾶλλον ἄξιον ζηλοῦν πολλαχοῦ
 προσαγορεύων αὐτόν, ὡς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐδείκνυμεν).
 ἀμυδρότατον δὲ τὸ μιμητικὸν ἄμα καὶ φανταστικόν, ἵνα καὶ
 20 τοῖς πολλοῖς ἦ πιθανός, καὶ ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη πᾶν τὸ
 τοιοῦτον τῆς ποιήσεως ἐξηρῆσθαι. ἀλλὰ Ὁμηρος μὲν τοῦτον
 τὸν τρόπον· οἱ δὲ τῆς τραγῳδίας ποιηταὶ φανταστικὸν μόνον
 ὄντες καὶ τῆς τῶν πολλῶν στοχαζόμενοι ψυχαγωγίας εἰκότως
 κατὰ τοῦτο πλεονάζουσιν τῆς ποιήσεως τὸ εἶδος. ὕσπερ
 25 οὖν εἴ τις εἰς πόλιν εὐνομομούμενην εἰσελθὼν καὶ θεασά-
 μενος ἔκει, καθάπερ φησὶν δ Ἀθηναῖος ξένος [leg. II
 673^e], καὶ τὴν μέθην ἔνεκά τινος χρησίμου παραλαμβανο-
 μένην μὴ τὴν φρόνησιν τὴν ἐν τῇ πόλει μηδὲ τὴν ὅλην
 τάξιν ζηλώσειεν, ἀλλ' αὐτὴν καθ' αὐτὴν μόνην τὴν μέθην,
 30 οὐκ ἔκεινην ἂν αἰτίαν ἔχοι τῆς ἑαυτοῦ παρανοίας, ἀλλὰ

1 αἱ δὲ] καὶ τε 4 φιλονεικῆσαι m³ 18 cf. ad 155, 25
 20 πειθανός 21 ἐξηρηται 30 ἀλλά] ἀλλ' αὐ

τὴν οἰκείαν ἀσθένειαν τῆς κρίσεως, οὗτος οἶμαι καὶ οἱ τραγῳδιοποιοὶ τὸ ἔσχατον τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως ξηλώσαντες οὐκ εἰς ἐκεῖνον τὴν ἀρχὴν τῆς σφετέρας πλημμελείας, ἀλλ’ εἰς τὴν ἑαυτῶν ἀναπέμπουσιν ἀδυναμίαν. λεγέσθω τοίνυν ἡγεμὼν τῆς τραγῳδίας Ὅμηρος, καθόσον αὐτὸν ἔξη- 5 λωσαν οἱ τῆς τραγῳδίας ποιηταὶ τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι μέρη τῆς ἐκείνου κατενείμαντο ποιήσεως, τὰ μὲν εἰκαστικῶς εἰρημένα φανταστικῶς μιμησάμενοι, τὰ δὲ ἐπιστημόνως συντεθέντα ταῖς τῶν πολλῶν ἀκοαῖς προσαρμόσαντες. ἀλλ’ οὐ τραγῳδίας μόνον ἐστὶν διδάσκαλος (ταύτης μὲν γὰρ κατὰ 10 τὸ ἔσχατον τῆς ἑαυτοῦ ποιήσεως), ἀλλὰ καὶ τῆς Πλάτωνος ἀπάσης πραγματείας τῆς μιμητικῆς καὶ τῆς φιλοσόφου θεωρίας ὅλης.

Ἔστιν, ὅπερ ὁ Σωκράτης ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς 14 πολιτείας ἐκβάλλει | τῆς Ὁμήρου ποιητικῆς, καὶ διὰ f. 112 τ. τίνας αἰτίας, καὶ ὅτι οὐχ ὅλην αὐτὴν, ἀλλ’ ὅτι τὸ ἔσχατον αὐτῆς ἀποδοκιμάζει μόνον.

Περὶ μὲν δὴ ποιητικῆς αὐτῆς καὶ τῆς Ὁμήρου τελεωτάτης ποιήσεως ἴκανὰ τὰ εἰρημένα. τούτοις δὲ τοὺς τοῦ Σωκράτους ἀντιπαρατείνωμεν λόγους καὶ θεασώμεθα, τίνα 20 μὲν ἐλέγχει ποιητικὴν ἰδέαν, ὅπως δὲ αὐτὸν Ὅμηρον ἔξαιρήσωμεν τῶν πολλῶν ἐκείνων καὶ παντοδαπῶν ἐλέγχων· καὶ πρῶτον ὅτι μὴ πᾶσαν εὐθύνει τὴν ποιητικὴν ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐπιδείξωμεν. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν εὐθὺς τοῦ δεκάτου βιβλίου· καὶ μήν, ἦν δὲ ἐγώ, φησίν, πολλὰ μὲν 25 καὶ ἄλλα περὶ αὐτῆς ἐννοῶ (τῆς εἰρημένης πολιτείας λέγων), ὃς παντὸς ἄρα μᾶλλον ὁρθῶς ὥκλιζομεν τὴν πόλιν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐνθυμηθεὶς περὶ ποιήσεως,

4 cf. rep. X 595^c 7 εἰρημένα φανταστικῶς im. m²

20 ἀντιπαρατείνομεν 26 ἐννοῶ] νοῶ ir. m² 28 ποιήσεως λέγω. — Τὸ ποῖον; ἔφη. — Τὸ μηδαμῆ Pl.

τὸ μηδαμῆ παραδέχεσθαι αὐτῆς ὅση μιμητική. παν-
405 τὸς γὰρ μᾶλλον οὐ παραδεκτέον νῦν καὶ ἐναργέ-
 στερον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, φαίνεται [p. 595^a]. καὶ πάλιν
 ἔξῆς· ὡς μὲν πρὸς ὑμᾶς εἰρηνόθαι (οὐ γάρ μου κατε-
 5 ορεῖτε πρὸς τὸν τραγῳδίας ποιητὰς καὶ τὸν ἄλλους
 πάντας τὸν μιμητικούς), λώβη ἔοικεν εἶναι πάντα
 τὰ τοιαῦτα τῆς τῶν ἀκονόντων διανοίας [p. 595^b].
 τὸ μὲν οὖν προκείμενον αὐτῷ τοῦτο ἐστιν, τὴν μιμητικὴν
 10 μόνον ποίησιν καὶ ταύτης ὡς δειχθήσεται διαφερόντως τὴν
 φανταστικὴν ἐκβάλλειν. ἡμεῖς δέ, εἰ μὲν πᾶσαν ποιητικὴν
 τοιαύτην ἐνόμιζεν εἶναι, τάχ' ἀν ύπελαμβάνομεν αὐτὸν
 δμοίως ἀπασαν ἐλέγχειν· εἰ δὲ τὴν ἔνθεον ποίησιν καὶ τὴν
 f. 112 v. μετ' ἐπιστήμης τὸν λόγους ποιουμένην ἐτέραν ἀπολέ-
 πει τῆς ἀτελοῦς καὶ μιμήσει χρωμένης, πρὸς μὲν ταύτην
 15 τείνειν οἰησόμεθα τὸν ἐλέγχους, ἐκείνην δὲ ἐξαιρήσομεν
 τῶν προκειμένων λόγων. δηλοῖ δέ που καὶ αὐτὸς εἰπὼν
 ἐν ἀρχῇ καὶ διορισάμενος [p. 595^a], ὡς οὐ χρὴ τῆς ποιη-
 τικῆς ἀποδέχεσθαι ταύτην ὅση μιμητική. τό τε γὰρ πᾶσαν
 οἰόμενον εἶναι μιμητικὴν τοῦτο προστιθέναι περιττόν, καὶ
 20 τὸ κατὰ πάσης τὸν αὐτοὺς ἐφαρμόττειν λόγους ὑπολαμβά-
 νοντα πρὸς τὴν μιμητικὴν ἀποτελεσθαι μόνην ἄλογον.
 λείπεται ἄρα τοσοῦτον φάναι τῆς ποιητικῆς εὐθύνεσθαι
 μόνον, ὅσον περὶ τὴν μίμησιν τὴν πᾶσαν ἔχει σπουδήν.
 ἐπεὶ καν τοῖς ἐφεξῆς οὐτωσὶ πως προάγει τὸν ἐλεγχον· δ
 25 ποιητὴς μιμητής· πᾶς μιμητὴς τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας·
 ὁ ἄρα ποιητὴς τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας. διὸ καὶ ἐξ ἀρχῆς
 ὠρίσατο, τί ποτέ ἐστι μίμησις, λέγων· τὸν τοῦ τρίτου
 ἄρα γεννήματος ἀπὸ τῆς φύσεως μιμητὴν καλεῖς
 [p. 597^e], καὶ συνάγων ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις οὐτωσὶ³
 30 πως φησίν· τοῦτ' ἄρα ἐσται καὶ ὁ τραγῳδιοποιός,

2 παραδεκτέον in Pl. A² M, -τέα Λ¹ Π
 5 τὸν τῆς Pl. 6 ἀπαντας Pl.

4 ὑμᾶς Pl.] ἡμᾶς

εἴπερ μιμητής ἐστιν, τρίτος ἀπὸ βασιλέως καὶ τῆς ἀληθείας πεφυκὼς καὶ οἱ ἄλλοι πάντες μιμηταί. εἰτ' ἐπὶ τούτοις δείκνυσιν, ὡς οὐδὲ πάσης μιμήσεως ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ τῆς φανταστικῆς, καὶ συνάγει πόρρω ἄρα τοῦ ἀληθοῦς ἡ μιμητικὴ ἐστιν [p. 598^b], καὶ 5 οὗτοι δικαῖοι ταύτην μιμητής οὐδὲ δροδοξάσει περὶ ὃν ἀν μιμῆται πρὸς κάλλος ἢ πονηρίαν συλλογίζεται [p. 602^a]. Τί οὖν ταῦτα πρὸς τὴν καθ' Ὁμηρον ποιητικήν; πρὸς μὲν γὰρ τὴν τραγικὴν ποίησιν καὶ κωμικὴν ἴκανά· τούτων γὰρ τὸ ὅλον μίμησίς ἐστιν πρὸς τὴν τῶν 10 ἀκουούντων ἔξειργασμένη ψυχαγωγίαν· πρὸς δὲ τὴν Ὁμηρον | ποιητικὴν τὴν ἀπὸ θεῶν ὀρμημένην καὶ τῶν ὄντων ἐκ- f. 113 r. φαίνουσαν τὴν φύσιν οὐδὲν ἀν προσήκοι. καὶ πῶς γὰρ ἀν ἡ διὰ συμβόλων τὰ θεῖα ἀφερομηνεύουσα μιμητικὴ προσαγορεύοιτο; τὰ γὰρ σύμβολα τούτων, ὃν ἐστι σύμβολα, μιμή- 15 ματα οὐκ ἐστιν· τὰ μὲν γὰρ ἐναντία τῶν ἐναντίων οὐκ ἀν ποτε μιμήματα γένοιτο, τοῦ καλοῦ τὸ αἰσχρόν, καὶ τοῦ κατὰ φύσιν τὸ παρὰ φύσιν· ἡ δὲ συμβολικὴ θεωρία καὶ διὰ τῶν ἐναντιωτάτων τὴν τῶν πραγμάτων ἐνδείκνυται φύσιν. εἴ τις ἄρα ποιητὴς ἔνθους ἐστὶν καὶ διὰ συνθημάτων δη- 20 λοῦ τὴν περὶ τῶν ὄντων ἀλήθειαν, ἢ εἴ τις ἐπιστήμη χρώμενος αὐτὴν ἥμιν ἐκφαίνει τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων, οὕτος οὔτε μιμητής ἐστιν οὔτε ἐλέγχεσθαι δύναται διὰ τῶν προκειμένων ἀποδείξεων.

Σκοπεῖτε δέ, εἰ βούλεσθε, καὶ τῶν λόγων ἔκαστον ἐφ' 25 ἑαυτοῦ θεωροῦντες· ὁ ποιητὴς μιμητής· ὁ μιμητὴς τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας· <ὁ ποιητὴς ἄρα τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας>. ἀλλ' οὐχ ὁ πρώτιστος ποιητὴς φαίμενος ἀν τοιοῦτος, οὐδὲ ὁ τῶν ποιητῶν ὡς φῆς θειότατος, ἀλλ' ἢ μὲν κάτο-

1 τρίτος τις Pl. 2 πάντες οἱ ἄλλοι Pl. 4 post συνάγει λέγων add. m³ aut rec. 6 ὁ κατὰ ταύτην εχ κατ' αὐτὴν m³ οὐδὲ] οὔτε (οὔτε ἄρα εἴσεται οὔτε δροῦσα δοξάσει Pl.) 13 προσήκει 18 τὸ b] τὰ 19 ἐνδείκνυται 27 add. b 29 ὡς φῆσι b

χος ταῖς Μούσαις, αὐτοῖς σύνεστι τοῖς οὖσιν καὶ θεᾶται τὴν περὶ τῶν ὄντων ἀλήθειαν, ἢ δὲ μιμητής, τοίτος ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἀληθείας. δεῖ δὲ ἔκαστον ἐκ τοῦ κρατίστου χαρακτηρίζειν, ὃν [μὲν] ἐνεργεῖ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ τελευταίου· ἐπεὶ 5 καὶ Πλάτωνα μιμητὴν ἂν οὕτως τις ἀποφήνειε καὶ τοίτον ἀπὸ τῆς ἀληθείας. ἐστι γὰρ ἐν τοῖς διαλόγοις [ἥ] μίμησις τῶν διαλεγομένων συμπινόντων, ἐστι δὲ καὶ πολεμούντων καὶ εἰρηνευόντων μίμησις, ὡς ἐν Τιμαίῳ καὶ ἐν Κριτίᾳ 9 τεθεάμεθα· ἀλλὰ τοῦτο μὲν πάρεργον, τὸ δὲ ἔξαίρετον ἀγα-
f. 113v. θὸν τοῦ Πλάτωνος ἡ φιλόσοφος | ἐστι θεωρία. καὶ Ὁμήρου τοίνυν ὁ μὲν ἐνθεασμὸς τὸ πρώτιστον ἐστιν ἀγα-
θὸν ἐν τῇ ποιήσει, τὸ δὲ μιμητικὸν ἔσχατον· τοῖς δὲ τρα-
γῳδιοποιοῖς τοῦτο προηγουμένως ἐσπούδασται καὶ τὸ ὅλον
15 αὐτοῖς ἡ μίμησις δύναται. ἀλλ' εἰ καὶ μιμεῖσθαι, φησίν [p. 599^a], Ὁμηρος ἵκανὸς καὶ πρὸς τῷ παραδείγματι τὸν
νοῦν ἔχειν καὶ ποιεῖν ταῦτα ἡ μιμεῖται, πῶς οὐκ ἄτοπον
αὐτὸν ἐπὶ τῇ δημιουργίᾳ τῶν εἰδώλων ἕαυτὸν τάξαι καὶ
τοῦτο προστήσασθαι τοῦ βίου τέλος; ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς συγ-
χωρήσομεν τέλος εἶναι τοῦ βίου τῷ θείῳ ποιητῇ τὴν μίμη-
σιν, ἀλλὰ πάρεργον, καὶ δεύτερον, ἀλλ' οὐ πρῶτον, καὶ
μιμεῖσθαι μὲν αὐτὸν πολλὰ ὃν οὐ δύναται ποιεῖν διὰ τὸ
ψιλὴν. αὐτὸν πεῖραν λαβεῖν τῶν μιμημάτων, μιμεῖσθαι δὲ
αὖ καὶ ὅσα οἶός τε ποιεῖν ἦν. καὶ γὰρ ναυπηγοῦντα τὸν
Ὀδυσσέα καὶ ἡνιοχοῦντα ἄλλον μιμεῖται, ⟨εἰ⟩ καὶ οὐ πάν-
25 τως ἡνιοχεῖν ἡδύνατο καὶ ναυπηγεῖν· γνωστικῶς γὰρ εἶχεν
ταῦτα καὶ οὐ χειρουργικῶς· ἀλλὰ καὶ συμβουλεύοντα καὶ
περὶ τῶν δικαίων εἰσηγούμενον· ταῦτα δὲ οὐ μιμεῖσθαι μό-
νον, ἀλλὰ καὶ ποιεῖν ἵκανὸς ἦν.

4 μὲν exp. m¹ et m⁸ 8 εἰρηνευόντων (η ex ι, εν ex ον, ο ss.)] ἡ et εμ ss. m⁸ (voluit ἡρεμούντων) 24 ἄλλον] an 'Αιτίλοχον (cf. Ψ 402)?

Θ *Tίνα ἀν τις ἀπολογήσαιτο πρὸς τὸν
ἐλέγχοντας λόγους ὡς οὐκ ὅντα τὸν Ὁμηρον ἀνθρώ-
πων παιδευτικὸν οὐδὲ ὄλως πολιτικόν.*

'Ενταῦθα δὴ λοιπὸν ἐπιφρεῖ παντοίων ἐρωτήσεων πλῆ-
θος, τίνας ἐπαίδευσεν Ὁμηρος, εἴπερ μὴ μιμητὴς μόνον, 5
ἀλλὰ καὶ δημιουργὸς παιδείας ἀληθοῦς, τίσι τῶν πόλεων
ἔθετο νόμους, τίς πόλεμος δι' ἐκεῖνον ἐπράχθη καλῶς, τί-
νες ἴδιᾳ τῆς Ὁμήρου παιδείας ἀπολελαύκασιν. πρὸς δὴ ταῦτα
πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα | φήσομεν, ὅτι καὶ τὸ μῆκος τοῦ f. 114r.
χρόνου τὴν ἐν ταῖς διαδοχαῖς τῶν ἀνθρώπων μνήμην 406
ἀφήσηται, καὶ τὸ μὴ εἶναι κατ' ἐκείνους τὸν καιροὺς 11
ἄνδρας ἵστορεῖν τὰ τοιαῦτα δεινοὺς τῆς διὰ τούτων ἡμᾶς
διδασκαλίας ἀπεστέρησεν, ὃν Ὁμηρος ἴδιᾳ τε καὶ κοινῇ
ταῖς πόλεσιν εἰς παιδείαν καὶ εύνομίαν συνετέλεσεν. ἐπεὶ
ὅτι γε τῶν πόλεών τινες ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις διαφι- 15
σβητήσασι πρὸς ἀλλήλας Ὁμήρῳ δικαστῇ καὶ τοῖς Ὁμήρου
γράμμασιν ἔχοήσαντο τῶν δικαίων, ἐκ τῆς ἵστορίας παρει-
λήφαμεν. τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἔδντα νομοθέτην τινὲς
προεστήσαντο καὶ ἴδιᾳ διδάσκαλον ἐποιήσαντο καὶ ταῖς ἐκεί-
νον συμβουλαῖς ὕσπερ ἐπωδαῖς ἔχοήσαντο; ταῦτα δὴ ἡγνό- 20
ηται τοῖς ὕστερον. καὶ γὰρ ὅτι Πυθαγόρας πολλοὺς ἐπαί-
δευσεν καὶ ὅτι Λυκοῦρος Λακεδαιμονίοις ἐνομοθέτησεν ἢ
Σόλων Ἀθηναῖοις, ἐκ τῶν πολυστήχων ἡμεῖς ἔγνωμεν συγ-
γραμμάτων, ὅσοι τῶν χρόνων ἐκείνων ἀπελείφθημεν. ἀλλ' ὁ
γε μιμητὴς, φησίν, οὔτε δόξαν ὁρθὴν ἔχει περὶ ἐκείνων ἢ 25
μιμεῖται, ὕσπερ δὲ δημιουργός (οὐ γὰρ σύνεστιν τῷ χρησο-
μένῳ), οὔτε ἐπιστήμην· οὐ γάρ ἔστιν δὲ χρησόμενος. τρεῖς
γὰρ αὗται τέχναι νοείσθωσαν περὶ τὸν χαλινόν, εἰ τύχοι, ἡ
χρησομένη, ἡ ποιήσουσα, ἡ μιμησομένη· δῆλον οὖν ὡς ἡ

26 cf. Pl. 602a. 601c
ss. m² (om. Pl.)

28 εἰτέχοι puncta a m² | ἡ ter

μὲν ἐπιστήμην ἔχει τὸν χαλινοῦ χρείας, ἢ δὲ δόξαν
ὁδήγην, ὑπ' ἐκείνης διδασκομένη ποῖον εἶναι δεῖ τὸν χαλι-
νόν, ἢ δὲ οὐδέτερα τούτων· γάρ δὲ οὐδέποτε φάσις χαλι-
νὸν οὔτε ἵππεως οὔτε χαλινοποιοῦ παρόντος. ταῦτα καὶ
5 ἡμεῖς ἀληθῆ φήσομεν ἐπὶ τῶν μιμητῶν μόνον· εἰ δέ τις |
τ. 114v. τοῦτο μὲν προστίθαιτο ὡς πάρεργον, ἀλλην δὲ ἐπιστή-
μην ἔχοι καὶ γνῶσιν τῶν πραγμάτων, πῶς οὐκ ἀνάγκη τοῦ-
τον καὶ ὅν μιμεῖται τὸ κάλλος εἰδέναι καὶ τὴν πονηρίαν;
δηλοῖ δέ που τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Θεῖος ποιητής, πανταχοῦ
10 τοῖς πραττομένοις τὴν ἑαυτοῦ κρίσιν ἐπιφέρων, ὅτι καλὰ
καὶ ὅτι αἰσχρά, τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν, καὶ νή-
πιος λέγων, καὶ φρεσὶ γάρ πέχοητο ἀγαθῆσιν καὶ ὅσα
τοιαῦτα, ταῖς πράξεσιν τὸ κάλλος καὶ τὴν μοχθηρίαν ἀφο-
ρίζων. ἀλλ' δὲ μιμητής, φησίν, καὶ εἰδωλοποιὸς οὗτος ποιη-
15 τὴς πρὸς τὸ παθητικὸν τῆς ψυχῆς ἀποτελεῖται καὶ τούτου
προκαλεῖται τὰς κινήσεις· καὶ ἡμεῖς συμφήσομεν, εἰ τὴν τρα-
γῳδίαν λέγοι καὶ τὴν κωμῳδίαν καὶ τὴν ἐν ταύταις μίμησιν.
εἰ δὲ τὴν Ὁμήρου ποίησιν, τὸ μέγιστον αὐτῆς ἔργον εἰς τὴν
τοῦ νοῦ καὶ τῆς διανοίας ἡμῶν τελείωσιν ἀποκεῖσθαι δια-
20 τεινόμεθα, καὶ οὐχ ἡμεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲ Πλάτων,
ὅταν λέγῃ [Ion. p. 533^e] τῷ ποιητῇ τῷ κατόχῳ ταῖς Μούσαις
καὶ τοὺς ἀκούοντας συνενθουσιάν καὶ συνεπαίρεσθαι πρὸς
τὴν θείαν μανίαν. εἰ μὲν οὖν τὸ παθητικόν ἔστι τὸ ἐνθουσιά-
ζον, πρὸς τοῦτο καὶ Ὁμηρος προσεχέτω τὴν ἐνέργειαν· εἰ δὲ
25 νοῦς ἢ τοῦ νοῦ θειότερον, πολλοῦ ἂν δέοιμεν ταῦτὸν ἐκ τῆς
Ὅμηρου ποίησεως πάσχειν, ὅπερ ἐκ τῆς τραγικῆς μιμήσεως.
ὅταν οὖν δὲ Σωκράτης λέγη σαφῶς· δὲ δὴ μιμητικὸς
ποιητὴς οὐ πρὸς τὸ λογιστικὸν τῆς ψυχῆς πέφυκεν,
εἰ μέλλει εὐδοκιμήσειν ἐν τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ πρὸς
30 τὸ ἀγανακτητικὸν καὶ ποικίλον ἥθος [p. 605^a], ἀπαν-

3 οὐδετέρα 6 nempe ἀλλη 7 ἔχει 11 cf. A 104
γ 146 etc. § 421 π 398 13 ἀφορίζοντα Raderm. 14 cf.
Pl. 603^e sqq. 18 possit <κατὰ> τὸ

τησόμεθα λέγοντες· ἀλλ' ὁ ἐνθουσιαστικὸς πρὸς τὸ θεῖον |
 τῆς ψυχῆς ποιεῖται τὸν λόγους, ὅταν δὲ καὶ κολάξῃ τὰ f. 115 r.
 πάθη διὰ τῶν ἐπιπλήξεων, πῶς ἂν φῆσειέν τις αὐτὸν προ-
 καλεῖσθαι καὶ τρέφειν τὸ παθητικόν; τοσαῦτα μὲν πρὸς τὰς
 Σωκρατικὰς ἔφόδους ὑπὲρ Ὁμήρου δικαιολογούμεθα καὶ τῆς 5
 ἐνθέου ποιήσεως.

I Διὰ ποίας αἰτίας ὁ Πλάτων ἐλέγχειν εἶλετο τὸν
 "Ομηρον ὡς μὴ ὄντα παιδευτικὸν ἀνθρώπων ἰκανόν.

Πάλιν δὲ ἐπὶ θάτερα μεταβάντες αὐτὸν τοῦτο ζητήσωμεν,
 διὰ ποίαν οὖν αἰτίαν ὁ Πλάτων τοιαῦτα περὶ Ὁμήρου καὶ 10
 ποιητικῆς εἴλετο λέγειν· οὕτε γὰρ ἐλάνθανεν αὐτὸν τὰ παρ'
 ἥμῶν δηθέντα καὶ ὅσα αὐτὸς ἐν ἄλλοις ἀνέγραψεν, οὕτε
 διὰ πάθος πεποίηται τὴν σύστασιν τῶν εἰρημένων λόγων·
 οὐ γὰρ θέμις αὐτῷ. τί οὖν τὸ αἴτιον, προσθῶμεν τοῖς
 ἔμπροσθεν. δοκεῖ δή μοι τὴν τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀνθρώπων 15
 περὶ φιλοσοφίαν καὶ τὸν τῆς ἐπιστήμης λόγους ὀλιγωρίαν
 πολλὴν καὶ ἀμήχανον οὖσαν δοῶν, τῶν μὲν ἀχρηστίαν πάν-
 των τῶν περὶ αὐτὴν ἐσχολακότων καταψηφιζομένων, τῶν
 δὲ καὶ φευκτὸν εἶναι τὸν ἐν φιλοσοφίᾳ βίον ἥγονυμένων,
 ποιητικὴν δὲ πέρα τοῦ μέτρου θαυμαζόντων καὶ τὴν μίμη- 20
 σιν αὐτῆς ζηλούντων καὶ μόνην πρὸς τὴν παιδείαν ἔξαρκεῖν
 οἰομένων, τὸν τῆς ἀγῶνας ἐνστήσασθαι τούτους, ἐν οἷς ἐπι-
 δείκνυσιν τὸ μὲν ποιητικὸν καὶ μιμητικὸν γένος πόρρω πῃ
 τῆς ἀληθείας πλανώμενον, τὴν δὲ ἀληθῆ σωτηρίαν τῶν ψυ-
 χῶν φιλοσοφίαν παρεχομένην. κατὰ γὰρ τὴν ἀγαθοειδῆ 25
 ταύτην βούλησιν καὶ τὸν σοφιστὰς ἐλέγχει καὶ τὸν | δη- f. 115 v.
 μαγαγούς, ὡς οὐδὲν πρὸς ἀρετὴν συντελεῖν δυναμένους.

9 ζητήσεως, corr. m³ 10 de οὖν cf. in Tim. 141^e. 142^{a-d}
 pap. mus. Brit. 41, 10 Geopon. 153, 22 Iustin. nov. 257, 29
 24 ἀληθῆ] ἀλήθειαν 26 ἐλέγχειν, corr. b

οῦτως οὖν οἶμαι καὶ τοὺς ποιητὰς εὐθύνει, διαφερόντως μὲν τὸν τῆς τραγῳδίας δημιουργούς, καὶ ὅσοι μιμηταὶ ψυχαγωγίαν τινὰ μεμηκανημένοι τῶν ἀκούοντων, ἀλλ' οὐκ ὠφέλειαν πρὸς ἀρετὴν, καὶ γοητεύοντες τοὺς πολλούς, ἀλλ' 5 οὐ παιδεύοντες.¹¹ Ὁμηρον δὲ ὡς ἀρχηγὸν τῆς τοιαύτης Μούσης καὶ τοῖς τραγῳδιοποιοῖς τὰ σπέρματα τῆς μιμήσεως παρασχόμενον ἀξιοῦ τῶν διοίων ἐλέγχων, ἀπάγων τὸν πολλοὺς τῆς περὶ τὴν ποίησιν πτοίας, οὐ τῆς ἀληθινῆς παιδείας ἀμελήσαντες περὶ τοὺς ποιητὰς ὡς πάντων ἐπιγνώμονας διέτριβον. ὅτι δὲ ἀπὸ ταύτης ὁ Πλάτων τῆς προαιρέσεως πάντας καταβέβληται τὸν περὶ ποιητῶν λόγους, ἐκ τῶν γεγραμμένων δῆλον¹² οὐκοῦν, ἦν δὲ ἐγώ, μετὰ ταῦτα σκεπτέον τὴν τε τραγῳδίαν καὶ τὸν ἥγεμόν αὐτῆς Ὅμηρον, ἐπειδὴ τινῶν ἀκούομεν, ὅτι οὗτοι 15 πάσας μὲν τέχνας ἐπίστανται, πάντα δὲ τὰ ἀνθρώποι πεια τὰ πρὸς ἀρετὴν καὶ κακίαν, καὶ τὰ γε θεῖα. ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀγαθὸν ποιητὴν, εἰ μέλλοι περὶ ὧν ἂν ποιῇ καλῶς ποιήσειν, εἰδότα ἄρα ποιεῖν, ἢ μὴ οἶόν τε εἶναι εὖ ποιεῖν. δεῖ δὴ ἐπισκέψασθαι, 20 πότερον μιμηταῖς τούτοις οὕτοι ἐντυχόντες ἔξηπάτηνται καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν δρῶντες οὐκ αἰσθάνονται τριττὰ ἀπέχοντα τοῦ ὄντος καὶ δάμια ποιεῖν μὴ εἰδότι τὴν ἀλήθειαν. φαντάσματα γάρ, ἀλλ' οὐκ ὄντα ποιοῦσιν.¹³ ἦ τι καὶ λέγοντες καὶ τῷ ὄντι οἱ 25 ἀγαθοὶ ποιηταὶ ἵσασιν περὶ ὧν δοκοῦσι τοῖς πολλοῖς εὖ λέγειν [p. 598^d sqq.]. αὐτὸς γὰρ ἐν τοῖσδε τοῖς | f. 116r. δῆμασιν λέγει τὴν αἰτίαν σαφῶς, δι' ἦν τὸν κατὰ τῆς ποιητικῆς ταύτης ἐνεστήσατο λόγον, διότι δὴ τοὺς πολλοὺς ἑαλωκότας ὑπὸ τῆς μιμήσεως ἐώρα καὶ πάντων ἐπιστή-

11 γρ. ποιητῶν im. m²] τούτων m¹ 12 ante ἦν δὴ, exp. m² | μετὰ τοῦτο ἐπισκεπτέον Pl. 17 μέλλει Pl. 19 εὖ om. Pl. 22 τρίτα 26 ad εὖ λέγειν im. συνάγειν m² 29 ἐώρα] ἐ ss. m³ | πάντως m³

μονας οἰομένους εἶναι τὸν πάντα χρήματα μιμουμένους καὶ εἰδωλοποιούς. παιδευτικῶς ἄρα τῶν πολλῶν καὶ διορθωτικῶς τῆς ἀτόπου φαντασίας καὶ προτρεπτικῶς εἰς τὴν φιλόσοφον ζωὴν τούς τε τραγῳδιοποιοὺς κοινοὺς παιδευτὰς ὑπὸ τῶν τότε καλουμένους ὡς οὐδὲν ὑγιὲς ἐπεσκεμμένους 5 διήλεγξεν, καὶ τῆς πρὸς Ὁμηρον ὑφῆκεν αἰδοῦς καὶ συντάξας αὐτὸν τοῖς τραγικοῖς ὡς μιμητὴν ἐν τοῖς λόγοις ηὔθυννεν. οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν ἔτι, πῶς δὲ αὐτὸς καὶ θεῖος ποιητής ἐστι καὶ τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας. ὡς μὲν γὰρ πάτοχος ταῖς Μούσαις θεῖός ἐστιν, ὡς δὲ μιμήσεως ἐφαψά- 10 μενος τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας. ὥδέ πως καὶ πρὸς τὰ μέγιστα τῶν δογμάτων αὐτῷ χρῆται μάρτυρι καὶ τῆς πολιτείας αὐτὸν ἐκβάλλει. ὡς μὲν γὰρ ἐπιστήμων τὴν αὐτὴν ἔχει τῷ Πλάτωνι περὶ τῶν ὅντων γνῶσιν, ὡς δὲ τοῖς τραγῳδιοποιοῖς ἔχων τι κοινὸν τῆς εὐνομουμένης ἐκβάλλεται 15 πόλεως· εἰ γὰρ τὴν ἡδυσμένην, φησίν δὲ Σωκράτης, παραδέξει Μοῦσαν ἐν μέλεσιν ἢ ἐπεσιν, ἡδονὴ σοι καὶ λύπη ἐν τῇ πόλει βασιλεύσετον [607^a]. ὅτι δὲ καὶ Ὁμηρον, καθόσον ἐστὶν ἐν τῇ ποιήσει τῆς τραγῳδίας τις ἀρχή, συμπεριλαμβάνει τοῖς ἐλέγχοις καὶ δὲ προηγούμενος 20 λόγος εἰς τὴν τοιαύτην τείνει μίμησιν, διὰ πάντων ὡς εἰπεῖν [τῶν ἐκ] τῶν τοῦ Σωκράτους δημάτων ἐστὶν καταφανές. ἔοικεν γάρ, φησίν, Ὁμηρος τῶν | καλῶν πάν- f. 116v. των τούτων τῶν τραγικῶν διδάσκαλος καὶ ἡγεμὼν γενέσθαι. ἀλλ' οὐ γὰρ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμη- 25 τέος ἀνήρ [p. 595^c]. καὶ ἔξῆς· τοῦτο ἄρα ἐστὶ καὶ δὲ τραγῳδιοποιός, εἴπερ μιμητὴς ἐστι, τρίτος ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀληθείας πεφυκώς [p. 597^e]. οὗτος μὲν γὰρ τὴν αἰτίαν εἶπεν, δι' ἦν καὶ πρὸς Ὁμηρον ἀναι-

17 Μοῦσαν παραδέξει Pl. | παραδέξει (*ε post δ ex o, acc. et exp. m²*) 21 λόγος m²] τόπος m¹ 21 ὡς εἰπεῖν τῶν del. m² quae ἐκ scripsit ir. 28 πέφυκεν 29 εἶπον | ἀναιρεῖται diremi, fort. del. ἀν

ρεῖται παροησιάζεσθαι διὰ λόγων· οὗ δὲ ὡς προηγουμένως περὶ τραγῳδίας ἀγωνιζόμενος αὐτὸν διαφερόντως τὸν τραγῳδιοποιὸν μνήμης ἥξιώσεν ὡς τρίτον ἀπὸ τῆς ἀληθείας. καὶ ἔοικεν οὐδὲν ἄλλο κατασκευάζειν ἐν τούτοις δὲ Πλάτων 5 ἡ τοῦτο, ὃ καὶ Σωκράτης αὐτῷ πρῶτον ἐντυχὼν περὶ τραγῳδίαν σπουδάζοντι καὶ ἀποδεῖξας, ὡς οὐδὲν ἀγαθὸν ὑπάρχει τοῖς ἀνθρώποις, ἀπέτρεψεν τῆς τοιαύτης μιμήσεως, καὶ τρόπον τινὰ τοὺς Σωκρατικοὺς ἐκείνους ἀναγράφειν λόγους, ἐν οἷς ἀπέφανεν οὕτε παιδευτικὴν οὖσαν οὕτε ὀφέλιμον τὴν 10 τραγῳδίαν, ἀλλὰ τρίτην ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ οὕτε ἐπιστήμης οὕτε δρόσης δόξης μετέχουσαν περὶ ὃν μιμεῖται πραγμάτων οὐδὲ τῆς διανοίας ἡμῶν, ἀλλὰ τῆς ἀλογίας στοχαζομένην. ταῦτα δέ, εἰ καὶ ἔστι πως παρ' Ὁμήρῳ συνηρημένως καὶ ἀρχοειδῶς, ἀλλὰ μὴ διὰ ταῦτα τὴν Ὅμηρου ποίησιν 15 αἴτιώμεθα. οὐδὲ γὰρ Πλάτωνα διὰ τὴν ἐν τῇ λογογραφίᾳ καλλιέπειαν αἴτιατέον καὶ τὴν περὶ τὴν λέξιν ἐπιμέλειαν, εἰ καὶ ἄλλοι περὶ ταύτην διαφερόντως ἐσπούδασαν, τὰς τελευταίας ἐνεργείας μιμούμενοι τοῦ Πλάτωνος, οὐδὲ αὐτὸν τὸν 20 δημιουργὸν τῶν θυητῶν ἔνεκα πραγμάτων καὶ τῆς περὶ τὴν 2. 117τ. γένεσιν | κακίας, ἐπειδήπερ αἱ μερισταὶ ψυχαὶ καλινδοῦνται περὶ αὐτήν. ταῦτα, ὡς φύλοι ἐταῖροι, μνήμῃ κεχαρίσθω τῆς τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν συνουσίας, ἐμοὶ μὲν δῆτα ἥητὰ πρὸς ὑμᾶς, ὑμῖν δὲ ἄρρητα πρὸς τοὺς πολλούς.

5 cf. Apul. de Plat. I 2 Olympiod. vit. 3 ex. 6 possis
 παρέχει 12 οὐδὲ] οὕτε | ἀλογίασ] λο ss. m² aut m³
 20 ἐπειδήπερ] περ ss. m³

ΠΡΟΚΛΟΤ ΔΙΑΔΟΧΟΤ ΠΕΡΙ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΤΕΤΑΡΤΩΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ
ΤΟΤ ΤΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΜΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΨΤΧΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΤΤΑΡΑΣ ΤΑΣ ΕΝ ΑΤΤΟΙΣ ΑΡΕΤΑΣ.

5

Τὸν περὶ τῶν ἀρετῶν λόγον πῶς διέθηκεν δὲ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης, περὶ τε τῶν πολιτικῶν γενῶν καὶ τῶν ψυχικῶν μερῶν χωρὶς διαιλεχθεῖς, μάθοιμεν ἢν αὐτὸ τοῦτο πρῶτον ζητήσαντες παρ' ἡμῖν αὐτοῖς, τί ποτέ ἔστιν ἀρετῆς ἴδιον ἀπάσης· λέγω δὲ ἀρετὴν οὐ τὴν δμωνύμως καὶ ἐπὶ 10 τῶν ἀψύχων εἰωθυῖαν τάττεσθαι, καθάπερ φασὶ σκεύους ἀρετὴν καὶ τοιούτων τινῶν, ἀλλὰ τὴν κυρίως δυναμαξομένην. ταύτην οὖν ζωτικὴν μὲν εἶναι πάντως φήσομεν περὶ αὐτῆν, καὶ οὕτως ὡς τελειωτικὴν ἡστι ζωῆς, τοῦ εὗ αἰτίαν, ἀλλ' οὐ τοῦ εἶναι τοῖς ἔχονσιν. διττῆς δὲ τῆς ζωῆς οὔσης, 15 τῆς μὲν γνωστικῆς, τῆς δὲ ὀρεκτικῆς, εἶναι καὶ αὐτὴν τοῦ τε ὀρεκτικοῦ τινα τελείωσιν καὶ τοῦ γνωστικοῦ τῆς ζωῆς εἴδους. διὸ καὶ μὴ μίαν εἶναι δεῖν τὴν ἀρετὴν μηδὲ πλείους μιᾶς, δμοειδεῖς δὲ πάσας, [οὐχ] οὕτω διηρημένης τῆς μιᾶς, ὡς τὰ δμοιομερῆ διαιρεῖται ἀπ' ἀλλήλων, τῷ ποσῷ διαφέ- 20 ροντα μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείους | καὶ ἀνομοίας. ἀνάγκη f. 117 v. γὰρ ὡς ἢν ἔχῃ τὰ ὑποκείμενα, καὶ τὰς τελειότητας αὐτῶν οὕτως ἔχειν, ὡς τῶν μὲν εἴδει διαφόρων καὶ τὰς ἀρετὰς εἴδει διαφέρειν, τῶν δὲ δμοειδῶν μίαν εἶναι καὶ τὴν ἀρετὴν κατ' εἶδος. μία γὰρ τελειότης μιᾶς οὐσίας, εἴτε ταύτον 25 εἴη τοῦ τε εἶναι αἴτιον καὶ τοῦ εὗ εἶναι τοῖς οὖσιν (οἷον

1 cf. Pl. IV 427^d—445^e
19 οὐχ ss.

13 περὶ αὐτῆν] αν ἀρετὴν?

γὰρ τὸ εἶναι δίδωσι, τοιοῦτον δώσει καὶ τὸ εὖ εἶναι), εἴτε ἔτερον· ἀνάλογον γὰρ θατέρῳ δώσει θάτερον τῷ τὸ εἶναι διδόντι τὸ τοῦ εὖ χορηγόν, τῆς ἑπάστων ἀξίας δήπου στοχαζόμενον. ἀνάγκη δ' οὖν μὴ μιαν εἶναι τὴν ἀρετὴν, ὡν 5 οὐκ ἔστιν ἡ οὐσία μία. καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ δὲ Σωκράτης ἐν τε τῇ πόλει διεστήσατο τὰ τρία γένη, φυλακικὸν ἐπικουρικὸν θητικόν, πρὶν ἐπιδεῖξῃ τὰ διαφέροντα γένη τῶν ἀρετῶν τίνα ποτέ ἔστιν ἐν τῇ ἀριστῃ πολιτείᾳ, καὶ πρὶν τὰς 408 ἐν μιᾷ ψυχῇ κατὰ τὸ ἀνάλογον ἀρετὰς καταδήσηται, τὰ 10 μέρη τῆς ψυχῆς ἐπέδειξεν τὰ τρία κατ' οὐσίαν ἀλλήλων διαφέροντα, λόγον θυμὸν ἐπιθυμίαν, εἰδὼς ταῖς τῶν ὑποκειμένων διαφοραῖς συνεξαλλατομένας αὐτῶν τὰς τελειότητας, καὶ διὰ τοῦτο πλείους ἀρετὰς ἀνομοειδεῖς οὔσας.

Ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἔφην προειληφθαι δεῖ· προσκείσθω 15 δὲ εἰ βούλει τούτοις κἀκεῖνα ὅμω ποιήσοντα τὴν τῶν προκειμένων ἡμῖν ἔφοδον, ἄλλην μὲν ἐκάστου τελειότητα καὶ ἐνέργειαν εἶναι καθ' αὐτὸ θεωρουμένου τῶν ὅντων, ἄλλην δὲ κατὰ τὴν πρὸς ἄλλο σχέσιν, καὶ οὕτως ἄλλην, ὡς ἡ ἐκάστου ὑπαρξίας ἄλλη τῆς τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἄλλο σχέσεως 20 ἔστιν. οὐ γὰρ ταῦτὸν ἀνθρώπου τελειότης καὶ ἀνθρώπου f. 117α. δεσπότου, καθάπερ | οὐδὲ¹ ἀνθρώπος καὶ δεσπότης ταῦτόν, οὐδὲ ταῦτὸν ψυχὴν ἀπλῶς ὁρᾶν καὶ ψυχὴν σώματος ἀρχουσαν. δῆλον δὲ τοῦτο καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς ἐν Τιμαίῳ λέγει [p. 87^e sq.]· τὴν γὰρ ἀσπῆσειν χρωμένην ψυχὴν συντονω- 25 τέραις τοῦ σώματος μὴ εἶναι ὡς σώματος ἀρχουσαν ἐπαινετήν, φθείρουσαν τὸ ἀρχόμενον· καίτοι γε τὸ ψυχῆς ἔργον ποιεῖ τὰ ἑαυτῆς ἀσκοῦσα, καὶ εἰ τὸ ζῷον ἐξ ἀσυμμέτρων πρὸς ἄλληλα φαίνοιτο συνεστός. οὐκ ἔστιν δ' οὖν ταῦτὸν τὴν καθ' αὐτὸ τελειότητα ἐκάστου σκοπεῖν καὶ τὴν σχετικήν· 30 οὐδὲ² ἄρα τὴν αὐτοπραγίαν ὡσαύτως ληψύμεθα τὴν ὡς αὐ-

1 εἴτε ex? m²
19 an del. τοῦ? 26 τὸ post γε ss. m³

14 ὡς] ἵσωσ

τοῦ καθ' αὐτὸ λαμβάνοντες καὶ τὴν ὡς ἄρχοντος ἢ ἀρχομένου. τὸ μὲν γὰρ ἄρχον καὶ ἀρχόμενον σχέσεις τινές εἰσιν· κωλύει δὲ οὐδὲν πράττειν μέν τι τὸ αὐτό, μὴ ὡς ἄρχον δὲ ἢ ὡς ἀρχόμενον, ἀλλ' ὡς ἔχον οὐσίαν τινὰ καθ' αὐτὸ καὶ ἐνέργειαν τῇ οὐσίᾳ συμβαίνουσαν ἥν ἔλαχεν. οἶν τὸ 5 λογικὸν τὸ ἐν ἡμῖν καθαρικῶς ζῶν *(καὶ)* θεωρητικῶς ἑαυτοῦ τὸ μὲν οἰκεῖον ἔργον πράττει, πεφυκὸς οὗτος ξῆν κατὰ τὴν αὐτοῦ οὐσίαν, οὐ μέντοι τὸ τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀλόγων μορίων, οὐδὲν ἐκείνοις συμβαλλόμενον ἐν τῷ πρὸς ἑαυτὸ 10 ἐνεργεῖν. ὁρθῶς γοῦν καὶ τοῦτο δέδειχεν ὁ Σωκράτης, πᾶσαν 15 ἀρχικὴν τέχνην τῷ ἀρχομένῳ τὸ ἀγαθὸν ἐκπορέζειν· ὥσθ' ὅταν τὸ λογικὸν ἑαυτῷ μόνον τὸ ἀγαθὸν ἐκπορέζῃ καθαῖρον ἑαυτὸ καὶ ξητοῦν ἑαυτό, τὴν τοῦ ἄρχοντας οὐκ ἔχει ξωήν. οὗτος τοίνυν οὐδέν¹ ὅταν δὲ θυμοῦ πράττῃ, κινούμενος ὡς ὄρεξις μόνον τιμωρητικὴ τῶν προσπεσόντων λυ- 15 πηρῶν, οὐ σώζει τὴν ἀρχομένου | πρὸς τὸν λόγον σχέ- f. 117a v. σιν, ἀλλὰ τὸ μὲν τοῦ θυμοῦ πράττει μόνον (τοῦτο γὰρ ἔργον θυμοῦ τὸ ἀντιλυπήσεως ὄργενσθαι), οὐχ ὡς λόγου δὲ ἐνεργεῖ κατήκοος· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν ἀπλήστως ὀρεγόμενον ἡδονῆς κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ξῆ 20 (τοῦτο γὰρ ἔργον ἐπιθυμίας, ἡδέος ἔρᾶν οὐ τινός, ἀλλὰ παντός), οὐχ ὡς ἀρχόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ μετρεῖν αὐτοῦ τεταγμένου τὴν ὄρεξιν, ὥσθ' ἔκαστον τῶν τριῶν εἶδος πράττειν ἀν εἴποις κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, ὅταν τὸ οἰκεῖον πράττῃ μόνον ὡς τῶν λοιπῶν οὐδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ συντεταγμένων. 25 ἐπειδὴ δὲ συνέξευκται πάντα ἀλλήλους καὶ μίαν συμπληροῦ ξωήν, δεῖ σκοπεῖν αὐτῶν πάντων καὶ τὴν σχετικὴν ἐνέργειαν, καὶ οὕτως δρᾶν τὴν τε ἀρετὴν ἔκάστον καὶ τὴν κακίαν, καὶ ταύτην δρίζεσθαι πολιτικὴν ἀρετὴν ἔξιν οὖσαν τελειωτικὴν τῆς σχετικῆς τῶν τῆς ψυχῆς μορίων ξωῆς, τὴν δὲ 30

10 cf. Pl. rp. I 341^d 14 οὗτο] εἰ ir. 15 τιμωρικὴ,
corr. b 20 αὐτοῦ b] αὐτὴν 23 ὥσθ' m³] ὡς καθ' m¹
27 ξωὴν — πάντων καὶ im. m³ 29 δρίζεσθαι εχ δριξόμεθα m³

ἐναντίαν ταύτης κακίαν ἔξιν διαφθείρουσαν τὴν κατὰ φύσιν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα ζωτικὴν σχέσιν, ἐντεῦθεν δὲ δρμηθέντας δρᾶν καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς γένεσιν ἑκάστου τὴν ζωὴν οὖσαν διπλῆν, τὴν μὲν καθ' αὐτό, τὴν δὲ κατὰ σχέσιν, καὶ πάλιν ἐπὶ τούτων τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν ὥσαιρτως. ἔστω γὰρ ὁ φύλαξ τοιοῦτος, τὰ δύντα θεώμενος καὶ ἕαυτῷ ζῶν καὶ μέχρι τάγαθοῦ ταῖς νοεραῖς ἀναγόμενος περιωπαῖς. οὗτος τοίνυν ὡς μὲν ἄνθρωπος ἐνεργεῖ τὴν ἕαυτῷ προσήκουσαν ἐνέργειαν, τὴν δὲ ἀρετὴν ἀφῆκε ζωήν· 10 διὸ καὶ ὁ Σωκράτης οὐκ ἔᾳ μένειν αὐτὸν ἐπ' ἐκείνης, ἀλλὰ κατάγει πάλιν εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς πόλεως, ἵν' ἦ φύλαξ 118r. ὡς ἀληθῶς καὶ ἐν σχέσει, τὴν ἀσχετον καταλιπὼν | ἐκείνην ζωήν. ἔστω δὲ αὖ ὁ ἐπίκονυρος, διότι κύριός ἐστι τῶν ὅπλων, τῶν μὲν ἀρχόντων μηδένα λόγον ποιούμενος, δρμῶν 15 δὲ ὡς ἔτυχεν κατὰ πάντων καὶ τῇ δυνάμει χρώμενος ἀμέτρως. ὡς μὲν δηλίτης δή που καὶ οὗτος ἐκπληροῖ τὴν πρέπουσαν ἐνέργειαν (τούτου γὰρ τὸ πολεμεῖν), ὡς δὲ ἀρχόμενος οὐκέτι· δεῖν γὰρ τὸν ἀρχόμενον εἰς τὴν τοῦ ἀρχοντος διάνοιαν βλέπειν. ἐκείνῳ τοίνυν ἐπόμενος σφέσιν τὴν οἰκείαν τῷ ἀρχομένῳ ἀρετὴν, κατεξανιστάμενος δὲ τοῦ ἀρχοντος διέφθειρεν τὴν σχετικὴν ἀρετὴν. ἔστω δὴ οὖν καὶ *⟨δ⟩* χρηματιστής τελευταῖος αὐτὸς καθ' ἕαυτὸν ζῶν καὶ περὶ χρηματισμὸν διατρίβων, ὧνούμενος ἦ πιπράσκων καὶ εἰς μόνον τετραμμένος *⟨τὸ⟩* αὔξειν τὰ χρήματα. τὸ μὲν οἰκεῖον 20 ἔργον δή που πράττει καὶ οὗτος, καθόσον ἔστιν ὃ λέγεται, χρηματιστής, οὕπω δὲ τὴν ἀρχομένου κακίαν ἷ ἀρετὴν ἔχει· εἰ δὲ μέρος γένοιτο πολιτικοῦ συντάγματος καὶ ἔχοι τὴν ἀρχομένου τάξιν, ἐν τούτῳ σχετικῶς μὲν ἥδη ξῆ, κατὰ δὲ ταύτην τὴν σχέσιν ἐπόμενος μὲν τοῖς ἀρχονσιν καὶ κατὰ 25 τὴν ἐκείνων βούλησιν χρηματιζόμενος, ὡς ἂν δοξάσιν ἐκεῖ-

10 cf. Pl. VII 520^a
ss. m³ (possis οὐτῷ) | ξῆ

11 κατάγειν

24 add. b

28 ἐν

νοι τόν τε τρόπον τοῦ χρηματισμοῦ καὶ τὸ μέτρον, ἔξει την οἰκεῖαν ἀρετὴν τῷ ἀρχομένῳ χρηματιστῇ, πλημμελῶν δὲ εἰς τοὺς ἄρχοντας καὶ μὴ φυλάττων τὰ ἐκείνων δόγματα μοχθηρὸς ἔσται χρηματιστῆς ὡς ἀρχόμενος. ἔστιν ἄρα καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς γένεσιν διττὸν τὸ οἰκεῖον ἔργον, τὸ μὲν καθ' 5 αὐτό, τὸ δὲ κατὰ σχέσιν, ὡς ἐν τοῖς μέρεσιν τῆς ψυχῆς. εἰ δέ ἔστιν ἐν ἀμφοτέροις | καὶ ἄρχοντα καὶ ἀρχόμενα f. 118v. καὶ ἀρεταὶ καὶ κακίαι, τοῦτο δεῖ κατιδεῖν, ὅπως ἔχουσιν αἱ τῶν ἑτέρων ἀρεταὶ καὶ κακίαι πρὸς τὰς τῶν ἑτέρων, καὶ κατιδόντας λέγειν τὰς τῶν ψυχικῶν μερῶν τῶν ἐν τοῖς 10 πολιτικοῖς γένεσιν ἀρετῶν ἢ κακιῶν [ῶς] οἶν παραδείγματα προουπάρχειν. εἴσω μὲν γὰρ ἐκάτεραι ἐνεργοῦσαι τὰ μέρη τῶν ψυχῶν χειρούν ἢ βέλτιον διατιθέασιν, ἔξω δὲ προϊοῦσαι καὶ εἰς πράξεις χωροῦσαι τὰ πολιτικὰ γένη κοσμοῦσιν ἢ ἀκοσμίας ἀναπιμπλᾶσιν. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ὁρθῶς ἀπὸ 15 τῶν ἐν μιᾷ ψυχῇ ποιεῖται τὴν μετάβασιν ἐπὶ τὰς ἐν ταῖς ὅλαις πόλεσιν, ὡς εἰς γνωριμάτερα μεταβαίνων· καὶ γὰρ ἀπάσας τὰς ἔνδον ἔξεις οὐκ ἄλλως γνῶναι δυνατὸν τῶν 409 ψυχῶν καὶ τὰς ἔνδον μενούσας ἐνεργείας ἢ ἀπὸ τῶν ἔξω προϊούσῶν ἐνεργειῶν. Τοῦτο μὲν οὖν φανερόν· ὁ γὰρ φύ- 20 λαξ ἄρχων τῶν ἐπικούρων ἔξω ἐνεργεῖ μιμούμενος τὸν ἔνδον λόγον ἄρχοντα τοῦ θυμοῦ, καὶ ὁ ἐπίκουρος ὠσαύτως ἄρχει τοῦ χρηματιστικοῦ γένους, μιμούμενος ἐν τῇ ἔξω ἐνεργείᾳ τὴν ἔνδον ἀρχὴν τοῦ θυμοῦ κατὰ τῆς ἐπιθυμίας. σχέσεις μὲν οὖν αἱ ἀρχαὶ πᾶσαι, καὶ αἱ ψυχικαὶ καὶ αἱ 25 πολιτικαὶ, μιμήσεις δὲ αἱ ἔξω τῶν ἔνδον καὶ ἐνέργειαι δεύτεραι πρωτουργῶν ἐκείνων οὐσῶν, καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς πολιτικὴ περὶ ἐκείνας, ἀρχόντων οὖσα καὶ ἀρχομένων κο- σμητική, πρώτως ἐκατέρων ὄντων, ὕσπερος ἡ τῶν πολιτικῶν γενῶν ὡς εἰκόνων οὖσα καὶ αὐτὴ ἐκείνης εἰκών. μᾶλλον 30

8 τούτωι, corr. b 11 ὡς exp. m³ 30 ut rei publicae partes imaginem exhibent partium animae, sic illarum ars huius arti respondet; malim ὡς *〈τῶν ἐκείνων〉* | αὐτη

δὲ μία μὲν ἔξις οὖσα, διπλᾶς δὲ ἐνεργείας ἔχουσα, τῶν
f. 119 r. μὲν ἔνδον ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, τὰς δὲ τῶν | ἔξω
κοσμητικάς.

Διωρισμένων δὲ τούτων σκοπῶμεν ἥδη, πῶς ταῖς ἀρε-
5 ταῖς δώσομεν πάροδον πάσαις τέτταρσιν οὖσαις, καὶ αὐτὸ-
δὴ τοῦτο ποιήσομεν τρανὲς τοῖς ποθοῦσι μαθεῖν, ὅτι τέ-
τταρες. τριῶν δὴ μερῶν ὄντων (ἐντεῦθεν γὰρ ἡμῖν ἀρκτέον),
τάξιν δὲ οὐκ ἵσην ἔχόντων, ἀλλὰ τοῦ μὲν ὄντος νῷ συγ-
γενοῦς, τοῦ δὲ φύσει τῷ σώματι προσίκοντος, τοῦ δὲ ἀμ-
10 φοτέρων ἐν μέσῳ ταχθέντος, ἄρχον μὲν ἐστι δήπου μόνον
κατὰ φύσιν τὸ τῷ νῷ συγγενές· νῷ δὲ ἄρα συγγενές ἐστι
λόγος, ὃς καὶ αὐτὸν πέφυκεν γνώσκειν τὸν νοῦν. ἀρχό-
μενον δὲ μόνον κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν τὸ τῷ σώματι
προσῆκον· τοιοῦτον δὲ τὸ ἐπιθυμητικόν, τῶν σωματικῶν
15 χρειῶν ἐπιθυμοῦν, ὡς ὁ λόγος τῶν νοερῶν ἀγαθῶν· ἕμα
δὲ ἄρχον καὶ ἀρχόμενον τὸ θυμοειδές, διότι μὲν ἄλογόν
ἐστιν (ύπάρχει γοῦν καὶ τοῖς ἀλόγοις ἔργοις καὶ γνώσεώς
ἐστιν ἄμοιδον, ὡς τὸ ἐπιθυμητικόν), ἄρχεσθαι καὶ αὐτὸ-
κατὰ φύσιν δεόμενον ὑπὸ τοῦ τῷ νῷ συγγενοῦς, διότι δὲ
20 ἀεὶ τῷ λόγῳ παρίσταται μαχομένης ἐπιθυμίας πρὸς αὐτόν,
συγγενέστερον ὃν λόγῳ, μᾶλλον ἐκείνης ἄρχειν ὀφεῖλον, τῆς
ἐπιθυμίας πορφωτέρῳ τοῦ λόγου τεταγμένης καὶ τῷ σώματι
διαφερόντως συμπασχούσης. καὶ γὰρ ἡ μὲν περιπτύσσεται
τὸ σῶμα καὶ οὐκ ἄν ποτε πρόοιτο πράττουσα τὰ ἑαυτῆς, ὃ
25 δὲ περιπτύει πολλάκις τὸ σῶμα καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ ξωῆν,
ἄλλο τι ποθῶν ὀφειτόν, ὃ μή ἐστιν σώματος. τριῶν οὖν
ὄντων τούτων, καὶ τοῦ μὲν ἄρχειν ὀφείλοντος μόνως, ὡς
νοῦς, τοῦ δὲ ἄρχεσθαι μόνως, ὡς σῶμα, τοῦ δὲ ἄρχειν ἕμα
f. 119 v. καὶ ἄρχεσθαι κατὰ τὴν | ἐν μέσῳ τῶν ἄκρων τάξιν, δύο

1 δὲ prius ss. m³ 2 debebat τὰς μὲν τῶν ἔνδον

15 ὁ ss. m³ 17 ὑπάρχειν exp. m³? 19 cf. Pl.
440^a sqq. 21 συγγενέστερος ὡν — ὀφείλων (ω ex o), fort.
titubavit Proclus

μέν ἐστιν δῆπου τὰ ἄρχοντα, τὸ μὲν πρώτως, τὸ δὲ δευτέρως, δύο δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰ ἀρχόμενα. δεῖ δὴ οὖν τὸ μὲν [Ἐν] μόνως ἄρχον μίαν ἔχειν ἀρετὴν τῆς ἀρχητῆς σχέσεως τελειωτικήν, τὸ δὲ ἄρχον μὲν δευτέρως, ἀρχόμενον δὲ πρώτως τῶν δύο σχέσεων ἔχειν διττὰς ἀρετὰς 5 τελειωτικάς (ὡς γὰρ τῶν διαφερουσῶν ὑπάρξεων διαφέρουσιν αἱ τελειώσεις, οὕτω καὶ τῶν σχέσεων), τὸ δὲ μόνως ἀρχόμενον μίαν ἔχει τελειωτικὴν ἀρετὴν. ὁ μὲν δὴ λόγος, δὸς δέδεικται μόνως ἄρχειν ὀφεῖλων, ἀρετὴν ἀρχικὴν ἔχει τὴν φρόνησιν, καθ' ἥν ἔαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις δοῖται τὰ μέτρα 10 τῶν πράξεων· ἡ δὲ ἐπιθυμία μόνως οὖσα ἀρχόμενον ἀρετὴν ἔχει τὴν σωφροσύνην, καθ' ἥν μετρεῖ τὰς ἔαυτῆς δρέξεις ἐπιστρεφομένη πρὸς τὸν λόγον, καὶ αὐτὸς τοῦτο τὸ δρεγθῆναι λόγου λαβοῦσα παρὰ τοῦ λόγου διὰ τῶν συνειδισμένων καὶ τῆς παιδείας. ὁ δὲ θυμός, ὃν ἄρχεσθαι καὶ ἄρχειν 15 ἐδείκνυμεν κατὰ φύσιν, ἔξει μὲν ὡς ἄρχων ἀνδρείαν, δι' ἥν ταπεινώσει τὸ ἐπιθυμητικὸν καὶ ἄτρωτον ἔαυτὸν φυλάξει τῶν ἀπ' αὐτοῦ πληγῶν, ἔξει δὲ καὶ σωφροσύνην ὡς ἀρχόμενος, καθ' ὅσον καὶ αὐτὸς ὀρέγεται τῶν ἀπὸ τοῦ λόγου μέτρων παιδευθείς. εἰ δὲ δὴ καὶ ὁ λόγος, ὡς ἀμφοῖν ἄρ- 20 χων καὶ αἴτιος τῆς πρὸς ἔαυτὸν ἐπιστροφῆς καὶ τοῦ πειθηνίοις γενέσθαι, τοῦ μέτρου περιέχει τὴν ἀρχὴν ὃ δέδωκεν ἔκείνοις, εἴη ἀν ἡ σωφροσύνη, ἀρξαμένη μὲν ἀπὸ τοῦ λόγου, τελευτῶσα δὲ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν διὰ μέσου τοῦ θυμοῦ, καὶ οὕτως ἀρμονία διὰ πασῶν ἐκ τριῶν ὅρων οὖσα, λόγου 25 θυμοῦ ἐπιθυμίας. ὃν δὲ θυμὸς | μέσος ἀν ὧδι μὲν f. 120r. ποιεῖ τὴν διὰ τεσσάρων, ὧδι δὲ τὴν διὰ πέντε συμφωνίαν, τὴν μὲν τοῦ λόγου πρὸς τὸν θυμὸν διὰ πέντε, τὴν δὲ τοῦ

3 exp. m³ | τησ ss. m³ 8 nempe ἔχειν 14 συνειδισμένων] ειθι et μέν ex? m³ (an συνειδισμῶν?) 21 ἔαυτὸν
ex αὐτὸν m³ | τοῦ add. m³ aut rec. | πιθηνίοισ (noli -ουσ)
23 ἀν m³] πᾶν possis ἀν <κοινή> 26 cf. Pl. 431^e | ἀν (ῶν)
ss. m³ 27 ποιεῖ ex οἵει m³

θυμοῦ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν διὰ τεσσάρων. ταύτην γοῦν
 ἐκάλουν οἱ Πυθαγόρειοι συλλαβὴν ὡς οὐ τελέαν οὖσαν
 συμφωνίαν, τὴν δὲ διὰ πέντε μᾶλλον ἢ ταύτην εἶναι συμ-
 φωνίαν· ὥσπερ δὴ καὶ τὸν θυμὸν μᾶλλον πρὸς τὸν λόγον
 5 ἔχειν δοτέον συμφωνίαν ἢ τὴν ἐπιθυμίαν πρὸς τὸν θυμόν,
 εἰ καὶ ἐλάσσων ἢ τούτων διάστασις, πλείων δὲ ἢ ἐκείνων·
 τὰ μὲν γὰρ δρέξεις μόνον ἄμφω, τὰ δὲ λόγος καὶ ὅρεξις,
 ἀλλ' οὖν πλείων ἡ συμφωνία θυμοῦ πρὸς λόγον, εἰ καὶ
 πλείων ἡ διάστασις, ἢ ἐπιθυμίας πρὸς θυμόν, εἰ καὶ ἐλάσ-
 10 σων. ὡς γὰρ εἴρηται καὶ πρότερον, φιλεῖ γοῦν συντάττειν
 ἑαυτὸν τῷ λόγῳ κατὰ φύσιν δὲ θυμὸς καὶ μᾶλλον εἶναι
 σύμμαχος ἐκείνῳ ἢ τῇ ἐπιθυμίᾳ μαχομένων ἐκείνων· διὸ
 τὴν μᾶλλον συμφωνίαν τῷ θυμῷ πρὸς τὸν λόγον δοτέον
 15 ἢ τῇ ἐπιθυμίᾳ πρὸς τὸν θυμόν· διὰ πασῶν δὲ τὴν ἐκ
 πάντων ὁητέον, ἦν ἐκεῖνοι πάλιν πασῶν συμφωνιῶν κατα-
 πορεστάτην ώνόμαζον. καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐστιν αὕτη συμ-
 φωνία· μόνη γὰρ ἐκ πασῶν ἔχει τοῦτο τὸ ἴδιον, ὅπερ δὲ
 Τίμαιος φησιν, τὸ τῶν δικτύων φθόγγων τὰς κινήσεις
 ἀποπανομένας καταλαμβάνειν τὰς τῶν βαρυτέρων, καὶ κατα-
 20 λαμβανούσας ἀρχὴν τέλει συνάπτειν καὶ μίαν ἀποφαίνειν
 κίνησιν ἡρέμα ἀπολήγουσαν ἀπὸ τοῦ διξέος ἐπὶ τὸ βαρύ-
 τερον. μόνη δὲ οὖν αὕτη πασῶν συμφωνιῶν τοῦτο λαχοῦσα
 πρέπουσα ἂν εἴη τῇ μιᾷ τῆς ψυχῆς ἀρμονίᾳ, δι' ὅλων διη-
 120. κούσῃ τῶν μερῶν αὐτῆς καὶ συνειρούσῃ | ταῖς κινήσεσι
 25 τῶν ἀνωτέρω τὰς τῶν κατωτέρω, καὶ ταῖς ὑφέσεσιν ἐκείνων
 τὰς τούτων ἐπιτάσσεις συμφυῶς ἐναρμοζούσῃ, καὶ ὅντως
 μιαν ἐκ πολλῶν ποιούσῃ τὴν ζωήν.

Ταῦτα μὲν οὖν παρεξέβημεν ἐνδεικνύμενοι, πῶς ἀρ-
 410 μονίαν διὰ πασῶν ὁ Σωκράτης εἶπεν τὴν σωφροσύνην.

2 πυθαγόριοι, corr. m³ cf. Boeckh Philolaos 68 6 ἢ
 post δὲ ss. m²? 10 cf. p. 211, 19 | γοῦν ortum esse potest
 ex συν (ώσπερ pro ὡς γὰρ Raderm.) 18 cf. Tim. 80^a sq.
 20 ἀποφαίνει, corr. m³ 22 οὖν ex ἦν m³

εὶ δὲ φρόνησις μὲν ἀρετὴ μόνως ἄρχοντος, σωφροσύνη δὲ
ἀρετὴ τοῦ ἀρχομένου, ἄμφω δὲ σωφροσύνη καὶ ἀνδρεῖα τοῦ
ἄρχοντος ἡμα καὶ ἀρχομένου, δῆλον τὸ λοιπὸν ἡ δικαιοσύνη
πάντων οὗσα, τοῦ μὲν ὡς ἄρχοντος, τοῦ δὲ ὡς ἀρχομένου,
τοῦ δὲ ὡς καὶ ἄρχοντος καὶ ἀρχομένου, διποις ἀνταστον 5
ἐνεργῇ κατὰ τὴν αὐτοῦ τάξιν, τὸ μὲν ὡς ἄρχοντος, τὸ δὲ ὡς
ἀρχόμενον, τὸ δὲ ὡς τὸ συναμφότερον. ταῦτα μὲν οὖν δῆλα
πως γέγονεν· ἐκεῖνο δ' ἀν τις ἐπιστήσας ξητήσειεν, πῶς δὲ
θυμὸς καὶ ἄρχοντος ὃν καὶ ἀρχόμενον πρὸς τὴν μὲν ἐπιθυμίαν
ὡς ἀρχόμενον ἔχει τινὰ κοινὴν ἀρετὴν, μετέχων τι σωφρο- 10
σύνης, πρὸς δὲ τὸν λόγον ὡς ἄρχοντος οὐκέτ' ἔχει κοινὴν,
ἀλλ' ἴδιαν ἀρετὴν τὴν ἀνδρείαν, καὶ ξητήσας ἐννοήσειεν,
ὡς ἄρα ὅπερ εἴπομεν ἐστὶν ἀληθές, τὸ πλείονα τὴν ἀπό-
στασιν εἶναι τοῦ θυμοῦ πρὸς τὸν λόγον κατ' οὐσίαν ἢ τῆς
ἐπιθυμίας πρὸς τὸν θυμόν· καίτοι γε μαχομένων λόγου καὶ 15
ἐπιθυμίας οὐδέποτε τῆς ἐπιθυμίας ἐστὶ σύμμαχος, ἀλλὰ τῷ
λόγῳ παρίσταται· πάσχει δὲ τοῦτο διὰ τὴν κατὰ τῆς ἐπι-
θυμίας αὐθάδειαν, δι' ἣν καὶ πρὸς αὐτὸν πολλάκις ἀπαν-
θαδίζεται τὸν λόγον, οὐ διὰ συγγένειαν τὴν πρὸς αὐτόν.
ῶστε διὰ τοῦτο πρὸς μὲν ταύτην ὡς ἀρχόμενος ἀρετὴν ἔχει 20
κοινὴν, πρὸς δὲ ἐκεῖνον | ὡς ἄρχων διαφέρονταν· τὸ γὰρ f. 121 r.
ἀρχικὸν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ λόγου πάντη διέστηκεν, τὸ μὲν
ἀφ' ἑαυτοῦ ἀρχόμενον τῆς ἀρχῆς (ἑαυτοῦ γὰρ ἄρχει πρῶ-
τον δὲ λόγος καὶ ἑαυτὸν κοσμεῖ πρὸ τῶν ἀλλών καὶ τὴν
οἰκείαν ὁρεῖν οὐκ ἐᾶ μένειν ἀμφίβολον καὶ φέρεσθαι πρὸς 25
τὸ χεῖρον, ἐπειδὴ οὐτωσὶ καὶ τὰς τῶν ἀλόγων ὁρεῖεις με-
τρεῖ καὶ ἐπανάγει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ κρίσιν καὶ ὁρεῖν), τὸ
δὲ οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀρχόμενον, ἀλλὰ τῷ χείρονι μόνῳ ἀνω-

1 nempe *<τοῦ>* μόνως 4 δὲ ὡς ex? 5 τοῦ δὲ
ὡς ex τον m², im. γρ. τοῦ μόνως αρχ. (i. e. ἄρχοντος) τοῦ
μόνως ἀρχόμενον· τοῦ καὶ ἄρχοντος (sc. καὶ ἀρχόμενον) m³ haud
male | ἐκάστον m¹, corr. m⁸ 11 ἄρχων, corr. b 21 ἄρχον,
corr. b

θεν ἐπιστατοῦν· οὐ γὰρ ἔαυτοῦ δύναται ποτε τὸ ἄλογον
κρατεῖν οὐδὲ δρίζειν ἔαυτὸν καὶ ἐπιστρέφειν εἰς ἔαυτόν. ὅτι
δὲ θυμὸς ἐπιθυμίᾳ συγγενέστερον ἢ λόγῳ κατὰ Πλάτωνα,
δῆλον· ἄμφω γὰρ τῶν αὐτῶν πατέρων, λόγος δὲ ἄλλου
5 πατρός· ἄμφω θυητὰ καὶ μετ' ἀλλήλων ὅντα ἢ μὴ ὅντα,
λόγος δὲ ἀθάνατον· ἄμφω ἀδεκτα γνώσεως, λόγος δὲ φύσει
γνωστικός. διότι μὲν οὖν τὸ ἀρχεσθαι τῷ θυμῷ ποινὸν
καὶ ἐπιθυμίᾳ (καθ' ὃ γὰρ ἄλογα ἄμφω καὶ παρ' ἐτέρον
κοσμεῖσθαι δεόμενα, ἀρχεται), ποινὴν ἀρετὴν ἔχει τὴν ἐπι-
10 στρέφουσαν αὐτὰ πρὸς τὴν τοῦ ἀρχοντος ὅρεξιν. καθ' ὅτι
δὲ τὸ ἀρχεῖν διαφέρον ἐπὶ τε λόγου καὶ θυμοῦ τὸν εἰρη-
μένον τρόπον, διάφορον ἐσχήκατον ὡς ἀρχοντε τὴν ἀρχικὴν
ἀρετὴν, τὸ μὲν γνωστικήν (λόγος γὰρ ἦν), τὸ δὲ ζωτικήν·
ὅρεξις γάρ. ὅπου μὲν οὖν ὅρεξις ὁρέξεως κρατεῖ, τῆς ἀτρω-
15 τον φυλαττούσης ἀρετῆς τὴν ὅρεξιν χρεία, ὅπου δὲ λόγος
ὁρέξεως, τῆς κρίνειν τὸν λόγον ὁρθῶς παρασκευαζούσης.
καὶ διὰ τοῦτο φρόνησις μὲν ἀρετὴ ἀρχικὴ λόγου, παρ' ὧ
τὸ γιγνώσκειν καὶ τὸ κρίνειν ὁρθῶς τὸ ἀρχεῖν τῶν κρίσιν
f. 122 v. οὐκ ἔχοντων, ἀνδρεία | δὲ ἀρετὴ ἀρχικὴ θυμοῦ, παρ' ὧ
20 τὸ ζωτικὸν μόνον, παρ' ὧ ἡ κρίσις μὲν οὐκ ἔστιν, ὁρέξις
δὲ κράτος ἔχειν ἐνέλουσα κατὰ τῆς τοῦ χειρονοσ ὁρέξεως,
καὶ κατεξανισταμένης αὐτῆς οὐκ ἀνεχομένη τῶν ὑπὲρ αὐ-
τὴν ὁρέξεων. εἰ δ' ὅπερ εἴρηται μοι καὶ πρότερον, καὶ ἡ
διάστασις τῶν ἄνω πλείων ἢ τῶν κάτω καὶ ἡ ἀρμονία μελ-
25 ξων, οὐδὲν θαυμαστόν· ἡ γὰρ ἔκλυσις τῆς ζωῆς ἀμυδροῖ
τὴν ἀρμονίαν· ἐν γὰρ τοῖς μᾶλλον ζῶσιν μᾶλλόν ἔστιν, ἐν
δὲ τοῖς ἥπτον δῆλον ὡς ἥπτον.

“Οτι μὲν οὖν αἱ ἀρεταὶ τέτταρες μόνον καὶ τι ἔργον
ἐκάστης, εἴπομεν· ὅπως δὲ καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς γένεσιν

1 ἄλογον εχ ἀγαθὸν m³ 2 ἔαυτὸν 10 καθ' ὅτι (θ
ir. m³ uv.)] καθὸ b 12 διάφορον] διαφορὰν m¹ διαφέρον
m³ | ἀρχοντα m¹, corr. m³ 14 post τῆς ὡς ss. m³ 18 an
δρθῶς <καὶ>? 23 ἡ ss. m³

αὐτὰς τακτέον, ἥδη φανερόν. δῆλον γὰρ ὡς ἐν μὲν τῷ ἀρχοντι πάσης τῆς πόλεως καὶ προβουλευομένῳ μάλιστα τὴν φρόνησιν θετέον (τίνος γὰρ ἄλλον τῷ βουλευομένῳ χρεία μᾶλλον ἢ φρονήσεως; ἵνα ἔργον δρᾶν τὸ ἐν πάσῃ πράξει ἀγαθὸν καὶ κακόν), ἐν δὲ τῷ πολεμοῦντι καὶ φρονρητικῷ 5 γένει τὴν ἀνδρείαν. τούτους γὰρ ἀνδρείους ἡ φήμη καλεῖ, τοὺς ὑπομενητικοὺς τῶν κινδύνων, τοὺς ἀνανταγωνίστους τοῖς ἀντιπάλοις, τοὺς τὸν θάνατον περιπτύοντας. ὅπως μὲν οὖν κρατῶσι πάντων τῶν κατεξανίστασθαι τῆς πολιτείας ἐπιχειρούντων, ἀνδρείους αὐτοὺς εἶναι προσῆκον· τὰ δὲ μέ- 10 τρα τῶν ἐνεργειῶν ἀπὸ τῶν ὡς ἀληθῶς ἀρχόντων παραδέχεσθαι καὶ ταύτῃ σωφρονεῖν, εἰς τὴν ἐκείνων βλέποντας προσαίρεσιν. ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ καὶ τῶν ἀναγκαίων πάντων ἐκποριστικῷ τὴν σωφροσύνην μόνως, ἵνα μὴ ἐπαιρό- μενον τῇ περιουσίᾳ τῶν ἀναγκαίων ἀφεῖν ἐαυτῷ πρὸς τὸ 15 εὔδαιμον ὑπολάβῃ καὶ τῶν ἀρχόντων ὀλιγωρήσῃ διὰ τὴν | ἐν f. 122 r.

τοῖς ἀναγκαίοις εὐπορίαν φαντασίαν τοῦ ἀγαθοῦ παρεχο-
μένην. δεῖ γοῦν αὐτὸν σωφρονεῖν, ὑποστελλόμενον τοῖς ἀρ-
χοντισιν καὶ ὑπ' ἐκείνων κοσμούμενον καὶ πειθαρχοῦν ἐκεί-
νοις, ὡς ἐν τῷ παντί φησιν ὁ Τίμαιος [p. 48^a] ἐπεσθαὶ 20
τῷ νῷ τὴν ἀνάγκην. πάντων δὲ οὗτοι τὴν οἰκείαν ἀρετὴν
ἀπειληφότων, καὶ τοῦ μὲν φρονοῦντος, τοῦ δὲ ἀνδριζομένου,
τοῦ δὲ σωφρονοῦντος, ἥδη γνώριμον τὸ τῆς δικαιοσύνης
ἔργον. ἔκαστον γὰρ ἐν τῇ συντάξει τῇ πρὸς ἄλληλα παρα-
σκευάζει τὸ ἐαυτοῦ μόνον πράττειν, καὶ μὴ δι' ἄλλοτροι- 25
πραγίαν ὑφαρπάζειν τὰ τῶν ἄλλων ἔξαιρετα, ξῆν δὲ ἔκαστον
ἐφ' ὃ τέτακται παρὰ τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης· ὡς μὴ τὸν
φύλακα στρατεύεσθαι ἐπιχειρεῖν ἢ γεωργεῖν, εἰς ἀναξίαν
ἐαυτοῦ μεταπίπτοντα ζωήν, μηδὲ τὸν ἐπίκουρον ἢ θητεύειν
ἢ προβουλεύειν, μηδὲ τὸν χρηματιστὴν ἐπικουρεῖν, διότι τὰ 30

6 ἀνδρίαν m³ 14 μόνως] μὲν ὡς 15 ἀρκεῖν] ἀρχεῖν
21 πάντωσ, corr. m³ 25 μόνον, corr. b

ὅπλα παρασκευάζει τοῖς ἐπικουρήσουσιν, ἢ γνώμην εἰσφέρειν, διότι τὰν αγκαῖα πορέζει τοῖς τὰς γνώμας εἰσφέρειν διφείλουσιν. ὅστε καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς γένεσιν αἱ ἀρεταὶ πᾶσαι τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσαι πρὸς ἄλλήλας εἰσὶν, ὃν ἐν 5 ἑκάστῃ τῶν ψυχῶν.

Τούτων τοίνυν εὖ κειμένων κατίδωμεν, ὅπη μέτεισιν διώκατης τὸν περὶ αὐτῶν λόγον. ἀνάπταται μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς πολιτικοῖς γένεσιν ἀρετῶν ἄρχεται, καθάπερ εἰπεν [p. 368^d], ὡς ἐν μεῖζοις γράμμασιν τὰ διὰ τῶν ἐλασσό-
411 νων γεγονμένα θεάσασθαι βουλόμενος. τῷ γὰρ ὅγκῳ μιᾶς ψυχῆς μεῖζων ἡ πόλις, *(εἰ)* καὶ εἰκόνες εἰσὶν αἱ τῆς ὅλης πόλεως ἀρεταὶ τῶν τῆς μιᾶς ψυχῆς, κάνταῦθα δήπου τοῦ
f. 122 v. λόγου κρατοῦντος, ὃς φησιν τὰ ἀμερέστερα τῇ δυνάμει κρατεῖν τῶν εἰς πλείονα μερισμὸν ὑποφερομένων, καὶ τὰ 15 ἐλάττω κατ' ἀριθμὸν ὑπερφέρειν τῇ δυνάμει τῶν πλειόνων κατὰ τὸ ποσόν. ἐν δ' οὖν τοῖς πολιτικοῖς γένεσιν ἰδεῖν ἐθέλων προτέροις ἀπάσας αὐτὰ πρῶτον ἐν τάξει τὰ γένη τὰ πολιτικὰ ὑφίστησιν· λέγω δὲ ἐν τάξει, διότι πρῶτον ἐλαβεν ἀνθρώπους περὶ τὰ ἀναγκαῖα μόνα διατρίβοντας, ἀπολέμους,
20 ἀπελρους παιδείας, κατὰ φύσιν ξῶντας, ἐλαχίστοις ἀρκουμένους, σωφρονικῶς διαιτωμένους· δεύτερον δὲ ἐπαύξων τὸ πολίχνιον διὰ τοὺς ἔξωθεν πολεμίους εἰς ἀνάγκην περιήγαγεν κατάλογον στρατιωτικὸν ἐπεισαγαγεῖν. τούτου δὲ εἰσαρθέντος ἀναγκαῖον ἐπέδειξεν λοιπὸν τὸν παιδευτικὸν λό-
25 γον, ἔξαναστήσας ἀπὸ τῆς φυσικῆς ζωῆς τὸν βίον ἐπὶ τὴν ἀμυντικήν· ἡ πᾶς ἐκεῖνοι σωθήσονται χωρὶς ἐπικούρων, ἔχοντες ἐνιστεῖται τοὺς παροικοῦντας ἀδίκους; δεῦτον οὖν τῶν

1 παρασκευάζοι, corr. b 9 εἶπον, corr. m³ 10 οὕκω^τ
(ι prius ir., corr. m¹) 11 μεῖζον ἡ πόλεσι (ι ir.) καὶ
15 ἐλάσσω, ττ ss. m¹ 17 malim πρότερον | ἀπάσας non
aptum, expectamus αὐτὰς *(ὑποστάσας)* aut τὰς ἀρετὰς
18 cf. II 369^a sqq. 21 cf. 372 e sqq. 23 κατάλογον] τὸν
λόγον | cf. 376^c sqq. 24 τὸν ss. m³

προπολεμησόντων ὑπὲρ τῶν γεωργησόντων· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ἄμφω πράξειν. καὶ γὰρ ἄλλη μὲν ἐπιτηδειότης πρὸς γεωργίαν, ἄλλη δὲ πρὸς στρατείαν· ὡς δὲ αἱ ἐπιτηδειότητες διαφέρουσιν, διοίσουσιν καὶ αἱ τελειότητες· καὶ δεῖ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἔκαστον τελειοῦν, εἰ μὴ μέλλοι κίβδηλον 5 ἔξειν τὴν ξωὴν παρὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀγόμενος. καὶ πρὸς τούτῳ τοὺς καιρὸνς οὐ παραλείψουσιν τῶν οἰκείων ἔργων, δῆπερ ἂν γένοιτο, εἰ δὲ αὐτὸς εἴη στρατιώτης εἰ τύχοι καὶ γεωργός, καὶ δῆταν δέῃ γεωργῆσαι στρατεύεσθαι ἀναγκαζόμε- 9 νος πολέμου περιεστῶτος, καὶ δῆταν στρατεύεσθαι φυτεύων f. 123 r. ἢ ἀροτρῶν καὶ τὴν γῆν ἔργαζόμενος ἀντὶ τοῦ πολεμεῖν ὑπὲρ τῆς γῆς, καὶ τὰ ὄργανα τὰ γεωργικὰ φέρων ἀντὶ τῶν πολεμίων, τὴν σμινύην ἀντὶ τῆς ἀσπίδος, ὡς εἰ μὴ γεωργήσειν ἀπορος τῶν ἀναγκαίων ἐσόμενος. εἰ οὖν ἄλλου μὲν εἶναι δεῖ τὸν ἐπίκουρον, ἄλλον δὲ τὸν τῶν ἀναγκαίων φρον- 15 τιστήν, δύο τούτῳ γένες πολιτικῷ θετέον, ἐπικουρικὸν καὶ χρηματιστικόν, τὸ μὲν ποριστικὸν τῶν ἀναγκαίων, τὸ δὲ φρονητικὸν ἑαυτοῦ τε καὶ ἐκείνου. δεῖν οὖν τούτῳ παιδείας, οὐκ ἐκείνῳ· καὶ γὰρ ἥθος τοῦτο ἔχειν χρὴ διαφέρον, οὐκ ἐκεῖνο· καὶ δοποῖον τὸ ἥθος, ἐπεκδιηγησάμενος διττὸν 20 τούτου τελειωτικὸν τοῦ γένους εἶδος τῆς παιδείας ἐδίδαξεν, τὸ μὲν εἰς ψυχὴν τεῖνον τῶν ἀνδρῶν, τὸ δὲ εἰς σῶμα. καὶ γὰρ σώματος ἐρρωμένου δεῖ πρὸς τοὺς πόνους τοὺς ἀναγκαίους τοῖς στρατευσομένοις. τρίτῳ δὲ τὸ ὅμως φασὶν τὴν πόλιν ἐπαυξάνων αὐτῶν τῶν ἐπικούρων τοὺς φύσει δια- 25 φερούση χρωμένους τῶν ἄλλων καὶ μειζόνως πεπαιδευμένους ἐκλεξάμενος καθίστησι τὸ λοιπὸν ἐκ τούτων γένος. ὡς δὲ

4 διοίσουσιν im. m³ recte opinor; cf. tamen Sonny anal.
 152 Long. IV 26, 4 Heliod. 10, 29 6 ἀγόμενον m³ 8 εἴη]
 εἰς ἥτι 13 πολεμικῶν Wendl. | σμινύην m³] σμίννυν m¹ (μινν
 ex?) 16 γένες, corr. m³ 18 τούτων 19 ἐκείνων 20 cf.
 376^e 24 στρατευσαμένοις | cf. III 412^b sqq. 25 διαφέροντι
 (ηι ir.)] ó supra ε ss. m³ (voluit διαφόρῳ?) 26 μειζόνων m¹,
 corr. m³ 27 καθίστησι m³] καθηγήσει

έμαιντον πείθω, δοκεῖ μοι δύο τρόπων ὅντων παιδείας, τοῦ μὲν κατὰ μουσικήν, τοῦ δὲ κατὰ γυμναστικήν, τούτους μάλιστα νομίσαι πρὸς τὴν ἀπάντων ἀρχὴν ἐπιτηδείους τοὺς φύσιν τε πρὸς μουσικὴν ἐπιτηδειοτέραν λαζόντας καὶ 5 μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐν αὐτῇ τεθραμμένους. αὕτη γὰρ καὶ ἔμφρονεστέρους ἀποτελεῖ διδάσκουσα περὶ θεῶν περὶ δαιμόνων περὶ ἡρώων περὶ ἀνθρώπων τὰ σπουδαιότατα, ἀλλ' οὐχὶ ἡ γυμναστική. τεκμήριον δὲ οὗ λέγω τὸ καὶ τὴν ὅλην 9 λύεσθαι πολιτείαν οὐ διὰ γυμναστικῆς ἀμέλειαν, ἀλλὰ μουσι-
t. 123v. κῆς, ὡς αὐτός φησιν ὁ τῶν Μουσῶν ἱερὸς λόγος [VIII
546^d], τῶν ἀρχόντων διὰ μουσικῆς ἀμέλειαν ἀναξίων ὅντων <τῶν> πατέρων. ὥστε τοὺς πρὸς ταύτην πεφυκότας καὶ μουσικὸν μᾶλλον εἰ φαῖμεν αὐτὸν ἐκλέγεσθαι καὶ φύλακας καθιστάνειν, οὐκ ἀν ἀπὸ γνώμης αὐτῷ λέγοιμεν, εἰ 15 καὶ αὐτὸς τοσοῦτον μόνον εἶπεν [III 412^c], αὐτῶν τούτων φυλοφρίνειν τοὺς ἀρίστους πρὸς τὸ πάντων ἀρχεῖν, κατὰ τὸ δὲ ἀρίστους, οὐ προσέθηκεν. ταῦτ' οὖν τὰ τοία γένη καταστησάμενος πληρώματα τῆς πόλεως εὗρεν, ὃν ἦδη προείπομεν τρόπον, κατὰ τί σοφὴν ἀν εἴποιμεν τὴν ἐκ τούτων 20 πόλιν, κατὰ τί ἀνδρείαν, κατὰ τί σώφρονα, κατὰ τί δικαίαν, τοῦ μὲν φυλακικοῦ διὰ τὸ μουσικώτατον εἶναι τὸ γένος ἐπιστήμην ἔχοντος τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν (ἐδιδάχθη γὰρ ὑπὸ τῆς μουσικῆς, ἢ δὴ προείπομεν, πῶς δεῖ φρονεῖν περὶ τῶν κρειττόνων ἡμῶν, πῶς περὶ τῆς ἀνθρωπίνης εὑδαι-
25 μονίας· διὸ καὶ τοὺς ποιητὰς ἡνάγκαζεν, ὅσα πρὸς τούτους τείνει τοὺς τύπους, ποιεῖν. εἰ δὲ καὶ τῶν μαθημάτων αὐτῷ καὶ διαλεκτικῆς μεταδοτέον, ἔτι μειζόνως ἀν εἴη σοφὸν καὶ ἐπιστῆμον), τοῦ δὲ ἐπικουρικοῦ διὰ τὸ ζῆν ἐν ὅπλοις καὶ γυμνασίοις δὲ καὶ μελέταις τῶν πολεμικῶν ἀνδρείουν 30 μάλιστα ὅντος (τούτοις γοῦν διαφερόντως προσήκειν τὴν

6 διδάσκαλονσα (acc. m³, supra α secundum et tertium ras.) 15 τῆς post αὐτὸς 23 cf. p. 65, 16 sqq. 26 αὐτῷ] αὐτῶν 27 καὶ <τῆς> b

ἀρετὴν ταύτην ἀπαντας δύμολογήσειν τοὺς καὶ τὴν τυχοῦσαν περὶ ἀνδρείας ἔχοντας ἔννοιαν), τοῦ δὲ χρηματιστικοῦ σωφρονεῖν ὁφείλοντος· ἡ γὰρ τῶν ἀναγκαίων εὐπορίᾳ ταύτης μάλιστα δεῖται τῆς ἀρετῆς, ὥν ἡ πλησμονὴ μεθίστησιν εἰς τὴν ἀκόλαστον ζωήν, τῶν δὲ τριῶν ἀμαρτιών ἐν τῇ 5 πρὸς ἄλληλα κοινωνίᾳ | ἀρχῆς τε πέρι καὶ τοῦ ἀρχεσθαι f. 124r. τὴν αὐτοπραγίαν φυλαττόντων, ἣν ἐπέδειξεν οὖσαν τὴν δικαιοσύνην· πάντες γὰρ ἀνθρώποι τὸ μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἔραν φασιν εἶναι δικαιοπραγεῖν, καὶ οἱ ἐπαινέται δικαιοσύνης καὶ οἱ κατήγοροι· διὸ καὶ ικαίζουσιν αὐτήν, ὡς δέον 10 δὲν τὰ πάντων ἔχειν τὰ οἰκεῖα μόνα στέργουσαν. καὶ μέχρι μὲν τούτου παραλαμβάνων τὴν δικαιοσύνην ὡς πόλεως οἰκιστὴς οὐκ ἀδικεῖ τοὺς κατηγόρους αὐτῆς. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι φασιν αὐτὴν εἶναι νόμῳ καλὸν καὶ ὡς ἀναγκαῖαν τιμᾶσθαι, φευγόντων τὸ ἀδικεῖσθαι τῶν τὰ νόμιμα τιθέντων· 15 τοῦτο γὰρ ἔσχατον εἶναι ικανῶν, τὸ δὲ ἀδικεῖν μέγιστον ἀγαθὸν, τὸ δὲ δίκαιον ἀμφοῦ μέσον, οὔτε ἀγαθὸν οὔτε ικανόν, ἀλλ' ἀναγκαῖον. ὅπερ οὖν εἴπομεν, κανὸν ὡς πλήρωμα τῶν ἀγαθῶν παραλαμβάνῃ τὴν δικαιοσύνην, οὐκ ἀδικεῖ τοὺς ψεξοντας αὐτὴν· νόμῳ γὰρ εἶναι δέδοκται 20 ικαλόν. ἦδη δὲ καταπειρῶν τοῦ καὶ αὐτὴν ὄντως ἀγαθὸν εἶναι καὶ φύσει καλόν, ἀλλ' οὐ νόμῳ μόνον, προσέθηκεν [p. 433^b], ὅτι καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς αὕτη δίδωσι τὸ 412 ικάτος· ἐκάστη γὰρ αὐτοπραγεῖ διὰ ταύτην, καὶ οὐδεμίᾳ ἐκείνων οὖτως σώζει τὴν πόλιν ὡς αὕτη. δέδεικται γοῦν 25 ὅτι ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἐπιτηδευμάτων, τοῦ φυλακικοῦ τοῦ ἐπικουρικοῦ τοῦ χρηματιστικοῦ, τελεώτατός ἐστι τῆς πολιτείας ὄλεθρος. εἰ οὖν αὕτη ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἐστιν ἐνά-

4 ἀρετῆς im. m³ 6 τοῦ ex τοὺς m³ 10 ιολάζονσιν
m¹, καὶ ss. m² | ὡς ss. m² 12 ὡς] ὁ τῆς Wendl. 14 post
τιμᾶσθαι καὶ ss. m. rec. 17 ἀγαθὸν m¹, acc. m³ 21 κατα-
πειρῶν scripsi dubitanter] κατασπείρων 22 προέθηκεν, corr.
m³ 25 cf. 434^a sqq. 28 cf. 433^e

μιλλος, ἃς διμολογοῦσι καὶ οἱ πατήγοροι τῆς δικαιοσύνης εἶναι τῇ φύσει καλάς, οἶον τὴν φρόνησιν (ταύτης γὰρ ἀντέχονται κατὰ φύσιν πάντες· οἱ γοῦν φρόνησιν φέγοντες ἢ f. 124v. ἐμφρόνως φέγονται, καὶ οὐ φεκτὸν ἡ φρόνησις ὁρθῶς 5 ψέγουσα, ἢ ἀφρόνως, καὶ οὐ φεκτὸν ἡ φρόνησις οὐκ ὁρθῶς ψεγομένη), πᾶσα ἀνάγκη τὴν δικαιοσύνην εἶναι φύσει καὶ αὐτὴν ἀγαθόν, ἀλλ' οὐ νόμῳ μόνον, ὡς καὶ τὴν φρόνησιν.

Ταῦτα ὁ Σωκράτης περὶ τῶν ἐν πολιτικοῖς γένεσιν ἀρε-
10 τῶν διανύσας μέτεισιν ἐπὶ τὰς τῶν ψυχικῶν μορίων, ἃς εἶναι πρὸ τούτων εἴπομεν, καὶ μεταχειρίζεται τριχῇ τὸν περὶ ἔκείνων πάντα λόγον. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐπιδείκνυσιν, ὅτι οὐκ ἀλλαχθεν αἱ διαφορότητες αὗται τῶν ἀνθρώπων εἰσὶν αἱ κατὰ τὴν ζωὴν οὔτε ἐν μᾶς πόλει μόνῃ θεωρούμεναι ταγμά-
15 των ἄλλων καὶ ἄλλων οὔτε ἐν ὅλοις ἔθνεσιν, ἢ ἀπὸ τῆς ψυχικῆς διαφόρου ζωῆς. οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός, φησίν [VIII 544^d], οὐδὲ ἀπὸ πέτρης (τοῦτο δέ ἐστιν, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐσχάτης φύσεως, ἡς ἡ δρῦς εἰκάν, οὐδὲ ἀπὸ τοῦ ἀψύχου καὶ στερεοῦ σώματος καθὸ σῶμα, τοῦτο γὰρ ἡ πέτρα δηλοῖ)
20 Ἔλληνες μὲν εἰς φρόνησιν ἐπιτηδειότεροι, ὡς τὸ ὅλον ἔθνος εἰπεῖν, θυμοειδέστεροι δὲ Θρᾷκες, χρηματιστικώτεροι δὲ Φοί-
νικες, καὶ τούτων ἑκάτεροι κατὰ τὸ ὅλον ἔθνος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ψυχῆς, παρ' οἷς μὲν λόγου, παρ' οἷς δὲ θυμοῦ, παρ' οἷς δὲ ἐπιθυμίας ἀρχόντων. ὁ γὰρ ζῶσιν ἕκαστοι, τοῦτο εἰσὶν, καὶ
25 πάντα ἔχωσιν ζῶντες, κατὰ τὸ πρόχειρον αὐτοῖς ἑκεῖθεν χαρακτηρίζονται, καὶ τὸ ὅλον ἔθνος ἢ λογοειδὲς ἢ θυμοειδὲς δονομάζεται κατὰ τὸ ζῶν ἐν αὐτῷ μάλιστα μέρος τῆς ψυχῆς.
ἢ οὖν ἀπὸ τοῦ σώματος ἔχουσι τὰς διαφορὰς ταύτας ἢ ἀπὸ f. 125r. τῆς ψυχῆς. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τοῦ σώματος· θερμοὶ | γὰρ ἢ

5 ψεκτὸν 10 cf. 434^d 11 τριχῇ 12 alterum 223, 1
tertium 227, 27 | cf. 435^e 13 εἰσὶν αἱ] εἰσὶ m¹ εἰσὶν ἢ m³
22 τὸν post καὶ exp. m³, eadem acc. posuit in τούτων
25 ἑκεῖθεν non sanum, an κριθὲν? 27 τῆς ψυχῆς im. m³

ψυχροὶ καὶ λευκοὶ καὶ μέλανες ἀπὸ τοῦ σώματος, οὐχὶ ἔμφρονες ἢ ἀνδρεῖοι ἢ σώφρονες ἢ τὰ ἐναντία τούτων· ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἄρα τὴν ἐν τούτοις ἀν ἔχοιεν ἔξαλλαγήν. τοῦτο τοίνυν πρῶτον ἔδειξεν· ἵσως δ' ἂν τινες φαῖεν καὶ τὰς ἐν τούτοις διαφορὰς εἶναι σωματοειδεῖς· ἔπεισθαι γὰρ ταῖς 5 κράσεσιν τοῦ σώματος, εἶναι δὲ ταύτας διαφόρους τῶν ἔθνῶν, *⟨οὐ⟩* τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτα λέγοιεν, δῆλον ὅτι συγχωρήσουσιν τὰς μὲν διαφορὰς εἶναι ταύτας ἀπὸ ψυχῆς, ἐκείνην δὲ ἐπομένην ταῖς κράσεσιν τῶν σωμάτων ἀναβλαστάνειν ταύτας τὰς διαφοράς. μένει 10 τοίνυν δὲ τοῦ Σωκράτους λόγος, καὶ ἀπὸ ψυχῆς αἱ ζωαὶ αὗται, καὶ ὁῖσαν ἔχωσιν τὴν κράσιν. δεῖ δὲ καὶ τούτῳ αὐτῷ ἔξ ἀρχῆς ἐφιστάνειν, μὴ οὐ δέῃ τὴν ψυχὴν ἀπάγειν εἰς τὴν σώματος φύσιν. ἐν γὰρ τοῖς ἀπαιδεύτοις αἱ δυνά- 15 μεις αὐτῆς ἔπονται ταῖς κράσεσιν, ἢ δὲ φύσις τῷ μὲν δου- λεύειν προσέταξεν, ὡς αὐτὸς εἶπεν ἐν *Φαίδωνι* [p. 79^e], τῇ δὲ ἀρχειν, πρὸς τῷ καὶ μηδὲ πᾶν τὸ ἐπιθυμητικὸν συμπάσχειν κράσεσιν ἢ τὸ θυμοειδές· οὕκουν τὸ φιλοχρή- ματον οὐδὲ τὸ φιλότιμον δουλεύει κράσεσιν, ἀλλ' εἴπερ ἄρα τὸ φιλήδονον θατέρουν καὶ τὸ δογύλον τοῦ λοιποῦ. παρὰ 20 δὲ τοῖς πεπαιδευμένοις καὶ ταῦτα κρατεῖ τῆς κράσεως, ἢ ὥστε μηδὲ πλήττεσθαι τὴν ἀρχήν, ἢ ὥστε πληττόμενα τὴν πληγὴν ἀπρακτον ἐᾶν. τοῦτο μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, δὲ Σω- 25 κράτης ἐγύμνασε πρῶτον, δεικνὺς ὅτι ἐν αὐταῖς εἰσιν αἱ διαφοραὶ τῶν εἰδῶν τούτων τῆς ζωῆς ταῖς ψυχαῖς, οὐ μό- νον δι' ὃν εἴπομεν, ἀλλὰ καὶ τῷ τὸ πλῆθος ἐκ τῶν καθ' f. 125v. ἔκαστα εἶναι τῶν τοιωσδήλι ζώντων τὸ ἄθροισμα λέγεται τοιονδὶ κατὰ τὴν κοινὴν δομοζωίαν. ἐκ γὰρ τῶν ἔμφρονώς ζώντων τὸ ἔμφρον πλῆθος, εἴτε ἐν τι πλῆθος εἴη πόλεως εἴτε ἔθνος, *[εἰ]* καὶ ἐκ τῶν θυμοειδῶς τὸ θυμοειδές, καὶ ἐκ τῶν 30

9 ἐν ψυχαῖς *m¹*, απὸ εἰ ησ ss. *m³* 13 καντῶι | δέοι |
 fort. ἀνάγειν 22 μήτε 23 ἐᾶ (α εἰ αι) *m¹*, εἰ ss. *m²?*, ν
 ex i *m³* 27 τῶν εἰ ὃν *m³*

χρηματιστικῶς τὸ χρηματιστικόν. — Δεύτερον δὲ ἐπὶ τούτῳ δείκνυσιν ἀναγκαῖον πρὸς τὸ προκείμενον, ὅτι οὐχ ἐν ἐστιν ἐν τῇ ψυχῇ τὸ λογικὸν τὸ θυμικὸν τὸ ἐπιθυμητικόν. τοῦτο γὰρ ἀναγκαῖον, ἵνα δειχθῇ τὰ τρία ἔκεινα τοῖς τρισὶν τούτοις ἀνάλογον, καὶ ὡς ἔκεινα καὶ ταῦτα διαφέροντα ἀλλήλων τοῖς αὐτοῖς ὅροις τῆς ζωῆς. δεύτερον δ' οὖν τοῦτο δείκνυσιν προλαβὼν διολόγημα τοιόνδε· τὸ αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ αὐτὸν τάνατία ποιεῖν ἢ πάσχειν ἀδύνατον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸν μέν, κατ' ἄλλο δὲ καὶ ἄλλο. καὶ γὰρ θεο-
10 μαίνεσθαι καὶ ψύχεσθαι, καὶ ἑστάναι δὲ καὶ κινεῖσθαι, καὶ θερμαίνειν καὶ ψύχειν δυνατόν, ταῦτα δὲ κατὰ τὸ αὐτὸν μέν, οὐ πρὸς ταῦτα δέ, πρὸς δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο ποιεῖν τάνατία δυνατόν καὶ πάσχειν. τὸ γάρ αὐτὸν καὶ φωτίζεσθαι καὶ σκοτίζεσθαι πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο δυνατόν, ὑπὸ τοῦτο μὲν
15 φωτιζόμενον, ὑπὸ τοῦτο δὲ σκοτιζόμενον, καὶ αὐξητικὸν εἶναι κατὰ τὸ αὐτὸν καὶ φθίσεως ποιητικὸν πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο. τοιοῦτον γάρ ἐστιν εἰ τύχοι τὸ τρέφον μὲν τοδὶ τὸ μόριον καὶ αἴξον, ἄλλο δὲ τῷ τοῦτο τρέφειν φθίνειν ποιοῦν διὰ τὴν ἐναντίωσιν αὐτῶν· τὸ γάρ τω ξυνενεγκόν, φησίν τις,
20 ἄλλο τοῦτο ἔβλαψεν. ἀλλὰ ταῦτα λέγω καὶ [τὸ] κατὰ τὸ αὐτὸν καὶ [τὸ] πρὸς τὸ αὐτὸν ποιητικὸν ἢ παθητικὸν εἶναι τῶν ἐναντίων ἀδύνατον. τούτου δὲ ὁμολογηθέντος λαμβάνει
1. 126. τὰς τῶν ἐγκρατῶν | καὶ ἀκρατῶν ζωάς, ἐν αἷς δὲ λόγος μάχεται καὶ δὲ θυμός, ἢ δὲ λόγος καὶ ἡ ἐπιθυμία, ἢ δὲ θυ-
25 μὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία· ταῦτα μὲν ἐν τοῖς πολεμοῦσιν γενναῖως διὰ φιλοτιμίαν, καὶ τῆς ἐπιθυμίας σθενούσης διὰ λιμόν, καὶ τοῦ μὲν λέγοντος μενετέον, τῆς δὲ βοώσης ἀνα-
γωρητέον· τὰ δὲ πρὸ τούτων ἐν τοῖς νοσοῦσι, τοῦ μὲν λό-
γου παραγγέλλοντος εἰ τυρεταίνοι τὸ σῶμα μὴ πιεῖν, τῆς
30 δὲ ἐπιθυμίας εἰς τὸ πιεῖν παρακαλούσης, καὶ μαχομένων

¹ χρηματιστικῶς b] χρηματιστικῶν | cf. 436^a sqq. 11 δ
(sunt δὲ u. v.) κατὰ aegre toleratur, latetne δλως? 13 φωτί-
ζεσθαι b] γυμνάζεσθαι 25 cf. 439^a sqq. 26 στενούσης

ἀλλήλοις· τὰ δὲ πρὸ ἀμφοτέρων ἐν τοῖς ὑβριζομένοις μέν,
ἀνεχομένοις δέ, καὶν δὲ θυμὸς ἐρεθίζηται, οἶον ἐποίησεν
Ομηρος τὸν Ὀδυσσέα πάσχοντα πάθος ἐν οἷς φησιν·

τέττλαθι δή, ιραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ'
ἔτλης [v 18].

5

συνελόντες οὖν εἴπωμεν, λόγον καὶ θυμὸν ἔμα τὰ ἐναντία
πάσχειν πρὸς ταῦτόν, οἶον τὸ ὑβρίσαν, τοῦ μὲν λέγοντος
τιμωρητέον, τοῦ δὲ λέγοντος οὐδαμῶς. οὐκ ἄρα ταῦτόν 413
ἐστι λόγος καὶ θυμός· ταῦτὸν γὰρ κατὰ ταῦτὸν πρὸς τὸ
αὐτὸν τάναντία πάσχειν ή ποιεῖν ἀμήχανον. πάλιν λόγος 10
καὶ ἐπιθυμία τάναντία βοῶσιν ἐν οἷς εἴπομεν τοῖς πυρε-
ταίνουσιν πρὸς ταῦτὸν τὸ πιεῖν· τὸ δὲ αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸν
πρὸς τὸ αὐτὸν τάναντία ποιεῖν ή πάσχειν ἀμήχανον· οὐκ
ἄρα λόγος καὶ ἐπιθυμία ταῦτόν. πάλιν θυμὸς καὶ ἐπιθυμία
πρὸς τὸ αὐτὸν τὰς ἐναντίας ἀφιᾶσι φωνὰς ἐν τοῖς πολε- 15
μοῦσιν καὶ λιμώττουσιν· τὸ δὲ αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸν πρὸς τὸ
αὐτὸν τάναντία ποιεῖν ή πάσχειν ἀμήχανον· οὐκ ἄρα θυμὸς
καὶ ἐπιθυμία ταῦτόν. διαφέρει οὖν τὰ τρία ἀλλήλων κατ'
οὐδίαν. διτι μὲν οὖν συνέπλεξεν ἐν τῷ διμολογήματι τὸ 19
ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἄρροητον αὐτὸν ποιῶν, δῆλον· ἵσως f. 126 v.
γὰρ ἂν τις εἴποι τὰς ἀλόγους κινήσεις ἐνεργείας εἶναι τινας,
ἵσως δὲ ἂν τις πάθη· καὶ ἥδη τινῶν ἥκουσα λεγόντων
ἐμμέτρως μὲν κινουμένων ἐνεργείας εἶναι τὰς κινήσεις, ἀμέ-
τρως δὲ πάθη. δπως δ' οὖν ἂν ἔχῃ τὸ διμολόγημα, περι-
λαμβάνει τὰς κινήσεις αὐτῶν. ὅστε εἰ τις λέγοι τὸ μὲν 25
ποιεῖν τὸ δὲ πάσχειν καὶ εἶναι ταῦτα μαχόμενα, δῆλός ἐστιν
πολλῷ μᾶλλον αὐτὰ διεστὰς ἀπ' ἀλλήλων. τὸ γὰρ ἐναντίον
ποίημα πάθους αἴτιον ἐστιν ἐναντίον· ὅστ' εἰ τι πάθος
ἐναντίον ἔχει ποίημά τι τινός, ἔσται καὶ τῷ ἀπ' ἐκείνου

4 cf. 441^b 6 λόγος (σ ir.) καὶ θυμὸς 7 πάσχειν

12 ταῦτο] αὐτὸν | πιεῖν] o post π eras. m³ 20 ἄρροητον] ορη
ir. cf. 436^b 22 ἥδη] ἡ ss. m³ 25 ὅστε εἰ τις] ὡς εἰ τις
τὲ 27 sq. haec recte se habere non praesto

πάθει ἐναντίον. εἰς οὖν μὴ ἔστιν ταῦταν τῷ πάσχοντι τὸ
ἐναντίον, μειζόνως διέστηκεν κατ' οὐσίαν τοῦ ποιοῦντος τὸ
ἐναντίον οὗ αὐτὸν πάσχει πάθους. τί δ' ἂν εἴποιμεν περὶ
τοῦ φιλοχρημάτου καὶ φιληδόνου, πότερον καὶ ταῦτα τῇ
5 οὐσίᾳ διαφέρειν ή διμοούσια εἶναι, δυνάμεις δὲ διαφόρους
ὁρεκτικὰς ὑπάρχειν; δῆτι γὰρ καὶ ταῦτα ἀλλήλοις μάχεται,
δηλοῦσιν οἱ φιλάργυροι καὶ λίχνοι, διὰ μὲν τὴν λιχνείαν
ὅρμῶντες, ὅσα τὸ πάθος αὐτῶν ἐκπληροῖ, τοῦτο πορέζειν
έαυτοῖς, διὰ δὲ τὴν φιλαργυρίαν τούναντίον βοῶντες· οὐκ
10 ὡνητέον, δεινὴν τὴν τοῦ ἀργυρίου λέγοντες δαπάνην καὶ
λιμοκτονοῦντες τῷ φιλοχρημάτῳ τὸ φιληδόνον, η ἀνάπαλιν
τῷ φιληδόνῳ τὸ φιλοχρήματον ἀνιῶντες. εἰς μὲν οὖν καὶ
ταῦτα διαφέρει κατ' οὐσίαν, τί μὴ τέτταρα τὰ μέρη ποιοῦ-
μεν τῆς ψυχῆς; εἰς δὲ μαχόμενα καὶ τάναντία πάσχοντα μὴ
15 διαφέρει κατ' οὐσίαν, οὐδὲ τὰ ἄλλα διαφέρειν ἀνάγκη διὰ
τὸ τὰ ἐναντία πάσχειν. ταῦτα δὲ ἀποροῦντες λελήθαμεν |

1. 127. ἡμᾶς αὐτὸὺς οὐ συνιέντες τοῦ Σωκράτους πολυκέφαλον
ὄνομάζοντος Θηρίον τὴν ἐπιθυμίαν [IX 588^c], ὡς ἂν ἄλογον
ζωὴν οὖσαν μίαν καὶ πολλήν, ὅτε τῷ σώματι γειτνιῶσαν,
20 ὁ δὴ παντελῶς ἔστιν πολὺν καὶ μεριστόν, ὥσπερ τὸ λογικὸν
νῷ συγγενὲς ὃν μᾶλλον ἀμέριστον η ἄλλο τι τῶν μερῶν τῶν
ψυχικῶν. ἔστιν δ' οὖν τὸ ἐπιθυμητικὸν ἐν τε ὃν καὶ πολλὰ
κατ' οὐσίαν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ δυνάμεις ἔχον μαχομένας
ἀπὸ οὐσιῶν διαφερουσῶν ὡρμημένας, ἵνα καὶ ταύτῃ συμφύ-
25 ηται τῷ σώματι· καὶ γὰρ τοῦτο ἐξ ἐναντίων ὑφέστηκεν.
Ἐν μὲν οὖν ἔστιν καθ' ὅσον μίαν ὄρεξιν ἔχει τὴν φιλοσώ-
ματον, καθ' ὃ καὶ διαφέρει τῶν λογικῶν. οὔτε γὰρ τὸ Θυ-
μοειδὲς φιλοσώματον, νίκης ὄρεγόμενον καὶ τιμῆς καὶ διὰ
ταῦτα τὸ σῶμα προϊέμενον πολλάκις καὶ ὑπερορῶν τῆς μετ'
30 αὐτοῦ ζωῆς· οὔτε τὸ λογικόν, οὗ τὸ ὄρεκτόν ἔστι τὸ ὄντως
ἀγαθόν, μόνον δὲ τὸ ἐπιθυμητικὸν φιλοσώματον, καλὸν ἡδονῆς

δρέγηται καὶ χρημάτων· πάντα γὰρ ταῦτα σωματικά. καὶ γὰρ τὰ χρήματα, φησὶν αὐτὸς ἐν Φαίδωνι [p. 66^c], διὰ τὸ σῶμα ἀναγκαῖό μεθαπτᾶσθαι, δουλεύοντες τῷ σώματι καὶ ταῖς τοῦ σώματος ἐπιθυμίαις, καὶ ὅ γε φιλοχρήματος οὐκ ἀν ἐκὼν εἶναι σώματος καταφρονήσειεν, εἰ καὶ ποτὲ αὐτῷ συμβαίνει διὰ φιλοχρηματίαν ἀποθνήσκειν. ὥστε τὸ ἐπιθυμητικὸν ἀπλῶς φιλοσώματον δν καὶ ταύτῃ ἐν, φιλοχρήματον δὲ καὶ φιλήδονον καὶ ταύτῃ οὐχ ἐν. διὸ καὶ ὁ Πλάτων οὐχὶ πολλὰ εἶναι αὐτὸς ξῶά φησιν, ἀλλ' ἐν μὲν ξῶον, πολυκέφαλον δὲ καὶ ξῶν ἄλλοτε κατ' ἄλλην τῶν κε- 10 φαλῶν, ἀεὶ δὲ φιλοσωμάτως. καὶ ταύτῃ, καθάπερ εἴπο- f. 127v μεν, τρίτον ἔστιν, ὡς τὸ λογικὸν πρῶτον νοῦ δρεγόμενον, ὡς τὸ θυμοειδὲς μέσον δυνάμεως· μέση γὰρ νοῦ καὶ ὑπάρξεως ἡ δύναμις. καὶ ταύτης μὲν ἔχει καὶ εἰς τὸ τρίτον ἡ ἐμφασίς, καὶ διὰ τοῦτο ἐρᾷ σώματος, ὃ μετέχει μόνης ἐκεί- 15 νης· τῆς δὲ δυνάμεως εἰς τὸ πρὸ αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο δρέγεται δυνάμεως· νοῦ δὲ εἰς τὸ πρῶτον, καὶ διὰ τοῦτο ἐφίεται τοῦ νοεῖν, ἐκείνου πρατοῦντος κάνταῦθα τοῦ λόγου τοῦ τὰς τῶν πρώτων ἐμφάσεις διὰ πλειόνων χωρεῖν δεικνύντος καὶ δρεκτὰ εἶναι τὰ ἀνωτέρω πλείοσιν ἢ <τὰ> κατω- 20 τέρω. φιλοσώματον οὖν τὸ ἐσχατον τῆς ψυχῆς καὶ τούτου μόνου δρεγόμενον, τοῦ σώζειν τὸ σῶμα. ἐπειδὴ δὲ τὸ σῶμα διττόν, τὸ μὲν ἐν ὕψῳ ἔστιν, τὸ δὲ ὕψος τοῦτο σώζει μὴ δυνάμενον ἀφ' ἑαυτοῦ σώζεσθαι, διὰ ταῦτα δυοειδεῖς δρέξεις ἔχει, τὴν μὲν τῆς εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐν ὕψῳ ἔστιν 25 (καὶ κατ' αὐτὴν γίνεται φιλήδονον, πάσης ἡδονῆς εἰς φύσιν οὖσης ἀγωγῆς), τὴν δὲ τῆς περιποιήσεως ὃν ἔστιν ἐνδεές

7 δν fort. del.	9 αὐτοξῶια, corr. b	10 ξῶον] ξ ir.	
m ³ , supra or ras.	11 δὲ exp. m ³	12 νοῦν	14 ταύτης
sc. ὑπάρξεως cuius solius particeps est corpus			16 ταύτης
ex αὐτῆσ m ³ , malim τούτον (sc. corporis)		18 fort. νοεῖν	
ἐκεῖνο, πρατοῦντος	19 sc. hyparxin sequuntur dynamis et		
mens	20 suppl. b	22 τὸ σώζειν post σῶμα ὃν exp. m ³ ?	

τὸ ἐν φῷ ἔστιν· καὶ κατὰ ταύτην γίνεται φιλοχρήματον, πάσης τῆς τῶν χρημάτων περιποιήσεως τῆς τοῦ σώματος ἔνεκα θεραπείας ἀγαπωμένης. ὅσον μὲν οὖν ἐπὶ τούτοις, συμφωνεῖν ἔδει τὰς δυνάμεις ταύτας ἀλλήλαις ἀεί, λέγω δὲ τοῦτο τῷ τὴν μὲν σώζειν δρέγεσθαι τὸ ἐν φῷ ἔστιν, τὴν δὲ τῶν ἀναγκαίων δρέγεσθαι πρὸς τὴν τούτου σωτηρίαν. ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν ἀντὶ τοῦ σώζειν τὸ κατὰ φύσιν τοῦ παρακολούθηματος δρέγεται τῆς εἰς τὸ κατὰ φύσιν δόδον τοῦ ἐν φῷ ἔστιν (ἀπόλλυσιν γοῦν διὰ τὴν φιληδονίαν αὐτὸν καὶ λω-
1. 128. βάται | μυρίαν λώβην), ἡ δὲ οὐχ ὡς ἄλλου ἔνεκα τὰ τὴν χρείαν ἐκπληροῦντα τούτῳ τὴν ἀναγκαίαν διώκει, ἀλλ' ὡς προηγούμενα ἀγαθά, διέστησαν ἀλλήλων ἑκατέρᾳ τὸ ἔνεκα του θεμένη τέλος, ἐν δὴ ὑλικὰ ὅντα μάχεται ἀλλήλοις, διότι τὰ ἔτερα συντελεῖ τῇ ἑαυτῶν φθίσει πρὸς τὴν τῶν ἔτερων 15 αὔξησιν. καὶ γὰρ ἡ τῆς ἥδονῆς ἀπέραντος δρέξις δεῖται τῆς τῶν χρημάτων δαπάνης, ἀτε διὰ σωμάτων γιγνομένης προσθήκης, ὃν ἡ εὐπορία διὰ τῆς τῶν χρημάτων ἐλαττώσεως, καὶ ἡ τῶν χρημάτων αὔξησις δεῖται <τῆς> τῶν τὰς
414 ἥδονάς τῷ σώματι ποιούντων ἐλαττώσεως. ἐνταῦθα τοίνυν 20 ἐν τῇ περὶ τὰ ἔνεκα του σπουδῆς ὡς προηγούμενα ἀγαθὰ διέστησαν ἀλλήλων αἱ τῆς ἐπιθυμίας δρέξεις, οὐκέθ' ἐνὸς οὖσαι τοῦ τὸ σῶμα κατὰ φύσιν ἔχειν, ἀλλὰ δυεῖν, ὃν ἡ τοῦ ἔτερου πλησμονὴ διὰ τὴν τοῦ λοιποῦ γίνεται πάντως ἔνδειαν. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ κατὰ φύσιν αὐτῶν τέλος ἐν, διὰ 25 ταῦτα ψυχῆς ἐν αὐτὸν μόριον ἔθετο, καὶν ἡ πολυκέφαλον, δ Σωκράτης, ὅπερ οὐκ εἶχεν ὡς ἐδείξαμεν ἐπὶ τοῦ λόγου καὶ τοῦ θυμοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῶν καὶ τῆς ἐπιθυμίας. Ἄλλὰ τούτων διαλυθέντων καὶ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν κατ' οὐσίαν

4 τοῦτο] τούτωι
supra e prius acc. eras. et η ir. (suitne θέμεναι?)
21 αἱ] ἡ | δρέξις (ι ir.)

8 δρέγεσθαι, corr. b
18 add. b
24 ἐν ss. m²

13 θε[μένη]
16 γιγνο-
μένων (-ης sc. ἥδονῆς)
19 fort. περιποιόντων

διακριθέντων τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι, φασὶν, σκόπει πᾶς καὶ ἐν ταύτῃ θήσεται τὰς τέτταρας ἀρετάς· καὶ τοῦτο οὐκέτι χαλεπόν. εἰ μὲν οὖν γνωρίμως ἡβούλετο τοῖς πολλοῖς λέγειν, εἶπεν ἀν τοῦ μὲν λόγου τὴν φρόνησιν ἀρετὴν εἶναι, τοῦ δὲ θυμοῦ τὴν ἀνδρείαν, τοῦ δὲ φιλοχρημάτου τῆς ἐπιθυμίας τὴν δικαιοσύνην, τοῦ δὲ φιληδόνου λοιποῦ τὴν σωφροσύνην. νῦν δέ (δέδοκται | γὰρ αὐτῷ τὸν ἄβατον τοῖς f. 128v. πολλοῖς τρόπον διατάττεσθαι περὶ αὐτῶν καὶ τὰ ἀνάλογον ταῖς ἀρεταῖς τῶν ἐν τῇ πόλει γενῶν κατατείνειν) τὴν μὲν φρόνησιν ἔξιν τελειωτικὴν τοῦ μόνως ἐν τῇ ψυχῇ τῶν λοιπῶν ἄρχειν ὀφελλοντος ἀποφαίνει, τὴν δὲ ἀνδρείαν ἔξιν τελειωτικὴν τοῦ δευτέρως ἄρχοντος ἐν αὐτῇ· καὶ δύο ταύτας ἀρχικὰς ἀρετὰς θέμενος τῶν δύο ἀρχικῶν μορίων τὰς λοιπὰς εἶναί φησιν τὴν μὲν σωφροσύνην ἔξιν εἰς δμόνοιαν ἄγουσαν τὰ ἀρχόμενα τοῖς ἄρχονσιν περὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρχειν, 15 τὸ μὲν ἔσχατον τοῖς δυσί, τὸ δὲ μέσον τῷ πρὸ αὐτοῦ ἐνī, τὴν δὲ δικαιοσύνην ἔξιν ἑκάστῳ τῶν μορίων τῶν ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων διορίζουσαν τὸ οἰκεῖον ἔργον. δεῖ γὰρ δμολογήσαντα ἀλλήλοις τὰ μὲν ἄρχεσθαι, τὰ δὲ ἄρχειν, πράττειν τὰ μὲν ὅσα ἄρχονσιν προσήκει, τὰ δὲ ὅσα ἀρχομένοις. καὶ 20 γὰρ τὸ ἄρχειν καὶ τὸ ἄρχεσθαι ἐν εἴδει τινὶ θεωρεῖται ζωῆς, ὅπερ ἡ δικαιοσύνη προξενεῖ, τῷ μὲν ἔργον ἀπονέμουσα τὸ πρέπον ἄρχοντι μόνον, ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων βουλεύεσθαι, τῷ δὲ τὸ ἄρχοντι καὶ ἀρχομένῳ, τὸ ἔπεσθαι μὲν ἐκείνῳ, κρατεῖν δὲ τοῦ μετ' αὐτό, τῷ δὲ τὸ οἰκεῖον ἀρχομένῳ μόνῳ, ὑπεστάλθαι τοῖς ἄρχονσιν καὶ τὴν ἐκείνων κρίσιν ἐκπληροῦν.

'Αλλὰ τὸν μὲν περὶ τῶν ἀρετῶν τῶν πολιτικῶν λόγον

1 σωτῆρι m¹ φίτηι (i. e. σωρίτῃ) ss. m², im. σωτῆρι

2 μηκέτι m¹ οὐ ss. m² 14 δμόνοιαν m² uv. (cf. Pl. 432a)]
δμολογίαν 18 δρίζουσαν, δι ss. nescio quae manus | δεῖν m³

19 πράττεινσίν (εἰν ex ov), corr. m³ uv. (possis πράττοντα)

24 τῶι ἄρχοντι, corr. b

ούτωσὶ διέθηκεν ὁ Σωκράτης· καὶ δῆλον γέγονεν, ὅτι ἀνάγκη καὶ τοιαύτας εἶναι καὶ τοσαύτας αὐτάς. Ἐν δὲ λείπεται πιέσαι μόνον, πόθεν ἂν γένοιτο δῆλον ὅτι τοία μόνα τὰ δεκτικὰ 4 τούτων ἐστὶν μόρια τῆς ψυχῆς. τὸ μὲν γὰρ ἄλλήλων αὐτὰ
 f. 129 r. κατ' οὐσίαν διαφέρειν ἔδειξεν ὁ Σωκράτης, τὸ δὲ ταῦτ'
 εἶναι μόνα καὶ μήτε πλειό μήτε ἐλάττω δεῖται τινος σκέψεως, ἵνα γνῶμεν, ὅτι καὶ ἀρεταὶ τοσαῦται καὶ οὕτε πλείους οὕτε ἐλάττους εἰσίν· πλειόνων γὰρ ὄντων δεησόμεθα καὶ ἄλλων ἀρετῶν. εἰλήφθω τοίνυν, ὅτι δύο τινῶν ὄντων 10 καὶ ἴδιότητας ἐναντίας ἔχόντων τρεῖς δύο γίγνονται μεσότητες, ὥσπερ ἐπὶ τῶν στοιχείων ἐδιδάχθημεν, ἐκατέρας δύο μὲν
 <ἐκ> τοῦ ἐγγυτέρω κειμένου λαμβανούσης, μίαν δὲ ἐκ τοῦ λοιποῦ τοῦ πορρωτέρου· τούτου δὲ ληφθέντος ἴδωμεν, τίνες αἱ τοῦ λόγου καὶ τοῦ σώματος ἴδιότητες. οὐκοῦν δὲ λόγος 15 ἀμερῆς ἐστιν, τὸ δὲ σῶμα πολυμερές, καὶ δὲ μὲν λόγος ὀρεκτικόν, τὸ δὲ σῶμα ἀνόρητον· καὶ εἴληπται ταῦτα τὸ μὲν ἀπὸ τῆς οὐσίας τοῦ λόγου, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ζωῆς, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς γνώσεως· ἦν γὰρ τοιφυής, δὲν ζωὴ νοῦς. τούτων οὖν ταύτη 20 διηρημένων ὁ θυμὸς ἀμερῆς μέν (ἔστι γὰρ ἀπλοῦς τῇ ἑαυτοῦ φύσει καὶ μίαν διὰ τοῦτο πολιτείαν παρεχόμενος) καὶ ὀρεκτικὸν ἄμα, ἔχων ὄρεξιν δυνάμεως· οὐ μέντοι νοητικόν, ἀλλὰ τῷ σώματι ταύτη προσέοικεν. ἡ δὲ ἐπιθυμία πολυμερές μέν, ὡς καὶ τὸ σῶμα, καὶ πολυειδές (διὸ καὶ πολυκέφαλον 25 λέγεται θηρόν καὶ εἰς πλείους συντελεῖ πολιτείας), ὀρεκτικὸν δὲ οὐ τῶν αὐτῶν καὶ γνώσεως ἄμοιρον. ἀνάγκη ἄρα τὸν μὲν θυμὸν εἶναι τῷ λόγῳ προσεγγῆ, τὴν δὲ ἐπιθυμίαν τῷ σώματι, δύο κοινωνοῦντα ἴδιώμασι, τὸν μὲν τῷ λόγῳ,

3 πιέσαι exp. m³ (m²?) | γένοιτο πόθεν ἀν] ἀν ss. et trans-
 posuit m³ (possis μόνον, πόθεν δῆλον ὅτι) 5 ταῦ[τ'] ταῦ ir.
 m³ 10 γίγνεται, corr. m³ 12 cf. Tim. 32^b 12 ἐγγυτέρωι
 19 δὲ m³] ἐν 22 ἔχον, corr. b 24 πολυειδῆς, corr. b
 26 fort. οὐ <μέντοι>

τὴν δὲ τῷ σώματι, ὃν ἐκάτερον εἶχεν ἵδιᾳ τριῶν· καὶ γὰρ ἀλλήλους κατὰ δύο κοινωνεῖ, τό τε δρεπτικὸν καὶ τὸ ἀνόητον, διαφέροντα καθ' ἓν τὸ ἀμερὲς καὶ πολυμερές. οὐκ f. 129v.
 ἄρα ἔστιν τι μόριον ἄλλο μεταξὺ σώματος καὶ ψυχῆς πλὴν τούτων. Καίτοι γε δόξειεν ἂν δὲ Σωκράτης μὴ ταῦτα μόνον 5
 ἀπολείπειν, ἐν οἷς φησιν [p. 443d] εὖ ἔξειν ἐκαστον ἥμῶν,
 διταν ἐκαστον τῶν τριῶν παρέχηται τὰ ἑαυτοῦ πρᾶττον καὶ
 συναρμόσηται ταῦτα ἀλλήλους διὰ τῆς σωφροσύνης, καὶ εἴτε 10
 τινα ἄλλα μεταξὺ τούτων ἔστιν· τοῦτο γὰρ ἂν που δόξειεν,
 ὡς εἶπον, μὴ ταῦτα μόνα ἀπολιπεῖν. καὶ τέ ἂν εἴη 15
 μήτε τιμῆς δρεγόμενον ἐν ἥμῖν μήτε χρημάτων, μεταξὺ δὲ
 ὃν τούτων; [καὶ μήτε δρεγόμενον μήτε τιμῆς, μεταξὺ δὲ ὃν
 καὶ τούτων] μήποτε οὖν ἐκεῖνο ἐνδεικνύμενος δὲ Σωκράτης
 τοῦτο προσέρριψεν τοῖς περὶ τῶν τριῶν λόγοις, ὡς ἄρα οἱ
 βίοι τῶν ψυχῶν οὐκ εἰσὶν ἀμιγεῖς (οἷον δὲ μὲν κατὰ λόγον 20
 λέγω πρὸς τοὺς λοιποὺς κοινωνῶν, δὲ δὲ κατὰ θυμὸν ἐν οὐδενὶ
 πρὸς τοὺς ἄκρους κοινωνῶν, δὲ κατὰ ἐπιθυμίαν
 μόνην οὐδὲν δὲ τοῖς πρὸ αὐτοῦ συγκεραννύμενος), ἀλλά
 τινες καὶ μέσοι τούτων ἄρα εἰσὶν, δμοῦ μὲν εἰ τύχοι κατὰ
 λόγον, δμοῦ δὲ κατὰ θυμόν, φιλομαθεῖς καὶ φιλότιμοὶ τινες, 25
 δμοῦ δὲ κατὰ θυμὸν καὶ κατὰ ἐπιθυμίαν, φιλότιμοι καὶ
 φιλοχρήματοὶ τινες ὅντες, καὶ ἡ τὰς τιμὰς διώκοντες, ἵνα
 χρήματα ἀθροίσωσιν, ἡ τὰ χρήματα περιβαλλόμενοι, ἵνα διὰ
 ταῦτα τίμιοι γένωνται τοῖς τοὺς πλουσίους θαυμάζουσιν.
 ὕσπερ καὶ οἱ πρὸ τούτων ἡ τὰς μαθήσεις διώκοντες, ἵνα 30
 ἔντιμοι γένωνται μαθημάτων θύλακον ἔχοντες, ἡ τὴν τιμὴν
 διώκοντες, ἵνα τιμηθέντες ὑπὸ τῶν τὰ μαθήματα ἔχοντων
 μετάσχωσιν αὐτῶν. ταῦτ' οὖν | ἔστιν τὰ μεταξὺ λόγου f. 130v.
 καὶ θυμοῦ καὶ αὖθις θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας εἰδη τῆς ζωῆς,
 οὐχὶ ἄλλα μόρια ψυχῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς τούτων μίξεως γινούσαν

3 καὶ πολυμερέσι m³ 8 ταῦτα ex πάντα m³ uv.
 10 εἰπεν 12 del. m³ 17 ὁνδὲ ex οὐδὲ 26 cf. Theaet. 161a

μενα ποικίλα ἀντὶ ἀπλῶν. ἐκείνων γὰρ αὐτὸς καθ' αὐτὸς ἔκαστον ἦν ἀπλοῦν, τὸ μὲν φιλομαθὲς μόνως πάσης τιμῆς ὑπερορῶν, πάντων τῶν σωματικῶν περιπτύουν, εἰς ἓν δὲ 4 συντεταμένον, τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας· τὸ δὲ φιλότιμον
415 ἄγροικον εἶναι βουλόμενον καὶ τοῦ σώματος καταφρονοῦν ὡς σκιᾶς, ἐνὸς δὲ μόνου τῆς τιμῆς ἀπλήστως ἔχον· τὸ δὲ ἐπιθυμοῦν τοῦ σώματος μόνου κηδόμενον καὶ τῶν σώματος, τιμᾶς δὲ ἐκείνας καὶ μαθήσεις λήρους ὑπολαμβάνον εἶναι. τῶν οὖν ἀπλῶν τοιούτων ὅντων ἀμίκτων τὰς ἐκ τούτων 10 συμμιγεῖς ζωὰς τῶν ψυχῶν μεταξὺ τούτων δὲ Σωκράτης εἶπεν, ἃς δεῖν πάσας μετὰ τῶν ἀμίκτων ἀρμόσαι διὰ τῆς ἀρίστης ἀρμονίας, ἵν' ἥ μέτρον καὶ τῆς τῶν μαθημάτων δρέξεως καὶ τῆς τῶν τιμῶν καὶ τῆς τῶν σωμάτων ἐπιμελείας, κανὸν τῶν ἐτέρων διὰ τὰ ἔτερα γίνηται τις ὄρεξις, ἵνα ἐμμε-
 15 λῆσ ^ἥ καὶ αὕτη καὶ μὴ διαφωνοῦσα πρὸς τὸν λόγον. οὐ μορίων οὖν ἄλλων οἰητέον αὐτὸν ἐνδείκνυσθαι φύσεις τῶν εἰς πολιτικὴν ἀρετὴν τελούντων, ἀλλὰ μῆτιν αὐτῶν τούτων καὶ γένεσιν ποικιλωτέρων εἰδῶν ἀνδράσιν πολιτικοῖς πρέ-
 πουσαν, [ἥ] οἵτινες ἀλλα ἀντ' ἄλλων αἱρεῖσθαι πάθη
 20 καὶ ἄλλα ἀντ' ἄλλων ἀποικονομεῖσθαι μετὰ φρονήσεως· τὸ γὰρ πάντων τὸ ἰδεῖν, ἀμιγῶν συμμιγῶν ἀπλῶν ποικίλων, ἄλλης
 25 ἐστὶ δῆπον καὶ οὐ πολιτικῆς ἀρετῆς. εἰ μὴ ἄρα τριῶν ὅν-
 f. 130 v. τῶν, ὃν παρέλαβεν, λόγου | καὶ θυμοῦ κατὰ τὸ ὁργιστι-
 κόν, καὶ ἐπιθυμίας κατὰ τὸ φιλοσώματον (κατὰ ταῦτα γὰρ
 30 τὴν στάσιν λαβὼν ἔδειξε τὴν πάντων διαφοράν), καὶ μεταξὺ τούτων ἐνεδείχατό πως εἶναι τῶν μὲν τὸ φιλότιμον θυμοει-
 δὲς μέν τι ὅν, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὸ ὁργιστικόν (θραύνεται γοῦν

3 genetivus aegre excusat 5 ἄγριον (ι ir. et 2 litt.
eras. post 1) m¹ οὐκ ss. m²? 7 τῶν <τοῦ> b 8 δὲ ir. m³
 9 τοιούτων] fort. τούτων 19 ἥ ss. | ἀντ'] μετ' 21 δεῖν
 (= δεῖσθαι) inducere ausus non sum 23 λόγου <κατὰ τὸ νοη-
 τικὸν> Wendl. 25 στάσιν ex τάσιν m³ | cf. 221, 9 | καὶ ss.
 fort. pegreram 27 μέν exp. m³ | θραύνεται] nempe πραύνεται

πολλάκις διὰ τὸ φιλότιμον τὸ κινούμενον εἰς ὁργήν), τῶν δὲ τὸ φιλοχρήματον· καὶ γὰρ τοῦτο μάχεται πολλάκις πρὸς τὸ φιλήδονον· καὶ κρείττω ταῦτα ἐκεῖνων, εἴπερ ἐκεῖνα μὲν συναλλοιοῦται ταῖς σωματικαῖς κράσεσιν, ταῦτα δὲ οὐδὲν δεῖται κράσεως, ἐν πάσαις ἡλικίαις ἐνοχλοῦντα τὰς ψυχάς. 5 οὐχ ὅτι τοίνυν λόγου καὶ θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας ἄλλα ἄττα μεταξύ, διὰ τοῦτο ἔφατο χρῆναι καὶ τὰ εἰρημένα συναρμόσασθαι, καὶ εὖ τινα αὐτῶν εἴη μεταξύ· οὐδὲ γάρ ἐστιν ἀληθές, ὅτι τῶν ληφθέντων εἰς τὴν παραβολήν ἐστιν ἔτερα μεταξὺ ταῦτα τὸ φιλότιμον καὶ φιλοχρήματον. ἦν γὰρ τὰ 10 ληφθέντα τὶ τοῦ θυμοειδοῦς καὶ τὶ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καὶ οὐχ ὅλον ἐκάτερον· τούτων οὖν δεῖν τὰ μεταξὺ μετὰ τῶν ληφθέντων εἰς μίαν ἀναγαγεῖν ἀρμονίαν τὸν ὅλην μέλλοντα κοσμεῖν τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.

Τόδε οὖν δῆλον ἐκ τῶν ἀποδειγμένων, ὃς οὕτε μία 15 ἡ ψυχὴ οὕτε εἰς πλείω διαιρουμένη τῶν εἰρημένων, πλὴν ὅτι τὸ αἰσθητικὸν τούτων ἐστὶν πάντων ἔτερον· τοῦ μὲν λόγου, διότι καὶ ἄλογόν ἐστιν καὶ ἄλογοις ὑπάρχει ζωαῖς, τῶν δὲ ἀλόγων δύο μερῶν, διότι ταῦτα μὲν ὀρεκτικά, γνωστικὸν δὲ τὸ αἰσθητικόν. καὶ τοῦτο μὲν ὑπάρχει καὶ οἷς 20 τὸ ὀρεκτικὸν οὐ πάρεστιν, ὥσπερ τοῖς οὐρανίοις, τὸ δὲ ὀρεκτικὸν ἐξ ἀνάγκης δεῖται | αἰσθήσεως· μετὰ αἰσθήσεων f. 181 r. γὰρ αἱ ὀρέξεις. διὸ καὶ τὸ ζῷδιον οὐ τῷ ὀρεκτικῷ χαρακτηρίζουσιν, ἀλλὰ τῷ αἰσθητικῷ· τοῦτο γὰρ πᾶσιν ὑπάρχει ζῷοις. καὶ τὰ φυτὰ γοῦν δ *Tίμαιος* [p. 77^b] αἰσθήσεως 25 μετέχειν τῆς τῶν ἡδέων καὶ ἀλγεινῶν λέγων ζῷα καλεῖν ἡξίωσεν καὶ δέδειχεν ὅντα ζῷα· πᾶν γὰρ ζῷον εἶναι τὸ ζωῆς μετέχον. τοῦτο μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, ἄλλο τι τῶν

7 καὶ τὰ ex κατὰ m³ 8 εἰη] ἐν ᾧ m¹, εἰν ss. m³ quae quid voluerit dubium 9 ἀληθέες] ἄλλ' | λειφθέντων (ει ex i), corr. b | ἔστιν] στιν exp. m³ 12 δεῖ b 13 ὅλον, η ss. m³ 16 ἡ b] om. m¹ ἡν ss. m³ 23 χαρακτηρίζουσα, ιν ss. m³

τριῶν ὃν ὑπόκειται πᾶσι· καὶ γὰρ τῷ λογικῷ, καθόσον καὶ
 αἱ τούτον ἀναμνήσεις δι' αἰσθήσεώς εἰσιν, καὶ τοῖς ἀλόγοις,
 καθόσον καὶ αἱ τούτων κινήσεις μετ' αἰσθήσεώς εἰσιν. τὸ
 δὲ αὖ φανταστικὸν ξητητέον, εἰ ταῦτὸν τῷ αἰσθητικῷ πάν-
 5 τως θετέον· ἔξω μὲν γὰρ ἐνεργοῦν, ὡς ἂν δόξειεν, ἐστὶν
 αἰσθητικόν, πατέχον δὲ ὅν εἶδεν ἢ ἥκουσεν ἢ ἄλλην τινὰ
 αἰσθησιν ἐλαβεν τοὺς τύπους μνημονευτικόν. τοῦτο δὴ τὸ
 φανταστικόν. οὐ μὴν ἀλλ' ὅ γε ἐν τῷ Φιλήβῳ [p. 39^b]
 Σωκράτης τὸν ξωγράφον ἐν ἡμῖν ἔτερον λέγων λέγων εἶναι τοῦ
 10 γραμματέως τοῦ διὰ τῶν αἰσθήσεων γράφοντος ἐν τῇ ψυχῇ
 μιμήματα τῶν παθημάτων, ὃν αἱ αἰσθήσεις ἀπαγγέλλουσιν,
 οὐκέτι τοῦτον ἐνεργοῦντα μετὰ τῆς αἰσθήσεως, ἀλλ' αὐτὸν
 καθ' αὐτὸν ἀνακινοῦντα τοὺς ἀπ' ἐκείνων τύπους ἐνδείκνυ-
 ται τὸν ξωγράφον κατὰ τὸ φανταστικὸν τάττων, τὸν δὲ
 15 γραμματιστὴν κατὰ τὴν κοινὴν αἴσθησιν, ἔτερα εἶναι ταῦτα
 πατ' οὐσίαιν ἄλλήλων. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν Θεαιτήτῳ [p. 191^c]
 κίριον ἐκμαγεῖον σαφῶς διέστησι τῆς αἰσθήσεως, ἐν ᾧ τὰς
 σφραγίδας ἀπομάττεσθαι τῶν αἰσθητῶν. εἴτε δὲ πατ' οὐσίαιν
 19 διέστηκεν ταῦτα ἄλλήλων, εἴτε ἐν ἐστιν καὶ πολλὰ τοῦτο
 1. 131v. τῆς φύσεως τὸ εἶδος, ἐκεῖνο | φανερόν, ὅτι τὸ μνημο-
 νεῦον καὶ τὸ αἰσθανόμενον ἔτερον, καὶ περὶ μίαν οὐσίαιν
 ἡ τούτων ὑπόστασις διαιρῆται, τῆς μιᾶς πλῆθος οὐσιῶδες
 ἔχούσης, καὶ ὡς τὸ μνημονευτικὸν ἐγγυτέρῳ λόγου μᾶλλον
 ἢ τὸ αἰσθητικόν· δέχεται γὰρ καὶ τοὺς ἀπ' ἐκείνου τύπους,
 25 ὥσπερ ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως. ταῦτα καὶ περὶ τούτων, ἵν'
 ἔχωμεν ὡς ἄρα, καὶ ἄλλα μόρια ἢ τῆς ἀλόγου ψυχῆς, περὶ
 τούτων εἴρηται νῦν τῶν πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν χρησί-
 μων καὶ τῶν παιδευομένων ὑπ' αὐτῆς.

Οἶδα δὲ ἔγωγε τὸν Πορφύριον ἐν τοῖς συμμίκτοις

1 ὃν ss. m² | πᾶσιν 4 ante εἰ est ὃν 6 εἶδεν ex
 ἰδεν m³ 17 κίριον] κρίνον 22 διαιρῆται (ηι ir.)
 24 τοῦ αἰσθητικοῦ ex τῷ αἰσθητικὸν 26 nempe εἰ δῶμεν
 29 cf. Porph. ap. Stob. I 351, 14

ιστοροῦντα προβλήμασι Μηδίου πρὸς Λογγῖνον συνουσίαν τινὰ περὶ τῶν μορίων τῆς ψυχῆς, ἵνα οὐκ ἄξιον παραδοθεῖν. τοῦ γὰρ Μηδίου τὴν ψυχὴν ὀκταμερῆ ποιοῦντος καὶ διαιροῦντος εἰς τὸ ἡγεμονικόν, εἰς τὰς πέντε αἰσθήσεις, εἰς τὸ σπερματικόν, καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰς τὸ φωνητικόν, τὸν 5 Λογγῖνον φάναι· τί οὖν τὸ μίαν τὴν ψυχὴν ποιοῦν εἰς ὀκτὼ διηρημένην; τὸν δὲ Μήδιον ἀντερωτῆσαι· τί δὲ τὸ μίαν ποιοῦν τὴν ψυχὴν κατὰ Πλάτωνα τριμερῆ οὖσαν; τοῦτο δὴ οὖν ἡμεῖς ἄξιώσωμεν λόγου τινός. ὅτι μὲν γὰρ οὐχ ἡ αὐτὴ ξήτησις τοῖς τε ἀπὸ τῆς στοᾶς ὀκταμερῆ ποιοῦ- 10 σιν αὐτὴν καὶ Πλάτωνι τριμερῆ, δῆλον. οἱ μὲν γὰρ σωματικὰς ἀποδιαλήψεις ποιοῦνται τῶν μερῶν (διὸ εἰκότως ἀπορον θήσουσιν, ποῦ τὸ ἔν, καθ' ὃ μία <ἡ> ψυχή, διηρημένων τῶν ὀκτὼ μερῶν καὶ συνεχείας οὐκ οὔσης), Πλάτων δὲ ἀσώματον λέγων, τῶν ἀσωμάτων ἀσυγχύτως ἥνωμένων, 15 οὐ τὴν αὐτὴν ἀν ἔχοι φροντίδα περὶ τῆς κατὰ τὴν τριμέρειαν ἐνώσεως. οὐ μὴν | ἀλλὰ καὶ ἔτερον τρόπον εὐδοεῖν f. 182 r. τῷ Πλάτωνι τὸν λόγον δυνατόν, λέγοντι τὸν μὲν λόγον ἄλλης οὐσίας εἶναι θειοτέρας, τὸ δὲ ἄλλον ἄλλης καὶ πολλῷ 416 λειπομένης, καὶ τὸν μὲν συνέχειν καὶ κοδμεῖν, τὸ δὲ συνέ- 20 χεσθαι καὶ κοδμεῖσθαι. καθάπερ οὖν τὸ εἶδος τῇ ὑλῇ συγγενόμενον ἐπάγει τὸ ἔν, καὶ οὐδὲν ἄλλον δεόμεθα ταῦτα ἄλλήλοις ἐνοῦντος, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ὁ λόγος εἴδους ἔχων τάξιν αὐτὸς ἐνίζει τὴν ἄλογον ζωὴν καὶ οὐ δεῖ τούτου τινός ἄμφω συνδέοντος. εἰ δὲ καὶ τὸ μὲν οἱ νέοι θεοὶ 25 παράγοντιν τῷ Πλάτωνι, τὸν δὲ δ εἰς δημιουργὸς προαίτιος ὅν, ὃν ἐκεῖνοι παράγοντιν, οὐκ ἀν ἀπορήσαις ἔτι τῆς ἐνίζούσης τῷ λόγῳ τὸ ἄλογον οὐσίας. ὁ γὰρ τοῦ μὲν αἵτιος ὅν, τοῦ δὲ προαίτιος αὐτὸς εἰς ὃν δίδωσιν καὶ τούτοις τὴν πρὸς ἄλληλα συνέχειαν καὶ ἐνώσιν.

30

⁷ τὸ μήδιον, ss. νδὲ (ν a m¹, δὲ a m³ uv.) 14 οὐκ ss.
^{m³} 22 possis <τοῦ> ταῦτα 25 cf. Tim. 41^a sqq.

Ἄλλὰ τοῦτο μὲν τοιαύτην ἀν ἔχοι πρὸς τὸν γενναῖον
 Μῆδιον ἀπόκρισιν τοῖς ὑπὲρ Πλάτωνος λέγουσιν. ἐκεῖνο δὲ
 προσθέντες τοῖς εἰρημένοις αὐτοῦ περιγράψωμεν τὸν λόγον,
 ώς ἄρα καὶ ὅρεξ ἐστιν ἐν τῇ λογικῇ ψυχῇ καὶ γνῶσις,
 5 καὶ ἡ ὅρεξ ἡ μὲν τοῦ ὄντος, ἡ δὲ τῆς γενέσεως, δι' ἣν
 ἄνεισίν τε εἰς τὸ ὄν καὶ πίπτει πάλιν εἰς γένεσιν· ἡ μὲν
 οὖν ἐστι φιλόσοφος, ἡ δὲ φιλογένεσις. καὶ ἡ γνῶσις ὁσαύ-
 τως, ἡ μὲν κατὰ τὸν ταύτον κύκλον τῶν νοητῶν, ἡ δὲ
 κατὰ τὸν θατέρου τῶν αἰσθητῶν, δι' ἃς καὶ ἀνάγει ἑαυτὴν
 10 εἰς τὴν ἐκείνων θέαν καὶ διερευνᾶται τὴν τῶν αἰσθητῶν
 φύσιν. τούτων οὖν εἰκόνες εἰσὶν αἱ ἄλογοι δυνάμεις, αἱ
 μὲν ὁρεκτικαὶ τῶν ὁρέξεων, αἱ δὲ γνωστικαὶ τῶν γνώσεων.
 f. 132 τ. ἡ μὲν | φανταστικὴ τῆς νοητικῆς, ἡ δὲ αἰσθητικὴ τῆς
 15 δοξαστικῆς, καὶ ἡ μὲν θυμοειδὴς τῆς ἀναγωγοῦ ὁρέξεως, ἡ
 δ' ἐπιθυμητικὴ τῆς γενεσιονοργοῦ. καὶ γὰρ αὕτη περιέπει
 τὸ σῶμα, καθάπερ ἡ φιλογένεσις ὁρεξις τὴν γένεσιν, καὶ δ
 θυμὸς ὑπερορᾷ μὲν σώματος, εἰς ἀσώματον δὲ ἀγαθὸν
 βλέπει τὴν τιμήν· καὶ ἡ μὲν φαντασία νόησις οὖσα μορφω-
 τικὴ νοητῶν ἐθέλει γνῶσις εἶναι τινων, ἡ δὲ αἰσθησις περὶ
 20 ταύτων ἔχει τῇ δόξῃ τὸ γενητόν, δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ὃν
 ἄλογου δοξαστόν.

3 αὐτοῦ „hic“ 10 ἐκείνων sc. intelligibilium 18 ante
 βλέπει καὶ exp. 20 ἔχει cf. [Menand.] rhet. 80, 25. 96, 29
 Burs. Lyd. de ost. 98, 13

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΠΕΜΠΤΩΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

ΔΕΙΚΝΤΝΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΚΟΙΝΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑΣ ΑΡΕΤΑΣ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑΝ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Τὴν ἀρετὴν τὴν πολιτικὴν οὐκ ἀνδράσι μόνοις, ἀλλὰ 5 καὶ γυναιξὶ κοινὴν ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Πολιτείας Σωκράτης ἐπιδεῖξαι βουλόμενος ἀναγκαίως πρὸ τῆς ἀρετῆς τὴν παιδείαν τὴν αὐτὴν ἀνδρῶν εἶναι φησι καὶ γυναικῶν, δισην 10 καὶ οὖν ἀφώρισεν, τὴν διὰ μουσικῆς καὶ τὴν διὰ γυμναστικῆς. τῆς δὲ αὖ παιδείας πολλῷ πρότερον τὴν φύσιν διοειδῆ τῶν γενῶν ἀμφοτέρων οὖσαν ἐπιδείκνυσιν· μὴ γὰρ τούτου πιεσθέντος οὕτ' ἀν οἱ περὶ τῆς παιδείας λόγοι τὸ πιστὸν ἔχοιεν οὕτ' ἀν οἱ περὶ τῆς ἀρετῆς. καὶ γὰρ ἀνάγκη τῇ μὲν φύσει τὴν παιδείαν ἐπομένην εἶναι, τῇ δὲ παιδείᾳ τὴν ἀρετήν, τὴν μὲν τελειοῦσαν τὴν φύσιν, τὴν δὲ τέλος 15 οὖσαν τῆς παιδείας. καὶ μοι δοκεῖ καν τούτοις δ Πλάτων γνῶναι τε καὶ καταδήσασθαι τὰληθές, τὸ μὲν ἄρρεν καὶ θῆλυ τῷ εἴδει τὰ αὐτὰ θέμενος, τὰ δὲ διοειδῆ, καθάπερ τὸ εἶδος ἐν, καὶ τὴν ἀρετὴν μίαν ἔχειν διορίσας. εἴτε f. 133 r. γὰρ νοῦς τὸ πρῶτον ὁρεκτόν, αὐτὸς ἐκάστῳ τὸ εἶναι καὶ τὸ 20 εὖ εἶναι διδούς, οἷς μίαν δίδωσιν οὐσίαν, τούτοις δήπου καὶ τελειότητα δίδωσι μίαν, εἴτε τὸ μὲν ἀγαθὸν ἐπέκεινα τοῦ νοῦ, τῶν δὲ εἰδῶν δ νοῦς αἴτιος, συντρέχειν ἀνάγκη τὰς δόσεις αὐτῶν, καὶ τῇ τῶν εἰδῶν διανομῇ τὴν ἐκ τάγα-

5 τὴν πολιτικὴν] in utroque ν σ ss. m³ 10 cf. V 453^b sqq.

12 πιθέντος sed post i ras. a m³, in qua εσ fuisse potest; πιεσθέντος b

θοῦ τελειότητα διανέμεσθαι κατ' ἀξίαν, ὡς τῶν μὲν ἑτέρων κατ' εἶδος καὶ τὸ εὖ διαφέρειν, τῶν δὲ κατ' οὐσίαν διοειδῶν καὶ τὴν ἀρετὴν διοειδῆ πάντων ὑπάρχειν. Πλάτων μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, κανταῦθα τῇ τάξει τῶν ὄντων συμβαίνοντας ἀφῆκεν φωνάς· τῶν δὲ μετ' αὐτὸν οὐ μὲν διοειδῆ λέγοντες εἶναι τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ καὶ τὸν ἄνθρωπον ἄτομον εἶδος καλοῦντες διασπῶσι τὰς ἀρετάς, ἄλλας μὲν ἀνδρός, ἄλλας δὲ γυναικὸς τιθέμενοι, καθάπερ οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου φασίν. οὐ δὲ τὴν μὲν ἀρετὴν κοινὴν [μὲν] αὐτῶν ποιοῦσιν 10 (καὶ οὐδέν γε τοῦτο θαυμαστόν, ὅπου καὶ θεοῦ καὶ ἀνθρώπου μίαν εἶναι διατείνονται τὴν ἀρετὴν), ἔτερα δὲ κατ' εἶδος τὸ θῆλυ καὶ ἄρρεν εἶναι, καθάπερ ἄνθρωπον καὶ θεόν, ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῆς στοᾶς. δεῖ δὲ τοῖς εἰρημένοις κανόσιν ἐπομένους οἷα περὶ τῆς ἐκάστων ὑπάρχεως ταυτότητος 15 τε πέρι καὶ ἔτερού της, τοιαῦτα καὶ περὶ τῆς τελειότητος διοιότητος τε πέρι καὶ ἀνομοιότητος ὑπειληφέναι. καὶ γὰρ ἐπὶ πάντων ὡς εἰπεῖν δοῦμεν ταῖς φύσεσιν τὰς κατὰ φύσιν ἐνεργείας ἀκολουθούσας, ἐπὶ μὲν τῶν ἀπλῶν παντὶ πυρὶ 20 τὴν ἐπὶ τὸ ἄνω φοράν, καὶ πάσῃ γῇ τὴν ἐπὶ τὸ κάτω, καὶ L. 133 v. ἐπὶ τῶν μέσων ὁσαύτως· ἐπὶ δὲ τῶν συνθέτων οἷον ζῷων ἔκαστον, ὡς ἔχει μίαν ἴδεαν ἐκ τῆς φύσεως, οὔτω καὶ ἴδιότητα μίαν ἔχον ζωῆς, εἰ καὶ τὰ μὲν μᾶλλον τῶν καθ' ἔκαστα, τὰ δὲ ἡττον ἔχει τὸ κοινόν. λέοντες μὲν γὰρ ἀνδρικοὶ πάντες, σωφρονικοὶ οἱ βόες, ἔμφρονες δὲ αἱ γέρανοι, 25 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁ αὐτὸς λόγος, εἰ καὶ ὡς εἰπομεν ἐνι καὶ ἐν τούτοις ἐπίτασίς τις καὶ ἀνεστις. καὶ τοῦτο δήποτε τεκμήριον αὐτὸ τῆς κατ' εἶδος διοιότητος ἐν ταῖς ἐνεργείαις· ἐν γὰρ τοῖς διοειδέσιν ὑπάρχει τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον. οὔτω δὴ οὖν καὶ ἄνθρωποι πάντες διοειδεῖς ὄντες καὶ τὰς τελειότητας ἔχουσι τὰς αὐτὰς καὶ τὰς φυσικὰς ἐνεργείας, ὥσπερ

1 τῶν b] τὸν 9 del. b 19 πάσησ γῆσ 25 ἐν (νι
ss.) ex εἰ m⁸ 27 exciditne aliquid ante ἐν ταῖς? velut τὸ
διεστηκός

καὶ τὰς φύσεις. ταύτας δὲ ὅτι τὰς αὐτὰς κατ' εἶδος ἔχουσιν, δηλοῦ τό τε τίκτειν μετ' ἀλλήλων κατὰ φύσιν, καὶ οὐχ ὡς τὰ κοινογενῆ, παθάπερ ἵππον καὶ ὄνον, καὶ τὸ τὴν 417 διαφορὰν αὐτῶν περὶ τὸ σῶμα εἶναι κατὰ τὰ ὅργανα τῆς παιδογονίας, βίους δὲ τοὺς αὐτοὺς ἀμφοτέρων, σώφρονας 5 ἀκολάστους, δειλοὺς ἀνδρείους, ἔμφρονας ἀνοήτους, καὶ τὸ μεταβολὰς εἶναι κατὰ μόνα τὰ εἰρημένα μόρια τῆς μετασχηματίσεως γενομένης, τοῦ τε ἄρρενος εἰς ἄλληλα καὶ θήλεος, ὃς ἐκ τῆς ἴστορίας γνώριμον ἥδη γέγονεν, τῶν ἀνομοειδῶν εἰς ἄλληλα μὴ μεταβαλλόντων ἄνευ φθορᾶς.

Ταῦτα δ' οὖν ὁ Σωκράτης εἰδὼς καὶ τὰς ἀρετὰς εἶναι κοινὰς τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ἐθέλων ἀποφῆναι, καὶ μὴ μόνον φύλακας εἶναι χρῆναι τινας, ἀλλὰ καὶ τὰς συστοίχους αὐτοῖς φυλακίδας, μηδὲ ἐπικούρους ἀνδρας μόνους, ἀλλὰ καὶ γυναικας δπλίζειν, δείκνυσιν ἐξ ἀνάγκης, 15 ὅτι δυνατὰ νομοθετεῖ καὶ ὅτι, ἐπειδὰν κρατήσῃ, τοῖς f. 134 r. πεισθεῖσιν ὠφέλιμα. δύο γὰρ οὗτοι σκοποὶ πάσης εἰσὶ τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης, ὃ μὲν τὸ δυνατόν, ὃ δὲ τὸ ὠφέλιμον δεικνὺς τῶν προσταττομένων· οὕτε γὰρ εὐχαῖς ὅμοια δεῖ γράφειν τὸν νοῦν ἔχοντα νομοθέτην, οὕτ' εἰ καὶ δυνατὰ 20 λέγοι, πρὸς ἄλλο τι βλέποντα γράφειν ἢ τὸ ὠφέλιμον. καὶ ταῦτα εἰκότως· καὶ γὰρ ἡ νομοθετικὴ νοῦς τίς ἐστι μερικός, διὸ καὶ αὐτὸς τὸν νόμον ὠρίσατο νοῦν διανομήν [Ieg. IV 714^a]. εἰ δὲ νοῦς ἐστιν, τρίτην μὲν ἔχει τάξιν ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ, δευτέραν δὲ ἀπὸ τῆς δυνάμεως. καὶ γὰρ πᾶς νοῦς 25 δυνάμεως δεῖται, ἵνα τὸ οἰκεῖον ἐκπληροῦ πάντως· οὐχ ὅπου δὲ δύναμις, ἐκεῖ καὶ νοῦς· δῶστ' ἐπέκεινα τοῦ νοῦ κατὰ φύσιν ἡ δύναμις. καὶ εἰς ταῦτα ἄρα βλέπων καὶ ὁ Σωκράτης πάσας ἐπιστήμας καὶ πάσας τέχνας δυνάμεις τινὰς εἶναι διορίζεται, ἀλλ' οὐκ ἀνάπτατιν· δυνάμεως γάρ φησιν οὕτε 30

3 κοινογενῆ cf. polit. 265^d 8 θήλεος] ο ex ω 9 ὡς
ss. m³ | cf. Phleg. mir. 4—9 15 cf. 458^b 19 cf. 456^c
24 cf. Zeller V³ 801

χρόαν οὔτε σχῆμα δρᾶν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἐργάζονται ἢ ἐφ' οἷς τετάχαται τὰς διαφορὰς αὐτῶν ἔξευροίσκειν [p. 477^c], ἀφ' ὧν μὲν ἐργάζονται, τὰς ποιητικάς, ἐφ' οἷς δὲ τετάχαται, τὰς γνωστικάς. πᾶσα δ' οὖν γνῶσις ἀπὸ δυνάμεως, οὐ 5 πᾶσα δὲ δύναμις γνωστικὴ πάντως (εἰσὶ γοῦν καὶ δρεπτικαὶ δυνάμεις καὶ ἄλλαι φυσικαὶ ζῷων ἢ φυτῶν ἢ ἀψύχων), ὥστε ὑπὲρ νοῦν ἡ δύναμις. πάλιν δὲ αὖτης δυνάμεως ἐπέκεινα τὸ ἀγαθόν· ἅπασα γὰρ δύναμις αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἀγαθόν. εἰ δέ τις εἴη βλαβερὰ λεγομένη δὲ ὅμως δύναμις, 10 ἀδυναμία μειζόνως οὖσα φαντάζεται τισιν εἶναι δύναμις· τί γὰρ ἄλλο δυνάμεως ἴδιον ἢ τὸ σώζειν τὸ ἔχον αὐτήν; εἰ δὲ f. 134^r. βλαβερὰ τίς ἐστιν | δύναμις, οὐδ' ἂν δύναμις εἴη, τούναντίον δρῶσαι τῇ τῇς δυνάμεως χρείᾳ. πᾶσα μὲν οὖν δύναμις ἀγαθόν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ἀγαθὸν δύναμις, εἴπερ καὶ ἄλλα 15 ἀγαθά ἐστιν οὐκ ὅντα δυνάμεις, ὅπου καὶ ἔξεις ἀγαθάς τινας λέγομεν, καὶ ἐνεργείας πρὸ ἔξεων, καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι πρὸ δυνάμεως ὃν ἀγαθόν. εἰ δὲ ταῦτα δρθῶς εἴπομεν καὶ τὸ προρρηθὲν ἀληθές, τὸ τὴν νομοθετικὴν ἐπιστήμην νοῦν τινα μερικὸν εἶναι, διότι καὶ ὁ νόμος ὡς εἴρηται νοῦ δια- 20 νομὴ κατ' αὐτόν ἐστιν, ἐν τῇ τρίτῃ σειρᾷ τῶν πάντων οὖσα, βλέπειν εἰς τὰς πρὸ αὐτῆς ὀφείλει, τὴν τε τῇς δυνάμεως λέγω καὶ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ. σειραὶ γάρ εἰσιν καὶ τούτων, καὶ ἄλλαι ἀπ' ἄλλων δυνάμεις προϊάσιν καὶ ἀγαθότητες ὕστερως. εἰ δὲ εἰς ἐκείνας βλέπει, τό τε δυνατὸν ὀφείλει 25 πανταχοῦ σκοπεῖν εἰς αἵρεσιν καὶ τὸ ὠφέλιμον εἰς τεῦξιν· αἱροῦνται γὰρ ἐπαστοι τὰ δυνατά, τυγχάνειν δ' ἐφίενται τῶν ὠφελιμωτάτων.

Τούτων οὖν ὕντων δύο σκοπῶν, τὸ δυνατὸν πρότερον ὁ Σωκράτης ἡμῖν ἐπιδεικνὺς τοῦ γυναικείου δόγματος ἀπὸ 30 τῶν κυνῶν ὑπομιμήσκει τὴν εἰς τὸ φυλάττειν τὴν πόλιν

16 πρὸ ἔξεων] ἀπὸ ἔξεων cf. Aristot. eth. Nic. B 1103^b 21

17 ταῦτα ss. m³ 20 τρίτη i. e. νοερᾶ 23 δυνάμεων

29 γυναικείου] εἰ ex i m³

δμοιότητα πρὸς τὸν ἄνδρας τῶν γυναικῶν [p. 451^d]. τοῦτο γὰρ δὴ τὸ ξῶν εἰκόνα φύσεως ἐποιήσατο φυλακτικῆς, ταύτην ἔχον τὴν δύναμιν κατὰ φύσιν, ὡς ἄλλα τῶν ξών ἄλλην, τὰ μὲν τοῦ μέλλοντος προορατικήν, τὰ δὲ τὴν οἰκονομικήν, τὰ δὲ τὴν ἀμυντικήν. τῆς δὲ δυνάμεως ταύτης 5 ἴδιον πρᾶον μὲν εἶναι τοῖς οἰκείοις, χαλεπὸν δὲ τοῖς ἀλλοτρίοις, ὁ δὴ διαφερόντως ὑπάρχει τοῖς | κυσίν, ὥσπερ f. 135r. δὴ καὶ τὸ ἀγρυπνητικόν (καθεύδοντα γὰρ ἄλλου φύλακος ἀνάγκη δεῖσθαι τινος) καὶ τὸ δέξιν καὶ τὸ εὐαίσθητον· διὰ τούτοις ἐλλείπων οὐ προσιόντας γνώσεται τὸν ἄλλοτρούς, 10 οὐ χαιρήσει καὶ ἀποσκευάσεται πρὸ τοῦ παθεῖν, τὸ μὲν διὰ δυναισθησίαν, τὸ δὲ δι' ἀργίαν. καὶ ἐόκασιν ἄρα διὰ ταῦτα καὶ οἱ τὰ θεῖα σοφοὶ ταύτην κατιδόντες τῶν κυνῶν τὴν ἴδιότητα τὴν φυλακτικήν τοῖς φρουρητικῆς αὐτοὺς οἰκείοις θεοῖς ὑπολαβεῖν καὶ κυνοπροσώπους αὐτοὺς ἐν τοῖς 15 εἴδεσι ποιεῖν, ὡς τὸν "Ανουβιν Αἰγύπτιοι τὸν τοῦ Ὀσίριδος φρουρόν. τὸν δ' οὖν κύνα τοῖς φύλαξιν ἀνθρώποις καὶ αὐτὸς * * διὰ τὴν κατὰ φύσιν πρὸς τὸ φυλακικὸν δαιμόνιον γένος συγγένειαν [II 376^a]. ἐντεῦθεν δομηθεὶς ἀποδείκνυσιν οὐ τῷ ἄρρενι μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τῷ θήλει 20 τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως οἰκείαν· καὶ γὰρ τὸν κύνας οὐ μεῖον τὸν θήλεις ἢ τὸν ἄρρενας εἶναι τῶν ἀγελῶν φυλακικούς, οὐκ ἐκ παραδείγματος ἐπιβαλλόμενος (ἀσθενῆς γὰρ δι τοιόσδε τῆς ἐπιβολῆς τρόπος καὶ οὐ διαλεκτικός) οὐδὲ ὡς ἐπαγωγῆ χρώμενος (ἐκ γὰρ ἐνὸς ἐπαγωγῆν ποιεῖν ἀδύνατον), 25 ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ἡττονος ἐπιχειρῶν· ὥστ' εἶναι τὸν λόγον τοιοῦτον. εἰ τοῖς ἡττον ἀνθρώπων ὀφελουσιν τὴν κατὰ φύσιν δμοιότητα κεκτησθαι διὰ τὴν ὑφεσιν τῆς ζωῆς ὑπάρχει τὸ δμοιον ἐν τῇ φύσει, πολλῷ μᾶλλον ἀνθρώποις κρείττονα

4 fort. μὲν <τὴν> τοῦ 11 αἰρήσει? | cf. Pl. II 376^a ὅν
μὲν ἀν ἤδη ἀγνῶτα, χαλεπαίνει, οὐδὲν δὲ κακὸν προπεπονθώς
16 ὀσείριδος, εἰ exp. et i ss. m² 18 excidit verbum
quale παρεικάζει | cf. de or. chald. 45

καὶ τρανεστέραν ἔχουσι κωῆν. ἐν γὰρ τοῖς κατ' οὐσίαν
 ὑπερέχουσιν, συστοίχοις δὲ ἀλλήλοις μᾶλλον ἢ κοινωνίᾳ τῆς
 φύσεώς ἐστιν ἢ ἐν τοῖς καταδεεστέροις. ὅσῳ γοῦν ἔκαστα
 τῇ φύσει λείπεται τῶν πρὸ αὐτῶν, τοσούτῳ μᾶλλον καὶ τῆς
 δόμοιότητος ἀποδεῖ τῆς πρὸς ἄλληλα, τῆς δὲ ἀνομοιότητος
 μετέχει πλείονος. ἀλλὰ μὴν τὸ ἡγούμενον· οἱ γοῦν κύνες
 ἔγγυτάτῳ μὲν ὅντες ἀνθρώπων καὶ συζῶντες αὐτοῖς, ὑφει-
 μένοι δὲ διὰ τὴν τοῦ λόγου στέρησιν, οὐ μόνον οἱ ἄρρενες
 418 ἀλλὰ καὶ οἱ θῆλεις, τὴν ἴδιοτητα ταύτην εἰλλήχασιν, ἥν
 10 κυνῶν ἴδιαν φαμέν. πολλῷ ἄρα μᾶλλον οἱ ἀνθρώποι, ὃν
 διὰ τὴν λογικὴν φύσιν κοινὴν οὖσαν τὸ προνοητικὸν τῶν
 ἀνθρώπων ἴδιον καὶ τὸ σωστικόν, ἔξουσιν ταύτην φύσιν
 πάντες τὴν τὸ συγγενὲς σώζειν ὀφείλουσαν, εἰ καὶ οἱ μὲν
 μᾶλλον, οἱ δὲ ἡττον. καὶ γὰρ τοῦτο προσέθηκεν δαιμονίως
 15 εἰς πίστιν τῆς δόμοιδοῦς οὐσίας τῶν ἀνθρώπων· τὸ γὰρ
 μᾶλλον καὶ ἡττον ἐν τοῖς δόμοιδέσιν καὶ Ἀριστοτέλης εἶναι
 φησιν, ἐν λευκοῖς ἐν μέλασιν ἐν θερμοῖς ἐν ψυχροῖς. τὸ δὲ
 μηδ' ὅλως ταύτου μέτοχον εἴδους οὐ λέγεται μᾶλλον ἢ ἡτ-
 τον μετέχειν, ἀλλ' ὁ ἀν ἦ ταύτον μετ' ἐπιτάσεως ἢ ἀνέσεως.
 20 εἰ δ' οὖν καὶ οἱ μὲν μᾶλλον, οἱ δὲ ἡττον τῆς ἀνθρώπῳ
 προσηκούσης τελειότητος μετέχουσιν, ἀλλ' ἡ φύσις κοινὴ καὶ
 τῶν ἀρρένων ἐστὶ καὶ τῶν θῆλειῶν, καὶ κοινὰ πάντα ἀμφο-
 τέροις τὰ ἐπιτηδεύματα, τὸ ἄρχειν τὸ ἐπικουρεῖν τὸ τεχνι-
 κῶς ξῆν. ὥστε σκοπητέον, τίνες καὶ ἐν γυναιξὶ φυλαπικαὶ
 25 φύσεις εἰσίν, καὶ παιδευτέον καὶ ταύτας ὡς τοὺς ἀνδρας.
 ἡ γὰρ φυσικὴ ἐπιτηδειότης ἀτελής, ἡ δὲ παιδεία πρὸς τὸ
 τέλειον ἄγει τὴν φύσιν. κανὸν ἀσθενέστερον ἢ τὸ θῆλυ πρὸς
 1. 136 τ. ταῦτα μᾶλλον ἢ τὸ ἄρρεν, ὡς | ὅλον εἰπεῖν, οὐ διοισό-
 μεθα· δεῖ γὰρ οὐκ εἰς τὰ ὄργανα βλέπειν, ἀλλ' εἰς τὰ εἰδη
 30 τῆς κωῆς. καίτοι καὶ τὴν ἐν τοῖς ὄργανοις τοῦ θήλεος

12 an τοιαύτην? 19 ὁ ss. m² 20 ἀνθρώπῳ] οι ex οι
 27 cf. Pl. 455^a ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρὸς

δύναμιν ἔδειξεν ὅλα γυναικῶν ἔθνη παμπόλλην οὗσαν, Ἀμαζόνας λέγω τὰς διὰ τὴν φύμην καὶ Ἀρεως εἶναι φηθείσας ὀπαδοὺς καὶ τιμῆθείσας μετὰ τὴν ἥτταν Ἀθήνησιν ὡς Ἀρειάς· Σαυρομάτιδας οὐ μεῖον τῶν ἀνδρῶν πολεμικὰς καὶ τολμώσας ἐν τοῖς δεινοῖς· Λυσιτανῶν δὲ ἀκήρια τὴν 5 πολιτείαν ἴστουργίαν μὲν ἀποδιδόναι καὶ ταλασίαν τοῖς ἀνδράσιν, πολέμους δὲ καὶ ἄγωνας ταῖς γυναιξίν. οὕτως διμαλὴ γέγονεν ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις πρὸς ἀρετὴν ἐκ τῆς δημιουργίας.

‘Ο μὲν δὴ λόγος τοιοῦτος ἔστιν, δι’ οὗ τὴν φύσιν κοι- 10 νὴν οὗσαν ἐν πᾶσι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐπιδείκνυσιν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· δύο δὲ πρὸς τὴν δόξαν ταύτην κινήσας ἀπαντήσεις ἀμφοτέρας μεταχειρίζεται τὸν ἐπιστημονικὸν τρόπον. ἔστι δὲ ἡ μὲν τῶν ἀπαντήσεων ἀπὸ τοῦ ἔθους εἰς ἄδοξόν τι περιάγουσα τὴν θέσιν, εἰωθὸς τοῦτο τοῖς περὶ 15 τὰς ἀντιλογίας διατρίβουσι καὶ τὸ ἔνδοξον θηρῶσιν ἐν τοῖς λόγοις, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων διολογημάτων δρμωμένη δοκοῦσα μείζω τὴν ἵσχυν ἔχειν καὶ περιτρεπτικὴ τῶν λόγων αὐτῶν πρὸς αὐτούς. ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ ἔθους εἰς τὸ ἄδοξον ἄγουσα ἀπάντησίς ἔστιν τοιάδε τις. εἰ δεῖ τὰς γυναικας 20 φυλακιὰς γίνεσθαι, δεῖ γυμνάζεσθαι καὶ μὴ μουσικεύεσθαι μόνον. εἰ δὲ γυμνάζεσθαι, δεῖ καὶ ἀποδύεσθαι ἐν τοῖς γυμνασίοις ὡς τὸν ἄνδρας καὶ τὰλλα πάντα ὑπομένειν, δσα καὶ ἐκείνους, οἷον πηδᾶν | ἵππάζεσθαι τρέχειν· ταῦτα f. 136 v. 25 δὲ αἰσχρὰ πάντα γυναιξὶν τὸ ἔθος εἶναι φησιν, ὃ δὴ κρατεῖ 30 νῦν ἐν ταῖς πόλεσιν. τὸ δὲ αἰσχρὸν καὶ ἄσχημον ἄδοξον· οὐκ ἄρα γυμναστέον τὰς γυναικας· οὐκ ἄρα φυλακίδας πόλεως τακτέον. ἡ δὲ λοιπὴ τοιαύτη· κεῖται διὰ τῶν ἔμπροσθεν λόγων, ἔκαστον ἐν τι χρῆναι ἐπιτηδεύειν, ὃ κατὰ

4 cf. Pl. leg. VII 804^e Strab. III 165 Herod. II 35 7 διμαλὴ]
οὐ χωλὴ 18 an περιτρεπτικὴν? 19 cf. Pl. 452^a 21 μουσικεύεσθαι] supra ιενύ m³ ss. ασ' σ (voluit μουσικὰς ἔσεσθαι)
22 γυμνάζεσθαι, μ et acc. ss. m. rec. 28 cf. Pl. 453^b

φύσιν ἔστιν ἑκάστοις· εἰ δὲ τοῦτο δρόθόν, ἀνάγκη τὰς δια-
φερούσας φύσεις διάφορα ἐπιτηδεύειν. εἰ δὲ τοῦτο ἀνδρὸς
καὶ γυναικὸς φύσεις διαφέρουσιν ἀλλήλων, αἱ δὲ διαφέρου-
σαι φύσεις διαφέροντα ἐπιτηδεύουσιν, ηἱ ἄρα ἀνδρὸς καὶ ηἱ
γυναικὸς φύσις διαφέροντα ἐπιτηδεύουσιν. εἰ ἄρα ηἱ ἀν-
δρὸς φύσις φυλακική, ηἱ γυναικὸς οὐ φυλακική· ἅμφω γὰρ
λέγειν ἄμα ἀδύνατον, καὶ τὰς φύσεις εἶναι διαφόρους καὶ
τὰς ἐπιτηδεύσεις τὰς αὐτάς. ὥστ' ηἱ τὰ πρότερα ψευδῶς
διωρίζομεν ηἱ τὰ νῦν ψευδῶς δείκνυμεν. Αἱ μὲν οὖν ἀπαν-
10 τήσεις τοιόνδε παρ' αὐτῷ τρόπον προήχθησαν· λύει δὲ
ἄμφοτέρας, τὴν μὲν προτέραν συλλογιζομένην οὕτως· τὸ
γυμνάζεσθαι τὰς γυναικας, ηἱ παραποδυομένας τοῖς ἀνδρά-
σιν ηἱ ἐπιπαξομένας ηἱ ἄλλο τι τοιοῦτο μελετώσας, παρὰ τὸ
κοινὸν ἔθος ἔστι· πᾶν τὸ παρὰ <τὸ> κοινὸν ἔθος ἄσχημον
15 καὶ αἰσχρόν, καὶ τὸ συμβαῖνον δῆλον — ταῦτην δ' οὖν
οὔτωσὶ λύει, τὴν μείζω πρότασιν σαλεύσας. τὸ γὰρ ἔθος
διττόν, ηἱ οὐ λόγος πατήρ, ηἱ οὐ πάθος αἴτιον· καὶ τὸ
αἰσχρὸν διττόν, ηἱ τὸ τοῖς νοῦν ἔχονσιν τοιοῦτον φανταξό-
μενον, ηἱ τὸ τοῖς ἀνοήτοις· καὶ τὸ ἄδοξον ὀσαύτως καὶ
20 ἐπομένως τούτοις διττόν, ηἱ τὸ τοῖς πολλοῖς, ηἱ τὸ τοῖς
περιττοῖς. | εἰ μὲν οὖν τοῦ ἔθους ἡγεμὼν εἴη λόγος, καὶν
ἄσχημον εἶναι δοκῇ τοῖς ἀνοήτοις καὶν ἄδοξον παρὰ τοῖς
πολλοῖς, εἰσακτέον αὐτὸ πάντως εἰς τὰς πόλεις· ἔσται γὰρ
καὶ τοῦτο χρόνῳ πᾶσιν ἀρέσκον. εἰ δὲ πάθος αἴτιον, καὶν
25 καὶλὸν εἶναι φαίνηται τοῖς νοῦν οὐκ ἔχονσι καὶν ἔνδοξον ηἱ
διὰ χρόνον γεγονός παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἐκβλητέον αὐτὸ τῶν
πόλεων. ηἱ γὰρ νομοθετικὴ οὐ τῶν πολλῶν στοχάζεται τῆς
κρίσεως, ἀλλὰ τῶν διλγων, οὐδὲ εἰς δόξας δρᾶ τῶν ἀνοή-
των, ἀλλ' εἰς τὰς τῶν νοῦν ἔχόντων. καὶ τὰ ἄδοξα οὖν
30 παρὰ τοῖς πολλοῖς νομοθετήσει πρὸς τὰ ἔνδοξα βλέπουσα

4 η post καὶ exp. m³? 10 possis παρ' αὐτοῦ 14 add. b
28 ἀνοήτων b] ὄντων

παρὰ τοῖς δὲ λίγοις. εἰ γὰρ ἔδει τοῖς πονηροῖς ἔθεσι δουλεύειν, οὐδέποτ’ ἂν ἐγένετο μεταβολή, τῶν χειρόνων τῶν προτέρων ἀεὶ κρατούντων. συλλογιστέον οὖν οὗτως· τινὰ ἔθη οὐ συνάδει ἀλλήλοις· τὰ κατὰ λόγον συνάδει ἀλλήλοις· οὐ πάντα ἄρα τὰ ἔθη κατὰ λόγον. ἐπεὶ οὖν οὐ πάντα 5 κατὰ λόγον, ἐκεῖνα ἐκλεκτέον, οὐχ ὅσα κατὰ φαντασίαν ἔστιν καλά, ἀλλ’ ὅσα διὰ τὴν τοῦ λόγου κρίσιν. τὴν μὲν οὖν προτέρων οὗτως ἔλινσεν ἀπάντησιν, καὶ ἀπὸ τῆς ἴστορίας ὑπομνήσας, ὅτι πολλὰ τῶν ἔθῶν αἰσχοὶ πρότερον νομιζόμενα προϊόντος τοῦ χρόνου οὐκέτ’ ἔδοξαν εἶναι τοιαῦτα, 10 καθάπερ ἐν Λακεδαίμονι τὸ ἄνευ διαξώματος θεῖν. Τὴν δὲ δευτέρων συλλογιζομένην οὗτως· ἀνδρὸς φύσεις καὶ γυναικὸς διάφοροί εἰσιν· αἱ διάφοροι φύσεις διάφορα ἐπιτηδεύειν διφείλουσιν, λύει τὸ διάφορον διελὼν δισαχῶς λέγεται, καὶ ὡς τὸ μὲν πῆ τὸ δὲ ἀπλῶς, καὶ ὡς οὐ καθ’ ὃ 15 διαφέρουσιν, κατὰ τοῦτο τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν | αὐταῖς f. 137v προσάπτομεν, ἀλλὰ καθ’ ὃ μὴ διαφέρουσιν. ἔστιν μὲν γάρ τις αὐτῶν διαφορὰ κατὰ τὴν τῶν δογάνων τῶν παιδοποιῶν θέσιν καὶ διάπλασιν, καὶ κατ’ αὐτὴν ἄλλα μὲν ἀνδράσιν ἄλλα δὲ γυναιξὶν ἐπιτηδευτέον, τοῖς μὲν ὅπως ἄν εὑρωστα 20 σπείρωσιν καὶ μὴ ἀδρανῆ καὶ ἔξιτηλα διά τε τροφῆς τοιᾶσδε 419 καὶ κινήσεως (καὶ γὰρ τῶν σπερμάτων τὰ μέν ἔστιν ἄγονα, ὅσα ὑδατώδη, τὰ δὲ γόνιμα, ὅσα εὔπαγῆ καὶ χαλαξώδη, φησὶν Ἀριστοτέλης [hist. an. VII 1. 582^a 19]), * * * καὶ τῶν κυούσαν γυναικῶν ἔστιν ἵδια ἐπιτηδεύματα, οἷα προσέ- 25 ταξεν ἐν Νόμοις Πλάτων, γυμνασίαν καὶ διαιταν ἄνοινον καὶ εἴ τι τούτοις ὅμοιον. ταύτη μὲν οὖν διαφέρουσιν· ταῖς δὲ τῶν ψυχῶν δυνάμεσιν οὐ διαφέρουσιν, καθ’ ἃς δεῖ τὰ αὐτὰ αὐτοὺς ἐπιτηδεύειν, εἰ καὶ ἀσθενέστερον ἐπιτηδεύ-

3 possit πανροτέρων 7 cf. Pl. 452^c 13 cf. Pl. 454^b

16 aut <τὸ> τὰ αὐτὰ aut (et id melius) προστάττομεν

23 cf. Pl. legg. III 674^b VI 775^{bc}. 789^{ae} 24 lac. statuit Raderm.

26 ἀοινον b

σουσιν ὡς τὸ ὄλον αἱ γυναικεῖς· ἐπεὶ ὅτι πολλαὶ καὶ τούτων εἰς ἄπασαν παιδείαν ἀνδρῶν εἰσὶ τινων ἔρωμενέστεραι, δῆλον. οὐχ ἦ δ' οὖν διαφέρουσι, ταύτη κοινὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐταῖς ἀφορᾶσθαι, ἀλλ' ἦ κοινὴν ἔχονσι φύσιν· καὶ 5 σαφῆ τὸν παραλογισμὸν ἐποίησε τῷ πῇ καὶ ἀπλῶς χρησάμενος ὡς μηδενὶ διαφέρουσιν, τὸν φαλακρὸν καὶ τὸν κομήτην παραλαβὼν ὡς φύσιν ἔχοντας διάφορον καὶ οὐκ ὀφελοῦντας τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν. ἔστι γάρ τι καὶ ἐν τούτοις διάφορον, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο τὸ ποιοῦν τὰς ἐπιτηδεύσεις δια- 10 φερούσας. ὄλως δὲ ἐν τοῖς συνθέτοις πᾶσιν ἔνεστίν τι πάντως καὶ ταύτον καὶ ἔτερον, καὶ οὐ δεῖ τὸ πῇ ἔτερον ἀπλῶς ἔτερον λέγειν, οὐδὲ τὸ πῇ ταύτον ἀπλῶς ταύτόν.

Aī μὲν οὖν ἀπαντήσεις οὗτως ὑπ' αὐτοῦ διελύθησαν.
I. 138 τ. ὃν λυθεισῶν συνάγει δεῖν μὲν τῶν | τε ἀνδρῶν εἶναι 15 καὶ τῶν γυναικῶν τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύματα, δεῖν δὲ ταῖς γυναιξὶν ὡς ἀσθενεστέραις διδόναι μὲν ὅργανα τὰ πουφότερα, προστάττειν δὲ ἔργα, ὅσα μὴ παντάπασιν ἐπίπονα, διὰ τὴν τῆς φύσεως ὕψεσιν ἐν ἄπασιν, οἷς γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἐπιτηδεύετον. καὶ γὰρ ἐν τοῖς δμολογουμένοις εἶναι γυναικεῖοις 20 ἔργοις ἔρωμενέστερον ἀνὴρ ἐνεργεῖ γυναικός, ὡς ἐν τῷ ὑφαίνειν, ὡς ἐν τῷ ταλασιουργεῖν, ὡς ἐν τῷ ποπανοποιεῖν· ἔνθα καὶ τὸ ἔθος ἡμᾶς ἐδίδαξε τὸ Ἀττικόν, ὡς ἄρα γυναικεῖς ἡσαν οὐχ αἱ ἀλετοίδες μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ ποπανοποιοί, μιμούμεναι τὰς φύσεις τὰς πλαττούσας ὅσα τοῖς θεοῖς ἀνιᾶ- 25 σιν ζῶα καὶ φυτά. διὰ πάντων δ' οὖν τούτων τῶν γυναικείων ἔργων οἱ ἀνδρες εἰς τὸ τὰ αὐτὰ ποιεῖν εἰσιν μᾶλλον ἔρωμένοι τῶν γυναικῶν· ὥστ' οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἐν τῷ ὀπλιτεύειν καὶ ἐν τῷ τρέχειν ἦ ἐν τῷ ἀγρυπνεῖν. ἀλλὰ

6 Plato cum calvum et capillatum idem munus suscipere posse negat, sic utitur τῷ πῇ et τῷ ἀπλῷ διαφέροντι, tamquam nihil differant 14 cf. Pl. 457^a 18 φύσεως im add. m³, quae etiam acc. fecit in τῆς 19 γυναικείοισ] ει ex i m³ 22 cf. Pl. 455^c 24 ἀνιασιν, corr. b 25 γυναικείων] ει ex i m³

προστακτέον αὐταῖς κοινωνεῖν καὶ τούτων τῶν ἐπιτηδευμάτων, τὴν ὕφεσιν τῆς φύσεως σοφιζομένους τοῖς ἐλαφροτέροις τῶν ἔργων. καὶ ἔοικεν καὶ τοῦτο τῷ θήλει ὑπάρχειν κατὰ τὴν πρὸς τὰ θεῖα ἀναλογίαν [ὑπάρχειν], τὰς ἑαυτῶν φύσεις ἀνατείνοντα καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, ἐν οἷς τῶν συστοίχων 5 τὰ θήλεα τῶν ἀρρένων ἐστὶν ὕφειμένα ταῖς δυνάμεσιν, διότι δὲ συντέτακται ἀλλήλοις (διὸ καὶ λέγεται σύστοιχα), κοινὰς ἔχει τὰς ἀναγωγοὺς ἐπὶ τὰ σφῶν αὐτῶν αἴτια δυνάμεις. ὅ δὴ καὶ ἐνταῦθα ὃν εἰκονικῶς κοινὰς ἀπέφηνε τὰς ἀρετάς· ὡσπερ ἔκεī τῷ γεννᾶν διαφέρουσιν, τὸ μὲν ἄρρεν ἄλλως 10 τὴν ἔνωσιν | διδὸν τοῖς ἀπογεννώμένοις, τὸ δὲ θῆλυν f. 188v. τρόπον ἔτερον μερίζον καὶ πληθύον τὰ κοινὰ αὐτῶν ἀποτελέσματα, κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἐνταῦθα λόγον ἡ διαφορότης ὑπάρχει τῷ θήλει πρὸς τὸ ἄρρεν ἐν ταῖς γονίμοις τῶν δμοίων ἐνεργείαις· εἰ καὶ ἐπιπονώτερον καὶ τοῦτο ἔργαζεται 15 τὸ θῆλυ, τὸ δ' ἄρρεν οὐ μόνον μετὰ ἀπονίας, ἀλλὰ καὶ μεθ' ἡδονῆς, εἰκόνες καὶ ταῦτα τῶν θείων, ἐν οἷς τὸ μὲν διὰ περιουσίαν δυνάμεως μετὰ πλείονος ἐνεργεῖ ὁστώνης, ἀπόλυτον ὃν καὶ ἄφετον τῆς προόδου τῶν δευτέρων, τὸ δὲ μετὰ ἐλάσσονος μὲν τῆς ἐξηρημένης ὑπεροχῆς, πλείονος δὲ 20 τῆς πρὸς τὰ γεννώμενα συμπαθείας.

Ἄλλὰ τούτων μὲν ἄδην. τὸ δὲ δεύτερον, ὅτι καὶ βέλτιστον πρὸς τῷ δυνατῷ τὸ γυναικεῖον δρᾶμα, κατεσκεύασεν συνδρομώτερον, καὶ ἔστιν δὲ λόγος δυνάμει τοιοῦτος. εἰ τὸ πλείους ἀγαθοὺς εἶναι πολιτείᾳ λυσιτελέστερον ἢ τὸ ἐλάσσον, 25 καὶ τὸ παιδεύεσθαι μὴ ἄνδρας μόνον ἀλλὰ καὶ γυναικας λυσιτελέστερον. ἀλλὰ μὴν ἔκεīνο πᾶς ἀν διολογήσειεν· ὅσῳ γὰρ πλείους οἱ ἀγαθοί, τοσούτῳ κρείσσων ἡ ζωὴ τῆς πόλεως.

2 φύσεως] πόλεωσ

4 del. b

5 dici solet μέχρι καὶ

8 ἔχειν 10 ἄλλως corruptum (ἐν ἄλλῳ 252, 15 cft. W.)

15 praestat fortasse ἐνεργείαις, εἰ καὶ . . . ἡδονῆς. <καὶ>
εἰκόνες . . . 22 cf. 239, 28 23 cf. Pl. 451^c | γυναικεῖον]
εἰ ex i m³ 24 nempe συντομώτερον

ώσπερ γάρ καὶ τὸ πᾶν εὔδαιμον, διότι τὸ μὲν πλεῖστον αὐτοῦ ξῆ θείως, τὰ δὲ κατὰ τὴν θυητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον πάνθιμικον ὅντα περιπολεῖ καὶ διὰ τοῦτο ορατεῖ-
 ται ὑπὸ τῶν ἀμεινόνων, πλειόνων καὶ δυνατωτέρων ὅντων.
 5 τὸ ἄοις ἐπόμενον ἀληθέστατον, ὅτι τὸ παιδεύεσθαι καὶ τὰς γυναικας λυσιτελέστερον ἢ μόνους τοὺς ἀνδρας· ἔσται γάρ τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἀπαίδεντον τῶν ἀνδρῶν μόνων εἰς
 i. 189 τ. ἀρετὴν ἀγομένων, τῶν δὲ γυναικῶν ἀμελουμένων. ἐπεὶ καὶ ὅσῳ τὸ θῆλυ γένος ἀσθενέστερον ὃν ἐπιρρεπέστερον
 10 ἔστιν εἰς τὸ ἐμπαθές, τοσούτῳ μᾶλλον τῆς περὶ αὐτὸ παι-
 δείας τῷ νομοθέτῃ φροντιστέον, διὰ τῆς ὁρθῆς ἀγωγῆς ἀνέλκοντι πρὸς τὸ ἄριστον καὶ τοῦτο καὶ ἀμυνομένῳ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως τῇ δυνάμει τῆς ἀρετῆς. ἔσται γάρ καὶ ἡ ὅλη πόλις ἑαυτῇ σύμφωνος μᾶλλον ἐξ ἀγαθῶν οὖσα
 15 πάντων ἢ ἐξ ἀγαθῶν καὶ μὴ ἀγαθῶν. καὶ γάρ δ τοῦδε τοῦ παντὸς πατήρ, *(ஓν)* ὁ νομοθέτης καὶ ἀπλῶς δ πολι-
 τικὸς ὅντως ἀνὴρ ἀπεικονίζεται, τὸ πᾶν ὑπέστησεν ἀγαθὰ μὲν πάντα, φλαῦρον δὲ μηδὲν εἶναι βουλόμενος κατὰ δύνα-
 μιν. διὸ καὶ πάντα πενόσμηται κατὰ τὴν ἐκείνου βούλησιν,
 20 θεοί τε καὶ θεαὶ τῶν ὅλων προεστᾶσιν καὶ δαιμονες καὶ δαιμονίδες. εἰ οὖν, ως αὐτός φησιν [IX 592^b], οὐράνιον
 ἔστιν τὸ τῆς πολιτείας ταύτης εἶδος, μιμεῖσθαι τὰς δύο τῶν πρειττόνων συστοιχίας, διακεκοσμημένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν τοῖς καλλίστοις τῆς παιδείας ὅροις. τοῦτο
 25 γάρ ώς ἀληθῶς ὀφελιμώτατον τοῖς μέρεσιν, μιμεῖσθαι τὸ ὅλον, καὶ ταῖς ἀνθρωπίναις πολιτείαις, ἀπεικάζεσθαι ταῖς θείαις. εἰ δὲ δή τις ἔροιτο, πῶς εἰ ποινὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν τε ἀρρένων καὶ τῶν θηλειῶν καὶ οἱ αὐτοὶ τῆς παι-

1 γάρ melius abesset | τόδε|πᾶν (unde τόδε τὸ πᾶν b)

2 dele καὶ aut scribe κατὰ 10 ἔστι et post i ras. octo

litt. 12 ἀμυνομένωι] μυρο ex? et ε ex v m²? 16 add. b

17 cf. Tim. 30^a 26 τὰς ἀνθρωπίνας πολιτείας, sed ter inter α et σ ras. 28 θήλειων, corr. m³

δείας ὅροι, τὰς ἐκ τοῦ νοητοῦ ψυχὰς κακυνθείσας ἐν τοῖς πρώτοις βίοις εἰς γυναικας ἄγομεν ἐν τοῖς ἑξῆς, ὡς ἀν τῆς ἀρετῆς οὐκ οὔσης κοινῆς, ἀλλὰ τῆς κακίας γυναιξὶ πρεπούσης, ἀποκρινόμεθα πρὸς τὸν ταῦτα διερωτῶντα τὴν τάξιν 4 τῆς προόδου τὸν Πλάτωνα παριστάνοντα τῶν ἀπὸ τοῦ f. 189 v. νοητοῦ προϊουσῶν εἰς τὸν τῆδε τόπον ψυχῶν ἐκεῖνα διατάττεσθαι περὶ τῶν βίων, οὐχ ὡς ἀφαιρούμενον τὰς γυναι- 420 κας τῆς κατ' ἀρετὴν δμοίας τοῖς ἀνδράσι ξωῆς, ἀλλ' ὡς εἰδότα τὴν ὕφεσιν τοῦ θήλεος γένους πρὸς τὸ ἀρρεν κάν τοῖς τῆς ἀρετῆς ἐπιτηδεύμασι κοινοῖς ἀμφοτέρων οὖσιν. 10 οὐ γὰρ πᾶσα ὕφεσις εἶδος οἶδεν ἔξαλλάττειν, ἀλλ' ἥτις ἀν μηδέποτε ἐν τῷ ἐτέρῳ δεικνύῃ ταῦτὸν εἶδος, ⟨ὅ> ἦν ἐν τῷ πρείττονι. νῦν δὲ τὸ τῆς ἀρετῆς εἶδος ἐν τισι θήλεσιν γένοιτο ἀν τοιοῦτον οἶον ἐν τοῖς ἀρρενεσιν, ὃστ' εἶναι τινων ἀνδρῶν γυναικας μειζόνως ξώσας κατ' ἀρετὴν τὴν αὐτῶν 15 τῶν ἀνδρῶν. εἰ δὲ μηδέποτε τὸ θῆλυ τὴν δμοίαν ἀρετὴν εἶχεν τῷ ἀρρενι, δῆλον ἂν ἦν ὡς κατ' εἶδος ἔξήλλακτο τὸ τῆς ἀρετῆς εἶδος ἐν τούτοις. οὔκουν τὴν ἀνθρωπίνην ἀρετὴν γενέσθαι ποτὲ πρείττονα τῆς δαιμονίας δυνατὸν διὰ τὴν ἀμφοτέρων ἔξαλλαγήν κατ' εἶδος, οὐδέ τι τῶν ἀλόγων 20 ξῆσαι τὴν ἀνθρωπίνην ἀρετὴν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἡ μὲν οὖν κατ' εἶδος τῆς ἀρετῆς * * * ἀνέπεισε τὸν Σωκράτη κοινὴν ποιῆσαι τὴν παιδείαν· ταύτην δὲ εὗρεν λαβὼν ἀπὸ τῶν πραγμάτων, διτι τινὲς γυναικες ζῶσι τὴν ἀνδρῶν ἀρετὴν. καὶ τοῦτο Τιμαίω γνώριμον καὶ εὐπαράδεκτον, εἰδότι 25 τοὺς βίους τῶν Πυθαγορείων γυναικῶν, τῆς Θεανοῦς, τῆς Τιμύχας, τῆς Διοτίμας αὐτῆς. ἡ δὲ ὕφεσις τῆς ἐν ταῖς γυναιξὶν ἐπιτηδείότητος πρὸς πᾶσαν ἐπιτήδευσιν ἀνέπεισεν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν Τίμαιον ἐν δευτέροις βίοις ἄγειν εἰς 29 γυναικὸς φύσιν | τὴν ψυχήν [p. 42^b]. οὐ γὰρ διὰ δύνα- f. 140r

1 cf. Tim. 42^b 12 add. b 13 τισι b] τινι 14 οἶον]
 εἶδος 22 κοινωνία suppl. b, malim δμούστης 26 πυθαγορείων]
 ει ex i m³ | cf. Diag. L. VIII 42 Jambl. vit. Pyth. 132. 146. 192

μιν ἡ κάθοδος, ἀλλὰ διὰ ἀδυναμίαν· ἡ [οῦν] γὰρ μᾶλλον ἀδυναμία ποιεῖ τὸ μᾶλλον ἀσθενές. ὅτι δὲ εἰς τὴν ἐκάστων ἐπιτηδειότητα δεῖ βλέποντα τὸν νομοθέτην ἢ μεταδιδόναι τισὶ παιδείας ἢ μή, δηλοῦ καὶ τῶν θητῶν τοὺς δι' εὐφυτῶν 5 ὑποχρύσους ἀνάγων εἰς τὴν ἄνω πόλιν, καὶ τῶν ἄνω τοὺς δι' ἀφυτῶν ὑποχάλκους καταπέμπων [III 415^c]. οὐ γὰρ γένος ἔστι θητῶν καὶ φυλάκων ὡς ἵππων καὶ ἀνθρώπων διωρισμένον, <ῶν> αἱ φύσεις οὐκ ἀν ύπομελναιεν ἐπάλλαξιν, ἀλλ' ἐκάστων ἐπιτηδειότης ἢ τοῦσδε τὴν ψυχὴν ἢ τοῦσδε 10 συντάττει τοῖς γένεσιν. οὕτως οὖν καὶ γυναικές εἰσιν τῆς ἀνδρῶν ἄξιαι παιδείας καὶ ἀρετῆς, ἔξαναστάσαι τινα τρόπον ἀπὸ τῆς θηλυπρεποῦς ἀδυναμίας, καὶ ἄνδρες εἰς τὴν ἐκείνων ἀδυναμίαν ἐπεσόντες. καὶ δεῖ μὴ τὸ γένος βλέπειν, ἀλλὰ τὴν ἐκατέρου τοῦ γενοῦν δύναμιν ἢ ἀδυναμίαν καὶ 15 ταύτη τὴν παιδείαν ὁρίζειν. εἰ δὲ καὶ αἱ αὐταὶ ψυχαὶ γίγνονται καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀλλάττουσαι τοὺς βίους, αἱ δὲ ἀρεταὶ ψυχῶν εἰσιν οὐ σωμάτων, τίς μηχανὴ διὰ τὰ σώματα ποιεῖν αὐτῶν τὰς τελειότητας διαφερούσας, ἀλλὰ μὴ διὰ τὰς ψυχὰς τὰς αὐτάς; ὡς αὐτό γε τοῦτο τεκμήριον 20 ἴνανὸν τοῦ κοινᾶς εἶναι τὰς ἀρετάς, τὸ κοινᾶς εἶναι πολλῷ πρότερον ἀμφοτέρων τὰς ψυχάς. μὴ τοίνυν μηδὲ ἐκεῖνον ἀποδεχώμεθα τὸν λόγον, ὃς ἀν λέγη ταῖς ποιαῖς τῶν σωμάτων κράσειν ἐπεσθαι τὰς δυνάμεις τῶν ψυχῶν, ταύταις 24 δὲ τὰς ἀρετάς, καὶ διὰ τοῦτο τὴν γυναικὸς ἄλλην ἀρετὴν τ. 140^v. εἶναι καὶ τὴν ἀνδρὸς | ἄλλην. πρῶτον μὲν γάρ, εἰ ταῦτα κρατοίη, καὶ τὴν ὑγείαν ἄλλην τῷ εἴδει ποιήσομεν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς καίτοι μίαν οὖσαν, ὡς δηλοῦ καὶ μία τέχνη ταύτης τε οὖσα καὶ ἐκείνης ἀποτελεστική, καίτοι τῆς ἵππων θεραπευτικῆς καὶ τῆς ἀνθρώπων ἄλλης οὖσης. ἐπειτα καὶ

1 ἀλλὰ usque ad ἡ οὖν im. m³, quae etiam ἀλλ- fecit ex
ou | γὰρ exp. m³ 7 γένος] ἐνόσ 8 διωρισμένων | ἐπάλλαξιν]
ε ex? (ὑπάλλαξιν b) 9 nempe ἀλλ' <ἢ> 14 ἐκατέρω et
ras. post ω (ι?)

αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν τὰς ἀρετὰς κατ' εἶδος διαφέρειν ἐφοῦμεν τῶν πράσεων διαφερουσῶν· εἰ δὲ αὗται τῷ καθέκαστα διαφέρουσιν διὰ τὰς πράσεις, διὸ αὐτὸς καὶ ἐπ' ἑκείνων λόγος ἔσται. πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς δμολογήσομεν εἶναι ἀληθές. οὐ γὰρ ταῖς σωματικαῖς ποιότησιν ἀκολουθεῖν τὰς 5 τῶν ψυχῶν διαφόρους ζωάς, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐπὶ τῶν ἀπαιτεύτων τὸ ἥθος μόνον πρατεῖν πατά τινας δρέξεις ἐνύλους, εἶναι δέ τινας καὶ αὐτῆς τῆς ἀλόγου ψυχῆς δυνάμεις οὐχ ἐπομένας πράσεσιν οὐδὲ ποιαῖς ἡλικίαις, ὥσπερ τὴν φιλότιμον καὶ φιλοχρήματον. εἰ δὲ μὴ αὗται, σχολῇ ἀν αἱ 10 προαιρετικαὶ δυνάμεις ἀκολουθοῦσιν πράσει σωμάτων καὶ αἱ τούτων πρείτους.

7 ἥθος ex voc. a ν incipiente corr. m² (m³?), in μόνον
μόν ir. m², πρατεῖν ss. m² 10 μὴ] possis μηδὲ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΤ ΤΟΥ ΑΣΙΝΑΙΟΥ ΛΟΓΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΤΑΖΟΝΤΩΝ ΤΗΝ ΑΤΤΗΝ ΑΡΕΤΗΝ
ΑΝΔΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ, ΚΑΙ ΩΝ Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΕΙΠΕΝ ΕΞΕΤΑΣΙΣ.

5

‘Ο μὲν Σωκράτης δυσὶν ἔχογέσατο λόγοις, δι’ ὧν τὸ τὴν αὐτὴν εἶναι παιδείαν καὶ ἀρετὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς οἴεται σαλεύεσθαι, τῷ μὲν εἰς ἄδοξόν τι περιάγοντι τὸ δόγμα (καὶ γὰρ αἱ ἀπὸ τῶν ἀδόξων ἐπιχειρήσεις ἀνατρεπτικὴν 10 ἔχουσι δύναμιν, ὡς αἱ ἀπὸ τῶν ἀδόξων πιθαναὶ πρὸς τὰς ε. 141. γ. θέσεις εἰσὶ τῶν | ζητουμένων), τῷ δὲ ἀπὸ διολογήματος, δι’ οὗ καὶ τὴν δικαιοσύνην ἥτις ἐστὶν ἐπέδειξεν καὶ πᾶσαν διενόσμησεν τὴν πολιτείαν. ὁ μὲν οὖν πρότερος λόγος ἐστὶν· εἰ αἱ αὐταὶ ἀρεταὶ καὶ γυναικῶν αἵπερ ἀνδρῶν, καὶ 15 παιδείαν ἀνάγκη τὴν αὐτὴν εἶναι, πρόδρομον οὖσαν τῶν ἀρετῶν. εἰ δὲ παιδείαν τὴν αὐτὴν, καὶ μουσικεύσονται καὶ γυμνάσονται ἡμῖν αἱ γυναικες· εἰ δὲ ταῦτα, γυμνώσονται, καθάπερ οἱ ἀνδρες, ἐν τοῖς γυμνασίοις. τοῦτο δὲ ἄδοξον· οὐκ ἄρα γυμνάσονται· οὐκ ἄρα τὴν αὐτὴν παιδεύσονται 20 παιδείαν· οὐκ ἄρα τὴν αὐτὴν ἔξουσιν τοῖς ἀνδράσιν ἀρετὴν. τοῦτον δὲ ἐπιρραπίζει τὸν λόγον πολιτικῶς. ἀξιοῖ γὰρ μὴ εἰς τὸ ἄδοξον εἶναι δοκοῦν βλέπειν τὸν ἔχοντα νοῦν, ἀλλὰ εἰς τὸ ἀγαθόν, καὶν ἦ παρὰ τοῖς πολλοῖς μὴ εὐδοκιμοῦν. γευσάμενοι γὰρ οἱ ἀνθρώποι τῆς ὠφελείας μετα- 25 βάλλουσι τὰς δόξας, καὶ φανήσεται αὐτοῖς ἔνδοξον τὸ πρὸ

6 cf. Muson. ap. Stob. II 235, 26 sqq.
εἶναι 23 παρὰ τοῖς πολλοῖς im. m³

16 sc. ἀνάγκη

τοῦ φαινόμενον ἄδοξον. ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ διμολογήματος λόγος· εἰ τὰς διαφόρους φύσεις δεῖ διάφορα ἐπιτηδεύειν (τοῦτο γὰρ ἦν, ὃ μάλιστα διεκόσμει τὴν πόλιν καὶ ὅδὸν παρεῖχεν 421 εἰς τὴν τῆς δικαιοσύνης εὔρεσιν), διαφέρουσι δὲ αἱ φύσεις τῶν ἀρρένων καὶ θηλειῶν, διαφέροι ἀν αὐτῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα. εἰ δὲ τοῦτο, παιδείᾳ δ' ἦν διὰ μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς τῶν ἀνδρῶν, ταῖς ἄρα γυναιξὶ τούτων οὐ μεταδοτέον ἄν. εἰ δὲ μὴ δεῖ παιδεύεσθαι τὰς γυναικας, οὐδὲ ἀρετῶν αὐταῖς μεταδοτέον ὥν τοῖς ἀνδράσιν. τοῦτον δ' αὖ πάλιν ἤλεγξε τὸν λόγον ἀπὸ τῆς διμωνυμίας. τὸ γὰρ ταῦ- 10 τὸν καὶ τὸ ἔτερον ἡ πῆ ἡ ἀπλῶς λέγεται· | τοῖς μὲν οὖν f. 141 v. ἀπλῶς ἔτεροις οὐδὲν ἀποδιδόναι προσήκει ταῦτόν, τοῖς δὲ πῆ ταῦτ' ἔχουσιν, καθ' ὃ μὲν ταῦτά, ταῦτὸν ἔργον διοιστέον, καθ' ὃ δ' ἔτερα, διοίως ἔτερον. ἀνὴρ οὖν καὶ γυνὴ, καθ' ὃ μὲν ἔτερα, διοίσει τοῖς ἔργοις, τὸ μὲν ἐν ἄλλῳ γεννῶν, 15 τὸ δὲ ἐν ἑαυτῷ (κατὰ γὰρ ταῦτα διαφέρετον), καθ' ὃ δὲ ἔχετον ζωὴν λογικὴν καὶ ἄλλον, ὥν τὸ μὲν ἄρχειν πέφυκεν, τὸ δὲ ἄρχεσθαι, καὶ ἔργον ἄν ταῦτὸν ἔχοιεν, τῷ μὲν ἄρχειν, τῷ δὲ ἄρχεσθαι· ταῦτα δὲ ἦν ἴδια τῶν ἀρετῶν. εἰ οὖν ταῦτα κοινὰ αὐτοῖς, καὶ αἱ ἀρεταὶ δήπου κοιναὶ ἄν εἶν 20 αὐτοῖς. ταῦτα μὲν ὁ Σωκράτης. καὶ ἐπιστατέον, ὅτι κάνταυθα μόνος ἑαυτῷ σύμφωνος, τῶν μὲν ἀπὸ τῆς στοᾶς κατ' εἶδος διαφέρειν οἰομένων τὸ θῆλυν καὶ τὸ ἄρρεν, ἀμφοῖν δὲ ὅμως εἶναι τὴν αὐτὴν ἀρετὴν, τῶν δὲ ἐκ τοῦ περιπάτου κατ' εἶδος μὲν εἶναι τὰ αὐτά, τὰς δὲ ἀρετὰς αὐτῶν εἶναι μὴ 25 τὰς αὐτάς· αὐτὸς λέγων καὶ κατ' εἶδος ταῦτα εἶναι καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν τὴν αὐτήν, δι' ἐκεῖνο τὸ ἀξιωμα τὸ ταῖς οὐσίαις τὰς τελειότητας εἶναι συστοίχους, ταῖς αὐταῖς τὰς αὐτάς, ταῖς ἐτέραις τὰς ἐτέρας. νοῦς γὰρ ὃ καὶ τὰς οὐσίας διδοὺς τοῖς εἶδεσιν καὶ τὰς τελειότητας· οἵαν οὖν δίδωσιν οὐσίαν, 30 τοιαύτην καὶ τελειότητα τῇ οὐσίᾳ συζυγοῦσαν.

5 διαφέρου] supra oi ss. αν m² (δὴ b) 8 aut dele ἀν
aut adde ἀν <εἴη> 13 ταῦτ' 18 ἔχοι ἐν τῷ 23 θῆλυν

Τούτων δὲ εὖ κειμένων δεῖ μεμνῆσθαι καὶ ὡν δ μέγας Θεόδωρος συνεξήπορησεν, πρῶτον μὲν ἐρωτῶν, εἰ μηδε—^α μίαν ὅλως ἀρετὴν ἀποδώσομεν ταῖς θηλείαις η̄ τινὰ ἀποδώσομεν, καὶ εἰ τοῦτο, εἰ τὴν αὐτὴν η̄ν καὶ τοῖς ἄρρεσιν 5 η̄ ἐτέραν, ὡς λέγουσιν, τοῖς μὲν τὴν ἀνδρείαν, ταῖς δὲ τὴν 112. τ. σωφροσύνην. εἰ μὲν γὰρ | μηδεμίαν, κολοβὸν ποιήσομεν τὴν πόλιν ἐξ ἵσων σπουδαίων καὶ ἀσπούδων αὐτὴν ποιοῦντες καὶ τὰ γεννώμενα ἐκ τούτων δομοίως εὔφυη καὶ ἀφυηπόδος παιδείαν. εἰ δὲ τινά, πάλιν ἑκάτερον ἔσται κολοβὸν 10 τὸ γένος καὶ ἡμιτελές, οὐκ ἔχον οὐδ' η̄ν ἔχει ἀρετὴν τελείαν. εἰ γὰρ η̄ν τελεία, καὶ αἱ ἄλλαι ἀν ἀντηκολούθουν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ φασιν οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου τὰς τελείας ἀντακολουθεῖν ἀλλήλαις. εἰ δὲ πάσας ἑκατέροις δοτέον, ἔχομεν τὸ ζητούμενον. δεύτερον δὲ καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐπιχειρῶν τῶν β πραγμάτων. δῆλον γὰρ τὰ διάφορα γένη τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰς διαφόρους πολιτείας, ὅτι τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ ταῦτα ἀποδίδωσιν. καὶ γὰρ Ἀμαζόνες ἀνδρικαὶ καὶ Σαυρομάτιδες ὡς Θρᾷκες, παρὰ δὲ Λυσιτανοῖς, ὡς φασι, στρατηγοῦσι μὲν αἱ γυναικες καὶ πολιτεύονται καὶ πάντα πράττονται, ὅσα παρ' Ἑλλησιν οἱ ἀνδρες, καὶ ιστοποιοῦσιν καὶ ταλαιποριοῦσιν οἱ ἀνδρες καὶ πάντα πράττονται, ὅσα παρ' Ἑλλησιν αἱ γυναικες. εἰ οὖν ταῦτα διωμολόγηται, μηδὲν οἰώμεθα διαφέρειν πρὸς ἀρετῆς κτῆσιν τοῦ θήλεος τὸ ἄρρεν, μηδὲ τοῖς ἔθεσιν ταῦτα διορίζωμεν, ἀλλὰ ταῖς φύσεσιν, ἃς 20 τὰς αὐτὰς οὕσας δείκνυσιν ἡ τῶν αὐτῶν ἐργῶν ἐπιτήδευσις, εἰ καὶ ἐν ἄλλοις καὶ ἄλλοις τόποις. τρίτον τοίνυν καὶ τὸν γ θεολογικὸν τρόπον ἀξιῶν ἐκεῖνος δοῖαν, ὅτι καὶ ἡ τῶν τὰ θεῖα σοφῶν φήμη τὴν αὐτὴν θεὸν ιστουργόν τε εἶναι φησιν καὶ ἐργάνην ύμνεῖ διαφερόντως ἐν μέσοις τοῖς ἱεροῖς

4 εἰ τὴν b] η̄ τὴν 15 δηλῶν (acc. a m³) unde recte
δῆλον b 16 κατὰ] καὶ 18 ὡς Θρᾷκες suspectum
24 διορίζομεν 28 θεὸν ex oīon m³ 29 μέσοις τοῖς] nempe
μεγίστοις

καὶ ἐνόπλιον παραδίδωσιν καὶ στρατηγικήν, καὶ ἀπὸ f. 142 v.
 ταύτης ἀναβάς ἐπὶ πᾶν τὸ θεῖον γένος ἔρωτῷ, πότερον καὶ
 ἐν ἑκείνῳ τὴν αὐτὴν ἀρετὴν οὐ δοτέον τῷ ἄρρενι καὶ θῆλει
 τῶν θεῶν. ἡ τοῦτο γε συγχωρητέον· εἰ γὰρ ἄτοπον θεόν
 τινα λέγειν ἀρετῆς καὶ ἡστινοσοῦν ἄμοιδου, ἀνάγκη πάντας 5
 καὶ πάσας ἀρετὴν ἀπασαν ἔχειν· τὸ γὰρ καθ' ἡντιναοῦν
 ἐλλεῖπον οὐκ εὔδαιμον, θεὸς δὲ πᾶς εὔδαιμων. εἰ οὖν ἐκεῖ
 τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ πάσης ἑκάτερον ἀρετῆς μέτοχον, δῆλον
 δήπου θεν ὅτι κατὰ τὸ ἀνάλογον καὶ παρ' ἡμῖν τὰ γένη
 δ ταῦτα τὴν αὐτὴν ἕξει τοῖς ἐκεῖ γένεσιν ἀρετήν. τέταρτον 10
 τοῖνυν φυσικῶς ἐπιχειρῶν ἀξιοῦ σκοπεῖν, εἰ τὰ ὄργανα, ἐξ
 ὃν τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ συμπέπηγεν, πρὸς τὸ αὐτὸν ἔργον
 ἐκατέρῳ πέπηγεν, οἷον ὁφθαλμοὶ πρὸς τὸ δρᾶν καὶ ὥτα
 πρὸς τὸ ἀκούειν καὶ ἐγκέφαλος πρὸς τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ
 σκέλη πρὸς τὸ βαδίζειν καὶ τῶν ἄλλων ἑκαστα τῶν κοινῶν. 15
 εἰ δὲ ἐν τῷ σώματι πάντα τὰ κοινὰ τῶν αὐτῶν ἐνεκα γέ-
 γονεν ἐπ' ἀμφοῖν, τίς μηχανὴ μὴ καὶ τὰ τῆς ψυχῆς μέρη
 κοινὰ ὄντα τῶν αὐτῶν ἔργων ἐνεκα ἐν αὐτοῖς ὑποστῆναι;
 εἰ δὲ καὶ ταῦτα τῶν αὐτῶν ἐνεκα, καὶ αἱ τελειότητες αὐτῶν
 αἱ αὐτὰ δήπου θέν εἰσιν, αἱ καὶ τὰ ἔργα τέλεια ποιοῦσιν. 20
 καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν σωματικῶν, ἐπειδὴ τὸ δρᾶν κοινόν, καὶ ἡ
 ὁξυωπία κοινή, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀκούειν, καὶ ἡ ὁξυηκοΐα.
 ὥστ' ἐπειδὴ καὶ ὁ λόγος κοινός, καὶ τὸ κατὰ λόγον ζῆν
 κοινόν, ὥστε καὶ τὸ φρονεῖν κοινόν· καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐπιθυ- 24
 μητικὸν κοινόν, καὶ τὸ τεταγμένως ἐπιθυμεῖν, | ὥστε f. 143 r.
 καὶ τὸ σωφρονεῖν κοινόν· καὶ ἐπειδὴ τὸ θυμοῦσθαι κοινόν,
 καὶ τὸ ἀνδροίζεσθαι. οὐ γὰρ δὴ θυμὸν μὲν δέδωκεν, ἀεὶ
 δὲ ἀλόγως ζῶντα ταις θηλείαις· μάτην γὰρ ἂν αὐτὸν ὑπὸ
 τῷ λόγῳ ζῶντα ἐποίησεν. πέμπτον δὴ οὖν ἄλλον λόγον
 προστίθησιν, Αἴγυπτίων τινὸς προφήτου τόνδε τὸν λόγον 30

10 ἀρετὴν im. m³
 τ. θ. κοινὸν im. m³

12 θῆλυν (acc. a m³)

26 καὶ ἐπ.

ἀκοῦσαι λέγων, ὡς ἄρα καὶ τῶν εἰς ἄνθρωπον ιουσῶν ψυχῶν ἔχονται τινες καὶ εἰς τὸ θῆλυ φῦλον ἔνθεοι. καὶ δὴ καὶ τὴν Ἐλένην [εἶναι] τοιαύτην εἶναι, οὐ μεῖον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς τῶν Διοσκούρων θείαν, καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ 5 σῶμα τῶν Ἀφροδίτης ὥρῶν ἐμπλεων· καὶ ἵνα, φάναι τὸν προφήτην, μὴ μακρολογῶ, καὶ ταύτην Ἀφροδίτην γενέσθαι τινά, καὶ ἥκουσαν ἐξ οὐρανοῦ τὸν μὲν βάρβαρον ἐξαπατῆσαι ὡς ἔχοντα ἥν οὐκ εἶχεν, ἐλθοῦσαν δ' εἰς Αἴγυπτον τῶν πρώτων ἱερῶν μετασχεῖν. καὶ ταῦτα ἀπομνημονεύεσθαι παρ' 10 αὐτοῖς· τοὺς δὲ παρ' Ἑλλησιν θεατρικοὺς ἄνδρας ἄλλους ἄλλα δυσφῆμεῖν εἰς αὐτήν, οὐδὲν εἰδότας τῶν ἀληθῶν. ταῦτα μὲν δὲ οἱ Αἰγύπτιος καὶ δὲ Θεόδωρος ἐκεῖνον ὑποκρινόμενος. εἰ δέ ἐστιν ἀληθὲς τὸ καὶ εἰς θηλείας ἵεναι ψυχὰς 422 θεοειδεῖς, τίς μηχανὴ μὴ καὶ τὰς ἀρετὰς αὐταῖς εἶναι κοι-
15 νάς; ἢ μαντικὰς μὲν γενέσθαι γυναικας ὡς καὶ ἄνδρας κατόχους τοῖς μαντώις θεοῖς ὡς τὰς προφήτιδας δώσομεν, καὶ τελεστικὰς ἄλλας, ὡς τὴν Διοτίμαν τὴν Πλάτωνος, ὡς τὴν Θεοξέναν τῶν βαρβάρων, ὡς τὴν Βερενίκην, ἄλλην ταύτην μαγείας διδάσκαλον, σωφροσύνην δὲ καὶ ἄνδρειαν
20 καὶ φρόνησιν αὐτῶν ἀφαιρήσομεν; καὶ πᾶς ἐτύγχανον θείων
f. 143 v. μὲν ὄψεων, θείων δὲ | ἐπιπνοιῶν; ἄνευ γὰρ ἀρετῆς θεὸς ἀνθρώποις οὐκ ἀν ποτε παραγένοιτο· τὸ γοῦν ὅμοιον πανταχοῦ τῷ ὁμοίῳ συνεῖναι φιλεῖν ἀπαντες ἀν φαῖμεν· ὥστε καὶ τὸ πάσης ἀρετῆς μετέχον τῷ ξῶντι κατ' ἀρετήν.
25 Τοσαῦτα καὶ ἀφ' ὧν δὲ μέγας Θεόδωρος γέγραφεν συνεισφέρειν δεῖ τοῖς Σωκράτους λόγοις ὑπὲρ τῆς τῶν γυναικῶν ὁμοίας ἀνδράσι παιδείας, δι' ἣς ἡ πρὸς τὴν τελείαν ἐστὶν ἀρετὴν καὶ ἀνδράσι καὶ γυναιξὶν ὀδός. δύο δὲ ὅντων ἄλλων ἐν τούτοις ἀπόρων Πλατωνικῶν, ἕνδει μὲν
30 πᾶς, εἰ τῆς ὁμοίας ἀρετῆς τὸ θῆλυ δεκτικόν, οὐδεμίαν

3 καὶ post δὴ ss. m² | εἶναι exp. m³ 16 μαντώοις
 19 ἀνδρίταιν, corr. b 23 φαμέν 27 τελείαν] παιδ ss. m³
 28 ἀρετὴν] σ supra ν ss. m³

ψυχὴν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ κατιοῦσαν ἄγει εἰς τὸ θῆλυ γένος, ἐτέρου δέ, πῶς οὐχὶ καὶ ἐν Νόμοις ἐπιτρέπει καὶ γυναιξὶν τὴν νομοφυλακικὴν ἀρχὴν ὡς ἐνταῦθα τὴν φυλακικήν, πρὸς μὲν τὸ πρότερον λεκτέον, ὅτι τὴν ὕφεσιν ἐθέλων σημῆναι τοῦ γένους παρὰ τὸ γένος τὴν νεοτελῆ ψυχὴν εἰς ἀνδρῶν 5 ἄγει γενέσεις, εἰτ' εἰς γυναικῶν. οὐ γὰρ ἐπειδὴ τῆς δμοίας εἰσὶν ἀρετῆς μετέχειν δυνάμεναι, διὰ τοῦτο καὶ ὥσαύτως μετέχουσιν, ἀλλὰ ἐρρωμενέστερον οἱ ἀνδρες, ὥσπερ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀντιλαμβάνονται καὶ ὅσα δοκεῖ γυναικῶν εἶναι μᾶλλον η ἀνδρῶν, καθάπερ λέγει καὶ αὐτός [p. 455^c]. 10 φύσει οὖν *⟨αἱ⟩* ἀρρενώποι ψυχαὶ τῶν θηλυπρεπῶν δυνατώτεραι· διὸ τῇ ἄνω ζωῇ τῶν ψυχῶν αὗται προσεχεῖς. αἱ δὲ κάθοδοι διὰ τῶν προσεχῶν εἰς τὰ πορρώτερον γίνεσθαι φιλοῦσιν, ὥστ' εἰκότως εἰς ταύτας πρότερον τὰς ἀρρενούμένας ἐκείνων τῶν θηλυνομένων. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, 15 ὅτι ἐν Νόμοις ἥδη λαμβάνει βεβιωκότας ἀνθρώπους ἐν ἄλλαις πολιτείαις, | εἰ καὶ ἀδιαστρόφους μείναντας, καὶ f. 144.ο. οὐ τὰς ἀρροτάτας φύσεις ἔχοντας, ὥσπερ ἐνταῦθα, φύντας εὐθὺς ἐκ τοῦ παντὸς ὑποδέχεται καὶ παιδεύει. διὸ τινὰς μὲν ἀρχὰς ἐπιτρέπει κἀκεῖ ταῖς γυναιξὶν, οὐ μέντοι τὴν 20 ἀκροτάτην τῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ μόνοις ἀνδράσιν, ὡς ἔχουσιν αὐτὸ τοῦτο ὅπερ ἔφαμεν, τὸ τῇ φύσει καὶ ἐρρωμενέστερον καὶ ὑψηλοφρονέστερον. καὶ γὰρ η ἄλλη διάθεσις τῆς πολιτείαις οὐχ δμοίᾳ τῆς τε ἐν Νόμοις καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Σωκράτους διακοσμουμένης, οὐδὲ η διὰ πάντων κοινωνία χώ- 25 ραν ἔχειν ἔδοξεν καὶ ἐπ' ἐκείνης, ην δ Σωκράτης ἐπὶ ταύτης ἐνέκρινεν, οὐδὲ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς ταύτων τῶν ἐν ταύτῃ κἀκείνῃ ζώντων· ὥστ' εἰκότως ἀγαπᾷ τὴν μεγίστην ἀρχὴν ἀνδράσιν ἐπιτρέπων μόνοις διακοσμεῖν ἐκείνην, ταύτης τοσοῦτον ὕφειμένην, δσον τῆς διὰ πάντων κοινωνίας 30

ἀπολείπεται τὸ μεριστὸν εἶδος τῆς πολιτείας. καὶ γὰρ συμπαθέστερον φύσει τὸ θῆλυ περὶ τὸ ἴδιον τοῦ ἄρρενος· οὐκ ἦν οὖν ἀσφαλὲς μερισμὸν εἰσαγαγόντα καὶ χρημάτων καὶ παιδῶν καὶ εἰς γυναικας ἄγειν τὴν τῶν ὅλων ἀρχήν,
5 ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἡναγκασμένας τοῖς ἰδίοις συμπάσχειν ἀντὶ τῶν κοινῶν καὶ τοῖς μέρεσιν ἀντὶ τῶν ὅλων.

3 ἀσφαλείας, corr. m³

ΠΕΡΙ ΤΟΥ
ΕΝ ΤΩΙ ΠΕΜΠΤΩΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΛΟΓΟΤ
ΔΕΙΚΝΤΝΤΟΣ ΤΙΣ Η ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΙΑ
ΚΑΙ ΤΙΣ Η ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ.

5

Τὴν διαφορὰν τῶν φιλοσόφων ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Πολιτείας πρὸς τοὺς φιλοδόξους λαβεῖν ἐθέλων τελευτῇ μὲν εἰς τὸ δεῖξαι τοὺς φιλοσόφους τῶν καθόλου τὴν γνῶσιν ἀσπαζομένους, τοὺς δὲ φιλοδόξους τῶν μερικῶν· τοὺς μὲν γὰρ f. 114 v. τὰ πολλὰ καὶ μόνως ἔφιεσθαι μανθάνειν, τοὺς δὲ τὸ 10 ἀπλῶς καλόν. ἵνα δὲ ταῦτα δεῖξῃ, προλαμβάνει τίς ἡ διαφορὰ τοῦ ἀπλῶς καλοῦ καὶ τῶν πολλῶν καλῶν· καὶ δείκνυσιν, ὅτι τὸ μέν ἐστιν ἔν, τὰ δὲ αὐτὸ τοῦτο πολλά. καὶ πάλιν ὅτι τὸ αὐτοκαλὸν ἔν, δείκνυσιν ἀπὸ τῶν ἐναντίων. εἰ γὰρ δύο τὰ ἐναντία, καλὸν αἰσχρόν, ἔν ἐστιν ἐκάτερον· 15 15 τὰ γὰρ δύο ἐνῶν ἐστι σύνοδος. ἔδειξε δὲ ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ἐπείπερ οὐ δυνατὸν τὰ ἐναντία μὴ οὐχὶ δύο λέγειν, τὰ δὲ δύο οὐ δυνατὸν μὴ οὐχὶ ἕξ ἐνῶν λέγειν. ἔν οὖν τὸ καλὸν καὶ ἔν τὸ αἰσχρόν, τὰ δὲ πολλὰ καὶ πολλὰ αἰσχρὰ αὐτὸ τοῦτο πολλά ἐστιν. οὐκ ἄρα ταῦτὸν τὸ καλὸν 20 τοῖς καλοῖς ἢ τὸ αἰσχρὸν τοῖς αἰσχροῖς. ὅτι δέ ἐστιν πολλὰ καὶ πολλὰ αἰσχρά, ἔλαβεν ἀπὸ τῆς ἐναργείας· κοινωνήσαντα γὰρ ταῦτα σώμασιν, ὡς φησι [p. 476^a], καὶ πράξεις πολλὰ ἐγενέσθην· ἐστι γὰρ ἐκάτερον καὶ ἐν ταῖς τῶν ψυχῶν ἐνεργείαις καὶ ἐν ταῖς τῶν σωμάτων συστάσειν. εἰ δὲ 25 κοινωνήσαντα ταῦτα ἀλλήλους πολλὰ ποιεῖ, δῆλον ἐκ τού-

6 cf. Pl. 474^b sqq. 8 cf. Pl. 479^e 16 ἀπὸ εἰπὶ m²

19 πολλὰ post καὶ im. m³ 24 γενέσθην, ἐ ss. m³ 25 cf.
Pl. l. c. τῇ δὲ τῶν πράξεων καὶ σωμάτων καὶ ἀλλήλων κοινωνίᾳ

των, ὅτι οὐκ ἔστιν χωριστὰ τῶν πολλῶν, εἴπερ κοινωνεῖ πως αὐτοῖς· ἐπεὶ καὶ σαφῶς μετέχοντα μὲν καλεῖ τὰ πολλά, μετέχόμενα δὲ τὰ εἰδη. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, ἔστιν τὰ ἐν τοῖς καθ' ἔκαστα λαμβάνειν· περὶ γάρ τοι ταῦτα καὶ διέ-
5 τριβεν δὸς Σωκράτης τὰ δοιστὰ εἰδη, καὶ ὁ γε Ἀριστοτέλης
φησὶν αὐτὸν ἀπὸ τῆς περὶ τοὺς δοισμοὺς διατριβῆς εἰς
ἔννοιαν τῶν εἰδῶν ἀναδραμεῖν [met. M 4]. ἀλλὰ μὴν
προϊών καθ' αὐτὰ αὐτά φησιν εἶναι, καὶ πατὰ τὰ αὐτὰ
f. 145r. ἔχοντα καὶ | ὅμοια τὰ πολλὰ τοῖς εἰδεσιν· εἰ οὖν δεῖ καὶ
10 ταῦτα καὶ τὰ πρότερα συμβαίνειν ἀλλήλους, πᾶν τὸ καθόλου
λαμβάνειν αὐτὸν ὁητέον, τό τε μετέχόμενον καὶ τὸ μεθεκτόν,
καὶ ἀντιδιαιρεῖν εἰκότως τοῖς πολλοῖς καὶ μερικοῖς, καὶ ἄρ-
χεσθαι μὲν ἀπὸ τῶν μετεχομένων εἰδῶν (διὸ καὶ ἐκ τῶν
ἐναντίων ἐπιχειρεῖ· ἔστι γὰρ ἐν τοῖς μετέχονσιν οὐ καλὸν
15 μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰσχρὸν διὰ τὴν τῶν μετεχόντων ἀνω-
μαλίαν), τελευτῶν δὲ εἰς τὰ ἀμέθεκτα τῶν εἰδῶν, ἂν δή
ἔστι παντελῶς ὄντα καὶ ὡσαύτως ἔχοντα. διὸ καὶ οὐκέτι
μεμνῆσθαι τοῦ αἰσχροῦ καὶ ὅλως τῶν στερήσεων· οὐ γάρ
εἰσιν ἐν τοῖς ἀμεθέκτοις εἰδεσιν αἱ στερήσεις τῶν εἰδῶν
20 οὐδὲ αἱ τῶν κακῶν ὑποστάσεις· εἰ μή τις λέγοι τὸν νοῦν
423τῷ γιγνώσκειν τὸ καλὸν γιγνώσκειν καὶ τὸ αἰσχρόν, οὐχ
ῶς τι ὃν αὐτὸ τῶν τῇδε αἰσχρῶν, ἀλλ' ὡς ὅδον ἐπάγον
τον καλοῦ τῇ στερήσει. οὐ γὰρ πᾶσα ἔκβασις ταῦτὸν ἔξει-
σιν, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ψυχῆς, ἄλλη δὲ σώματος ἔκβασις τοῦ
25 καλοῦ· καὶ ἡ μὲν μέχρι φθορᾶς, ἡ δὲ μέχρις ποιᾶς ζωῆς.
εἰ οὖν ταῦτα κρατοίη καὶ εἴη τὸ αἰσχρὸν ἐν τοῖς μετέχονσιν,
τὰ ἐναντία ληπτέον, τὸ καλὸν λέγω καὶ αἰσχρόν, καὶ τὰ ἐν

4 γὰρ m¹, γάρ τοι m³ 6 cf. Pl. 479^e τί δὲ αὖ τὸν αὐτὰ
ἔκαστα θεωμένους καὶ ἀεὶ πατὰ ταῦτὰ ὡσαύτως ὄντα; 16 τε-
λευτῶν^t 18 μέμνηται b 20 cf. Parm. 141^e. 143^a
22 αἰσχρὸν, corr. b | ἐπάγων (ω ex o) 23 nempe <εἰς> ταῦ-
τὸν 25 an ποιηρᾶς ζωῆς? 27 aut scribendum πατὰ τὰ
pro καὶ τὰ aut del. καὶ

τοῖς ὑποκειμένοις ὅντα καὶ μαχόμενα ἀλλήλοις περὶ ταῦτὸν ὑποκείμενον. καὶ ἔοικεν δὲ λόγος ἀπὸ τῶν προσεχῶν τοῖς πολλοῖς εἰδῶν ἀναβαίνοντι ἐπὶ τὰ πορρώτερον, ἕως ἂν ἐπὶ τὰ ἀκρότατα ἀνέλθῃ. πλὴν οινὰ τὰ λεγόμενα ἀπάντων, καὶ τῶν μετεχομένων καὶ τῶν ἀμεθέκτων. ἐπεὶ καὶ τὰ ἀμέ- 5 θεκτα φαίης ἂν μετέχεσθαι πως, ἀλλ' ὡς μεταδιδόντα ἔαυτῶν, καὶ τὰ μετεχόμενα ὅντα καὶ ὠσαύτως ἔχοντα, οὐχ f. 145 v ὡς τὰ ἀμέθεκτα, ἀλλ' ὡς ἀττικα καὶ αὐτά. οινὸν οὖν πάντων εἰδῶν, καὶ τῶν χωριστῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς πολλοῖς, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν πολλῶν τὸ ἐν ἔκαστον εἶναι καὶ 10 μονογενές [εἶναι], καὶ μόνως δὲν τὸ ὠσαύτως ἔχον, ἀλλὰ μὴ ἄλλοτε ἄλλως. τὰ δὲ πολλὰ τούτοις ἀντιθέτως οὐ μονογενῆ, ἀλλὰ καὶ πολλά, οὐκ ὅντα μόνον, ἀλλὰ καὶ μὴ ὅντα, οὐκ ἀττικα, ἀλλὰ καὶ φθαρτά. εἰ μὲν οὖν δύο ταῦτα ἔλεγεν εἶναι, τὸ μερικὸν καὶ τὴν ἰδέαν, ἡναγκάξετο καὶ τὸ αἰσχρὸν 15 ἐν τι παρὰ τὰ πολλὰ τιθεὶς ἰδέαν αἰσχροῦ λέγειν· εἰ δὲ πᾶν εἶδος ἀντιδιαιρεῖ πρὸς τὸ μερικόν, οὐδὲν ἂν λέγοι ἄλλο ἢ ὅτι ἐστὶν καὶ αἰσχρὸν εἶδός τι ἐν· τοῦτο δὲ οὐ πάντως ἰδέαν εἶναι ἀναγκάξει, ἀλλ' ἐν τοῖς καθ' ἔκαστα κατὰ ἀπόπτωσιν ὑποστὰν τῆς ἰδέας, καὶ εἶδος [ἄν] λεγόμενον ὡς 20 πολλοῖς οινόν, ἢ ἐν ταῖς ψυχαῖς ὡς νόημα ὑστερογενές, οὐκ ἄνωθεν αὐταῖς ἐγγενόμενον, ἀλλὰ κάτωθεν. ἐξ δὲ δῆλον, ὅτι τὰ μὲν κατὰ φύσιν τριχῶς ἐστιν, πρὸ τῶν πολλῶν, ἐν τοῖς πολλοῖς, ἐπὶ τοῖς πολλοῖς, τὰ δὲ παρὰ φύσιν διχῶς, ἐν τοῖς πολλοῖς καὶ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς. ὅτι δὲ οὐχὶ 25 τὴν ἰδέαν ἀντιδιεῖλεν τοῖς πολλοῖς, δῆλον· ἀτελῆς γὰρ ἂν ἦν ἢ διαιρεσις, ὅντων καὶ ἄλλων παρὰ ταῦτα τῶν ἐν τοῖς καθ' ἔκαστα καὶ τῶν ὑστερογενῶν.

Τούτων δὲ διηρημένων δείκνυται τὸ μὲν εἶδος πάντη γνωστόν, τὰ δὲ πολλὰ γνωστὰ καὶ ἄγνωστα, μέσα ὅντα τοῦ 30

7 οὐχ ὡς τὰ im. add. m³ 10 καὶ μον. εἶναι im. add. m¹, εἶναι exp. m³ 11 post εἶναι m³ add. τὸ δὲ ἔκαστον εἶναι 20 ἀν exp. m¹

ὅντος καὶ μὴ ὅντος (*γιγνόμενα γάρ*), ἡ δὲ γένεσις μέση τούτων· τὰ δὲ εἴδη ἀγένητα· ἀττίαι γάρ. εἰ οὖν τὰ τρία διέστηκεν, ὅν γένεσις μὴ ὅν, καὶ τὰ μὲν ἄκραι ἀσύναπτα, ^{τ. 146 τ.} ¹ τὸ δὲ μέσον ἀμφοῖν μετέχον, ὅντος καὶ μὴ ὅντος, ἐπεται (ταῦτα γάρ πατεσκεύασεν), τὸ μέσον πᾶς ἔχει· καὶ δείκνυσιν, ὅτι καὶ τοῦτο γνωστὸν ἄμα καὶ ἀγνωστον. εἶτα δεῖξας τὴν ὡς ἀληθῶς γνῶσιν οὐ μετέχουσαν τοῦ ἐναντίου (οὐδὲ γάρ ἄλλο τι τοῦ ἐναντίου ἀναπτύπλαται τῶν εἰλικρινῶς ὅντων, οἷον μέλανος τὸ λευκόν, ἢ τοῦ ψυχροῦ τὸ θερμόν, ἢ ταῦτα ἐκείνων) δείκνυσι τὴν δόξαν ἑτέραν τῆς ὡς ἀληθῶς γνώσεως. ἀμαρτάνει γάρ, ἡ δὲ ἀναμάρτητος, εἴπερ ἀγνοίας παθῷεν· γνωστικῆς γὰρ δυνάμεως ἀμαρτᾶς ἡ ἀγνοία. εἰ δὲ δόξα τῆς ὅντως γνώσεως ἑτέρα, γνῶσις δέ τις δύμας (τοῦτο δὲ ἔλαβεν, διότι πᾶς δοξάζων γιγνώσκει τι), εἴη ἀν ἑτέρᾳ καὶ ἀγνοίας. ἢ οὖν πρὸ διαφοῖν ἐστιν ἡ μετὰ ἀμφω, ἑτέρᾳ οὖσα αὐτῶν, ἢ μέση. ἀλλὰ μὴν οὐ πρὸ διαφοῖν (οὐ γὰρ ἀν μετεῖχεν ἀγνοίας, ἵστηται γνῶσις ἀδεκτος) οὐδὲ μετὰ ἀμφω (οὐ γὰρ ἀν πῃ μετεῖχεν γνώσεως, ἵστηται ἀγνοία ἀδεκτος), ἐν μέσῳ ἄρα διαφοῖν. εἰ οὖν ἡ γνῶσις τῶν εἰδῶν ἐστιν ἡ δὴ ὅντα ἐστίν, ἡ δὲ ἀγνοία τοῦ μὴ ὅντος, ἡ δόξα τῶν γενητῶν ἐστιν. λεγέσθω τοίνυν οὕτως. τὰ πολλὰ καλὰ γενητά· τὰ γενητὰ μεταξὺ ὅντος καὶ μὴ ὅντος· τὰ μεταξὺ ὅντος καὶ μὴ ὅντος δοξαστά· τὰ ἄρα πολλὰ καλὰ δοξαστά. ²⁵ καὶ πάλιν· τὰ εἴδη μόνως ἐστὶν ὅντα· τὰ μόνως ὅντα μόνως γνωστά· τὰ εἴδη ἄρα μόνως γνωστά. τὸ μηδαμῶς ὃν οὐδαμῶς ἐν ἐστιν· πᾶν τὸ γνωστὸν ἐν γέ τι ἐστιν, εἴπερ διαφορῶν ἐν γέ τι γιγνώσκει· τὸ ἄρα μηδαμῶς ὃν οὐκ ἐστι γιγνώσκειν. Τούτων δεδειγμένων δείκνυται τὰ προκείμενα ³⁰ οὕτως. οἱ φιλόσοφοι τὰ εἴδη γιγνώσκειν ἐφίενται· οἱ τὰ

14 εἰ λ] ἡ | ὅλωσ 15 cf. Pl. 478^b οὐχ ὁ δοξάζων ἐπὶ τὸ φέρει τὴν δόξαν; 21 δὴ] δῆλα 23 ὅντος καὶ μὴ ὅντος· τὰ μεταξὺ ἴππ. m³

εἴδη γιγνώσκειν ἐφιέμενοι | γνώσεώς εἰσιν φίλοι· δῆλον f. 146v.
τὸ συναγόμενον. πάλιν· οἱ πολλοὶ τὰ καθ' ἔκαστα μανθά-
νειν ἐθέλουσιν· οἱ τὰ καθ' ἔκαστα μανθάνειν ἐθέλοντες τὰ
δοξαστὰ μανθάνειν ἐθέλουσιν· οἱ τὰ δοξαστὰ μανθάνειν
ἐθέλοντες φιλόδοξοι· οἱ ἄρα πολλοὶ φιλόδοξοι· οἱ ἄρα
πολλοὶ οὐ φιλόσοφοι. τοῦτο δ' ἦν τὸ ξητούμενον. 'Ἐν δὴ
τούτοις τοσοῦτον μόνον ἐπιστάσεως ἄξιον, ὅτι τοὺς πολλοὺς
καταλέγων ἐν τούτοις ἔθετο καὶ τοὺς τεχνικὸνς καὶ τοὺς
πρακτικούς, οὗτοι δέ που καὶ εἰδῶν ἔχουσιν γνῶσιν, ἀφ' 10
ῶν τεχνιτεύουσιν ἢ πράττουσιν. δεῖ δὲ συννοεῖν, ὅτι καὶ
οὗτοι τὴν τῶν εἰδῶν ἐπίσκεψιν διὰ τὰ καθ' ἔκαστα προβέ-
βληνται, καὶ σκοπὸς αὐτοῖς οὐχ ἡ τῶν εἰδῶν αὐτῶν γνῶσις,
ἀλλ' ἡ τῶν τεχνητῶν καὶ τῶν πρακτῶν, δι' ἣ τὰ εἴδη καὶ
δπωσοῦν προεννοοῦσιν. πολλοῦ δὴ οὖν δέουσιν καὶ οὗτοι 15
φιλόσοφεῖν, οὐκ ἀναχωροῦντες ἀπὸ τῶν μερικῶν, ἀλλὰ κυπτά-
ζοντες περὶ αὐτὰ καὶ οὐ διὰ τὰ εἴδη τὰ εἴδη σκοποῦντες.
ῶστε εἰκότως δὲ Σωκράτης καὶ τούτων διώρισε τοὺς φιλο-
σόφους, οἱ καὶ ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ τὰ
εἴδη καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἵστανται μόνοις, ἀλλ' ἐπ' αὐτὰς 20
χωροῦσι τὰς νοητὰς αἰτίας καὶ χωριστὰς τῶν εἰδῶν. ταῦτα
μὲν δὴ περὶ τούτων ἀν τις ἐπιστήσας διορίσαιτο δεόντως.

'Ἐπειδὴ δὲ δόξαν καὶ γνῶσιν ἀπ' ἀλλήλων αὐτὸς διώ-
ρισεν, ἄξιον ἰδεῖν, τίνα ἑκατέραν ἐν τῷ λόγῳ τῷδε παρα-
ἄ λαμβάνει. λέγεται μὲν οὖν δόξα παρ' αὐτῷ καὶ τὸ συμπέρασμα 25
τῆς διανοητικῆς ἐνεργείας, ὡς ἐν Σοφιστῇ [p. 263^e sqq.]
φησιν, ὅταν λέγῃ | διάλογον μὲν αὐτῆς πρὸς ἑαυτὴν τῆς f. 147r.
ψυχῆς εἶναι τὴν διάνοιαν, διανοίας δὲ ἐποτελεύτησιν τὴν
β δόξαν, μίαν κοίσιν οὖσαν ὃν ἐκείνη συλλελόγισται. λέγεται
δὲ καὶ ἡ ἄνευ αἰτίας γνῶσις τῆς ψυχῆς εἶναι παρ' αὐτῷ 30

10 cf. Pl. 475^e
29 ἐκείνη

14 δι' ἣ Raderm. Wendl.] διὰ

δόξα, καθάπερ ἐν τῷ Μένωνι διώρισεν [p. 98^a], ἐπιστήμην μὲν μὲν εἶναι γνῶσιν δεθεῖσαν αἰτίας λογισμῷ, δόξαν δὲ τὴν ἄνευ αἰτίας τῶν αὐτῶν γνῶσιν. λέγεται δὲ καὶ ἡ τῶν γνῶση τῶν οὖσης, ὡς ἐν Τιμαίῳ [p. 37^b] παραδέδοται, ὅταν μὲν ἡ περὶ τὰ ὄντα ἡ γνῶσις, νοῦν <καὶ> ἐπιστήμην ἀποτελεῖσθαι ἐξ ἀνάγκης, ὅταν δὲ περὶ τὰ αἰσθητά, δόξας καὶ 424 πίστεις. Τούτων δὲ οὕτως ἐν ἄλλοις αὐτῷ περὶ δόξης καὶ ἐπιστήμης διωρισμένων ἐνταῦθα τὰ πάντα διελὼν εἰς τὰ 10 εἴδη καὶ τὰ καθ' ἔκαστα τοῖς μὲν εἰδεσιν ἀποδίδωσι τὴν ἐπιστήμην καὶ καλεῖ γνῶσιν αὐτὴν ὡς ἀκίβδηλον οὖσαν καὶ τοῦ ἐναντίου ἀδεκτον (καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον καθαρὸν τὸ μὴ ἀναπεπληρωμένον τοῦ ἐναντίου· λευκὸν γοῦν ὄντως εἶναι τοιοῦτόν φαμεν, ὃ μὴ μέτεστι μέλανος), τοῖς 15 δὲ πολλοῖς καὶ καθ' ἔκαστα, περὶ ἃ πλανῶνται οἱ μὴ φιλόσοφοι, τὴν δόξαν· ταῦτα γὰρ εἰ καὶ ὡς αἰσθητὰ γιγνώσκεται διὰ τῶν αἰσθήσεων, ἀλλ' ἡ λογικὴ γνῶσις αὐτῶν γίγνεται διὰ δόξης, καὶ ἔστι δοξαστὰ κυρίως, ὥσπερ τὰ καθόλου ἐπιστητά· τούτων γάρ εἰσιν αἱ ἐπιστῆμαι, τῶν δὲ καθ' ἔκαστα 20 λαβεῖν ἐπιστήμην ἀδύνατον. οὕτω δὲ καὶ δ' Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἀποδεικτικοῖς [anal. post. I 33. 88^b 30] τῶν 117^τ μὲν ἀναγκαίων εἶπεν εἶναι τὴν ἐπιστήμην, | τῶν δὲ ἐνδεχομένων καὶ ἄλλως ἔχειν τὴν δόξαν· οὐδὲν ἄλλο λέγων ἢ ὅ φησιν ἐν τούτοις δ' Σωκράτης, πλανητὰ μὲν τὰ δοξαστὰ 25 καλῶν, κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἔχοντα τὰ καθόλου καὶ ἐπιστητά· τὰ μὲν οὖν ὑπὸ σελήνην, ἐν οἷς τὸ εἶδος ἐν πολλοῖς ἔστιν, ἐναργῶς τὰ πολλὰ δείκνυσιν ἐνδεχομένως ὄντα, τὰ δὲ οὐρανία μοναδικὰ ὄντα δόξειν ἀν μηδὲ τὸ εἶδος ἔχειν τὸ μετεχόμενον διάφορον τοῦ μερικοῦ καὶ μετέχοντος. πλὴν καὶ

6 καὶ add. b 9 εἰς τὰ im add. m³ 14 fort. <τὸ>
τοιοῦτον 17 αἰσθήσεων] αἰσθητῶν 24 cf. Pl. 479^d τῇ μεταξὺ δυνάμει τὸ μεταξὺ πλανητῶν ἀλισκόμενον et 484^b 28 μηδὲν, corr. b 29 διαφέρον m³

ἐν ἐκείνοις δὲ τῆς ἐπιστήμης λόγος εὑρίσκει τὴν ἑκατέρου διαφοράν· τὸ μὲν γὰρ εἶδος τῆς ἐν αὐτοῖς ὑπάρξεως ἐστώσης αἵτιόν ἐστιν, τὸ δὲ μερικὸν ἰδίωμα τῆς μεταβολῆς. τὸ γὰρ κινεῖσθαι καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχειν ὑπάρχει κακείνοις ὡς μερικοῖς. διὸ καὶ δὲ Τίμαιος ἔλεγεν πᾶν τὸ γενητὸν εἶναι 5 δοξαστόν· ἥ γὰρ γενητόν, τοιοῦτόν ἐστιν, εἴτε κατ' οὐσίαν ἔχοι τὸ γενητὸν εἴτε κατ' ἐνέργειαν. ὥστε καὶ τὸ τῶν οὐρανίων ὡς μερικὸν εἶναι ὠσαύτως ἔχον, διὰ τὴν πρὸς τὸ εἶδος σύμβασιν τοῦτο πέπονθεν, οὐδὲν διαφέρειν τοῦ εἶδους δοκοῦν, ἵνα καὶ ἐνταῦθα τὰ πρῶτα τῶν πρὸ αὐτῶν ἔχοι 10 μορφήν. λέγω δὲ τῶν μερικῶν πρῶτα τὸν πρὸ αὐτῶν ἔχοι τῶν εἰδῶν ἔχειν τὸν τύπον ἀεὶ ὠσαύτως ὅντα, φέροντα δὲ ὅμως καὶ τῆς τῶν μερικῶν ἴδιότητος γνώρισμα τὴν κατὰ τόπον μεταβολήν. οὐ γὰρ τὸ εἶδός ἐστιν ἐν τόπῳ (πᾶν γὰρ εἶδος ἀσώματον), ἀλλὰ τὸ μερικὸν σωματικὸν ὃν καὶ 15 τοῦ εἶδους σωματικῶς μετέχον. μὴ γὰρ οὐδὲ ἄλλο τι ἥ τοιοῦτον μερικὸν ἥ τὸ σῶμα μεριστὸν ὃν, καὶ πᾶν εἶδος γίνηται μερικὸν | σωματικὸν γενόμενον· ἐν ὅσῳ δὲ ἔξι ^{f. 148 r.} σώματός ἐστιν ἀσώματον ὃν μόνως, εἶδός ἐστιν μόνως· διὸ καὶ πάντα τὰ χωριστὰ σωμάτων εἴδει διέστηκεν ἄλλήλων. 20

Τὴν μὲν οὖν δόξαν καὶ τὴν ἐπιστήμην τοιαύτην ἑκατέραν δεῖ θεωρεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἀρχόμενος τοῦ περὶ αὐτῶν σκέμματος δύο πεποίηται ἐρωτήσεις, ἄξιόν τι καὶ περὶ τούτων φάναι. τὴν μὲν οὖν προτέραν τοιαύτην πεποίηται, εἰ πᾶς δὲ γιγνώσκων τὸ γιγνώσκει ἥ οὐδέν· ἀντίφασις γὰρ τὸ 25 τὸς καὶ τὸ οὐδείς, ὡς τὸ πᾶς καὶ τὸ οὐ πᾶς. λαβὼν δὲ ὅτι γιγνώσκει τὸ πᾶς δὲ γιγνώσκων, ἡρώτησεν πάλιν δευτέραν ἐρωτήσιν, εἰ δὲ τὸ γιγνώσκων ὃν γιγνώσκει ἥ καὶ μὴ ὃν, ὡς διαφέρουσαν ταύτην τῆς πρὸ αὐτῆς ποιησάμενος τὴν ἐρώτησιν. οὐ γὰρ ἂν εἰ τὸ τὸ καὶ τὸ ὃν ταύτων ἥν, καὶ τὸ 30

5 cf. p. 263, 5 7 ἔχει b 9 πέπονθεν potius quam
εἶναι ab ὥστε pendet; certe aliquid turbatum 16 ἥ] ἦ
(spir. ir.) 20 εἶδη b 24 Pl. 476^e 27 Pl. 477^a

οὐδὲν καὶ τὸ μὴ ὄν, εἶχεν λόγον ἐρωτᾶν, εἰ δὲ τὸ γιγνώσκων
ἡ ὄν ἢ μὴ ὄν γιγνώσκει. ταῦτὸν γὰρ ἡν ταῦτα ἐρωτᾶν καὶ
εἰ δὲ τὸ γιγνώσκων γιγνώσκει τὸ ἢ οὐδέν. ἀλλὰ πάντως
ἄτοπα. τούτων δὲ διαιφερόντων ἄλλο τὸ μὴ ὄν καὶ τὸ οὐδέν·
5 καὶ δῆλον ὅτι τὸ οὐδέν πάντως καὶ μὴ ὄν, οὐ μέντοι ἔμ-
παλιν· εἴη γὰρ ἂν πάλιν τὸ οὐδέν καὶ μὴ ὄν ταῦτόν, εἰ
ἀντιστρέφοιεν ἀλλήλους. εἰλήφθω τοίνυν τοῦτο, ὅπερ ἀπο-
φάσκει τὸ οὐδέν, λέγω δὴ τὸ ἔν· τοῦτο οὖν οὐδέν μὲν εἰ-
πεῖν ἀδύνατον, ἐπειδὴ τὸ οὐδέν ἀποφάσκει καὶ αὐτὸ τὸ ἔν.
10 ἐπειδὴ δὲ ἀντίκειται τὸ ἔν καὶ τὸ οὐδέν καὶ τὸ ὄν πρὸς τὸ
μὴ ὄν, ἐπὶ πλέον δὲ τὸ μὴ ὄν τοῦ οὐδενός, ἀνάπαλιν δῆ-
που τὸ ἔν ἐπὶ πλέον τοῦ ὄντος. δέδεικται γὰρ τοῦτο ἐν
τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς. εἴ τι ἄρα ὄν ἐστιν, μετέχει
148v. | ἑνός, οὐ μέντοι εἴ τι ἔν, μετέχει ὄντος· ηὔρηται γοῦν
15 τοῦτο ἔν, ὃ μὴ ἐστιν ὄν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἡμεῖς ἐπιέσαμεν.
ὁ δὲ Γλαύκων εἶπεν [p. 477^a] πάντα τὸν γιγνώσκοντα ὄν
γιγνώσκειν, οὐκ ὁν ἵκανὸς συνορᾶν ὅτι ἐστίν τι ἔν μὴ ὄν
μέν, ἔσχατον δὲ μάθημα τῶν τὰ ὄντα γιγνωσκόντων, οἷον
εἶναι τὸ ἀγαθόν φησιν ὁ Σωκράτης. ὅθεν καὶ ἐν τοῖς ἐπο-
20 μένοις λόγοις εἰπόντος τοῦ Σωκράτους τάγαθὸν πρὸ οὐσίας
ὑφεστάναι καὶ αὐτὸ παράγειν τὸ ὄν, "Ἀπολλον, ἔφη δὲ
Γλαύκων, δαιμονίας ὑπερβολῆς [VI 509^c], εἰς τὸ ὑπερ-
ούσιον ἐνατενίσαι μὴ δυνηθεῖς· καὶ κατέγνω τοῦ θαύματος
δὲ Σωκράτης μάλα γελοίως τοῦτο εἰπὼν ἀπορρίψαι τὸν
25 Γλαύκωνα, καὶ πολλά φησιν τῶν δοκούντων αὐτῷ περὶ
ἐκείνου σιωπήσεσθαι. λαβὼν δὲ οὖν, ὅτι πᾶς δὲ γιγνώσκων
ὄν γιγνώσκει (τὸ γὰρ μὴ ὄν ως τὸ μηδαμῶς ὄν οὐκ εἶναι
γιγνώσκειν) ἐκ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ Γλαύκωνος μὴ δυνη-
θέντος τὸ μὴ ὄν διελεῖν δσαζῶς λέγεται, μόνον δὲ μὴ ὄν
30 οἰηθέντος εἶναι τὸ μηδαμῶς ὄν, δείκνυσι τῷ μὲν ὄντι τὴν

9 ἔν m³] οὐδὲν m¹ 15 τοῦτο] απ τοιοῦτο? 23 ἀτερ-
σαι, corr. m³

γνῶσιν, τῷ δὲ μὴ ὅντι συνεξευγμένην τὴν ἄγνοιαν. τούτων δὲ πάντη διεστώτων δεῖξες καὶ τὸ μέσον τοῦ ὅντος καὶ μὴ ὅντος ὑφεστὸς γνωστὸν ἀμα φησὶν αὐτὸν καὶ ἄγνωστον, καὶ δύναμιν ἐπ' αὐτῷ γνωστικὴν εἰναι τὴν δοξαστικήν, ἐτέραν οὖσαν τῆς ἐπιστημονικῆς. ἐπειδὴ δὲ ἀναγκαῖον ἦν αὐτὸν 5 εἶπεῖν, τῷ διορίζει τὰς ἑκατέρας δυνάμεις καὶ πᾶς αὗται δυνάμεις εἰσίν, τοῦτο μὲν ὡς διολογούμενον προείληφεν, ἑκεῖνο δὲ κανονίζει μόνον. ὅτι μὲν οὖν τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐπιστήμην χρὴ τιθέναι ὡς δυνάμεις, μάθοιμεν ἂν διε- f. 149r λόντες τὰ πάντα εἰς οὐσίας εἰς δυνάμεις εἰς κινήσεις, καὶ 10 τὰς μὲν οὐσίας εἰς ἀσωμάτους ἢ σωματικάς, τὰς δὲ δυνάμεις εἰς ποιητικάς ἢ παθητικάς, τὰς δὲ κινήσεις εἰς χρονικάς ἢ αἰωνίας. τούτων γὰρ διηρημένων οὔτε οὐσίας δυνατὸν φάναι τὰς γνώσεις καὶ δόξας (ἐν ἄλλῳ γάρ εἰσιν) οὔτε ἐνεργείας (ἀπ' αὐτῶν γάρ αἱ ἐνέργειαι, λέγω δὴ τὸ 15 γνῶναι καὶ δοξάσαι), δυνάμεις ἄρα εἰσίν. εἰ δὲ δρθῶς αὐτὸς εἶπεν δυνάμεις εἶναι γένος τι τῶν ὅντων [p. 477c], οὐ πᾶν τὸ δὲ δύναμις· καὶ ἔχοις ἂν διὰ τούτου τὸν ἐν τῷ 20 Σοφιστῇ [p. 247c] γεγραμμένον δρον τοῦ ὅντος ἐλέγχειν, 19 δις φησιν τὸ δὲ τὴν δύναμιν δοίξειν, ὡς οὐκ ὅντα Πλατω-425 νικόν, ὥσπερ καὶ ἔκει διέσυρεν αὐτὸν προϊὸν δὲ Ἐλεάτης ξένος. δεῖ δὲ καὶ τῷ εἴδει προσέχειν τῆς ἐρμηνείας, ὅπως εἶπεν ἀδιορίστως δυνάμεις εἶναι γένος τι τῶν ὅντων ἀλλ' οὐχὶ τὰς δυνάμεις οὐδὲ δὴ πάσας δυνάμεις· ὥστ' εἰ τινές εἰσιν ὑπερούσιοι δυνάμεις, οὐδὲν πρὸς ταύτας δὲ παρῶν λό- 25 γος, οὐδὲ εἰ τὴν ὕλην δυνάμεις ἔχειν λέγοι πρὸς τὸ δὲ αὐτὴν καὶ τὴν γένεσιν ἀντιτιθείσ· τριχῶς γάρ ἡ δύναμις, προούσιος οὐσιώδης ἀνούσιος. ὅτι δὲ χρὴ διορίζειν τὰς δυνάμεις οὕτως, ὡς αὐτὸς διώρισεν, ἐφ' ᾧ τέτακται ἐκάστη καὶ δὲ περιγάγεται λαμβάνοντας δῆλον. ἀπὸ γάρ τῶν ἐνεργημάτων 30 διαφόρων φαινομένων καὶ ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων, περὶ ἃ τὰ

ἐνεργήματα, διεσταλμένων πάκεινας διαιρούμεθα καὶ ἑτέρας λέγομεν. δῆλοῖ δὲ τὸ μὲν ἐφ' ὃ τέτακται πρὸς ὃ ὡς ^{1. 149τ.} ὑποκείμενον τέτακται, τὸ δὲ ὃ ἀπεργάζεται τὴν ἐνέργειαν τὴν εἰς ἔκεινο τὸ ὑποκείμενον. οἶον ἡ ἐπιστήμη ⁵ δύναμις ἐστιν ἐπὶ τῷ ὄντι τεταγμένη, καὶ ἡ δόξα ἐπὶ τῷ πῇ μὲν ὄντι, πῇ δὲ μὴ ὄντι ἀπεργάζεται δὲ ἡ μὲν γνωστικοὺς ἡμᾶς τοῦ ὄντος, ἡ δὲ δοξαστικοὺς τοῦ πῇ μὲν ὄντος, πῇ δὲ μὴ ὄντος· οὐ γὰρ δῆλοῖ τὸ ἐφ' ὃ τέτακται τὸ αὐτῇ ὑποκείμενον, ἀλλὰ τὸ τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῆς ὑποβεβλημένον. δῆλον δὲ αὖτις καὶ ὅτι εἰ τέτακται ἡ δύναμις, οὐκ ἀν εἴη πρῶτον, ἀλλὰ πρὸς αὐτῆς τὸ τάττον αὐτήν ἐστιν· καὶ εἰ ἀπεργάζεται τι, οὐκ ἀν εἴη ἔσχατον, ἀλλὰ μετ' αὐτήν ὃ ἀπεργάζεται· τῶν μέσων ἄρα ἡ δύναμις. εἰ δὲ τοῦτο, δῆλον ὅτι πᾶσα δύναμις ἐνὸς αἰτίᾳ καὶ ἐν ἀποτελεῖ κατὰ ¹⁵ τοῦτον τὸν λόγον· εἰ γὰρ πλείω ἐνός, οὐκέτι δυνατὸν ἐπ τῶν ἐνεργούμενων διαφερόντων ἢ τῶν αὐτῶν ὄντων ἑτέρας τὰς δυνάμεις λέγειν ἢ τὰς αὐτὰς τὰς τούτων αἰτίας. ὕστε μία δύναμις ἐνός ἐστιν ἔργου ὃ ἀπεργάζεται· καὶ ἡ αὐτὴ πλείω δοκῇ ποιεῖν, ἢ ἔκεινα ἐστιν ὅπῃ ἐν, ἢ ἡ δύναμις ²⁰ ἐστιν ὅπῃ μία οὖσα οὐ μία ἐστίν. εἰ δὲ πᾶσα δύναμις ἀχρώματός ἐστι καὶ ἀσχημάτιστος (δυνάμεως γέρο φησιν [p. 477^c] μήτε σχῆμα μήτε χρῶμα δοῦν), δῆλον ὅτι πᾶσα δύναμις ἀσώματός ἐστιν κατ' αὐτόν· πᾶν γὰρ σῶμα πεπερασμένον σχήματος μετέχει πάντως. καὶ διὰ τοῦτο ἀληθὲς ²⁵ καὶ ὅπερ ὁ Πλωτῖνός φησιν [IV 7, 8], τὸ καὶ ἐν μεγάλοις σώμασιν εἶναι δυνάμεις οὐ μεγάλας καὶ ἐν σμικροῖς οὐ σμικράς, τῶν δύκων οὐ προστιθέντων ταῖς δυνάμεσιν ἢ ἐλαττούντων αὐτάς. τοῦτό τε οὖν λάβωμεν περὶ δυνάμεως καὶ ὅπερ ἐν Νόμοις φησίν, ὅτι αἱ μὲν γνωστικοὶ καὶ δυνάμεις ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν αἱ τὰ ἐλάσσονα γιγνώ-

¹⁷ τὰς ante τούτων ins. m² aut m³ ¹⁹ post ὅπῃ μὴ
ss. m² (debetat μὴ ἐν ὄνται ἐν ἐστιν) ²⁴ an <ον> σχήματος?

σκουσαι καὶ τὰ μείζονα γιγνώσκουσιν, ὡς ἐπὶ τῶν νοητῶν αἱ τὰ μείζονα καὶ τὰ ἐλάσσονα, αἱ δὲ κινητικαὶ αἱ τὰ μείζω κινοῦσαι καὶ τὰ ἐλάσσονα κινοῦσιν, οὐκ ἀνάπταιν, ὥσπερ αἱ παθητικαὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἐλασσόνων κινούμεναι καὶ τὸ ὑπὸ τῶν μειζόνων κινοῦνται, ἀλλ' οὐκ ἔμπταιν. τούτων δὲ φανερῶν ὅντων δῆλον, ὅτῳ δόξαν καὶ γνῶσιν χρὴ διακρίνειν· ἐφ' ἐτέροις γὰρ τετάχαται, εἴπερ τὸ γνωστὸν καὶ τὸ δοξαστὸν ἔτερα ἀλλήλων.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ
ΛΟΓΟΤ ΤΟΥ ΔΕΙΚΝΥΝΤΟΣ ΤΙ ΠΟΤΕ
ΕΣΤΙΝ ΤΑΓΑΘΟΝ.

Τοὺς γνησίως φιλομαθεῖς καὶ φιλοσόφους οὐ πλαστῶς
5 ὁ Σωκράτης ἄρχοντας τῆς ἀρίστης πολιτείας καθιστάς καὶ
ἀξιῶν θεωροὺς εἶναι τῶν ὅλων, οἷς καὶ τὰ διοικούμενα ὑπ’
αὐτῶν ἀφομοιοῦ, καὶ τὸ πάντων ἔσχατον αὐτοὺς μάθημα
γιγνώσκειν μάλιστα πάντων τιθέμενος, ὅτι ποτέ ἐστιν τοῦτο,
τῶν κοινωνούντων αὐτῷ τοῦ λόγου ζητησάντων, τί ποτε λέγει
10 τοῦτο καὶ αἰνίσσεται τῶν μαθημάτων ἀπάντων τὸ ἔσχατον,
πολλάκις μὲν αὐτοὺς ἥδη καὶ πρότερον ἀκηκοέναι φησίν,
ώς ἄρα τοῦτο ἐστιν τὸ ἀγαθόν, οὗ πάντα ἐφίεται. καὶ
γὰρ οὐδὲ ὅποι τις τρέψῃ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν [ἔχει] τού-
του τοῦ ἀξιώματος ἀμελήσας, ἐστιν φάναι. τί δὲ ἄρα ἐστὶν
15 τάγαθόν, ἐπαγγέλλεται δηλώσειν, καὶ ἐπαγγειλάμενος τότε
μὲν ὡς περὶ τοῦ ἐν ἡμῖν ἀγαθοῦ ποιεῖσθαι φαίνεται τὸν
λόγον, ὅπόταν ζητῇ, πρότερον αὐτὸ δεῖ λέγειν ἥδονὴν ἢ
φρόνησιν ἢ μηδέτερον τούτων (ἢ δὴ καὶ δὲν τῷ Φιλήβῳ
f. 150v. [p. 20^ο sqq.] Σωκράτης ἐζήτησέν τε καὶ διήρθρωσεν, | ἀπο-
20 δεῖξας ὡς οὔτε ἥδονὴ τὸ ἀγαθὸν ἥμῶν ἐστιν οὔτε νοῦς, ἢ
μὲν ἄνοις οὖσα καὶ ληφθεῖσα παντελῶς, ὃ δὲ ἀνήδονος
καὶ οὔτος παντελῶς), τότε δὲ ὡς περὶ τοῦ εἴδους τῶν ἀγα-
θῶν πάντων, ὅπερ εἴωθεν ἐπονομάζειν αὐτοαγαθὸν καὶ
σύστοιχον λέγειν τῷ αὐτοδικαίῳ καὶ τῷ αὐτοκαλῷ (καθάπερ

6 cf. Pl. VI 500^c IX 592^b 7 ἀφομοιοῦν | cf. Pl. VI 504^d

13 malui delere ἔχει quam scribere τρέψαι 16 cf. Pl.
505^b 22 cf. Pl. 506^a?

καὶ ἐν τῷ Φαιδρῷ [p. 65^a] τὰ τρία συνάπτων ἡρώτησεν,
εἴ φησιν δὲ Σιμμίας εἶναι τι δικαίου εἶδος καὶ καλοῦ καὶ
ἀγαθοῦ· καὶ ἐν Παρθενίδῃ [p. 130^b] τὸν αὐτὸν τρόπον,
εἰλούσθε τούτων ἔκαστον δὲ Σωκράτης εἶδος εἶναι καθ' αὐτὸν
τῶν πολλῶν ἔτερον, ἡρώτηται παρὰ τοῦ καθηγεμόνος καὶ
ώμοιλόγησεν), τότε δὲ ὡς περὶ ἄλλου τινός, οὕτε ἐν ἡμῖν
ὄντος οὕτε εἰδητικὴν ἔχοντος οὐσίαν οὐδὲ δῆλος οὐσίαν,
ἀλλ' ἐπέκεινα, καθάπερ φησίν, τοῦ εἶναι καὶ οὐσίας ὑπάρ-
χοντος· τοῦτο γὰρ οὕτε τῷ ἐν ἡμῖν ἔστιν ταῦτόν, ἐν τῷ
νοητῷ τόπῳ βασιλεύειν λεγόμενον, οὐ τοῦ ἐν ἡμῖν ἀγαθοῦ 10
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν ὑπὸ τὸ νοητὸν τεταγμένων, οὕτε τῷ
εἶδει τῶν ἀγαθῶν, ὃ ἔστι τῷ δικαίῳ καὶ τῷ καλῷ σύστοιχον.
διττῶν γὰρ ὄντων τῶν εἰδῶν, καὶ μόνως τῶν μὲν τὰς
ὑπάρξεις τῶν εἰδοτοιουμένων ἀφοριζόντων, τῶν δὲ τὰς
τελειώσεις, τὸ μὲν τῆς οὐσίας γένος καὶ ταῦτον καὶ ἐτέρου 15
καὶ ξώου δὲ καὶ ἵππου καὶ ἀνθρώπου καὶ πᾶν δῆτι τοιοῦτον
εἶδος ὑπάρξεών ἔστιν ἀφοριστικὰ καὶ ὑποκειμένων, τὸ δὲ τοῦ
ἀγαθοῦ καὶ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ δικαίου καὶ εἰ τι ἀρετῆς
εἶδος, διοίως δὲ καὶ τὸ τῆς ὑγείας καὶ ἰσχύος καὶ πᾶν δῆτι
τοιοῦτον, τελειωτικὰ τῶν ὑποστάσεών ἔστιν. καὶ τῶν μὲν ἡ 20
οὐσία πάντων ἡγεῖται, τῶν δὲ τὸ ἀγαθόν· πᾶν γὰρ τὸ δὲν
οὐσίας ἀνάγκη | μετέχειν, ὡς αὐτός φησιν, καὶ πᾶν τὸ f. 151 r.
σωστικόν τινος καὶ τέλειον ποιοῦν ἡ φυλάσσον ἀγαθὸν 426
ὑπάρχει, ὡς καὶ τοῦτο δοκεῖ τῷ Σωκράτει [X 608^e]. δύο
δὲ τούτων ἡγουμένων, τῆς μὲν τῶν ὑπαρκτικῶν εἰδῶν, τοῦ 25
δὲ τῶν τελειωτικῶν, ἀνάγκη θάτερον ὑπὸ θάτερον εἶναι,
λέγω δὴ τὸ ἀγαθὸν τὸ τῶν τελειοτήτων τὴν συστοιχίαν εἰ-
ληχθεὶς ὑπὸ τὴν οὐσίαν τὴν τῶν ὑπαρκτικῶν αἰτίαν, εἴπερ
ὅν ἔστιν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ δὲν. ἡ γὰρ τῇ οὐσίᾳ ταῦ-
τόν ἔστιν ἡ ἔτερον παρὰ τὴν οὐσίαν, ἡν γένος ἐδείκνυν 30
τοῦ ὄντος δὲ Ἐλεάτης ξένος. καὶ εἰ μὲν τῇ οὐσίᾳ ταῦτόν,

6 cf. maxime Pl. 509^b
13 sanumne μόνως? 9 τῷ prius b] τῶν | cf. Pl. 508^c
31 cf. Pl. Soph. 248^a sqq.

ἐποπον· οὐ γὰρ ταῦτὸν τὸ εἶναι καὶ τὸ εὖ εἶναι· εἰ δὲ ἔτερόν τι τῆς οὐσίας, ἀνάγκη μετέχειν αὐτὸν τῆς οὐσίας· ἐκείνη γὰρ πάντων γένος τῶν εἰδῶν. εἰ δὲ τὰ γένη πρεσβύτερα τῶν εἰδῶν, οὐκ ἂν εἴη τοῦτο τὸ ἀγαθὸν βασιλεῦνον τῶν νοητῶν, ἀλλὰ ἐκεῖνο, ὃφ' ὃ καὶ τοῦτο τέτακται καὶ εἶδος ἐπαν, τὸ δὲ, ὅπερ ἐστίν, καὶ τῶν ἄλλων γενῶν τοῦ ὄντος ἡγεμονοῦν. ὅταν ᾧδα τὸ ἀγαθὸν βασιλεύειν λέγη τῶν νοητῶν ἐκ τῆς περὶ τὸν ἥλιον ἀναλογίας ὁρμώμενος, οὕτε τὸ ἐν ἡμῖν ἔοικεν ἀγαθὸν λέγειν, ὃ γέ ἐστιν ἐν ἡμῖν, ἀλλ' 10 οὐκ ἐν ἐκείνοις, οὕτε τὸ τῷ καλῷ καὶ τῷ δικαίῳ σύστοιχον, ὃ γέ ἐστιν ἄλλου μετειληχός καὶ τὸ δὲ, ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς δὲ. καίτοι γε, ὥσπερ ἔφαμεν, ἥρξατο μὲν ὡς τὸ ἐν ἡμῖν ἀγαθὸν ξητῶν (καὶ γὰρ τοῦτο ἦν τὸ πράγματα παρέχον τοῖς δητοῦσιν, εἴτε ἡδονὴν αὐτὸν λεκτέον ἐστὶν εἴτε νοῦν ἢ φρό-
15 νησιν), προὶὼν δὲ ἐκεῖνο τὸ ὡς εἶδος ἀγαθὸν χωρὶς δὲν ὡς τὸ δίκαιον μηδὲν ἡξιώσειν, καὶ μέχρι γέ τυνος ὡς πέρα
f. 151 v. τῶν εἰωθότων οὐδὲν ἀπομαντευόμενος ἔχογητο τῷ λόγῳ· τέλος δὲ εἰπὼν αὐτὸν τῆς οὐσίας εἶναι τοῖς γιγνωσκομένοις αἵτιον, ἐπέκεινα δὲν οὐσίας αὐτὸν καὶ τοῦ εἶναι παντελῶς,
20 ὑπερθέων ἐγένετο δῆλος καὶ τὸ ὡς εἶδος ἀγαθόν. δοκεῖ τοίνυν μοι τρόπον τινὰ τοῖς ἐπαναβασμοῖς χρήσασθαι τῶν περὶ τοῦ ἀγαθοῦ λόγων δαιμόνιον, τριτὰ λαβὼν ἀγαθά, ὡν οὐδὲν ἂν γένοιτο πλείω, τὸ μὲν ἀμέθεκτον καὶ ὑπερούσιον, τὸ δὲ οὐσιῶδες ἀμέθεκτον, τὸ δὲ μεθεκτόν (τοιοῦτο
25 γὰρ τὸ ἐν ἡμῖν, οὐσιῶδες δὲ τὸ εἰδητικόν, ὑπερούσιον δὲ τὸ οὐσίας ἐπέκεινα ἥηθέν). εἰ δὲ βούλει, τὸ μὲν ὡς ἔξιν λαβὼν ἐν ὑποκειμένῳ οὖσαι, τὸ δὲ ὡς οὐσίαν καὶ ὡς μέρος οὐσίας, οἷον εἶδος, τὸ <δὲ> μήθ' ὡς ἔξιν μήθ' ὡς μέρος. καίτοι γε δόξειεν ἂν ἐκάτερον ἐπάγειν τῷ πρωτίστῳ

3 ἐκείνην 5 ἐκεῖνο ὃφ' ὃ m³] ἐκείνον ὃφ' ὃ m¹ (v. exp. m¹ uv.) 8 cf. Pl. 508^a 11 ἄλλον b] ἀλλ' οὐ 12 cf. p. 425, 36 16 ὡς πέρα] ὥσπερ ἐν 20 ὑπερθέων ἐγ. δῆλος]
ὑπερθεον ἐγ. δῆλοι 26 ωσ (sic) ante ἔξιν ss. m³

τῶν ἀγαθῶν, τὴν μέν, ὅταν λέγῃ τὴν τάγαθοῦ ἔξιν [p. 509^a], τὸ δέ, ὅταν ἐν τι ποιῇ καὶ αὐτὸ τῶν νοητῶν, ἵδεαν τοῦ ἀγαθοῦ λέγων καὶ ἔτι νοητὸν λέγων καὶ γνωστὸν καὶ ἐκεῖνο, παθάπερ καὶ τὸν ἥλιον ἐν τι τῶν δρατῶν καὶ τοῦδε τοῦ κόσμου μέρος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅπως λέγεται μικρὸν ὑστε- 5 ρον ἔσται καταφανές, ἡνίκα ἀν ἔξεργαζόμεθα τὴν περὶ τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖνο καὶ τὸν ἥλιον ἀναλογίαν.

Nun δὲ ἀναλάβωμεν τὰς ὁήδεις πρῶτον, ἐν αἷς τό τε ἐν ἡμῖν ἀγαθὸν ἥρξατο σκοπεῖσθαι καὶ ἐπὶ τούτῳ το ἐν τοῖς εἴδεσιν, ἔπειτα προσέθηκεν ἐκ τρίτων, ὅσα ἐπ' ἄλλο τι 10 πρὸ τούτου μετέστησεν τὴν θεωρίαν. εἰπὼν γὰρ ὅτι ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἵδεα μάθημα τὸ μέγιστον ἐστιν, ἦ καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰλλα προσχρησάμενα χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα | ἀποτελεῖται, καὶ ὅτι αὐτὴν οὐχ ἴκανῶς ἵσμεν, καὶ f. 152 r. τούτων ὁηθέντων κοινῶν καὶ τῷ ἐν ἡμῖν ἀγαθῷ καὶ τῷ 15 ἐν τοῖς εἴδεσιν καὶ τῷ ὑπονοουμένῳ πρὸ πάντων εἶναι τῶν νοητῶν (ἵδεα γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὸ μετεχόμενόν ἐστιν εἶδος καὶ τὸ νοητόν, ὃ ἐστι χωριστόν, καὶ τὸ πρὸ τῶν νοη- τῶν, εἴπερ τὸ τῆς ἵδεας ὄνομα δηλοῖ [η̄] τὸ πρὸ πάντων ἰδούμενον ἐφετόν) — τούτων δ' οὖν ὁηθέντων ἐπήγαγεν, 20 ὅτι τὸ ἀγαθὸν οὐ μὲν φρόνησιν οἱ κομψότεροι λέγουσιν, οὐ δὲ ἡδονήν. οἷς καὶ δ ἀκροατὴς ὡς γνωφίμοις συνεχάρησεν καὶ ἡξίωσεν γνῶναι τὴν τοῦ Σωκράτους περὶ τούτων ιδί- σιν· δὲ ὅτι μὲν οὐκ ἐστιν τὸ ἀγαθὸν φρόνησις οὐδ' αὐ- ἡδονή, συντεμὸν ἔδειξεν. ἐρωτώμενοι γάρ, φησίν, οἱ ταῦτα 25 διορίζοντες, εἰ πᾶσα φρόνησις τὸ ἀγαθόν, οἶνον καὶ ἡ τῶν ἔυλίνων σκεναστῶν καὶ ἡ τῶν ἄλλων, οὐκ ἀξιοῦσιν, ἀλλὰ προστιθέασιν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φρόνησιν ἀγαθὸν εἶναι, γε- λοῖόν τι πάσχοντες, ἐν τῷ ὅρῳ τοῦ ξητουμένου τὸ ξητού- μενον αὐτὸ παραλαμβάνοντες. καὶ αὖθις τὴν ἡδονὴν ἀγα- 30

3 cf. Pl. 505^a
bere δηλοίη

11 cf. Pl. 504^d et 505^a
27 cf. Pl. IV 428c

19 nolui scri-

θὸν τιθέντες ἀναγκαζόμενοι διολογεῖν ἥδονάς εἶναι τινας καπὰ περιάγονται εἰς τὸ λέγειν εἶναι τινα καπὰ τῶν ἀγαθῶν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον, τί ποτε δέ ἐστιν, οὐκέτ' εἶπεν αὐτός· ἔδει γὰρ πάντας ἀνακινῆσαι τοὺς ἐν τῷ Φιλήβῳ 5 λόγους, ἐξ ὧν ἔδειξεν ἐν τῷ μικτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἐκείνοις. ταῦτα δ' οὖν ὅτι περὶ τοῦ ἐν ἡμῖν ἀγαθοῦ τὴν ξήτησιν ποιεῖται¹, παντὶ γνώσιμον· καὶ δὴ καὶ αὐτὸς ἐδίδαξεν ἐπαγγειών, ὅτι δίκαια μὲν καὶ καλὰ πολλοὶ ἀν ἔλοιντο 9 καὶ τὰ δοκοῦντα πεπτῆσθαι, ἀγαθὰ δὲ οὐδενὶ ἀρκεῖ τὰ δο-
f. 152v. κοῦντα πτᾶσθαι, ἀλλὰ τὰ ὅντα ξητοῦντιν. ἐκ γὰρ τούτων δῆλον, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τὸ κτητὸν ξητεῖ, καὶ οὐ τὸ χωριστὸν ὃν ἡμῶν· οὐ γὰρ ἐκεῖνο ἐκτώμεθα, ἀλλὰ τὸ ἐν ἡμῖν, ὃ καὶ ἀπομαντευομένην πᾶσαν ψυχήν φησιν πράττειν ἀπαντα τῆς πτήσεως αὐτοῦ χάριν [p. 505^e]. καὶ μέχρι τούτου προηλθεν 15 ὁ περὶ τοῦ ἐν ἡμῖν ἀγαθοῦ λόγος, κτητὸν αὐτὸν καὶ ἐκτὸν καλέσας. μετὰ δὲ τοῦτο τὸ ἀγαθόν, διορισάμενος τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον ὡς μείζονα ὄντα τῶν προκειμένων, τοῦ Γλαύκωνος κινήσαντος ὅπως ἀν ἐνδείξηται τί τὸ τῷ ὄντι ἀγαθόν, ὡρμησεν μέν, ὡς καὶ αὐτός φησιν [p. 506^e], οὐχ ὅτι 20 ἐστὶν εἶπεν τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν, ἀλλὰ τί τὸ ἐοικὸς αὐτῷ. καὶ γὰρ οὐ τὸ ἐν ἡμῖν διὰ τῆς εἰκόνος ὡρμήσας ποιῆσαι σαφές, ἀλλὰ τὸ ἀπλῶς, δεδήλωκεν εἰπών· ἀλλ', ὡς μακάριε, αὐτὸ μὲν τί ποτέ ἐστι τὸ ἀγαθὸν ἐάσωμεν τὸ νῦν εἶναι· πλέον γάρ μοι φαίνε-
25 ται η̄ κατὰ τὴν παροῦσαν δομὴν ἐφικέσθαι τοῦ γε δοκοῦντος ἐμοὶ νῦν. ἀφ' οὗ κάκεινο συλλογίσατ' ἀν τις, ὅτι καν ἐξ εἰκόνος τι δοκῇ λέγειν περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καν παραγυμνοῦν τι τῶν ἀπορρήτων, ἀλλ' οὐ παντάπασιν

4 cf. Phileb. 25^b sqq.

5 an ἐνεῖναι?

8 cf. Pl. 505^d

11 ξητεῖν | χωριστὸν ὃν ἡ] χωριστὸν ποιον m¹ χωρίσ πον
ὅν m³ 22 ὡρμησεν] ω exp. m¹, εν εχ αι? m³ (possis servato
ὡρμησεν scribere ὅτι γὰρ προ καὶ γὰρ) 23 μακάριοι Pl.
25 παροῦσαν Pl.] δοκοῦσαν 26 τὰ νῦν Pl.

ὅλην ἐκφαίνει τὴν περὶ αὐτοῦ ἀλήθειαν. καὶ ἵσως τοῦτό γε διὰ τὸν Θρασυμάχους καὶ τὸν Κλειτοφῶντας, οὐκ ἀξιῶν ἐν σοφισταῖς τὰ μυστικώτατα ἐκφαίνειν. διὸ καὶ ἔξῆς εἰπὼν ὑπερούσιον εἶναι τὸ ἀγαθόν, τοῦ Γλαύκωνος δαιμονίαν εἶναι φάντος τὴν ὑπερβολὴν ἐπέπληξε, γελοίως αὐτὸν ⁴²⁷ εἰπεῖν ἀποφηνάμενος. εἰθ' ὡς κενεμβατοῦντος πρὸς τὴν θέαν τοῦ πάντων ἐπέκεινα πάλιν πολλά φησιν παραλείψειν ἐκῶν εἶναι τῶν ἑαυτῷ δοκούντων καὶ μόνην τὴν περὶ τὸν ἥλιον ἀναλογίαν γυμνάσειν· εἰ δ' ἡσαν οἱ ἀκροαταὶ τοῖς f. 153r. τοιοῦτοι λόγοις προσφερεῖς, πολλῶν ἂν καὶ ὄντως θεολογι-¹⁰ κῶν ἡμᾶς ἐπλήρωσεν περὶ αὐτοῦ λόγων. ἀλλ' οὖν, ὅπερ ἐλέγομεν, ἀπὸ τοῦ ἐν ἡμῖν ἀγαθοῦ, περὶ οὗ καὶ ἔξήτουν οἱ φρόνησιν αὐτὸν λέγοντες ἢ ηδονήν, εἰς αὐτὸν τὸ ἀγαθὸν μεθιστάς τὴν ἔντησιν (οὐδὲ γὰρ τὸ τι ἀγαθὸν ἄνευ τοῦ ἀπλῶς ἀγαθοῦ γνῶναι δυνατόν) καὶ τῆς εἰκόνος ἀρχόμενος ¹⁵ τῆς κατὰ τὸν ἥλιον πρῶτον μὲν παρακελεύεται τοῖς ἀκροαταῖς παραφυλάττειν, μὴ κιβδηλον ἀποδῷ τὸν λόγον τοῦ τόκου [p. 507^a], τὸν μὲν ἥλιον τόκον ἀποκαλῶν, τὴν δὲ κιβδηλίαν ἀπὸ τῶν ἐν νομίσμασι τόκων μεταγαγών, ἐνδεικνύ-²⁰ μενος δὲ τοῖς οὐδὲ τούτων παρέργως ἀκούοντι τῶν ἐν παι- διᾶς μοίρᾳ λεγομένων, ὡς ἄρα ἐπισφαλής ἐστι τρόπος δι- δασκαλίας διὰ τῆς ἀναλογίας. δέος γὰρ μὴ κατ' ἄλλο τι τὰ πράγματα μεταθέοντες καὶ οὐ καθ' ὅσον ἡ ἀναλογία παρείληπται, σοφισώμεθα τὴν ἀπόδειξιν. οἶον καὶ ἐν τούτοις, εἰ λέγοντος αὐτοῦ τῷ ἀγαθῷ τὸν ἥλιον ἀναλογεῖν, ²⁵ φωτός ἐστιν αἴτιος, ὡς ἐκεῖνο τῆς ἀληθείας, λαμβάνοι τις τὸν ἥλιον οὐκέτι μόνον αἴτιον φωτός, ἀλλὰ ἡ κινούμενόν ἐστιν, καὶ ξητοῖ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ὅμοιον. οὐ γὰρ ἔτι φυλάττει τὸν τοῦ ἥλιου λόγον δ τοῦτο δρῶν· οὐ γὰρ

6 ἀποφηνάμενος 7 παραλήψειν 9 γυμνάσειν, corr. Wendl.

14 μεθιστάντας 17 ἀποδῷ | cf. Pl. 507^c τοῦτον δὲ δὴ οὖν τὸν τόκον τε καὶ ἔκγονον αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ κομίσασθε 18 τὸ δὲ κιβδηλον m³ 19 τύπων b 20 παιδείασ 29 φυλάττει

ἡ αἰτιατὸν δὲ ἥλιος, εἴληπται κατὰ τὴν ἀναλογίαν, ἀλλ' ἡ
αἴτιον μόνον. ἐπεὶ καὶ ἀδύνατον ἦν τῷ ἀγαθῷ τι λαβεῖν
κατὰ πάντα ὅμοιον· πᾶν γὰρ τὸ μετ' ἐκεῖνο προσλαβόν τι
χεῖσον ἐκείνου γέγονεν, τὸ μὲν νόησιν, ὡς νοῦς, τὸ δὲ
5 κίνησιν, ὡς ψυχή, τὸ δὲ γένεσιν, ὡς σῶμα. κανὸν ἐν νοῖς
τὸν λαμβάνῃς τὸν πρῶτον νοῦν, ὡς τῷ ἀγαθῷ ἀνάλογον,
ιδὲ μόνον ἐκεῖνο καθ' ὃ τῷ ἀγαθῷ ἔστιν, μὴ καθ' ὃ
ἐκείνου περιχωρισται, κανὸν ἐν ψυχαῖς κανὸν ἐν σώμασι. δεῖ γὰρ
εἶναι τὸ ἀναλογοῦν τῷ ἀγαθῷ, μετὰ τῆς δομούτητος μέντοι
10 καὶ τὴν ἀνομοιότητα ἔχον· αἱ δὲ ἀναλογίαι καὶ οἱ λόγοι
οὐχὶ κατὰ τὸ ἀνόμοιον λαμβάνονται πάντων, ἀλλ' αὐτὸ^{153 v.}
τοὺνταντίον κατὰ τὸ ὅμοιον. ταῦτην δ' οὖν τὴν εὐλάβειαν
ἀξιώσας εὐλαβηθῆναι τοὺς κοινωνοὺς τῶν περὶ τοῦ ἀγαθοῦ
λόγων, καὶ ἵδη μέντοι τῶν λόγων ἀρχόμενος καὶ διορίσασθαι
15 ἐθέλων, ὡς ἄλλα μὲν τὰ νοητά ἔστιν εἰδῆ, ἄλλα δὲ τα
αἰσθητά, [ἄ] διαμνημονεύει τοῦ τε αὐτοκαλοῦ καὶ τοῦ αὐτο-
αγαθοῦ, ταῦτα μὲν ὡς εἰδῆ τῶν πολλῶν καλῶν θέμενος
καὶ ἀγαθῶν, διορίζων δὲ οὐτωσί· καὶ τὰ μὲν δρᾶσθαι
φαμεν, νοεῖσθαι δὲ οὕ, τὰς δὲ ἴδεας νοεῖσθαι μέν,
20 δρᾶσθαι δὲ οὕ [p. 507^b]. καὶ μέχρι τούτων δῆλός ἔστιν
εἰς τὰς ἴδεας ἡμᾶς ἀναπέμπων καὶ τὰ καθόλου τὰ πρὸ τῶν
πολλῶν, ἐν οἷς εἰώθει τὴν πραγματείαν ἔχειν δὲ Σωκράτης,
αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν δριζόμενος καὶ τῶν
πολλῶν ἀγαθῶν ἡ καλῶν ἀναχωρῶν. καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο
25 προσέθηκεν, οὐκ ἂν ἔγωγε συνεβούλευσα τοῖς Πλάτωνος
φίλοις ἄλλο τι νοεῖν τὸ ἀγαθὸν ἡ τοῦτο δὴ τὸ τῶν εἰδῶν
αἴτιον καὶ πρώτιστον ἐν τοῖς τελειωτικοῖς τῶν ὄντων εἶδεσιν,
ὑφ' ὃ καὶ τὸ καλὸν καὶ πᾶν εἰδος ἀρετῆς, ὡς πον καὶ
μικρῷ πρότερον εἴπομεν. ἐπειδὴ δὲ τῆς ἀναλογίας ἀψά-
30 μενος τῆς περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὸ φῶς θαυ-

7 ἴδε] εἰ δὲ 9 an <ὅμοιον> εἶναι? (ἔοικέναι Wendl.) 11 τὸ
b] τὸν | πάντως b] 16 ἀ del. b] 18 οὐτωσί m³] οὐτωσί m¹] μὲν
δη] Pl. 19 τὰς δ' αὐτὸν Pl. 28 ὡς b] ἕως 29 cf. 270, 13 sqq.

μαστῶς ὅπως τας μὲν ἰδέας πάσας νοητὰς οὖσας, τὸ αὐτοκαλὸν | τὸ αὐτοαγαθὸν τὸ αὐτοδίκαιον, καὶ οὐ ταύτας f. 154r. μόνας, ἀλλα καὶ τας τῶν πρᾶξεων καταλάμπεσθαί φησιν ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦτο δὲ τὴν τελειότητα καὶ τὴν ὑπαρξίν ἐνδοῦναι τοῖς νοητοῖς πᾶσιν, ὡς καὶ τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν 5 τελειοτήτων αἵτιον καὶ αὐτὸ τούτων ἐπέκεινα ὅν, σκοπεῖν ἀξιῶ, μήποτε τὸ μὲν εἰδητικὸν ἀγαθὸν διμοῦ τῷ καλῷ μηδημῆς ἡξίωσεν, ὡς εἶδος ἐν τι τελεσιουργόν, ἵνα λάβῃ τὰ εἰδη πάντα πρὸ τῶν πολλῶν εἶναι τὰ νοητὰ πρὸ τῶν δρατῶν, ἀναβαίνει δὲ ἐπ' αὐτὸ τὸ πρώτιστον τῶν ὅλων αἵτιον ἐν- 10 τεῦθεν, ὃ δὴ κρείττονι μὲν δινόματι τοῦ ἀγαθοῦ προσειπεῖν οὐκ εἶχεν (πάντων γὰρ τάγαθὸν σεμνότατον καὶ πάντα τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεσθαι πεπίστευται· οὗ δὲ πάντα ἐφίεται, τοῦτο πάντων αἵτιον), εὐλαβηθεὶς δὲ μὴ πῃ ἄρα τοιόνδε τι τὸ πρῶτον ὑπολάβωμεν, οἶον τὸ ἐν ταῖς ἰδέαις ἀγαθὸν τῆς 15 τελειότητος μόνης αἵτιον ἐκάστοις, τὴν μὲν ἀρχὴν ἔδειξεν αὐτὸ καὶ ἐπιστήμης καὶ ἀληθείας ἐπέκεινα, καθάπερ ὄψεως καὶ φωτὸς τὸν ἥλιον, εἰς δὲ τὸ πρόσω προϊῶν καὶ τῶν νοουμένων πρωτουργὸν αἵτιον καὶ ὑπερούσιον, ὡς τὸν ἥλιον ὑπὲρ γένεσιν· καὶ οὕτω δὴ τοῦ ἐν τοῖς εἴδεσιν ἀγαθοῦ καὶ τὸν καλοῦ μέντοι καὶ τῶν νοητῶν ὅλων οὐσιῶν τάγαθὸν αἴτιαν τὴν πρώτην ἀπέφηνεν.

"Ινα δὲ μὴ παραδράμωμεν τὴν διὰ τῆς ἀναλογίας διδασκαλίαν, σκόπει πῶς φησιν τῷ μὲν ἀγαθῷ τὸν ἥλιον ἀναλογεῖν· καὶ ἄλλο μὲν οὐδέν (λέγω δὲ οὐ καθόσον σῶμα 25 ἔχει καὶ τόπον σωματικόν, οὐ καθόσον κινητόν), καθ' ἐν δὲ μόνον τὸ αἵτιον εἶναι φωτός, δι' οὗ τὰ δρώμενα f. 154v. πάντα δρατά· καὶ αὐτῇ τῇ ἀληθείᾳ τὸ τοιοῦτον φῶς, οὐχὶ

3 ante πρᾶξεων ὑπαρχόντων exp. m¹; sententiam non prorsus assequor 6 αὐτὸ b] αὐτὸ τὸ 8 cf. Pl. 507^b καὶ αὐτὸ δὴ καλὸν καὶ αὐτὸ ἀγαθὸν . . . | λάθη m¹, β ss. m³ 15 an <τὸ> τῆς? 19 νοουμένων b] ἡθούμενών 22 ἀπεφῆνεν 28 αὐτῇ τῇ] ἀντησ (acc. posuit et σ exp. m³); subaudi ἀναλογεῖν ex v. 25 | cf. Pl. 508^e | τὸ ss. m³

καθόσον διαστατὸν ἡ ἀνακλάσεις ἔχει παντοίας, ἀλλὰ μόνον καθόσον αἰτίαιν παρέχεται τοῖς δρατοῖς τοῦ δρᾶσθαι καὶ τοῦ δρᾶν τοῖς δρῶσιν, ὡς ἡ ἀλήθεια τοῖς μὲν νοητοῖς τοῦ νοεῖσθαι, τοῖς δὲ νοοῦσι τοῦ νοεῖν· τὰ δὲ δρῶμενα τοῖς νοοῦσι μένοις, οὐχὶ ὡς ἐν τόπῳ ὅνται καὶ κινούμενα, ἀλλ' ὡς δρῶμενα μόνον. δεῖ γὰρ ὡς εἴπομεν ἐν ταῖς ἀναλογίαις ἡ δημοια βλέπειν ἔκαστα τῶν λαμβανομένων ἐν τοῖς αὐτοῖς λόγοις, ἀλλ' οὐχ ἡ ἀνόμοια καὶ τῶν αὐτῶν ἐστι λόγων τῶν εἰλημμένων ἐκτός. Τούτων δὲ οὕτως ληφθέντων δείκνυται 10 δηλονότι τάγαθὸν ἐπέκεινα νοῦ καὶ ἐπιστήμης, ὡς δὲ ἥλιος τῶν αἰσθητῶν καὶ τούτων μάλιστα τῆς ὄψεως. καὶ διὰ ταύτης ἀραι τῆς λήψεως φαίνεται οὐδ' ἐν ἡμῖν τὸ ἀγαθὸν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ φρονήσει ταύτον, εἴπερ μηδὲ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ ἀπλῶς ἀγαθὸν τῇ ἐπιστήμῃ. δείκνυται δὲ καὶ 15 τῆς ἀληθείας ἐπέκεινα ὅν, ὡς δὲ ἥλιος τοῦ φωτός· τούτῳ δὲ ἐπεται τάγαθὸν ἀδεκτὸν ἀληθείας εἶναι. τὸ γὰρ ὑπὲρ ἀλήθειαν οὗτ' εἶναι ἀληθῶς οὐτ' ἄλλο τι τῶν πάντων 428 ὑπάρχειν ἀληθῶς δυνατόν, ὥστ' εἴπερ ἐστιν, μὴ ἐστιν δὲ ἀληθῶς, εἴη ἀν οὐκ ἀληθῶς ὅν. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· τὸ 20 γὰρ οὐκ ὅντως ὅν μετὰ τὸ ὅντως ὅν εἶναι φησιν Πλάτων. οὐκ ἐστιν δὲ ἀληθῶς ὅν τὸ ἀγαθόν, ἐπειδὴ γεννᾷ τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲ γεννᾷ, τούτου παντελῶς ἀδεκτόν ἐστιν· πᾶν δὲ ἀληθῶς ὅν μετέχειν ἀληθείας ἀναγκαῖον. δείκνυται δὲ καὶ τοῦ ὅντος ἐπέκεινα ὅν. εἰ γὰρ τὸ μὲν ὅν ἀληθῶς ὅν ἐστιν, 25 τὸ δὲ ἀγαθὸν τὴν ἀλήθειαν ὑπέστησεν τοῦ ὅντος οὖσαν 155τ. κρείσσονα, καθάπερ τοῦ δρατοῦ διὰ τὸ φῶς αὐτὸς σεμνότερον τὸ φῶς, κρείσσον τὸ ἀγαθὸν τοῦ ὅντος. ὅτι δὲ τῷ δρῶμενῳ διὰ τὸ φῶς ἀνάλογον ἔλαβεν τὸ ὅν, δηλοῖ σαφῶς· εἰπὼν γάρ· ὁ φυταλμοί, ἦν δὲ ἐγώ, ὅταν τις αὐτοὺς 30 μὴ ἐπ' ἐκεῖνα τρέπῃ, ὃν τὰς χρόας ἡμερινὸν φῶς

12 οὐδ' ἐν] οὐδὲν 21 ἐπειδὴ b] ἐπειδὲ 26 accuratius
scripsisset σεμνότερος ὁ ἥλιος

ἐπέχει, ἀμβλυώττουσιν, ὅταν δὲ ὁν δῆλος καταλάμπει, σαφῶς δρῶσιν [p. 508^{c,d}] — ταῦτ' οὖν ἐπὶ τῶν δρατῶν διελόμενος, χρόας φῶς δρθαλμοὺς ἥλιου, ἐπήνεγκεν τὰ ἀνάλογον καὶ ἐπὶ νοούμενων λέγων· οὗτοι καὶ τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς, ὡς δὴ νοεῖ, ὅταν μὲν τρέπῃ τις 5 οὗτοι δὲ τὸν καὶ ἡ ἀλήθεια λάμπει, νοεῖ καὶ γιγνώσκει, ὅταν δὲ εἰς τὸ τῷ σκότῳ κεκραμένον, τὸ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, δοξάζει τε καὶ ἀμβλυώττει. τῇ οὖν χρόᾳ τὸ δὲν ἀνάλογον ἔλαβεν, τῷ δὲ φωτὶ τὴν ἀλήθειαν, τῷ δὲ ἥλιῳ τὸ ἀγαθόν, ὡς τῷ ὄμματι τὸν νοῦν· ἐξ 10 ὕν δῆλον, ὅτι τὸ δὲν μετὰ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἡ χρόα μετὰ τὸ φῶς καὶ τὸν ἥλιον· ἐπέκεινα ἀραι τοῦ δύντος τὸ ἀγαθόν. οὐ γὰρ τὶ τῶν δύντων, ἀλλὰ τὸ δὲν αὐτὸδ λάμπειν εἶπεν τῇ ἀληθείᾳ, καθάπερ τῷ φωτὶ τὴν χρόαν. εἰ οὖν ὑπὲρ τὸ δὲν τάγαθὸν ἐξ ἀνάγκης, καὶ ὑπὲρ οὐσίαν 15 ἂν εἴη.

Τούτων δὲ αὐτῷ διὰ τῆς ἀναλογίας ἡννυσμένων ἔτι μεῖζον προστίθησιν, ὅτι τῶν νοητῶν αἴτιον τὸ ἀγαθόν, οὐ τοῦ νοεῖσθαι μόνον αἴτιον αὐτοῖς δὲν, ἀλλὰ καὶ τῆς οὐσίας, ὡς δῆλος τοῖς δραμένοις οὐ τοῦ δρᾶσθαι μόνον, ἀλλὰ 20 καὶ τῆς γενέσεως καὶ τροφῆς καὶ αὔξησης· καὶ ὡς αὐτὸς οὐ γένεσις, οὕτως τὸ ἀγαθὸν οὐκ οὐσία. ταῦτα γὰρ ἐναργῶς ἔδειξεν ἐπόμενος τῇ ἀναλογίᾳ, καὶ ὡς ὑπερούσιον τὸ ἀγαθόν· ἀφ' ὕν ἐκεῖνο λοιπὸν δῆλον, ὡς οὐκ ἔστιν | τοῦτο τὸ f. 155v. ἀγαθὸν τῷ ἐν τοῖς εἰδέσι ταῦτόν. τοῦτο μὲν γὰρ ὑπερού- 25 σιον, ἐκεῖνο δὲ ἐν τι τῶν εἰδῶν δὲν πάντως ὑπὸ οὐσίαν ἀνάγεται· γένος γὰρ ἡ οὐσία πάντων τῶν εἰδῶν· καὶ τοῦτο

1 Platonis verba decurtavit (ἐπέχῃ ετ καταλάμπη Pl.)
 4 οὗτοι τοίνυν καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὥδε νόει· ὅταν Pl. 6 καταλάμπει Pl. 20 cf. Pl. 509^b τὸν ἥλιον τοῖς δραμένοις οὐ μόνον, οἷμαι, τὴν τοῦ δρᾶσθαι δύναμιν παρέχειν φήσεις, ἀλλὰ καὶ τὴν γένεσιν καὶ αὔξησην καὶ τροφήν, οὐ γένεσιν αὐτὸν δύτα 22 ταῦτα accusativus coordinatus enuntiatio καὶ ὡς ὑπ. τὸ ἀγαθόν (an ταῦτα τε?)

μὲν οὐσιοποιόν ἔστι τῶν ὄντων, ἐκεῖνο δὲ τελειωτικὸν μόνον τῶν αὐτῶν. καὶ γὰρ ἐπίστησον, τίνα καλεῖται γιγνωσκόμενα, οἵς φησιν οὐ τοῦ γιγνώσκεσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς οὐσίας αἴτιον εἶναι τάγαθόν [p. 509^b]. εἰ μὲν δὴ τὰ μετὰ 5 τὸ νοητὸν αὐτὸν λέγοιμεν λαμβάνειν, οἷον τὰ διανοητά, γελοῖον. τούτων γὰρ οὐ τὸ ἀγαθὸν μόνον ἐπέκεινά ἔστιν, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ νοητά, καθάπερ τὰ αἰσθητὰ τῶν εἰκαστῶν· ὁ γὰρ αὐτὸς τῶν νοητῶν πρὸς τὰ διανοητὰ λόγος καὶ πρὸς τὰ εἰκαστὰ τῶν αἰσθητῶν. τίνα οὖν ἔτι φήσεις 10 τῷ ἀγαθῷ προτίμησιν ἀπονέμειν, εἰ καὶ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς νοητοῖς αἴτιοις εἶναι τῆς τῶν διανοητῶν οὐσίας; εἰ δὴ μὴ τὰ διανοητὰ λέγοιμεν εἶναι τὰ γιγνωσκόμενα καὶ παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ δεξάμενα τὴν οὐσίαν, ὑπόλοιπον αὐτὰ τὰ νοητὰ τὰ ὄντως ὄντα λέγειν. οὐ γάρ που τὰ αἰσθητά· ταῦτα γὰρ 15 οὗτε γνωστὰ φίλον αὐτῷ καλεῖν, ἀλλὰ δοξαστά· καὶ οὐδὲν διαφέρει τῶν δρωμένων, οἵς δὲ ἥλιος τῆς γενέσεως αἴτιος· καὶ ὅλως ἀναίνεται τὸ εἶναι ταῦτα καὶ τὴν οὐσίαν. εἰ οὖν τῶν γιγνωσκομένων προϋπάρχει τάγαθόν, καὶ οὐ τινῶν γε τούτων, ἀλλὰ πάντων (τοῦτο γὰρ δηλοῖ λέγων καθόλου 20 [p. 509^b]· καὶ τοῖς γιγνωσκομένοις τοίνυν τὸ ἀγαθὸν μὴ μόνον τὸ γιγνώσκεσθαι παρέχειν, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν), πρόδηλον ὡς ἄρα καὶ τῆς νοητῆς οὐσίας 1.156. αἴτιον ὃν τάγαθὸν ὑπερούσιον ἀν εἴη διαφερόντως. καὶ οὐκ ἐκεῖνο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀλήθεια· καὶ γὰρ ταῦτην 25 καταλάμπειν εἶπεν τὰ γιγνωσκόμενα πάντα, καθάπερ τὰ δρώμενα τὸ τοῦ ἥλιου φῶς· καὶ ἔοικεν Ἑλλαμψις εἶναι τῆς ὑπερουσίου τῶν ὅλων ἀρχῆς, δι' ἣν καὶ τοῖς νοητοῖς ὑπάρχει μετουσία τις ἐκείνης καὶ τοῖς νοοῦσιν, ἐνοποίησ οὖσα τούτων αὐτῶν τε καθ' ἔαντα καὶ πρὸς ἄλληλα. διὸ καὶ 30 λέγεται προξενεῖν τοῖς μὲν τὸ νοεῖσθαι, τοῖς δὲ τὸ νοεῖν·

1 μόνον τῶν] μενόντων
μεν m¹, corr. m³ [διονοητὰ
29 cf. Pl. 508^a

2 possit καλεῖ τὰ
14 ὄντα b] νοητὰ

5 λέγο-
15 an οὐδὲ?

ἄνευ γὰρ δόσεως καὶ κοινοῦ τινος δεσμοῦ συναφθῆναι ταῦτα ἀδύνατον, ὡς τὸ μὲν νοητὸν ὄλως γενέσθαι, τὸ δὲ νοητικόν. ἥπερ οὖν τὸ φῶς καὶ τὰ δρατὰ ποιεῖ λάμπειν καὶ τὰ δρατικά, συνάπτει δὲ ἄμφω δι’ δμοιότητος, ἐκατέροις προσθὲν τοῦ ἐνόντος μεῖζον φῶς, κατὰ ταῦτὰ δὴ καὶ τὸ νοοῦν ὑπὸ 5 τῆς ἀληθείας ἐνιξόμενον καὶ τὸ νοούμενον ἀλλήλοις συμφύεται· καὶ τὸ μὲν νοεῖται, τὸ δὲ νοεῖ, γενόμενον ἐκάτερον ἀγαθοειδές, καὶ ἐφαρμόζει θατέρῳ θάτερον. ἵν’ οὖν μὴ μακρολογῶμεν, φανερὸν ἐκ τούτων, ὅτι κατὰ Πλάτωνα τάγαθόν ἔστιν ὑπὲρ τὴν τῶν νοητῶν οὐσίαν καὶ ὄντως 10 ὑπερούσιον. σαφῶς γὰρ εἶπεν [p. 509^b]. οὐκ οὐσίας ὄντος ἐκείνου, ἀλλ’ ἐπέκεινα οὐσίας καὶ τοῦ εἴναι καὶ τιμιωτέρου τούτων ὄντος, καίτοι καὶ γνωστὸν εἶναι φησιν αὐτό, πᾶσι τοῖς γιγνωσκομένοις τοῦ γιγνώσκεσθαι αἴτιον ὃν καὶ μάθημα ἔδχατον. καὶ γὰρ τοῦτο λέγει σαφῶς 15 καὶ ἐπ’ αὐτὸ τὴν διαλεκτικὴν ἀνάγειν· καὶ ὕσπερ τὸν ἥλιον δρᾶσθαι φησιν, τοῖς δρῶμένοις αἴτιον ὄντα τοῦ δρᾶσθαι καὶ τοῖς δρῶσι τοῦ δρᾶν, οὗτοι καὶ | περὶ τῆς τάγαθοῦ f. 156 v. ἰδέας ἀξιοῦ τὸν ἀκροατὴν ὡς γιγνωσκομένης διανοεῖσθαι, ορείσσονος δὲ ἀληθείας καὶ ἐπιστήμης. καὶ γὰρ ὅτι μὲν 20 δοξαστὸν οὐκ ἔστιν, συνιδεῖν δάχδιον· δοξαστὸν γὰρ αὐτὸς ἔθετο πᾶν τὸ πῆ μὲν ὅν, πῆ δὲ μὴ ὅν. ὅτι δὲ οὐδὲ ἐπιστητόν, καὶ τοῦτο δῆλον· εἰ γὰρ ἀπ’ αἰτίας γνωστὸν τὸ ἐπιστητόν, οὗ μὴ ἔστιν αἰτία, τοῦτο οὐκ ἐπιστητόν. εἰ δὲ καὶ ὑπὲρ ἀληθείαν ἔστιν, οὐκ ἀν εἴη γνωστὸν οὕτως ὡς τὰ 25 νοητὰ τὰ διὰ τῆς ἀληθείας γνωστὰ τοῖς νοοῦσι. μόνη ἄρα γνωστὸν τῇ ἐνθέῳ προσβολῇ τῇ τοῦ νοῦ πρείτονι, ἦν αὐτὸς αὐγὴν καλεῖ τῆς ψυχῆς, ἦν ἀνακλίναντα, φησίν [III 540^a], ἐκείνῳ δεῖ προσβάλλειν διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν μετ’ αὐτὸ πάντων. καὶ γὰρ τοῦτο σαφῶς εἶπεν αὐτός, ὅτι 30

2 ὄλως b] ἄλλωσ 5 ταῦτὰ] αὐτὰ | νοοῦν m³] νοητὸν m¹

11 σοφῶσ 13 ὄντωσ, corr. b 16 fort. ἀνάγει
21 συνέιδεῖν | cf. Pl. 477^{a,b} et supra 261, 6 sqq.

ἀφελεῖν δεῖ τὴν τάγαθοῦ ἰδέαν ἀπὸ πάντων, καὶ οὕτως ἐπ' αὐτὸ ἀνακλῆναι τὴν τῆς ψυχῆς αὐγήν, εἴπερ μέλλοι τις ὄψεσθαι αὐτὴν καθ' αὐτήν. ὥστε δῆλον ἐκ τούτων, καὶ ποίας γνώσεσιν γνωστὸν οὐκ ἔστιν τάγαθόν, καὶ πᾶς γνωστὸν καὶ μάθημα ἔσχατον, καὶ τίς ἡ ἔσχάτη μάθησις, καὶ τί συντελεῖ πρὸς τὴν ἑκείνου θέαν ἡ τῆς διαλεκτικῆς ὅδὸς 429 ἐπ' αὐτὸ διὰ τῶν ἀφαιρέσεων ἀνάγουσα τὸν ψυχικὸν νοῦν.

'Ἄλλ' ἐπειδὴ τοῦ ἥλιου πεποιήμεθα μνήμην ὡς ὁρατοῦ, καλῶς ἂν ἔχοι περὶ τούτου πρῶτον εἰπεῖν, πᾶς οὐκ ἔστι 10 γένεσις, εἴπερ πᾶν τὸ ὁρατὸν γενητόν. εἰ γὰρ οὗτος ὁφθῆσται καὶ γένεσις ὡν καὶ ὑπὲρ γένεσιν, τί κωλύει, φασίν, καὶ τάγαθὸν οὐσίαν τ' εἶναι καὶ ὑπερούσιον; μήποτε οὖν ἐνταῦθα τῶν περὶ τῆς ἀναλογίας ἡμῖν προδιηρημένων μνη-
157τ. μονεύειν καιρός, ἐν οἷς ἐλέγομεν δεῖν μὴ μεταβαίνειν 15 ἐπ' ἄλλας ἴδιότητας τῶν τοὺς λόγους ἔχοντων, ἀλλ' ἐμμένειν κροκῆναι ταῖς ἐξ ἀρχῆς, καθ' ἃς ἡ ἀναλογία θεωρεῖται. καὶ γὰρ ἐν τούτοις, ὅταν τὸν ἥλιον ὑπὲρ γένεσιν θέμενοι τὴν τῶν φωτιζομένων αὐτὸν γένεσιν λέγωμεν, οὐκέτ' ἡγούμενον αὐτὸν οὐδὲ αἴτιον, ἀλλ' ἐπόμενον ποιοῦμεν. ἐπισκοποῦντες 20 δὲ τὴν γένεσιν τὴν τῶν ὑπὸ αὐτοῦ φωτιζομένων ἀγένητον αὐτὸν παντελῶς εὑρόησομεν. μόνος γὰρ οὗτος τῶν ἐν κόσμῳ πάντων ὄντως ἔστιν ἀγένητον σῶμα, προσλαμβάνων οὐδὲν οὐδὲ γιγνόμενος οὐδὲ ἀποβάλλων τι ἀφ' αὐτοῦ. πάντα δὲ τὰ ἄλλα, ὅσα φωτίζει, δεχόμενα παρὰ μέρος φῶς 25 ἄλλοτε ἄλλο παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν περὶ τὸ κέντρον τὸ οἰκεῖον κίνησιν τῆς ἡλιακῆς σφαιρᾶς, ἄλλοτε ἄλλας ἀπτῆνας κατὰ κύκλον εἰς τε τὰ ἐν οὐρανῷ διαπεμπούσης καὶ εἰς τὰ ὑπὸ σελήνην, γένεσίν τε ἵσχει, καθόσον φωτίζεται, καὶ φθοράν· καθάπερ καὶ ἡ σελήνη φθίσεις τε δέχεται καὶ αὐξήσεις 30 τοῦ φωτός. κατ' αὐτὸ ἄρα τὸ φωτίζειν ἀγένητός ἔστιν

5 τίς] πῶς 14 καιρὸς m³] καὶ πρὸς m¹ | cf. p. 274, 22.
277, 6 17 τούτοις] τοῖς 18 αὐτὸν] αὐτῶν 19 αὐτὸ²
22 ἀγένητος, corr. m. rec.

παντελῶς δὲ ἡλιος· κατὰ δὲ τοῦτο ἀπέκασται πρὸς τάγαθόν,
οὐ καθ' ὅσον σῶμά ἔστιν· κατὰ γὰρ τοῦτο ἀνόμοιος πρὸς
ἔκεινο τῆς ἀναλογίας δι' ὅμοιότητα λόγων συνισταμένης.
λάβωμεν οὖν ἀπὸ τούτων, ὅτι θείως συνεῖδεν δὲ Πλάτων,
ὧς ἄρα ἔνεστι καὶ ἐν τοῖς γενητοῖς ἀγένητον εἶναι καθάπερ 5
τοῖς μεριστοῖς ἀμερέσ, καὶ κατὰ τοῦτο δὴ τὸ ἀγένητον
δὲ ἡλιος βασιλεύει τῶν δρατῶν. ἐπεὶ καθόσον σῶμα καὶ
καθόσον κινητόν, τῶν βασιλευομένων ἔστιν, οὐ τῶν βασι-
λευόντων· ἄγεται γὰρ ὑπὸ τῆς ταύτου περιόδου, | καὶ f. 157 v.
ἡ περίοδος αὐτοῦ δευτέρᾳ ἔχει τάξιν τῆς φρονιμωτάτης 10
κυκλήσεως. εἴτα καὶ τοῦτο συγχωρήσωμεν, κατ' ἄλλην τινὰ
γένεσιν τὸν ἡλιον γενητόν, οὐκέτ' ἀληθὲς τὸ καὶ τάγαθὸν
κατ' ἄλλο σημανόμενον οὐσίας ὑπάρχειν οὐσίαν. τῆς μὲν
γὰρ γενέσεως ὑπελείπετο τι καὶ ἔτερον σημανόμενον, σώ-
ματι παντὶ προσῆκον, τῆς δὲ καὶ τοῦ ὄντος οὐδέν· ἐν γὰρ 15
ἥν μόνον τὸ τοῖς νοητοῖς πᾶσιν ὑπάρχον, δὲ καὶ εἶναι καὶ
ὄντως εἶναι φαμεν. τούτων δὲ ὑπεριδρυμένον τάγαθὸν
ποίαν ἂν ἔχοι λοιπὸν οὐσίαν, καθ' ἥν οὐσία ἔστιν καὶ οὐχ
ὑπερούσιον μόνον; πᾶσα γὰρ οὐσία ὅν ἔστιν ἐξ ἀνάγκης,
τάγαθὸν δὲ οὐχὶ μόνης τῆς οὐσίας εἶπεν δὲ Σωκράτης ἐπέ- 20
κεινα, ἀλλὰ καὶ τοῦ εἶναι. οὐκ ἄρα δεῖ φάναι τὸ ἀγαθὸν
εἶναι, ὅπερ ἐπέκεινα τοῦ εἶναι ἔστιν, καὶ διὰ τοῦτο <οὐδὲ> μὴ
εἶναι χρὴ λέγειν αὐτό· πάλιν γὰρ τὸ μὴ εἶναι κοινόν ἔστιν
πρὸς ἄλλα, οἷς τὸ μὴ ὃν οἰκεῖον. ἀμφο τοίνυν λεκτέον, ὡς
οὔτεον ἔστιν οὔτε μὴ ὅν. δὲ καὶ ἄλλους ἀνέπεισεν ἄγνωστον 25
αὐτὸ λέγειν καὶ ἄρρητον παντὸς ἢ ὄντος ἢ μὴ ὄντος, οὐδὲ
τοῦ Πλάτωνος, δπόταν αὐτὸ γνωστὸν προσαγορεύῃ καὶ μά-
θημα τελευταῖον καὶ πᾶν δι τοιοῦτον, ἀφέντος ἡμᾶς ἀορισταί-

4 συνεῖδεν εκ συνίδεν m³ 6 <ἐν> τοῖς b 9 cf. Pl. Tim.
36^c et rep. X 616^e (Procl. f. 148^v cod. Vat.); sapientissima rotatio
est sphaerae inerrantis 15 τῆς δὲ sc. οὐσίας 23 χρὴ me-
lius abesset 24 ἄλλα οἷς ex ἄλλασ m³ | ὃν m³] ἐν m¹
26 aut ἄρρητον corruptum (ἄδεκτον sententiae convenit) aut
id quod verisimilius excidit v. g. καὶ ὑπεριδρυμένον

νειν καὶ οὗτω γνωστὸν ὑπολαμβάνειν, ὡς τὰ ὄντα καὶ ὅν
 ἔστι τῆς οὐσίας αἴτιον. ταῦτα μὲν *(γὰρ)* γνωστὰ καὶ ἐπι-
 στητὰ κατὰ τὸν τῆς ἐπιστήμης τρόπον ὃν αὐτὸς διώρισεν
 τὸν ἀκριβέστατον, καθ' ὃν τὰς ἐξ ὑποθέσεως ἐπιστήμας
 5 ἡτίμασεν καὶ μίαν ἔφατο τὴν ὄντως οὖσαν ἐπιστήμην
 ὑπάρχειν. λέγει δὲ οὗτως περὶ τούτων, ἷν ἔχει διάνοιαν
 f. 158 τ. ἐκδιδάσκων, ὡς αἱ μὲν ἄλλαι ἐπιστῆμαι δοκοῦσαι εἶναι
 ποιοῦνται τὰς ἀρχὰς ὑποθέσεις, μόνη δὲ διαλεκτικὴ ἐπ' αὐ-
 τὴν ὁρμωμένη τὴν ἀρχὴν ἀναιρεῖ τὰς ὑποθέσεις, ἕως ἂν
 10 εὗρῃ τὴν μὴ οὗτως οὖσαν ἀρχὴν ὡς ὑπόθεσιν, ἀλλ' ὄντως
 ἀνυπόθετον. τοιαύτη δὲ ἀρχὴ τὸ ἔν, εἰς ὃ πᾶσαν τὴν τῶν
 γνωστῶν ὑπόστασιν τελευτᾶν. οὐκοῦν ἀπὸ τούτων δῆλον,
 ὡς ἄρα τὴν διαλεκτικὴν θρηγὸν τῶν ἐπιστημῶν εἶναι δο-
 κουσῶν ἀποκαλῶν καὶ ὄντως ἐπιστήμην ὁριζόμενος ἐξ ἀνυ-
 15 ποθέτου φησὶν ἀρχῆς ὁρμωμένην πάντα σκοπεῖν, ὡς ἔχει
 φύσεως, ὅτι ποτέ ἔστιν ἔκαστον. εἰ μὲν οὖν καὶ τὸ ἀγαθὸν
 θεωμένη, τίνα ἴδιότητα ἔχει καὶ πῇ διέστηκεν τῶν ἄλλων,
 ἐξ ἀρχῆς ἀνυποθέτου σκοπεῖ, καὶ τοῦτο τάχ' ἀν εἴη τις
 ἐπιστήμη καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, τί ποτέ ἔστιν ὄντως ἢ οὐκ ἔστιν.
 20 εἰ δὲ ἀρχὴ τοῦτο πάντων, ἀρχῆς δὲ οὐκ ἔστι λαβεῖν ἀρχήν,
 τίς μηχανὴ καὶ τούτου λέγειν εἶναι τινα ἐπιστήμην; παντὸς
 μὲν ἐπιστητοῦ ἀπὸ ἀρχῆς ἀνυποθέτου καταληπτοῦ ὄντος,
 ὅπερ ἔστι κυρίως ἐπιστητόν, τοῦ δὲ ἀγαθοῦ μὴ ὄντος ἐξ
 ἀρχῆς ἀνυποθέτου καταληπτοῦ, τῷ μήδ' ἥντιν' οὖν ἔχειν
 25 ὅλως ἀρχήν· ὥστ' εἰ οὗτος ἔστι τῆς ἐπιστήμης ὅρος, οὐ-
 δαμῶς ἐπιστητὸν τὸ ἀγαθόν. ἔπειται δὲ τούτῳ μηδὲ ὃν
 αὐτὸς παντελῶς πάλιν εἶναι, σαφέστατα τοῦ Πλάτωνος ἐπι-
 στήμην μὲν ἐπὶ τῷ ὄντι τάπτοντος, πλειτὸν δὲ ἐπὶ τῷ δο-
 κοῦντι πως εἶναι καὶ αἰσθητῷ, διάνοιαν δὲ ἐπὶ τοῖς διανοη-
 zo τοῖς, καὶ εἰκασίαν ἐπὶ τοῖς εἰκαστοῖς· καὶ νόσιν μὲν ἐπὶ

3 cf. Pl. VII 533^a sqq.
 (γ ir.) m¹, cr. m³ | cf. Pl. 534^a

10 οὗτως] ὄντωσ

19 ὄντος, corr. b

13 θρηγὸν

25 cf. Pl. VI 511^d VII 534^a

τοῖς νοητοῖς καὶ διανοητοῖς [καὶ εἰκαστοῖς], δόξαν δὲ ἐπὶ τοῖς αἰσθητοῖς καὶ εἰκαστοῖς. καὶ οὐκ ἐν τούτοις μόνον, f. 158 v. ἀλλὰ καὶ ἐν Τιμαίῳ [p. 37^b] λέγοντος, ὅτι ὅπερ οὐδίσια πρὸς γένεσιν, τοῦτο πρὸς πίστιν ἀλήθεια, καὶ λόγους μὲν τοὺς ἀνελέγοντος τοῖς οὖσιν, λόγους δὲ εἰκοτολογικοὺς τοῖς 5 γενητοῖς ἀποδιδόντος, ὡς ἂν τῆς ἐπιστήμης τὰ ὄντας ὄντα καταθεωμένης. εἰ οὖν τὸ ὃν ἐπιστητόν, τὸ δὲ ἀγαθὸν οὐκ ἐπιστητόν, τὸ ἄρα ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ὃν ὅπερ καὶ αὐτὸς ἔλεγεν, οὐδίσιας αὐτὸς λέγων ἐπέκεινα καὶ τοῦ εἶναι. μή σοι δοκεῖ καὶ διὰ τούτων ἀφανῶς ὑπερούσιον αὐτὸς λέγειν, ἀλλ' 10 οὐχὶ καὶ οἵσι διορίζεται περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης τὸ αὐτὸς συμβαίνειν, οἵσι ἐκ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον ἀναλογίας συνήγαγεν, ὡς ὑπὲρ γένεσιν ἐκεῖνον, ὑπὲρ οὐδίσιαν τὸ ἀγαθὸν ἀποφαίνων; τῶν δύο τοίνυν θάτερον, τὴν ἐπιστήμην ἔροῦμεν εἶναι τὴν ἐκ τῆς ἀνυποθέτου δεικνῦσαν ἀρχῆς 15 (καὶ οὐκ ἔσται τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη) <ἢ> καὶ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς οὖσαν μηκέτ' ἀπ' ἀρχῆς εἶναι γνῶσιν, καὶ οὔτως εἶναι καὶ πρὸ τῆς διαλεκτικῆς ἄλλην ἐπιστήμην ξητήσομεν. εἰ δὲ αὐτὴν τὴν διαλεκτικὴν οὐ μόνον εἰδέναι τὰλλα φήσο- 19 μεν ἀπὸ τῆς ἀνυποθέτου τύμονην ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν 430 τὴν ἀρχήν, δῆλον μέν, ὡς οὐκ ἂν ἀπὸ ἀρχῆς γιγνώσκοι καὶ ταύτην, ὥσπερ τὰ ἀπ' αὐτῆς. λείπεται δὲ ἀπὸ τῶν μετ' αὐτὴν ἂν υπάρχειν αὐτῇ τὴν γνῶσιν, καὶ δῆλον ὡς δεικνῦσαν ἐκείνην μηδὲν οὖσαν τῶν μετὰ ταύτην, ἢ ὡς ἐκ τεκμηρίων τούτων συλλογιζομένην περὶ ἐκείνης. ἀλλ' εἰ 25 μὲν οὔτως, χειρόνως γνώσεται τὴν ἀρχήν τῶν ὄντων ἢ τὰ ὄντα· ταῦτα μὲν γὰρ ἀπ' αἰτίας, ἐκείνην δὲ ἐκ τῶν ἀπ' αὐτῆς. τοῦτο δὲ οὐκ ἐπιστημονικόν· καὶ γὰρ αὐτῷ | δο- f. 159 r. κεῖ τὴν ἐπιστήμην εἶναι γνῶσιν τῷ τῆς αἰτίας λογισμῷ

11 οἵσι διορίζεται εχ οἱ διορίζονται m³ 18 εἶναι post οὔτως fort. del. 20 nempe ἀρχομένην aut ὁρμωμένην | ἀρ-
χὴν, corr. b 23 ἀν abundat; displicet ἐνυπάρχειν
24 δεικνῦσα

δεθεῖσαν, ὡς ἐν Μένωνι διώρισεν [p. 98^a]. ὥστε καὶ κατὰ τοῦτον τὸν ὅδον οὐκ ἐπιστητὸν τάγαθόν, ὃ μὴ δυνατὸν ἀπ' αἰτίας γνῶναι. καὶν ὡς ἐκ τεκμηρίων δὲ γιγνώσκηται, πάλιν οὐκ ἐπιστητόν· οὐ γὰρ αἰτία ταῦτον καὶ τεκμηρίουν. 5 εἰ δὲ κατὰ ἀφαιρέσιν ἡ γνῶσις τοῦ ἀγαθοῦ, μόνως ἂν οὕτως τῷ Σωκράτει συμφωνοῦμεν, ἀξιοῦντι καθάπερ ἐν μάχῃ διεξιόντα περὶ τοῦ ἀγαθοῦ διελέγχειν ὡς ἄρα οὐκ ἔστιν ἐν τι τῶν ἄλλων [VII 534^c]. οὐ γὰρ ἄλλο τι δῆλοι ταῦτα πλὴν τῶν ἀφαιρέσεων. τοῦτο δὲ αὖ πάλιν δείκνυσιν 10 αὐτὸ μὴ ὃν ἐπιστητόν. τὸ γὰρ ἐπιστητὸν οὐ τί οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τί ἔστι, γνωστὸν ὑπάρχει διὰ τῆς ἐπιστήμης. οὐ μόνον ἄρα ἔστιν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀληθείας τὸ ἀγαθὸν ἐπέκεινα, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιστητῶν, καὶ οὕτε ἐπιστήμη οὕτε ἐπιστητὸν οὕτε ἡ ταῦτα ἀλλήλοις συνάπτουσα ἀλήθεια. 15 γνωστὸν δὲ ὅμως τρόπον ἔτερον διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἄλλων ἀπ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐλέγχων, οὐδὲ δεικνύουσιν αὐτὸ μηδὲν ὑπάρχον ἐκείνων, ὥσπερ αὐτὸς ὑπέμνησεν διὰ τῆς ἀναλογίας, ὡς οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐκ ἔστιν οὐσία καὶ ὅν. Καὶ εἰ βούλει τούτοις ὡς ἀρχαῖς χρη- 20 σάμενος τὰ ἐπόμενα σκοπεῖν, εῦροις ἂν μήτε ταῦτὸν ἐκεῖνο μήτε ἔτερον, εἰ μὴ ἔστιν ὅν, μὴ κινούμενον μὴ ἔστος, μὴ σχῆμα ἔχον μὴ ἀριθμόν, μὴ ὅμοιον μὴ ἀνόμοιον, μὴ ἵσον μὴ ἄνισον, μὴ χρόνου μετέχον. ἀ δὴ πάντα καὶ δ Παρ- μενίδης ἐν τῇ πρώτῃ συνήγαγεν τῶν ὑποθέσεων, καὶ συνα- 25 γαγὼν ἐπήνεγκεν [p. 142^a], ὡς ἄρα οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη 159 v. τοῦ ἐνὸς οὐδὲ δόξα· καὶ γὰρ γενέσεως ἐπέκεινα | καὶ οὐσίας· ὅλως δὲ ταύτης σεσαλευμένης ἐπεται τὰ λοιπὰ τοῖς μὴ κενολογεῖν ἐθέλουσιν. οὐκ ἄρα τοῦτο μόνον ἔχομεν ἀπὸ τῶν Σωκρατικῶν λόγων, ὅτι οὐκ ἐπιστητὸν τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ 30 καὶ ὅπως ἄλλως γνωστὸν ἀπτῶτι λόγῳ διὰ τῶν ἐλέγχων καὶ τῶν ἀφαιρέσεων. καὶ εἴπερ μὴ κατέγνω τοῦ Γλαύκωνος ὡς

19 καὶ εἰ ss. m² 21 μὴ ἔστος b] ἡ ἔστος 24 συνάγων
m¹, corr. m³ 31 cf. Pl. 509^c

γελοίως ἀποκριναμένου πρὸς τὴν τοῦ ὑπερουσίου διὰ τῆς ἀναλογίας ὑπόμνησιν, ἥκουσας ἀν αὐτοῦ περὶ ἐκείνου πατατείνοντος τοιαῦτα, οἷα ὁ Παρμενίδης εἰς τὸ ἐν ἀνέπεμψεν. ἀλλὰ γὰρ ἵδων τὸν ἀκροατὴν ἐκτείνειν οὕπω πρὸς ταῦτα τὸν νοῦν ἴκανόν, πολλὰ τῶν αὐτῷ δοκούντων ἔφατο 5 παρήσειν [p. 509^c] καὶ παρῆκεν· ἦν δὲ ταῦτα μετὰ τὴν ἀφαιρεσιν τῆς οὐσίας καὶ τὰ λοιπὰ συναφεῖν. ὅστε καὶ εἴ τι προστίθησιν ἔλκων ἀπὸ τῶν μετὰ τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖνο, τὰ δινόματα μὴ θαυμάσῃς· τὰ γὰρ συνήθη τοῖς ἀκροαταῖς ἡνάγκασται φέρειν ἐπ' αὐτὸν τῶν ἀγαθῶν ἀδέκτοις οὖσιν. 10 Οὗτ' οὖν μέρος οὐσίας ἐκεῖνο δεῖ λέγειν πρὸ οὐσίας ὅν, οὗτ' εἶδος ἐν τι τῶν εἰδῶν· τὸ μὲν γὰρ ὡς εἶδος ἀγαθὸν οὗτως ἔχει πρὸς τὴν νοητὴν οὐσίαν, ὡς τὸ ἐν ἡμῖν πρὸς τὴν ἡμετέραν· ὑφίστησιν γὰρ ἡ μὲν οὐσία τὴν οὐσίαν, ἡ νοητὴ τὴν ἡμετέραν, τὸ δὲ ἀγαθὸν ἐκεῖνο τὸ ἐν ἡμῖν. 15 ὅστε τῆς νοητῆς οὐσίας ἐκεῖνο παταδεέστερον, ὡς τὸ ἐν ἡμῖν τῆς ἡμετέρας, καὶ οὐσιώδες ἀγαθὸν τὸ ὡς εἶδος καὶ οὐσία μέν τις, ἀγαθὸν δὲ ἀπλῶς τὸ πάντων αἵτιον τῶν οὐσιωδῶν ἀγαθῶν τῶν τελειωτικῶν τῆς οὐσίας. ὅστ' εἴπερ τάγαθόν, ὅπερ ὁ Σωκράτης ἐξύμνησεν νῦν, οὐσίας ἐστὶν 20 καὶ τοῦ εἶναι κρείσσον, ἔτερόν ἐστι παντός τε εἴδους f. 160r. ἄλλου καὶ τοῦ τῆς οὐσίας ἀγαθοῦ. τὸ δὲ δὴ μέρος τῆς οὐσίας πᾶν ἀτελέστερον δὲ τῆς οὐσίας, ἡς ἐστι μέρος, οὐκ ἀν εἴη τὸ ὡς ἀληθῶς ἀγαθόν· τοῦτο γάρ ἐστιν, οὗ ἔνεκα πάντα· πᾶν δὲ μέρος οὐχὶ οὗ ἔνεκά ἐστιν, ἀλλ' ἔνεκά του. 25 τοῦ γὰρ δλον ἔνεκα τὸ μέρος, ὡς καὶ αὐτός πού φησιν Πλάτων· μέρος μὴν δλον ἔνεκα καὶ οὐχὶ δλον μέρους [legg. X 903^c]. εἰ οὖν τάγαθὸν οὐκ ἔστιν ἔνεκά του, πᾶν δὲ μέρος ἔνεκά του, τάγαθὸν οὐδενὸς ἀν εἴη μέρος, ὅστ' οὔτε τοῦ νοητοῦ κόσμου μέρος οὐτ' ἄλλου τινός. καὶ πάλιν 30 ἐκ τούτου δῆλον, ὅπως αἱ κοιναὶ ἔννοιαι τὸ οὗ ἔνεκα λέγου-

2 ἥκουσας ἀν εκ ηκουσαν m^3 3 τοιαῦτα] ταῦτα 8 εἴ τι ex ἐπι uv. m^3 18 τὸ] ὡς 25 οὗ ἔνεκά b] οὗνεκά 27 μὴν m^1] ἦν m^3

σαι πάντα τὸ ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸ οὗ πάντα ἐφίεται τὸ ύπερ οὐσίαν ἀπομαντεύονται. τὸ γὰρ οὐσιῶδες ἀγαθὸν ἔνεκα τῆς οὐσίας ἐστίν, ἐκείνης ἔνεκα καὶ ύποστάν καὶ ξητούμενον, ὡς εἰς τὴν ἐκείνης τελείωσιν συντελοῦν, ἵνα 5 ἔχῃ κατὰ φύσιν καὶ τὸ εἶναι αὐτῆς μὴ εἴη ἀτελές. μόνον οὖν ἐκεῖνο τάγαθόν, εἰς ὃ καὶ ύπόστασις ἀνήρτηται πᾶσα καὶ τελειότης, οὗ ἔνεκα πάντα ἐστίν, ἔνεκα δὲ οὐδενὸς αὐτό, οὕτε τινὸς ὃν ὡς τὸ εἰδητικὸν ἀγαθόν, οὕτε ἄλλου ἐφιέμενον, ὡς ή οὐσία παντὸς ὅντος ἐφίεται τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ 10 ἵνα ἥ καὶ ἵνα τελέως ἥ· καὶ τοῦτο ἐστιν ἄρα τὸ πάντων βασιλεῦν καὶ νοητῶν καὶ αἰσθητῶν, εἰς ὃ καὶ δὲ Πλάτων ἡμᾶς ἐν ἐπιστολαῖς [II 312^e] ἀνήγαγεν εἰπών· περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντα ἐστὶν καὶ ἐκείνους ἔνεκα πάντα, καὶ ἐκεῖνο αὕτιον πάντων <τῶν> καλῶν. ἂν 15 γὰρ ἐκεῖ συντόμως, ταῦτα ἐν τούτοις διὰ πλειόνων ἐδίδαξεν· ἄλλὰ μὴν ἐκεῖ περὶ τοῦ πρώτου θεοῦ ταῦτα ἐφθεγκταί· τὸ ἄρα ἀγαθόν ἐστιν δὲ πρῶτος κατὰ Πλάτωνα θεός.

L. 160 v.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΤΩΙ

ΕΒΔΟΜΩΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΠΗΛΑΙΟΥ.

20 Εἰ τι δεῖ καὶ ἡμᾶς φάναι περὶ τοῦ σπηλαίου καὶ τῶν ἔξω τοῦ σπηλαίου πάντων καὶ τῆς πρὸς τὰ πράγματα αὐτῶν ὁμοιότητος, λεγέσθω πρῶτον, ὅπως διεῖλεν αὐτὸς ἐν τῇ κατατομῇ τῆς γραμμῆς τὰ πάντα. καὶ γὰρ <ἐν> ἐκείνοις ἀπεικάζει τὰ μὲν εἴσω τοῦ σπηλαίου τοῖς δοξαστοῖς, τὰ δὲ 25 ἔξω τοῖς γνωστοῖς. διὸ καὶ ἐπὶ τῇ διαιρέσει συμπληρώσας 481 αὐτὴν ἐν τῷ ἔκτῳ τὴν εἰκόνα ταύτην ἐπλασεν εὐθὺς ἀρχόμενος τοῦ ἐβδόμου, καὶ ἐπὶ τῇ εἰκόνι πάλιν ἔλαβεν τὴν

5 nolui ἔχοι scribere (cf. e. g. Usener ad Theodor. 11, 18)
 7 τελειότητες 8 possis <μέρος> τινὸς | εἰδητικὸν]
 14 τῶν add. e Plat. 18 cf. Pl. 514^a 22 cf. Pl. VI 509^d

προδρομηθεῖσαν διαιρεσιν, τὰς γνώσεις συνδιαιρούμενος καὶ ἐφ' οὓς εἰσιν αἱ γνώσεις, ὡς αὐτὸς εἶπεν· καὶ μεταξύ που τούτων ἀπεικάζειν ἐπομένως ταῦτα παρακελεύεται τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις, ἅπερ ἦν τὰ τέτταρα τμήματα τῶν πάντων. ἀναλάβωμεν οὖν ἔκεινα διὰ βραχέων, οὓς διμολογούμενην ἀποδεῖξομεν τὴν εἰκόνα πᾶσαν. Τὴν μὲν οὖν ἀφ' ἑνὸς πρόοδον τῶν ὄντων συνεχῆ καὶ ἡνωμένην οὖσαν ἐνδείξασθαι βουλόμενος γραμμῇ μιᾷ τὴν συνέχειαν ταύτην ἀπείκασεν, δι' διμοιότητος καὶ ἀλληλουχίας τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν πρώτων ἀεὶ προϊόντων, κενοῦ δὲ οὐδενὸς τὰ ὄντα 10 διείργοντος. οὐδὲ γὰρ ἦν τοῦτο θεμιτόν, τάγαθοῦ πάντα παράγοντος καὶ εἰς ἔαυτὸν πάλιν ἐπιστρέφοντος. δεῖ γοῦν διμοιοῦσθαι τῷ γεννῶντι τὴν γένεσιν· ἑνὸς οὖν ἔκεινου ὄντος συνεχῆ τὴν γένεσιν ἀναγκαῖον εἶναι· συγγενὲς γὰρ τῷ ἑνὶ τὸ συνεχές. τούτου δὲ αἴτιον τοῦ συνεχοῦς ἡ διμοιότης 15 τῶν ἐπομένων τμημάτων πρὸς τὰ ἡγούμενα· ταύτην δὲ f. 161r. εἶναι πρὸς τοῦ ἑνὸς διμολογοῦμεν ἀπαντεῖς· ἡ γὰρ διμοιότης ἑνότης τίς ἐστιν. μίαν μὲν οὖν γραμμὴν διὰ ταῦτα λαμβάνει, τέμνει δὲ δίχα ταύτην, οὐκ εἰς ἵσα μέρη τέμνων, ἀλλ' εἰς ἄνισα, δύο δὲ ὅμως. καὶ γὰρ ἐν Φιλήβῳ [p. 16^{c,d}] 20 τοῖς τὰ ὄντα σκοποῦσιν παρεκελεύσατο μετὰ τὸ ἐν σκοπεῖν τὰ δύο, εἴ πως ἐστίν, εἴ δὲ μή, τὸν σύνεγγυς τῆς δυάδος ἀριθμόν. ἡ δ' οὖν εἰς ἄνισα τομὴ τῶν πάντων αὐτῷ τὴν ἀξίαν ἐνδείκνυται τῶν τετμημένων, τὴν κατὰ τὸ συνεχές ἀνισότητα τῆς κατὰ τὴν ὑπαρξίαν ἀνισότητος εἰκόνα τιθε- 25 μένω. τούτων δὲ τῶν ἀνίσων δύο τμημάτων ἐκάτερον ἀνάλογον τέμνει τῇ ἐξ ἀρχῆς γραμμῇ, τῆς ἀναλογίας πάλιν ταύτης ἀναργῆς δηλούσης τὴν διὰ ταυτότητος τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν πρότερον ὕφεσιν. λόγου γάρ ἐστιν ἡ ἀναλογία

2 cf. Pl. 534^a τὴν δ' ἐφ' οὓς ταῦτα ἀναλογίαν | cf. Pl. 517^a ταύτην τοίνυν . . . τὴν εἰκόνα . . . προσαπτέον ἀπασιν τοῖς ἔμπροσθεν λεγομένοις 12 ἐπιτρέφοντος m¹, corr. m³ aut. m. rec. 15 τούτου] τοῦτο 25 τιθεμένων 29 possis προτέρων

ταυτότης καὶ δεσμῶν ὁ πάλλιστος, ὡς ἐν *Τιμαίῳ* [p. 31^c] μεμαθήκαμεν, καὶ *Διὸς* κοίσις, ὡς ἐν *Νόμοις* [VI 757^b] ἥκουσαμεν. ὡς οὖν ὁ κόσμος οὗτος δεδημιούργηται *κατὰ* τὴν ἀναλογίαν, πάντων φιλίαν ἄλυτον πρὸς ἄλληλα λαβόντας, οὗτος καὶ τὰ πάντα προηλθεν συνδεθέντα διὰ ταύτης καὶ ὅμοιογήσαντα ἄλλήλοις. τετάρων δὲ τῆς μᾶς γραμμῆς ἀναφανέντων αὐτῷ τημάτων τὰ μὲν δύο τὰ τὸ μεῖζον αὐτῆς τημάτα συμπληροῦντα τοῦ νοούμενου γένους εἶναι τίθεται, τὰ δὲ δύο τὰ τὸ ἔλασσον τοῦ δρωμένου γένους. δεῖ γὰρ 10 τῷ νοούμενῷ τὸ μεῖζον ἀποδιδόναι, κρείττονί τε ὅντι καὶ περιέχοντι θάτερον, τῷ δὲ δρωμένῳ τὸ ἔλασσον περιέχεται ε. 161 τ. γὰρ ἐν ἐκείνῳ | κατ' αἰτίαν. ἔλασσον δὲ τοῦ περιέχοντος πανταχοῦ τὸ περιεχόμενον, εἴτε κατ' οὐσίαν εἴτε κατὰ δύναμιν εἴτε κατ' ἐνέργειαν λαμβάνοις τὴν περιοχήν, ὕσπερ καὶ 15 ἐπὶ τῶν συνεχῶν καὶ ἐπὶ τῶν διηρημένων δρᾶται πάντων. τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἄνισα δύο τημάτα τῆς γραμμῆς νοούμενόν ἐστι γένος τὸ μεῖζον, δρώμενον δὲ θάτερον τὸ ἔλασσον. τούτου δὲ ἑξῆς φησιν ἀπὸ τῶν πρὸς ἡμᾶς πρώτων ὡς γνωριμωτέρων ἀρξάμενος τοῦ δρωμένου γένους· τὸ 20 μὲν γὰρ ἔτερον τοῖν τημάτοιν εἰκόνες, τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν ἀφ' ὧν αἱ εἰκόνες. τῶν δὲ αὐτῶν δηλοῦν δυναμένων καὶ ἀγάλματα καὶ ζωγραφήματα καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτον, αὐτὸς διοριζόμενος, τίνας εἶναι βούλεται τὰς εἰκόνας, καὶ ὡς τὰς ἀπὸ τῶν φωτιζόντων ἀποτελουμένας ἐν φωτιζομένοις, 25 τάς τε σκιάς φησιν εἰκόνας καλεῖν καὶ τὰς ἐμφάσεις τάς τε ἐν ὕδασιν καὶ τὰς ἐν τοῖς ἄλλοις ἐνόπτεοις. καὶ δὴ καὶ διορίζων, τίνα ποτὲ δεῖ τούτοις ὑπάρχειν τοῖς ἐνόπτεοις, πυκνότητά φησι καὶ λειότητα καὶ φανότητα· τῆς μὲν γὰρ πυκνότητος δεῖν, ἵνα μὴ τοῖς πόροις ἐμπίπτοντα ἡ ἐμφασίς

2 add. b (nolui dativum reponere) 7 αὐτῶν, corr. b

15 δρᾶται 20 Pl. 509^e nil nisi haec: ἐν μὲν τῷ δρωμένῳ
τὸ μὲν ἔτερον τημάτα εἰκόνες 29 δεῖν pro δέον, quoniam
nihil horum apud Pl. (cf. 43, 16 etc.)

ἀπολέση τὸ ἐν ἐκ πολλῶν γενέσθαι τῶν ἀπορροιῶν εἶδωλον· τῆς δὲ λειότητος, ἵνα μὴ ταῖς ἔξοχαις καὶ εἰσοχαις η τραχύτης ἀνωμαλίας αἴτια γίνηται τῷ συστησομένῳ· τῆς δὲ φανότητος, ἵνα τὸ εἶδωλον ἀμυδρὰν ἔχον τὴν ἰδέαν ὅμως δοφθῇ· καὶ γὰρ τὰ ἐν τῷ ἀέρι φαινόμενα διὰ τῶν θυρίδων καταλαμπόμενα ἔνσματα χωρὶς φωτὸς ἀόρατά ἐστιν, ἀμαυρὰν ἔχοντα τὴν ἑαυτῶν σύστασιν. ἐκ δὴ τούτων συλλογιστέον ^{f. 162r.} ἡμῖν, καὶ ὅτι κατὰ Πλάτωνα αἱ ἐμφάσεις ὑποστάσεις εἰσὶν εἰδώλων τινῶν δαιμονίᾳ μηχανῇ δημιουργούμεναι, καθάπερ αὐτὸς ἐν τῷ Σοφιστῇ [p. 266^b] διδάσκει. καὶ γὰρ αἱ ¹⁰ σκιαί, αἵ τὰ εἶδωλα συζυγεῖν φησιν, τοιαύτην ἔχουσι φύσιν· καὶ γὰρ αὗται σωμάτων εἰσὶ καὶ σχημάτων εἰκόνες, καὶ παμπόλλην ἔχουσιν πρὸς τὰ ἀφ' ᾧ ἐκπίπτουσιν συμπάθειαν, ὡς δῆλοι καὶ ὅσα μάγων τέχναι πρὸς τε τὰ εἶδωλα δρᾶν ἐπαγγέλλονται καὶ τὰς σκιάς. καὶ τί λέγω τὰς ἐκείνων ¹⁵ δυνάμεις; ἂν καὶ τοῖς ἀλόγοις ἥδη ἔργοις ὑπάρχει πρὸς λόγου παντὸς ἐνεργεῖν. ή γὰρ ἕναντα, φασί, τὴν τοῦ κυνὸς ἐν ἔψει καθημένου πατήσασα σκιὰν καταβάλλει καὶ θοίνην ποιεῖται τὸν κύνα· καὶ γυναικὸς καθαιρομένης, φησὶν Ἀριστοτέλης [π. ἐνυπν. 2. 459^b 27], εἰς ἐνοπτρὸν ἰδούσης ²⁰ αἷματοῦται τό τε ἐνοπτρὸν καὶ τὸ ἐμφαινόμενον εἶδωλον. ὅτι δὲ ὑποστάσεις εἰσὶ καὶ τὰ εἶδωλα κατὰ Πλάτωνα, καὶ ἐκ τῆς ἀναλογίας οἷμαι δῆλον· οὕτω γὰρ ἔχειν τὰ εἰκαστὰ πρὸς τὰ δρατά φησιν, ὡς τὰ διανοητὰ πρὸς τὰ νοητά· ταῦτα δὲ εἰκότως καὶ εἶδη τινὰ καὶ ὄντα· καὶ τὰ εἰκαστὰ ²⁵ ἄρα τῶν δρατῶν εἶδωλα ὄντα φύσιν ἔχει τινὰ καὶ οὐσίαν ἀμωμαγέπτως ἐν οἷς ἐστιν.

Ἄλλὰ τοῦτο μὲν καὶ διὰ πλειόνων γνῶναι τοῖς Πλάτωνος φίλοις δυνατόν. τοιούτων δὲ ἄρα τῶν εἰκαστῶν

11 αἷσ m³] οἷσ m¹ 14 δῆλοι corr. in δηλοῦσι uv. m³
 17—19 cf. Aristot. fr. 369 (= Aelian. h. a. VI 14) mir. ausc.
 145 Plin. VIII 106 23 cf. Pl. 534^a (511^d) 27 an <τῶν>
 ἐν οἷς ἐστιν?

δύντων τὸ ἔτερον γένος οἷον δρίζεται τῶν δραμένων ἄκουσον.
 ἐκεῖνο γὰρ εἶναι πᾶν, ὃ τοῦτο ἔοικεν, τά τε περὶ ἡμᾶς
 ξῶα καὶ τὸ φυτευτὸν καὶ τὸ σκευαστὸν ὅλον γένος.
 f. 102 v. ὥστε δῆλον ἐκ τούτων εἶναι τοῖς ἐπιβλέπειν δυναμένοις,
 5 διτὶ καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῖς δρατοῖς ἀνάλογον ἔσται πᾶν, ὅσον
 τε περὶ τοὺς δεσμώτας ξῶν καὶ τὰ σκεύη πάντα ὅσα φέ-
 ρουσιν πάντες οἱ παριόντες, καὶ ὅσον περὶ αὐτοὺς ἐκείνους
 φυτευτόν, σῶμα ὃν καὶ διὰ τοῦτο τοῦ δρατοῦ γένους. διεῖ-
 λεν γὰρ οἷμαι πᾶν εἴς τε τὸ σκευαστὸν καὶ τὸ φυσικόν, ὃ
 10 δὴ φυτευτὸν εἶπεν. τὰς δὲ ἀπὸ τούτων σκιὰς καὶ τὰ εἰδῶλα
 τὰ ἐν τοῖς ἐνόπτησις φανταξόμενα κοινῶς εἰκόνας προσαγο-
 ρεύσας εἰς τὴν τοῦ τετάρτου τμήματος ἔταξεν μοῖραν. μετα-
 βὰς δὲ ἐπὶ τὸ μεῖζον τμῆμα τῆς γραμμῆς, ὃ δὴ τοῦ νοου-
 432 μένου γένους ἔθετο, τὸ μὲν δρίζεται κάν τούτῳ δεύτερον, τὸ
 15 δὲ φύσει πρότερον, διανοητὸν μὲν τὸ δεύτερον (ὅ δὴ τοῖς τό-
 τε μιμηθεῖσιν, τοῖς δρατοῖς δήπουθεν, ὃν ἦν τὰ εἰκαστὰ
 μιμητὰ καὶ εἰκόνες, αὐτὰ δὲ ὑπ' ἐκείνων μιμηθέντα — τούτοις
 οὖν τοῖς ἐν τῇ τοῦ ἑλάσσονος τμήματος διαιρέσει μιμηθεῖσιν
 εἰκόσιν χρώμενον ἐξ ὑποθέσεών τινων ὀρμημένον,
 20 καὶ ταύταις ὡς ἀρχαῖς διμολογουμέναις τὰ ἐπόμενα ζητοῦσα
 ἀναγκάζεται σκοπεῖν ἡ ψυχή. τῶν γὰρ διανοημάτων τὰ
 δρατὰ μιμητά, κύκλος μὲν ὁ γραφόμενος δηλαδὴ τοῦ ἐν
 γεωμετρίᾳ καὶ τρίγωνον, ἀριθμοὶ δὲ οἱ ἐν τοῖς δρατοῖς τῶν
 ὑπὸ τοῦ ἀριθμητικοῦ θεωρουμένων, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 25 ἀπάντων ὁ αὐτὸς τρόπος. ταῦτα δὴ τὰ δρατὰ μιμηθέντα
 πρότερον ὑπὸ τῶν μετὰ ταῦτα, τῶν εἰκαστῶν λέγω, μιμητὰ
 δὲ αὐτὰ τῶν διανοητῶν ὄντα. διανοητὸν μὲν οὖν τοῦτό
 ἔστιν ὡς ἔφην), νοητὸν δὲ εἰλικρινῶς τὸ πρότερον, ὃ δὴ

2 cf. Pl. 510^a 15 τοῖς Pl. 510^b] τούτοις 16 μιμη-
 θεῖσιν etiam Pl. A, τμηθεῖσιν Pl. M et vulg. 19 χρωμένη et
 πορευομένη (pro ὀρμημένῃ) Pl., et sic scribere debebat Proclus

20 ζητῶν m¹, ονσα ss. m³ 25 an οὗτῳ δὴ? 26 λέγων,
 corr. m³ 27 αὐτὰ] αὐτῶν | νοητά m¹, ὄντα ss. m³

τῶν διανοητῶν ὑπέρτερον <ἢν> νοῦς ἐπισκοπεῖ καὶ οὗτος f. 163 r.
 οὐκ ἐπὶ τελευτὴν πορευόμενος, οἶον ἐξ ὑποθέσεών τινων
 ἐπὶ συμπεράσματα, τῶν ὑποθέσεων ἀναποδείκτων κειμένων,
 ἀλλ’ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἐπ’ ἄλλας ἀνωτέρω κειμένας ἀρχάς,
 ἔως ἂν ἐπὶ τὴν ἀναπόδεικτον ἀναδράμῃ καὶ ἀνυπόθετον 5
 ἀρχήν, οὐ καθ’ ὑπόθεσιν ταύτην οὖσαν, ἀλλὰ καὶ ἀλήθειαν
 τῶν πάντων ἀρχῆν, ἵστοι δὲ ταύτην οὐδὲν ἐπέκεινα νοεῖν θέμις, μηδενὶ
 μὲν ὑποκειμένης, αὐτῇ δὲ τῶν ἄλλων ὑποκειμένων. τὸ μὲν
 γὰρ σημεῖον, εἰ καὶ ἀρχὴ τῶν ἐν γεωμετρίᾳ πάντων ἐστίν,
 ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς κοινῆς ἀνῆπται πάντων ἀρχῆς καὶ ὑπό- 10
 πειται ἐκείνη. τινῶν οὖν ἀρχὴ καὶ μονὰς καὶ οὐ πάντων
 ὠσαύτως, ἀριθμῶν μὲν ἀρχὴ καὶ τῶν ἐν ἀριθμητικῇ πάν-
 των, ὑπόκειται δὲ τῇ πάντων ἀρχῇ. καὶ ἐπαναβασμοῖς τού-
 τοις χρῆσθαι δυνατὸν τοῖς ἐπ’ ἐκείνην ἀνιοῦσιν τὴν τοῦ
 παντὸς ἀρχήν. ποίου δὴ λέγων τοῦ παντὸς ἢ τοῦ νοού- 15
 μένου παντός; τοῦτο γὰρ ἦν θάτερον τμῆμα τοῦ δπωσοῦν
 ὅντος, ὥσπερ θάτερον τὸ δρώμενον γένος. καὶ τούτου μὲν
 ἐπὶ τὸν ἥλιον ἡ ἀνοδος τὸν βασιλέα τῶν δρωμένων, ἐκείνου
 δὲ ἐπὶ τάγαθὸν τῶν νοούμενων πάντων βασιλεῦον, οἷς τὴν
 οὐσίαν εἴρηται πρότερον αὐτῷ παρέχειν, αὐτὸς καὶ οὐσίας 20
 δν ἐπέκεινα καὶ ὅντος.

Ταῦτα μὲν τοίνυν ὑπεμνήσθω τῶν ξητουμένων ἔνεκα
 τῆς δμοιότητος, ἣν ἡ κατὰ τὸ σπήλαιον εἰκὼν ἐνδείξασθαι
 πειράσεται. ταύτης δὲ ἀρχόμενος ἐν προοιμίοις τοῦ ἐβδό-
 μον σκόπει τί φησιν· ἀπείκασον τὴν ἡμετέραν φύσιν, 25
 αὐτὴν δήπου τὴν ἀνθρωπίνην ζωήν, | οὐ καθ’ ὅσον ἐστὶν f. 163 v.
 οὐσία καὶ δύναμιν ἔλαχεν τοιάν ἢ τοιάν, ἀλλὰ παιδείας
 τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. τὴν μὲν γὰρ οὐσίαν ἡμᾶν
 ἐν τῷ ἐνάτῳ [p. 588^d] Πλάτων ἀπεικάζει ξώφι συμμιγῆ
 λαχόντι φύσιν ἐν τε ἀνθρώπου καὶ λέοντος καὶ θηρίου 30

1 οὗτος 2 ὑποθέσεώς, corr. b 11 ante μονὰς οὐ 14 cf.
 Pl. 511^b ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν ίών 19 an <τὸ> τῶν? | οἷς]
 εἰς 20 cf. Pl. 509^b 24 ἀρχόμενον, corr. m³ 27 τοιάν ἢ im. m²

πολυκεφάλου τινός, καὶ τοῦ ἔξωθεν οἶον ἐλύτρου περικειμένου πᾶσιν. τὴν δὲ παροῦσαν εἰκόνα πλάττει τρόπον ἔτερον, δεικνὺς ἀπαιδευτὸν ξωῆν, δοπία δή τις ἀν εἴη, καὶ πεπαιδευμένην τοῖς εἰρημένοις τμήμασιν καὶ ταῖς γνώσεσιν 5 αὐτῶν ἐπομένην. καὶ τὸ μὲν σπήλαιον ἀπεικάζει παντὶ τῷ δόραμένῳ γένει, τὰ πάντα δίχα τέμνων, ὥσπερ τὴν γραμμήν, κάνταῦθα μεῖζον τιθείς, ὅσον ἀφομοιοῦ τῷ νοούμενῷ, πάντα τὸν ἔξω τόπον, ἔλασσον δέ, ὅσον τῷ δόραμένῳ, πάντα τὸν ἔνδον τοῦ σπηλαίου τόπον· αὐτοῦ δὲ τοῦ σπηλαίου τὸ 10 μὲν κατάγειον ὑπογράφων (οὕτω γάρ που καὶ εἶπεν· ἵδε γὰρ ἀνθρώπους ἐν καταγείῳ σπηλαιώδει οἰκήσει), τὸ δὲ ἀνωτέρῳ τεταγμένον, καὶ ἐπ' αὐτό τινα μεμηχανημένην ἄνοδον· μεταξὺ γοῦν φησιν τῶν τε δεσμωτῶν δεῖν νοεῖν ἡμᾶς καὶ τοῦ πυρὸς ἐπάνω δδόν, καὶ αὐτὸ 15 τὸ πῦρ ἄνωθεν φωτίζειν τούς τε σκευοφόρους καὶ τοὺς δεσμώτας, ὅπως καὶ τῶν δεσμωτῶν ἐκπίπτοιεν αἱ σκιαὶ κάτω καὶ ὡν φέρουσιν οἱ παριόντες σκευῶν. ὥστ' εἶναι καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ τινὰ ἄνοδον ἀπὸ τῆς χαμαιξηλοτέρας ξωῆς ἐπὶ τὴν ὑψηλοτέραν, καὶ τὰς σκιὰς ἢ τῶν δεσμωτῶν ἢ τῶν 20 σκευῶν, ἢ δὴ καὶ τὴν ἀρχὴν ὅντα νομίζουσιν οἱ δεσμῶται δι' ἀπαιδευσίαν, τὴν πρώτην εἶναι μοῖραν τῆς γραμμῆς |

τ. 164 ε. * * * * πρὸς τὰ δρατά, καὶ τὰ διανοητὰ πρὸς τὰ νοητά. τούτων δὲ πρώτων ἀπάντων ἡμῖν ἀνιοῦσιν φανεισῶν, προσέθηκεν μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν ὅντως νοητῶν παρεμβα- 25 λῶν ἄλλο τι λεληθότως, καὶ ὕστερον αὐτά, τι δὴ διὰ τούτου τοῖς μὴ παρέργως ἀκούουσιν ἐνδεικνύμενος ἢ τοῦτο ἐκεῖνο, τὸ τῶν διανοητῶν, ὃν ἡ γεωμετρία σκοπεῖται καὶ ὃν ἡ ἀριθμητική, τοὺς λόγους ἔχειν τὴν ψυχήν, ὡς εἰκόνας εἶναι τὰ ὑπὸ τούτων θεωρούμενα καὶ χρῆναι τὴν διάνοιαν ἐν 30 τούτοις γυμναζομένην καὶ ἔαυτὴν καθαίρουσαν αὐτὸὺς προ-

2 πράττει 10 ειδε γάρ 11 σπηλαίωι διοικήσει 22 deest
unum ad minimum folium | ἀνοητά 23 φανεισῶν] θέαν εἰπὼν
24 cf. Pl. 515^d 27 ὃν ἡ γεωμετρία] ἐν γεωμετρίᾳ^b 28 ἔχει

βάλλειν τοὺς ἐν αὐτῇ τούτων λόγους, καὶ οὐκ ἐν ταῖς εἰκόσιν, ἀλλ' ἐν ἑαυτῇ ταῦτα θεάσασθαι συνεπτυγμένως ὅντα καὶ ἀμερῶς· ἂν δὴ καὶ ἀνελίσσουσα τοσοῦτον ἔγεννήσατο πλῆθος θεωρημάτων. μετὰ δὲ ταῦτα φησιν αὐτὸν ἰδεῖν ἥδη τὸν ὄλον οὐρανὸν ἐν νυκτὶ καὶ τὰ ἄστρα τῶν νοητῶν 5 ὅντα δόμοιώματα καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς φῶτα, καθ' ὃ ἡλιοειδῆ πάντα ἔστιν, ὅπως ἀν καὶ τὴν οἰκείαν οὐδίαν αὐτῶν νοήσωμεν καὶ τὰς θεότητας αὐτῶν. ὡς γὰρ ταῦτα ἡλιοειδῆ διὰ τὸ ἀφ' ἡλίου φῶς, οὕτως ἐκεῖνα θεῖα πάντα διὰ τὸ ἐκ τάγαθοῦ φῶς. εἰ δὲ ὡς τὸν ὄλον οὐρανὸν δεῖ πρὸ τῆς 10 τοῦ ἡλίου θέασιν καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ πάντα ἰδεῖν προσήκει καὶ τὰ ἄστρα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ πρὸ τοῦ ἀγαθοῦ τὸν νοητὸν σύμπαντα διάκοσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, συλλογιστέον ἔστιν ἐκ τούτων ἡμῖν, ὡς ἄρα δεῖ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς τὰ μὲν εἶναι ταῖς ὄλαις σφαιραῖς ἀνάλογον, τὰ δὲ τοῖς 15 ἄστροις, οἷς αἱ σφαιραὶ περιέχουσιν, τὰ δὲ τοῖς ἐν αὐτοῖς κύκλοις· καὶ ταῦτα | κατιδόντας τὰς τῶν νοητῶν τάξεις f. 164v.

τῶν ὑπὲρ ψυχὴν καταδήσασθαι, τὰς μὲν ὄλοτητας τῶν σφαιρῶν εἰκόνας ὑπολαβόντας εἶναι τῶν ὡς ἀληθῶς ὑμνουμένων δλικῶν θεῶν, τοὺς δὲ κύκλους τῶν δλικῶν ἄμα 20 καλουμένων καὶ μερικῶν, τὰ δὲ ἄστρα τῶν μερικῶν ἰδίως προσαγορευομένων, καὶ ταῦτα πάλιν ὑποδιαιρεῖν ἀπὸ τῶν εἰκόνων ἀναγομένους. καὶ γὰρ καὶ Πλάτων οἴδεν ταύτας τὰς τάξεις, ὡς ἐν ἄλλοις ἐδεῖξαμεν, καὶ πλήρεις τούτων αἱ τῶν θεολόγων εἰσὶν ὑφηγήσεις. Μετὰ δὴ τὴν τούτων 25 θεωρίαν καὶ τὸν πρὸς τὸ φῶς διὰ τούτων συνεθισμὸν τελευταῖόν φησι δεῖν ἐν τῷ ὄρατῷ τὸν ἡλιον ὁρᾶν οὕτως <ὡς> ἐν τῷ γνωστῷ τὴν τάγαθοῦ ἰδέαν. καὶ ὅτι μὲν γνωστὸν κα-433 λεῖν εἴωθεν τὸ νοητόν, καὶ διὰ ταύτης ἔστὶ τῆς φήσεως

2 νω in συνεπτυγμένωσ et το prius in τοσοῦτον v. 3 cum membrana perierunt 4 cf. Pl. 516^a 22 ὑποδιαιρεσίν
 25 cf. Pl. 517^b 27 τὸν lacuna haustum | sic enim l. c. Pl.:
 ἐν τῷ γνωστῷ τελευταίᾳ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα

γνώριμον, ὥστε καὶ ἡνίκα τοῖς γιγνωσκομένοις ἔλεγεν τὴν οὐσίαν παρέχειν τάγαθόν [VI 509^b], οὐ τοῖς μετὰ τὴν πρωτίστην οὐσίαν ἔλεγεν, ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς ἀκροτάτοις τῶν ὄντων. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ οὐσίας ὑμνούμενον ἐπέκεινα καὶ 5 τοῦ ὄντος αὐτῶν ἐστιν ἐκβεβηκὸς τῶν θειοτάτων οὐσιῶν καὶ οὕτως ὑπερούσιον, ὡς πρὸ τῆς νοητῆς ὃν οὐσίας. ὅτι δὲ καὶ πάνυ δαιμονίως εἴδηται τελευταῖαν ἐν τῷ γνωστῷ τὴν τάγαθον ἵδεαν δρᾶσθαι καὶ μόγις (καὶ γὰρ τοῦτο προσέθηκεν), δῆλον ἂν γένοιτο νοήσασιν, διότι τοῖς 10 εἰς τὸ νοητὸν ἀναβαῖσιν ἀπ' ἐκείνου μόνου καὶ δι' ἐκείνου συναφθῆναι πρὸς αὐτὴν δυνατόν. ἐν τῷ γνωστῷ οὖν δρᾶσται τάγαθὸν ἐν προθύροις αὐτοῦ κειμένῳ· τὸ γὰρ πρώτως αὐτοῦ μετέχον ἐστὶ τὸ νοητόν, ὃ δὴ τοῖς ἴδειν αὐτὸ δυνηθεῖται. 15 Θεῖσιν ἀφ' ἔαντοῦ δείκνυσιν, εἰ θέμις εἰπεῖν, οἶον ἄρα ἐστὶν τὸ ὑπὲρ τὸ νοητὸν τοῦ ἐν αὐτῷ φωτὸς αἴτιον. καὶ γὰρ θειότερον ἐστιν τὸ ἐν αὐτῷ φῶς ἢ τὸ ἐν τοῖς νοοῦσιν, τὸ νοητόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐν ἄστροις ἢ *(τὸ ἐν)* τοῖς ὅμιμασιν τοῖς τὰ ἄστρα θεωμένοις. οὕτω δὲ καὶ δ ἐν Φιλήβῳ [p. 65^a] Σωκράτης δύσληπτον ὃν τὸ ἀγαθὸν καὶ 20 μόγις, ὡς κάν τούτοις εἶπεν, δρατὸν ἔφατο σὺν τρισὶν χρῆναι μονάσιν εὑρεῖν ταῖς ἐν προθύροις αὐτοῦ τεταγμέναις καὶ οὕσαις νοηταῖς, τῇ ἀληθείᾳ, τῇ καλονῆ, τῇ συμμετρίᾳ· διαβιβάζουσιν γὰρ ἡμᾶς ἐπ' αὐτὸ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸ συγγένειαν. καὶ εἴπομεν ἡμεῖς ἐν τῷ περὶ τῶν τριῶν τούτων μονάδων βιβλίῳ, πῶ[ς ἐ]κάστη τάγαθὸν ἐκφαίνει 25 καὶ τίνα παρέχεται γραίαν τοῖς νοητοῖς καὶ πῶς· τὸ γὰρ ὃν ταύτας τε παρήγαγεν καὶ διὰ τούτων ἀπαν τὸ νοητὸν πλάτος κατέλαμψεν. ὃν διὰ πλειόνων εἰρημένων ἐν ἄλλοις οὐ σχολὴ διαμνημονεύειν ἐν τοῖς προκειμένοις λόγοις, ἀλλὰ τοῖς φιλοθεάμοσι τῶν ὄντων ἀπ' ἐκείνουν ληπτέον τὰς περὶ

17 ellipsis tolerare nolui, quamquam veteres rarius prae-positiones repete re constat; cf. ad 154, 20 20 σὺν τρισὶν
25 sq. perierunt quae inclusi 26 possis etiam παρέχει

τούτων ἡμῶν ὑπονοίας. τὸν αὐτὸν δ' οὗν τρόπον καὶ διὰ τούτων ἀξιοῦ τῶν ἡμάτων τελευταῖον δρᾶν τὴν τάγαθοῦ ἰδέαν ἐν τῷ γνωστῷ, διότι τὸ γνωστόν, ὃ δὴ τὸ νοητόν ἐστιν, ὑποβάθρῳ τῆς ἐκείνου θέας ἐστίν. ἐν τούτῳ οὖν δρᾶται, καί τοι γε ἐπέκεινα τοῦ νοητοῦ παντὸς ὅν, ὡς ἐν πρώτως μετέ- 5 χοντι καὶ δεικνύντι τῶν πάντων ἐναργέστατα, τί ποτέ ἐστιν, οὗ μετασχόν ἐστιν μόνως γνωστόν. ἐφ' ἄπασιν δὴ τον ἰδόντα τάγαθὸν χρῆναι συλλογίζεσθαι παρακελεύεται, πάντων αὐτὸ- 9 παλῶν τε καὶ δρθῶν αἴτιον ὑπάρχειν, ἐν μὲν τῷ δρατῷ γεν- f. 165 v.
γενῆσαν τὸ φῶς καὶ τὸ τούτου κύριον, ἐν δὲ τῷ νοη-
τῷ τιμόνως ἀν κύριον πάντων ἀλήθειαν παρασχὸν καὶ νοῦν.
καὶ γὰρ εἰ τὸν ἥλιον ἐγένενησεν, καὶ οἵς ὁ ἥλιος τῆς γενέ-
σεώς ἐστιν αἴτιος, κάκενο πολλῷ πρότερον αἴτιον, καὶ εἰ
τῆς οὐσίας ἐστὶν τοῖς νοητοῖς αἴτιον, καὶ ὃν ταῦτα αἴτια,
μειζόνως αἴτιον ἀν ὑμνοῖτο.

15

7 μόνως] αν διώσ? 10 τὸν τούτου κύριον Pl. et fortasse Proclus | ἐν τε νοητῷ αὐτὴ κυρίᾳ (sc. ἡ τάγαθοῦ ἰδέα) ἀλή-
θειαν καὶ νοῦν παρασχομένη Pl.; αν μόνον ὃν aut ὡς ἀν?

PRINTING SECT MUN 14 1968

PA Proclus Diadochus
4279 Procli Diadochi in
R7P7 Platonis Rem publicam
1899 commentarii
v.1

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

